Regeringens proposition 2026/27:20

Energieffektivitet i företag och i fjärrvärme- och fjärrkylesektorn

Prop. 2026/27:20

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 19 november 2026

Ulf Kristersson

Ebba Busch
(Klimat- och näringslivsdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen lämnas förslag som huvudsakligen syftar till att genomföra delar av EU:s omarbetade energieffektivitetsdirektiv.

Förslagen innebär i huvudsak följande:

- En ny lag ersätter den hittillsvarande lagen om energikartläggning i stora företag. Skyldigheterna i den nya lagen gäller som huvudregel för företag vars energianvändning överstiger vissa gränsvärden.
- Fler anläggningar omfattas av skyldigheten att utföra kostnads-nytto-analyser vid nybyggnation eller omfattande uppgradering. Datacenter som genomfört en kostnads-nyttoanalys blir också skyldiga att utnyttja eller återvinna spillvärme, om det är tekniskt och ekonomiskt genomförbart.
- Det införs nya bestämmelser om avtalsenliga rättigheter för fjärrvärme- och fjärrkylekunder samt om krav på viss information till lägenhetsinnehavare som använder fjärrvärme.
- Ett fjärrvärme- eller fjärrkyleföretag vars fjärrvärme- eller fjärrkylesystem inte uppfyller kriterierna för att klassas som effektivt ska vara skyldigt att upprätta en plan med åtgärder för att systemet ska bli effektivt.

Det föreslås även en ändring av rättelsekaraktär i lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet.

Den nya lagen och lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 april 2027.

Innehållsförteckning

1 Förslag till riksdagsbeslut 5

2 Lagtext 6
2.1 Förslag till lag om energiledningssystem och energikartläggningar i företag 6
2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet 11
2.3 Förslag till lag om ändring i fjärrvärmelagen (2008:263) 12
2.4 Förslag till lag om ändring i lagen (2014:268) om vissa kostnads-nyttoanalyser på energiområdet 20
2.5 Förslag till lag om ändring i fjärrkylelagen (2022:332) 23
2.6 Förslag till lag om ändring i lagen (2022:333) om energimätning i byggnader 28

3 Ärendet och dess beredning 30

4 Energiledningssystem och energikartläggningar 31
4.1 En ny lag om energiledningssystem och energikartläggningar i företag 31
4.2 Företag som omfattas av lagen 32
4.3 Föreskrifter om hur energianvändningen ska beräknas 35
4.4 Krav på att göra energikartläggningar 36
4.5 Genomförandet av energikartläggningar och energikartläggningsrapporter 39
4.6 Företag ska upprätta och offentliggöra handlingsplaner 43
4.7 Föreskrifter om energikartläggare 47
4.8 Krav på att ha ett energiledningssystem 48
4.9 Anmälan och rapportering om energianvändning 52
4.10 Undantag från kraven om energiledningssystem och energikartläggningar 55
4.11 Tillsyn och uppföljning 59

5 Kostnads-nyttoanalyser på energiområdet 61
5.1 Anläggningar som omfattas 61
5.2 Kostnads-nyttoanalysers innehåll 67
5.3 Kostnads-nyttoanalysen ska utföras i samarbete med den som driver anläggningen 71
5.4 Krav på datacenter att utnyttja spillvärme 72

6 Försörjning av fjärrvärme och fjärrkyla 74
6.1 Avtalsenliga rättigheter och information när det gäller fjärrvärme och fjärrkyla 74
6.1.1 Nya bestämmelser i energieffektivitetsdirektivet 74
6.1.2 Krav på vilka uppgifter som ska finnas i avtal om fjärrvärme och fjärrkyla 75

6.1.3 Information om avtalsvillkor ska lämnas innan ett avtal om fjärrvärme eller fjärrkyla ingås ... 78
6.1.4 Slutkunder ska få en kopia av avtalet och information om priser, tariffer och villkor ... 80
6.1.5 Slutkunder och slutanvändare ska få information om ändrade avtalsvillkor ... 81
6.1.6 Slutkunder av fjärrvärme och fjärrkyla ska erbjudas ett brett val av betalningssätt ... 82
6.1.7 Information till slutkunder med funktionsnedsättning ... 83
6.1.8 Hantering av klagomål från slutkunder av fjärrvärme och fjärrkyla ... 84
6.1.9 Information till slutkunder av fjärrvärme och fjärrkyla vid avbrytande av distribution ... 85
6.2 Effektiva fjärrvärme- och fjärrkylesystem ... 86
7 En rättelse i kärntekniklagen ... 89
8 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser ... 89
9 Konsekvensanalys ... 92
9.1 Övergripande konsekvenser ... 92
9.2 Företag ... 94
9.3 Myndigheter, kommuner och domstolar ... 99
9.4 Konsekvenser för enskilda ... 102
9.5 Övriga konsekvenser ... 102
10 Författningskommentar ... 103
10.1 Förslaget till lag om energiledningssystem och energikartläggningar i företag ... 103
10.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet ... 117
10.3 Förslaget till lag om ändring i fjärrvärmelagen (2008:263) ... 117
10.4 Förslaget till lag om ändring i lagen (2014:268) om vissa kostnads-nyttoanalyser på energiområdet ... 126
10.5 Förslaget till lag om ändring i fjärrkylelagen (2022:332) ... 132
10.6 Förslaget till lag om ändring i lagen (2022:333) om energimätning i byggnader ... 139
Bilaga 1 Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/1791 av den 13 september 2023 om energieffektivitet och om ändring av förordning (EU) 2023/955 ... 141
Bilaga 2 Sammanfattning av promemorian Genomförande av delar av det omarbetade energieffektivitetsdirektivet ... 252
Bilaga 3 Promemorians lagförslag ... 253
Bilaga 4 Förteckning över remissinstanserna ... 284
Bilaga 5 Lagrådsremissens lagförslag ... 285

Bilaga 6 Lagrådets yttrande 308
Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 19 november 2026 312

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringens förslag:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om energiledningssystem och energikartläggningar i företag.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet.
3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i fjärrvärmelagen (2008:263).
4. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2014:268) om vissa kostnads-nyttoanalyser på energiområdet.
5. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i fjärrkylelagen (2022:332).
6. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2022:333) om energimätning i byggnader.

2 Lagtext

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om energiledningssystem och energikartläggningar i företag

Härigenom föreskrivs[1] följande.

Lagens innehåll

1 § Denna lag innehåller bestämmelser om energiledningssystem och energikartläggningar.

Lagens syfte är att främja förbättrad energieffektivitet i företag med hög energianvändning.

Ord och uttryck

2 § I denna lag betyder

1. *avtal om energiprestanda*: ett avtal om en energieffektiviseringsåtgärd som verifieras och övervakas under avtalsperioden, som innebär att en byggentreprenad, leverans eller tjänst i åtgärden betalas i förhållande till en avtalad nivå av förbättrad energieffektivitet eller annat energiprestandakriterium,

2. *energieffektivitet*: förhållandet mellan vilken nivå av prestanda, tjänster, varor eller energi som kan tas ut och insatsen av energi,

3. *energikartläggning*: ett systematiskt förfarande i syfte att

a) få kunskap om energianvändningen i en viss verksamhet,

b) fastställa kostnadseffektiva energibesparande åtgärder,

c) kartlägga vilken potential som finns för kostnadseffektiv användning eller produktion av bränslen, el, kyla eller värme från förnybara energikällor, och

d) rapportera om resultaten,

4. *energiledningssystem*: beståndsdelar i en strategi som anger mål för energieffektivitet och en plan för att nå det målet, och som bland annat utgörs av övervakning av faktisk energianvändning, åtgärder för att öka energieffektiviteteten och mätning av de framsteg som görs,

5. *förbättrad energieffektivitet*: en ökning av energieffektiviteten som ett resultat av tekniska, beteendemässiga eller ekonomiska förändringar,

6. *företag*: en juridisk person som bedriver ekonomisk verksamhet och som är skyldig att upprätta en årsredovisning enligt 6 kap. 1 § bokföringslagen (1999:1078).

[1] Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/1791 av den 13 september 2023 om energieffektivitet och om ändring av förordning (EU) 2023/955, i den ursprungliga lydelsen.

Skyldighet att ha ett energiledningssystem

3 § Ett företag vars genomsnittliga årliga energianvändning de tre senaste åren överstiger 23,6 gigawattimmar ska ha ett energiledningssystem som är certifierat av ett oberoende organ i enlighet med relevanta europeiska eller internationella standarder.

Energiledningssystemet ska vara infört senast två år efter det att företagets genomsnittliga årliga energianvändning översteg gränsvärdet.

4 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om kravet på certifiering enligt 3 § och om krav på kompetens hos organ som ackrediteras för sådan certifiering.

Skyldighet att göra energikartläggningar

5 § Ett företag vars genomsnittliga årliga energianvändning de tre senaste åren överstiger 2,78 gigawattimmar ska göra en energikartläggning.

Energikartläggningen ska göras senast ett år från det att företagets genomsnittliga årliga energianvändning de tre senaste åren översteg 2,78 gigawattimmar och därefter minst vart fjärde år så länge den genomsnittliga årliga energianvändningen de tre senaste åren överstiger 2,78 gigawattimmar.

Ett företag som omfattas av ett energiledningssystem som uppfyller kraven i 3 § och i föreskrifter som har meddelats med stöd av 4 § ska göra energikartläggningen med de intervall som gäller enligt energiledningssystemet.

Rätt att meddela föreskrifter om beräkning av energianvändning

6 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om hur energianvändningen i ett företag ska beräknas.

Energikartläggningsrapport och handlingsplan

7 § Resultatet av en energikartläggning ska dokumenteras i en rapport. Rapporten ska innehålla rekommendationer som baseras på energikartläggningen.

8 § Ett företag som är skyldigt att göra en energikartläggning vart fjärde år ska upprätta en handlingsplan baserad på rekommendationerna från energikartläggningen. Handlingsplanen ska lämnas till företagets ledning.

9 § Ett företag som är skyldigt att göra en energikartläggning vart fjärde år ska offentliggöra

1. en redogörelse för rekommendationerna från den senaste energikartläggningen som företaget har gjort,
2. sådana uppgifter ur företagets handlingsplan som ska offentliggöras enligt föreskrifter som regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer har meddelat, och

3. en redogörelse för i vilken takt som de rekommendationer som avses i 1 genomförs.

Rätt att meddela föreskrifter om energikartläggningar

10 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. krav på kompetens och oberoende hos den som gör en energikartläggning,
2. hur en energikartläggning ska göras och vilka ytterligare uppgifter som ska redovisas i den rapport från kartläggningen som avses i 7 §,
3. vilka uppgifter som ska redovisas i den handlingsplan som avses i 8 §,
4. vilka uppgifter ur en handlingsplan som ska offentliggöras och hur ofta och på vilket sätt dessa uppgifter och uppgifter som avses i 9 § 1 och 3 ska offentliggöras, och
5. att företag som omfattas av skyldigheten att göra en energikartläggning ska spara handlingsplanen och uppgifter från kartläggningen.

Uppgifter om faktisk energianvändning och om effekten av eventuella energieffektiviseringsåtgärder

11 § Ett företag vars genomsnittliga årliga energianvändning de tre senaste åren överstiger 2,78 gigawattimmar ska lämna uppgifter till tillsynsmyndigheten om

1. den faktiska energianvändningen under det föregående kalenderåret,
2. effekten av eventuella energieffektiviseringsåtgärder, och
3. vilken näringsgren företaget verkar inom.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om vilka uppgifter som ska lämnas.

Anmälningsskyldighet

12 § Ett företag vars genomsnittliga årliga energianvändning de senaste tre åren överstiger de gränsvärden som anges i 3 och 5 §§ ska anmäla det till tillsynsmyndigheten.

Ett företag som har gjort en anmälan enligt första stycket och vars genomsnittliga årliga energianvändning de senaste tre åren sjunker under de gränsvärden som anges i 3 och 5 §§ ska anmäla det till tillsynsmyndigheten.

Undantag

13 § Ett företag som har ett miljöledningssystem behöver inte ha ett energiledningssystem enligt 3 § eller göra en energikartläggning enligt 5 § första stycket, om

1. miljöledningssystemet har certifierats av ett oberoende organ i enlighet med europeiska eller internationella standarder, och
2. det inom miljöledningssystemet görs en energikartläggning
   a) med de intervall som gäller enligt miljöledningssystemet, och
   b) som uppfyller kraven i föreskrifter som har meddelats med stöd av 10 § 2.

14 § Ett företag behöver inte upprätta en sådan handlingsplan som avses i 8 § om företaget genomför energikartläggningar inom ett energiledningssystem enligt 5 § tredje stycket eller inom ett miljöledningssystem enligt 13 § 2.

15 § Ett företag som har ingått ett avtal om energiprestanda behöver inte

1. ha ett energiledningssystem enligt 3 §, om avtalet omfattar samma delar av företagets verksamhet som ett energiledningssystem skulle ha omfattat, eller
2. genomföra energikartläggningar enligt 5 §.

16 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. ytterligare undantag från skyldigheterna i 3 och 5 §§ och om undantag från 11 och 12 §§ för företag som bedriver verksamhet som är av betydelse för totalförsvaret,
2. kravet på certifiering enligt 13 § 1 och om krav på kompetens hos organ som ackrediteras för sådan certifiering, och
3. vilka krav ett sådant avtal om energiprestanda som avses i 15 § ska uppfylla.

Tillsyn

17 § Den myndighet som regeringen bestämmer utövar tillsyn över att denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen följs.

18 § Ett företag vars genomsnittliga årliga energianvändning överstiger de gränsvärden som anges i 3 och 5 §§ ska på begäran av tillsynsmyndigheten lämna de upplysningar och de handlingar som myndigheten behöver för tillsynen och för uppföljning och utvärdering.

19 § Tillsynsmyndigheten får besluta de förelägganden som behövs för att denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen ska följas.

Ett föreläggande får förenas med vite.

Överklagande

20 § Beslut enligt denna lag får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 april 2027.
2. Genom lagen upphävs lagen (2014:266) om energikartläggning i stora företag.
3. Den upphävda lagen gäller dock fortfarande för energikartläggningar som har påbörjats före ikraftträdandet.
4. En energikartläggning som ett företag har gjort enligt den upphävda lagen ska vid tillämpningen av 5 § anses vara en energikartläggning enligt

den paragrafen. En energikartläggning enligt den upphävda lagen som har omfattat en koncern ska anses vara gjord i alla bolag i den koncernen.

2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet

Härigenom föreskrivs att 19 § lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet[1] ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
19 §[2]	
Den som har tillstånd att driva en sådan kärnteknisk anläggning som avses i 2 § *1* a eller b eller en anläggning för framställning, hantering, bearbetning, lagring eller slutförvaring av *kärnämne* eller kärnavfall ska	Den som har tillstånd att driva en sådan kärnteknisk anläggning som avses i 2 § *2* a eller b eller en anläggning för framställning, hantering, bearbetning, lagring eller slutförvaring av *kärnämnen* eller kärnavfall ska

1. ge den lokala säkerhetsnämnd som regeringen bestämmer insyn i säkerhets- och strålskyddsarbetet vid anläggningen, och

2. se till att arbetstagarna och allmänheten har tillgång till information om säkerheten vid anläggningen vid normala driftsförhållanden.

Ytterligare bestämmelser om skyldighet att lämna underrättelser och information finns i lagen (2003:778) om skydd mot olyckor och i föreskrifter som har meddelats med stöd av den lagen.

Denna lag träder i kraft den 1 april 2027.

[1] Lagen omtryckt 1992:1536.
[2] Senaste lydelse 2017:575.

2.3 Förslag till lag om ändring i fjärrvärmelagen (2008:263)

Härigenom föreskrivs[1] i fråga om fjärrvärmelagen (2008:263)[2]

dels att 5 b § ska upphöra att gälla,

dels att 5–6, 18, 27, 28, 30, 52 och 54 §§ och rubrikerna närmast före 6 och 18 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas sju nya paragrafer, 4 a, 4 b, 6 e–6 h och 36 a §§, och närmast före 4 a, 5 a, 6 h och 36 a §§ nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	Effektiva fjärrvärmesystem
	4 a § *Ett fjärrvärmeföretag vars fjärrvärmesystem inte är effektivt ska upprätta en plan för hur fjärrvärmesystemet kan bli effektivt. Planen ska lämnas till tillsynsmyndigheten senast ett år efter det att fjärrvärmesystemet inte uppfyllde kraven för att vara effektivt och därefter vart femte år så länge som fjärrvärmesystemet inte är effektivt. Planen ska godkännas av tillsynsmyndigheten.*
	4 b § *Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela de föreskrifter som behövs till följd av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen om* *1. vad som är ett effektivt fjärrvärmesystem,* *2. innehållet i planen för hur fjärrvärmesystemet kan bli effektivt, och* *3. undantag från kravet på att upprätta en plan.*

[1] Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/1791 av den 13 september 2023 om energieffektivitet och om ändring av förordning (EU) 2023/955, i den ursprungliga lydelsen.

[2] Senaste lydelse av 5 b § 2022:334.

5 §

Ett fjärrvärmeföretag ska se till att uppgifter om fjärrvärmeföretagets priser för fjärrvärme och för en anslutning till fjärrvärmeverksamheten samt om hur ett pris bestäms finns enkelt tillgängliga för fjärrvärmekunder och allmänhet. Om skilda priser gäller för olika kategorier av fjärrvärmekunder har fjärrvärmeföretaget samma skyldighet i fråga om uppgifter om grunderna för indelningen av fjärrvärmekunder i olika kategorier.

Prisinformationen ska vara korrekt och tydlig.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om skyldigheten att lämna prisinformation till allmänheten enligt första och andra styckena.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om att fjärrvärmeföretag ska vara skyldiga att på sina webbplatser eller på något annat sätt lämna information som är till nytta för fjärrvärmekunder och allmänheten.

Rutiner för hantering av klagomål

5 a §[3]

Ett fjärrvärmeföretag ska se till att information om energiprestanda och andelen förnybar energi i företagets fjärrvärmesystem på ett enkelt sätt finns tillgänglig för var och en.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om skyldigheten att lämna information enligt första stycket.

Ett fjärrvärmeföretag ska ha rutiner för att hantera klagomål från fjärrvärmekunder på ett snabbt, enkelt och rättvist sätt.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om rutiner för klagomålshantering.

Avtalet om fjärrvärme

Avtal om fjärrvärme

6 §[4]

Ett avtal om fjärrvärme *ska innehålla* uppgifter om

Ett *fjärrvärmeföretag ska se till att ett* avtal om fjärrvärme *innehåller* uppgifter om

[3] Senaste lydelse 2022:334.
[4] Senaste lydelse 2022:334.

	1. fjärrvärmeföretagets namn, adress, telefonnummer och webbplats,
1. fjärrvärmeföretagets åtagande gentemot fjärrvärmekunden,	*2. vilka varor och tjänster som avtalet omfattar,*
2. priset för fjärrvärmen och hur det bestäms,	*3.* priset för fjärrvärmen och hur det bestäms,
3. var fjärrvärmekunden kan *finna* information om fjärrvärmeföretagets priser för fjärrvärme,	*4.* var fjärrvärmekunden kan *hitta* information om fjärrvärmeföretagets priser för fjärrvärme *och de tjänster som fjärrvärmeföretaget erbjuder,*
4. den tid som avtalet löper,	*5.* den tid som avtalet löper *på*,
5. i fråga om avtal som löper under en viss tid, vad som gäller med avseende på förlängning av avtalet,	*6. vad som gäller i fråga om förlängning av ett avtal som löper under en viss tid,*
6. mätning av mängden levererad värmeenergi och rapportering av mätresultaten till kunden samt fakturering av kunden,	*7.* mätning av mängden levererad värmeenergi och rapportering av mätresultaten till kunden samt fakturering av kunden,
7. huruvida avtalet tillåter fjärrvärmeföretaget att göra en ensidig ändring av ett avtalsvillkor och om förutsättningarna för att fjärrvärmeföretaget ska få göra en sådan ändring,	*8.* huruvida avtalet tillåter fjärrvärmeföretaget att göra en ensidig ändring av ett avtalsvillkor och om förutsättningarna för att fjärrvärmeföretaget ska få göra en sådan ändring,
8. villkoren för uppsägning av avtalet,	*9.* villkoren för uppsägning av avtalet *och eventuella avgifter som ska betalas i samband med uppsägning*,
9. fjärrvärmeföretagets ersättningsansvar om det inte uppfyller avtalet,	*10.* fjärrvärmeföretagets ersättningsansvar om det inte uppfyller avtalet,
10. vem som svarar för kostnader för en återställning efter	*11.* vem som svarar för kostnader för en återställning efter
a) en anslutning till fjärrvärmeverksamheten,	
b) ett underhåll av rörledningarna, eller	
c) ett borttagande av anslutningen,	
11. möjligheten att begära förhandling och att ansöka om medling enligt denna lag, *och*	*12.* möjligheten att begära förhandling och att ansöka om medling enligt denna lag,
	13. hur tvistlösning utanför domstol inleds,
12. när avtalet ingås med en konsument, hur fjärrvärmeföretaget på sin webbplats eller på något annat sätt tillhandahåller den information som *avses i 5 b* och 6 c §§.	*14.* hur fjärrvärmeföretaget på sin webbplats eller på något annat sätt tillhandahåller den information som *fjärrvärmeföretaget är skyldigt att lämna enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 5* och 6 c §§*, och*

15. var fjärrvärmekunden kan hitta information om konsumenträttigheter.

6 e §
Innan ett avtal om fjärrvärme ingås ska fjärrvärmeföretaget till fjärrvärmekunden lämna

1. information om avtalsvillkoren enligt 6 §, och

2. en kortfattad och lättillgänglig sammanfattning av de viktigaste avtalsvillkoren.

Fjärrvärmeföretaget ansvarar för att informationen om avtalsvillkoren och sammanfattningen lämnas, även i de fall avtalet ingås genom en mellanman.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om vilka uppgifter som ska finnas i sammanfattningen och hur den ska lämnas.

6 f §
När ett avtal om fjärrvärme har ingåtts ska fjärrvärmeföretaget snarast möjligt lämna en kopia av avtalet till fjärrvärmekunden.

6 g §
Ett fjärrvärmeföretag ska ge en konsument med funktionsnedsättning all relevant information om avtalet i tillgängliga format.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om den information som ska lämnas.

Betalningssätt

6 h §
Fjärrvärmeföretag ska erbjuda flera betalningssätt vid fakturering och får inte missgynna en fjärrvärmekund på grund av det betalningssätt som kunden har valt.

	De avgifter som tas ut för ett visst betalningssätt eller för ett system för förskottsbetalning får inte överstiga betalningsmottagarens kostnader för tillhandahållandet av betalningssättet eller systemet.
Fjärrvärmeföretagets *underrättelseskyldighet*	**Fjärrvärmeföretagets *informationsskyldighet***
18 §	
Om fjärrvärmeföretaget gör en ändring av avtalsvillkoren*,* ska fjärrvärmekunden *skriftligen underrättas* om ändringen senast två månader före den dag de ändrade villkoren ska börja gälla.	*Ett fjärrvärmeföretag som med stöd av avtalet avser att ändra* avtalsvillkoren ska *i ett särskilt meddelande informera* fjärrvärmekunden om ändringen *på ett transparent och begripligt sätt* senast två månader före den dag de ändrade villkoren ska börja gälla.
I *underrättelsen* ska skälen för ändringen anges samt en upplysning lämnas om att fjärrvärmekunden har rätt att begära förhandling, ansöka om medling och att säga upp avtalet.	I *meddelandet* ska skälen för ändringen anges samt en upplysning lämnas om att fjärrvärmekunden har rätt att begära förhandling, ansöka om medling och att säga upp avtalet.
Om fjärrvärmeföretaget inte följer bestämmelserna i första och andra styckena, får de ändrade villkoren inte tillämpas.	
27 §	
Distribution av fjärrvärme till en konsument får avbrytas om konsumenten har *försummat* sina skyldigheter enligt avtalet *och försummelsen är* ett väsentligt avtalsbrott*. Distributionen får dock endast avbrytas om* konsumenten inte *följer* en skriftlig uppmaning att inom en *angiven och skälig tid uppfylla sina skyldigheter enligt avtalet.*	Distribution av fjärrvärme till en konsument får avbrytas*,* om *1.* konsumenten har *åsidosatt* sina skyldigheter enligt avtalet *på något annat sätt än som anges i 28 §,* *2. det rör sig om* ett väsentligt avtalsbrott*,* *3.* konsumenten inte *har följt* en skriftlig uppmaning att inom en *månad vidta rättelse,* *4. konsumenten tillsammans med uppmaningen enligt 3 informerats om* *a) att distributionen av fjärrvärme kan komma att avbrytas om uppmaningen inte följs, och* *b) vad konsumenten kan göra för att undvika att distributionen avbryts, och* *5. omständigheterna är sådana att det saknas anledning att befara*

	att ett avbrott skulle medföra en personskada som inte är obetydlig eller omfattande sakskada.
Om försummelsen gäller något annat än att konsumenten inte betalat enligt avtalet ska den skriftliga uppmaningen innehålla en underrättelse om att distributionen av fjärrvärme kan avbrytas om uppmaningen inte följs.	*Om konsumenten har handlat otillbörligt, får distributionen avbrytas trots att omständigheterna inte är sådana som anges i första stycket 5.*
Om omständigheterna ger anledning att befara att ett avbrott i distributionen kan medföra en inte obetydlig personskada eller omfattande sakskada får distributionen av fjärrvärme inte avbrytas. Detta gäller dock inte om konsumentens handlande varit otillbörligt.	

28 §

Om en konsument inte betalat enligt avtalet får distributionen av fjärrvärme avbrytas om*, utöver vad som anges i 27 § första och tredje styckena,*	*Vid utebliven betalning* får distributionen av fjärrvärme *till en konsument* avbrytas *endast* om
1. fjärrvärmeföretagets fordran är ostridig,	
2. konsumenten inte följt *den skriftliga uppmaningen* att betala fordran *och konsumenten därefter delgetts en skriftlig påminnelse att betala inom tre veckor från delgivningen,*	*2. det rör sig om ett väsentligt avtalsbrott,*
	3. konsumenten inte *har* följt *en skriftlig uppmaning* att *inom en skälig tid* betala fordran*,*
	4. konsumenten, efter att den tid för betalning som avses i 3 löpt ut, har delgetts en skriftlig påminnelse om att betala fordran inom en månad från delgivningen,
3. påminnelsen innehöll *en underrättelse* om att distributionen av fjärrvärme kan avbrytas om fordran inte betalas, och	*5.* påminnelsen innehöll *information* om *a)* att distributionen av fjärrvärme kan avbrytas om fordran inte betalas, och *b) vad konsumenten kan göra för att undvika att distributionen avbryts,*
4. ett meddelande om innehållet i påminnelsen har *sänts* till socialnämnden i den kommun där konsumenten får fjärrvärme distribuerad*.*	*6.* ett meddelande om innehållet i påminnelsen har *lämnats* till socialnämnden i den kommun där konsumenten får fjärrvärme distribuerad*,*

7. socialnämnden inte inom en månad från delgivningen av den skriftliga påminnelse som avses i 4 har betalat fordran eller tagit på sig betalningsansvaret för den, och

8. omständigheterna är sådana att det saknas anledning att befara att ett avbrott skulle medföra en personskada som inte är obetydlig eller omfattande sakskada.

Distributionen av fjärrvärme får inte avbrytas om fordran har betalats eller socialnämnden inom den tid som anges i första stycket 2 har meddelat fjärrvärmeföretaget att nämnden betalar fordran.

Om konsumenten har handlat otillbörligt, får distributionen avbrytas trots att omständigheterna inte är sådana som anges i första stycket 8.

30 §

Ett fjärrvärmeföretag har rätt till skälig ersättning av en konsument för *kostnader med anledning av* åtgärder enligt 27 och 28 §§.

Ett fjärrvärmeföretag har rätt till skälig ersättning av en konsument för *kostnaderna för* åtgärder enligt 27 och 28 §§*, dock inte för information om vad konsumenten kan göra för att undvika att distributionen avbryts.*

Avbrytande av distribution till fjärrvärmekunder som inte är konsumenter

36 a §

Om ett fjärrvärmeföretag vill avbryta distributionen av fjärrvärme till en fjärrvärmekund som inte är en konsument och kunden har rätt att vidta åtgärder för att undvika att distributionen avbryts, ska fjärrvärmeföretaget ge kunden lämplig information om vad kunden kan göra för att undvika att distributionen avbryts. Informationen ska lämnas senast en månad före den planerade bortkopplingen och utan extra kostnad för fjärrvärmekunden.

52 §[5]

Tillsynsmyndigheten ska utöva tillsyn över att fjärrvärmeföretag följer 5–9, 18–21, 25–29, 31 och *37*–43 §§ samt föreskrifter och beslut som har meddelats i anslutning till lagen.	Tillsynsmyndigheten ska utöva tillsyn över att fjärrvärmeföretag följer *4 a, 4 b,* 5–9, 18–21, 25–29, 31 och *36 a*–43 §§ samt föreskrifter och beslut som har meddelats i anslutning till lagen.

Tillsynsmyndigheten har rätt att på begäran få de upplysningar och ta del av de handlingar som behövs för tillsynen.

54 §[6]

Beslut om föreläggande enligt 16 § andra stycket och 53 §, beslut enligt 37 d § *och* beslut om förseningsavgift får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.	Beslut om föreläggande enligt 16 § andra stycket och 53 §, beslut enligt *4 a och* 37 d §§ *samt* beslut om förseningsavgift får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Andra beslut enligt denna lag får inte överklagas.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 april 2027.

2. Äldre föreskrifter gäller fortfarande i fråga om vilka uppgifter ett avtal om fjärrvärme ska innehålla om avtalet har ingåtts före ikraftträdandet och avtalsvillkoren inte har ändrats efter ikraftträdandet.

[5] Senaste lydelse 2022:334.
[6] Senaste lydelse 2022:334.

2.4 Förslag till lag om ändring i lagen (2014:268) om vissa kostnads-nyttoanalyser på energiområdet

Härigenom föreskrivs[1] i fråga om lagen (2014:268) om vissa kostnads-nyttoanalyser på energiområdet

dels att 1–4 §§ och rubriken närmast före 1 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 4 a §, och närmast före 4 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
Lagens innehåll *och syfte*	**Lagens innehåll**
	1 §
I denna lag finns bestämmelser om att kostnads-nyttoanalyser ska utföras i vissa fall för att utreda potentialen för användning av högeffektiv kraftvärme*, fjärrvärme eller fjärrkyla* och spillvärme från industrin.	*Denna lag innehåller* bestämmelser om att kostnads-nyttoanalyser ska utföras i vissa fall för att utreda potentialen för användning av högeffektiv kraftvärme och spillvärme från industrin*, tjänsteanläggningar och datacenter*.
Lagens syfte är att främja en effektiv energiförsörjning.	
	2 §
Med omfattande uppgradering avses i denna lag en sådan uppgradering vars kostnad överskrider 50 procent av investeringskostnaderna för en ny jämförbar anläggning.	*I denna lag betyder* *datacenter*: *en byggnad eller en grupp av byggnader som används för att inrymma, ansluta och driva datorsystem, servrar och kringutrustning för datalagring, databehandling, datadistribution och relaterad verksamhet,* *omfattande uppgradering*: *en uppgradering vars kostnad överskrider 50 procent av investeringskostnaderna för en ny jämförbar anläggning, dock inte installation av utrustning för avskiljning av koldioxid vid en förbränningsanläggning som är en industri- eller tjänsteanläggning.*
Som en omfattande uppgradering avses dock inte installation av utrustning för avskiljning av kol-	

[1] Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/1791 av den 13 september 2023 om energieffektivitet och om ändring av förordning (EU) 2023/955, i den ursprungliga lydelsen.

dioxid vid en förbränningsanläggning.

3 §

En kostnads-nyttoanalys *enligt denna lag* ska utföras vid planeringen av

1. en *ny* termisk elproduktionsanläggning med en *total* tillförd effekt på mer än *20* megawatt,

2. en *ny* industrianläggning med en *total* tillförd effekt på mer än *20* megawatt *som genererar användbar* spillvärme,

3. *ett nytt nät för fjärrvärme eller fjärrkyla*, eller

4. *en ny energiproduktionsanläggning med en total tillförd effekt på mer än 20 megawatt inom ett befintligt nät för fjärrvärme eller fjärrkyla.*

En kostnads-nyttoanalys ska även utföras vid planeringen av en omfattande uppgradering av en sådan befintlig anläggning som avses i första stycket 1, 2 och 4.

Kostnads-nyttoanalysen ska utföras av den som bedriver eller avser att bedriva verksamheten i den anläggning som omfattas av analysen.

En kostnads-nyttoanalys ska utföras vid planeringen av *en nybyggnation eller omfattande uppgradering av*

1. en termisk elproduktionsanläggning *eller en anläggning för produktion av enbart värme* med en tillförd effekt på mer än *10* megawatt,

2. en industrianläggning med en tillförd effekt på mer än *8* megawatt *i vilken* spillvärme *kan uppstå*,

3. *en tjänsteanläggning med en tillförd effekt på mer än 7 megawatt i vilken spillvärme kan uppstå*, eller

4. *ett datacenter med en installerad effekt på mer än 1 megawatt.*

Kostnads-nyttoanalysen ska utföras av den som bedriver eller avser att bedriva verksamheten i den anläggning som omfattas av analysen*, i samarbete med den som ansvarar för driften av anläggningen, om det är en annan aktör*.

4 §

En kostnads-nyttoanalys ska innehålla en utvärdering av de kostnader och fördelar som skulle uppstå genom att i fråga om

1. en termisk elproduktionsanläggning driva anläggningen som en högeffektiv kraftvärmeanläggning,

2. en industrianläggning *driva anläggningen så att* spillvärme *tillvaratas för elproduktion eller i ett nät för fjärrvärme eller fjärrkyla*, eller

1. en termisk elproduktionsanläggning *eller en anläggning för produktion av enbart värme* driva anläggningen som en högeffektiv kraftvärmeanläggning,

2. en industrianläggning *eller en tjänsteanläggning utnyttja* spillvärme *i och utanför anläggningen*, eller

3. *ett nytt nät för fjärrvärme eller fjärrkyla eller en energiproduktionsanläggning inom ett sådant nät utnyttja spillvärme från närliggande industrianläggningar.*	3. *ett datacenter utnyttja spillvärme för att tillgodose en ekonomiskt motiverad efterfrågan, och att* *a) ansluta datacentret till ett fjärrvärme- eller fjärrkylenät, eller* *b) vidta åtgärder för att säkerställa någon annan återvinning av spillvärme.* *En kostnads-nyttoanalys ska dessutom innehålla en utvärdering av de kostnader och fördelar som skulle uppstå om anläggningen byggdes på eller flyttades till en plats där den skulle kunna få avsättning för spillvärme.*
	Användning av spillvärme från datacenter *4 a §* *Ett datacenter med en installerad effekt som överstiger 1 megawatt ska utnyttja spillvärme eller vidta åtgärder för att säkerställa återvinning av spillvärme, om en kostnads-nyttoanalys enligt denna lag visar att det är tekniskt och ekonomiskt genomförbart.*

1. Denna lag träder i kraft den 1 april 2027.
2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande i mål enligt miljöbalken om tillstånd och i ärenden om anmälningar som gjorts enligt föreskrifter meddelade med stöd av 9 kap. miljöbalken, om ansökan eller anmälan har gjorts före ikraftträdandet.

2.5 Förslag till lag om ändring i fjärrkylelagen (2022:332)

Härigenom föreskrivs[1] i fråga om fjärrkylelagen (2022:332)

dels att 1–3 och 11 §§ och rubriken närmast före 3 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas tio nya paragrafer, 2 a, 2 b, 3 a och 7 a–7 g §§, och närmast före 2 a, 3 a och 7 d–7 g §§ nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
1 §	
Denna lag innehåller bestämmelser om mätning och fakturering i fråga om fjärrkyla och om information om energianvändning.	Denna lag innehåller bestämmelser om *effektiva fjärrkylesystem, rättigheter för fjärrkylekunder,* mätning och fakturering i fråga om fjärrkyla och om information om energianvändning.
2 §	
I denna lag avses med	
	avtal om fjärrkyla: avtal om distribution i rörledning av kallvatten eller en annan bärare av värmeenergi för avkylning och om försäljning av den distribuerade kylan,
fjärrkyleföretag: den som bedriver fjärrkyleverksamhet,	
fjärrkylekund: den som ingått ett avtal om leverans av fjärrkyla med ett fjärrkyleföretag,	
fjärrkyleverksamhet:	
– distribution i rörledningar av kallvatten eller en annan bärare av värmeenergi för avkylning, om en obestämd grupp mottagare inom ett visst geografiskt område får anslutas till verksamheten, och	
– produktion och försäljning av den fjärrkyla som distribueras i rörledningarna, om det är distributören som bedriver produktionen och försäljningen.	– produktion och försäljning av den fjärrkyla som distribueras i rörledningarna, om det är distributören som bedriver produktionen och försäljningen,
	konsument: fjärrkylekund som är en fysisk person och som använder fjärrkyla i huvudsak utanför näringsverksamhet.

[1] Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/1791 av den 13 september 2023 om energieffektivitet och om ändring av förordning (EU) 2023/955, i den ursprungliga lydelsen.

Effektiva fjärrkylesystem

2 a §

Ett fjärrkyleföretag vars fjärrkylesystem inte är effektivt ska upprätta en plan för hur fjärrkylesystemet kan bli effektivt. Planen ska lämnas till tillsynsmyndigheten senast ett år efter det att fjärrkylesystemet inte uppfyllde kraven för att vara effektivt och därefter vart femte år så länge som fjärrkylesystemet inte är effektivt. Planen ska godkännas av tillsynsmyndigheten.

2 b §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela de föreskrifter som behövs till följd av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen om

1. vad som är ett effektivt fjärrkylesystem,

2. innehållet i planen för hur fjärrkylesystemet kan bli effektivt, och

3. undantag från kravet på att upprätta en plan.

Information *om energiprestanda och andelen förnybar energi*

Ett fjärrkyleföretag ska se till att information om energiprestanda och andelen förnybar energi i företagets fjärrkylesystem på ett enkelt sätt finns tillgänglig för var och en.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om skyldigheten att lämna sådan information.

Information *till fjärrkylekunder och allmänheten*

3 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om att fjärrkyleföretag ska vara skyldiga att på sina webbplatser eller på något annat sätt lämna information som är till nytta för fjärrkylekunder och allmänheten.

Avtal om fjärrkyla

3 a §

Ett fjärrkyleföretag ska se till att ett avtal om fjärrkyla innehåller uppgifter om

1. fjärrkyleföretagets namn, adress, telefonnummer och webbplats,

2. vilka varor och tjänster som avtalet omfattar,

3. priset för fjärrkylan och hur det bestäms,

4. var fjärrkylekunden kan hitta information om fjärrkyleföretagets priser för fjärrkyla och de tjänster som fjärrkyleföretaget erbjuder,

5. den tid som avtalet löper på,

6. vad som gäller i fråga om förlängning av ett avtal som löper under en viss tid,

7. villkoren för fakturering,

8. villkoren för uppsägning av avtalet och eventuella avgifter som ska betalas i samband med uppsägning,

9. fjärrkyleföretagets ersättningsansvar om det inte uppfyller avtalet,

10. hur tvistlösning utanför domstol inleds, och

11. var fjärrkylekunden kan hitta information om konsumenträttigheter.

7 a §

Innan ett avtal om fjärrkyla ingås ska fjärrkyleföretaget till fjärrkylekunden lämna

1. information om avtalsvillkoren enligt 3 a §, och

2. en kortfattad och lättillgänglig sammanfattning av de viktigaste avtalsvillkoren.

Fjärrkyleföretaget ansvarar för att informationen om avtalsvillkoren och sammanfattningen lämnas, även i de fall avtalet ingås genom en mellanman.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om vilka uppgifter som ska finnas i sammanfattningen och hur den ska lämnas.

7 b §
När ett avtal om fjärrkyla har ingåtts ska fjärrkyleföretaget snarast möjligt lämna en kopia av avtalet till fjärrkylekunden.

7 c §
Ett fjärrkyleföretag ska ge en konsument med funktionsnedsättning all relevant information om avtalet i tillgängliga format.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om den information som ska lämnas.

Betalningssätt

7 d §
Fjärrkyleföretag ska erbjuda flera betalningssätt vid fakturering och får inte missgynna en fjärrkylekund på grund av det betalningssätt som kunden har valt.

De avgifter som tas ut för ett visst betalningssätt eller för ett system för förskottsbetalning får inte överstiga betalningsmottagarens kostnader för tillhandahållandet av betalningssättet eller systemet.

Ändring av avtal

7 e §
Ett fjärrkyleföretag som med stöd av avtalet vill ändra villkoren till nackdel för en fjärrkylekund, ska i ett särskilt meddelande informera fjärrkylekunden om ändringen på ett transparent och begripligt sätt senast två veckor före den dag de ändrade villkoren ska börja gälla.

Om fjärrkylekunden är en konsument, ska fjärrkyleföretaget i

stället informera fjärrkylekunden senast en månad före den dag de ändrade villkoren ska börja gälla.

I meddelandet ska skälen för ändringen anges.

Information vid avbrytande av distribution

7 f §

Om ett fjärrkyleföretag vill avbryta distributionen av fjärrkyla till en fjärrkylekund och kunden har rätt att vidta åtgärder för att undvika att distributionen avbryts, ska fjärrkyleföretaget ge fjärrkylekunden lämplig information om vad fjärrkylekunden kan göra för att undvika att distributionen avbryts. Informationen ska lämnas senast en månad före den planerade bortkopplingen och utan extra kostnad för fjärrkylekunden.

Rutiner för hantering av klagomål

7 g §

Ett fjärrkyleföretag ska ha rutiner för att hantera klagomål från fjärrkylekunder på ett snabbt, enkelt och rättvist sätt.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om rutiner för klagomålshantering.

11 §

Beslut enligt 10 § får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Andra beslut enligt denna lag får inte överklagas.

Beslut enligt *2 a och* 10 §§ får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Andra beslut enligt denna lag får inte överklagas.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 april 2027.

2. Äldre föreskrifter gäller fortfarande i fråga om vilka uppgifter ett avtal om fjärrkyla ska innehålla om avtalet har ingåtts före ikraftträdandet och avtalsvillkoren inte har ändrats efter ikraftträdandet.

2.6 Förslag till lag om ändring i lagen (2022:333) om energimätning i byggnader

Härigenom föreskrivs[1] i fråga om lagen (2022:333) om energimätning i byggnader

dels att 1 och 6 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 6 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
1 §	
Denna lag innehåller bestämmelser om energimätning i lägenheter *och* information *om* energianvändning.	Denna lag innehåller bestämmelser om energimätning i lägenheter *samt om* information*, priser och avtalsvillkor som avser* energianvändning.
6 §	
Den som äger en byggnad där system för individuell mätning har installerats enligt 3 eller 4 § ska	
1. se till att mängden energi som används för uppvärmning och mängden tappvarmvatten för hushållsbruk till varje lägenhet läses av, *och*	1. se till att mängden energi som används för uppvärmning och mängden tappvarmvatten för hushållsbruk till varje lägenhet läses av,
2. säkerställa att varje lägenhetsinnehavare får faktureringsinformation och information om energianvändning och att informationen, på begäran, lämnas till ett företag som lägenhetsinnehavaren har utsett.	2. säkerställa att varje lägenhetsinnehavare får faktureringsinformation och information om energianvändning och att informationen, på begäran, lämnas till ett företag som lägenhetsinnehavaren har utsett*,*
	3. på begäran och utan kostnad lämna lägenhetsinnehavaren den information om priser, tariffer och standardvillkor för uppvärmning som ägaren har tillgång till, och
	4. snarast möjligt vidarebefordra information om nya avtalsvillkor för uppvärmning till lägenhetsinnehavaren.
Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om tillhandahållande av information	

[1] Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/1791 av den 13 september 2023 om energieffektivitet och om ändring av förordning (EU) 2023/955, i den ursprungliga lydelsen.

enligt första stycket 2 och om undantag från dessa krav.	
Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om fakturering och kostnadsfördelning.	
	6 a §
	Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela
	1. ytterligare föreskrifter om lämnande av information
	a) enligt 6 § 2 och om undantag från dessa krav, och
	b) om priser, tariffer och standardvillkor, och
	2. föreskrifter om fakturering och kostnadsfördelning.

Denna lag träder i kraft den 1 april 2027.

3 Ärendet och dess beredning

Samlade bestämmelser om energieffektivisering infördes på EU-nivå genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/27/EU av den 25 oktober 2012 om energieffektivitet, om ändring av direktiven 2009/125/EG och 2010/30/EU och om upphävande av direktiven 2004/8/EG och 2006/32/EG (det ursprungliga energieffektivitetsdirektivet). Direktivet ändrades genom Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2002 av den 11 december 2018 om ändring av direktiv 2012/27/EU om energieffektivitet (ändringsdirektivet). Direktivet har nu omarbetats i sin helhet genom Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/1791 av den 13 september 2023 om energieffektivitet och om ändring av förordning (EU) 2023/955 (energieffektivitetsdirektivet). Energieffektivitetsdirektivet finns i *bilaga 1*.

Inom Regeringskansliet har promemorian Genomförande av delar av det omarbetade energieffektivitetsdirektivet tagits fram. Promemorian innehåller förslag på genomförande av energieffektivitetsdirektivet. En sammanfattning av promemorian finns i *bilaga 2*. Promemorians lagförslag finns i *bilaga 3*. Promemorian har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 4*. Remissvaren finns tillgängliga på regeringens webbplats, regeringen.se, och i Klimat- och näringslivsdepartementet (KN2025/01465).

I denna proposition behandlas promemorians lagförslag, utom förslaget till lag om ändring i miljöbalken.

Lagrådet

Regeringen beslutade den 20 augusti 2026 att inhämta Lagrådets yttrande över de lagförslag som finns i *bilaga 5*. Lagrådets yttrande finns i *bilaga 6*. Regeringen följer i huvudsak Lagrådets synpunkter och förslag som behandlas i avsnitt 4.7 och i författningskommentaren. I förhållande till lagrådsremissen görs dessutom vissa språkliga och redaktionella ändringar.

I propositionen lämnas, till skillnad från i lagrådsremissen, inte något förslag till lag om ändring i miljöbalken.

I förhållande till lagrådsremissen har det föreslagna ikraftträdandedatumet för lagförslagen ändrats från den 1 januari 2027 till den 1 april 2017. Regeringen föreslår även en ändring av rättelsekaraktär i lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet (kärntekniklagen). Dessa förslag är författningstekniskt och även i övrigt av sådan beskaffenhet att Lagrådets hörande skulle sakna betydelse. Regeringen har därför inte inhämtat Lagrådets yttrande över förslagen.

4 Energiledningssystem och energikartläggningar

4.1 En ny lag om energiledningssystem och energikartläggningar i företag

Regeringens förslag

Det ska införas en ny lag om energiledningssystem och energikartläggningar i företag. Det ska anges i lagen att den syftar till att förbättra energieffektivitet i företag med hög energianvändning. Den hittillsvarande lagen om energikartläggning i stora företag ska upphävas.

Promemorians förslag

Förslaget i promemorian stämmer överens med regeringens.

Remissinstanserna

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det.

Skälen för regeringens förslag

I det ursprungliga energieffektivitetsdirektivet fanns det bestämmelser om att stora företag ska utföra en energikartläggning. Kartläggningen skulle omfatta en ingående översyn av energianvändningen i företaget och förslag på kostnadseffektiva åtgärder för att spara energi och effektivisera energianvändningen. Om ett företag räknas som stort beror på hur många anställda företaget har och dess årsomsättning eller balansomslutning.

Bestämmelser som genomförde direktivet i denna del finns i lagen (2014:266) om energikartläggning i stora företag, förordningen (2014:347) om energikartläggning i stora företag och Statens energimyndighets föreskrifter om energikartläggning i stora företag (STEMFS 2014:2). Statens energimyndighet är tillsynsmyndighet för regelverket.

Energieffektivitetsdirektivet medför relativt omfattande förändringar i förhållande till vad som gällt tidigare. Den avgörande faktorn för om ett företag omfattas av kraven på att göra energikartläggningar är inte längre företagets storlek utan företagets energianvändning. Det har också införts ett nytt krav på att företag med hög energianvändning som huvudregel måste införa energiledningssystem.

För att genomföra de nya reglerna i lagen om energikartläggningar i stora företag skulle det krävas omfattande ändringar. Lagen skulle också behöva byta namn för att bättre spegla dess innehåll. Det är därför lämpligare att ersätta den med en ny lag. Den nya lagen bör ha rubriken lagen om energiledningssystem och energikartläggningar i företag. Den nya lagen syftar till att förbättra energieffektiviteten i företag med hög energianvändning, vilket bör anges i lagen.

4.2 Företag som omfattas av lagen

Regeringens förslag

Med företag ska i den nya lagen avses en juridisk person som bedriver ekonomisk verksamhet och som är skyldig att upprätta en årsredovisning.

Promemorians förslag

Förslaget i promemorian stämmer överens med regeringens.

Remissinstanserna

De flesta remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det. *Energikontoren Sverige* och *Region Örebro* anser att det bör förtydligas i myndighetsföreskrifter eller vägledning vilka som ska anses vara företag. *Förvaltningsrätten i Linköping* ser inte risken för att koncerner delar upp verksamheter i flera olika företag som liten och efterfrågar förtydliganden av hur företag respektive koncern ska tolkas. *Helsingborgs kommun* anser att det bör framgå tydligare vilka som omfattas av lagen, medan *Svenska Kyl & Värmepumpföreningen* anser att förslaget väcker frågor om hur de företag som omfattas av lagen ska identifieras.

Jernkontoret anser att flera olika juridiska personer ska kunna få använda ett och samma ledningssystem, om de tillhör samma produktionskedja. Även *Svenskt Näringsliv* anser att flera anknutna företag inom en företagsgrupp ska kunna omfattas av ett och samma energiledningssystem. Svenskt Näringsliv ser också en risk för att definitionen av företag kommer att skilja sig från hur ordet definieras i andra medlemsstater. Organisationen anser vidare att en reglering där enskilda juridiska personer måste uppfylla kraven minskar flexibiliteten och kan ge upphov till omotiverad administration och onödig dubbelrapportering.

Statens energimyndighet föreslår att kopplingen till årsredovisningen i definitionen tas bort. *Stockholms kommun* anser att kommunala fastighetsförvaltningar bör omfattas av den nya lagen.

Skälen för regeringens förslag

Enligt den hittillsvarande lagen om energikartläggningar i stora företag är det endast företag som definieras som stora som är skyldiga att göra energikartläggningar. Definitionen av stora företag utgår från kommissionens rekommendation den 6 maj 2003 om definitionen av mikroföretag samt små och medelstora företag.

I energieffektivitetsdirektivet är skyldigheten att göra energikartläggningar inte längre kopplad till ett företags storlek. I stället gäller skyldigheten för företag med en viss genomsnittlig årlig energianvändning. Hur energianvändningen i ett företag ska beräknas beror på vad som avses med ett företag. Om ett företag definieras som en koncern, ska hela koncernens energianvändning räknas ihop. Om varje dotterbolag i koncernen i stället

ses som ett eget företag, blir endast dotterbolagets egen energianvändning relevant.

Direktivet innehåller ingen förklaring av vad som avses med företag. Det finns dock definitioner av små och medelstora företag och av mikroföretag som hänvisar till kommissionens rekommendation från 2003 om små och medelstora företag (artikel 2.30 och 2.31). Utgångspunkten är därför att det med företag i energieffektivitetsdirektivet avses detsamma som i kommissionens rekommendation. I rekommendationen anges att ett företag är en enhet som bedriver ekonomisk verksamhet, oavsett juridisk form. Denna tolkning överensstämmer med den tolkning av företag som kommissionen gjort i sin rekommendation (EU) 2024/2002 av den 24 juli 2024 om riktlinjer för tolkningen av artikel 11 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/1791 vad gäller energiledningssystem och energikartläggningar.

Med ekonomisk verksamhet avses inom EU-rätten tillhandahållandet av varor eller tjänster på en viss marknad. Det är inte verksamhetens form, ägare eller syfte som är avgörande. Även icke-vinstdrivande organisationer kan därmed bedriva en ekonomisk verksamhet. Kommissionen har i sin rekommendation om tolkningen av artikel 11 i energieffektivitetsdirektivet angett att företag som helt eller delvis kontrolleras av offentliga organ också ska omfattas av reglerna om energikartläggningar och energiledningssystem.

Även om kommissionens rekommendation från 2003 ger ledning om vilka typer av verksamheter som kan vara företag i EU-rättslig mening, ger den ingen ledning i frågan om ett företag som ingår i en koncern ska ta hänsyn till energianvändning i moderbolaget eller i andra dotterbolag. Kommissionen anger dock i sin rekommendation om riktlinjer för tolkningen av artikel 11 i energieffektivitetsdirektivet att inom koncerner ska energianvändningen i andra företag i koncernen räknas in i ett företags energianvändning. För ett dotterbolag ska moderbolagets energianvändning räknas som dotterbolagets energianvändning. Den metod som kommissionen rekommenderar leder till svåröverblickbara konsekvenser, inte minst eftersom det anges i rekommendationen att även energianvändningen i företag som ingår i koncernen men som ligger i andra medlemsstater ska räknas in i ett företags energianvändning. Det uppstår frågor om vilket land som ska utöva tillsyn över att beräkningen av energianvändningen är korrekt utförd och över att regelverket följs. Det är också svårt att se hur ett bolag i en koncern ska kunna minska energianvändningen i de övriga bolagen inom koncernen.

Starka skäl talar alltså emot att energianvändningen i flera företag räknas samman vid bedömningen av om de omfattas av bestämmelserna om energiledningssystem och energikartläggningar. Det bör därför införas en regel som tydligt anger vilken juridisk enhet som ska anses vara ett företag i den nya lagens mening.

I energieffektivitetsdirektivet anges att de företag som är skyldiga att upprätta handlingsplaner också ska offentliggöra dem och uppgifter ur dem i sin årsredovisning. Även om detta krav snarare bör tolkas som ett krav på årlig redovisning av uppgifter, se avsnitt 4.6, är hänvisningen till årsredovisning ändå en hjälp vid avgränsningen av vad som ska anses utgöra ett företag. I svensk rätt framgår det av bokföringslagen (1999:1078) vilka som är skyldiga att upprätta en årsredovisning.

Exempel på sådana företag är aktiebolag, ekonomiska föreningar och vissa stiftelser.

Regeringen bedömer att en lämplig avgränsning av vilka företag som bör omfattas av den nya lagen är juridiska personer som bedriver ekonomisk verksamhet och som är skyldiga att upprätta en årsredovisning. Även Tyskland har gjort en liknande avgränsning, nämligen att det med företag enligt direktivet ska förstås den minsta självständiga legala enhet som upprättar bokföring och årsredovisning. Det talar också, i linje med vad *Svenskt Näringsliv* tar upp om riskerna med att olika medlemsstater bör tillämpar olika definitioner, för att den föreslagna definitionen bör införas.

Detta innebär att det blir energianvändningen i enskilda bolag, även om de ingår i en koncern, som avgör om de omfattas av skyldigheterna om energiledningssystem och energikartläggning. I en koncern kan det alltså finnas flera företag som är skyldiga att göra en energikartläggning. Detta förutsätter att energianvändningen i respektive dotterbolag överstiger tröskelvärdet. Förslaget innebär också att det kan finnas koncerner som inte träffas av lagstiftningen för att verksamheten är uppdelad i flera mindre företag. Till skillnad från *Förvaltningsrätten i Linköping* bedömer regeringen att risken för att ett företag medvetet delar upp sin verksamhet i fler företag för att inte behöva göra en energikartläggning är liten.

Avgränsningen till juridiska personer som bedriver ekonomisk verksamhet och som är skyldiga att upprätta en årsredovisning innebär att vissa verksamhetsformer, bl.a. kommunala förvaltningar som *Stockholms kommun* tar upp, inte omfattas av lagen. Det finns dock bestämmelser i energieffektivitetsdirektivet som är specifikt riktade till offentliga organ (se artikel 5). Även en offentlig aktör som inte omfattas av kravet på att ha ett energiledningssystem eller genomföra energikartläggningar kan alltså vara skyldig att bedriva ett systematiskt energieffektiviseringsarbete. Det saknas därför anledning att, som *Statens energimyndighet* föreslår, bredda definitionen av företag till att omfatta även andra offentliga aktörer än offentligt ägda bolag.

Som *Jernkontoret* och *Svenskt Näringsliv* påpekar kan förslaget medföra att olika delar i en produktionskedja utgör olika företag vid tillämpningen av den nya lagen. Beroende på hur stor energianvändningen är i respektive företag kan det vara så att vissa företag i produktionskedjan omfattas av den nya lagens krav medan andra företag inte gör det. Det finns dock ingenting som hindrar att alla företag i produktionskedjan omfattas av ett och samma energiledningssystem. Huruvida ett företag i produktionskedjan uppfyller kraven i lagen på att omfattas av ett energiledningssystem eller är undantaget från kravet på att göra energikartläggningar vart fjärde år genom att det omfattas av det övergripande energiledningssystemet (se avsnitt 4.8) får dock avgöras från fall till fall.

Ett antal remissinstanser efterfrågar ytterligare förtydliganden av vilka som omfattas av den nya lagen och ett par önskar även ytterligare vägledning från myndigheter, genom föreskrifter eller på annat sätt. I avsnitt 4.3 föreslås att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om beräkningen av energianvändningen i ett företag. Sådana föreskrifter kan ge ytterligare vägledning vid bedömningen av vad som utgör ett företag i lagens mening.

4.3 Föreskrifter om hur energianvändningen ska beräknas

Regeringens förslag

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om hur energianvändningen i ett företag ska beräknas.

Promemorians förslag

I promemorian finns det inget förslag till bemyndigande om rätt att meddela föreskrifter om hur energianvändningen i ett företag ska beräknas. I stället görs bedömningen att sådana föreskrifter kan meddelas som verkställighetsföreskrifter.

Remissinstanserna

Göteborgs Energi AB och *Göteborgs kommun* anser att den nya lagen bör kompletteras med en definition av mätning för att tydliggöra hur energianvändningen ska mätas. *Finansbolagens Förening* anser att endast energianvändning som företagen själva kan påverka bör räknas in i den genomsnittliga årliga energianvändningen. *Region Jämtland Härjedalen* efterfrågar ett förtydligande av vad som ska räknas in i energianvändningen. *Statens energimyndighet* bedömer att det krävs ett bemyndigande att meddela föreskrifter om hur energianvändningen ska beräknas i den nya lagen om energiledningssystem och energikartläggningar i företag. *Svenska Kyl & Värmepumpföreningen* anser att det med energianvändning bör avses primärenergi och föreslår en beräkningsmodell för primärenergi.

Skälen för regeringens förslag

Hur stor energianvändning ett företag har är avgörande för bedömningen av om företaget omfattas av krav på att ha ett energiledningssystem eller på att utföra energikartläggningar.

Vid beräkningen av energianvändningen ska alla energibärare och all energianvändning räknas med. Energianvändning innefattar t.ex. ventilation, belysning, uppvärmning, kylning, transport, datalagring och produktionsprocesser. Kommissionen har i sin rekommendation om tolkningen av artikel 11 i energieffektivitetsdirektivet angett att det som främst ska beaktas vid beräkningen av ett företags årliga energianvändning är de energifakturor som företaget har fått. Även bränslen, el, kyla eller värme från förnybara energikällor som företaget producerar för sin egen förbrukning bör beaktas. Om ett företag har en mer exakt uppskattning av sin årliga slutliga energianvändning, t.ex. från en tidigare energikartläggning, bör denna information användas. Med år avses kalenderår.

Metoder för beräkningen av energianvändning bör inte regleras i lag. Som *Statens energimyndighet* påpekar bör regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer få meddela föreskrifter om hur energianvändningen ska beräknas. Inom ramen för ett sådant arbete kan föreskrifter om bl.a. mätning och vilka uppgifter som ska läggas till grund för att beräkna

energianvändningen tas fram. I det arbetet bör kommissionens rekommendation användas som utgångspunkt. De remissynpunkter som förs fram om beräkningen av energianvändningen kan beaktas inom ramen för det arbetet.

4.4 Krav på att göra energikartläggningar

Regeringens förslag

Med energikartläggning ska avses ett systematiskt förfarande i syfte att
- få kunskap om energianvändningen i en viss verksamhet,
- fastställa kostnadseffektiva energibesparande åtgärder,
- kartlägga vilken potential som finns för kostnadseffektiv användning eller produktion av bränslen, el, kyla eller värme från förnybara energikällor, och
- rapportera om resultaten.

Företag vars genomsnittliga årliga energianvändning de tre senaste åren överstiger 2,78 gigawattimmar ska göra en energikartläggning.

Energikartläggningen ska göras senast ett år från det att den genomsnittliga årliga energianvändningen de tre senaste åren översteg 2,78 gigawattimmar, och därefter vart fjärde år så länge energianvändningen är tillräckligt hög.

Ett företag som har ett energiledningssystem som uppfyller kraven i lagen och anslutande föreskrifter ska göra energikartläggningar med de intervall som gäller enligt energiledningssystemet.

Promemorians förslag

Förslaget i promemorian stämmer i sak överens med regeringens. I promemorian anges dock energianvändningen i terajoule och inte i gigawattimmar.

Remissinstanserna

De flesta remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det. Flera remissinstanser, däribland *Energiföretagen Sverige*, *Göteborgs kommun* och *Sveriges Kommuner och Regioner* förespråkar att enheten gigawattimmar används i stället för terajoule för att ange energianvändningen i företaget.

Naturvårdsverket anser att det bör framgå av definitionen av en energikartläggning att den även ska syfta till att fastställa energieffektiviserande åtgärder.

Sveriges Allmännytta anser att en tidsfrist på ett år från det att den genomsnittliga årliga energianvändningen översteg gränsvärdet är för kort tid för att göra en energikartläggning. *Riksbyggen* anser att tidsfristen är orimlig för större företag och föreslår att etappvis genomförande blir tillåtet.

Amazon Web Services, *Svensk Datacenter Industri* och *TechSverige* rekommenderar att företag som har ett energiledningssystem inte ska

behöva utföra energikartläggningar. Även *Svenskt Näringsliv* anser att företag som har energiledningss- eller miljöledningssystem bör undantas helt från skyldigheten att göra energikartläggningar på annat sätt än vad som följer av systemen. *Statens energimyndighet* bedömer att förslaget inte innebär att direktivets krav är uppfyllda, eftersom energikartläggningar inom energiledningssystem inte innehåller samma element som en energikartläggning ska innehålla enligt direktivet.

Flera remissinstanser, däribland *Energieffektiviseringsföreningen* och *Fastighetsägarna*, anser att krav på energikartläggningar, energideklarationer och krav på energihushållning, som alla träffar fastighetsägare, bör samordnas bättre. *Jernkontoret* anser att systemet med energihushållningsplaner bör avskaffas.

Skälen för regeringens förslag

Vad som avses med en energikartläggning

Vad som avses med en energikartläggning enligt energieffektivitetsdirektivet (artikel 2.32) motsvarar i stora delar vad som avses med en energikartläggning i lagen om energikartläggning i stora företag (2 §). Enligt energieffektivitetsdirektivet ska dock en energikartläggning utöver det som anges i nämnda lag syfta till att kartlägga potentialen för kostnadseffektiv användning eller produktion av förnybar energi.

Energi kan dock inte produceras, utan endast omvandlas. Däremot kan de olika formerna av energi som behandlas i energieffektivitetsdirektivet, som t.ex. el och värme, produceras. I den nya lagen om energiledningssystem och energikartläggningar i företag bör det därför anges att en energikartläggning ska syfta till att kartlägga potentialen för kostnadseffektiv användning eller produktion av bränslen, el, värme eller kyla från förnybara energikällor.

Det framgår av bilaga VI till direktivet att en energikartläggning ska identifiera energieffektiviserande åtgärder. I avsnitt 4.5 föreslås att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om hur energikartläggningar ska genomföras och vad rapporter från energikartläggningar ska innehålla. Sådana föreskrifter kommer att genomföra bilaga VI till direktivet. Att en energikartläggning ska fastställa energieffektiviserande åtgärder kommer alltså att framgå av föreskrifter på lägre normnivå än lag. Definitionen av energikartläggning i den nya lagen bör i huvudsak stämma överens med den i direktivet. Det är därför inte motiverat att, som *Naturvårdsverket* anser, lägga till i definitionen att kartläggningen ska syfta till att fastställa energieffektiviserande åtgärder.

Företag med en viss minsta energianvändning ska göra en energikartläggning

Enligt energieffektivitetsdirektivet ska ett företag vars genomsnittliga årliga energianvändning de tre senaste åren överstiger 10 terajoule utföra en energikartläggning (artikel 11.2 första stycket). Ett sådant krav bör därför införas. Som flera remissinstanser, däribland *Energiföretagen Sverige* förespråkar, bör dock energianvändningen uttryckas i gigawattimmar i stället för i terajoule.

Några remissinstanser anser att reglerna om energikartläggningar bör samordnas med regler om energideklarationer för byggnader och krav på energihushållning i miljöbalken. Reglerna om energikartläggningar och energideklarationer har sitt ursprung i två olika EU-direktiv och har olika tillämpningsområden. En energikartläggning ska avse ett företags verksamhet medan en energideklaration upprättas för en enskild byggnad. En energikartläggning ska göras vart fjärde år och en energideklaration är giltig i tio år. Regeringen bedömer att det, utifrån de EU-rättsakter som ligger till grund för reglerna, saknas förutsättningar för ytterligare samordning av regelverken. Däremot kan det finnas förutsättningar för att i praktiken, vid t.ex. en energikartläggning, ta hänsyn till de uppgifter som finns i en energideklaration. När det gäller miljöbalkens krav på energihushållning kan det konstateras att ansvariga myndigheter redan har ett pågående samarbete om samordning av tillsyn, som bl.a. kommer till uttryck i vägledningar från Naturvårdsverket. Det saknas förutsättningar att i samband med detta lagstiftningsärende se över systemet med energihushållningsplaner.

En energikartläggning ska göras vart fjärde år

En energikartläggning ska enligt energieffektivitetsdirektivet göras minst vart fjärde år (artikel 11.2 tredje stycket). Det innebär inte någon ändring i förhållande till vad som gäller enligt lagen om energikartläggning i stora företag. Detta krav bör föras över till den nya lagen. För företag som har ett energiledningssystem bör dock andra krav gälla (se vidare nedan i detta avsnitt). I avsnitt 8 föreslås särskilda övergångsbestämmelser för företag som har gjort energikartläggningar enligt lagen om energikartläggning i stora företag.

En energikartläggning ska göras senast året efter att energianvändningen har överstigit gränsvärdet

Enligt energieffektivitetsdirektivet ska företag vars genomsnittliga årliga energianvändning de tre senaste åren översteg gränsvärdet på minst 2,78 gigawattimmar ha genomfört en första energikartläggning senast den 11 oktober 2026 (artikel 11.2 tredje stycket). Det betyder att företag vars energianvändning översteg 2,78 gigawattimmar den 11 oktober 2025, när direktivet senast skulle ha varit genomfört i nationell rätt, skulle ha haft ett år på sig att uppfylla kravet. Kommissionen anger i sin rekommendation om tolkningen av artikel 11 att även företag vars genomsnittliga energianvändning överstiger 2,78 gigawattimmar efter den 11 oktober 2026 ska ha ett år på sig att uppfylla kravet på att göra en energikartläggning. Skälet är att företag vars energianvändning överstiger gränsvärdet vid en senare tidpunkt inte ska ha kortare tid på sig att genomföra energikartläggningar än företag som omfattas av kravet redan när direktivet senast skulle ha varit genomfört i nationell rätt, dvs. den 11 oktober 2025. Samtliga företag ska behandlas lika och få lika lång tid på sig att göra en energikartläggning, oavsett när energianvändningen steg över gränsvärdet.

Även om tidsfristen för att genomföra energieffektivitetsdirektivet nu har passerat, bedömer regeringen att det är lämpligt att företag som ska genomföra en energikartläggning för första gången får ett år på sig att uppfylla skyldigheten. Energikartläggningen bör alltså göras senast ett år

från det att företagets genomsnittliga årliga energianvändning de tre senaste åren för första gången överstiger gränsvärdet på 2,78 gigawattimmar. Regeringen bedömer att direktivet inte ger utrymme för att, som *Sveriges Allmännytta* och *Riksbyggen* önskar, införa någon längre tidsfrist för att uppfylla skyldigheten.

Ett företag som har ett energiledningssystem behöver inte göra energikartläggningar vart fjärde år

Ett företag som har ett energiledningssystem som uppfyller kraven i direktivet omfattas inte av reglerna om att genomföra en energikartläggning vart fjärde år (artikel 11.2 första stycket). Det innebär inte, som bl.a. *TechSverige* föreslår, att medlemsstaterna helt kan undanta sådana företag från att göra energikartläggningar. Det framgår nämligen av bilaga VI till energieffektivitetsdirektivet att även de energikartläggningar som görs inom ramen för energiledningssystem ska uppfylla minimikriterierna som listas i bilagan. Även företag som har energiledningssystem ska därför göra energikartläggningar som genomförs på samma sätt som de som görs utanför energiledningssystem. Däremot behöver inte samma krav ställas på de som utför energikartläggningen eller på hur resultaten dokumenteras, om kartläggningen görs inom ett energiledningssystem, se vidare avsnitt 4.5 och 4.7.

Undantaget för företag med energiledningssystem i energieffektivitetsdirektivet måste förstås som ett undantag från kravet att genomföra energikartläggningen vart fjärde år. Energikartläggningen ska i stället göras med de intervall som gäller inom energiledningssystemet. Enligt befintliga standarder för energiledningssystem görs en energiöversyn inom systemet. Den uppdateras ofta varje år. I en sådan översyn kan en energikartläggning ingå. Energikartläggningen måste då göras med de intervall som krävs för att översynen ska kunna göras eller uppdateras i enlighet med standarden.

Företag som har energiledningssystem bör alltså utföra energikartläggningar enligt de intervall som är relevanta inom energiledningssystemet. De krav som ställs på energikartläggningarnas genomförande bör dock vara desamma som de som ställs på energikartläggningar som måste utföras vart fjärde år. Därigenom säkerställs, till skillnad från vad *Statens energimyndighet* anger, ett korrekt genomförande av energieffektivitetsdirektivet.

4.5 Genomförandet av energikartläggningar och energikartläggningsrapporter

Regeringens förslag

Resultatet av en energikartläggning ska dokumenteras i en rapport. Rapporten ska innehålla rekommendationer som baseras på energikartläggningen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om vilka övriga uppgifter som ska finnas i

rapporten från energikartläggningen, hur en energikartläggning ska göras och hur länge kartläggningsrapporten ska sparas.

Promemorians förslag

Förslaget i promemorian stämmer delvis överens med regeringens. I promemorian föreslås att företag som har energi- och miljöledningssystem ska vara undantagna från kravet på att upprätta kartläggningsrapporter.

Remissinstanserna

De flesta remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det.

Jernkontoret anser att granskning av kartläggningsrapporter bör ske på plats, alternativt att tillsynsmyndigheten garanterar att kartläggningsrapporter omfattas av sekretess.

Länsstyrelserna i Gävleborgs och *Dalarnas län* anser att krav bör ställas på att energikartläggningar visar fördelningen av energianvändningen för olika produktions- och stödprocesser och att kostnadseffektiva åtgärder för att effektivisera energianvändningen redovisas för sådana processer. De anser också att företagens effektanvändning och möjligheter till att bidra till ökad flexibilitet ska redovisas. Länsstyrelsen i Dalarnas län anser därutöver att det bör övervägas om energikartläggningen i stora företag också bör innehålla krav på klimatberäkningar, synergier med inomhusmiljö, åtgärder för energioptimering och information om hur åtgärder kan genomföras. *Länsstyrelsen i Västra Götaland* anger att det kan vara lämpligt att ställa krav på att en effektkartläggning ska ingå i energikartläggningen.

Naturvårdsverket anser att undantaget från att göra kartläggningsrapporter inte ska gälla för anläggningar som omfattas av EU:s utsläppshandelsregler och som kan få gratis tilldelning av utsläppsrätter. Några remissinstanser, däribland *Energiföretagen Sverige*, anser att det är problematiskt att den fria tilldelningen av utsläppsrätter i EU-regelverket är villkorat med att rekommendationer från ett energiledningssystem eller en energikartläggning följs.

Skälen för regeringens förslag

Energikartläggningens genomförande

En energikartläggning ska uppfylla de minimikrav som anges i energieffektivitetsdirektivet (artikel 11.9 första stycket a och bilaga VI). I lagen om energikartläggning i stora företag anges det att en energikartläggning ska omfatta en ingående översyn av energianvändningen i företag och förslag på kostnadseffektiva åtgärder för att spara energi och för att effektivisera energianvändningen. I övrigt finns bestämmelserna om energikartläggningens innehåll i förordningen om energikartläggning i stora företag.

Det är lämpligt att samla alla bestämmelser om hur energikartläggningar ska genomföras i samma författning. Eftersom bestämmelserna är relativt detaljerade bör de finnas på lägre normnivå än lag. Enligt lagen om energikartläggning i stora företag får regeringen eller den myndighet som

regeringen bestämmer meddela föreskrifter om hur en energikartläggning ska göras (11 § 4). Den möjligheten bör alltså finnas kvar. De remissynpunkter som förs fram när det gäller energikartläggningars genomförande kan beaktas i arbetet med att ta fram föreskrifter på lägre normnivå.

En energikartläggning kan anpassas till den verksamhet som kartläggs

Energieffektivitetsdirektivets krav på genomförande av energikartläggningar gäller oavsett vilken verksamhet företaget bedriver eller vilka typer av energibärare företaget använder. Hur energikartläggningen ska göras kan dock skilja sig åt mellan företag beroende på hur verksamheten ser ut. Hänsyn bör kunna tas till vilken eller vilka delar av verksamheten det är som använder mycket energi. Ett exempel kan vara att ett företag har ett huvudkontor på en plats och en industriell energiintensiv verksamhet på en annan plats. Det bör då vara möjligt att låta kartläggningen fokusera på den industriella verksamheten där det finns möjlighet att faktiskt förbättra energieffektiviteten. Detta överensstämmer också med kommissionens tolkning i rekommendationen om artikel 11 i energieffektivitetsdirektivet, där det anges att en lämplig metod för att göra energikartläggningen mer kostnadseffektiv är att utesluta områden under en viss andel, t.ex. 10 procent, av den totala energianvändningen. I företag som består av flera olika anläggningar, som butikskedjor, kan ett urval av anläggningar göras för energikartläggningen. Urvalet måste dock vara representativt.

Resultatet från en energikartläggning ska dokumenteras i en rapport

Av definitionen av energikartläggning framgår att det i en energikartläggning ingår att rapportera om resultaten (artikel 2.32). Definitionen av en energikartläggning är densamma oavsett om den görs som en del av ett energi- eller miljöledningssystem eller inte. Det framgår också av bilaga VI till direktivet, som också gäller för alla energikartläggningar, att de uppgifter som används vid energikartläggningarna ska kunna lagras för historisk analys och uppföljning av resultat.

Till skillnad från vad som anges i promemorian finns det alltså goda skäl för att alla företag, oavsett om de gör energikartläggningar vart fjärde år eller inom ramen för ett energi- eller miljöledningssystem, ska ta fram kartläggningsrapporter. Det gäller särskilt, som *Naturvårdsverket* påpekar, för företag som omfattas av EU:s utsläppshandelssystem. Huvudregeln enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG av den 13 oktober 2003 om ett system för handel med utsläppsrätter för växthusgaser inom unionen och om ändring av rådets direktiv 96/61/EG (utsläppshandelsdirektivet) är att en anläggning måste köpa utsläppsrätter för att kompensera sina utsläpp. Vissa anläggningar kan få utsläppsrätter gratis (artikel 10a.1 i utsläppshandelsdirektivet). Rätten till sådan fri tilldelning av utsläppsrätter är dock villkorad bl.a. av att ett företag har följt rekommendationer som ges inom ett energiledningssystem eller i en kartläggningsrapport. För att möjliggöra en korrekt tillämpning och effektiv tillsyn av utsläppsregelverket bör därför även företag som har energi- och miljöledningssystem upprätta kartläggningsrapporter.

Innehållet i en kartläggningsrapport

Det finns inga särskilda krav i energieffektivitetsdirektivet på vad en energikartläggningsrapport ska innehålla. Den handlingsplan som ett företag som genomför energikartläggningar ska ta fram enligt energieffektivitetsdirektivet (se avsnitt 4.6), ska baseras på rekommendationer från energikartläggningen (artikel 11.2 fjärde stycket). För att ett företag ska kunna ta fram en handlingsplan är det därför nödvändigt att rekommendationerna från handlingsplanen dokumenteras på något sätt. Det görs lämpligast i kartläggningsrapporten.

Det regleras inte i energieffektivitetsdirektivet hur rekommendationerna ska utformas. Som nämns ovan finns en koppling mellan energieffektivitetsdirektivet och EU:s regler om utsläppshandel. Hur rekommendationerna i en kartläggningsrapport utformas kan få påverkan på ett företags möjligheter att få gratis tilldelning av utsläppsrätter, vilket en del remissinstanser tar upp som problematiskt. Det är något som bör beaktas vid den närmare utformningen av krav på hur rekommendationerna ska se ut. Sådana mer detaljerade krav bör dock, liksom i dag, finnas på lägre normnivå än lag.

Det finns också andra krav på kartläggningsrapporters innehåll som inte behöver finnas i lag. Det är t.ex. inte givet att kartläggningsrapporter från en energikartläggning måste ha samma innehåll om energikartläggningen görs inom ramen för ett energi- eller miljöledningssystem eller utanför ramen för ett sådant system. Inom ett energiledningssystem finns det t.ex. redan krav på uppföljning, vilket i sig ställer krav på dokumentation. Det kan därför finnas skäl att ha olika krav beroende på om en rapport tas fram inom ett energi- eller miljöledningssystem eller inte. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör därför få meddela föreskrifter om kartläggningsrapporters innehåll.

Jernkontoret väcker frågan om kartläggningsrapporter omfattas av sekretess. Att ett företag har gjort en kartläggningsrapport omfattas av tillsyn enligt den nya lagen. Tillsynsmyndigheten kan komma att begära att kartläggningsrapporten lämnas in till myndigheten inom ramen för tillsynen. Inriktningen är att Statens energimyndighet ska vara tillsynsmyndighet för de nya reglerna om energiledningssystem och energikartläggningar. Naturvårdsverket är tillsynsmyndighet enligt lagen (2020:1173) om vissa utsläpp av växthusgaser. Vid både Statens energimyndighets och Naturvårdsverkets tillsyn gäller sekretess för uppgifter om enskildas affärs- eller driftsförhållanden om det kan antas att den enskilde lider skada om uppgiften röjs, se 30 kap. 23 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) och 9 § offentlighets- och sekretessförordningen (2009:641) samt punkterna 9 och 122 i bilagan till den förordningen. Om en energikartläggningsrapport som kommer in till Statens energimyndighet eller Naturvårdsverket inom ramen för myndigheternas tillsyn innehåller sådana uppgifter kan de omfattas av sekretess. I avsnitt 4.10 föreslås att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska kunna meddela föreskrifter om att undanta företag som bedriver verksamhet som är av betydelse för totalförsvaret från bl.a. kravet på att göra energikartläggningar.

I bilaga VI till energieffektiviseringsdirektivet anges att de uppgifter som används vid energikartläggningarna ska kunna lagras för historisk analys och uppföljning av resultat. I avsnitt 4.11 föreslås att tillsynsmyndigheten ska ha rätt att begära in dokumentation som krävs för tillsynen. Det omfattar bl.a. kartläggningsrapporten.

Vid genomförandet av det ursprungliga energieffektivitetsdirektivet bedömdes att företag som omfattas av skyldigheten att göra en energikartläggning ska spara information om kartläggningen i sju år. Syftet var att möjliggöra en effektiv tillsyn. Detaljerade regler om hur länge ett företag ska spara uppgifter från en energikartläggning bör finnas på lägre normnivå än lag.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör därför få meddela föreskrifter om att uppgifter från kartläggningen ska sparas under viss tid.

4.6 Företag ska upprätta och offentliggöra handlingsplaner

Regeringens förslag

Företag som är skyldiga att göra en energikartläggning ska upprätta en handlingsplan baserad på rekommendationerna från energikartläggningen. Handlingsplanen ska lämnas till företagets ledning.

Uppgifter ur handlingsplanen, information om rekommendationer från energikartläggningen och information om i vilken takt som rekommendationerna genomförs ska offentliggöras.

Företag som har ett energi- eller miljöledningssystem ska inte vara skyldiga att upprätta handlingsplaner eller offentliggöra information om rekommendationer från energikartläggningen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om vilka uppgifter som ska redovisas i handlingsplanen, vilka uppgifter som ska offentliggöras, hur ofta uppgifterna ska offentliggöras, hur offentliggörande ska ske och om hur länge handlingsplanen ska sparas.

Promemorians förslag

Förslaget i promemorian stämmer delvis överens med regeringens. I promemorian föreslås att ett företags hela handlingsplan, rekommendationer från energikartläggningen och uppgifter om i vilken takt som rekommendationerna genomförs ska finnas i förvaltningsberättelsen i företagets årsredovisning. Det föreslås också en begränsad skyldighet för revisorer att kontrollera om uppgifterna finns med i årsredovisningen.

Remissinstanserna

Remissutfallet är blandat. Ett antal remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det. Flera remissinstanser har dock invändningar mot förslaget.

FAR, *Göteborgs Energi AB*, *Göteborgs kommun*, *Innovations- och Kemiindustrierna i Sverige*, *Svenskt Näringsliv* och *Svensk Försäkring* avstyrker att handlingsplanen och information om i vilken takt som rekommendationerna genomförs placeras i förvaltningsberättelsen. FAR föreslår att informationen i stället ska ingå i en separat rapport som fogas till årsredovisningsdokumentet, alternativt att det görs vissa förtydliganden. Om handlingsplanen ska kunna offentliggöras genom hållbarhetsrapporten anser FAR att det måste tydliggöras om den träffas av det separata granskningskravet som gäller för sådana rapporter. Göteborgs Energi AB anser att det bör finnas en summerad handlingsplan för alla relevanta åtgärdsförslag från energikartläggningen som varken läggs med i årsredovisningen eller offentliggörs på annat sätt. Innovations- och Kemiindustrierna i Sverige, Svenskt Näringsliv och Svensk Försäkring anser att förslaget utgör en överimplementering, eftersom det i direktivet inte ställs något krav på revisorsgranskning, och uttrycker tveksamhet om huruvida det är praktiskt möjligt att integrera handlingsplanen i hållbarhetsrapporten. Innovations- och Kemiindustrierna i Sverige och Svenskt Näringsliv föreslår att företag endast ska behöva offentliggöra viss begränsad information från handlingsplanen och om rekommendationernas genomförandegrad. *Sveriges Kommuner och Regioner* ifrågasätter förslaget och anser att det bör vara upp till företaget att avgöra i vilket sammanhang resultatet ska hanteras.

Bokföringsnämnden påpekar att uttrycket ”annual report” i den engelska språkversionen av direktivet kan översättas på andra sätt än till årsredovisning och att det bör övervägas om informationen kan lämnas på något annat sätt än som en del i förvaltningsberättelsen.

Bolagsverket anser att det inte framgår av förslaget om Bolagsverket ska kontrollera om handlingsplanerna har inkluderats i förvaltningsberättelsen eller inte när årsredovisningen skickas in till verket.

Länsstyrelsen i Skåne önskar att handlingsplanen också ska ingå i företagens miljörapport. *Region Stockholm* ser en risk att potentiella sårbarheter i driften kan avslöjas om detaljeringsgraden i handlingsplanen är för hög och anger att det bör specificeras vilka delar av den som är tänkt att redovisas i årsredovisningen. *Statens energimyndighet* anser att myndigheten bör få meddela föreskrifter om vilka att uppgifter ur handlingsplanen som måste offentliggöras. *Vasakronan* anser att om fastighetsbolag ska omfattas av kravet på att inkludera handlingsplanen i årsredovisningen, bör detta få hanteras i koncernredovisningen.

Energiföretagen Sverige och *Fortum Sverige AB* anser att det bör tydliggöras vad ledningen ska göra med handlingsplanen.

Företag som ska göra en energikartläggning ska ta fram en handlingsplan

Den handlingsplan som ska tas fram enligt energieffektivitetsdirektivet ska vara konkret och genomförbar (artikel 11.2 fjärde stycket). I handlingsplanen ska åtgärder fastställas för att genomföra varje rekommendation från kartläggningen som bedöms vara tekniskt eller ekonomiskt genomförbar. Handlingsplanen ska lämnas till företagets ledning.

Av lagen bör endast den grundläggande skyldigheten att upprätta en handlingsplan och att lämna den till företagets ledning framgå. Närmare regler om t.ex. vilka uppgifter som ska ingå i handlingsplanen bör tas fram på lägre normnivå än lag. I det ingår att ange hur detaljerade de åtgärder som listas i handlingsplanen behöver vara. Det bör vara upp till företagen själva att i övrigt utforma handlingsplanen på ett sätt som passar deras verksamhet. På liknande sätt bör det vara upp till företagets ledning att bestämma hur handlingsplanen ska hanteras. Utöver de särskilda villkor som gäller för att omfattas av reglerna om fri tilldelning för utsläppsrätter finns det ingen skyldighet för företag att genomföra de förslag och rekommendationer som anges i en energikartläggning. Mot den bakgrunden bör det inte anges i lag hur ett företags ledning ska hantera handlingsplanen, utöver vad som anges i detta avsnitt om offentliggörande.

Eftersom handlingsplanen ska upprättas på grundval av energikartläggningen, bör det vara tillräckligt att det upprättas en handlingsplan per fyraårsperiod. Det finns dock inget som hindrar att ett företag upprättar flera handlingsplaner under fyraårsperioden mellan kartläggningstillfällena.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör få meddela föreskrifter om vilka uppgifter som ska redovisas i handlingsplanen. På liknande sätt som för energikartläggningsrapporter bör bemyndigandet också omfatta att meddela föreskrifter om att handlingsplanen ska sparas i viss tid.

Uppgifter om handlingsplanen och övrig information ska offentliggöras

Enligt energieffektivitetsdirektivet ska medlemsstaterna se till att företagen i sin årsredovisning offentliggör handlingsplanen och uppgifter om i vilken takt som rekommendationerna från energikartläggningen genomförs (artikel 11.2 femte stycket). Uppgifterna ska också göras tillgängliga för allmänheten. Tillgängliggörandet ska vara i överensstämmelse med nationella eller unionsrättsliga bestämmelser om skydd av företags- och affärshemligheter och konfidentialitet.

Bestämmelser om innehållet i en årsredovisning finns i årsredovisningslagen (1995:1554), lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag och lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag. En årsredovisning består som huvudregel av balansräkning, resultaträkning, noter och förvaltningsberättelse.

Som flera remissinstanser påpekar finns det nackdelar med att, som föreslås i promemorian, ange att handlingsplanen ska ingå i förvaltningsberättelsen i företagets årsredovisning. Ett sådant krav skulle innebära att uppgifterna om handlingsplan och rekommendationer måste granskas av en revisor. En revisor kan inte förväntas ha tillräcklig kompetens och

kunskap om frågor som rör energieffektivisering för att kunna granska sådana uppgifter i en årsredovisning. Det finns inget krav i energieffektivitetsdirektivet på att den information som enligt direktivet ska finnas i årsredovisningen också ska granskas av en revisor. En annan nackdel med att lägga in handlingsplanen i årsredovisningen är att reglerna om energikartläggningar skulle finnas utspridda i två olika regelverk. I Danmark har direktivets bestämmelser genomförts som ett krav på att handlingsplanen ska offentliggöras på ett företags webbplats, till den del den inte omfattas av sekretess. En liknande lösning bör införas i den nya lagen.

En årsredovisning upprättas varje år. Utgångspunkten bör därför vara att den information som ska offentliggöras offentliggörs varje år. De rekommendationer som ska offentliggöras avser dock den senast genomförda energikartläggningen. Det är därför sannolikt att rekommendationerna är desamma under en hel fyraårsperiod, fram till nästa energikartläggning. Ett företag kan också upprätta endast en handlingsplan per fyraårsperiod. Att ett företag i ett sådant fall håller samma uppgifter tillgängliga under fyra år och endast publicerar nya uppgifter om i vilken takt som rekommendationerna genomförs varje år bör därför vara tillräckligt. Om ett företag uppdaterar sin handlingsplan bör den uppdaterade planen offentliggöras innan nästa handlingsplan tas fram.

Ett sätt att offentliggöra uppgifter skulle kunna vara att ett företag, som är fallet i Danmark, håller uppgifterna tillgängliga på sin webbplats. Hur offentliggörandet ska gå till eller med vilken frekvens det ska ske behöver inte regleras i lag, men bör framgå av föreskrifter på lägre normnivå. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör få meddela föreskrifter om detta.

Kommissionen har i sin rekommendation om tolkningen av artikel 11 i energieffektivitetsdirektivet angett att medlemsstaterna bör göra det möjligt för vissa företag att integrera handlingsplanen i sina hållbarhetsrapporter. Genom Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2022/2464 av den 14 december 2022 om ändring av förordning (EU) nr 537/2014, direktiv 2004/109/EG, direktiv 2006/43/EG och direktiv 2013/34/EU vad gäller företagens hållbarhetsrapportering infördes nya regler om att vissa företag ska inkludera viss information i förvaltningsberättelsen i sina årsredovisningar. En årsredovisning ska offentliggöras genom att kopior av den lämnas in till Bolagsverket eller hålls tillgängliga. Årsredovisningar som ges in till Bolagsverket är tillgängliga för allmänheten, eftersom de kan begäras ut därifrån. Företag kan också frivilligt välja att publicera sina årsredovisningar antingen i sin helhet eller i ofullständigt skick.

Direktivets krav på offentliggörande och allmänt tillgängliggörande bör vara uppfyllt om ett företag inkluderar information om handlingsplanen, rekommendationerna och deras genomförandetakt i hållbarhetsrapporten. I de föreskrifter om offentliggörande som meddelas om hur offentliggörande ska gå till kan det därmed också anges att ett företag ska anses ha offentliggjort uppgifter i nödvändig omfattning om företaget har inkluderat dem i sin hållbarhetsrapport. Följden av att ett företag väljer att offentliggöra uppgifter på det sättet blir att informationen granskas enligt de särskilda regler som gäller för hållbarhetsrapporter, se t.ex. 5 a § revisionslagen (1999:1079).

I energieffektivitetsdirektivet ställs det inga krav på att tillgängliggöra eller offentliggöra uppgifter som omfattas av sekretess eller utgör företags- eller affärshemligheter enligt nationell rätt eller enligt EU-rätten. Känsliga uppgifter bör därför inte finnas med bland de uppgifter som ska offentliggöras och göras tillgängliga för allmänheten. Samtidigt ska handlingsplanen vara konkret och fylla en verklig funktion i företagens arbete med energieffektivisering. För att vara användbar kan alltså en handlingsplan behöva innehålla uppgifter som kan medföra skada för företaget om de röjs. Som bl.a. *Region Stockholm* och *Statens energimyndighet* föreslår bör därför kravet på offentliggörande endast omfatta uppgifter ur handlingsplanen. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör få meddela föreskrifter om vilka uppgifter ur handlingsplanen som ska offentliggöras.

Sammanfattningsvis bör det alltså införas ett krav på att uppgifter ur en handlingsplan, om rekommendationer från en energikartläggning och om i vilken takt som rekommendationerna genomförs ska offentliggöras.

I och med att informationen inte behöver finnas i ett företags årsredovisning aktualiseras inte frågan om vad en revisors granskning ska omfatta i förhållande till handlingsplanen. Att företagen följer kravet på att offentliggöra uppgifter ur handlingsplanen och annan information omfattas av tillsyn, se avsnitt 4.11.

Företag med energi- eller miljöledningssystem behöver inte offentliggöra uppgifter

Kravet på att ta fram en handlingsplan och att offentliggöra uppgifter i energieffektivitetsdirektivet gäller inte för företag som har ett energi- eller miljöledningssystem (artikel 11.2). Kravet på att offentliggöra uppgifter ur en handlingsplan och annan information bör därför endast gälla företag som ska göra en energikartläggning vart fjärde år. Ett företag som har gjort en energikartläggning inom ramen för ett energi- eller miljöledningssystem bör inte omfattas av kraven på att ta fram en handlingsplan eller på att offentliggöra uppgifter.

4.7 Föreskrifter om energikartläggare

Regeringens förslag

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om kompetens och oberoende hos den som gör en energikartläggning.

Promemorians förslag

Förslaget i promemorian stämmer överens med regeringens.

Remissinstanserna

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det.

Skälen för regeringens förslag

En energikartläggning ska enligt energieffektivitetsdirektivet utföras av kvalificerade eller ackrediterade experter och energikartläggningen ska utföras på ett oberoende sätt (artikel 11.9 första stycket b och artikel 11.2 a). Detta motsvarar i princip de krav som ställdes på energikartläggare i det ursprungliga energieffektivitetsdirektivet. Kravet gäller endast för energikartläggningar som genomförs vart fjärde år, dvs. inte för energikartläggningar som genomförs som en del av ett energi- eller miljöledningssystem.

Vid genomförandet av det ursprungliga direktivet infördes ett krav på att energikartläggare som genomför energikartläggningar vart fjärde år ska vara certifierade av ett ackrediterat organ (prop. 2013/14:174 s. 87 och 246). Det saknas anledning att göra en annan bedömning nu. Det bemyndigande som finns i hittillsvarande lagen om energikartläggning i stora företag för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om kompetens och oberoende (11 § 3) bör föras över till den nya lagen. *Lagrådet* föreslår att det ska föras in en bestämmelse i den nya lagen som anger att en energikartläggning ska göras av en person som uppfyller de krav på kompetens och oberoende som föreskrivs av regeringen eller den myndigheten som regeringen bestämmer. En sådan bestämmelse tillför ingenting utöver det bemyndigande som nu föreslås. Dessutom finns det risk att en sådan bestämmelse kommer att tolkas som att samma krav på oberoende och kompetens gäller för alla som utför energikartläggningar, oavsett om de görs inom eller utom ramen för ett energi- eller miljöledningssystem. Som framgår ovan finns det inget krav i energieffektivitetsdirektivet på att en energikartläggning inom ett energi- eller miljöledningssystem ska genomföras av en kvalificerad eller ackrediterad expert eller på ett oberoende sätt. Den bestämmelse som Lagrådet föreslår bör alltså inte föras in.

I föreskrifter som meddelas med stöd av det föreslagna bemyndigandet kan det anges vilka krav som ställs på den som genomför energikartläggningar inom energi- eller miljöledningssystem respektive utom ramen för ett energi- eller miljöledningssystem.

4.8 Krav på att ha ett energiledningssystem

Regeringens förslag

Med energiledningssystem ska avses beståndsdelar i en strategi som anger mål för energieffektivitet och en plan för att nå det målet, och som bland annat utgörs av övervakning av faktisk energianvändning, åtgärder för att öka energieffektiviteten och mätning av de framsteg som görs.

Ett företag vars genomsnittliga årliga energianvändning de tre senaste åren överstiger 23,6 gigawattimmar ska ha ett energiledningssystem som är certifierat av ett oberoende organ.

Energiledningssystemet ska vara infört senast två år från det att företagets genomsnittliga årliga energianvändning de tre senaste åren översteg gränsvärdet.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om kravet på certifiering av energiledningssystem och om krav på kompetens hos organ som ackrediteras för sådan certifiering.

Promemorians förslag

Förslaget i promemorian stämmer i sak överens med regeringens. I promemorian anges dock energianvändningen i terajoule och inte i gigawattimmar.

Remissinstanserna

De flesta remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det. Flera remissinstanser, däribland *Energiföretagen Sverige*, *Göteborgs kommun* och *Sveriges Kommuner och Regioner* förespråkar att enheten gigawattimmar används i stället för terajoule för att ange energianvändningen i företaget.

Jernkontoret anser att det är problematiskt att i lag hänvisa till ett särskilt ledningssystem och att det innebär att certifieringsorgan får en roll som liknar myndighetsutövning. Även *Svenskt Näringsliv* ser en risk att standardiseringen blir avgörande för lagstiftningens innehåll. Svenskt Näringsliv anser att kravet på certifiering bör genomföras med beaktande av att det är tveksamt om nyttan motsvarar de betydande merkostnader som kravet leder till. *Helsingborgs kommun* anser att företag bör kunna visa att de uppfyller krav som motsvarar ett energiledningssystem utan formellt krav på certifiering. Kommunen anser också att två år är för kort tid för att implementera ett nytt energiledningssystem. *Sveriges Allmännytta* avstyrker förslaget om en tidsfrist på två år från det att den genomsnittliga årliga energianvändningen översteg gränsvärdet och anser att tidsfristen bör förlängas. *Vasakronan* anser att kravet på att ha ett energiledningssystem inte bör gälla för fastighetsbolag.

Länsstyrelsen i Skåne län anser att ett energiledningssystem bör fokusera på de delar av verksamheten som har hög energianvändning och där möjligheten till energieffektiviseringsåtgärder är som störst. *Statens energimyndighet* föreslår att det anges att energiledningssystemet ska omfatta företagets betydande energianvändning, och att det förs in ett bemyndigande att meddela föreskrifter om det i den nya lagen.

Skälen för regeringens förslag

Vad som avses med ett energiledningssystem

Med energiledningssystem avses i energieffektivitetsdirektivet i princip detsamma som avsågs med energiledningssystem i det ursprungliga energieffektivitetsdirektivet. Det har dock lagts till att de beståndsdelar, eller element, som utgör energiledningssystemet, ska innefatta faktisk energianvändning, åtgärder för att öka energieffektiviteten och mätning av framstegen. Definitionen har också ändrats språkligt (artikel 2.16).

I den nya lagen bör alltså energiledningssystem avse beståndsdelar i en strategi som anger mål för energieffektivitet och en plan för att nå det målet och som bland annat utgörs av övervakning av faktisk energianvändning,

åtgärder för att öka energieffektiviteten och mätning av de framsteg som görs.

Företag med en viss minsta energianvändning ska ha ett energiledningssystem

Ett företag vars genomsnittliga årliga energianvändning de tre senaste åren överstiger 85 terajoule ska införa ett energiledningssystem (artikel 11.1). Energieffektivitetsdirektivet ger inget utrymme för att som *Vasakronan* önskar undanta företag på grund av att de bedriver viss typ av verksamhet. I avsnitt 4.10 föreslås dock vissa andra typer av undantag från kravet.

Det bör alltså införas ett krav på företag med viss genomsnittlig årlig energianvändning att ha ett energiledningssystem. Som bl.a. *Sveriges Kommuner och Regioner* förespråkar bör dock energianvändningen uttryckas i enheten gigawattimmar i stället för terajoule. En energianvändning på 85 terajoule motsvarar 23,6 gigawattimmar. Alla energibärare och all energianvändning ska tas med vid beräkningen av energianvändningen. Med stöd av det bemyndigande som föreslås i avsnitt 4.3 kan föreskrifter meddelas om hur beräkningen av energianvändningen ska gå till.

Kravet ska börja gälla två år från det att energianvändningen översteg gränsvärdet

På liknande sätt som för energikartläggningar anges i energieffektivitetsdirektivet en särskild tidsgräns för när ett företag vars energianvändning överstiger gränsvärdet senast ska ha infört ett energiledningssystem.

De företag som är skyldiga att ha ett energiledningssystem ska ha infört ett sådant senast den 11 oktober 2027 (artikel 11.1 andra stycket). Det betyder att de företagen skulle ha haft två år på sig att införa ett energiledningssystem, om direktivet hade varit genomfört i svensk rätt den 11 oktober 2025. Kommissionen anger i sin rekommendation om tolkningen av artikel 11 i energieffektivitetsdirektivet att även företag vars genomsnittliga energianvändning överstiger 23,6 gigawattimmar efter den 11 oktober 2027 ska ha två år på sig att uppfylla kravet på att ha ett energiledningssystem. Skälet för detta är att alla företag ska behandlas lika.

Även om tidsfristen för att genomföra energieffektivitetsdirektivet nu har passerat bedömer regeringen att det är lämpligt att företag som är skyldiga att införa ett energiledningssystem får två år på sig att uppfylla skyldigheten. Energiledningssystemet bör därför vara infört senast två år efter att företagets genomsnittliga årliga energianvändning de tre senaste åren för första gången överstiger gränsvärdet på 23,6 gigawattimmar. Regeringen bedömer att direktivet inte ger utrymme för att, som bl.a. *Helsingborgs kommun* önskar, införa någon längre tidsfrist för att uppfylla skyldigheten.

Krav på energiledningssystemet

Ett energiledningssystem ska enligt energieffektivitetsdirektivet vara certifierat av ett oberoende organ i enlighet med europeiska eller internationella standarder (artikel 11.1). Det ska också innefatta en energi-

kartläggning som uppfyller kraven i direktivet (bilaga VI, se även kommissionens rekommendation om tolkningen av artikel 11).

Med oberoende organ avses ett tredjepartsorgan som ska granska att det energiledningssystem som företaget har uppfyller de krav som den europeiska eller internationella standarden ställer. Energieffektivitetsdirektivet kräver att medlemsstaterna säkerställer att de som tillhandahåller certifiering är ackrediterade enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 765/2008 av den 9 juli 2008 om krav för ackreditering och upphävande av förordning (EEG) nr 339/93, alternativt att de godkänns enligt konvergerande nationell lagstiftning eller nationella standarder (artikel 28.1 andra stycket).

Enligt förordningen om energikartläggning i stora företag krävs det att de organ som certifierar energiledningssystem är ackrediterade för uppgiften (4 §). Detta krav bör även i fortsättningen gälla och framgå på lägre normnivå än lag. Det bemyndigande som finns i lagen om energikartläggning i stora företag för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om certifiering bör därför föras över till den nya lagen.

Med en internationell standard avses enligt energieffektivitetsdirektivet en standard som har antagits av Internationella standardiseringsorganisationen (ISO) och som gjorts tillgänglig för allmänt bruk (artikel 2.18). Den mest använda standarden för energiledningssystem är ISO 50001, som är antagen av ISO. Standarden är också antagen av den europeiska kommittén för standardisering och är därmed också en europeisk standard (se artikel 2.17). I Sverige har standarden beteckningen SS-EN ISO 50001:2018. Ett företag har dock möjlighet att införa ett ledningssystem enligt någon annan internationell eller europeisk standard. Ordalydelsen i energieffektivitetsdirektivet ger däremot inte utrymme för att, som bl.a. *Jernkontoret* och *Svensk Näringsliv* tar upp, anpassa eller begränsa kravet på att ett energiledningssystem ska vara certifierat i enlighet med någon internationell eller europeisk standard.

I energieffektivitetsdirektivet anges att direktivet inte går utöver kraven i standarden ISO 50001 (skäl 80). Av kommissionens rekommendation om tolkningen av artikel 11 i energieffektivitetsdirektivet framgår dock att standarden ISO 50001 inte innehåller några krav på att energikartläggningar som uppfyller kraven i direktivet ska genomföras inom ramen för energiledningssystemet. För att säkerställa ett korrekt genomförande av energieffektivitetsdirektivets krav på energiledningssystemen bör därför de energikartläggningar som genomförs inom ramen för energiledningssystem också uppfylla minimikraven i direktivet (bilaga VI).

Enligt förslagen i avsnitt 4.4 behöver inte företag som inför energiledningssystem göra energikartläggningar vart fjärde år. Energikartläggningarna ska i stället göras med de intervaller som gäller enligt energiledningssystemet. Energikartläggningarna ska genomföras på det sätt som framgår av föreskrifter som ansluter till den nya lagen, se avsnitt 4.5.

Hur energiledningssystemet ska införas kan variera beroende på verksamhetens art

Syftet med kravet att företag med hög energianvändning ska ha ett energiledningssystem är att bidra till ökad energieffektivisering. För att ett energiledningssystem ska fungera behöver det utformas med hänsyn till förutsättningarna i en viss verksamhet. Inom ramen för den ofta använda standarden för energiledningssystem, SS-EN ISO 50001:2018, måste betydande energianvändning identifieras. Med betydande energianvändning avses områden inom företaget med betydande energianvändning eller betydande potential för förbättrad energiprestanda. Ett företag kan t.ex. ha ett energiledningssystem endast på en anläggning med särskilt hög energianvändning och inte låta energiledningssystemet omfatta övriga delar av verksamheten. Ett företag med flera energiintensiva anläggningar kan ha flera energiledningssystem. Det finns också företag med flera energiintensiva anläggningar som för att minska kostnaderna har valt att endast ha ett energiledningssystem på en av anläggningarna. De energieffektiviseringsåtgärder som identifieras och vidtas på den anläggningen kan då ofta tillämpas även på de andra anläggningarna.

Mot denna bakgrund framstår det inte som nödvändigt att i författning ange att energiledningssystemet ska omfatta ett företags betydande energianvändning, som *Statens energimyndighet* efterfrågar. Standarden SS-EN ISO 50001:2018 får också sägas ha sådant fokus på hög energianvändning som *Länsstyrelsen i Skåne län* efterfrågar.

4.9 Anmälan och rapportering om energianvändning

Regeringens förslag

Ett företag vars genomsnittliga årliga energianvändning de tre senaste åren överstiger 2,78 gigawattimmar respektive 23,6 gigawattimmar ska anmäla det till tillsynsmyndigheten. Ett företag ska också anmäla när den genomsnittliga årliga energianvändningen de senaste tre åren sjunker under gränsvärdena.

Ett företag vars genomsnittliga årliga energianvändning de tre senaste kalenderåren överstiger 2,78 gigawattimmar ska årligen lämna uppgifter till tillsynsmyndigheten om

- faktisk energianvändning,
- vilken effekt eventuella energieffektiviseringsåtgärder har haft på energianvändningen, och
- vilken näringsgren företaget verkar inom.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela ytterligare föreskrifter om vilka uppgifter som ska lämnas in.

Promemorians förslag

Förslaget i promemorian stämmer i sak överens med regeringens. I promemorian anges dock energianvändningen i terajoule och inte i gigawattimmar.

Remissinstanserna

De flesta remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det. Flera remissinstanser, däribland *Energiföretagen Sverige*, *Göteborgs kommun* och *Sveriges Kommuner och Regioner* förespråkar att enheten gigawattimmar används i stället för terajoule för att ange energianvändningen i företaget.

Fastighetsägarna och *Sveriges Allmännytta* betonar vikten av att formerna för rapporteringen utformas på ett sätt som minskar den administrativa bördan för de företag som omfattas av kravet. Även *Jernkontoret* anser att det är viktigt att endast sådant som verkligen är nödvändigt ska rapporteras och att rapportering om energianvändning som ska ske till olika myndigheter samordnas. *Göteborgs Energi AB* och *Göteborgs kommun* önskar att det säkerställs att rapporteringskravet inte skapar något ytterligare krav utöver det som krävs enligt årsredovisningsregelverket. Om energianvändning ingår i en hållbarhetsrapport, anser de att detta bör kunna ersätta kraven på årlig rapportering enligt den nya lagen.

Statens energimyndighet anser att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör få meddela föreskrifter om hur och vid vilken tidpunkt som uppgifterna om energianvändning ska lämnas in och om hur och vid vilken tidpunkt som en anmälan ska göras samt om vad en sådan anmälan ska innehålla. *Stockholm Exergi AB* anser att det behövs ett klargörande av om faktisk energianvändning är detsamma som energibehov.

Skälen för regeringens förslag

Ett anmälningskrav införs

Enligt energieffektivitetsdirektivet ska medlemsstaterna se till att information om att ett företag under ett givet år har en energianvändning som överstiger något av gränsvärdena för energianvändning görs tillgänglig för tillsynsmyndigheten (artikel 11.3). Företag vars energianvändning överstiger de tröskelvärden som anges i lagen bör därför vara skyldiga att anmäla detta till tillsynsmyndigheten. För att säkerställa att tillsynsinsatser inte riktas mot företag som inte längre omfattas av lagens krav, bör företag också anmäla när den årliga genomsnittliga energianvändningen sjunker under 2,78 respektive 23,6 gigawattimmar. Det framstår inte som nödvändigt att kräva att företaget lämnar in någon ytterligare information i samband med anmälan. Därmed saknas det också behov av föreskrifter om anmälans innehåll.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan meddela verkställighetsföreskrifter om hur en anmälan ska göras och om vid vilken tidpunkt den ska lämnas in. Det är därför inte nödvändigt att som *Statens energimyndighet* föreslår föra in ett bemyndigande i lagen om sådana föreskrifter.

Information om faktisk energianvändning och om effekten av eventuella energieffektiviseringsåtgärder

Medlemsstaterna är enligt energieffektivitetsdirektivet skyldiga att uppnå mål för energibesparing i slutanvändningsledet. Målen kan uppnås antingen genom ett kvotpliktsystem eller genom andra policyåtgärder (artikel 8).

Även om företag inte är skyldiga att följa förslag eller rekommendationer som lämnas i energikartläggningar eller inom energiledningssystem finns det incitament att göra det, särskilt för företag som omfattas av EU:s utsläppshandelssystem. Företag som omfattas av den nya lagen kommer därmed sannolikt att bidra till att energibesparingar görs i slutanvändningsledet. För att Sverige ska kunna tillgodoräkna sig denna besparing behöver uppgifter om företags faktiska energianvändning och eventuella energibesparing samlas in. Denna typ av uppgifter behövs också för att det ska kunna bedömas om ytterligare åtgärder behövs för att energieffektivitetsdirektivets mål om energibesparing ska nås. Med faktisk energianvändning avses ett företags faktiska energianvändning under ett år. Den kan beräknas utifrån de föreskrifter om beräkning av energianvändning som meddelas med stöd av det bemyndigande som föreslås i avsnitt 4.3.

Statens energimyndighet ansvarar för årlig uppföljning av kumulativ energibesparing i enlighet med energieffektivitetsdirektivet, se 19 § förordningen (2025:784) med instruktion för Statens energimyndighet. Inriktningen är att Statens energimyndighet också ska utses till tillsynsmyndighet för den nya lagen med anslutande föreskrifter. Därför bör det införas en skyldighet för de företag som omfattas av lagen att lämna uppgifter till tillsynsmyndigheten om faktisk energianvändning och om vilken påverkan på energianvändningen eventuellt genomförda energieffektiviseringsåtgärder har haft.

För att myndigheten ska kunna bedöma hur olika sektorer presterar bör det också vara möjligt att ta in information om vilken näringsgren företaget verkar inom. Data bör kunna samlas in på aggregerad nivå. Det innebär t.ex. att företagen inte måste redogöra för effekterna av varje enskild energieffektiviseringsåtgärd utan om åtgärderna lett till att energianvändningen i stort har minskat i företaget och med hur mycket. Information om vilken verksamhet företag bedriver bör kunna lämnas enligt standarden för svensk näringsgrensindelning (SNI).

Eftersom data behövs från alla företag som ägnar sig åt energieffektiviseringsarbete, bör samtliga företag med en genomsnittlig årlig energianvändning under de tre senaste åren som överstiger 2,78 gigawattimmar vara skyldiga att lämna uppgifter. Det bör gälla oavsett om de gör energikartläggningar enligt huvudregeln, har ett energi- eller miljöledningssystem eller har ingått ett avtal om energiprestanda. Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer kan meddela föreskrifter om hur energianvändningen ska beräknas med stöd av det bemyndigande som föreslås i avsnitt 4.3.

Informationen om faktisk energianvändning i företaget och effekten av energieffektiviseringsåtgärder bör avse ett kalenderår.

De uppgifter som föreslås ska rapporteras in skiljer sig från de uppgifter om handlingsplan och rekommendationer som ska offentliggöras, även om uppgifter om t.ex. energibesparing kan finnas där. Det är därför inte möjligt att som *Göteborgs Energi AB* och *Göteborgs kommun* önskar hämta de uppgifter som behövs från den informationen. Företagen måste dock årligen beräkna sin energianvändning för att veta om de faller in under regelverket om energikartläggningar respektive energiledningssystem. Det bör därmed också vara möjligt att jämföra energianvändningen över flera år för att avgöra om den ökat eller minskat. De data som ska lämnas bör alltså redan finnas tillgängliga för företagen, även om de inte måste offentliggöras.

Skyldigheten att lämna information om årlig faktisk energianvändning och om effekten av eventuella genomförda energieffektiviseringsåtgärder utgör dock ändå en viss ökad administrativ börda för företagen. Att samla in dessa uppgifter från företagen bedöms vara det mest kostnadseffektiva sättet att få in information som gör det möjligt för Sverige att beräkna om energibesparingsmålen i energieffektivitetsdirektivet uppfylls. Som några remissinstanser pekar på bör den administrativa bördan kunna hållas nere genom att lämpliga system inrättas för att förenkla uppgiftslämnandet.

Det är företagen själva som uppger SNI-kod till Skatteverket i samband med att de registrerar sin verksamhet. Statistiska centralbyrån har ett söksystem som kan användas för att hitta rätt SNI-kod.

Detaljnivån för den information som ska lämnas bör regleras på lägre normnivå än lag. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör därför få meddela föreskrifter om detta. Exempel på föreskrifter som kan komma att meddelas är föreskrifter om att den totala faktiska energianvändningen ska delas upp på olika energislag. Bestämmelser om i vilket format och om vid vilken tidpunkt som uppgifterna ska lämnas kan meddelas genom verkställighetsföreskrifter.

4.10 Undantag från kraven om energiledningssystem och energikartläggningar

Regeringens förslag

Ett företag som har ett miljöledningssystem eller som har ingått ett avtal om energiprestanda ska inte omfattas av kraven om att ha energiledningssystem eller att göra energikartläggningar.

Med avtal om energiprestanda ska avses ett avtal om en energieffektiviseringsåtgärd som verifieras och övervakas under avtalsperioden, som innebär att byggentreprenaden, leveranserna eller tjänsterna i åtgärden betalas i förhållande till en avtalad nivå av förbättrad energieffektivitet eller annat energiprestandakriterium.

För att ett miljöledningssystem ska kunna utgöra grund för undantag ska det ha certifierats av ett oberoende organ i enlighet med europeiska eller internationella standarder. Det ska också inom miljöledningssystemet göras en energikartläggning som uppfyller kraven i de

föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen. Energikartläggningen ska göras med de intervall som gäller inom miljöledningssystemet.

För att ett avtal om energiprestanda ska kunna utgöra grund för undantag från kravet på att ha ett energiledningssystem ska det omfatta samma delar av ett företags verksamhet som ett energiledningssystem hade omfattat.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om

- ytterligare undantag från skyldigheterna om energiledningssystem, energikartläggning, rapportering och anmälan för företag som bedriver verksamhet som är av betydelse för totalförsvaret,
- krav på certifiering av miljöledningssystem,
- krav på kompetens hos organ som ackrediteras för sådan certifiering, och
- vilka ytterligare krav som avtal om energiprestanda ska uppfylla för att kunna utgöra grund för undantag.

Promemorians förslag

Förslaget i promemorian stämmer i huvudsak överens med regeringens. I promemorian finns det inget förslag om att regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om undantag från skyldigheterna i lagen. Det finns heller inget förslag om med vilka intervaller energikartläggningar ska göras inom ramen för ett miljöledningssystem.

Remissinstanserna

De flesta remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inga invändningar mot det.

Installatörsföretagen och *Svensk Ventilation* invänder mot definitionen av avtal om energiprestanda och anser att den inte bör innehålla en hänvisning till byggentreprenad. Installatörsföretagen anser också att det bör framgå av definitionen att parterna avtalar om energiprestanda och inte energieffektiviseringsåtgärder. Slutligen föreslår Installatörsföretagen att avtal om energiprestanda bör utgöra en del av ett energiledningssystem, snarare än ett alternativ till det.

Region Stockholm anser att undantaget för företag som har miljöledningssystem innebär att regelverket försvagas i förhållande till vad som gäller i dag. *Statens energimyndighet* föreslår att det anges i lagen att energikartläggningar inom miljöledningssystem ska göras minst vart fjärde år, alternativt att myndigheten får meddela föreskrifter om det. Statens energimyndighet föreslår också att det anges att miljöledningssystemet ska omfatta företagets betydande energianvändning, och att det förs in ett bemyndigande att meddela föreskrifter om det. *Stockholm Exergi AB* önskar ett förtydligande om vad som måste ingå i ett miljöledningssystem för att undantaget ska gälla.

Undantag för företag med ett miljöledningssystem

Enligt energieffektivitetsdirektivet behöver ett företag som har ett miljöledningssystem inte ha ett energiledningssystem eller följa reglerna om energikartläggningar. Ett miljöledningssystem fungerar på ett liknande sätt som ett energiledningssystem, men är bredare genom att det omfattar verksamhetens hela miljöpåverkan och inte bara energianvändningen. För att undantaget ska vara tillämpligt ska miljöledningssystemet ha certifierats av ett oberoende organ enligt europeiska eller internationella standarder. Exempel på standarder för miljöledningssystem är ISO 14001 och EU:s miljölednings- och revisionsordning, Emas. Företaget ska också som en del av ledningssystemet göra en energikartläggning som uppfyller minimikraven i energieffektivitetsdirektivet (artikel 11.11 och bilaga VI).

Ett motsvarande undantag för företag med miljöledningssystem finns i dag i lagen om energikartläggning i stora företag (4 §). Det undantaget bör föras över till den nya lagen.

Statens energimyndighet påpekar att det finns en skillnad mellan miljöledningssystem och energiledningssystem på så sätt att det inte finns några naturliga intervall för när energikartläggningar kan göras inom ett miljöledningssystem. Myndigheten föreslår därför att det anges i lag hur ofta energikartläggningar måste göras inom ett miljöledningssystem för att undantaget ska gälla, alternativt att det förs in ett bemyndigande för att meddela föreskrifter om det. Det kan inledningsvis konstateras att det inte finns något som tyder på att det motsvarande undantag som redan i dag gäller för företag med miljöledningssystem är svårt att tillämpa eller har vållat några problem när det gäller tillsyn. Ett förtydligande om kraven på miljöledningssystem kan dock bidra till minskad osäkerhet bland företagen om hur undantaget ska tillämpas, något som *Stockholm Exergi AB* också efterfrågar.

Om det, som Statens energimyndighet föreslår, skulle föras in ett krav på att energikartläggningar ska genomföras vart fjärde år, får undantaget i direktivet i princip ingen praktisk betydelse. Enligt den mest använda standarden för miljöledningssystem, SS-EN ISO 140001, ska ett sådant ledningssystem följa samma struktur som ett energiledningssystem, dvs. en cykel för planering, utförande, kontroll och handling. Inom ramen för denna cykel bör det, trots att det inte normalt sett utförs energikartläggningar inom miljöledningssystem, ändå finnas tidpunkter då det är relevant att utföra energikartläggningar, särskilt som utvärdering av ett företags energi- och resursanvändning är relevant för dess miljöarbete i stort. På liknande sätt som för energiledningssystem bör därför energikartläggningar inom miljöledningssystem genomföras med de intervaller som gäller inom miljöledningssystemet. På det sättet kan energieffektiviseringsarbetet också samordnas med det övriga miljöarbetet.

Miljöledningssystem bör på samma sätt som energiledningssystem vara certifierade av ackrediterade organ (artikel 28.1 i energieffektiviseringsdirektivet). Ett sådant krav gäller redan för miljöledningssystem enligt förordningen om energikartläggning i stora företag (4 §). Krav som rör certifiering och kompetens hos ackrediterade organ bör även i det nya regelverket kunna införas på lägre normnivå än lag. Det bemyndigande som finns i lagen om energikartläggning i stora företag för regeringen eller

den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om certifiering (11 § 4) bör föras över till den nya lagen.

Undantag för företag med ett avtal om energiprestanda

Ett företag som har ingått ett avtal om energiprestanda kan under vissa förutsättningar undantas från kravet på att ha ett energiledningssystem eller att göra en energikartläggning.

Ett avtal om energiprestanda är enligt energieffektivitetsdirektivet ett avtal mellan två parter för att förbättra energieffektiviteten, som verifieras och övervakas under hela avtalsperioden, där leveranserna i åtgärden betalas i förhållande till en avtalad nivå av förbättrad energieffektivitet eller ett annat avtalat energiprestandakriterium (artikel 2.33). Avtalet är alltså en energitjänst som ett företag som vill förbättra sin energieffektivitet köper in och där energitjänsteföretaget åtar sig att genomföra vissa åtgärder för att uppnå en avtalad energibesparing. En definition av avtal om energiprestanda som motsvarar den i energieffektivitetsdirektivet bör föras in i den nya lagen. Regeringen bedömer att det inte är möjligt att göra avsteg från direktivets definition på det sätt som *Installatörsföretagen* och *Svensk Ventilation* föreslår.

För att ett avtal ska utgöra grund för undantag från kravet på energiledningssystem ska avtalet omfatta de nödvändiga delarna av ett motsvarande energiledningssystem och uppfylla de krav på avtalets innehåll som finns i direktivet (artikel 11.10 och bilaga XV). Kraven på avtalets innehåll innefattar villkor om bl.a. avtalstid, bestämmelser om mätning och verifiering och sanktioner om avtalet inte följs. Att avtalet ska innehålla de nödvändiga delarna av ett energiledningssystem innebär att avtalet ska omfatta samma delar av företagets verksamhet som ett energiledningssystem skulle ha omfattat, om ett sådant hade införts.

I de fall ett energiledningssystem endast skulle ha omfattat vissa delar av verksamheten, om ett sådant hade införts, bör avtalet om energiprestanda omfatta minst de delarna av verksamheten. Om ett företag har ett avtal om energiprestanda som avser färre delar av företagets verksamhet än ett energiledningssystem hade gjort, och företagets energianvändning överstiger gränsvärdet på 23,6 gigawattimmar, ska företaget alltså fortfarande ha ett energiledningssystem. I ett sådant fall bör det dock vara tillräckligt att energiledningssystemet omfattar de delar av företaget som inte omfattas av avtalet om energiprestanda.

Av lagen bör det endast framgå att ett företag som har ett avtal om energiprestanda kan undantas från kravet på att ha ett energiledningssystem eller göra en energikartläggning. Det finns ingenting som hindrar att ett företag, som *Installatörsföretagen* förespråkar, frivilligt väljer att komplettera sitt energiledningssystem med ett avtal om energiprestanda. Undantaget om avtal om energiprestanda bör bara gälla under förutsättning att avtalet omfattar samma delar av energiledningssystemet som ett energiledningssystem hade omfattat.

Mer detaljerade krav om avtalets innehåll kan införas på lägre normnivå än lag. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör därför få meddela föreskrifter om vilka krav ett avtal om energiprestanda ska uppfylla. Föreskrifterna kommer inte att reglera sådana avtal generellt, utan endast reglera vilka krav som avtalet måste uppfylla för att företaget

som tecknat avtalet inte också ska behöva utföra en energikartläggning eller ha ett energiledningssystem.

Andra undantag

Utöver undantagen för företag som har miljöledningssystem eller avtal om energiprestanda ges inga möjligheter i energieffektivitetsdirektivet att undanta vissa företag från skyldigheterna om energiledningssystem energikartläggningar.

Nationell säkerhet är varje medlemsstats ansvar. Unionen ska också respektera medlemsstaternas väsentliga statliga funktioner, särskilt funktioner vars syfte är att hävda deras territoriella integritet, upprätthålla lag och ordning och skydda den nationella säkerheten (jfr artikel 4.2 i fördraget om Europeiska unionen, EU-fördraget). Medlemsstaterna har inte heller på ett övergripande plan tilldelat EU befogenheter på området nationell säkerhet (artiklarna 4.1 och 5 i EU-fördraget).

Trots att det i energieffektivitetsdirektivet inte ges möjlighet att göra ytterligare undantag från skyldigheter i direktivet, kan medlemsstater alltså med hänvisning till nationell säkerhet undanta vissa verksamheter från de skyldigheter som föreskrivs i sekundärrätten. För att göra det möjligt att vid behov föreskriva om undantag från skyldigheterna i den nya lagen, bör regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer få meddela föreskrifter om undantag från skyldigheterna i lagen för företag som bedriver verksamhet som är av betydelse för totalförsvaret. Det bör gälla för skyldigheten att ha ett energiledningssystem och att göra energikartläggningar. Det bör också gälla för sådan anmälan och rapportering som föreslås i avsnitt 4.9.

4.11 Tillsyn och uppföljning

Regeringens förslag

Den myndighet som regeringen bestämmer ska ha tillsyn över att den nya lagen om energiledningssystem och energikartläggningar och anslutande föreskrifter följs.

Tillsynsmyndigheten ska ha rätt att begära in de uppgifter och handlingar som krävs för tillsynen. Myndigheten ska också ha rätt att meddela förelägganden för att säkerställa att lagen och anslutande föreskrifter följs. Sådana förelägganden ska få förenas med vite.

Tillsynsmyndigheten ska också få begära in uppgifter som behövs för utvärdering och uppföljning.

Promemorians förslag

Förslaget i promemorian stämmer överens med regeringens.

Remissinstanserna

De flesta remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det. *Naturvårdsverket* påpekar att tillsynsmyndigheten kommer att

sakna möjligheter att utfärda ekonomiska sanktioner om den nya lagen eller föreskrifter som meddelats i anslutning till den inte följs. *Länsstyrelserna i Gävleborgs* och *Dalarnas län* anser att kvaliteten i energikartläggningarna bör granskas vid tillsyn. De anser även att det bör ställas krav på att företag också genomför skäliga energieffektiviseringsåtgärder. *Länsstyrelsen i Skåne* anser att det hade varit lämpligt om den som bedriver tillsyn enligt miljöbalken hade ansvarat för tillsynen enligt den nya lagen om energiledningssystem och energikartläggningar i företag.

Skälen för regeringens förslag

Tillsyn

Energieffektivitetsdirektivet kräver att medlemsstaterna fastställer sanktioner för överträdelser av de nationella bestämmelser som genomför direktivet. Sanktionerna ska vara effektiva, proportionella och avskräckande (artikel 32). Medlemsstaterna ska också utse en behörig myndighet som ser till att företag som är skyldiga att göra energikartläggningar gör det i rätt tid och att energikartläggningar uppfyller de krav som ställs i bilaga VI till energieffektivitetsdirektivet (artikel 11.5 tredje stycket).

För att säkerställa att de nya kraven följs måste en tillsynsmyndighet utses. Inriktningen är att Statens energimyndighet, som utför tillsyn över dagens regelverk om energikartläggningar, bör utses till tillsynsmyndighet.

Tillsynsmyndigheten bör ha möjlighet att meddela förelägganden vid vite för att se till att lagen och anslutande föreskrifter följs. Det saknas skäl att anta att dessa verktyg skulle vara otillräckliga för att säkerställa att reglerna följs. Det finns därför inget behov av att t.ex. fastställa ekonomiska sanktioner för överträdelser av lagen.

Tillsynsmyndigheten bör få begära in de handlingar och uppgifter som behövs för tillsynen. Det omfattar bl.a. rätten att begära in en kartläggningsrapport från utförda energikartläggningar, tecknade avtal om energiprestanda och företagens handlingsplaner. Vid den tillsyn som Statens energimyndighet utför gäller sekretess för uppgifter om enskildas affärs- eller driftsförhållanden om det kan antas att den enskilde lider skada om uppgiften röjs, se 30 kap. 23 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) och 9 § offentlighets- och sekretessförordningen (2009:641) samt punkt 9 i bilagan till den förordningen.

Utvärdering och uppföljning

Enligt lagen om energikartläggning i stora företag ska företag lämna de uppgifter som tillsynsmyndigheten behöver för uppföljning och utvärdering (9 §). Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får också meddela föreskrifter om vilka uppgifter som ska lämnas (11 § 6). Regeringen har meddelat sådana föreskrifter i förordningen om energikartläggning i stora företag. Statens energimyndighet ska vid uppföljning och utvärdering begära in uppgifter om energianvändning och om förslag till kostnadseffektiva åtgärder. Detta är uppgifter som också ska ingå i energikartläggningen. Statens energimyndighet får också begära in andra uppgifter för utvärdering och uppföljning.

Regleringen syftar till att genomföra det ursprungliga energieffektivitetsdirektivet där det angavs att de uppgifter som används vid energikartläggningar ska kunna lagras för analys och uppföljning av resultaten. Vid genomförandet bedömdes det därför att företag skulle kunna åläggas att redovisa de besparingsmöjligheter som framkommer vid kartläggningen. Det angavs också att tillsynsmyndigheten ska kunna begära in andra uppgifter, t.ex. vid en samhällsekonomisk utvärdering (prop. 2013/14:174 s. 98 och 99). Statens energimyndighet använder i dag denna möjlighet för att begära in uppgifter om bl.a. hur företagen genomför sin kartläggning och vilken besparingspotential de har identifierat.

Energieffektivitetsdirektivet innehåller bestämmelser om att uppgifter från energikartläggningar ska kunna sparas och användas för uppföljning som är identiska med dem i det ursprungliga direktivet (artikel 2.32 och bilaga VI). Av samma skäl som angavs vid genomförandet av det ursprungliga direktivet bör därför tillsynsmyndigheten även i fortsättningen kunna begära in uppgifter för utvärdering och uppföljning. Utgångspunkten för insamlingen bör vara rapporterings- och uppföljningskraven i energieffektivitetsdirektivet.

5 Kostnads-nyttoanalyser på energiområdet

5.1 Anläggningar som omfattas

Regeringens förslag

En kostnads-nyttoanalys ska göras vid planeringen av en nybyggnation eller en omfattande uppgradering av

- en termisk elproduktionsanläggning eller en anläggning för produktion av enbart värme med en tillförd effekt på mer än 10 megawatt,
- en industrianläggning, i vilken spillvärme kan uppstå, med en tillförd effekt på över 8 megawatt,
- en tjänsteanläggning, i vilken spillvärme kan uppstå, med en tillförd effekt på mer än 7 megawatt, eller
- ett datacenter med en installerad effekt på mer än 1 megawatt.

Med datacenter ska avses en byggnad eller en grupp av byggnader som används för att inrymma, ansluta och driva datorsystem, servrar och kringutrustning för datalagring, databehandling, datadistribution och relaterad verksamhet.

Installation av utrustning för avskiljning av koldioxid vid en förbränningsanläggning ska anses som en omfattande uppgradering om den görs i en termisk elproduktionsanläggning.

En kostnads-nyttoanalys ska inte längre genomföras vid planeringen av ett nytt fjärrvärme- eller fjärrkylenät eller vid nyplanering eller

uppgradering av vissa energiproduktionsanläggningar inom ett befintligt nät för fjärrvärme eller fjärrkyla.

Kärnkraftsanläggningar ska inte längre vara undantagna från skyldigheten att utföra kostnads-nyttoanalyser.

Promemorians förslag

Förslaget i promemorian stämmer i huvudsak överens med regeringens. I promemorian anges dock att gränsvärdena för anläggningarna ska uttryckas som energitillförsel och inte tillförd effekt. I promemorian föreslås ingen ändring i definitionen av omfattande uppgradering.

Remissinstanserna

De flesta remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det.

Energiföretagen Sverige och *Fortum Sverige AB* föreslår att det även för datacenter ska vara genomsnittlig årlig energitillförsel som är avgörande för om datacentret måste göra en kostnads-nyttoanalys. De anser också, tillsammans med *Göteborgs Energi AB* och *Göteborgs kommun*, att uttrycket användbar spillvärme bör behållas. *Jernkontoret* och *Naturvårdsverket* påpekar att energi mäts i megawattimmar och effekt i megawatt och att det bör vara effekttillförsel som avses.

Innovations- och Kemiindustrierna i Sverige anser att kravet på att utföra kostnads-nyttoanalyser medför att industrins resurser tas i anspråk i onödan och att det måste förtydligas vad som är en industrianläggning. *Jernkontoret* och *Svenskt Näringsliv* önskar att det förtydligas vad som gäller när olika verksamheter finns i samma byggnad. De anser också att uttrycket industrianläggning bör ha samma innebörd som i industriutsläppsdirektivet. *Statens energimyndighet* efterfrågar en definition av tjänsteanläggning.

Göteborgs Energi AB och *Göteborgs kommun* anser att det i kostnads-nyttoanalyser för anläggningar för produktion av enbart värme bör ingå ett kriterium kopplat till förväntade drifttimmar och att anläggningar med en lägre förväntad drifttid per år ska undantas. *Sveriges Kommuner och Regioner* anser att anläggningar med få drifttimmar, långa avstånd och låga temperaturnivåer bör kunna undantas från regelverket.

Skälen för regeringens förslag

Termiska elproduktionsanläggningar och industrianläggningar

Energieffektivitetsdirektivet innehåller ändrade bestämmelser om vilka typer av anläggningar som omfattas av kravet på att en kostnads-nyttoanalys ska utföras vid planerad ny- eller ombyggnation (artikel 26.7).

Som huvudregel ska kostnads-nyttoanalyser genomföras för termiska elproduktionsanläggningar och industrianläggningar innan de byggs eller byggs om, se 3 § första stycket 1 och 2 lagen (2014:268) om vissa kostnads-nyttoanalyser på energiområdet (kostnads-nyttoanalyslagen). Det är dock endast sådana anläggningar som har en total tillförd effekt på mer än 20 megawatt som omfattas av kravet. I energieffektivitetsdirektivet har detta gränsvärde både ändrats till att avse energitillförsel och sänkts.

Termiska elproduktionsanläggningar omfattas enligt direktivet av kravet på att göra en kostnads-nyttoanalys vid nyplanering eller omfattande ombyggnation om de har en genomsnittlig årlig energitillförsel på över 10 megawatt. Industrianläggningar omfattas av kravet om den genomsnittliga årliga energitillförseln är mer än 8 megawatt. De ändrade gränsvärdena bör föras in i kostnads-nyttoanalyslagen.

Som både *Jernkontoret* och *Naturvårdsverket* poängterar mäts dock inte energi i megawatt, utan i megawattimmar. Det är i stället effekt som mäts i megawatt.

Kommissionen har i sin rekommendation av den 2 september 2024 om riktlinjer för tolkningen av artikel 26 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/1791 vad gäller värme- och kylförsörjning angett att total energitillförsel bör tolkas som en produktionskapacitet snarare än en energimängd. I rekommendationen anges också att det som ska fastställas är en anläggnings tillförda effekt. Enligt rekommendationen ska den tillförda effekten räknas ut genom att den totala årliga energitillförseln divideras med antalet motsvarande lasttimmar under året. Skrivningen om genomsnittlig årlig total energitillförsel i direktivet får därför ses som synonym med tillförd effekt. Tillförd effekt används i den hittillsvarande lagen och är ett mer etablerat uttryck. Det som är avgörande för om en anläggning omfattas av kraven på att göra kostnads-nyttoanalyser bör alltså vara vilken tillförd effekt som anläggningen har. Det framstår som överflödigt att som hittills ange att det ska vara den totala tillförda effekten som avses.

Eftersom det rör sig om anläggningar som antingen ännu inte byggts eller som ska genomgå omfattande uppgradering, måste beräkningen avse planerad framtida tillförd effekt.

I energieffektivitetsdirektivet anges inte vad som avses med en industrianläggning. Sådana anläggningar omfattas redan i dag av kostnads-nyttoanalyslagen. Utgångspunkten är att samma typ av anläggningar omfattas av kraven i energieffektivitetsdirektivet. I dag omfattas dock endast industrianläggningar som genererar användbar spillvärme (3 § första stycket 2 kostnads-nyttoanalyslagen). Med användbar spillvärme avses enligt kostnads-nyttoanalyslagen spillvärme vid lämplig temperatur.

I energieffektivitetsdirektivet anges det dock inget om att en industrianläggning ska generera spillvärme vid någon viss temperatur. Därmed bedömer regeringen att det inte är möjligt att som några remissinstanser, bl.a. *Energiföretagen Sverige*, behålla uttrycket användbar spillvärme. Däremot måste det uppstå någon form av spillvärme i en anläggning för att en kostnads-nyttoanalys, som ska utvärdera hur spillvärme kan utnyttjas, ska kunna leda till ökad energieffektivitet. Det nuvarande kravet på att en kostnads-nyttoanalys ska utföras om en industrianläggning genererar användbar spillvärme bör därför ersättas med att ett sådant krav ska gälla för industrianläggningar i vilka spillvärme kan uppstå. Det innebär att en kostnads-nyttoanalys måste göras oavsett vilken temperatur spillvärmen har. Det avgörande är om det uppstår spillvärme i anläggningen eller inte.

Enligt energieffektivitetsdirektivet ska en kostnads-nyttoanalys utföras vid nyplanering eller ombyggnation av en tjänsteanläggning med en genomsnittlig årlig energitillförsel på mer än 7 megawatt (artikel 26.7 första stycket c).

Det anges inte i energieffektivitetsdirektivet vad som avses med en tjänsteanläggning. Som exempel på vad som kan utgöra en sådan anläggning nämns dock avloppsreningsanläggningar och anläggningar för flytande naturgas. I kommissionens rekommendation om tolkningen av artikel 26 ges ytterligare två exempel: stora kommersiella byggnader och elektriska stationer. Endast sådana anläggningar som inte kan klassificeras som termiska elproduktionsanläggningar, industrianläggningar eller datacenter kan anses vara tjänsteanläggningar. Därutöver saknas det möjlighet att på nationell nivå närmare ange vad som ska anses omfattas av det EU-rättsliga uttrycket tjänsteanläggning. Ytterst är det upp till EU-domstolen att uttala sig om vad som är en tjänsteanläggning. Av samma skäl som när det gäller industrianläggningar bör dock endast tjänsteanläggningar som det uppstår spillvärme i omfattas av kraven.

Enligt den svenska språkversionen av energieffektivitetsdirektivet ska den genomsnittliga årliga energitillförseln vara avgörande för om en kostnads-nyttoanalys måste utföras vid planeringen av en tjänsteanläggning. I de engelska, tyska och franska språkversionerna av direktivet anges dock att det är den genomsnittliga årliga totala energitillförseln som ska gälla. I kommissionens rekommendation om tolkningen av artikel 26 anges det också att det är den genomsnittliga årliga totala energitillförseln som ska användas vid beräkningen av den tillförda effekten även för tjänsteanläggningar. Av de skäl som anges ovan bör dock gränsvärdet anges i tillförd effekt och inte genomsnittlig årlig total energitillförsel. Även för tjänsteanläggningar bör det alltså vara den tillförda effekten som avgör om en tjänsteanläggning omfattas av kravet på att göra en kostnads-nyttoanalys.

Datacenter

Med datacenter avses i energieffektivitetsdirektivet en byggnad eller en grupp av byggnader som används för att inrymma, ansluta och driva datorsystem, servrar och kringutrustning för datalagring, databehandling, datadistribution och relaterad verksamhet, se artikel 2.49 i energieffektivitetsdirektivet och punkt 2.6.3.1.16 i bilaga A till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1099/2008 av den 22 oktober 2008 om energistatistik (energistatistikförordningen). Enligt den svenska språkversionen av energistatistikförordningen ska byggnaderna vara avsedda för de ändamål som anges i definitionen. I den engelska och den franska språkversionen anges det dock att byggnaderna ska användas för ändamålet, jfr engelska ”used for” och franska ”servant à héberger”. Det bör införas en definition av datacenter med denna betydelse i kostnads-nyttoanalyslagen.

Det finns flera olika typer av datacenter, t.ex. företags egna datacenter, samlokaliserade datacenter och samutrustade datacenter. I samlokaliserade datacenter installerar och förvaltar en eller flera kunder egna nätverk, servrar, lagringsutrustning och lagringstjänster. I samutrustade datacenter

får en eller flera kunder tillgång till nätverk, servrar och lagringsutrustning där de driver egna tjänster medan byggnadens utrustning och stöd-infrastruktur tillhandahålls av en datacentralsoperatör.

Datacenter ska utföra kostnads-nyttoanalyser om de har en total energitillförsel på över 1 megawatt (artikel 26.7 första stycket d i energieffektivitetsdirektivet). Här ska alltså inte, som *Energiföretagen Sverige* och *Fortum Sverige AB* föreslår, den genomsnittliga årliga totala energitillförseln beräknas. Enligt kommissionens rekommendation om tolkningen av artikel 26 är total energitillförselnivå den maximala energi som kan flöda genom en viss anläggning. Det är inte den energi som faktiskt flödar genom datacentret utan ett teoretiskt maximum. Ett vanligare sätt att uttrycka detta är installerad effekt. Av tydlighetsskäl bör det avgörande för om datacenter omfattas av kraven vara datacentrens installerade effekt.

Jernkontoret och *Svenskt Näringsliv* efterfrågar ett förtydligande av vad som gäller när det finns flera olika anläggningar inom en byggnad. Det kan t.ex. finnas en industrianläggning i samma byggnad som en tjänsteanläggning, t.ex. en kontorsbyggnad. I direktivet finns det bestämmelser om systemgränser, dvs. det område som kostnads-nyttoanalysen omfattar. I kommissionens rekommendation om tolkningen av artikel 26 anges att en kostnads-nyttoanalys ska omfatta huvudanläggning och värmelänk. Vilka anläggningar inom en byggnad som ska omfattas av kravet på att göra en kostnads-nyttoanalys bör avgöras i det enskilda fallet. Bedömningen bör rimligtvis utgå från om det går att etablera olika systemgränser för de båda anläggningarna och om det går att särskilja vilken tillförd effekt de båda anläggningarna har.

Installation av avskiljningsutrustning i elproduktionsanläggningar

I det ursprungliga energieffektivitetsdirektivet angavs att installation av en utrustning avsedd för avskiljning av koldioxid, som produceras av en förbränningsanläggning, inte ska anses vara en uppgradering av en befintlig elproduktionsanläggning, en industrianläggning eller ett nytt fjärrvärme- eller fjärrkylenät. Att installera en sådan utrustning kunde alltså inte medföra en skyldighet att göra en kostnads-nyttoanalys för anläggningen. Undantaget regleras i svensk rätt genom att det anges i kostnads-nyttoanalyslagen att med omfattande uppgradering avses inte installation av avskiljningsutrustning (2 §). I energieffektivitetsdirektivet finns motsvarande undantag om avskiljningsutrustning, men det gäller endast för industri- och tjänsteanläggningar (artikel 26.7 fjärde stycket). Definitionen av omfattande uppgradering bör anpassas till direktivets lydelse. Det bör därför anges att installation av utrustning för avskiljning av koldioxid som produceras av en förbränningsanläggning inte ska anses vara en omfattande uppgradering, om förbränningsanläggningen är en industri- eller tjänsteanläggning.

Anläggningar för produktion av enbart värme

Enligt kostnads-nyttoanalyslagen ska en kostnads-nyttoanalys göras vid planeringen av en ny energiproduktionsanläggning med en total tillförd effekt på mer än 20 megawatt inom ett befintligt nät för fjärrvärme eller fjärrkyla (3 § första stycket 4). Kostnads-nyttoanalysen ska utvärdera

kostnaderna och fördelarna med att utnyttja spillvärme från närliggande industrianläggningar.

I energieffektivitetsdirektivet har kravet på att utföra en kostnads-nyttoanalys vid nyplanering av energiproduktionsanläggningar inom fjärrvärmenät tagits bort, se vidare nedan. Det finns dock starka skäl som talar för att vissa sådana anläggningar fortfarande ska omfattas av kravet på att utföra kostnads-nyttoanalyser. Kostnads-nyttoanalysen bör dock ha ett annat syfte än att utforska möjligheterna att tillvarata spillvärme.

I Sverige produceras ungefär hälften av all fjärrvärme i anläggningar för enbart produktion av värme, ofta kallade värmeverk. Om sådana anläggningar kunde byggas om till att bli kraftvärmeverk, som både producerar el och värme, skulle mer el kunna produceras. Det kan i sig bidra till att säkerställa balansen i elsystemet och trygga elförsörjningen.

Termiska elproduktionsanläggningar, som använder värme för att producera el, omfattas av ett krav på att utföra kostnads-nyttoanalyser i syfte att utvärdera kostnaderna och fördelarna med att bli ett kraftvärmeverk. Att låta värmeverk omfattas av ett sådant krav skulle alltså innebära att kraven blir desamma för termiska elproduktionsanläggningar och för anläggningar för produktion av enbart värme. Ett sådant krav ligger även i linje med EU:s ambition att främja högeffektiv kraftvärme. Det bör därför införas ett krav på att det vid planering av en ny anläggning som är avsedd att producera enbart värme, eller av en omfattande uppgradering av en sådan anläggning, ska utföras en kostnads-nyttoanalys som utvärderar möjligheten att driva anläggningen som ett högeffektivt kraftvärmeverk, se även avsnitt 5.2.

Villkoret att den planerade anläggningen måste ha en viss tillförd effekt för att omfattas av kravet på att utföra en kostnads-nyttoanalys bedöms vara lämpligt även för anläggningar för produktion av enbart värme. En kostnads-nyttoanalys bör därför krävas endast om anläggningens årliga totala tillförda effekt är minst 10 megawatt.

En kostnads-nyttoanalys behöver inte längre göras vid planeringen av ett nytt fjärrvärme- eller fjärrkylenät

Kravet på att göra en kostnads-nyttoanalys ska inte längre gälla för nya fjärrvärme- eller fjärrkylenät och inte heller för energiproduktionsanläggningar inom ett befintligt fjärrvärme- eller fjärrkylenät (se artikel 26.7 i energieffektivitetsdirektivet). Sådana anläggningar bör därmed inte längre omfattas av kostnads-nyttoanalyslagen, se dock ovan i detta avsnitt om anläggningar för produktion av enbart värme. Om den typen av anläggning finns eller planeras inom ett fjärrvärmenät, kan den omfattas av krav på att genomföra en kostnads-nyttoanalys.

Undantag för vissa typer av anläggningar

Medlemsstaterna får enligt energieffektivitetsdirektivet välja att undanta vissa kategorier av anläggningar från kravet på att utföra en kostnads-nyttoanalys (artikel 26.8). Sådana undantag ska anmälas till kommissionen.

Liksom enligt det tidigare energieffektivitetsdirektivet gäller att undantag får göras för toppbelastnings- och reservanläggningar för elproduktion som planeras vara i drift högst 1 500 drifttimmar per år som ett rullande

medelvärde över en period av fem år. Detsamma gäller anläggningar som behöver vara placerade nära en geologisk lagringsplats som godkänts inom ramen för Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/31/EG av den 23 april 2009 om geologisk lagring av koldioxid och ändring av rådets direktiv 85/337/EEG, Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG, 2001/80/EG, 2004/35/EG, 2006/12/EG och 2008/1/EG samt förordning (EG) nr 1013/2006.

Det har tillkommit en möjlighet att undanta datacenter vars spillvärme används eller kommer att användas antingen i ett fjärrvärmenät eller direkt för uppvärmning, tappvarmvatten eller någon annan användning i den byggnad eller grupp av byggnader eller anläggningar där datacentret är beläget.

Tidigare fick medlemsstaterna göra undantag för kärnkraftsanläggningar. Den möjligheten har slopats i energieffektivitetsdirektivet. Sådana anläggningar kommer nu att omfattas av skyldigheten att göra en kostnads-nyttoanalys vid nybyggnation och omfattande ombyggnad.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får enligt kostnads-nyttoanalyslagen meddela föreskrifter om undantag från skyldigheten att utföra kostnads-nyttoanalyser (5 § 6). Föreskrifter om undantag finns i dag i kostnads-nyttoanalysförordningen.

Med stöd av det befintliga bemyndigandet kan även andra undantag än de som anges i direktivet meddelas. Eventuella möjligheter att göra undantag för anläggningar för produktion av endast värme, t.ex. på de grunder som *Göteborgs Energi AB* och *Göteborgs kommun* anför, kan t.ex. beaktas inom ramen för arbetet att ta fram föreskrifter som ansluter till kostnads-nyttoanalyslagen.

5.2 Kostnads-nyttoanalysers innehåll

Regeringens förslag

En kostnads-nyttoanalys ska innehålla en utvärdering av de kostnader och fördelar som skulle uppstå genom att i fråga om

- en termisk elproduktionsanläggning eller en anläggning för produktion av enbart värme driva anläggningen som en högeffektiv kraftvärmeanläggning,
- en industri- eller tjänsteanläggning utnyttja spillvärme i eller utanför anläggningen,
- ett datacenter utnyttja spillvärme för att tillgodose en ekonomiskt motiverad efterfrågan och att ansluta datacentret till ett fjärrvärme- eller fjärrkylenät eller att vidta åtgärder för att säkerställa annan återvinning av spillvärme.

Kostnads-nyttoanalysen ska för dessa anläggningar också innehålla en utvärdering av de kostnader och fördelar som skulle uppstå genom att flytta eller bygga sådana anläggningar på en plats där de kan få avsättning för sin spillvärme.

Promemorians förslag

Förslaget i promemorian stämmer överens med regeringens.

Remissinstanserna

De flesta remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det. *Amazon Web Services*, *TechSverige* och *Svensk Datacenter Industri* avstyrker förslaget om att en kostnads-nyttoanalys ska innehålla en utvärdering av fördelar och kostnader med att flytta eller bygga en anläggning på en plats där den kan få avsättning för spillvärme. *Byggföretagen* påpekar att det vid valet av plats för en anläggning finns många faktorer att ta hänsyn till och att alla olika faktorer måste viktas sunt.

Energieffektiviseringsföreningen anser att krav måste ställas på att en kostnads-nyttoanalys för nya produktionsanläggningar ska innehålla en jämförelse med energieffektivisering. *Gällivare kommun* anser att en kostnads-nyttoanalys bör innefatta fler relevanta samhällsnyttor och inte bara klimatrelaterade nyttor.

Region Jämtland Härjedalen anser att det bör ställas krav på att datacenter ska flyttas till eller byggas på platser där de kan få avsättning för spillvärme.

Skälen för regeringens förslag

Termiska elproduktionsanläggningar och industrianläggningar

Kraven i energieffektivitetsdirektivet på vad kostnads-nyttoanalysen för termiska elproduktionsanläggningar ska uppnå är i stort desamma som tidigare. Analysen ska göras för att utvärdera kostnaderna och fördelarna med att driva anläggningen som en högeffektiv kraftvärmeanläggning (artikel 26.7 första stycket a). Vad som avses med högeffektiv kraftvärme framgår av bilaga III till energieffektivitetsdirektivet.

Kostnads-nyttoanalysen för industrianläggningar ska göras för att bedöma utnyttjandet av spillvärme i och utanför anläggningen (artikel 26.7 första stycket b i energieffektivitetsdirektivet). En kostnads-nyttoanalys för en sådan anläggning behöver inte längre innehålla en utvärdering av fördelarna med att ansluta anläggningen till ett fjärrvärme- eller fjärrkylenät. En sådan bedömning kan dock ingå i bedömningen av om spillvärme kan utnyttjas utanför anläggningen. Andra exempel på användning utanför industrianläggningen är att spillvärmen används för att värma upp en närliggande byggnad, t.ex. ett växthus.

Ett krav som motsvarar det i energieffektivitetsdirektivet bör införas.

Tjänsteanläggningar och datacenter

Kostnads-nyttoanalysen för tjänsteanläggningar ska, på samma sätt som för industrianläggningar, göras för att bedöma utnyttjandet av spillvärme i och utanför anläggningen (artikel 27.7 första stycket c i energieffektivitetsdirektivet). Ett motsvarande krav bör därför införas.

Kostnads-nyttoanalysen för ett datacenter ska enligt energieffektivitetsdirektivet göras för att bedöma utnyttjandet av spillvärme för att tillgodose en ekonomiskt motiverad efterfrågan och anslutning av anläggningen till

ett fjärrvärmenät eller ett effektivt fjärrkylsystem baserat på förnybar energi eller andra tillämpningar för återvinning av spillvärme (artikel 27.7 första stycket d). Ett krav som motsvarar det i energieffektivitetsdirektivet bör införas. I stället för uttrycket ”tillämpningar för återvinning av spillvärme” bör det dock anges att kostnads-nyttoanalysen ska avse åtgärder för att säkerställa återvinning av spillvärme. Det kan avse åtgärder både i och utanför datacentret.

Anläggningar för produktion av enbart värme

I avsnitt 5.1 föreslås det att även anläggningar för produktion av enbart värme ska omfattas av skyldigheten att göra kostnads-nyttoanalyser. Skälet för detta är att det kan ge incitament till den som planerar att bygga en anläggning för produktion av enbart värme att göra anläggningen till ett kraftvärmeverk, som också kan producera el. I kostnads-nyttoanalysen bör därför kostnaderna och fördelarna med att driva anläggningen som en högeffektiv kraftvärmeanläggning bedömas.

Lokalisering av en anläggning

Statens energimyndighet har i samband med sitt förslag till en nationell fjärrvärme- och kraftvärmestrategi föreslagit att lokaliseringen av en anläggning bör ingå i kostnads-nyttoanalyser. Myndigheten har också lämnat samma förslag som en potentiell åtgärd för att tillvarata ekonomisk potential enligt den heltäckande bedömning som ska göras enligt energieffektivitetsdirektivet (artikel 25.1 och bilaga X). Förslaget innebär att den som planerar en ny eller uppgraderad anläggning ska utvärdera kostnaderna och fördelarna med att bygga anläggningen på eller flytta anläggningen till en plats där det går att få bättre avsättning för spillvärme eller köpa spillvärme.

De anläggningar som listas i energieffektivitetsdirektivet och som bör omfattas av skyldigheten att utföra kostnads-nyttoanalyser är anläggningar där spillvärme typiskt sett uppstår eller kan uppstå. Det framstår därför inte som nödvändigt att den som planerar att bygga eller uppgradera en sådan anläggning ska utvärdera möjligheterna till att lokalisera anläggningen till en plats där ytterligare spillvärme kan köpas in.

Däremot finns det ett värde i att den som ska uppföra eller uppgradera anläggningen utvärderar om det skulle vara ekonomiskt gynnsamt att placera anläggningen på en geografisk plats där det går att få avsättning för spillvärme. Det kan bidra till att spillvärme tas tillvara i högre utsträckning och därmed också till att effektivisera fjärrvärmesektorn och till att nå målen i energieffektivitetsdirektivet om effektiva fjärrvärme- och fjärrkylesystem.

En ökad användning av spillvärme skulle också leda till ett minskat beroende av biobränsle, vilket skulle stärka fjärrvärmesektorns konkurrenskraft. Anläggningen skulle t.ex. kunna placeras där det går att ansluta till fjärrvärmenätet eller nära en industri som kan använda spillvärmen. Tillvaratagande av spillvärme kan också stärka konkurrensen i fjärrvärmesektorn genom att introducera nya värmeleverantörer med låga marginalkostnader, vilket pressar produktionskostnaderna och bidrar till lägre priser för slutkund.

Kravet skulle innebära att den som planerar en ny eller uppgraderad anläggning ska göra både en bedömning av förutsättningarna på den nuvarande eller planerade platsen och en bedömning av hur förutsättningarna skulle ändras vid en flytt. Bedömningen bör kunna göras med beaktande av de faktiska förutsättningarna att avsätta spillvärme på en utpekad alternativ plats eller förutsättningarna att avsätta spillvärme, om anläggningen skulle placeras på ett visst avstånd från ett fjärrvärmenät eller en annan anläggning som kan använda spillvärmen. Det skulle samspela med den utvärdering om möjligheterna att tillvarata spillvärme som ska göras för industri- och tjänsteanläggningar enligt energieffektivitetsdirektivet.

Som bl.a. *Amazon Web Services* och *Byggföretagen* anför finns det många faktorer som spelar in när det gäller val av plats för en anläggning, där möjligheten att få avsättning för spillvärme kan vara en faktor. Just därför är det inte lämpligt att, som *Region Jämtland Härjedalen* för fram, kräva att vissa anläggningar måste byggas på en plats där de kan få avsättning för spillvärme. För datacenter finns det dessutom särskilda krav på att centret ska utnyttja spillvärme, se avsnitt 5.4. Det innebär att spillvärme som uppstår i ett datacenter kan komma att utnyttjas, oavsett om det sker i eller utanför datacentret. Kostnads-nyttoanalysen är endast avsedd att utgöra ett beslutsunderlag i valet av plats för en viss anläggning. Den som bedriver eller avser att bedriva verksamhet i anläggningen är inte skyldig att rätta sig efter utfallet i analysen.

Sammanfattningsvis bör kostnads-nyttoanalysen för alla de anläggningar som omfattas av lagen innehålla en utvärdering av kostnaderna och fördelarna med att anläggningen byggs på eller flyttas till en plats där det går att få avsättning för spillvärmen.

Detaljerade bestämmelser om kostnads-nyttoanalysers innehåll bör finnas på lägre normnivå än lag

Enligt energieffektivitetsdirektivet ska medlemsstaterna samla in information om de kostnads-nyttoanalyser som utförs. Informationen ska åtminstone innehålla data om tillgängliga värmeförsörjningsmängder och värmeparametrar, antalet planerade driftstimmar varje år och anläggningarnas geografiska läge (artikel 26.12). Kostnads-nyttoanalyser ska lämnas in till tillsynsmyndigheten för godkännande (8 och 9 §§ kostnads-nyttoanalyslagen). Det enklaste sättet att samla in informationen är därför att den ingår i kostnads-nyttoanalysen som lämnas in till tillsynsmyndigheten.

För datacenter finns det särskilda regler om kostnads-nyttoanalysens innehåll i energieffektivitetsdirektivet. Analysen ska åtminstone omfatta teknisk genomförbarhet, kostnadseffektivitet och påverkan på energieffektivitet och efterfrågan på lokal värme (artikel 26.7 första stycket d). Kylsystemlösningar som tillåter att spillvärmen avlägsnas eller fångas in på en användbar temperaturnivå med minimal ytterligare energitillförsel ska beaktas (artikel 26.7 andra stycket). I övrigt gäller kraven i bilaga XI till energieffektivitetsdirektivet för kostnads-nyttoanalyser, både för de som utförs för datacenter och de som utförs för andra typer av anläggningar.

Vid genomförandet av det ursprungliga energieffektivitetsdirektivet bedömdes det att endast de grundläggande kraven på vad en kostnads-nyttoanalys ska innehålla skulle regleras i lag (prop. 2013/14:174 s. 160–162). Ingen annan bedömning görs nu. Bestämmelser som genomför de nya grundläggande kraven på vad en kostnads-nyttoanalys ska innehålla bör därför föras in i kostnads-nyttoanalyslagen.

Bemyndigandena till regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela ytterligare föreskrifter om kostnads-nyttoanalyser (7 §) bör finnas kvar. Med stöd av dem kan föreskrifter meddelas om att kostnads-nyttoanalyser ska innehålla sådan information som ska samlas in enligt energieffektivitetsdirektivet och den information som finns i bilaga XI till direktivet. Remissynpunkter som avser vad en kostnads-nyttoanalys ska innehålla kan beaktas inom ramen för det arbetet.

5.3 Kostnads-nyttoanalysen ska utföras i samarbete med den som driver anläggningen

Regeringens förslag

Kostnads-nyttoanalysen ska utföras i samarbete med den som ansvarar för driften av en anläggning.

Promemorians förslag

Förslaget i promemorian stämmer överens med regeringens.

Remissinstanserna

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det.

Skälen för regeringens förslag

I kostnads-nyttoanalyslagen anges att kostnads-nyttoanalysen ska utföras av den som bedriver eller avser att bedriva verksamheten i den anläggning som omfattas av analysen (3 § tredje stycket). När det ursprungliga energieffektivitetsdirektivet genomfördes bedömdes det att det framstod som naturligt att lägga skyldigheten att utföra en kostnads-nyttoanalys på verksamhetsutövaren (prop. 2013/14:174 s. 159). Ytterligare ett skäl för denna ordning var att det är verksamhetsutövaren som är skyldig att ansöka om tillstånd för miljöfarlig verksamhet.

Enligt energieffektivitetsdirektivet ska medlemsstaterna säkerställa att kostnads-nyttoanalysen genomförs i samarbete med de företag som ansvarar för driften av anläggningen (artikel 26.7 femte stycket). I många fall kommer sannolikt verksamhetsutövaren och den som ansvarar för driften av en anläggning att vara samma person. Mot bakgrund av att termen tjänsteanläggning kan avse olika typer av anläggningar och att det i ett och samma datacenter kan finnas servrar och annan utrustning från olika verksamhetsutövare är det dock inte möjligt att utgå från att så alltid är fallet. För att säkerställa ett korrekt genomförande av energi-effektivitetsdirektivet bör det därför införas ett krav på att kostnads-

 nyttoanalysen ska utföras i samarbete med den som ansvarar för driften av anläggningen.

5.4 Krav på datacenter att utnyttja spillvärme

Regeringens förslag

Datacenter som har utfört en kostnads-nyttoanalys och som har en total installerad effekt på mer än 1 megawatt ska utnyttja spillvärme eller vidta åtgärder för att säkerställa återvinning av spillvärme, förutsatt att kostnads-nyttoanalysen visar att det är tekniskt och ekonomiskt genomförbart.

Promemorians förslag

Förslaget i promemorian stämmer i sak överens med regeringens. I promemorian anges dock att gränsvärdet för datacenter ska uttryckas som energitillförsel och inte tillförd effekt.

Remissinstanserna

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det. *Energiföretagen Sverige* och *Fortum Sverige AB* anser att uppgifter som ett datacenter rapporterar bör kunna delas med fjärrvärmeföretag.

Skälen för regeringens förslag

För termiska elproduktionsanläggningar, industrianläggningar och tjänsteanläggningar finns det inga krav på att bygga anläggningen på ett visst sätt till följd av utfallet i en kostnads-nyttoanalys. Enligt energieffektivitetsdirektivet är dock medlemsstaterna skyldiga att se till att datacenter använder spillvärme eller andra tillämpningar för återvinning av spillvärme, om det är ekonomiskt och tekniskt genomförbart enligt kostnads-nyttoanalysen (artikel 26.6).

Kommissionen anger i sin rekommendation om tolkningen av artikel 26 att kravet på datacenter att använda spillvärme gäller alla datacenter i drift vars energitillförsel överstiger tröskelvärdet på 1 megawatt och som inte använder spillvärme eller andra tillämpningar för spillvärme. Sådana datacenter skulle därmed vara skyldiga att göra en kostnads-nyttoanalys, trots att datacentret inte ska genomgå en omfattande uppgradering, och att bygga om datacentret om kostnads-nyttoanalysen visar att det är ekonomiskt och tekniskt genomförbart. Denna tolkning medför en stor administrativ och finansiell börda för befintliga datacenter och är inte helt i linje med direktivets ordalydelse. Det ligger närmare till hands att tolka direktivet (artikel 26.6 och 26.7) som att endast de datacenter som ska göra en kostnads-nyttoanalys – nyplanerade datacenter eller datacenter som ska genomgå en omfattande uppgradering – måste använda spillvärme eller andra tillämpningar för återvinning av spillvärme. Kravet på datacenter att använda spillvärme eller andra tillämpningar för återvinning av spillvärme

bör alltså endast gälla datacenter som ska byggas eller byggas om och som därför gjort en kostnads-nyttoanalys.

I avsnitt 5.1 föreslås det att den totala tillförda effekten, och inte energitillförseln, ska vara avgörande för om ett datacenter ska göra en kostnadsnyttoanalys. Det bör därför vara datacenter som har en total tillförd effekt på över 1 megawatt som omfattas av kravet på att tillvarata spillvärme.

I energieffektivitetsdirektivet anges det att datacenter ska använda spillvärme. Eftersom det är utfallet i kostnads-nyttoanalysen som ska vara vägledande för vilka åtgärder datacentret måste vidta, bör det i stället anges att datacentret ska utnyttja spillvärme. Därmed tydliggörs också kopplingen till kostnads-nyttoanalysen, där ett datacenter ska utvärdera kostnaderna och fördelarna med att utnyttja spillvärme.

Förutom att datacentret ska utnyttja spillvärme bör det, i likhet med förslaget i avsnitt 5.2, i stället för uttrycket ”tillämpningar för återvinning av spillvärme”, anges att datacentret ska vidta åtgärder för att säkerställa återvinning av spillvärme. Sådana åtgärder kan vidtas i eller utanför datacentret.

Det saknas anledning att som bl.a. *Energiföretagen Sverige* anger föreskriva att ett datacenter som utfört en kostnads-nyttoanalys ska vara skyldigt att dela uppgifter med andra aktörer, som t.ex. fjärrvärmeföretag. Det finns dock ingenting som hindrar att ett datacenter delar relevant information med fjärrvärmeföretag, t.ex. som ett led i arbetet med att ta tillvara spillvärme som uppstår i datacentret. Det bör ligga i datacentrets intresse att dela relevant information med aktörer som kan bistå datacentret med att uppfylla sina skyldigheter enligt lagen.

I avsnitt 5.2 föreslås det att kostnads-nyttoanalyser för alla anläggningar som omfattas av kostnads-nyttoanalyslagen, inklusive datacenter, ska innehålla en bedömning av kostnaderna och fördelarna med att lokaliseras på en geografisk plats där det går att få avsättning för spillvärme som uppstår i anläggningen. Kravet på att datacenter ska utnyttja spillvärme eller andra tillämpningar för återvinning av spillvärme innebär inte att datacenter måste lokaliseras på en plats där det är möjligt att återvinna spillvärme. Kostnads-nyttoanalysen ska innehålla en bedömning av vilka förutsättningarna blir för datacenter att själva använda spillvärme eller återvinna den på något annat sätt på den avsedda platsen och hur förutsättningarna skulle ändras på en annan plats. Kostnads-nyttoanalysen är enbart ett underlag för beslutet om var datacentret ska lokaliseras. Den som planerar det nya eller uppgraderade datacentret kan fortfarande välja en plats där det inte är ekonomiskt eller tekniskt genomförbart att använda spillvärme eller andra tillämpningar för spillvärme.

Som framgår av avsnitt 5.1 kan regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter om att undanta anläggningar från skyldigheten att göra kostnadsnyttoanalyser. Om ett datacenter omfattas av ett sådant undantag, finns det heller ingen skyldighet för datacentret att använda spillvärme eller andra tillämpningar för återvinning av spillvärme. En förutsättning för att skyldigheten att utnyttja eller återvinna spillvärme ska gälla är nämligen att det gjorts en kostnads-nyttoanalys.

6 Försörjning av fjärrvärme och fjärrkyla

6.1 Avtalsenliga rättigheter och information när det gäller fjärrvärme och fjärrkyla

6.1.1 Nya bestämmelser i energieffektivitetsdirektivet

I energieffektivitetsdirektivet har det införts nya bestämmelser om avtalsenliga rättigheter för kunder av fjärrvärme, fjärrkyla och tappvarmvatten för hushållsbruk. De handlar bland annat om utformning av avtal och rättigheter vid ändrade avtalsvillkor och avbrytande av distribution. Bestämmelserna har i allt väsentligt hämtats från motsvarande krav i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/944 av den 5 juni 2019 om gemensamma regler för den inre marknaden för el och om ändring av direktiv 2012/27/EU (elmarknadsdirektivet).

Regeringen konstaterade vid genomförandet av ändringsdirektivet att uttrycket hushållsbruk i den svenska språkversionen skulle kunna syfta på både värme, kyla och varmvatten, men att uttrycket bara syftar på varmvatten (prop. 2021/22:124 s. 22). Detta är tydligt i den engelska versionen av direktivet där det står ”heating, district cooling and domestic hot water”. Den tolkningen görs även nu.

I energieffektivitetsdirektivet används uttrycken slutkund och slutanvändare. Med slutkund avses en fysisk eller juridisk person som köper energi för egen slutanvändning (artikel 2.28). Med slutanvändare avses en fysisk eller juridisk person som köper värme, kyla eller varmvatten för hushållsbruk för egen slutanvändning, eller som nyttjar en enskild byggnad eller en enhet i ett flerbostadshus eller en byggnad med flera användningsområden som försörjs med värme, kyla eller varmvatten för hushållsbruk från en central källa, men inte har några direkta eller individuella avtal med en energileverantör (artikel 2.53). Av definitionerna följer att en fysisk eller juridisk person som köper värme, kyla eller varmvatten för hushållsbruk för egen slutanvändning direkt från energileverantören är både en slutanvändare och en slutkund.

Det förekommer inte i Sverige att tappvarmvatten för hushållsbruk överförs och levereras från en central källa till en fysisk eller juridisk person för egen slutanvändning, utan det är fastighetsägaren som med en varmvattenberedare värmer upp det vatten som tillförs fastigheten till den temperatur som krävs. Det kan inte vara avsett i energieffektivitetsdirektivet att en fastighetsägare ska betraktas som en energileverantör när denne värmer upp vatten som distribueras till lägenhetsinnehavarna. Lägenhetsinnehavarna är därför inte slutkunder som köper tappvarmvatten från fastighetsägaren för egen slutanvändning.

Lägenhetsinnehavarna är inte heller slutanvändare som försörjs med tappvarmvatten från en central källa, men som inte har några direkta avtal med en energileverantör. Kraven i energieffektivitetsdirektivet som riktar sig mot denna grupp av slutanvändare utgår från att det finns en energileverantör som säljer tappvarmvatten till en kund, som i sin tur distribuerar det till exempelvis en lägenhetsinnehavare. Exempelvis så ska energileverantören informera slutkunder om nya avtalsvillkor inom viss tid och slutkunderna ska utan dröjsmål informera slutanvändare om de nya

avtalsvillkoren (artikel 21.3). Eftersom fastighetsägaren inte köper tappvarmvatten från en energileverantör, är lägenhetsinnehavarna som använder tappvarmvatten inte heller slutanvändare.

Det finns alltså varken slutkunder eller slutanvändare av tappvarmvatten för hushållsbruk i Sverige och därför inte skäl att genomföra direktivet i de delar som avser tappvarmvatten för hushållsbruk.

Det finns juridiska och fysiska personer som köper fjärrvärme från fjärrvärmeföretag för egen slutanvändning och som alltså är slutkunder av fjärrvärme. Det bör därför införas bestämmelser som genomför de krav i direktivet som avser slutkunder av fjärrvärme. Vidare finns det lägenhetsinnehavare som inte har något direkt avtal med fjärrvärmeföretaget utan med fastighetsägaren och som därför är slutanvändare av fjärrvärme. Exempel på fastighetsägare är bostadsrättsföreningar, privata fastighetsägare och kommunala bostadsbolag. Ett centralt syfte med bestämmelserna om avtalsenliga rättigheter är att kunderna ska kunna påverka sin energianvändning och sina kostnader. Bestämmelser som genomför direktivets krav som gäller slutanvändare av fjärrvärme bör därför införas för fall där lägenheten är försedd med individuell mätning och fjärrvärmen betalas separat från hyran eller årsavgiften.

Marknaden för fjärrkyla är i dagsläget begränsad och det finns få flerbostadshus och byggnader med både bostäder och lokaler anslutna till fjärrkylenätet. Det finns alltså få slutanvändare av fjärrkyla, dvs. användare av fjärrkyla som försörjs med fjärrkyla från en central källa utan att ha ett direkt avtal med ett fjärrkyleföretag. Det finns dock kunder som köper fjärrkyla för egen slutanvändning direkt av fjärrkyleföretag, främst inom tillverkningsindustrin, och som alltså är slutkunder. Bestämmelser som genomför de krav i direktivet som avser slutkunder av fjärrkyla bör därför införas.

Sammanfattningsvis bör de bestämmelser som avser slutkunder genomföras i fråga om fjärrvärme och fjärrkyla. Det görs lämpligen i fjärrvärmelagen (2008:263) respektive fjärrkylelagen (2022:332) med tillhörande föreskrifter. De bestämmelser som endast avser slutanvändare bör genomföras avseende fjärrvärme.

6.1.2 Krav på vilka uppgifter som ska finnas i avtal om fjärrvärme och fjärrkyla

Regeringens förslag

De avtal om fjärrkyla som ska omfattas av fjärrkylelagen är avtal om distribution i rörledning av kallvatten eller en annan bärare av värmeenergi för avkylning och om försäljning av den distribuerade kylan.

En konsument av fjärrkyla ska vara en fjärrkylekund som är en fysisk person och som använder fjärrkyla i huvudsak utanför näringsverksamhet.

Avtal om fjärrvärme eller fjärrkyla ska innehålla uppgifter om bl.a. kontaktuppgifter till fjärrvärme- och fjärrkyleföretaget, vad som gäller vid förlängning och uppsägning av ett avtal, upplysningar om eventuella avgifter som ska betalas vid uppsägning, vilka tjänster som

kan kombineras med avtalet och var kunden kan hitta information om avgifter och tariffer för underhållstjänster och kombinerade varor eller tjänster samt konsumenträttigheter.

Promemorians förslag

Förslagen i promemorian stämmer i huvudsak överens med regeringens. Promemorian innehåller inget förslag om definition av konsument av fjärrkyla.

Remissinstanserna

Flera remissinstanser, däribland *Energiföretagen Sverige*, *Fortum Sverige AB* och *Sveriges Kommuner och Regioner*, anser att det inte bör införas regler om konsumentskydd för konsumenter av fjärrkyla eftersom det inte finns några sådana konsumenter. De flesta remissinstanserna tillstyrker eller har inga synpunkter på de övriga förslagen. *E.ON Sverige AB* anser dock att det är överflödigt att ange i avtalen hur tvistelösning utanför domstol inleds eftersom det redan finns krav på information om medling genom Fjärrvärmenämnden. *Energimarknadsinspektionen* menar att det bör finnas en funktion för tvistlösning utanför domstol dit även kunder som inte är konsumenter kan vända sig vid en tvist med sitt fjärrvärme- eller fjärrkyleföretag. Energiföretagen Sverige anser att kravet på information om avgifter vid uppsägning bör gälla både när kunden och företaget säger upp avtalet.

Skälen för regeringens förslag

Enligt energieffektivitetsdirektivet ska slutkunder ha rätt till ett avtal med sin leverantör där vissa uppgifter framgår (artikel 21.2 första stycket).

I fjärrvärmelagen finns det bestämmelser om vilka uppgifter ett avtal ska innehålla som i flera delar överensstämmer med direktivets krav (6 §). Vissa ytterligare uppgifter bör dock läggas till för att kraven i direktivet ska vara uppfyllda. Det gäller kontaktuppgifter till fjärrvärmeföretaget, vad som gäller vid förlängning och uppsägning av ett avtal, inbegripet tjänster som kombineras med avtalet, upplysningar om eventuella avgifter som ska betalas vid uppsägning och var kunden kan hitta information om bl.a. avgifter och tariffer för underhållstjänster och kombinerade varor eller tjänster samt konsumenträttigheter. Information om konsumenträttigheter omfattar bl.a. information om behandling av klagomål och annan information som kunden ska få enligt artikel 21.2 h i energieffektivitetsdirektivet. Som *Energiföretagen Sverige* lyfter fram bör informationskravet om avgifter vid uppsägning gälla både de fall när kunden säger upp avtalet och de fall när företaget säger upp avtalet.

Enligt direktivet ska det också framgå av avtalet hur tvistlösning utanför domstol inleds. Om slutkunden är en konsument enligt definitionen i artikel 4.1 a i Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/11/EU av den 21 maj 2013 om alternativ tvistlösning vid konsumenttvister och om ändring av förordning (EG) nr 2006/2004 och direktiv 2009/22/EG ska dessa mekanismer för tvistlösning utanför domstol uppfylla de krav som anges där (artikel 22.8). I Sverige är direktivet genomfört genom lagen

(2015:671) om alternativ tvistlösning i konsumentförhållanden och förordningen (2015:739) med instruktion för Allmänna reklamationsnämnden. När det gäller avtalsrättsliga tvister som initieras av en konsument mot en näringsidkare kan Allmänna reklamationsnämndens verksamhet vara sådan tvistlösning.

Eftersom den medling som Fjärrvärmenämnden bedriver inte löser några tvister motsvarar nuvarande krav på information om medling inte direktivets krav på information om tvistlösning utanför domstol. Regeringen delar därför inte *E.ON Sverige AB:s* uppfattning att det är överflödigt att kräva att det i avtal om fjärrvärme och fjärrkyla ska anges hur tvistelösning utanför domstol inleds.

Energimarknadsinspektionen efterfrågar en funktion för tvistlösning utanför domstol dit även kunder som inte är konsumenter kan vända sig. Det nu aktuella förslaget tar dock inte sikte på hur själva tvistlösningen ska utformas, utan på vilken information som ska finnas i avtalen.

För att genomföra energieffektivitetsdirektivets krav bör det därutöver framgå av fjärrvärmelagen att det i avtalet ska anges vilka eventuella tjänster som kombineras med avtalet. I detta inbegrips vilka eventuella underhålls-, reparations- och flexibilitetstjänster, utan tilläggsavgifter, som ingår i avtalet och tjänsternas kvalitet. Vidare bör kvaliteten på fjärrvärmen anges, som exempelvis trycket och temperaturen på den fjärrvärme som levereras.

I fjärrkylelagen finns det inga bestämmelser om innehållet i ett avtal. Det bör därför införas krav på innehållet som i huvudsak motsvarar den reglering som föreslås för avtal om fjärrvärme.

Energiföretagen Sverige och *Sveriges Kommuner och Regioner* påpekar att det princip inte finns konsumenter av fjärrkyla och att det därför inte bör krävas att fjärrkyleföretag ska informera om konsumenträttigheter i fjärrkyleavtal. Även om så är fallet för närvarande så kan fjärrkylemarknaden ändras och fler konsumenter börjar använda fjärrkyla. Det bör därför införas krav även i förhållande till fjärrkyleföretag. För de fjärrkyleföretag som inte har några konsumenter får kraven ingen påverkan och är därför inte betungande.

Vidare bör det införas en definition av avtal om fjärrkyla som anger att avtal om fjärrkyla är avtal om distribution i rörledning av kallvatten eller en annan bärare av värmeenergi för avkylning och om försäljning av den distribuerade kylan. Det bör också införas en definition av konsument av fjärrkyla som anger att en konsument är en fjärrkylekund som är en fysisk person och som använder fjärrkyla i huvudsak utanför näringsverksamhet.

För att regleringen av fjärrkyla ska överensstämma med den för fjärrvärme bör det därutöver införas krav på att priset för fjärrkylan och hur det bestäms ska anges i avtalet. Det innebär att avtalet ska innehålla uppgifter om vad som har betydelse för priset för fjärrkyla. Olika komponenter i en priskonstruktion ska alltså redovisas. Av redovisningen ska det framgå vilken betydelse varje sådan komponent har för priset på fjärrkylan. Kravet innebär också att avtalet ska innehålla uppgifter om hur priset för fjärrkyla fördelar sig mellan det pris som kunden betalar som en fast engångsavgift för anslutningen och det pris som kunden sedan betalar för fjärrkyla under avtalets löptid.

Om avtalet om fjärrkyla innebär att fjärrkylekunden ska betala en s.k. serviceavgift för att fjärrkyleföretaget ska ta hand om underhållet av de

installationer som krävs för avkylning genom fjärrkyla, är avgiften en del av priset för fjärrkyla och ska alltså anges i avtalet.

Därutöver bör villkor för fakturering och avtalets löptid anges i avtalet. Villkor för fakturering är exempelvis det faktureringsintervall som har överenskommits och fjärrkyleföretagets sätt att räkna fram uppgifterna i fakturan.

6.1.3 Information om avtalsvillkor ska lämnas innan ett avtal om fjärrvärme eller fjärrkyla ingås

Regeringens förslag

Innan ett avtal ingås ska kunderna informeras om avtalsvillkoren och få en sammanfattning av de viktigaste avtalsvillkoren, även i de fall avtalet ingås genom en mellanman.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela ytterligare föreskrifter om vilka delar av avtalets innehåll som ska finnas med i sammanfattningen och hur den ska lämnas.

Användare av fjärrvärme som inte har ett direkt avtal med energileverantören ska på begäran få den information om pris, tariffer och standardvillkor som fastighetsägaren har tillgång till. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela ytterligare föreskrifter om lämnande av sådan information.

Promemorians förslag

Förslaget i promemorian stämmer i huvudsak överens med regeringens. I promemorian föreslås det att sammanfattningen av de viktigaste avtalsvillkoren ska lämnas efter att avtalet har ingåtts. Vidare föreslås det i promemorian att fastighetsägare ska vara skyldiga att lämna information om pris, tariffer och standardvillkor oavsett om fastighetsägaren har fått informationen från fjärrvärmeföretaget eller inte. I promemorian föreslås det inte att fjärrvärme- och fjärrkyleföretagen ska ansvara för att en eventuell mellanman lämnar sammanfattningen av de viktigaste avtalsvillkoren till kunden.

Remissinstanserna

De flesta remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det. *E.ON Sverige AB* ifrågasätter att fjärrvärmeföretagen ska ansvara för att en mellanman ger kunderna information om avtalsvillkor. *Fastighetsägarna Sverige* och *Riksbyggen* avstyrker förslaget att fastighetsägare ska vara skyldiga att lämna information om pris, tariffer och standardvillkor till lägenhetsinnehavare som använder fjärrvärme.

Skälen för regeringens förslag

Information om avtalsvillkor ska enligt energieffektivitetsdirektivet lämnas innan ett avtal ingås eller bekräftas, även om avtalet ingås genom

en mellanman (artikel 21.2 andra stycket). Krav på sådant informationslämnande bör därför införas för avtal om fjärrvärme och fjärrkyla.

Slutkunder och slutanvändare av fjärrvärme, fjärrkyla och tappvarmvatten för hushållsbruk ska få en sammanfattning av de viktigaste avtalsvillkoren på ett enkelt och lättillgängligt språk (artikel 21.2 tredje stycket i energieffektivitetsdirektivet).

Slutanvändare som inte har ingått avtalet direkt med en leverantör, vilket är fallet för vissa slutanvändare av fjärrvärme, ska i stället på begäran få informationen utan extra kostnad (artikel 21.2 femte stycket). Den information som avses bör vara priser, tariffer och standardvillkor. Det överensstämmer med de uppgifter som slutkunder ska få när ett avtal ingåtts (artikel 21.2 fjärde stycket). Vidare ska slutanvändare på begäran få tillgång till allmänna villkor (artikel 21.6). Allmänna villkor bör i detta sammanhang vara detsamma som standardvillkor.

Slutkunder av fjärrvärme och fjärrkyla bör alltså få en sammanfattning av de viktigaste avtalsvillkoren. Sammanfattningen bör, i likhet med avtalsvillkoren, lämnas innan avtalet ingås. Vad sammanfattningen till slutkunder ska innehålla och hur den ska lämnas bör regleras på lägre normnivå än lag eftersom det är fråga om detaljerade föreskrifter. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör därför få meddela ytterligare föreskrifter om detta.

Fjärrvärme- och fjärrkyleföretaget ansvarar för att information om avtalsvillkor lämnas, även om avtalet ingås genom en mellanman (artikel 21.2. andra stycket). I de fall fjärrvärme- och fjärrkyleföretagen anlitar en mellanman bör företagen också ansvara för att mellanmannen lämnar en sammanfattning av de viktigaste avtalsvillkoren till kunden. Med mellanman avses en tredje part som uppträder som ombud eller på något annat sätt förmedlar avtalet från fjärrvärme- eller fjärrkyleföretaget till slutkunden. *E.ON Sverige AB* menar att företagen bara ska vara skyldiga att lämna avtalsvillkoren till mellanmannen och inte ansvara för mellanmannens agerande. Regeringen anser dock att fjärrvärme- och fjärrkyleföretag bör ansvara för att avtalsvillkoren lämnas till kunderna, oavsett om de väljer att ta hjälp av en mellanman eller inte.

Det bör också införas krav på information till slutanvändare som använder fjärrvärme. Eftersom lägenhetsinnehavare inte har något avtalsförhållande med ett fjärrvärmeföretag bör fastighetsägaren ansvara för att förmedla informationen. Som *Fastighetsägarna Sverige* påpekar har fastighetsägarna inte kontroll över att de får den aktuella informationen från fjärrvärmeföretagen. Regeringen anser därför att fastighetsägaren bara ska vara skyldig att förmedla den information om priser, tariffer och standardvillkor som den har fått från fjärrvärmeföretaget. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör få meddela föreskrifter om lämnande av informationen.

6.1.4 Slutkunder ska få en kopia av avtalet och information om priser, tariffer och villkor

Regeringens förslag

Fjärrvärme- och fjärrkylekunder ska få en kopia av avtalet.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om att fjärrvärmeföretag och fjärrkyleföretag ska vara skyldiga att lämna information som är till nytta för kunderna och allmänheten.

Promemorians förslag

Förslaget i promemorian stämmer överens med regeringens.

Remissinstanserna

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inga invändningar mot det.

Skälen för regeringens förslag

Fjärrvärme- och fjärrkyleföretag ska enligt energieffektivitetsdirektivet tillhandahålla slutkunderna en kopia av avtalet och tydlig och transparent information om tillämpliga priser, tariffer och standardvillkor för tillgång till och utnyttjande av tjänsterna (artikel 21.2 fjärde stycket).

Hur informationen ska lämnas till slutkunderna anges inte. Eftersom informationskraven är detaljerade bör de regleras på lägre normnivå än lag. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör därför få meddela föreskrifter om vilken information, som ska vara till nytta för kunderna och allmänheten, som fjärrvärme- och fjärrkyleföretag ska vara skyldiga att lämna på sina webbplatser eller på något annat sätt.

Av fjärrvärmelagen framgår det att fjärrvärmeföretag ska se till att uppgifter om fjärrvärmeföretagets priser för fjärrvärme och för en anslutning till fjärrvärmeverksamheten samt om hur ett pris bestäms finns enkelt tillgängliga för fjärrvärmekunder och allmänhet (5 §). Fjärrvärmeföretag ska också se till att information om energiprestanda och andelen förnybar energi i företagets fjärrvärmesystem på ett enkelt sätt finns tillgänglig för var och en och ge information om oberoende användarrådgivning där fjärrvärmekunderna och allmänheten kan få råd om tillgängliga energieffektiviseringsåtgärder och jämförelseprofiler (5 a och 5 b §§). Kravet på information om energiprestanda och andelen förnybar energi finns också i fjärrkylelagen (3 §). Eftersom kraven är detaljerade bör de föreslagna bemyndigandena utformas så att kraven i stället kan regleras i föreskrifter på lägre nivå än lag.

I prisinformationslagen (2004:347) finns det bestämmelser om vilken prisinformation som ska lämnas av näringsidkare som erbjuder varor och tjänster till konsumenter. Om det finns särskilda bestämmelser om prisinformation till konsumenter i lag eller annan författning så ska de bestämmelserna gälla i stället för bestämmelserna i prisinformationslagen (5 §). Kraven i prisinformationslagen gäller alltså om frågan inte har reglerats i fjärrvärme- eller fjärrkylelagen.

6.1.5 Slutkunder och slutanvändare ska få information om ändrade avtalsvillkor

Regeringens förslag

Fjärrvärme- och fjärrkylekunder ska i förväg informeras om ändringar av pris och andra avtalsvillkor och om skälen och villkoren för ändringarna. Fjärrkylekunder ska få informationen senast två veckor före ändringen. Om fjärrkylekunden är en konsument, ska fjärrkyleföretaget i stället informera fjärrkylekunden senast en månad före ändringen.

Fastighetsägaren ska snarast möjligt vidarebefordra information om nya avtalsvillkor till användare av fjärrvärme som inte har något direkt avtal med fjärrvärmeföretaget.

Regeringens bedömning

Kravet på att fjärrvärmekunder ska informeras om en ändring av avtalsvillkoren senast två månader före den dag då de ändrade villkoren ska börja gälla bör inte ändras.

Promemorians förslag och bedömning

Förslagen och bedömningen i promemorian stämmer i huvudsak överens med regeringens förslag och bedömning. I promemorian föreslås att fastighetsägare ska informera användare av fjärrvärme som inte har något direkt avtal med ett fjärrvärmeföretag om ändrade avtalsvillkor, oavsett om fastighetsägaren har tagit del av dessa eller inte.

Remissinstanserna

De flesta remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det. *Fastighetsägarna Sverige* avstyrker förslaget att fastighetsägare ska vara skyldiga att lämna information om nya avtalsvillkor till användare av fjärrvärme oavsett om fastighetsägaren har fått del av de nya villkoren. *Göteborgs Energi AB* och *Energiföretagen Sverige* menar att kravet om information till fjärrkylekunder som är konsumenter inte bör införas eftersom det inte finns några sådana konsumenter. *Energimarknadsinspektionen* anser att myndigheten bör få möjlighet att meddela ytterligare föreskrifter om vilken information fjärrvärmeföretags underrättelser om villkorsändring ska innehålla och hur informationen ska tillhandahållas.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Information om ändrade avtalsvillkor ska enligt energieffektivitetsdirektivet lämnas till slutkunden i god tid (artikel 21.3). Om ändringen avser leveranspriset ska informationen lämnas på ett transparent och begripligt sätt och slutkunden ska särskilt informeras om skälen och villkoren för ändringen. Hur lång tid som ska ha förflutit från underrättelsen till dess att de nya villkoren får börja tillämpas skiljer sig åt

beroende på om kunden är en konsument eller inte. En månad ska ha förflutit om kunden är en konsument, medan två veckor gäller för övriga kunder.

I fjärrvärmelagen finns det en reglering som motsvarar direktivets krav (18 §). Det ska dock ha gått två månader från det att ett meddelande har skickats innan nya avtalsvillkor får tillämpas. Kravet gäller oavsett om kunden är en konsument eller inte. Gränsen på två månader är väl inarbetad och det saknas skäl att ändra den. Även om direktivet medger en kortare tid för att meddela kunden bör därför kravet på två månader behållas. Eftersom kravet i fjärrvärmelagen om vad ett meddelande om ändrade avtalsvillkor ska innehålla delvis är en civilrättslig reglering, är det inte möjligt att införa ett sådant bemyndigande som *Energimarknadsinspektionen* föreslår.

I fråga om fjärrkyla saknas det bestämmelser som genomför direktivet i denna del. *Göteborgs Energi AB* och *Energiföretagen Sverige* påtalar att det inte finns fjärrkylekunder som är konsumenter och att informationskravet gentemot den gruppen inte bör införas. Även om så är fallet för närvarande så kan fjärrkylemarknaden ändras och fler konsumenter börjar använda fjärrkyla. Det bör därför införas krav även i förhållande till fjärrkyleföretag. För de fjärrkyleföretag som inte har några konsumenter får kraven ingen påverkan och är därför inte betungande. Krav som motsvarar kraven i direktivet bör därför införas.

Enligt direktivet ska slutkunder utan dröjsmål informera slutanvändare om de nya villkoren (artikel 21.3 sista meningen). Det bör därför införas ett krav på att fastighetsägaren ska informera lägenhetsinnehavare som är slutanvändare av fjärrvärme om nya villkor. Som *Fastighetsägarna Sverige* påtalar bör fastighetsägarna bara vara skyldiga att informera lägenhetsinnehavarna om sådana ändrade avtalsvillkor som de har fått från fjärrvärmeföretaget.

6.1.6 Slutkunder av fjärrvärme och fjärrkyla ska erbjudas ett brett val av betalningssätt

Regeringens förslag

Fjärrvärme- och fjärrkyleföretag ska erbjuda flera betalningssätt och ska inte få missgynna fjärrvärme- eller fjärrkylekunden på grund av det betalningssätt som kunden har valt. Avgifter för betalningssätt eller system för förskottsbetalning ska inte få överstiga betalningsmottagarens kostnader för användningen av betalningssättet eller systemet.

Promemorians förslag

Förslaget i promemorian stämmer överens med regeringens.

Remissinstanserna

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det.

Skälen för regeringens förslag

Leverantörerna ska enligt energieffektivitetsdirektivet erbjuda slutkunder ett brett val av betalningssätt som inte får medföra oskälig diskriminering mellan kunder (artikel 21.4). Alla skillnader i avgifter som kan hänföras till betalningssätt eller system för förskottsbetalning ska vara objektiva, icke-diskriminerande och proportionella och får inte överstiga betalningsmottagarens direkta kostnader för användningen av ett visst betalningssätt eller system för förskottsbetalning. Att en kund inte får missgynnas på grund av det betalningssätt denne valt innebär också att ett visst val av betalningssätt inte får medföra att kunden får mindre förmånliga avtalsvillkor eller någon annan form av diskriminerande behandling.

Det anges särskilt i direktivet att hushållskunder som har tillgång till system för förskottsbetalning inte ska missgynnas på grund av dessa system (artikel 21.5).

Krav som motsvarar kraven i direktivet bör därför införas. Vilka betalningssätt som ska erbjudas bör bedömas med hänsyn till gängse praxis på fjärrvärme- respektive fjärrkylemarknaden.

6.1.7 Information till slutkunder med funktionsnedsättning

Regeringens förslag

Konsumenter med funktionsnedsättning ska få all relevant information om avtal om fjärrvärme och fjärrkyla i tillgängliga format. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela ytterligare föreskrifter om den information som dessa konsumenter ska få tillgång till.

Promemorians förslag

Förslaget i promemorian stämmer i huvudsak överens med regeringens. I promemorian föreslås att informationsskyldigheten ska gälla även i förhållande till fjärrvärme- och fjärrkylekunder som inte är konsumenter.

Remissinstanserna

De flesta remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det. *Energiföretagen Sverige*, *Fortum Sverige AB* och *Sveriges Kommuner och Regioner* anser att informationskravet till kunder med funktionsnedsättning bör begränsas till konsumenter av fjärrvärme.

Skälen för regeringens förslag

Slutkunder med funktionsnedsättning ska få all relevant information om sina avtal med leverantören i tillgängliga format (artikel 21.6 sista meningen i energieffektivitetsdirektivet). Tillgängliga format kan t.ex. handla om att slutkunden ska kunna ta del av information som kan uppfattas med mer än ett sinne och att informationen ska presenteras på ett begripligt sätt och i ett typsnitt med lämplig storlek och form.

Slutkunder med funktionsnedsättning bör alltså få all relevant information om sina avtal om fjärrvärme och fjärrkyla i tillgängliga format. Regeringen delar *Energiföretagen Sveriges*, *Fortum Sverige AB:s* och *Sveriges Kommuner och Regioners* ståndpunkt att kravet bör begränsas till de slutkunder som är konsumenter, eftersom ett företag eller en annan juridisk person inte kan anses ha en funktionsnedsättning. Till skillnad mot vad remissinstanserna anser bör dock kravet även omfatta konsumenter av fjärrkyla för att säkerställa att direktivets krav uppfylls även för dessa. För de fjärrkyleföretag som inte har några konsumenter får kraven ingen påverkan och är därför inte betungande. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör få meddela ytterligare föreskrifter om tillgängliggörande av information till fjärrvärme- och fjärrkylekunder med funktionsnedsättning som är konsumenter.

6.1.8 Hantering av klagomål från slutkunder av fjärrvärme och fjärrkyla

Regeringens förslag

Fjärrvärme- och fjärrkylekunder ska ha rätt till en snabb, enkel och rättvis hantering av klagomål. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela ytterligare föreskrifter om klagomålshanteringen.

Promemorians förslag

Förslaget i promemorian stämmer delvis överens med regeringens. I promemorian föreslås det att även lägenhetsinnehavare som använder fjärrvärme, men som inte har ett direkt avtal med fjärrvärmeföretaget, ska ha rätt till en snabb, enkel och rättvis hantering av klagomål.

Remissinstanserna

De flesta remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det. Flera remissinstanser, däribland *Energiföretagen Sverige*, *Fortum Sverige AB*, *E.ON Sverige AB*, *Stockholm Exergi AB* och *Göteborgs Energi AB*, avstyrker dock förslaget att lägenhetsinnehavare vars lägenheter försörjs med fjärrvärme, utan att de har ett direkt avtal med fjärrvärmeföretaget, ska ha rätt till en snabb, enkel och rättvis hantering av klagomål. De remissinstanserna lyfter att fjärrvärmeföretagen inte har något avtalsförhållande med lägenhetsinnehavarna och det därför är oklart vilka rättsliga förpliktelser fjärrvärmeföretagen har mot lägenhetsinnehavarna och vad klagomålshanteringen ska syfta till. *Fastighetsägarna Sverige* och *Riksbyggen* invänder mot att systemet med medling enligt fjärrvärmelagen lyfts fram som ett fungerande sätt att hantera klagomål på. E.ON Sverige AB tycker att det är olämpligt att införa regler om klagomålshantering innan förslagen i regeringsuppdraget om förstärkt kundskydd på fjärrvärmemarknaden har tagits om hand.

Skälen för regeringens förslag

Leverantörer ska enligt energieffektivitetsdirektivet ha rutiner för att kunna hantera klagomål från slutkunder och slutanvändare på ett snabbt, enkelt och rättvist sätt (artikel 21.7).

I fjärrvärmelagen regleras en verksamhet med medling som bedrivs av Fjärrvärmenämnden. Som *Fastighetsägarna Sverige* och *Riksbyggen* påpekar finns det kritik mot verksamheten och regeringen har beslutat om uppdrag för att utveckla verksamheten. Vidare omfattar den medling som Fjärrvärmenämnden bedriver bara vissa typer av klagomål. Det bör därför införas ett krav på att fjärrvärmekunder ska ha rätt till en snabb, enkel och rättvis hantering av klagomål. Även fjärrkylekunder bör ha en sådan rätt. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör få meddela ytterligare föreskrifter om klagomålshanteringen.

Som *E.ON Sverige AB* lyfter har Energimarknadsinspektionen i en rapport lämnat förslag om förstärkt kundskydd på fjärrvärmemarknaden. De förslagen tar dock främst sikte på medling och inte på klagomålshantering i övrigt. Det finns därför inte skäl att invänta ett eventuellt genomförande av de förslagen innan det nu aktuella kravet på klagomålshantering införs.

I direktivet anges att även slutanvändare ska ha rätt till en snabb, enkel och rättvis hantering av klagomål. I Sverige skulle det innebära att fjärrvärmeföretag ska hantera klagomål från lägenhetsinnehavare som inte har ingått ett avtal med dem, utan som i stället har ingått ett avtal om uppvärmning med fastighetsägaren. Det skulle innebära att fjärrvärmeföretag ska hantera klagomål från användare av fjärrvärme som de inte har något avtalsförhållande med, vilket inte kan vara syftet med kravet i energieffektivitetsdirektivet. Som bl.a. *Energiföretagen Sverige*, *E.ON Sverige AB* och *Göteborgs Energi AB* påpekar är det inte lämpligt att införa ett sådant krav. Lägenhetsinnehavare som försörjs med fjärrvärme och som är missnöjda gällande uppvärmningen får kontakta fastighetsägaren, som i sin tur kan rikta klagomål mot fjärrvärmeföretaget.

6.1.9 Information till slutkunder av fjärrvärme och fjärrkyla vid avbrytande av distribution

Regeringens förslag

Vid avbrytande av distribution av fjärrvärme eller fjärrkyla ska kunden, om den har rätt att vidta åtgärder för att undvika att distributionen avbryts, senast en månad före bortkopplingen få lämplig information om vad den kan göra för att undvika att distributionen avbryts. Informationen ska ges utan extra kostnad för kunden.

Promemorians förslag

Förslaget i promemorian stämmer i huvudsak överens med regeringens. I promemorian föreslås inte att en förutsättning för att kunden ska få information om alternativa åtgärder för att undvika ett avbrott är att den har rätt att vidta åtgärder för att undvika avbrottet.

Remissinstanserna

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inga invändningar mot det.

Skälen för regeringens förslag

Vid en planerad bortkoppling ska enligt energieffektivitetsdirektivet berörda slutkunder utan extra kostnad få lämplig information om alternativa åtgärder senast en månad före den planerade bortkopplingen (artikel 21.9).

Att den information som kunden ska få ska vara lämplig bör innebära att den ska vara användbar för kunden. Det medför att information bara behöver lämnas om kunden har möjlighet att vidta åtgärder för att undvika att distributionen avbryts.

Information om vad kunden kan göra för att undvika att distributionen avbryts kan exempelvis avse betalningsplaner, råd om skuldhantering, anstånd med bortkoppling, system för förskottsbetalning, energikartläggning och energirådgivningstjänster.

I fjärrvärmelagen finns bestämmelser om avbrytande av distribution av fjärrvärme till en konsument (27–30 §§). Det finns dock inget krav på att konsumenter ska få information om vad de kan göra för att undvika att distributionen avbryts senast en månad före den planerade bortkopplingen. Ett sådant krav bör införas. Kravet bör gälla även i fråga om andra slutkunder än konsumenter och slutkunder av fjärrkyla.

6.2 Effektiva fjärrvärme- och fjärrkylesystem

Regeringens förslag

Ett fjärrvärme- eller fjärrkyleföretag vars fjärrvärme- eller fjärrkylesystem inte är effektivt ska senast ett år efter det att systemet inte uppfyllde kraven för att vara effektivt lämna in en plan till tillsynsmyndigheten för hur fjärrvärme- eller fjärrkylesystemet kan bli effektivt. Därefter ska en plan lämnas in vart femte år så länge som systemet inte är effektivt. Planen ska godkännas av tillsynsmyndigheten.

Tillsynsmyndighetens beslut i fråga om godkännande av en plan ska kunna överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela de föreskrifter som behövs till följd av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen om vad som är ett effektivt fjärrvärme- och fjärrkylesystem, om innehållet i planen och om undantag från kravet att upprätta en plan.

Promemorians förslag

Förslaget i promemorian stämmer i huvudsak överens med regeringens. I promemorian föreslås inte att tillsynsmyndighetens beslut i fråga om godkännande av en plan för hur ett fjärrvärme- eller fjärrkylesystem ska bli effektivt ska kunna överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Remissinstanserna

Remissutfallet är blandat. *Energiföretagen Sverige*, *Fortum Sverige AB* och *Stockholm Exergi AB* ifrågasätter behovet av att reglera effektiva fjärrvärme- och fjärrkylesystem, eftersom samtliga system i dag är effektiva och det inte kommer att bli aktuellt för något företag att ta fram en plan förrän 2045. Även *Göteborgs Energi AB* och *Göteborgs kommun* är kritiska till att kraven införs och menar att det är först 2050 som det kommer bli aktuellt för något företag att ta fram en plan. Om kraven införs tycker Energiföretagen Sverige, Fortum Sverige AB och *Helsingborgs kommun* att den alternativa metoden bör tillämpas för att främja användning av s.k. CCS-teknik. Vissa remissinstanser har synpunkter på den närmare utformningen av kraven.

Skälen för regeringens förslag

Effektiva fjärrvärme- och fjärrkylesystem

I energieffektivitetsdirektivet införs strängare krav på vad som utgör ett effektivt fjärrvärme- och fjärrkylesystem (artikel 26.1–26.3). Fjärrvärme- och fjärrkyleföretag vars fjärrvärme- och fjärrkylesystem inte uppfyller kraven för att vara effektiva ska upprätta planer i syfte att uppnå kraven. Syftet med de hårdare kraven är att säkerställa en effektivare användning av primärenergi och öka andelen förnybar energi inom värme- och kylförsörjning.

För att ett fjärrvärme- eller fjärrkylesystem ska vara effektivt ska det fram till och med den 31 december 2027 årligen använda minst 50 procent förnybar energi, 50 procent spillvärme, 75 procent kraftvärmeproducerad värme eller 50 procent av en kombination av sådan energi och värme. Kraven skärps sedan successivt med specifika krav för 2028, 2035, 2040, 2045 och 2050. År 2050 ska systemet enbart använda förnybar energi, spillvärme eller en kombination av förnybar energi och spillvärme för att vara effektivt.

Majoriteten av fjärrvärme- och fjärrkylesystemen i Sverige är effektiva

Fjärrvärmeproduktionen i Sverige använder främst energi från förnybara energikällor. Enligt den beräkningsmetod som regleras i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 av den 11 december 2018 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor (förnybartdirektivet) uppgick andelen förnybar energi i fjärrvärmeproduktionen 2020 till 72 procent och åren 2021 och 2022 till 81 procent. Prognosen är att andelen förnybar energi 2030 kommer att uppgå till 80 procent och 2040 till 82 procent.

Fram till den 31 december 2027 ska ett fjärrvärmesystem använda minst 50 procent förnybar energi för att vara effektivt. Den successiva upptrappningen innebär att andelen måste uppgå till 75 procent den 31 december 2049. Därefter ska fjärrvärmesystemen endast använda förnybar energi, spillvärme eller en kombination av förnybar energi och spillvärme.

Eftersom Sverige har så pass hög andel förnybar energi, spillvärme och kraftvärme i fjärrvärmesystemen, uppfyller majoriteten av fjärrvärmesystemen redan i dag kraven som gäller fram till utgången av 2049. Som

Energiföretagen Sverige, *Göteborgs Energi AB*, *Göteborgs kommun* och *Stockholm Exergi AB* påpekar kommer därför kraven att få begränsad betydelse i Sverige. Detta är dock inte ett skäl för att inte införa kraven.

Även inom fjärrkyleproduktionen i Sverige används främst energi från förnybara energikällor. För att framställa fjärrkyla används el, frikyla, fjärrvärme eller spillvärme. Enligt förnybartdirektivets beräkningsmetod för andelen förnybar energi i energisystemet består elen i Sverige till 76 procent av förnybar el. Frikyla utgörs av 100 procent förnybar energi och andelen av fjärrvärmen och spillvärmen som är förnybar uppgår till 81 procent. Eftersom den energi som används för att framställa fjärrkyla består av mer än 75 procent förnybar energi, bedöms även majoriteten av Sveriges fjärrkylesystem redan uppfylla de krav som gäller fram till utgången av 2049.

Medlemsstaterna får som alternativ tillämpa en metod som definierar ett effektivt fjärrvärme- eller fjärrkylesystem baserat på mängden växthusgasutsläpp från systemet per enhet värme eller kyla som levereras till kunderna. Medlemsstaterna får välja att tillämpa den alternativa metoden under en eller flera perioder. Om medlemsstaten väljer att göra det, ska det rapporteras till kommissionen senast sex månader före den relevanta periodens början.

Även om användningen av fossila bränslen i fjärrvärme- och fjärrkylesystemen är begränsad i Sverige är det av stor vikt att den användning av fossila bränslen som finns fasas ut så snart som möjligt. Vid en jämförelse av metoderna är huvudmetoden mest i linje med Sveriges ståndpunkt om utfasningen av fossila bränslen. Även med beaktande av vad bl.a. *Energiföretagen Sverige* och *Helsingborgs* kommun framför om att den alternativa metoden främjar teknik för avskiljning och lagring av koldioxid, s.k. CCS-teknik, anser därför regeringen att Sverige bör tillämpa huvudmetoden. Det utesluter dock inte en utvärdering av vilken av metoderna som Sverige ska tillämpa inför kommande perioder.

Kraven för att fjärrvärme- och fjärrkylesystem ska vara effektiva ändras med regelbundna intervall. Det är därför lämpligt att det i föreskrifter på lägre normnivå än lag anges vad som är ett effektivt fjärrvärme- eller fjärrkylesystem. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör få meddela föreskrifter om kraven. Remissinstansernas synpunkter på kraven för vad som är ett effektivt fjärrvärme- och fjärrkylesystem kan beaktas i det fortsatta arbetet med bestämmelser på förordningsnivå.

Krav på fjärrvärme- och fjärrkyleföretag att ta fram planer för effektiva fjärrvärme- och fjärrkylesystem

Ett fjärrvärme- eller fjärrkyleföretag vars fjärrvärme- eller fjärrkylesystem inte uppfyller kriterierna för att klassas som effektivt ska enligt energieffektivitetsdirektivet upprätta en plan med åtgärder för hur systemet ska bli effektivt (artikel 26.5). Ett sådant krav bör därför införas för fjärrvärme- och fjärrkyleföretag.

Kravet i direktivet gäller endast fjärrvärme- och fjärrkylesystem där den totala utgående värmen och kylan överstiger 5 megawatt. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör därför få meddela föreskrifter om undantag från kravet på att upprätta en plan.

Planen bör lämnas in till tillsynsmyndigheten för godkännande senast ett år från det att systemet inte uppfyllde kraven för att vara effektivt. Därefter bör planen ges in vart femte år så länge som systemet inte är effektivt (jfr artikel 26.5).

Det finns inget krav i direktivet på att åtgärderna i planen ska genomföras. För att planen ska godkännas av tillsynsmyndigheten bör det därmed endast krävas att företaget har genomfört en kartläggning av hur kraven på ett effektivt system kan nås.

Det grundläggande kravet på att ta fram en plan som ska godkännas av tillsynsmyndigheten bör regleras i fjärrvärmelagen och fjärrkylelagen. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör ges möjlighet att meddela föreskrifter om innehållet i planen.

Ett beslut av tillsynsmyndigheten i fråga om godkännande av en plan för hur ett fjärrvärme- eller fjärrkylesystem ska bli effektivt bör kunna överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

7 En rättelse i kärntekniklagen

Regeringens förslag

Det ska göras en ändring av rättelsekaraktär i kärntekniklagen.

Skälen för regeringens förslag

I 19 § kärntekniklagen regleras skyldigheten för den som har tillstånd att driva vissa kärntekniska anläggningar att ge lokala säkerhetsnämnder insyn i anläggningens säkerhets- och strålskyddsarbete samt att informera arbetstagare och allmänheten om säkerheten vid anläggningen under normala driftsförhållanden. I paragrafen görs en hänvisning till 2 § som förklarar vad en kärnteknisk anläggning är. I regeringens proposition Kärnämneskontroll och bedömningar av överensstämmelse med säkerhets- och strålskyddskrav i verksamhet med strålning (prop. 2025/26:167) föreslogs ändringar i 2 § som innebar att förklaringen flyttades till en annan punkt. Ändringen trädde i kraft den 1 augusti 2026 (SFS 2026:1365). Av förbiseende följdändrades inte hänvisningen i 19 § kärntekniklagen trots att numreringen i 2 § gjordes om. En ändring bör göras så att hänvisningen åter blir korrekt.

8 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringens förslag

Den nya lagen och de föreslagna lagändringarna ska träda i kraft den 1 april 2027.

Den upphävda lagen om energikartläggning i stora företag ska fortsätta att gälla för energikartläggningar som har påbörjats innan den nya lagen trätt i kraft. En energikartläggning som gjorts enligt den upphävda lagen ska anses vara en energikartläggning även enligt den nya lagen. En energikartläggning som har omfattat en koncern ska anses vara gjord i alla bolag i den koncernen.

Ändringarna i kostnads-nyttoanalyslagen ska inte tillämpas i sådana mål och ärenden enligt miljöbalken och förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd som inletts före lagens ikraftträdande.

Äldre föreskrifter ska fortfarande gälla i fråga om vilka uppgifter ett avtal om fjärrvärme respektive fjärrkyla ska innehålla, om avtalet ingåtts före ikraftträdandet och avtalsvillkoren inte har ändrats efter ikraftträdandet.

Promemorians förslag

Förslaget i promemorian stämmer delvis överens med regeringens. I promemorian föreslås att ändringarna ska träda i kraft den 1 juli 2026. Det föreslås vidare att den upphävda lagen om energikartläggning i stora företag ska fortsätta att gälla också för energikartläggningar som skulle ha påbörjats innan upphävandet. Slutligen föreslås i promemorian att äldre bestämmelser ska gälla för vilka uppgifter avtal om fjärrvärme och fjärrkyla ska innehålla om avtalet ingåtts före ikraftträdandet, oavsett om avtalsvillkoren ändrats därefter.

Remissinstanserna

De flesta remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inga invändningar mot det.

Innovations- och Kemiindustrierna i Sverige och *Sveriges Kommuner och Regioner* ser en risk att det inte kommer att finnas tillräckligt många revisorer av energiledningssystem och certifierade experter för att täcka behovet. Även *Göteborgs Energi AB*, *Göteborgs kommun* och *Stockholm Exergi AB* ser en sådan risk och önskar att de nya reglerna om energikartläggning införs över en längre tidsperiod. *Svenskt Näringsliv* betonar att företag måste ges tillräcklig tid att implementera de nya kraven. *Statens energimyndighet* anser att den upphävda lagen endast ska gälla för energikartläggningar som har påbörjats innan ikraftträdandet. *Energimarknadsinspektionen* invänder mot förslaget att äldre bestämmelser i fjärrvärmelagen ska gälla för redan ingångna avtal eftersom fjärrvärmekunder med tillsvidareavtal riskerar att gå miste om de nya avtalsenliga rättigheterna. *Energiföretagen Sverige* påtalar att allmänna avtalsvillkor för fjärrvärme kommer att behöva revideras till följd av de föreslagna ändringarna, vilket inte kommer att hinna slutföras till den 1 juli 2026.

Skälen för regeringens förslag

Ikraftträdande för samtliga förslag

Energieffektivitetsdirektivet skulle ha varit genomfört i svensk rätt den 11 oktober 2025 (artikel 36.1). De bestämmelser som genomför direktivet bör därför träda i kraft så snart som möjligt. Det bedöms tidigast kunna

ske den 1 april 2027. Med hänsyn till Sveriges skyldighet att genomföra EU-lagstiftning inom föreskriven tid är det inte möjligt att som några remissinstanser tar upp ytterligare skjuta på ikraftträdandet eller med ett successivt ikraftträdande. I avsnitt 4.4 och 4.8 föreslås dock tidsfrister för företag som måste göra energikartläggningar eller införa energiledningssystem. Den nya lagen och lagändringarna bör därför träda i kraft den 1 april 2027.

Även den ändring av rättelsekaraktär som föreslås i kärntekniklagen bör träda i kraft så snart som möjligt. Som anges ovan är det tidigaste möjliga datumet för ikraftträdande den 1 april 2027.

Lagen om ändring i fjärrvärmelagen och lagen om ändring i fjärrkylelagen

I avsnitt 6.1.2 föreslås det nya bestämmelser om vilka uppgifter avtal om fjärrvärme och fjärrkyla ska innehålla. Dessa förslag kommer att påverka utformningen av avtalen. Det är därför rimligt att äldre föreskrifter fortfarande gäller för innehållet i redan ingångna avtal, inte minst för att begränsa fjärrvärme- och fjärrkyleföretagens administration. Som *Energimarknadsinspektionen* påpekar löper många fjärrvärmeavtal för konsumenter tills vidare och det finns därför en risk att denna grupp kommer att gå miste om de avtalsenliga rättigheterna. Regeringen anser därför att de nya reglerna ska gälla för redan ingångna avtal om fjärrvärme och fjärrkyla, om avtalsvillkoren ändras efter ikraftträdandet.

Lagen om energiledningssystem och energikartläggningar i företag

I Sverige genomförs ofta energikartläggningar etappvis över en fyraårsperiod. Ett företag som har påbörjat en energikartläggning innan den 1 april 2027 bör fortsätta följa bestämmelserna i lagen om energikartläggning i stora företag till dess att den kartläggningen är avslutad. Den lagen bör också tillämpas på eventuella efterföljande mål och ärenden som hänför sig till de kartläggningarna. Det innebär att tillsynsmyndigheten i tillsynsärenden som rör en energikartläggning som påbörjas före den 1 april 2027 bör tillämpa lagen om energikartläggning i stora företag.

Till skillnad från vad som föreslås i promemorian är det dock inte nödvändigt att lagen också gäller för kartläggningar som skulle ha påbörjats innan ikraftträdandet. Om företaget har så hög energianvändning att det omfattas av den nya lagen om energiledningssystem och energikartläggningar i företag, ska nästa kartläggning som företaget påbörjar närmast efter den 1 april 2027 följa de nya reglerna. Risken bedöms vara liten att ett företag som omfattas av den hittillsvarande lagen, men inte av den nya lagen, i strid med bestämmelserna i den hittillsvarande lagen väljer att inte göra en energikartläggning. I ett sådant fall får det också antas att möjligheterna till energibesparingar inom företaget är begränsade och att mervärdet av att utföra en energikartläggning är litet.

Det är alltså tillräckligt att, som *Statens energimyndighet* föreslår, införa en övergångsbestämmelse om att lagen om energikartläggning i stora företag fortfarande gäller för energikartläggningar som påbörjats innan den 1 april 2027.

Ett företag som omfattas av lagen om energikartläggning i stora företag och som också kommer att omfattas av den nya lagen ska fortsätta att göra

energikartläggningar minst vart fjärde år från och med dagen för den senast påbörjade energikartläggningen (jfr artikel 11.2 tredje stycket och skäl 80 i energieffektivitetsdirektivet). Det bör anges i en övergångsbestämmelse att en energikartläggning som gjorts enligt lagen om energikartläggning i stora företag ska anses vara en energikartläggning enligt den nya lagen. Det innebär att om ett företag har påbörjat en energikartläggning den 1 juli 2026 ska nästa energikartläggning påbörjas senast den 1 juli 2030. Den nya kartläggningen ska då göras i enlighet med det nya regelverket.

I avsnitt 4.2 föreslås att en juridisk person som bedriver ekonomisk verksamhet och som är skyldig att upprätta en årsredovisning ska anses som företag enligt den nya lagen. Det innebär att ett dotterbolag som har ingått i en koncern som utfört energikartläggningar enligt lagen om energikartläggning i stora företag blir skyldigt att genomföra egna energikartläggningar, om dess genomsnittliga årliga energianvändning överstiger gränsvärdet. I ett sådant fall bör dotterbolaget utgå från den senaste energikartläggning som skett inom koncernen och göra en egen energikartläggning inom fyra år från den. Detta bör framgå av en övergångsbestämmelse.

Kostnads-nyttoanalyslagen

De nya bestämmelserna om kostnads-nyttoanalyser som föreslås i denna proposition innebär att vissa anläggningar som inte tidigare behövt genomföra en kostnads-nyttoanalys kommer att omfattas av skyldigheten att göra en sådan. Reglerna innebär också att anläggningar som tidigare behövt göra kostnads-nyttoanalyser inte längre behöver göra dem.

De nya bestämmelserna om vilka som måste utföra en kostnads-nyttoanalys bör inte försena pågående processer. Därför bör en övergångsbestämmelse införas om att äldre bestämmelser om kostnads-nyttoanalyser fortfarande gäller i mål enligt miljöbalken om tillstånd och i ärenden om anmälningar som gjorts enligt föreskrifter meddelade med stöd av 9 kap. miljöbalken, om ansökan eller anmälan har gjorts före ikraftträdandet.

9 Konsekvensanalys

9.1 Övergripande konsekvenser

Statsfinansiella effekter

Förslagen bedöms inte ha någon direkt påverkan på statens budget.

Överensstämmelse med EU-rätten

Förslagen i propositionen är till övervägande del en följd av energieffektivitetsdirektivet. De förslag som lämnas i syfte att genomföra direktivet bedöms inte gå utöver vad direktivet kräver.

Förslaget om att företag med en genomsnittlig årlig energianvändning de senaste tre åren över 2,78 gigawattimmar ska redovisa uppgifter om energianvändning och effekt av eventuella energibesparingsåtgärder till tillsynsmyndigheten (Statens energimyndighet) bedöms vara befogat på grund av Sveriges skyldighet att uppnå de mål om energibesparing som finns i direktivet. Förslaget är proportionerligt och går inte utöver vad som krävs för att uppnå syftet med det.

De förslag som lämnas om vilka anläggningar som ska utföra kostnads-nyttoanalyser och vad sådana analyser ska innehålla går längre än vad direktivet kräver. Att värmeverk inkluderas och att det ställs krav på att kostnads-nyttoanalysen ska innehålla en bedömning av var anläggningen kan få avsättning för spillvärme bedöms dock vara i linje med direktivets övergripande mål om att främja energieffektivitet. *Energiföretagen Sverige* ställer sig också positiva till kravet på att inkludera en bedömning av var en anläggning ska byggas eller flyttas i kostnads-nyttoanalysen. Förslagen bidrar också till EU:s mål om högeffektiv kraftvärme och främjar elproduktion. Förslagen bedöms vara nödvändiga och proportionerliga.

Förslagen behöver inte anmälas enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 av den 9 september 2015 om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster eller Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG av den 12 december 2006 om tjänster på den inre marknaden, eftersom de till största del utgör ett strikt genomförande av EU-rätten. De förslag som går utöver EU-rätten bedöms inte utgöra tekniska föreskrifter eller anmälningspliktiga krav på tjänster.

Bidrag till energipolitiska mål och påverkan på miljön och klimatet

En effektiv energianvändning i termer av god hushållning av energiresurser, utjämning av effekttoppar samt ökad förmåga för efterfrågeflexibilitet och energilagring bidrar till stärkt motståndskraft, konkurrenskraftiga energipriser och ett resurseffektivt energisystem samt samhällets elektrifiering. Syftet med förslagen och de bakomliggande direktivkraven är att bidra till effektivare energianvändning inom Sverige och EU för att uppnå nationella och europeiska energieffektiviseringsmål till 2030. Dessa har sitt huvudsakliga fokus på en mer effektiv slutlig energianvändning.

En mer effektiv slutlig energianvändning inom alla samhällets sektorer antas även leda till minskad belastning på miljö och klimat, dels i form av lägre uttag av naturresurser, dels i form av minskade utsläpp av växthusgaser och föroreningar från energiomvandling. Det är dock viktigt att beakta eventuella rekyleffekter, dvs. effekter som kan följa av att minskningen av den totala energianvändningen i systemet inte blir lika stor som den minskning som energieffektiviseringen initialt ledde till.

9.2 Företag

Alla företag i Sverige har en skyldighet att hålla sig uppdaterade om aktuell lagstiftning. Förslaget innebär att alla företag som använder energi behöver analysera huruvida de träffas av de nya lagkraven eller inte. Analysen bedöms rymmas inom ramen för företags befintliga arbete med att hålla sig uppdaterade om aktuell lagstiftning och bedöms inte leda till ytterligare kostnader.

Regelrådet anser att konsekvensutredningen i promemorian innehåller alltför lite information om de berörda företagens antal och storlek för att företagspopulationen ska anses tillräckligt beskriven. Regelrådet anser även att påverkan på konkurrens eller särskild hänsyn till små och medelstora företag inte har blivit tillräckligt belyst och att påverkan på företagens intäkter inte har beskrivits. Kommentarer och kompletteringar med anledning av synpunkterna lämnas nedan.

Företag som omfattas av krav på energiledningssystem

I Sverige finns det drygt 1,3 miljoner företag, varav majoriteten är små och medelstora företag. Totalt beräknas cirka 850 företag uppnå en genomsnittlig energianvändning under de föregående tre åren som överstiger 23,6 gigawattimmar och därmed omfattas av skyldigheten att införa energiledningssystem. Av dessa är cirka 300 företag verksamma inom industrisektorn och cirka 550 företag är verksamma inom andra sektorer. Cirka 200 företag i Sverige har hittills infört ett energiledningssystem på frivillig väg. Dessa ingår sannolikt i gruppen som kommer omfattas av de nya lagkraven.

Att införa ett energiledningssystem är en omfattande process som kräver att företaget har personal med relevant kompetens och dessutom anlitar ett ackrediterat tredjepartscertifieringsorgan. Implementeringstiden för ett energiledningssystem är oftast minst ett år, i vissa fall längre beroende på verksamhetens komplexitet. När energiledningssystemet väl är på plats behöver företaget göra löpande uppföljningar. Dessutom krävs det en årlig certifiering som brukar ta ungefär en vecka att genomföra. Vart tredje år genomförs en större utvärdering som tar mer tid i anspråk, uppskattningsvis en månad.

Införandet av ett energiledningssystem är framför allt förenat med kostnader för personal och konsulter. Arbetstiden för att införa systemet beräknas till motsvarande ett år för den initiala framtagningen och därefter cirka en månad per år för att underhålla systemet. Kostnaderna per företag blir därmed, räknat på en timkostnad på 1 500 kronor, drygt 3,1 miljoner kronor i initiala kostnader och därefter cirka 260 000 kronor per år.

Processen för att införa miljöledningssystem liknar den för energiledningssystem. För företag med en hög energianvändning som redan har ett miljöledningssystem och därutöver måste göra energikartläggningar förväntas merarbete motsvarande fyra månader för införandet och därefter cirka en månad per år för att underhålla systemet. Kostnaderna per företag blir därmed, räknat på en timkostnad på 1 500 kronor, drygt 750 000 kronor i initiala kostnader och därefter cirka 260 000 kr per år.

Företag kan också välja att sluta avtal om energiprestanda i stället för att införa miljö- eller energiledningssystem.

Eftersom antalet certifieringsexperter och auktoriserade revisorer som kan bistå vid framtagning och uppföljning av nya energiledningssystem och nya tillägg inom miljöledningssystem är begränsat, finns det risk att det uppstår en brist på sådan expertis i samband med införandet av lagen. Den tidsfrist på två år som företag ges för att införa kraven kan förväntas minska denna risk något.

Förslaget om att företag med en genomsnittlig energianvändning som överskrider 23,6 gigawattimmar ska rapportera in vissa uppgifter till tillsynsmyndigheten förväntas leda till en ökad administrativ börda för företagen. De uppgifter som ska lämnas är dock sådana som företaget ändå måste samla in. Företaget måste exempelvis beräkna sin energianvändning årligen för att veta om det faller in under regelverket om energikartläggningar respektive energiledningssystem. Det bör därmed också vara möjligt att jämföra energianvändningen över flera år för att avgöra om den ökat eller minskat. Det är företagen själva som uppger SNI-kod till Skatteverket i samband med att de registrerar sin verksamhet. Statistiska centralbyrån har ett söksystem som kan användas för att hitta rätt SNI-kod. Den administrativa börda som uppstår bör minskas genom att lämpliga system inrättas för att förenkla uppgiftslämnandet.

Även kravet på att företag ska anmäla till tillsynsmyndigheten att deras energianvändning har överstigit gränsvärdet på 23,6 gigawattimmar medför en viss administrativ börda för företaget. Mot bakgrund av kravet att uppgifter om årlig energianvändning ändå ska lämnas in till tillsynsmyndigheten får dock denna börda betraktas som försumbar.

Syftet med kraven är att företag som omfattas av lagstiftningen ska få ett bättre underlag för beslut om vilka energieffektiviserande åtgärder som kan genomföras i deras verksamhet. Effektivare energianvändning kännetecknas av att ett företag kan få samma nytta med lägre energianvändning, alternativt ökad nytta med bibehållen mängd energi. Genom att öka energieffektiviteten i verksamheten kan företagens intäktssida påverkas positivt både på kort och lång sikt.

Initialt kan framför allt små- och medelstora företags konkurrenskraft påverkas negativt till följd av de administrativa kostnaderna som kraven medför. Från ett medellångt och långt perspektiv kan kraven leda till positiva effekter på företagens konkurrenskraft, eftersom de syftar till att bidra till effektivare energianvändning.

Företag som omfattas av krav på energikartläggning

Följden av de nya kraven är att det blir ett företags energianvändning, snarare än dess storlek, som är avgörande för dess skyldighet att göra en energikartläggning. Det medför att fler företag kommer att behöva göra energikartläggningar. Att använda energianvändning som urvalskriterium i stället för storlek medför också att kravet på att genomföra energikartläggningar i större utsträckning kommer att träffa företag som faktiskt har möjlighet att genomföra energieffektiviseringsåtgärder och därmed bidra till mer kostnadseffektiva kartläggningar.

Av de företag som i dag omfattas av krav på att göra energikartläggningar är det ungefär 500 företag som har en genomsnittlig årlig energianvändning de senaste tre åren över 2,78 gigawattimmar. Det är dock inte givet att samtliga dessa företag kommer att behöva göra energikartläggningar enligt de nya reglerna. Om de ingår i en koncern med flera dotterbolag där varje dotterbolag är skyldigt att upprätta en årsredovisning, är det bara de dotterbolag som har en genomsnittlig energianvändning som överstiger 2,78 gigawattimmar som måste göra energikartläggningar. Cirka 250 företag som i dag omfattas av kraven på att göra energikartläggningar har lägre genomsnittlig årlig energianvändning än 2,78 gigawattimmar och kommer därför inte längre att vara skyldiga att göra energikartläggningar.

Cirka 800 företag i industrisektorn och 3 100 företag verksamma i övriga sektorer kommer att omfattas av kravet på att göra energikartläggningar.

Undersökningar hos företag som enligt befintliga regler utför energikartläggningar visar att den genomsnittliga kostnaden för att göra en energikartläggning är cirka 300 000 kronor. Av detta står kostnaden för konsulter för cirka 150 000 kronor. Dessa företag kommer inte att kunna få statligt stöd för att genomföra energikartläggningar. Företagen kan alltså inte söka stöd för någon del av de kostnader som uppstår.

Förslaget innehåller krav på att upprätta en handlingsplan och offentliggöra uppgifter från den. Detta krav omfattar enbart juridiska personer som är skyldiga att upprätta en årsredovisning. Arbetet med att upprätta en handlingsplan och offentliggöra information från den bedöms leda till ökad administration.

När det gäller kravet att rapportera in vissa uppgifter till tillsynsmyndigheten görs samma bedömning för företag som omfattas av kraven på att genomföra energikartläggningar som för företag som måste införa energiledningssystem.

Syftet med kraven är att företag som omfattas av lagstiftningen ska få ett bättre underlag för beslut om vilka energieffektiviserande åtgärder som kan genomföras i deras verksamhet. Effektivare energianvändning kännetecknas av att företaget kan få samma nytta med lägre energianvändning, alternativt ökad nytta med bibehållen mängd energi. Genom att öka energieffektiviteten i verksamheten kan företagens intäktssida påverkas positivt både på kort och lång sikt.

Liksom för företag som är skyldiga att införa ett energiledningssystem kan framför allt små och medelstora företags konkurrenskraft initialt påverkas negativt till följd av de administrativa kostnaderna som kraven medför. Från ett medellångt och långt perspektiv kan de nya kraven leda till positiva effekter på företagens konkurrenskraft eftersom de syftar till att bidra till effektivare energianvändning.

Certifieringsföretag

Det finns färre än fem ackrediterade certifieringsorgan för energi- och miljöledningssystem i Sverige. Förslaget om att vissa företag ska omfattas av ett energiledningssystem väntas leda till en ökad efterfrågan på certifiering. Även möjligheten till undantag från kraven för företag som

har miljöledningssystem kan leda till sådan ökad efterfrågan. Marknaden för certifieringsföretagen kommer därför att öka. Det kommer att behövas fler revisorer för införande och förvaltning av energi- och miljöledningssystem.

I Sverige finns det i dag endast ett certifieringsföretag som är ackrediterat för att certifiera energikartläggare. Förslagen i denna proposition kommer att leda till ett ökat behov av certifierade energikartläggare och efterfrågan på företagets tjänster kommer att öka. Bedömningen är att företaget har kapacitet att möta efterfrågan. Dock innebär förslagen att en ny certifieringsordning måste tas fram för energikartläggare. Det innebär i sin tur att certifieringsföretaget på nytt behöver ansöka om ackreditering hos Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (Swedac). Eftersom ackreditering är ett tidskrävande arbete, kommer det att ta tid och resurser i anspråk för certifieringsföretaget.

Certifierade energikartläggare

Det finns i dag cirka 200 certifierade energikartläggare. Eftersom fler företag kommer att träffas av kravet på att genomföra energikartläggningar, kommer det sannolikt att behövas fler certifierade energikartläggare. I och med att fler energiledningssystem införs finns det en risk att befintliga certifierade kartläggare väljer att arbeta med implementering och revision av ledningssystem i stället för att arbeta med energikartläggning.

Förslagen innebär att en ny certifieringsordning för energikartläggare behöver införas. Detta kan innebära att befintliga kartläggare kan behöva certifiera sig på nytt eller komplettera sin nuvarande certifiering.

Företag som omfattas av skyldighet att genomföra en kostnads-nyttoanalys

Förslagen till ändringar i kostnads-nyttoanalyslagen innebär att fler aktörer och nya aktörer omfattas av kravet på att utföra en kostnads-nyttoanalys vid planerad nybyggnation eller uppgradering.

Den ändrade definitionen av vad som avses med en omfattande uppgradering innebär att förbränningsanläggningar som är termiska elproduktionsanläggningar, till skillnad från vad som är fallet i dag, kan behöva göra en kostnads-nyttoanalys när de installerar utrustning för avskiljande av koldioxid. Det mest sannolika är dock att sådana anläggningar kommer att kunna undantas från kravet på att göra kostnads-nyttoanalyser till följd av att de inte är i drift mer än 1 500 drifttimmar per år (se avsnitt 5.1). Bedömningen är därför att den ändrade definitionen inte kommer att få någon praktisk betydelse.

Hur många fler kostnads-nyttoanalyser som kommer att behöva genomföras och skickas in till tillsynsmyndigheten är svårt att bedöma. Varken Statistiska centralbyrån, Energimarknadsinspektionen, tillsynsmyndigheten eller Myndigheten för tillväxtpolitiska studier och analyser för den typen av statistik som skulle behövas för att få fram ett ungefärligt antal. Med tanke på att fler typer av anläggningar kommer att omfattas av kravet på att göra en kostnadsnyttoanalys och avskaffandet av möjligheten

till undantag, exempelvis för industrianläggningar som ligger för långt från ett fjärrvärmenät, kommer betydligt fler kostnads-nyttoanalyser att behöva genomföras.

Ansökningsavgiften vid ansökan om godkännande av en kostnads-nyttoanalys är 8 100 kronor. Kostnaden för framtagandet av själva kostnads-nyttoanalysen är svår att bedöma. En stor industrianläggning skiljer sig exempelvis väsentligt från ett mindre datacenter. Temperatur och lokalisering påverkar också beräkningsunderlaget. Dessutom görs det alltid en kostnads-nyttoanalys eller investeringskalkyl när en ny eller uppgraderad anläggning planeras. Denna kan i vissa fall redan innefatta en kostnads-nyttoanalys av tillvaratagandet av spillvärmen. I de fallen tillkommer ingen merkostnad för kostnads-nyttoanalysen på grund av förslagen i propositionen. Ett positivt nettonuvärde i en kostnads-nyttoanalys kan också leda till ett investeringsbeslut som ger upphov till intäkter till leverantören och sänkta kostnader för värmen i ett fjärrvärmenät.

Fjärrvärme- och fjärrkyleföretag

Fjärrvärme är den vanligaste uppvärmningsformen i Sverige. Det finns cirka 200 fjärrvärmeföretag som äger fjärrvärmenät på olika orter i landet. Fjärrvärmeföretagen varierar i storlek och många av företagen är kommunala bolag. För Sveriges omkring 2 100 000 småhus kommer 18 procent av den totala energianvändningen för värme och varmvatten från fjärrvärme. Motsvarande andel för Sveriges omkring 165 000 flerbostadshus är 90 procent, och för Sveriges cirka 150 000 lokalbyggnader 76 procent.

Fjärrkyla är fortfarande under utbyggnad på den svenska marknaden, men användningen har ökat kraftigt sedan mitten av 1990-talet. Under de senaste tio åren har fjärrkyleleveranserna legat på cirka 1 terawattimme samtidigt som nätet har växt kontinuerligt till att 2024 vara cirka 562 kilometer långt med cirka 2 500 leveranspunkter. Dessa siffror är de högsta i Europa. År 2023 fanns fjärrkyla i 40 svenska kommuner och erbjöds av 40 olika leverantörer. Klimatförändringar och ökade krav på komfort innebär en ökad efterfrågan på fjärrkyla, i form av komfortkyla. Enligt en bedömning förväntas efterfrågan på komfortkyla öka med 1,3 terawattimmar i Sverige under de närmaste decennierna.

Förslagen om fjärrvärme och fjärrkyla innebär bl.a. att det införs nya krav om vad avtal om fjärrvärme och fjärrkyla ska innehålla. I fjärrvärmelagen finns bestämmelser om avtalets innehåll, men det föreslås att vissa uppgifter läggs till. Det finns i dag inga krav på avtalsinnehållet i avtal om fjärrkyla. Förslagen innebär också krav på fjärrvärme- och fjärrkyleföretag att ge kunderna information om avtalsvillkoren innan avtal ingås och en sammanfattning av de viktigaste avtalsvillkoren, att ge konsumenter med funktionsnedsättning all relevant information om sina avtal i tillgängliga format och att fjärrvärme- och fjärrkyleföretagen ska ha fastställda rutiner för att kunna hantera klagomål från kunderna. Fjärrvärme- och fjärrkyleföretag ska också erbjuda slutkunderna ett brett val av betalningssätt. För fjärrkyleföretag föreslås därutöver nya krav om information vid ändrade avtalsvillkor och vid avbrytande av distribution av fjärrkyla.

Anpassningen till de nya kraven bedöms medföra ökade administrativa kostnader för företagen i form av en engångskostnad. Kostnaden för fjärrvärme- och fjärrkyleföretagen bedöms totalt uppgå till cirka 5 000 000 kronor, vilket inkluderar kostnader för bland annat central justering av avtalsvillkor med lokal anpassning, it-utveckling och postutskick.

Fjärrvärme- och fjärrkyleföretag påverkas också av förslaget att införa kriterier för effektiva fjärrvärme- och fjärrkylesystem. Fjärrvärme- och fjärrkyleföretag som inte är effektiva ska upprätta en plan vart femte år med åtgärder för hur systemet kan bli effektivt. Kravet gäller dock endast fjärrvärme- och fjärrkylesystem där den totala utgående värmen och kylan överstiger 5 megawatt. Eftersom majoriteten av fjärrvärme- och fjärrkylesystem uppfyller direktivets krav för att vara effektiva, bedöms det vara få fjärrvärme- och fjärrkyleföretag som kommer behöva ta fram en plan. Arbetsinsatsen för de fjärrvärme- och fjärrkyleföretag som behöver ta fram en plan bedöms uppgå till 40–160 arbetstimmar, vilket med en timkostnad på 1 100 kronor ger ett totalbelopp på 44 000–172 000 kronor.

Ägare av flerbostadshus och byggnader som innehåller både bostäder och lokaler

Enligt fastighetsregistret finns det omkring 165 000 flerbostadshus i Sverige, innehållande cirka 2 500 000 bostäder. Ett flerbostadshus definieras i registret som en byggnad med minst tre bostäder. För att en byggnad ska klassas som flerbostadshus krävs det dessutom att mer än 50 procent av byggnaden utgörs av bostäder. Byggnaden kan dock även innehålla en lokal (kontor, butik, restaurang etc.).

Förslagen i propositionen innehåller vissa nya informationskrav för den som är ägare av flerbostadshus eller byggnader som innehåller både bostäder och lokaler och som försörjs av fjärrvärme. Detta kommer leda till något ökade administrativa kostnader för fastighetsägarna.

9.3 Myndigheter, kommuner och domstolar

Boverket

Boverket får meddela föreskrifter och ge byggnadsnämnden tillsynsvägledning i frågor som rör energimätning i byggnader. Till följd av förslagen om att viss information ska lämnas till lägenhetsinnehavare vars lägenheter försörjs med fjärrvärme behöver Boverket utveckla sin tillsynsvägledning för dessa frågor. Utvecklingsarbetet bedöms rymmas inom Boverkets befintliga budgetramar.

Energimarknadsinspektionen

Energimarknadsinspektionen är sedan tidigare tillsynsmyndighet för fjärrvärmelagen och fjärrkylelagen och kommer i och med förslagen om avtalsenliga rättigheter för fjärrvärme- och fjärrkylekunder att få en utökad föreskriftsrätt och utökade tillsynsuppgifter.

Avsikten är att Energimarknadsinspektionen bl.a. ska få meddela föreskrifter om skyldighet för fjärrvärme- och fjärrkyleföretagen att lämna viss information, vilka delar av avtalsinnehållet som ska finnas med i sammanfattningen av avtalsvillkoren och hur den ska tillhandahållas, hur konsumenter med funktionsnedsättning ska få tillgång till all relevant information och rutiner för klagomålshantering.

Tillsynen inom fjärrvärmeområdet kommer också att öka till följd av förslagen om kraven på avtalsinnehåll och information vid avbrytande av distribution av fjärrvärme. Tillsynsansvaret kommer även att avse att kraven på betalningssätt följs.

Inom fjärrkylelagen kommer Energimarknadsinspektionen att få helt nya tillsynsuppgifter till följd av kraven på avtalsinnehåll, betalningssätt och information vid ändrade avtalsvillkor och vid avbrytande av distribution.

Myndigheten föreslås också få en utökad föreskriftsrätt och utökade tillsynsuppgifter till följd av kraven rörande effektiva fjärrvärme- och fjärrkylesystem.

De ytterligare arbetsuppgifterna till följd av förslagen om de avtalsenliga rättigheterna bedöms främst innebära en engångsinsats i form av att ta fram nya föreskrifter i enlighet med förslaget samt löpande tillsynsarbete.

Arbetet med planerna för hur fjärrvärme- och fjärrkylesystem ska bli effektiva bedöms vara en mindre betungande uppgift för myndigheten eftersom det är få fjärrvärme- och fjärrkylesystem som inte är effektiva.

Sammantaget bedöms de ytterligare arbetsuppgifterna rymmas inom befintliga anslag.

Statens energimyndighet

Statens energimyndighet är i dag ansvarig myndighet för regelverket om energikartläggningar. Inriktningen är att myndigheten också kommer att få ansvar för de nya reglerna. Förslagen om energiledningssystem och energikartläggning innebär att Statens energimyndighet i så fall får rätt att meddela föreskrifter på fler områden än tidigare. Statens energimyndighets tillsyn kommer också att omfatta fler områden, t.ex. företagens handlingsplaner. Sannolikt kommer fler företag att omfattas av kraven på att ha energiledningssystem eller att göra energikartläggningar. Sammantaget kommer förslagen därmed att innebära att mer av myndighetens resurser måste läggas på arbetet med energikartläggningar och energiledningssystem. Detta väntas kunna hanteras inom befintlig ram.

Inriktningen är också att kostnads-nyttoanalyser även i fortsättningen ska lämnas in till Statens energimyndighet för godkännande. De nya kraven på fler typer av anläggningar och sänkta tröskelvärden i tillförd effekt innebär att betydligt fler anläggningar kommer att behöva göra en kostnads-nyttoanalys. Det kommer att innebära ett större arbete för Statens energimyndighet att godkänna dessa. Statens energimyndighet kommer också att behöva offentliggöra information om de kostnads-nyttoanalyser som samlats in. Detta bör kunna ske genom att Statens energimyndighet gör en sammanställning på aggregerad nivå av informationen i kostnads-nyttoanalyserna. Även detta bedöms kunna hanteras inom befintliga anslag.

Swedac

Förslagen avseende energikartläggning och energiledningssystem kan komma att innebära att fler aktörer ansöker om ackreditering hos Swedac. Det kan därför leda till merarbete för myndigheten. Detta väntas kunna hanteras inom befintligt anslag.

Domstolarna

Förslagen om energiledningssystem och energikartläggning innebär att fler aktörer kan komma att omfattas av reglerna. Statens energimyndighet får som tillsynsmyndighet över regelverket meddela förelägganden mot företag som inte följer reglerna. Sådana beslut får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Detta kan leda till en ökad måltillströmning för domstolarna. *Förvaltningsrätten i Linköping* anser att mål på detta område är komplicerade med resursstarka aktörer och att domstolarna bör få utökade medel. Det har dock inte inkommit något överklagande till förvaltningsrätten under de dryga tio år som den hittillsvarande lagstiftningen har funnits på plats. I nuläget bedöms därför måltillströmningen inte öka eller i vart fall bli mycket låg. Eventuella mål bedöms därför kunna hanteras inom befintligt anslag.

Fler aktörer ska utföra kostnads-nyttoanalyser. Även här får Statens energimyndighet besluta om förelägganden mot företag som inte följer reglerna. Statens energimyndighet ska också godkänna kostnads-nyttoanalyser. Beslut om förelägganden och att inte godkänna en kostnads-nyttoanalys får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Förslagen om utökade avtalsenliga rättigheter för fjärrvärme- och fjärrkylekunder och kravet för fjärrvärme- och fjärrkyleföretag att ge in planer för hur systemen ska bli effektiva förväntas inte leda till någon ökad måltillströmning till förvaltningsdomstolarna.

Sammanfattningsvis bedömer regeringen att eventuella kostnader som kan komma att uppstå till följd av förslagen ryms inom Sveriges Domstolars befintliga ekonomiska anslag.

Kommuner

Kommuner kommer inte att kunna få statligt bidrag för rådgivning i form av att genomföra energikartläggningar. Eftersom kommuner inte får bidrag för sådan rådgivning i dag, bedöms förslaget inte få någon påverkan på kommunernas rådgivningsverksamhet.

Byggnadsnämnden i kommuner är sedan tidigare tillsynsmyndighet för lagen om energimätning i byggnader. I och med förslagen om att viss information ska lämnas till lägenhetsinnehavare vars lägenheter försörjs med fjärrvärme kommer byggnadsnämnden att få utökade tillsynsuppgifter. Mot bakgrund av att byggnadsnämnden i egenskap av tillsynsmyndighet har möjlighet att ta ut avgifter enligt lagen om energimätning i byggnader, och dessa avgifter bedöms kunna täcka de merkostnader som kan uppstå, får förslagen begränsade ekonomiska konsekvenser för kommunerna. Därför bedöms inte ytterligare statlig finansiering vara motiverad.

En inskränkning i den kommunala självstyrelsen bör inte gå utöver vad som är nödvändigt med hänsyn till de ändamål som föranlett den. Förslagen om utökade tillsynsuppgifter innebär en viss inskränkning i den kommunala självstyrelsen, eftersom kommunerna blir skyldiga att utföra fler uppgifter. Inskränkningen bedöms dock inte gå utöver vad som anses nödvändigt, eftersom den sker inom ramen för befintlig lagstiftning och syftar till att uppfylla energieffektivitetsdirektivets mål på ett så lite ingripande sätt som möjligt. Övriga förslag bedöms inte ha någon påverkan på den kommunala självstyrelsen.

Som framgår under rubriken *Fjärrvärme- och fjärrkyleföretag* påverkar förslagen kommunala fjärrvärme- och fjärrkyleföretag.

9.4 Konsekvenser för enskilda

Fjärrvärme- och fjärrkylekunder

Till följd av förslagen om fjärrvärme- och fjärrkylekundernas avtalsenliga rättigheter ökar transparensen för kunderna och deras ställning i förhållande till fjärrvärme- och fjärrkyleföretagen stärks. Vidare ökar förslagen deras möjlighet att kontrollera sin energianvändning. En konsekvens av kraven på att genomföra en kostnadsnyttoanalys vid planeringen av en industrianläggning eller ett datacenter är att antalet spillvärmeleveranser kan öka. Ett ökat tillvaratagande av spillvärme kan leda till lägre fjärrvärmepriser, eftersom spillvärme inte har några bränslekostnader.

Lägenhetsinnehavare

För lägenhetsinnehavare vars lägenheter försörjs av fjärrvärme leder förslagen om rätt till viss information och klagomålshantering till ökad transparens. Lägenhetsinnehavarnas möjlighet att kontrollera sin energianvändning ökar och deras ställning gentemot fastighetsägaren stärks.

Boverket bedömer att de ökade administrativa kostnaderna för de tillkommande informationskraven riskerar att drabba lägenhetsinnehavarna. De tillkommande kraven på information bör dock kunna rymmas inom byggnadsägarens arbete med de befintliga informationskraven enligt 10 § Boverkets föreskrifter och allmänna råd (BFS 2022:3) om energimätning i byggnader. Inga ökade kostnader bedöms därför drabba den enskilde lägenhetsinnehavaren.

9.5 Övriga konsekvenser

Förslagen bedöms inte ha några effekter för brottsligheten och det brottsförebyggande arbetet, jämställdheten mellan kvinnor och män eller möjligheterna att uppnå de integrationspolitiska målen.

10 Författningskommentar

10.1 Förslaget till lag om energiledningssystem och energikartläggningar i företag

Lagen är ny men motsvarar i stora delar lagen (2014:266) om energikartläggning i stora företag. I de fall förarbetena till den lagen fortfarande är aktuella görs en hänvisning till dem. Den nya lagen genomför Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/1791 av den 13 september 2023 om energieffektivitet och om ändring av förordning (EU) 2023/955, (energieffektivitetsdirektivet).

Två stora skillnader i den nya lagen jämfört med lagen om energikartläggning i stora företag är dels vilka företag som omfattas av kraven, dels kravet på att företag med hög energianvändning måste ha ett energiledningssystem.

När det anges att en paragraf, ett stycke eller en mening stämmer överens med en hittillsvarande paragraf eller ett hittillsvarande stycke görs det ingen ändring i fråga om lydelsen. I de fall där det anges att paragrafen eller stycket stämmer överens i sak med sin hittillsvarande motsvarighet är ändringarna endast redaktionella eller språkliga. I övrigt finns det paragrafer och stycken som har motsvarigheter i den hittillsvarande regleringen men ett delvis annat innehåll i sak. Det anges i dessa fall vilken paragraf eller vilket stycke som regleringen motsvarar.

Lagens innehåll

1 § Denna lag innehåller bestämmelser om energiledningssystem och energikartläggningar.

Lagens syfte är att främja förbättrad energieffektivitet i företag med hög energianvändning.

I paragrafen anges lagens innehåll och syfte.

Ord och uttryck

2 § I denna lag betyder

1. *avtal om energiprestanda*: ett avtal om en energieffektiviseringsåtgärd som verifieras och övervakas under avtalsperioden, som innebär att en byggentreprenad, leverans eller tjänst i åtgärden betalas i förhållande till en avtalad nivå av förbättrad energieffektivitet eller annat energiprestandakriterium,

2. *energieffektivitet*: förhållandet mellan vilken nivå av prestanda, tjänster, varor eller energi som kan tas ut och insatsen av energi,

3. *energikartläggning*: ett systematiskt förfarande i syfte att

a) få kunskap om energianvändningen i en viss verksamhet,

b) fastställa kostnadseffektiva energibesparande åtgärder,

c) kartlägga vilken potential som finns för kostnadseffektiv användning eller produktion av bränslen, el, kyla eller värme från förnybara energikällor, och

d) rapportera om resultaten,

4. *energiledningssystem*: beståndsdelar i en strategi som anger mål för energieffektivitet och en plan för att nå det målet, och som bland annat utgörs av övervakning av faktisk energianvändning, åtgärder för att öka energieffektiviteteten och mätning av de framsteg som görs,

5. *förbättrad energieffektivitet*: en ökning av energieffektiviteten som ett resultat av tekniska, beteendemässiga eller ekonomiska förändringar,

6. *företag*: en juridisk person som bedriver ekonomisk verksamhet och som är skyldig att upprätta en årsredovisning enligt 6 kap. 1 § bokföringslagen (1999:1078).

I paragrafen anges innebörden av ord och uttryck som används i lagen. Paragrafen stämmer delvis överens med hittillsvarande 2 § lagen om energikartläggning i stora företag (jfr prop. 2013/14:174 s. 244 och 245). Paragrafen genomför artikel 2.8, 2.10, 2.16, 2.32 och 2.33 i energieffektivitetsdirektivet. Övervägandena finns i avsnitt 4.2, 4.4, 4.8 och 4.10.

Förklaringen av vad som avses med *avtal om energiprestanda* är ny i förhållande till hittillsvarande reglering och genomför artikel 2.33 i energieffektivitetsdirektivet. Förklaringen har betydelse för undantaget från kraven på energiledningssystem och energikartläggningar enligt 15 §.

Ett avtal om energiprestanda är ett avtal genom vilket ett företag som vill förbättra sin energieffektivitet köper in en energitjänst och där energitjänsteföretaget åtar sig att genomföra vissa åtgärder för att uppnå en avtalad energibesparing.

Förklaringen av *energieffektivitet* stämmer i sak överens med den i hittillsvarande 2 § lagen om energikartläggning i stora företag (jfr prop. 2013/14:174 s. 244). Den genomför artikel 2.8 i energieffektivitetsdirektivet och har betydelse främst för förklaringarna av vad som avses med avtal om energiprestanda och förbättrad energieffektivitet.

Betydelsen av *energikartläggning* stämmer delvis överens med den i hittillsvarande 2 § lagen om energikartläggning i stora företag (jfr prop. 2013/14:174 s. 75, 78 och 244). Innebörden är densamma som i artikel 2.32 i energieffektivitetsdirektivet. Enligt den nya lagen ska en energikartläggning också omfatta en kartläggning av potentialen för kostnadseffektiv användning eller produktion av bränslen, el, kyla eller värme från förnybara energikällor. En energikartläggning ska avse en byggnad eller en grupp av byggnader, en industriprocess, kommersiell verksamhet, industrianläggning eller kommersiell anläggning eller privata eller offentliga tjänster. Förklaringen har främst betydelse för kravet att genomföra en energikartläggning i 5 §.

Förklaringen av vad som avses med *energiledningssystem* stämmer delvis överens med den i hittillsvarande 2 § lagen om energikartläggning i stora företag (jfr prop. 2013/14:174 s. 75, 84 och 244). Det läggs till att de delar som energiledningssystemet består av bl.a. ska innefatta övervakning av faktisk energianvändning, åtgärder för att öka energieffektiviteten och mätning av framstegen. Innebörden är densamma som i artikel 2.16 i energieffektivitetsdirektivet. Förklaringen har främst betydelse för kravet att ha ett energiledningssystem i 3 §.

Förklaringen av *förbättrad energieffektivitet* är oförändrad i förhållande till hittillsvarande 2 § lagen om energikartläggning i stora företag (jfr prop. 2013/14:174 s. 244). Innebörden är densamma som i artikel 2.10 i energieffektivitetsdirektivet.

Med *företag* avses i den nya lagen juridiska personer som bedriver ekonomisk verksamhet och som är skyldiga att upprätta en årsredovisning enligt 6 kap. 1 § bokföringslagen (1999:1078). Exempel på sådana företag är aktiebolag, handelsbolag och ekonomiska föreningar. Uttrycken företag

och ekonomisk verksamhet ska tolkas med utgångspunkt i kommissionens rekommendation av den 6 maj 2003 om definitionen av mikroföretag samt små och medelstora företag (jfr prop. 2013/14:174 s. 80, 81, 244 och 245). Energianvändningen i alla bolag i en koncern ska inte räknas ihop, om koncernen består av dotterbolag som var för sig är skyldiga att upprätta en årsredovisning. Endast de dotterbolag vars energianvändning uppnår de gränsvärden som lagen ställer upp omfattas då av lagens krav, se 3 och 5 §§ och kommentaren till de paragraferna. Förklaringen har betydelse för vilka aktörer som omfattas av kraven i bl.a. 3 och 5 §§.

Skyldighet att ha ett energiledningssystem

3 § Ett företag vars genomsnittliga årliga energianvändning de tre senaste åren överstiger 23,6 gigawattimmar ska ha ett energiledningssystem som är certifierat av ett oberoende organ i enlighet med relevanta europeiska eller internationella standarder.

Energiledningssystemet ska vara infört senast två år efter det att företagets genomsnittliga årliga energianvändning översteg gränsvärdet.

I paragrafen anges att företag med en viss genomsnittlig årlig energianvändning de tre senaste åren ska ha ett energiledningssystem och när energiledningssystemet ska vara infört. Paragrafen genomför artikel 11.1 i energieffektivitetsdirektivet. Den har ingen motsvarighet i den hittillsvarande lagen om energikartläggning i stora företag. Bestämmelser om energiledningssystem finns dock i hittillsvarande 4 § i den lagen. Övervägandena finns i avsnitt 4.8.

I *första stycket* anges skyldigheten för företag med en genomsnittlig årlig energianvändning de tre senaste åren över 23,6 gigawattimmar att ha ett energiledningssystem. Vad som avses med ett energiledningssystem anges i 2 §, se kommentaren till den paragrafen. Med år avses kalenderår.

Föreskrifter om hur ett företags energianvändning ska beräknas kan meddelas med stöd av 6 §, se kommentaren till den paragrafen. Ett företag som t.ex. har en energianvändning på 22 gigawattimmar 2027, 27 gigawattimmar 2028 och 23 gigawattimmar 2029 har en genomsnittlig årlig energianvändning på 23,6 gigawattimmar sett över de tre åren. Det företaget omfattas alltså av kravet på att ha ett energiledningssystem, trots att energianvändningen 2027 var lägre än 23,6 gigawattimmar.

Ett energiledningssystem ska certifieras i enlighet med relevanta europeiska eller internationella standarder. En europeisk standard är en standard som har antagits av Europeiska standardiseringskommittén, Europeiska kommittén för elektroteknisk standardisering eller Europeiska institutet för telekommunikationsstandarder och som gjorts tillgänglig för allmänt bruk. En internationell standard är en standard som har antagits av Internationella standardiseringsorganisationen (ISO) och som gjorts tillgänglig för allmänt bruk. Exempel på en standard för energiledningssystem är SS-EN ISO 50001.

Energiledningssystemet får utformas med hänsyn till det enskilda företagets förutsättningar. Energiledningssystemet kan fokusera på de delar av verksamheten som har hög energianvändning och där möjligheten till energieffektivitetsåtgärder är som störst. Delar av företaget med låg energianvändning behöver inte omfattas av energiledningssystemet. I ett

företag med en energiintensiv anläggning och en kontorsbyggnad är det tillräckligt att den energiintensiva anläggningen omfattas av ett energiledningssystem för att kravet ska vara uppfyllt. I företag som har ett stort antal små verksamheter där den totala energianvändningen överstiger tröskelvärdet kan energiledningssystemet införas på företagsnivå och inriktas på att hitta energieffektivitetsåtgärder som är tillämpliga i flera individuella verksamheter.

I *andra stycket* anges att skyldigheten för företag med en årlig genomsnittlig energianvändning på minst 23,6 gigawattimmar att omfattas av ett energiledningssystem inträder två år efter att energianvändningen översteg gränsvärdet i första stycket. Företag som inte har något energiledningssystem har alltså två år på sig att följa kravet. Det innebär att om företaget i april 2027 konstaterar att den genomsnittliga årliga energianvändningen sett över åren 2024–2026 överstiger gränsvärdet, måste företaget före den 1 april 2029 ha infört ett energiledningssystem.

4 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om kravet på certifiering enligt 3 § och om krav på kompetens hos organ som ackrediteras för sådan certifiering.

Paragrafen innehåller ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om krav på certifiering och på kompetens hos ackrediterade organ. Den stämmer delvis överens med hittillsvarande 11 § 2 lagen om energikartläggning i stora företag (jfr prop. 2013/14:174 s. 84 och 249). Med stöd av bemyndigandet kan föreskrifter som genomför artikel 11.1 i energieffektivitetsdirektivet meddelas. Övervägandena finns i avsnitt 4.8.

De föreskrifter som kan bli aktuella avser krav på kompetens hos certifieringsorganet, t.ex. att certifieringsorganet ska vara ackrediterat enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 765/2008 av den 9 juli 2008 om krav för ackreditering och upphävande av förordning (EEG) nr 339/93.

Skyldighet att göra energikartläggningar

5 § Ett företag vars genomsnittliga årliga energianvändning de tre senaste åren överstiger 2,78 gigawattimmar ska göra en energikartläggning.

Energikartläggningen ska göras senast ett år från det att företagets genomsnittliga årliga energianvändning de tre senaste åren översteg 2,78 gigawattimmar och därefter minst vart fjärde år så länge den genomsnittliga årliga energianvändningen de tre senaste åren överstiger 2,78 gigawattimmar.

Ett företag som omfattas av ett energiledningssystem som uppfyller kraven i 3 § och i föreskrifter som har meddelats med stöd av 4 § ska göra energikartläggningen med de intervall som gäller enligt energiledningssystemet.

I paragrafen anges en skyldighet för vissa företag att göra en energikartläggning. Paragrafen genomför artikel 11.2 i energieffektivitetsdirektivet. Paragrafen motsvarar hittillsvarande 3 och 4 §§ lagen om energikartläggning i stora företag. Övervägandena finns i avsnitt 4.4.

Första stycket motsvarar hittillsvarande 3 § lagen om energikartläggning i stora företag (jfr prop. 2013/14:174 s. 75, 78, 83 och 246). Det är ett företags genomsnittliga årliga energianvändning de tre senaste åren som

avgör om företaget är skyldigt att göra en energikartläggning. Med år avses i detta stycke kalenderår. Föreskrifter om hur ett företags energianvändning ska beräknas kan meddelas med stöd av 6 §.

Föreskrifter om hur en energikartläggning ska genomföras kan meddelas med stöd av 10 §.

En energikartläggning ska göras vart fjärde år. De fyra åren räknas från datumet för den senaste energikartläggningen. Om ett företag har gjort en energikartläggning den 1 juli 2027 ska alltså nästa energikartläggning göras senast den 1 juli 2031. Utgångspunkten bör vara att fyraårsperioden inleds när den rapport som avses i 7 § har färdigställts.

I *andra stycket* anges att en energikartläggning ska göras inom ett år från det att företagets årliga genomsnittliga energianvändning de tre senaste åren översteg gränsvärdet på 2,78 gigawattimmar. Företag som aldrig har gjort en energikartläggning har därmed ett år på sig att följa kravet. Det innebär att om företaget i april 2027 konstaterar att den genomsnittliga årliga energianvändningen sett över åren 2024–2026 överstiger gränsvärdet, måste företaget före den 1 april 2028 ha gjort sin första energikartläggning. Företaget ska därefter göra energikartläggningar vart fjärde år, förutsatt att den genomsnittliga energianvändningen sett över tre år fortfarande överstiger gränsvärdet. Av övergångsbestämmelserna framgår att ett företag som har gjort energikartläggningar enligt lagen om energikartläggning i stora företag ska räkna de fyra åren från den senaste energikartläggningen som har gjorts enligt den lagen, se kommentaren till punkt 4 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna.

Tredje stycket stämmer i sak överens med hittillsvarande 4 § lagen om energikartläggning i stora företag (jfr prop. 2013/14:174 s. 83–85 och 246). Ett företag som i och för sig har en genomsnittlig energianvändning som överstiger 2,78 gigawattimmar men som omfattas av ett energiledningssystem som uppfyller de krav som anges i 3 § och i de föreskrifter som har meddelats med stöd av 4 § behöver inte göra energikartläggningar vart fjärde år. Det gäller alltså även för företag som frivilligt har infört ett energiledningssystem trots att deras genomsnittliga energianvändning inte uppgår till 23,6 gigawattimmar. De företag som omfattas av ett energiledningssystem utför i stället energikartläggningar inom ramen för energiledningssystemet och med de intervall som gäller enligt det systemet. Enligt befintliga standarder för energiledningssystem görs en energiöversyn inom systemet som ofta uppdateras varje år. I en sådan översyn kan en energikartläggning ingå. Energikartläggningen måste då göras med de intervall som krävs för att översynen ska kunna göras eller uppdateras i enlighet med standarden.

Rätt att meddela föreskrifter om beräkning av energianvändning

6 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om hur energianvändningen i ett företag ska beräknas.

I paragrafen bemyndigas regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om hur energianvändningen i ett företag ska beräknas. Paragrafen har ingen motsvarighet i den hittillsvarande lagen om energikartläggning i stora företag. Övervägandena finns i avsnitt 4.3.

Med stöd av bemyndigandet kan föreskrifter meddelas som gör det möjligt för ett företag att avgöra om företagets energianvändning överstiger de gränsvärden som anges i 3 och 5 §§. Som utgångspunkt ska alla energibärare och all energianvändning tas med i beräkningen av den genomsnittliga årliga energianvändningen. Ett företags energianvändning innefattar t.ex. ventilation, belysning, uppvärmning, kylning, transport, datalagring och produktionsprocesser.

Energikartläggningsrapport och handlingsplan

7 § Resultatet av en energikartläggning ska dokumenteras i en rapport. Rapporten ska innehålla rekommendationer som baseras på energikartläggningen.

I paragrafen anges att en energikartläggning ska dokumenteras i en rapport och att den ska innehålla rekommendationer. Paragrafen motsvarar hittillsvarande 6 § andra stycket lagen om energikartläggning i stora företag (jfr prop. 2013/14:174 s. 92 och 247). Övervägandena finns i avsnitt 4.5.

Resultatet av en energikartläggning ska dokumenteras i en rapport. Det gäller oavsett om energikartläggningen har gjorts av en intern eller extern energikartläggare. Rapporten från kartläggningen ska innehålla rekommendationer från kartläggningen. Dessa kan sedan ligga till grund för den handlingsplan som ska upprättas enligt 8 §, se kommentaren till den paragrafen. Föreskrifter om vad kartläggningsrapporten ska innehålla, inklusive hur rekommendationerna ska utformas, kan antas med stöd av 10 § 2.

8 § Ett företag som är skyldigt att göra en energikartläggning vart fjärde år ska upprätta en handlingsplan baserad på rekommendationerna från energikartläggningen. Handlingsplanen ska lämnas till företagets ledning.

I paragrafen anges en skyldighet för företag som ska genomföra en energikartläggning att också upprätta en handlingsplan. Paragrafen, som genomför artikel 11.2 i energieffektivitetsdirektivet, har ingen motsvarighet i lagen om energikartläggningar i stora företag. Övervägandena finns i avsnitt 4.6.

De rekommendationer som handlingsplanen ska baseras på ska framgå av den rapport som ska upprättas enligt 7 §. Föreskrifter med krav på vad handlingsplanen ska innehålla kan meddelas med stöd av 10 § 3. Skyldigheten att upprätta en handlingsplan gäller bara för företag som är skyldiga att göra energikartläggningar vart fjärde år. Att företag som gör energikartläggningar inom ramen för energi- och miljöledningssystem inte behöver upprätta handlingsplaner regleras i 14 §, se kommentaren till den paragrafen.

Handlingsplanen ska lämnas till företagets ledning. Med företagsledningen avses i första hand styrelsen och den verkställande direktören. I företag där det saknas styrelse och verkställande direktör ska handlingsplanen lämnas till den eller de personer som på motsvarande sätt kan företräda den juridiska personen. Det får dock antas att det i normalfallet är företagets ledning som fastställer handlingsplanen. Frågan om över-

lämnande aktualiseras därmed endast när handlingsplanen fastställs av någon annan del av företaget.

9 § Ett företag som är skyldigt att göra en energikartläggning vart fjärde år ska offentliggöra

1. en redogörelse för rekommendationerna från den senaste energikartläggningen som företaget har gjort,
2. sådana uppgifter ur företagets handlingsplan som ska offentliggöras enligt föreskrifter som regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer har meddelat, och
3. en redogörelse för i vilken takt som de rekommendationer som avses i 1 genomförs.

I paragrafen anges en skyldighet för företag som måste upprätta en handlingsplan att offentliggöra uppgifter ur den tillsammans med uppgifter om rekommendationer från den senaste energikartläggningen. Paragrafen, som genomför artikel 11.2 femte stycket i energieffektivitetsdirektivet, har ingen motsvarighet i hittillsvarande lagen om energikartläggning i stora företag. Paragrafen utformas enligt *Lagrådets* förslag. Övervägandena finns i avsnitt 4.6.

Ett företag som omfattas av skyldigheten att göra energikartläggningar vart fjärde år är också skyldigt att offentliggöra vissa uppgifter. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan meddela föreskrifter om hur ofta offentliggörande ska ske och om hur offentliggörandet ska gå till, se 10 § 4. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan också meddela verkställighetsföreskrifter om vid vilken tidpunkt offentliggörandet ska ske (8 kap. 7 § regeringsformen).

I *första punkten* anges att ett företag ska offentliggöra en redogörelse för de rekommendationer som har lämnats vid den senaste energikartläggningen som företaget har gjort. Rekommendationerna ska framgå av rapporten från kartläggningen som tas fram enligt 7 §, se kommentaren till den paragrafen. Det är företagets uppgift att bedöma på vilken detaljnivå det vill redogöra för de rekommendationer som lämnats vid energikartläggningen.

Enligt *andra punkten* ska ett företag också offentliggöra uppgifter ur den handlingsplan som företaget har upprättat enligt 8 §, se kommentaren till den paragrafen. Föreskrifter som anger vilka uppgifter ur handlingsplanen som ska offentliggöras kan meddelas med stöd av 10 § 4, se kommentaren till den paragrafen.

I *tredje punkten* anges att företaget ska offentliggöra i vilken takt företaget genomför rekommendationerna från energikartläggningen. Här avses antalet fullt ut genomförda åtgärder för förbättrad energiprestanda jämfört med hela listan över rekommenderade åtgärder för förbättrad energiprestanda. Det finns inget krav på att rekommendationerna måste genomföras. Även i denna del är det företaget som bestämmer på vilket sätt det ska illustreras i vilken takt som rekommendationerna genomförs. Det är också företaget som väljer hur det vill utforma detta, t.ex. om det ska ske i text, genom en figur eller på något annat sätt.

Rätt att meddela föreskrifter om energikartläggningar

10 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. krav på kompetens och oberoende hos den som gör en energikartläggning,
2. hur en energikartläggning ska göras och vilka ytterligare uppgifter som ska redovisas i den rapport från kartläggningen som avses i 7 §,
3. vilka uppgifter som ska redovisas i den handlingsplan som avses i 8 §,
4. vilka uppgifter ur en handlingsplan som ska offentliggöras och hur ofta och på vilket sätt dessa uppgifter och uppgifter som avses i 9 § 1 och 3 ska offentliggöras, och
5. att företag som omfattas av skyldigheten att göra en energikartläggning ska spara handlingsplanen och uppgifter från kartläggningen.

Paragrafen innehåller bemyndiganden för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om energikartläggningar och handlingsplaner. Paragrafen motsvarar 11 § lagen om energikartläggningar i stora företag (jfr prop. 2013/14:174 s. 86–95 och 249). Paragrafen gör det möjligt att meddela föreskrifter som genomför delar av artikel 11 och bilaga VI i energieffektivitetsdirektivet. Paragrafen utformas i huvudsak enligt *Lagrådets* förslag. Övervägandena finns i avsnitt 4.5–4.7.

Med stöd av *första punkten* kan föreskrifter om krav på kompetens och oberoende hos den som utför energikartläggningar meddelas. Punkten stämmer i sak överens med 11 § 3 lagen om energikartläggning i stora företag (jfr prop. 2013/14:174 s. 86–89 och 249). I de föreskrifter som meddelas med stöd av bemyndigandet kan t.ex. olika kompetenskrav anges för de som genomför energikartläggningar som en del av ett energi- eller miljöledningssystem respektive utanför ett sådant system.

Andra punkten stämmer i sak överens med 11 § 4 lagen om energikartläggning i stora företag (jfr prop. 2013/14:174 s. 90–95 och 249). Bemyndigandet gör det möjligt att meddela föreskrifter som genomför bilaga VI till energieffektivitetsdirektivet. I föreskrifter om hur energikartläggningar ska genomföras kan det t.ex. anges att en energikartläggning ska omfatta en ingående översyn av energianvändningen i företaget och förslag på kostnadseffektiva åtgärder såväl för att spara energi som för att effektivisera energianvändningen (jfr 6 § första stycket lagen om energikartläggningar i stora företag). Genom föreskrifterna kan det också säkerställas att rapporten från kartläggningen kan utgöra underlag för den handlingsplan som ska upprättas enligt 8 §. Det kan också meddelas föreskrifter som ställer andra krav på de kartläggningsrapporter som upprättas i samband med energikartläggningar som görs inom ramen för energi- och miljöledningssystem.

Med stöd av *tredje punkten* kan föreskrifter meddelas om vilka uppgifter som ska redovisas i handlingsplanen. Bemyndigandet har ingen motsvarighet i lagen om energikartläggningar i stora företag. Handlingsplanen ska enligt energieffektivitetsdirektivet vara konkret och genomförbar och baseras på rekommendationerna från energikartläggningen (artikel 11.2 fjärde stycket). Åtgärder ska fastställas för varje rekommendation från energikartläggningen, där det är tekniskt och ekonomiskt genomförbart. Av de föreskrifter som meddelas med stöd av bemyndigandet kan det framgå hur precist åtgärderna måste anges.

Med stöd av *fjärde punkten* kan föreskrifter meddelas som anger vilka uppgifter ur en handlingsplan som ska offentliggöras och på vilket sätt och hur ofta dessa uppgifter, tillsammans med uppgifter om rekommendationer och om takten på genomförandet av rekommendationerna, ska offentliggöras. Till exempel kan det i sådana föreskrifter anges att ett offentliggörande kan bestå av att ett företag inkluderar sådana uppgifter i den hållbarhetsrapport som avses i 6 kap. 10–14 §§ årsredovisningslagen (1995:1554). Om företaget väljer att inkludera informationen i sin hållbarhetsrapport kommer rapporten att bli föremål för särskild granskning av revisor, se bl.a. 9 kap. 3 a § aktiebolagslagen (2005:551). Ett annat exempel på offentliggörande kan vara att ett företag håller uppgifterna tillgängliga på sin webbplats.

Bemyndigandet i *femte punkten* gör det möjligt att meddela föreskrifter om att handlingsplanen och andra uppgifter från kartläggningen, som rapporten från kartläggningen, ska sparas under viss tid. I 7 § lagen om energikartläggningar i stora företag anges att företag ska spara rapporten från kartläggningen och andra uppgifter från kartläggningen i sju år från utgången av det kalenderår som uppgifterna avser (jfr prop. 2013/14:174 s. 97 och 247). Med stöd av bemyndigandet kan ett motsvarande krav tas in i föreskrifter på lägre normnivå.

Uppgifter om faktisk energianvändning och om effekten av eventuella energieffektiviseringsåtgärder

11 § Ett företag vars genomsnittliga årliga energianvändning de tre senaste åren överstiger 2,78 gigawattimmar ska lämna uppgifter till tillsynsmyndigheten om

1. den faktiska energianvändningen under det föregående kalenderåret,
2. effekten av eventuella energieffektiviseringsåtgärder, och
3. vilken näringsgren företaget verkar inom.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om vilka uppgifter som ska lämnas.

I paragrafen finns en skyldighet för samtliga företag med en genomsnittlig årlig energianvändning över 2,78 gigawattimmar sett över de senaste tre åren att lämna viss information till tillsynsmyndigheten. Paragrafen saknar motsvarighet i lagen om energikartläggning i stora företag. Övervägandena finns i avsnitt 4.9.

Skyldigheten i *första stycket* gäller för samtliga företag med en årlig genomsnittlig energianvändning över 2,78 gigawattimmar, oavsett om de gör energikartläggningar vart fjärde år eller har energiledningssystem, miljöledningssystem eller avtal om energiprestanda. Den information som ska lämnas omfattar den faktiska energianvändningen under det föregående kalenderåret, information om vilken effekt som eventuella energieffektiviseringsåtgärder som företaget har vidtagit har haft på energianvändningen under det året och information om inom vilken näringsgren företaget verkar. Informationen kan användas som underlag för utformning av eventuella framtida styrmedel för att nå de mål för energibesparingar på nationell nivå som ställs upp i energieffektivitetsdirektivet.

De föreskrifter som meddelas med stöd av bemyndigandet i *andra stycket* kan exempelvis ange hur detaljerade uppgifterna om den faktiska energianvändningen och effekterna av eventuella energibesparingsåtgärder behöver vara. I sådana föreskrifter kan det också anges vilken

standard som ska användas för att ange vilken näringsgren det aktuella företaget verkar inom.

Anmälningsskyldighet

12 § Ett företag vars genomsnittliga årliga energianvändning de senaste tre åren överstiger de gränsvärden som anges i 3 och 5 §§ ska anmäla det till tillsynsmyndigheten.

Ett företag som har gjort en anmälan enligt första stycket och vars genomsnittliga årliga energianvändning de senaste tre åren sjunker under de gränsvärden som anges i 3 och 5 §§ ska anmäla det till tillsynsmyndigheten.

I paragrafen anges under vilka förutsättningar ett företag ska anmäla sin energianvändning till tillsynsmyndigheten. Paragrafen, som saknar motsvarighet i lagen om energikartläggningar i stora företag, genomför artikel 11.3 i energieffektivitetsdirektivet. Övervägandena finns i avsnitt 4.9.

Ett företag ska enligt *första stycket* anmäla till tillsynsmyndigheten när dess årliga genomsnittliga energianvändning de senaste tre åren överskrider gränsvärdena på 2,78 eller 23,6 gigawattimmar. Anmälan behöver som huvudregel endast göras en gång.

I *andra stycket* anges att ett företag som redan har gjort en anmälan och som omfattas av kraven på nytt ska göra en anmälan om den genomsnittliga energianvändningen sjunker så mycket att gränsvärdena inte längre uppnås. Företaget omfattas då inte längre av kraven i lagen. Om den genomsnittliga årliga energianvändningen de senaste tre åren återigen överstiger gränsvärdet behöver en ny anmälan göras.

Regeringen kan meddela verkställighetsföreskrifter om när anmälan ska göras (8 kap. 7 § regeringsformen).

Undantag

13 § Ett företag som har ett miljöledningssystem behöver inte ha ett energiledningssystem enligt 3 § eller göra en energikartläggning enligt 5 § första stycket, om

1. miljöledningssystemet har certifierats av ett oberoende organ i enlighet med europeiska eller internationella standarder, och
2. det inom miljöledningssystemet görs en energikartläggning
   a) med de intervall som gäller enligt miljöledningssystemet, och
   b) som uppfyller kraven i föreskrifter som har meddelats med stöd av 10 § 2.

Paragrafen innehåller ett undantag från kravet på att ha ett energiledningssystem eller följa reglerna om energikartläggningar. Paragrafen motsvarar 4 § lagen om energikartläggningar i stora företag (jfr prop. 2013/14:174 s. 83–85 och 246). Paragrafen genomför artikel 11.11 i energieffektivitetsdirektivet. Övervägandena finns i avsnitt 4.10.

Ett miljöledningssystem fungerar på ett liknande sätt som ett energiledningssystem, men är bredare genom att det omfattar verksamhetens hela miljöpåverkan.

För att ett miljöledningssystem ska kunna åberopas som grund för att göra undantag från kravet på att omfattas av ett energiledningssystem respektive att göra energikartläggningar vart fjärde år måste systemet, enligt *första punkten*, vara certifierat av ett oberoende organ i enlighet med

europeiska och internationella standarder. En europeisk standard är en standard som har antagits av Europeiska standardiseringskommittén, Europeiska kommittén för elektroteknisk standardisering eller Europeiska institutet för telekommunikationsstandarder och som har gjorts tillgänglig för allmänt bruk. En internationell standard är en standard som antagits av Internationella standardiseringsorganisationen (ISO) och som har gjorts tillgänglig för allmänt bruk. Exempel på standarder för miljöledningssystem är ISO 14001 och EU:s miljöledning- och miljörevisionsordning, Emas.

Enligt *andra punkten* ska det också utföras en energikartläggning inom ramen för miljöledningssystemet. I *andra punkten a* anges att en energikartläggning ska göras enligt de intervall som gäller inom miljöledningssystemet. Med det avses de tillfällen när en energikartläggning på ett naturligt sätt passar in i den cykel av planering, utförande, kontroll och handling som tillämpas inom miljöledningssystemet. Det kan t.ex. vara vid en utvärdering av företagets resursanvändning.

Enligt *andra punkten b* måste energikartläggningen uppfylla de minimikrav som gäller för energikartläggningar. De företag som i dag har ett certifierat miljöledningssystem kommer därför också att behöva genomföra energikartläggningar som uppfyller kraven i de föreskrifter som meddelas med stöd av 10 § 2, se kommentaren till den paragrafen. De företagen behöver dock inte upprätta en handlingsplan, se14 §.

14 § Ett företag behöver inte upprätta en sådan handlingsplan som avses i 8 § om företaget genomför energikartläggningar inom ett energiledningssystem enligt 5 § tredje stycket eller inom ett miljöledningssystem enligt 13 § 2.

I paragrafen anges att ett företag som gör energikartläggningar inom ramen för energiledning- eller miljöledningssystem inte behöver upprätta någon handlingsplan eller offentliggöra information. Paragrafen genomför artikel 11.1 och 11.11 i energieffektivitetsdirektivet. Övervägandena finns i avsnitt 4.6.

Företag som genomför energikartläggningar inom ramen för energi- eller miljöledningssystem behöver inte upprätta handlingsplaner.

15 § Ett företag som har ingått ett avtal om energiprestanda behöver inte

1. ha ett energiledningssystem enligt 3 §, om avtalet omfattar samma delar av företagets verksamhet som ett energiledningssystem skulle ha omfattat, eller
2. genomföra energikartläggningar enligt 5 §.

I paragrafen anges i vilka fall företag som tecknat avtal om energiprestanda inte behöver ha ett energiledningssystem eller göra energikartläggningar. Paragrafen, som genomför artikel 11.10 i energieffektivitetsdirektivet, saknar motsvarighet i lagen om energikartläggning i stora företag. Övervägandena finns i avsnitt 4.10.

En definition av avtal om energiprestanda finns i 2 §, se kommentaren till den paragrafen.

Av *första punkten* framgår det att ett företag vars genomsnittliga årliga energianvändning överstiger 23,6 gigawattimmar inte behöver införa ett energiledningssystem om företaget har tecknat ett avtal om energiprestanda. En förutsättning är att avtalet omfattar samma delar av

företagets verksamhet som ett energiledningssystem skulle ha omfattat om ett sådant hade införts. Som framgår av kommentaren till 3 § kan ett energiledningssystem fokusera på de delar av verksamheten som har hög energianvändning och där möjligheten till energieffektiviseringsåtgärder är störst. Om ett företag har ett avtal om energiprestanda som endast avser vissa delar av företagets verksamhet, ska företaget fortfarande omfattas av ett energiledningssystem om de delar som inte omfattas skulle ha ingått i ett energiledningssystem. I ett sådant fall är det dock tillräckligt att energiledningssystemet omfattar de delar av företagets verksamhet som inte omfattas av avtalet om energiprestanda. Om det t.ex. finns ett avtal om energiprestanda som optimerar belysningen i företaget behöver detta område inte behandlas inom ramen för energiledningssystemet.

I *andra punkten* anges att ett företag som har ingått ett avtal om energiprestanda inte behöver genomföra energikartläggningar.

Närmare krav på vad ett avtal om energiprestanda ska uppfylla kan framgå av föreskrifter som meddelas med stöd av 16 § 3, se kommentaren till den paragrafen.

16 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. ytterligare undantag från skyldigheterna i 3 och 5 §§ och om undantag från 11 och 12 §§ för företag som bedriver verksamhet som är av betydelse för totalförsvaret,
2. kravet på certifiering enligt 13 § 1 och om krav på kompetens hos organ som ackrediteras för sådan certifiering, och
3. vilka krav ett sådant avtal om energiprestanda som avses i 15 § ska uppfylla.

Paragrafen innehåller ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om ytterligare undantag och om vilka krav på miljöledningssystem och avtal om energiprestanda som ska vara uppfyllda för att ledningssystemet eller avtalet ska kunna vara grund för undantag från reglerna om energiledningssystem och energikartläggningar. Övervägandena finns i avsnitt 4.10.

Enligt *första punkten* får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter om undantag från skyldigheterna i lagen för vissa företag. Bemyndigandet saknar motsvarighet i lagen om energikartläggning i stora företag. Föreskrifterna kan avse skyldigheten att ha ett energiledningssystem eller att göra energikartläggningar och skyldigheten att anmäla eller rapportera uppgifter enligt 11 och 12 §§. Undantag kan endast föreskrivas för företag som bedriver verksamhet som är av betydelse för totalförsvaret. Med totalförsvar avses detsamma som i lagen (1992:1403) om totalförsvar och höjd beredskap.

Andra punkten gör det möjligt att meddela föreskrifter om kravet på certifiering av miljöledningssystemet och om krav på kompetens hos det organ som gör certifieringen. Bemyndigandet motsvarar 11 § 2 lagen om energikartläggning i stora företag (jfr prop. 2013/14:174 s. 83–85 och 249). Ett motsvarande bemyndigande som gäller energiledningssystem finns i 4 §, se kommentaren till den paragrafen.

Enligt *tredje punkten* får föreskrifter meddelas om vilka krav ett avtal om energiprestanda ska uppfylla. Bemyndigandet saknar motsvarighet i

lagen om energikartläggning i stora företag. Med stöd av bemyndigandet kan föreskrifter meddelas som genomför bilaga XV till energieffektivitetsdirektivet. I den bilagan anges bl.a. att avtalet ska innefatta villkor om avtalstid, bestämmelser om mätning och verifiering och sanktioner om avtalet inte följs. Av föreskrifterna kommer det att framgå vilka krav ett avtal måste uppfylla för att kunna utgöra grund för undantag från kraven på att genomföra energikartläggningar eller att omfattas av ett energiledningssystem.

Tillsyn

17 § Den myndighet som regeringen bestämmer utövar tillsyn över att denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen följs.

Paragrafen stämmer i sak överens med 8 § lagen om energikartläggningar i stora företag (jfr prop. 2013/14:174 s. 95–98 och 248). Övervägandena finns i avsnitt 4.11.

Tillsynen över företag som utför energikartläggningar omfattar bl.a. kontroll av om en energikartläggning har utförts, oberoendet och kompetensen hos den som utfört kartläggningen och att kartläggningen genomförts enligt reglerna. Tillsynen omfattar också innehållet i handlingsplanen och rapporten från kartläggningen och att de företag som är skyldiga att offentliggöra uppgifter ur handlingsplanen och andra uppgifter gör det. För företag med energiledningssystem och miljöledningssystem omfattar tillsynen en kontroll av att företaget har sådana system och att det inom dessa görs energikartläggningar som uppfyller kraven. För företag med avtal om energiprestanda omfattar tillsynen om innehållet i avtalet innebär att det kan vara grund för undantag från reglerna om energiledningssystem och energikartläggning.

18 § Ett företag vars genomsnittliga årliga energianvändning överstiger de gränsvärden som anges i 3 och 5 §§ ska på begäran av tillsynsmyndigheten lämna de upplysningar och de handlingar som myndigheten behöver för tillsynen och för uppföljning och utvärdering.

I paragrafen anges att företag vars årliga energianvändning överstiger 2,78 respektive 23,6 gigawattimmar på begäran ska lämna uppgifter som behövs för tillsynen och för uppföljning och utvärdering till tillsynsmyndigheten. Paragrafen motsvarar 9 § lagen om energikartläggning i stora företag (jfr prop. 2013/14:174 s. 97–99 och 248). Övervägandena finns i avsnitt 4.11.

Företag som omfattas av tillsynen ska lämna uppgifter som är nödvändiga för tillsynen samt för uppföljning och utvärdering. Exempel på handlingar som kan behöva lämnas till tillsynsmyndigheten är den rapport från energikartläggningen som avses i 7 § och den handlingsplan som ska upprättas enligt 8 § samt sådana avtal som avses i 15 §. Den uppföljning och utvärdering som avses är uppföljning av lagens effekter och hur företagen arbetar med energieffektivisering. Exempel på uppgifter som kan lämnas vid uppföljning och utvärdering är uppgifter om hur företagen genomför sina energikartläggningar och vilken besparingspotential de har identifierat.

19 § Tillsynsmyndigheten får besluta de förelägganden som behövs för att denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen ska följas.

Ett föreläggande får förenas med vite.

I paragrafen regleras tillsynsmyndighetens möjlighet att besluta förelägganden. Den stämmer i sak överens med 10 § lagen om energikartläggningar i stora företag (jfr prop. 2013/14:174 s. 97, 98 och 248). Paragrafen genomför delvis artikel 32 i energieffektivitetsdirektivet. Övervägandena finns i avsnitt 4.11.

Överklagande

20 § Beslut enligt denna lag får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Paragrafen behandlar överklagande av beslut. Den stämmer i sak överens med 12 § lagen om energikartläggning i stora företag (jfr prop. 2013/14:174 s. 100 och 249).

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 1 april 2027.

2. Genom lagen upphävs lagen (2014:266) om energikartläggning i stora företag.

3. Den upphävda lagen gäller dock fortfarande för energikartläggningar som har påbörjats före ikraftträdandet.

4. En energikartläggning som ett företag har gjort enligt den upphävda lagen ska vid tillämpningen av 5 § anses vara en energikartläggning enligt den paragrafen. En energikartläggning enligt den upphävda lagen som har omfattat en koncern ska anses vara gjord i alla bolag i den koncernen.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna syftar till att genomföra artiklarna 11.1, 11.2 och 36 i energieffektivitetsdirektivet. Övervägandena finns i avsnitt 8.

I *första punkten* anges att lagen träder i kraft den 1 april 2027.

Genom *andra punkten* upphävs lagen om energikartläggning i stora företag.

I *tredje punkten* anges att den upphävda lagen ska fortsätta att gälla för energikartläggningar som har påbörjats innan den 1 april 2027. Tillsynsmyndigheten ska alltså tillämpa bestämmelserna i lagen om energikartläggning i stora företag i tillsynsärenden som rör en energikartläggning som har påbörjats före ikraftträdandet. Enligt 10 § 2 får föreskrifter meddelas om hur en energikartläggning ska göras. En energikartläggning kan anses påbörjad när de åtgärder som enligt sådana föreskrifter ska vidtas i en energikartläggning har påbörjats.

Av *fjärde punkten* framgår att en energikartläggning som gjorts enligt lagen om energikartläggning i stora företag ska anses vara den senast genomförda energikartläggningen i det företaget. Det innebär att den fyraårsperiod inom vilken nästa energikartläggning ska göras ska räknas från den energikartläggningen. Utgångspunkten bör vara att fyraårsperioden inleds när den rapport som avses i 7 § har färdigställts.

En energikartläggning som har gjorts i en koncern ska anses gjord i samtliga bolag i den koncernen. Dotterbolag i koncernen som har en

genomsnittlig årlig energianvändning som överstiger 2,78 gigawattimmar ska alltså räkna fyraårsintervallet från den senaste energikartläggningen i koncernen.

10.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet

19 § Den som har tillstånd att driva en sådan kärnteknisk anläggning som avses i 2 § *2* a eller b eller en anläggning för framställning, hantering, bearbetning, lagring eller slutförvaring av *kärnämnen* eller kärnavfall ska

1. ge den lokala säkerhetsnämnd som regeringen bestämmer insyn i säkerhets- och strålskyddsarbetet vid anläggningen, och
2. se till att arbetstagarna och allmänheten har tillgång till information om säkerheten vid anläggningen vid normala driftsförhållanden.

Ytterligare bestämmelser om skyldighet att lämna underrättelser och information finns i lagen (2003:778) om skydd mot olyckor och i föreskrifter som har meddelats med stöd av den lagen.

I paragrafen regleras insyn och information om säkerheten vid vissa kärntekniska anläggningar. Övervägandena finns i avsnitt 7.

I *första stycket* rättas en felaktig hänvisning. Det görs också en språklig ändring.

10.3 Förslaget till lag om ändring i fjärrvärmelagen (2008:263)

Effektiva fjärrvärmesystem

4 a § *Ett fjärrvärmeföretag vars fjärrvärmesystem inte är effektivt ska upprätta en plan för hur fjärrvärmesystemet kan bli effektivt. Planen ska lämnas till tillsynsmyndigheten senast ett år efter det att fjärrvärmesystemet inte uppfyllde kraven för att vara effektivt och därefter vart femte år så länge som fjärrvärmesystemet inte är effektivt. Planen ska godkännas av tillsynsmyndigheten.*

Paragrafen, som är ny, innehåller krav på fjärrvärmeföretag att i vissa fall upprätta en plan för hur fjärrvärmesystemet kan bli effektivt. Genom paragrafen genomförs delvis artikel 26.5 i energieffektivitetsdirektivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.2.

Av paragrafen framgår det att ett fjärrvärmeföretag vars fjärrvärmesystem inte är effektivt ska göra en plan för hur detta ska bli effektivt. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får enligt 4 b § 1 meddela föreskrifter om vad som är ett effektivt fjärrvärmesystem. Planen ska lämnas till tillsynsmyndigheten som ska godkänna planen, om den uppfyller kraven på vad en plan ska innehålla enligt de förskrifter som kan meddelas med stöd av 4 b § 2. Om planen inte godkänns av tillsynsmyndigheten kan tillsynsmyndigheten enligt 53 § förelägga företaget att avhjälpa bristen. Från det att ett fjärrvärmesystem inte uppfyller kraven för att vara effektivt har fjärrvärmeföretaget ett år på sig att upprätta och ge in en plan. Det innebär att om ett fjärrvärmeföretag inte uppfyller kraven för att vara effektivt i exempelvis mars ett visst år ska fjärrvärme-

företaget upprätta och ge in en plan senast i mars året därpå. Därefter ska en plan ges in vart femte år så länge fjärrvärmesystemet inte är effektivt.

4 b § *Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela de föreskrifter som behövs till följd av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen om*

1. *vad som är ett effektivt fjärrvärmesystem,*
2. *innehållet i planen för hur fjärrvärmesystemet kan bli effektivt, och*
3. *undantag från kravet på att upprätta en plan.*

Paragrafen, som är ny, innehåller ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om effektiva fjärrvärmesystem som behövs till följd av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen. Paragrafen utformas efter synpunkter från *Lagrådet*. Övervägandena finns i avsnitt 6.2.

Paragrafen gör det möjligt att meddela föreskrifter om vad som avses med ett effektivt fjärrvärmesystem och om den plan för hur ett fjärrvärmesystem ska bli effektivt som ska upprättas enligt 4 a §. Föreskrifter kan meddelas både om innehållet i planen och om undantag från kravet på att upprätta en plan. De föreskrifter som meddelas med stöd av bemyndigandet kan delvis genomföra artikel 26.1, 26.4 och 26.5 i energieffektivitetsdirektivet, som exempelvis kravet på hur stor andel förnybar energi fjärrvärmeföretaget måste använda i produktionen av fjärrvärme för att fjärrvärmesystemet ska vara effektivt och gränsen för när en plan måste upprättas.

Information till fjärrvärmekunder och allmänheten

5 § *Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om att fjärrvärmeföretag ska vara skyldiga att på sina webbplatser eller på något annat sätt lämna information som är till nytta för fjärrvärmekunder och allmänheten.*

Paragrafen, som får ett nytt innehåll, ger regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer möjlighet att meddela föreskrifter om vilken information som fjärrvärmeföretag ska lämna på sina webbplatser eller på något annat sätt. Övervägandena finns i avsnitt 6.1.4.

Informationen ska vara till nytta för fjärrvärmekunder och allmänheten. De föreskrifter som meddelas med stöd av paragrafen kan delvis genomföra artikel 21.2 fjärde stycket i energieffektivitetsdirektivet. Det handlar bl.a. om tydlig information om tillämpliga priser, tariffer och standardvillkor för tillgång till och utnyttjande av tjänster avseende fjärrvärme. Föreskrifter kan också meddelas om sådan information som regleras i hittillsvarande 5–5 b §§, som prisinformation, information om energiprestanda och andelen förnybar energi i företagets fjärrvärmesystem och information om oberoende användarrådgivning.

Rutiner för hantering av klagomål

5 a § *Ett fjärrvärmeföretag ska ha rutiner för att hantera klagomål från fjärrvärmekunder på ett snabbt, enkelt och rättvist sätt.*

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om rutiner för klagomålshantering.

Paragrafen får ett nytt innehåll. Den innehåller krav på fjärrvärmeföretag att ha rutiner för hantering av klagomål från fjärrvärmekunder. Genom paragrafen genomförs delvis artikel 21.7 i energieffektivitetsdirektivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.1.8.

Enligt *första stycket* ska fjärrvärmeföretag ha rutiner för att hantera klagomål från fjärrvärmekunder på ett snabbt, enkelt och rättvist sätt.

Med stöd av *andra stycket* kan regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela ytterligare föreskrifter om fjärrvärmeföretags rutiner för klagomålshantering. Föreskrifterna kan exempelvis omfatta tidsfrister för klagomålshanteringen och vad som är en enkel och rättvis hantering av klagomål.

Avtal om fjärrvärme

6 § Ett *fjärrvärmeföretag ska se till att ett* avtal om fjärrvärme *innehåller* uppgifter om

1. fjärrvärmeföretagets namn, adress, telefonnummer och webbplats,

2. vilka varor och tjänster som avtalet omfattar,

3. priset för fjärrvärmen och hur det bestäms,

4. var fjärrvärmekunden kan *hitta* information om fjärrvärmeföretagets priser för fjärrvärme *och de tjänster som fjärrvärmeföretaget erbjuder,*

5. den tid som avtalet löper *på*,

6. vad som gäller i fråga om förlängning av ett avtal som löper under en viss tid,

7. mätning av mängden levererad värmeenergi och rapportering av mätresultaten till kunden samt fakturering av kunden,

8. huruvida avtalet tillåter fjärrvärmeföretaget att göra en ensidig ändring av ett avtalsvillkor och om förutsättningarna för att fjärrvärmeföretaget ska få göra en sådan ändring,

9. villkoren för uppsägning av avtalet *och eventuella avgifter som ska betalas i samband med uppsägning*,

10. fjärrvärmeföretagets ersättningsansvar om det inte uppfyller avtalet,

11. vem som svarar för kostnader för en återställning efter

a) en anslutning till fjärrvärmeverksamheten,

b) ett underhåll av rörledningarna, eller

c) ett borttagande av anslutningen,

12. möjligheten att begära förhandling och att ansöka om medling enligt denna lag,

13. hur tvistlösning utanför domstol inleds,

14. hur fjärrvärmeföretaget på sin webbplats eller på något annat sätt tillhandahåller den information som *fjärrvärmeföretaget är skyldigt att lämna enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 5* och 6 c §§*, och*

15. var fjärrvärmekunden kan hitta information om konsumenträttigheter.

I paragrafen regleras vilka uppgifter som ett avtal mellan ett fjärrvärmeföretag och en fjärrvärmekund ska innehålla. Genom paragrafen genomförs delvis artikel 21.2 första stycket i energieffektivitetsdirektivet. Paragrafen utformas efter synpunkter från *Lagrådet*. Övervägandena finns i avsnitt 6.1.2.

I paragrafen tydliggörs det att det är fjärrvärmeföretaget som är skyldigt att säkerställa att avtalet om fjärrvärme innehåller vissa angivna uppgifter. Detta innebär inte någon ändring i sak.

I *första punkten*, som är ny, anges vilka kontaktuppgifter till fjärrvärmeföretaget som måste anges i avtalet.

Enligt *andra punkten* ska det anges i avtalet vilka varor och tjänster som avtalet omfattar. Punkten motsvarar i huvudsak hittillsvarande första punkten. Kravet innebär att eventuella tjänster utan tilläggsavgifter som kombineras med avtalet, t.ex. underhålls-, reparations- och flexibilitetstjänster, ska anges. En beskrivning av varorna och tjänsterna bör omfatta en närmare redogörelse av dess egenskaper, t.ex. trycket och temperaturen på den fjärrvärme som levereras.

Tredje punkten motsvarar hittillsvarande andra punkten.

Fjärde punkten motsvarar i huvudsak hittillsvarande tredje punkten. I punkten görs ett tillägg om att det även ska framgå var fjärrvärmekunden kan hitta information om priser för de tjänster som fjärrvärmeföretaget tillhandahåller. Med tjänster avses framför allt kombinerade tjänster, exempelvis att fjärrvärmeföretaget både tillhandahåller tjänster och varor, men även eventuella underhållstjänster. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 5 § meddela föreskrifter om att fjärrvärmeföretagen ska tillhandahålla denna typ av information på sin webbplats eller på något annat sätt.

Femte punkten motsvarar i sak hittillsvarande fjärde punkten.

Sjätte punkten motsvarar i huvudsak hittillsvarande femte punkten. Eventuella avtal om tjänster som kombineras med avtalet om fjärrvärme omfattas också av kravet.

Sjunde punkten motsvarar hittillsvarande sjätte punkten.

Åttonde punkten motsvarar hittillsvarande sjunde punkten.

I *nionde punkten*, som i huvudsak motsvarar hittillsvarande åttonde punkten, görs ett tillägg om att eventuella avgifter som ska betalas i samband med uppsägning ska anges i avtalet. Kravet omfattar också eventuella avtal om tjänster som kombineras med avtalet om fjärrvärme. Skyldigheten att informera om avgifter omfattar både de fall då fjärrvärmekunden säger upp avtalet och de fall då fjärrvärmeföretaget säger upp avtalet.

Tionde punkten motsvarar hittillsvarande nionde punkten.

Elfte punkten motsvarar hittillsvarande tionde punkten.

Tolfte punkten motsvarar i sak hittillsvarande elfte punkten.

I *trettonde punkten*, som är ny, anges att det i avtalet ska framgå hur tvistlösning utanför domstol inleds. Med tvistlösning utanför domstol avses t.ex. Allmänna reklamationsnämndens verksamhet när det är fråga om en tvist mellan en konsument och en näringsidkare.

Fjortonde punkten motsvarar delvis hittillsvarande tolfte punkten. Kravet på att informera om hur fjärrvärmeföretaget tillhandahåller den information det är skyldigt att lämna utvidgas till att inte bara gälla mot konsumenter, utan alla fjärrvärmekunder. Vidare omfattar kravet nu all information som fjärrvärmeföretaget är skyldigt att lämna med stöd av 5 §.

Enligt *femtonde punkten*, som är ny, ska det framgå var fjärrvärmekunden kan hitta information om konsumenträttigheter. Kravet omfattar bl.a. information om hantering av klagomål och annan information som kunden ska få enligt artikel 21.2 h i energieffektivitetsdirektivet.

6 e § *Innan ett avtal om fjärrvärme ingås ska fjärrvärmeföretaget till fjärrvärmekunden lämna*

1. information om avtalsvillkoren enligt 6 §, och

2. en kortfattad och lättillgänglig sammanfattning av de viktigaste avtalsvillkoren.

Fjärrvärmeföretaget ansvarar för att informationen om avtalsvillkoren och sammanfattningen lämnas, även i de fall avtalet ingås genom en mellanman.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om vilka uppgifter som ska finnas i sammanfattningen och hur den ska lämnas.

Paragrafen, som är ny, innehåller en skyldighet för fjärrvärmeföretag att lämna viss information om avtalsvillkoren till fjärrvärmekunden innan avtalet ingås. Genom paragrafen genomförs delvis artikel 21.2 andra och tredje styckena i energieffektivitetsdirektivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.1.3.

Enligt *första stycket första punkten* ska fjärrvärmeföretaget lämna information om avtalsvillkor enligt 6 § till fjärrvärmekunden innan avtalet ingås.

I *första stycket andra punkten* anges att fjärrvärmeföretaget ska lämna en kortfattad och lättillgänglig sammanfattning av de viktigaste avtalsvillkoren till fjärrvärmekunden. Exempel på sådana avtalsvillkor är priser och tariffer.

Enligt *andra stycket* ska informationen om avtalsvillkor och sammanfattningen lämnas även om avtalet ingås genom en mellanman. Med mellanman avses en tredje part som uppträder som ombud eller på något annat sätt förmedlar avtalet från fjärrvärmeföretaget till fjärrvärmekunden. Det är alltid fjärrvärmeföretaget som ansvarar för att informationen lämnas.

I *tredje stycket* bemyndigas regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om vilken information som ska finnas med i den sammanfattning som fjärrvärmekunderna ska få och hur den ska lämnas

6 f § *När ett avtal om fjärrvärme har ingåtts ska fjärrvärmeföretaget snarast möjligt lämna en kopia av avtalet till fjärrvärmekunden.*

Paragrafen, som är ny, innehåller en skyldighet för fjärrvärmeföretag att lämna en kopia av avtalet till fjärrvärmekunder. Genom paragrafen genomförs delvis artikel 21.2 fjärde stycket i energieffektivitetsdirektivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.1.4.

Av paragrafen framgår att fjärrvärmekunden ska få en kopia av avtalet snarast möjligt efter att avtalet har ingåtts. Detta kan göras genom att fjärrvärmekunden får ett exemplar av avtalet i fysisk eller elektronisk form.

6 g § *Ett fjärrvärmeföretag ska ge en konsument med funktionsnedsättning all relevant information om avtalet i tillgängliga format.*

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om den information som ska lämnas.

Paragrafen, som är ny, innehåller en skyldighet för fjärrvärmeföretag att till konsumenter med funktionsnedsättning lämna relevant information om avtalet i tillgängliga format. Genom paragrafen genomförs delvis artikel 21.6 i energieffektivitetsdirektivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.1.7.

Av *första stycket* framgår det att fjärrvärmekunder med funktionsnedsättning som är konsumenter ska få all relevant information om avtalet

i tillgängliga format. Det kan t.ex. vara att konsumenten ska kunna ta del av information som kan uppfattas med mer än ett sinne och att informationen ska presenteras på ett begripligt sätt och i ett typsnitt med lämplig storlek och form.

I *andra stycket* bemyndigas regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om vilken information konsumenter med funktionsnedsättning ska få och hur den ska tillgängliggöras.

Betalningssätt

6 h § *Fjärrvärmeföretag ska erbjuda flera betalningssätt vid fakturering och får inte missgynna en fjärrvärmekund på grund av det betalningssätt som kunden har valt.*

De avgifter som tas ut för ett visst betalningssätt eller för ett system för förskottsbetalning får inte överstiga betalningsmottagarens kostnader för tillhandahållandet av betalningssättet eller systemet.

I paragrafen, som är ny, regleras en skyldighet för fjärrvärmeföretag att erbjuda flera betalningssätt och vilka avgifter som får tas ut för det betalningssätt som fjärrvärmekunden väljer. Genom paragrafen genomförs delvis artikel 21.4 och 21.5 i energieffektivitetsdirektivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.1.6.

I *första stycket* anges att ett fjärrvärmeföretag är skyldigt att erbjuda ett brett val av betalningssätt. Vilka val av betalningssätt som erbjuds ska utgå från gängse praxis på fjärrvärmemarknaden. Vidare framgår det att en fjärrvärmekund inte får missgynnas på grund av det betalningssätt kunden har valt. Det innebär att de betalningssätt som ett fjärrvärmeföretag erbjuder inte får medföra oskälig diskriminering mellan kunder. Skillnader i avgifter som kan hänföras till betalningssätt eller system för förskottsbetalning måste vara objektiva, icke-diskriminerande och proportionella. Att en fjärrvärmekund inte får missgynnas på grund av det betalningssätt som valts innebär också att ett visst val av betalningssätt inte får medföra att kunden får mindre förmånliga avtalsvillkor eller någon annan form av diskriminerande behandling.

I *andra stycket* finns det en begränsning i fråga om möjligheten att ta ut avgifter från fjärrvärmekunder för olika betalningssätt eller system för förskottsbetalning. Sådana avgifter får inte överstiga kostnaderna för att tillhandahålla betalningssättet eller systemet.

Fjärrvärmeföretagets *informationsskyldighet*

18 § *Ett fjärrvärmeföretag som med stöd av avtalet avser att ändra* avtalsvillkoren ska *i ett särskilt meddelande informera* fjärrvärmekunden om ändringen *på ett transparent och begripligt sätt* senast två månader före den dag de ändrade villkoren ska börja gälla.

I *meddelandet* ska skälen för ändringen anges samt en upplysning lämnas om att fjärrvärmekunden har rätt att begära förhandling, ansöka om medling och att säga upp avtalet.

Om fjärrvärmeföretaget inte följer bestämmelserna i första och andra styckena, får de ändrade villkoren inte tillämpas.

I paragrafen föreskrivs att fjärrvärmeföretaget ska lämna information till fjärrvärmekunden om ändrade avtalsvillkor. Genom paragrafen genomförs delvis artikel 21.3 i energieffektivitetsdirektivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.1.5.

I *första stycket* införs ett krav på att fjärrvärmekunden ska få information om ändringen på ett transparent och begripligt sätt. Det innebär att informationen om ändringens innebörd ska vara tydlig och enkel att förstå.

I övrigt görs en språklig ändring.

Avbrytande av distributionen vid avtalsbrott

27 § Distribution av fjärrvärme till en konsument får avbrytas, om

1. konsumenten har *åsidosatt* sina skyldigheter enligt avtalet *på något annat sätt än som anges i 28 §,*

2. det rör sig om ett väsentligt avtalsbrott,

3. konsumenten inte *har följt* en skriftlig uppmaning att inom en *månad vidta rättelse,*

4. konsumenten tillsammans med uppmaningen enligt 3 informerats om

a) att distributionen av fjärrvärme kan komma att avbrytas om uppmaningen inte följs, och

b) vad konsumenten kan göra för att undvika att distributionen avbryts, och

5. omständigheterna är sådana att det saknas anledning att befara att ett avbrott skulle medföra en personskada som inte är obetydlig eller omfattande sakskada.

Om konsumenten har handlat otillbörligt, får distributionen avbrytas trots att omständigheterna inte är sådana som anges i första stycket 5.

I paragrafen anges förutsättningarna för att ett fjärrvärmeföretag ska få avbryta distributionen av fjärrvärme vid en konsuments avtalsbrott som inte gäller bristande betalning. Genom paragrafen genomförs delvis artikel 21.9 i energieffektivitetsdirektivet. Paragrafen utformas i huvudsak enligt *Lagrådets* förslag. Övervägandena finns i avsnitt 6.1.9.

Av *första stycket första punkten* framgår det att en grundläggande förutsättning för att ett fjärrvärmeföretag ska kunna avbryta distributionen av fjärrvärme är att konsumenten har åsidosatt sina skyldigheter enligt avtalet. Detta framgår av hittillsvarande första stycket. För att distributionen av fjärrvärme ska kunna avbrytas med stöd av denna bestämmelse ska avtalsbrottet vara något annat än bristande betalning enligt 28 §.

Av *andra punkten* framgår det att det måste vara fråga om ett väsentligt avtalsbrott för att distributionen av fjärrvärme ska få avbrytas. Kravet finns i hittillsvarande första stycket.

I *tredje punkten* anges att konsumenten måste få en skriftlig uppmaning att vidta rättelse inom en månad från det att fjärrvärmeföretaget skickade uppmaningen. Uppmaningen skickas alltså på konsumentens risk.

Fjärde punkten motsvarar delvis hittillsvarande andra stycket. Utöver att konsumenten tillsammans med uppmaningen att vidta rättelse måste informeras om att distributionen kan komma att avbrytas om uppmaningen inte följs, ska konsumenten informeras om vad den kan göra för att undvika att distributionen avbryts.

Kravet i *femte punkten* tillsammans med kravet i *andra stycket* motsvarar hittillsvarande tredje stycket.

28 § *Vid utebliven betalning* får distributionen av fjärrvärme *till en konsument* avbrytas *endast* om

1. fjärrvärmeföretagets fordran är ostridig,

2. det rör sig om ett väsentligt avtalsbrott,

3. konsumenten inte *har* följt *en skriftlig uppmaning* att *inom en skälig tid* betala fordran*,*

4. konsumenten, efter att den tid för betalning som avses i 3 löpt ut, har delgetts en skriftlig påminnelse om att betala fordran inom en månad från delgivningen,

5. påminnelsen innehöll *information* om

a) att distributionen av fjärrvärme kan avbrytas om fordran inte betalas, och

b) vad konsumenten kan göra för att undvika att distributionen avbryts,

6. ett meddelande om innehållet i påminnelsen har *lämnats* till socialnämnden i den kommun där konsumenten får fjärrvärme distribuerad*,*

7. socialnämnden inte inom en månad från delgivningen av den skriftliga påminnelsen som avses i 4 har betalat fordran eller tagit på sig betalningsansvaret för den, och

8. omständigheterna är sådana att det saknas anledning att befara att ett avbrott skulle medföra en personskada som inte är obetydlig eller omfattande sakskada.

Om konsumenten har handlat otillbörligt, får distributionen avbrytas trots att omständigheterna inte är sådana som anges i första stycket 8.

Av paragrafen framgår det vilka förutsättningar som gäller för att ett fjärrvärmeföretag ska ha rätt att avbryta distributionen av fjärrvärme till en konsument som inte har betalat enligt avtalet. Genom paragrafen genomförs delvis artikel 21.9 i energieffektivitetsdirektivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.1.9.

Första stycket andra punkten ändras så att det uttryckligen anges att konsumentens avtalsbrott måste vara väsentligt för att distributionen av fjärrvärme ska få avbrytas. Detta innebär inte någon ändring i sak.

I *tredje punkten* tydliggörs att konsumenten måste få en skriftlig uppmaning att betala fordran inom en skälig tid. Detta innebär inte någon ändring i sak.

Av *fjärde punkten* framgår det att konsumenten efter den skriftliga uppmaningen ska delges en skriftlig påminnelse att betala inom en månad från delgivning, till skillnad från det hittillsvarande kravet på tre veckor, för att distributionen av fjärrvärme ska få avbrytas.

I *femte punkten* införs ett krav på att konsumenten ska få information om vad den kan göra för att undvika att distributionen avbryts. Informationen kan exempelvis avse betalningsplaner, råd om skuldhantering, anstånd med bortkoppling, system för förskottsbetalning, energikartläggning och energirådgivningstjänster. Liksom kravet i hittillsvarande tredje punkten måste konsumenten också få information om att fjärrvärmen kan avbrytas om fordran inte betalas.

Kravet i *sjätte punkten* motsvarar i sak hittillsvarande fjärde punkten.

Kravet i *sjunde punkten* motsvarar hittillsvarande andra stycket med den skillnaden att fristen nu är en månad i stället för tre veckor.

Åttonde punkten tillsammans med kravet i *andra stycket* motsvarar hittillsvarande första stycket och 27 § tredje stycket.

30 § Ett fjärrvärmeföretag har rätt till skälig ersättning av en konsument för *kostnaderna för* åtgärder enligt 27 och 28 §§*, dock inte för information om vad konsumenten kan göra för att undvika att distributionen avbryts.*

I paragrafen anges vilka kostnader ett fjärrvärmeföretag har rätt till ersättning för med anledning av de åtgärder som anges i 27 och 28 §§. Genom paragrafen genomförs delvis artikel 21.9 i energieffektivitetsdirektivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.1.9.

I paragrafen införs en begränsning som innebär att information om vad konsumenten kan göra för att undvika att distributionen av fjärrvärme avbryts, som en konsument ska informeras om enligt 27 och 28 §§, inte får medföra kostnader för konsumenten.

Avbrytande av distribution till fjärrvärmekunder som inte är konsumenter

36 a § *Om ett fjärrvärmeföretag vill avbryta distributionen av fjärrvärme till en fjärrvärmekund som inte är en konsument och kunden har rätt att vidta åtgärder för att undvika att distributionen avbryts, ska fjärrvärmeföretaget ge kunden lämplig information om vad kunden kan göra för att undvika att distributionen avbryts. Informationen ska lämnas senast en månad före den planerade bortkopplingen och utan extra kostnad för fjärrvärmekunden.*

I paragrafen, som är ny, anges att ett fjärrvärmeföretag i vissa fall måste lämna viss information till en fjärrvärmekund som inte är en konsument innan distribution av fjärrvärme avbryts. Genom paragrafen genomförs delvis artikel 21.9 i energieffektivitetsdirektivet. Paragrafen utformas efter synpunkter från *Lagrådet.* Övervägandena finns i avsnitt 6.1.9.

I de fall en fjärrvärmekund som inte är en konsument har gjort sig skyldig till ett avtalsbrott, och kunden har rätt att vidta åtgärder för att undvika att distributionen avbryts, måste kunden senast en månad före bortkopplingen få lämplig information om vad denne kan göra för att undvika avbrottet. Informationen om vad kunden kan göra för att undvika bortkoppling kan exempelvis avse betalningsplaner, råd om skuldhantering, anstånd med bortkoppling, system för förskottsbetalning eller oberoende användarrådgivning om energieffektiviseringsåtgärder och ska lämnas utan extra kostnad. Om ett fjärrvärmeföretag inte ger kunder korrekt information i rätt tid kan tillsynsmyndigheten med stöd av 53 § förelägga företaget att avhjälpa bristen.

Tillsyn

52 § Tillsynsmyndigheten ska utöva tillsyn över att fjärrvärmeföretag följer *4 a, 4 b,* 5–9, 18–21, 25–29, 31 och *36 a*–43 §§ samt föreskrifter och beslut som har meddelats i anslutning till lagen.

Tillsynsmyndigheten har rätt att på begäran få de upplysningar och ta del av de handlingar som behövs för tillsynen.

I paragrafen finns regler om tillsyn. Genom paragrafen genomförs delvis artikel 21.8 i energieffektivitetsdirektivet.

Första stycket innebär att tillsynen nu också omfattar att 4 a, 4 b, 6 e–6 h och 36 a §§ följs.

Överklagande

54 § Beslut om föreläggande enligt 16 § andra stycket och 53 §, beslut enligt *4 a och* 37 d §§ *samt* beslut om förseningsavgift får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Andra beslut enligt denna lag får inte överklagas.

I paragrafen regleras möjligheten att överklaga beslut enligt lagen. Genom paragrafen genomförs delvis artikel 26.5 i energieffektivitetsdirektivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.2.

I *första stycket* görs det ett tillägg att även beslut av tillsynsmyndigheten om godkännande av en plan om hur ett fjärrvärmesystem kan bli effektivt får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 1 april 2027.

2. Äldre föreskrifter gäller fortfarande i fråga om vilka uppgifter ett avtal om fjärrvärme ska innehålla om avtalet har ingåtts före ikraftträdandet och avtalsvillkoren inte har ändrats efter ikraftträdandet.

Enligt *första punkten* träder lagändringarna i kraft den 1 april 2027.

Av *andra punkten* framgår att äldre föreskrifter fortfarande gäller för vad ett avtal om fjärrvärme som har ingåtts före den 1 april 2027 ska innehålla, om avtalet inte har villkorsändrats efter ikraftträdandet.

Övervägandena finns i avsnitt 8.

10.4 Förslaget till lag om ändring i lagen (2014:268) om vissa kostnads-nyttoanalyser på energiområdet

Lagens innehåll

1 § *Denna lag innehåller* bestämmelser om att kostnads-nyttoanalyser ska utföras i vissa fall för att utreda potentialen för användning av högeffektiv kraftvärme och spillvärme från industrin*, tjänsteanläggningar och datacenter*.

Lagens syfte är att främja en effektiv energiförsörjning.

Paragrafen beskriver lagens innehåll.

Första stycket ändras så att det framgår att lagen omfattar även tjänsteanläggningar och datacenter. Det görs även en språklig ändring.

Ord och uttryck

2 § *I denna lag betyder*

datacenter: en byggnad eller en grupp av byggnader som används för att inrymma, ansluta och driva datorsystem, servrar och kringutrustning för datalagring, databehandling, datadistribution och relaterad verksamhet,

omfattande uppgradering: en uppgradering vars kostnad överskrider 50 procent av investeringskostnaderna för en ny jämförbar anläggning, dock inte installation av utrustning för avskiljning av koldioxid vid en förbränningsanläggning som är en industri- eller tjänsteanläggning.

I paragrafen anges innebörden av ord och uttryck som används i lagen. Paragrafen genomför artikel 2.49 och 2.50 i energieffektivitetsdirektivet. Övervägandena finns i avsnitt 5.1.

Förklaringen av vad som avses med *datacenter*, som är ny, genomför artikel 2.49 i energieffektivitetsdirektivet. Artikeln hänvisar till punkt 2.6.3.1.16 i bilaga A till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1099/2008 av den 22 oktober 2008 om energistatistik. De datorsystem och servrar och den kringutrustning som avses ska vara avsedda för datalagring, databehandling, datadistribution eller relaterad verksamhet. Det finns flera olika typer av datacenter: företags egna datacenter, samlokaliserade datacenter och samutrustade datacenter. I samlokaliserade datacenter installerar och förvaltar en eller flera kunder egna nätverk, servrar, lagringsutrustning och lagringstjänster. I samutrustade datacenter får en eller flera kunder tillgång till nätverk, servrar och lagringsutrustning där de driver egna tjänster medan byggnadens utrustning och stödinfrastruktur tillhandahålls av en datacentralsoperatör, se kommissionens delegerade förordning (EU) 2024/1364 av den 14 mars 2024 om den första delen av inrättandet av ett gemensamt unionssystem för bedömning av datacentraler.

Förklaringen av vad som avses med *omfattande uppgradering* ändras på så sätt att det anges att installation av en utrustning för avskiljning av koldioxid vid en förbränningsanläggning inte är en omfattande uppgradering, om förbränningsanläggningen är en industri- eller tjänsteanläggning. Angående uttrycket tjänsteanläggning, se kommentaren till 3 §. Om förbränningsanläggningen är en termisk elproduktionsanläggning eller ett datacenter kan installationen vara en omfattande uppgradering. För att en installation ska kunna vara en omfattande upp-gradering krävs fortfarande att det första ledet är uppfyllt, dvs. att investeringskostnaden överstiger 50 procent av investeringskostnaden för en ny jämförbar anläggning.

Skyldigheten att utföra en kostnads-nyttoanalys

3 § En kostnads-nyttoanalys ska utföras vid planeringen av *en nybyggnation eller omfattande uppgradering av*

1. en termisk elproduktionsanläggning *eller en anläggning för produktion av enbart värme* med en tillförd effekt på mer än *10* megawatt,
2. en industrianläggning med en tillförd effekt på mer än *8* megawatt *i vilken* spillvärme *kan uppstå*,
3. *en tjänsteanläggning med en tillförd effekt på mer än 7 megawatt i vilken spillvärme kan uppstå*, eller
4. *ett datacenter med en installerad effekt på mer än 1 megawatt*.

Kostnads-nyttoanalysen ska utföras av den som bedriver eller avser att bedriva verksamheten i den anläggning som omfattas av analysen*, i samarbete med den som ansvarar för driften av anläggningen, om det är en annan aktör.*

Paragrafen innehåller bestämmelser om skyldigheten att utföra en kostnads-nyttoanalys vid planeringen av nybyggnation eller omfattande uppgradering av vissa typer av anläggningar. Paragrafen genomför delar av artikel 26.7 första stycket i energieffektivitetsdirektivet. Övervägandena finns i avsnitt 5.1 och 5.3.

I *första stycket* anges vilka fem olika typer av anläggningar som omfattas av kravet på att utföra en kostnads-nyttoanalys. Kravet omfattar inte bara nya anläggningar utan även omfattande uppgraderingar av de typer av anläggningar som anges i paragrafen. Vad som avses med omfattande uppgradering anges i 2 §. Kostnads-nyttoanalysen bör göras i ett tidigt skede i planeringen, eftersom den syftar till att utgöra underlag för beslut om en anläggnings utformning (jfr prop. 2013/14:174 s. 159). Den tillförda effekten som avses i de tre första punkterna räknas ut genom att dividera den totala årliga energitillförseln med antalet motsvarande lasttimmar under året.

Enligt *första punkten* omfattas termiska elproduktionsanläggningar och anläggningar för produktion av enbart värme med en tillförd effekt på mer än 10 megawatt av kravet på att utföra kostnads-nyttoanalyser. Ändringen innebär att fler termiska elproduktionsanläggningar omfattas av kravet. Den innebär också att kravet på att göra kostnads-nyttoanalyser och omfattar anläggningar för produktion av enbart värme. Den tidigare skrivningen om total tillförd effekt ändras till tillförd effekt. Ändringen är redaktionell.

Andra punkten omfattar industrianläggningar med en årlig total tillförd effekt på över 8 megawatt. Ändringen innebär att fler industrianläggningar än i dag omfattas. Den tidigare skrivningen om total tillförd effekt ändras till tillförd effekt. Ändringen är redaktionell. Det hittillsvarande kravet på att industrianläggningen ska generera användbar spillvärme för att omfattas av reglerna slopas. Däremot omfattas endast industrianläggningar där det kan uppstå någon form av spillvärme av kravet. Spillvärme är värme som oundvikligen genereras som biprodukt i anläggningar, och som skulle gå förlorad i luft eller vatten om det inte fanns tillgång till ett fjärrvärme- eller kylsystem, jfr artikel 2 andra stycket 9 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 av den 11 december 2018 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor och skäl 105 i energieffektivitetsdirektivet.

I *tredje punkten* anges att en tjänsteanläggning med en tillförd effekt på mer än 7 megawatt omfattas av kravet. Det krävs också att spillvärme kan uppstå i anläggningen. Punkten genomför delar av artikel 26.7 första stycket c i energieffektivitetsdirektivet. Endast anläggningar som inte är termiska elproduktionsanläggningar, industrianläggningar eller datacenter är tjänsteanläggningar. Exempel på tjänsteanläggningar är anläggningar för rening av avloppsvatten, anläggningar för flytande gas, stora kommersiella byggnader och elektriska undercentraler.

I *fjärde punkten* anges att datacenter med en installerad effekt över 1 megawatt omfattas av kravet på att utföra kostnads-nyttoanalyser. Med installerad effekt avses den maximala energi som kan flöda genom en viss anläggning. Det är inte den energi som faktiskt flödar genom datacentret, utan ett teoretiskt maximum. Mätpunkten vid elleveransgränsen eller elleveransgränserna ska användas.

Enligt *andra stycket* ska den som bedriver eller avser att bedriva verksamheten i anläggningen utföra analysen (jfr prop. 2013/14/:174 s. 159). Kostnads-nyttoanalysen ska utföras i samarbete med den som ansvarar för driften av anläggningen. Bestämmelsen aktualiseras endast när den som driver anläggningen är en annan person än den som bedriver eller avser

bedriva verksamhet där. Situationen kan t.ex. uppstå i ett samlokaliserat datacenter, se kommentaren till 2 §.

Kraven i hittillsvarande första stycket tredje och fjärde punkterna på att utföra en kostnads-nyttoanalys vid planeringen av en ny energiproduktionsanläggning inom ett befintligt fjärrvärme- eller fjärrkylenät tas bort. Det införs dock en övergångsbestämmelse som gäller för analyser som redan har utförts, se kommentaren till ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna.

Vad en kostnads-nyttoanalys ska innehålla

4 § En kostnads-nyttoanalys ska innehålla en utvärdering av de kostnader och fördelar som skulle uppstå genom att i fråga om

1. en termisk elproduktionsanläggning *eller en anläggning för produktion av enbart värme* driva anläggningen som en högeffektiv kraftvärmeanläggning,
2. en industrianläggning *eller en tjänsteanläggning utnyttja* spillvärme *i och utanför anläggningen*, eller
3. *ett datacenter utnyttja spillvärme för att tillgodose en ekonomiskt motiverad efterfrågan, och att*

a) ansluta datacentret till ett fjärrvärme- eller fjärrkylenät, eller

b) vidta åtgärder för att säkerställa någon annan återvinning av spillvärme.

En kostnads-nyttoanalys ska dessutom innehålla en utvärdering av de kostnader och fördelar som skulle uppstå om anläggningen byggdes på eller flyttades till en plats där den skulle kunna få avsättning för spillvärme.

Paragrafen reglerar vad en kostnads-nyttoanalys ska innehålla. Den genomför delar av artikel 26.7 första stycket i energieffektivitetsdirektivet. Övervägandena finns i avsnitt 5.2.

Första stycket första punkten ändras på så sätt att även nya eller uppgraderade anläggningar för produktion av enbart värme omfattas av kravet på att en kostnads-nyttoanalys ska innehålla en utvärdering av kostnaderna och fördelarna med att driva anläggningen som en högeffektiv kraftvärmeanläggning. Vad som avses med högeffektiv kraftvärme framgår av bilaga III till energieffektivitetsdirektivet.

I *första stycket andra punkten* anges att en kostnads-nyttoanalys för en industrianläggning eller tjänsteanläggning ska innehålla en utvärdering av de kostnader och fördelar som skulle uppstå genom att tillvarata spillvärme i och utanför anläggningen. Punkten genomför delar av artikel 26.7 b och c i energieffektivitetsdirektivet. För industrianläggningar innebär detta en ändring i förhållande till hittillsvarande reglering. En kostnads-nyttoanalys ska inte längre avse kostnader och fördelar med att driva anläggningen så att spillvärme tillvaratas för elproduktion eller i ett nät för fjärrvärme eller fjärrkyla. Kostnads-nyttoanalysen får dock även i fortsättningen innehålla en sådan bedömning, om det bedöms vara relevant för den enskilda industrianläggningen. Att bedöma hur spillvärme kan tillvaratas i och utanför industrianläggningar och tjänsteanläggningar är bredare än de krav som hittills gällt för industrianläggningars kostnads-nyttoanalyser. Det kan t.ex. handla om att spillvärmen används för interna processer som kräver värme eller att värmen används för att driva eller bidra med värme till närliggande anläggningar.

I *första stycket tredje punkten* anges att kostnads-nyttoanalysen för datacenter ska innehålla en utvärdering av kostnaderna och fördelarna med

att utnyttja spillvärme för att tillgodose en ekonomiskt motiverad efterfrågan. Utnyttjandet kan ske genom att ansluta datacentret till ett fjärrvärme- eller fjärrkylenät eller genom att vidta åtgärder för att på något annat sätt återvinna spillvärme. Åtgärder för att säkerställa återvinning av spillvärmen kan avse åtgärder innanför och utanför datacentret. Analysen ska omfatta bl.a. teknisk genomförbarhet, kostnadseffektivitet och påverkan på energieffektivitet och efterfrågan på lokal värme (jfr artikel 26.7 d). Den ska även beakta kylsystemlösningar som tillåter att spillvärmen avlägsnas eller fångas in på en användbar temperaturnivå med minimal ytterligare energitillförsel (jfr artikel 26.7 andra stycket).

Enligt *andra stycket*, som är nytt, ska kostnads-nyttoanalyser som görs vid nyplanering eller inför en omfattande uppgradering av de anläggningar som omfattas av lagen innehålla en utvärdering av fördelarna och kostnaderna med att placera anläggningen på en plats där anläggningen kan avsätta sin spillvärme. Vad som avses med omfattande uppgradering anges i 2 §.

I kostnads-nyttoanalysen ska det alltså finnas en bedömning av fördelar och kostnader med att bygga eller flytta anläggningen till en geografisk plats där det finns ett fjärrvärmenät eller en annan anläggning som kan ta emot spillvärmen. Kravet innebär att den som planerar en ny eller uppgraderad anläggning ska göra både en bedömning av förutsättningarna på den nuvarande eller planerade platsen och en bedömning av hur förutsättningarna skulle ändras vid en flytt. Bedömningen kan göras med hänsyn till de faktiska förutsättningarna att avsätta spillvärme på en utpekad alternativ plats eller förutsättningarna att avsätta spillvärme om anläggningen skulle placeras på ett visst avstånd från ett fjärrvärmenät eller annan anläggning som kan använda spillvärmen.

Detaljerade bestämmelser om innehållet i en kostnads-nyttoanalys finns i bilaga XI och artikel 26.12. Dessa krav kan införas på lägre normnivå än lag med stöd av 5 § (jfr prop. 2013/14:174 s. 160–162).

Användning av spillvärme från datacenter

4 a § *Ett datacenter med en installerad effekt som överstiger 1 megawatt ska utnyttja spillvärme eller vidta åtgärder för att säkerställa återvinning av spillvärme, om en kostnads-nyttoanalys enligt denna lag visar att det är tekniskt och ekonomiskt genomförbart.*

Paragrafen, som är ny, innebär att datacenter i vissa fall är skyldiga att utnyttja spillvärme som uppstår i verksamheten. Paragrafen genomför artikel 26.6 i energieffektivitetsdirektivet. Övervägandena finns i avsnitt 5.4.

När ett datacenter byggs eller genomgår en omfattande uppgradering ska verksamhetsutövaren, eventuellt i samarbete med den som driver anläggningen, genomföra en kostnads-nyttoanalys. Om kostnads-nyttoanalysen visar att det är tekniskt och ekonomiskt genomförbart att utnyttja spillvärmen, eller vidta åtgärder för att säkerställa återvinning av spillvärmen, ska den utnyttjas eller återvinnas. Detta skiljer datacenter från de övriga typerna av anläggningar som räknas upp i lagen, som inte är skyldiga att följa utfallet i en kostnads-nyttoanalys.

Teknisk genomförbarhet är beroende av datacentrets egenskaper och av tillgången till tekniska lösningar för att utnyttja spillvärmen eller att vidta åtgärder för att säkerställa återvinning av den, utan att datacentrets syfte och primära verksamhet riskeras.

Ekonomisk genomförbarhet handlar om förmågan att genomföra ett projekt för att utnyttja spillvärme eller att genomföra andra åtgärder för återvinning av spillvärme på ett ekonomiskt lönsamt eller hållbart sätt. Ett projekt är ekonomiskt genomförbart om projektet genererar tillräckliga inkomster eller tillräckligt värde för att vara kostnadstäckande och ge en rimlig riskersättning och avkastning på investeringen. Vid bedömningen av den ekonomiska genomförbarheten ska hänsyn tas till faktorer som produktionskostnader, finansieringsalternativ, risker och vinst- eller besparingspotential.

Kostnads-nyttoanalysen ska innehålla en bedömning av vilka förutsättningarna blir för datacenter att utnyttja spillvärme eller återvinna den på något annat sätt på den avsedda platsen och hur förutsättningarna skulle ändras på en annan plats, se kommentaren till 4 §. Kostnads-nyttoanalysen är enbart ett underlag för beslutet om var datacentret ska lokaliseras. Den som planerar det nya eller uppgraderade datacentret är fortfarande fri att välja en plats där det inte är ekonomiskt eller tekniskt genomförbart att använda spillvärme eller andra tillämpningar för spillvärme.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 1 april 2027.
2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande i mål enligt miljöbalken om tillstånd och i ärenden om anmälningar som gjorts enligt föreskrifter meddelade med stöd av 9 kap. miljöbalken, om ansökan eller anmälan har gjorts före ikraftträdandet.

Övervägandena finns i avsnitt 8.

I *första punkten* anges att lagen träder i kraft den 1 april 2027.

Andra punkten innebär att äldre bestämmelser fortfarande ska gälla i vissa fall. Enligt 22 kap. 1 e § miljöbalken ska en ansökan om tillstånd för en anläggning som måste göra en kostnads-nyttoanalys enligt förevarande lag innehålla en redovisning av slutsatserna i kostnads-nyttoanalysen och beslutet om att godkänna den. På liknande sätt gäller enligt 25 c § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd att en anmälan om en miljöfarlig verksamhet ska innehålla slutsatserna i en kostnads-nyttoanalys och ett beslut om att analysen godkänts. I 22 kap. 25 g § miljöbalken anges att en dom om tillstånd för en anläggning som måste göra en kostnads-nyttoanalys ska innehålla en redovisning av slutsatserna i kostnads-nyttoanalysen. Äldre bestämmelser i kostnads-nyttoanalyslagen ska fortfarande tillämpas i mål om tillstånd enligt miljöbalken där ansökan gjorts före ikraftträdandet. Mål som är pågående när ändringarna träder i kraft påverkas därmed inte av de ändrade reglerna. Anmälningsärenden som har inletts före ikraftträdandet ska inte heller påverkas av de ändrade reglerna om kostnads-nyttoanalyser.

10.5 Förslaget till lag om ändring i fjärrkylelagen (2022:332)

Lagens innehåll

1 § Denna lag innehåller bestämmelser om *effektiva fjärrkylesystem, rättigheter för fjärrkylekunder,* mätning och fakturering i fråga om fjärrkyla och om information om energianvändning.

I paragrafen anges lagens innehåll.

Det görs ett tillägg om att lagen också innehåller bestämmelser om effektiva fjärrkylesystem och rättigheter för fjärrkylekunder. Övervägandena finns i avsnitt 6.2.

Ordförklaringar

2 § I denna lag avses med

avtal om fjärrkyla: avtal om distribution i rörledning av kallvatten eller en annan bärare av värmeenergi för avkylning och om försäljning av den distribuerade kylan,

fjärrkyleföretag: den som bedriver fjärrkyleverksamhet,

fjärrkylekund: den som ingått ett avtal om leverans av fjärrkyla med ett fjärrkyleföretag,

fjärrkyleverksamhet:

– distribution i rörledningar av kallvatten eller en annan bärare av värmeenergi för avkylning, om en obestämd grupp mottagare inom ett visst geografiskt område får anslutas till verksamheten, och

– produktion och försäljning av den fjärrkyla som distribueras i rörledningarna, om det är distributören som bedriver produktionen och försäljningen,

konsument: fjärrkylekund som är en fysisk person och som använder fjärrkyla i huvudsak utanför näringsverksamhet.

I paragrafen anges innebörden av vissa ord som används i lagen. Övervägandena finns i avsnitt 6.1.2.

Förklaringen av avtal om fjärrkyla är ny. Förklaringen har betydelse för bestämmelserna om avtal i 3 a, 7 a och 7 b §§.

Förklaringen av konsument är ny. Förklaringen har betydelse för bestämmelserna i 3 a, 7 c och 7 e §§.

Effektiva fjärrkylesystem

2 a § *Ett fjärrkyleföretag vars fjärrkylesystem inte är effektivt ska upprätta en plan för hur fjärrkylesystemet kan bli effektivt. Planen ska lämnas till tillsynsmyndigheten senast ett år efter det att fjärrkylesystemet inte uppfyllde kraven för att vara effektivt och därefter vart femte år så länge som fjärrkylesystemet inte är effektivt. Planen ska godkännas av tillsynsmyndigheten.*

Paragrafen, som är ny, innehåller krav på fjärrkyleföretag att i vissa fall upprätta en plan för hur fjärrkylesystemet kan bli effektivt. Genom paragrafen genomförs delvis artikel 26.5 i energieffektivitetsdirektivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.2.

Av paragrafen framgår det att ett fjärrkyleföretag vars fjärrkylesystem inte är effektivt ska göra en plan för hur detta ska bli effektivt. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får enligt 2 b § 1 meddela

föreskrifter om vad som är ett effektivt fjärrkylesystem. Planen ska lämnas till tillsynsmyndigheten som ska godkänna planen, om den uppfyller kraven på vad en plan ska innehålla enligt de förskrifter som kan meddelas med stöd av 2 b § 2. Om planen inte godkänns av tillsynsmyndigheten kan tillsynsmyndigheten enligt 10 § förelägga företaget att avhjälpa bristen. Från det att ett fjärrkylesystem inte uppfyller kraven för att vara effektivt har fjärrkyleföretaget ett år på sig att upprätta och ge in en plan. Det innebär att om ett fjärrkyleföretag inte uppfyller kraven för att vara effektivt i exempelvis mars ett visst år ska fjärrkyleföretaget upprätta och ge in en plan senast i mars året därpå. Därefter ska en plan ges in vart femte år så länge fjärrkylesystemet inte är effektivt.

2 b § *Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela de föreskrifter som behövs till följd av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen om*

1. vad som är ett effektivt fjärrkylesystem,
2. innehållet i planen för hur fjärrkylesystemet kan bli effektivt, och
3. undantag från kravet på att upprätta en plan

Paragrafen, som är ny, innehåller ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om effektiva fjärrkylesystem som behövs till följd av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen. Paragrafen utformas efter synpunkter från *Lagrådet*. Övervägandena finns i avsnitt 6.2.

Paragrafen gör det möjligt att meddela föreskrifter om vad som avses med ett effektivt fjärrkylesystem och om den plan för hur ett fjärrkylesystem ska bli effektivt som ska upprättas enligt 2 a §. Föreskrifter kan meddelas både om innehållet i planen och om undantag från kravet på att upprätta en plan. De föreskrifter som meddelas med stöd av bemyndigandet kan delvis genomföra artikel 26.1, 26.4 och 26.5 i energieffektivitetsdirektivet, som exempelvis kravet på hur stor andel förnybar energi fjärrkyleföretaget måste använda i produktionen av fjärr-kyla för att fjärrkylesystemet ska vara effektivt och gränsen för när en plan måste upprättas.

Information *till fjärrkylekunder och allmänheten*

3 § *Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om att fjärrkyleföretag ska vara skyldiga att på sina webbplatser eller på något annat sätt lämna information som är till nytta för fjärrkylekunder och allmänheten.*

Paragrafen får ett nytt innehåll. Den ger regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer möjlighet att meddela föreskrifter om vilken information som fjärrkyleföretag ska vara skyldiga att lämna på sina webbplatser eller på något annat sätt. Övervägandena finns i avsnitt 6.1.4.

Informationen ska vara till nytta för fjärrkylekunder och allmänheten. De föreskrifter som meddelas med stöd av paragrafen kan delvis genomföra artikel 21.2 fjärde stycket i energieffektivitetsdirektivet. Det handlar bl.a. om tydlig information om tillämpliga priser, tariffer och standardvillkor för tillgång till och utnyttjande av tjänster avseende fjärrkyla. Med stöd av bemyndigandet kan också föreskrifter meddelas om sådan information som regleras i hittillsvarande 3 § om skyldighet för

fjärrkyleföretaget att ge information om energiprestanda och andelen förnybar energi i företagets fjärrkylesystem.

Avtal om fjärrkyla

3 a § *Ett fjärrkyleföretag ska se till att ett avtal om fjärrkyla innehåller uppgifter om*

1. fjärrkyleföretagets namn, adress, telefonnummer och webbplats,

2. vilka varor och tjänster som avtalet omfattar,

3. priset för fjärrkylan och hur det bestäms,

4. var fjärrkylekunden kan hitta information om fjärrkyleföretagets priser för fjärrkyla och de tjänster som fjärrkyleföretaget erbjuder,

5. den tid som avtalet löper på,

6. vad som gäller i fråga om förlängning av ett avtal som löper under en viss tid,

7. villkoren för fakturering,

8. villkoren för uppsägning av avtalet och eventuella avgifter som ska betalas i samband med uppsägning,

9. fjärrkyleföretagets ersättningsansvar om det inte uppfyller avtalet,

10. hur tvistlösning utanför domstol inleds, och

11. var fjärrkylekunden kan hitta information om konsumenträttigheter.

Paragrafen, som är ny, reglerar vilka uppgifter som ett avtal mellan ett fjärrkyleföretag och en fjärrkylekund ska innehålla. Genom paragrafen genomförs delvis artikel 21.2 första stycket i energieffektivitetsdirektivet. Paragrafen utformas efter synpunkter från *Lagrådet*. Övervägandena finns i avsnitt 6.1.2.

Av *första punkten* framgår det vilka kontaktuppgifter till fjärrkyleföretaget som måste anges i avtalet.

Enligt *andra punkten* ska de varor och tjänster som avtalet omfattar anges. Det innebär att eventuella tjänster utan tilläggsavgifter som kombineras med avtalet, som exempelvis underhålls-, reparations- och flexibilitetstjänster ska anges. En beskrivning av varorna och tjänsterna bör omfatta en närmare redogörelse av dess egenskaper, t.ex. trycket och temperaturen på den fjärrkyla som levereras.

I *tredje punkten* anges det att priset för fjärrkylan och hur det bestäms ska framgå av avtalet. Det innebär att avtalet ska innehålla uppgifter om vad som har betydelse för priset för fjärrkyla. Olika komponenter i en priskonstruktion ska alltså redovisas. Av redovisningen ska det framgå vilken betydelse varje sådan komponent har för priset på fjärrkylan. Kravet innebär också att avtalet ska innehålla uppgifter om hur priset för fjärrkyla fördelar sig mellan det pris som kunden betalar som en fast engångsavgift för anslutningen och det pris som kunden sedan betalar för fjärrkyla under avtalets löptid. Om avtalet om fjärrkyla innebär att fjärrkylekunden ska betala en s.k. serviceavgift för att fjärrkyleföretaget ska ta hand om underhållet av de installationer som krävs för avkylning genom fjärrkyla, är avgiften en del av priset för fjärrkyla och ska alltså anges i avtalet.

Av *fjärde punkten* framgår det att fjärrkyleföretaget ska ange var fjärrkylekunden kan hitta information om priser för fjärrkyla och de tjänster som fjärrkyleföretaget erbjuder. Med tjänster avses framför allt kombinerade tjänster, exempelvis att fjärrkyleföretaget både tillhandahåller tjänster och varor, men även eventuella underhållstjänster. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd

av 3 § meddela föreskrifter om att fjärrkyleföretagen ska tillhandahålla denna typ av information på sin webbplats eller på något annat sätt.

Enligt *femte punkten* ska det anges i avtalet vilken tid avtalet löper på. Det innebär att om avtalet löper tills vidare så ska det framgå av avtalet. Om avtalet i stället tecknas för viss tid så ska den tiden anges.

Enligt *sjätte punkten* ska det framgå vad som gäller för förlängning av ett avtal som löper under viss tid. Kravet omfattar också eventuella avtal om tjänster som kombineras med avtalet om fjärrkyla.

Av *sjunde punkten* framgår det att avtalet ska innehålla uppgift om fakturering. Kravet omfattar exempelvis det faktureringsintervall som har överenskommits och hur fjärrkyleföretaget räknar fram uppgifterna i fakturan.

Av *åttonde punkten* framgår det att det i avtalet ska anges vilka villkor som gäller vid uppsägning av avtalet och eventuella avgifter som ska betalas i samband med uppsägning. Kravet omfattar också eventuella avtal om tjänster som kombineras med avtalet om fjärrkyla. Informationen ska omfatta både de fall då fjärrkylekunden säger upp avtalet och de fall då fjärrkyleföretaget säger upp avtalet.

Enligt *nionde punkten* ska det anges vilket ersättningsansvar fjärrkyleföretaget har om det inte uppfyller skyldigheterna enligt avtalet. I detta inbegrips exempelvis att villkor för ersättning vid bristande kvalitet på tjänsterna och vid felaktig eller försenad fakturering ska anges.

Enligt *tionde punkten* ska det anges hur tvistlösning utanför domstol inleds. Med tvistlösning utanför domstol avses exempelvis Allmänna reklamationsnämndens verksamhet när det är fråga om en tvist mellan en konsument och en näringsidkare.

Av *elfte punkten* framgår det att det i avtalet ska anges var fjärrkylekunden kan hitta information om konsumenträttigheter. Information om konsumenträttigheter omfattar bl.a. information om hantering av klagomål och annan information som kunden ska få enligt artikel 21.2 h i energieffektivitetsdirektivet.

7 a § *Innan ett avtal om fjärrkyla ingås ska fjärrkyleföretaget till fjärrkylekunden lämna*

1. information om avtalsvillkoren enligt 3 a §, och

2. en kortfattad och lättillgänglig sammanfattning av de viktigaste avtalsvillkoren.

Fjärrkyleföretaget ansvarar för att informationen om avtalsvillkoren och sammanfattningen lämnas, även i de fall avtalet ingås genom en mellanman.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om vilka uppgifter som ska finnas i sammanfattningen och hur den ska lämnas.

Paragrafen, som är ny, innehåller en skyldighet för fjärrkyleföretag att lämna viss information om avtalsvillkoren till fjärrkylekunden innan avtalet ingås. Genom paragrafen genomförs delvis artikel 21.2 andra och tredje styckena i energieffektivitetsdirektivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.1.3.

Enligt *första stycket första punkten* ska fjärrkyleföretaget lämna information om avtalsvillkor enligt 3 a § till fjärrkylekunden innan avtalet ingås.

I *första stycket andra punkten* anges det att fjärrkyleföretaget ska lämna en kortfattad och lättillgänglig sammanfattning av de viktigaste avtalsvillkoren till fjärrkylekunden. Exempel på sådana avtalsvillkor är priser och tariffer.

Enligt *andra stycket* ska informationen om avtalsvillkor och sammanfattningen lämnas även om avtalet ingås genom en mellanman. Med mellanman avses en tredje part som uppträder som ombud eller på något annat sätt förmedlar avtalet från fjärrkyleföretaget till fjärrkylekunden. Det är alltid fjärrkyleföretaget som ansvarar för att informationen lämnas.

I *tredje stycket* bemyndigas regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om vilken information som ska finnas med i den sammanfattning som fjärrkylekunderna ska få och hur den ska lämnas.

7 b § *När ett avtal om fjärrkyla har ingåtts ska fjärrkyleföretaget snarast möjligt lämna en kopia av avtalet till fjärrkylekunden.*

Paragrafen, som är ny, innehåller en skyldighet för fjärrkyleföretag att lämna en kopia av avtalet till fjärrkylekunder. Genom paragrafen genomförs delvis artikel 21.2 fjärde stycket i energieffektivitetsdirektivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.1.4.

Av paragrafen framgår att fjärrkylekunden ska få en kopia av avtalet snarast möjligt efter att avtalet har ingåtts. Detta kan göras genom att fjärrkylekunden får ett exemplar av avtalet i fysisk eller elektronisk form.

7 c § *Ett fjärrkyleföretag ska ge en konsument med funktionsnedsättning all relevant information om avtalet i tillgängliga format.*

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om den information som ska lämnas.

Paragrafen, som är ny, innehåller en skyldighet för fjärrkyleföretag att till konsumenter med funktionsnedsättning lämna relevant information om avtalet i tillgängliga format. Genom paragrafen genomförs delvis artikel 21.6 i energieffektivitetsdirektivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.1.7.

Av *första stycket* framgår det att fjärrkylekunder med funktionsnedsättning som är konsumenter ska få all relevant information om avtalet i tillgängliga format. Det kan t.ex. vara att konsumenten ska kunna ta del av information som kan uppfattas med mer än ett sinne och att informationen ska presenteras på ett begripligt sätt och i ett typsnitt med lämplig storlek och form.

I *andra stycket* bemyndigas regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om vilken information konsumenter med funktionsnedsättning ska få och hur den ska tillgängliggöras.

Betalningssätt

7 d § *Fjärrkyleföretag ska erbjuda flera betalningssätt vid fakturering och får inte missgynna en fjärrkylekund på grund av det betalningssätt som kunden har valt.*

De avgifter som tas ut för ett visst betalningssätt eller för ett system för förskottsbetalning får inte överstiga betalningsmottagarens kostnader för tillhandahållandet av betalningssättet eller systemet.

I paragrafen, som är ny, regleras en skyldighet för fjärrkyleföretag att erbjuda flera betalningssätt och vilka avgifter som får tas ut för det betalningssätt som fjärrkylekunden väljer. Genom paragrafen genomförs delvis artikel 21.4 och 21.5 i energieffektivitetsdirektivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.1.6.

I *första stycket* anges att ett fjärrkyleföretag är skyldigt att erbjuda ett brett val av betalningssätt. Vilka val av betalningssätt som erbjuds ska utgå från gängse praxis på fjärrkylemarknaden. Vidare framgår det att en fjärrkylekund inte får missgynnas på grund av det betalningssätt kunden har valt. Det innebär att de betalningssätt som ett fjärrkyleföretag erbjuder inte får medföra oskälig diskriminering mellan kunder. Skillnader i avgifter som kan hänföras till betalningssätt eller system för förskottsbetalning måste vara objektiva, icke-diskriminerande och proportionella. Att en fjärrkylekund inte får missgynnas på grund av det betalningssätt som valts innebär också att ett visst val av betalningssätt inte får medföra att kunden får mindre förmånliga avtalsvillkor eller någon annan form av diskriminerande behandling.

I *andra stycket* finns det en begränsning i fråga om möjligheten att ta ut avgifter från fjärrkylekunder för olika betalningssätt eller system för förskottsbetalning. Sådana avgifter får inte överstiga kostnaderna för att tillhandahålla betalningssättet eller systemet.

Ändring av avtal

7 e § *Ett fjärrkyleföretag som med stöd av avtalet vill ändra villkoren till nackdel för en fjärrkylekund, ska i ett särskilt meddelande informera fjärrkylekunden om ändringen på ett transparent och begripligt sätt senast två veckor före den dag de ändrade villkoren ska börja gälla.*

Om fjärrkylekunden är en konsument, ska fjärrkyleföretaget i stället informera fjärrkylekunden senast en månad före den dag de ändrade villkoren ska börja gälla.

I meddelandet ska skälen för ändringen anges.

I paragrafen, som är ny, regleras vilken information ett fjärrkyleföretag måste lämna till fjärrkylekunden vid ändring av avtalsvillkor som är till nackdel för en fjärrkylekund. Genom paragrafen genomförs delvis artikel 21.3 i energieffektivitetsdirektivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.1.5.

Av *första stycket* framgår det att fjärrkyleföretaget i ett särskilt meddelande måste informera fjärrkylekunden om de ändrade villkoren senast två veckor före den dag de ska börja gälla. Att informationen ska vara transparent och begriplig innebär att information om ändringens innebörd ska vara tydlig och enkel att förstå. Meddelandet kan lämnas både i fysisk och elektronisk form.

I *andra stycket* anges det att om fjärrkylekunden är en konsument måste meddelandet om ändrade avtalsvillkor lämnas senast en månad före den dag de ändrade villkoren ska börja gälla.

Enligt *tredje stycket* ska skälen till ändringen anges i meddelandet.

Information vid avbrytande av distribution

7 f § *Om ett fjärrkyleföretag vill avbryta distributionen av fjärrkyla till en fjärrkylekund och kunden har rätt att vidta åtgärder för att undvika att distributionen avbryts, ska fjärrkyleföretaget ge fjärrkylekunden lämplig information om vad fjärrkylekunden kan göra för att undvika att distributionen avbryts. Informationen ska lämnas senast en månad före den planerade bortkopplingen och utan extra kostnad för fjärrkylekunden.*

I paragrafen, som är ny, anges att ett fjärrkyleföretag i vissa fall måste lämna viss information till fjärrkylekunden innan distribution av fjärrkyla avbryts. Genom paragrafen genomförs delvis artikel 21.9 i energieffektivitetsdirektivet. Paragrafen utformas efter synpunkter från *Lagrådet.* Övervägandena finns i avsnitt 6.1.9.

I de fall en fjärrkylekund har gjort sig skyldig till ett avtalsbrott, och kunden har rätt att vidta åtgärder för att undvika att distributionen avbryts, måste kunden senast en månad före bortkopplingen få lämplig information om vad denne kan göra för att undvika avbrottet. Informationen om vad kunden kan göra för att undvika bortkoppling kan exempelvis avse betalningsplaner, råd om skuldhantering, anstånd med bortkoppling, system för förskottsbetalning, energikartläggning och energirådgivningstjänster och ska lämnas utan extra kostnad. Om ett fjärrkyleföretag inte ger kunder korrekt information i rätt tid kan tillsynsmyndigheten med stöd av 10 § förelägga företaget att avhjälpa bristen.

Rutiner för hantering av klagomål

7 g § *Ett fjärrkyleföretag ska ha rutiner för att hantera klagomål från fjärrkylekunder på ett snabbt, enkelt och rättvist sätt.*

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om rutiner för klagomålshantering.

Paragrafen, som är ny, innehåller ett krav på att fjärrkyleföretag ska ha rutiner för hantering av klagomål från fjärrkylekunder. Genom paragrafen genomförs delvis artikel 21.7 i energieffektivitetsdirektivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.1.8.

Enligt *första stycket* ska fjärrkyleföretag ha rutiner för att hantera klagomål från fjärrkylekunder på ett snabbt, enkelt och rättvist sätt.

Med stöd av *andra stycket* kan regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela ytterligare föreskrifter om fjärrkyleföretags rutiner för klagomålshantering. Föreskrifterna kan exempelvis omfatta tidsfrister för klagomålshanteringen och vad som är en enkel och rättvis hantering av klagomål.

Överklagande

11 § Beslut enligt *2 a och* 10 *§§* får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Andra beslut enligt denna lag får inte överklagas.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

I paragrafen regleras möjligheten att överklaga beslut enligt lagen. Genom paragrafen genomförs delvis artikel 26.5 i energieffektivitetsdirektivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.2.

I *första stycket* görs det ett tillägg om att även beslut av tillsynsmyndigheten i fråga om godkännande av en plan för hur ett fjärrkylesystem kan bli effektivt får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 1 april 2027.
2. Äldre föreskrifter gäller fortfarande i fråga om vilka uppgifter ett avtal om fjärrkyla ska innehålla om avtalet har ingåtts före ikraftträdandet och avtalsvillkoren inte har ändrats efter ikraftträdandet.

Övervägandena finns i avsnitt 8.

Enligt *första punkten* träder lagändringarna i kraft den 1 april 2027.

Av *andra punkten* framgår att äldre föreskrifter fortfarande gäller för vad ett avtal om fjärrkyla som har ingåtts före den 1 april 2027 ska innehålla, om avtalet inte har villkorsändrats efter ikraftträdandet.

10.6 Förslaget till lag om ändring i lagen (2022:333) om energimätning i byggnader

Lagens innehåll

1 § Denna lag innehåller bestämmelser om energimätning i lägenheter *samt om* information*, priser och avtalsvillkor som avser* energianvändning.

I paragrafen anges lagens innehåll. Övervägandena finns i avsnitt 6.1.3 och 6.1.5.

Det görs ett tillägg om att lagen också omfattar information om priser och avtalsvillkor avseende energianvändning.

Avläsning av mätsystem och tillhandahållande av information

6 § Den som äger en byggnad där system för individuell mätning har installerats enligt 3 eller 4 § ska

1. se till att mängden energi som används för uppvärmning och mängden tappvarmvatten för hushållsbruk till varje lägenhet läses av,
2. säkerställa att varje lägenhetsinnehavare får faktureringsinformation och information om energianvändning och att informationen, på begäran, lämnas till ett företag som lägenhetsinnehavaren har utsett*,*
3. på begäran och utan kostnad lämna lägenhetsinnehavaren den information om priser, tariffer och standardvillkor för uppvärmning som ägaren har tillgång till, och
4. snarast möjligt vidarebefordra information om nya avtalsvillkor för uppvärmning till lägenhetsinnehavaren.

I paragrafen regleras avläsning av mängden energi för uppvärmning och tappvarmvatten för hushållsbruk och tillhandahållande av information. Genom ändringarna genomförs delvis artiklarna 21.2 tredje och femte styckena, 21.3 och 21.6 i energieffektivitetsdirektivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.1.3 och 6.1.5.

Enligt den nya *tredje punkten* ska lägenhetsinnehavaren på begäran få information om priser, tariffer och standardvillkor för uppvärmning. Denna information ska ges av ägaren utan kostnad för lägenhetsinne-

havaren. Ägaren är endast skyldig att lämna sådan information som denne har fått från fjärrvärmeföretaget.

Av den nya *fjärde punkten* framgår det att ägaren snarast möjligt ska vidarebefordra information om nya avtalsvillkor för uppvärmning till lägenhetsinnehavaren. Skyldigheten förutsätter att ägaren har fått de nya avtalsvillkoren från fjärrvärmeföretaget.

6 a § *Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela*
1. ytterligare föreskrifter om lämnande av information
a) enligt 6 § 2 och om undantag från dessa krav, och
b) om priser, tariffer och standardvillkor, och
2. föreskrifter om fakturering och kostnadsfördelning.

I paragrafen, som är ny, ges regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer möjlighet att meddela föreskrifter om lämnande av viss typ av information. Genom paragrafen genomförs delvis artiklarna 21.2 tredje stycket och 21.6 i energieffektivitetsdirektivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.1.3.

Första punkten a motsvarar i sak hittillsvarande 6 § andra stycket.

Med stöd av *första punkten b* kan ytterligare föreskrifter meddelas om lämnande av priser, tariffer och standardvillkor. Föreskrifterna kan exempelvis avse hur och när informationen ska lämnas.

I

(Lagstiftningsakter)

DIREKTIV

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV (EU) 2023/1791

av den 13 september 2023

om energieffektivitet och om ändring av förordning (EU) 2023/955 (omarbetning)

(Text av betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 194.2,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ([1]),

med beaktande av Regionkommitténs yttrande ([2]),

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet ([3]), och

av följande skäl:

(1) Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/27/EU ([4]) har ändrats väsentligt flera gånger ([5]). Eftersom ytterligare ändringar ska göras, bör det direktivet av tydlighetsskäl omarbetas.

(2) I sitt meddelande av den 17 september 2020 *Höjning av Europas klimatambition för 2030 – Investering i en klimatneutral framtid till förmån för våra medborgare* (*klimatmålsplanen*) föreslog kommissionen att unionens klimatambition skulle höjas genom en ökning av utsläppsmålen för växthusgaser till minst 55 % under 1990 års nivåer senast 2030. Detta är en betydande ökning jämfört med det nuvarande målet om en minskning med 40 %. Genom förslaget fullgjordes åtagandet i meddelandet från kommissionen av den 11 december 2019 *Den europeiska gröna given* om att lägga fram en övergripande plan för att öka unionens mål för 2030 till 55 % på ett ansvarsfullt sätt. Den är också i enlighet med målen i Parisavtalet som antogs den 12 december 2015 inom ramen för FN:s ramkonvention om klimatförändringar (*Parisavtalet*), nämligen att hålla ökningen av den globala medeltemperaturen långt under två grader över förindustriell nivå samt göra ansträngningar för att hålla den till 1,5 grader.

([1]) EUT C 152, 6.4.2022, s. 134.
([2]) EUT C 301, 5.8.2022, s. 139.
([3]) Europaparlamentets ståndpunkt av den 11 juli 2023 (ännu inte offentliggjord i EUT) och rådets beslut av den 25 juli 2023.
([4]) Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/27/EU av den 25 oktober 2012 om energieffektivitet, om ändring av direktiven 2009/125/EG och 2010/30/EU och om upphävande av direktiven 2004/8/EG och 2006/32/EG (EUT L 315, 14.11.2012, s. 1).
([5]) Se del A i bilaga XVI.

(3) I sina slutsatser av den 10–11 december 2020 ställde sig Europeiska rådet bakom unionens bindande mål med en inhemsk nettominskning av utsläppen av växthusgaser på minst 55 % senast 2030 jämfört med 1990. Europeiska rådet konstaterade att klimatambitionerna behövde höjas på ett sätt som kommer att driva på en hållbar ekonomisk tillväxt, skapa arbetstillfällen, medföra hälso- och miljövinster för unionsmedborgarna samt bidra till unionens ekonomis långsiktiga globala konkurrenskraft genom att främja innovation i grön teknik.

(4) För att genomföra dessa mål aviserade kommissionen i sitt meddelande av den 19 oktober 2020 *Kommissionens arbetsprogram 2021 – Ett livskraftigt EU i en känslig omvärld* ett lagstiftningspaket för att minska utsläppen av växthusgaser med minst 55 % senast 2030 (*55 %-paketet*) och göra Europeiska unionen klimatneutral senast 2050. Paketet omfattar en rad politikområden, bland annat energieffektivitet, förnybar energi, markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk, energibeskattning, ansvarsfördelning och utsläppshandel.

(5) Syftet med 55 %-paketet är att skydda och skapa jobb i unionen och göra det möjligt för unionen att bli världsledande i utvecklingen och användningen av ren teknik i den globala energiomställningen, inbegripet när det gäller energieffektivitetslösningar.

(6) Prognoser visar att med ett fullständigt genomförande av den nuvarande politiken skulle minskningen av utsläppen av växthusgaser 2030 uppgå till omkring 45 % jämfört med 1990 års nivåer, om utsläpp och upptag genom markanvändning inte räknas med, och omkring 47 % när de räknas med. I klimatmålsplanen föreskrivs därför en rad åtgärder i alla ekonomiska sektorer och ändringar av de viktigaste lagstiftningsinstrumenten som krävs för att klara denna höjda klimatambition.

(7) I sitt meddelande av den 28 november 2018 *En ren jord åt alla - En europeisk strategisk långsiktig vision för en stark, modern, konkurrenskraftig och klimatneutral ekonomi* konstaterade kommissionen att energieffektivitet är ett nyckelområde för åtgärder, eftersom en fullständig utfasning av fossila bränslen i unionens ekonomi annars inte kan uppnås. Behovet av att tillvarata de kostnadseffektiva energibesparingsmöjligheterna har lett till unionens nuvarande energieffektivitetspolitik. I december 2018 infördes unionens nya överordnade energieffektivitetsmål för 2030 på minst 32,5 %, jämfört med energianvändningsprognosen för 2030, som en del av paketet *Ren energi för alla i EU*, som syftade till att prioritera energieffektivitet, uppnå globalt ledarskap inom förnybar energi och skapa rättvisa villkor för konsumenterna.

(8) Den konsekvensanalys som åtföljer klimatmålsplanen visade att för att uppnå den höjda klimatambitionen måste energieffektivitetsförbättringarna öka avsevärt från den nuvarande nivån på 32,5 %.

(9) En höjning av unionens energieffektivitetsmål för 2030 kan minska energipriserna och vara avgörande för minskade växthusgasutsläpp, i kombination med en ökning och användning av elektrifiering, väte, e-bränslen och annan relevant teknik som krävs för den gröna omställningen, även inom transportsektorn. Även med en snabb ökning av produktionen av förnybar el kan energieffektivitet minska behovet av ny kraftproduktionskapacitet och kostnaderna för lagring, överföring och distribution. Ökad energieffektivitet är också av stor vikt för unionens energiförsörjningstrygghet genom att unionens beroende av bränsleimport från tredjeländer minskar. Energieffektivitet är en av de renaste och mest kostnadseffektiva åtgärderna för att hantera detta beroende.

(10) De sammanlagda nationella bidrag som medlemsstaterna meddelat i sina nationella energi- och klimatplaner når inte upp till unionens mål på 32,5 %. Bidragen skulle kollektivt minska primärenergianvändningen med 29,7 % och den slutliga energianvändningen med 29,4 % jämfört med prognoserna för 2030 i EU:s referensscenario 2007. Detta skulle innebära ett kollektivt underskott på 2,8 procentenheter för primärenergianvändning och 3,1 procentenheter för den slutliga energianvändningen för EU27.

(11) Ett antal medlemsstater lade fram ambitiösa nationella energi- och klimatplaner, som av kommissionen bedömts vara ”tillräckliga” och som innehöll åtgärder som gör det möjligt för dessa medlemsstater att bidra till att uppnå de kollektiva energieffektivitetsmålen med en kvot som är större än unionsgenomsnittet. Dessutom har ett antal medlemsstater dokumenterat ”tidiga ansträngningar” när det gäller att uppnå energibesparingar, nämligen energibesparingar som ligger över unionens genomsnittliga utvecklingsbanor under de senaste åren. I båda fallen är detta betydande ansträngningar som bör erkännas och tas med i unionens framtida prognosmodeller och som kan fungera som goda exempel på hur alla medlemsstater kan arbeta med sin energieffektivitetspotential för att ge betydande fördelar till sina ekonomier och samhällen.

(12) I vissa fall skiljer sig de antaganden som kommissionen använde i EU:s referensscenario 2020 från de antaganden som vissa medlemsstater använder för referensscenarier som ligger till grund för deras nationella energi- och klimatplaner. Detta kan leda till avvikelser när det gäller beräkningen av primärenergianvändning, men båda metoderna är giltiga med avseende på primärenergianvändning.

(13) Potentialen för energibesparingar är fortfarande stor inom alla sektorer, men det finns särskilda utmaningar när det gäller transporter, i och med att transportsektorn står för mer än 30 % av den slutliga energianvändningen, och byggnader, eftersom 75 % av unionens byggnadsbestånd har låg energiprestanda. En annan allt viktigare sektor är sektorn för informations- och kommunikationsteknik (IKT), som står för 5–9 % av världens totala elanvändning och mer än 2 % av världens utsläpp. År 2018 stod datacenter för 2,7 % av efterfrågan på el i EU28. I detta sammanhang lyfte kommissionen, i sitt meddelande av den 19 februari 2020 *Att forma EU:s digitala framtid* (*unionens digitala strategi*), fram behovet av klimatneutrala, mycket energieffektiva och hållbara datacenter och insynsåtgärder riktade mot telekomoperatörer gällande deras miljöpåverkan. Den eventuella ökning av industrins efterfrågan på energi som kan bli resultatet av att den fasar ut fossila bränslen, särskilt för energiintensiva processer, bör också beaktas.

(14) Den högre ambitionen innebär att främjandet av kostnadseffektiva energieffektivitetsåtgärder måste öka inom alla delar av energisystemet och inom alla berörda sektorer där verksamheten påverkar efterfrågan på energi, såsom transportsektorn, vattensektorn och jordbrukssektorn. Att förbättra energieffektiviteten i hela energikedjan, inbegripet produktion, överföring, distribution och slutanvändning av energi, kommer att gynna miljön, förbättra luftkvaliteten och folkhälsan, minska utsläppen av växthusgaser, förbättra energitryggheten genom att minska behovet av att importera energi, särskilt fossila bränslen, sänka energikostnaderna för hushåll och företag, bidra till att lindra energifattigdom och leda till ökad konkurrenskraft, fler jobb och ökad ekonomisk verksamhet i hela ekonomin. Att förbättra energieffektiviteten skulle därmed förbättra livskvaliteten för medborgarna, och samtidigt bidra till att unionens energiförbindelser med partner i tredjeländer omvandlas för att uppnå klimatneutralitet. Detta överensstämmer med unionens åtaganden inom ramen för energiunionen och den globala klimatagenda som upprättats genom Parisavtalet. Förbättrad energiprestanda inom olika sektorer kan sporra till stadsförnyelse, inbegripet förbättring av byggnader, och förändringar i mobilitets- och tillgänglighetsmönster, samtidigt som effektivare, hållbarare och billigare alternativ främjas.

(15) Detta direktiv innebär ett steg framåt mot klimatneutralitet senast 2050, där, energieffektivitet ska behandlas som en energikälla i sig. Principen om energieffektivitet först är en övergripande princip som bör beaktas i alla sektorer, även utanför energisystemet, på alla nivåer, inklusive finanssektorn. Energieffektivitetslösningar bör betraktas som förstahandsalternativet i samband med alla policy-, planerings- och investeringsbeslut när nya regler fastställs för försörjningssidan och andra politikområden. Principen om energieffektivitet först bör visserligen tillämpas utan att den påverkar andra rättsliga skyldigheter, mål och principer, men dessa skyldigheter, mål och principer bör inte heller begränsa principens tillämpning eller leda till undantag från dess tillämpning. Kommissionen bör säkerställa att energieffektivitet och efterfrågeflexibilitet kan konkurrera på lika villkor med produktionskapaciteten. Energieffektivitetsförbättringar behöver göras så fort de är mer kostnadseffektiva än motsvarande lösningar på försörjningssidan. Detta bör bidra till möjligheten att utnyttja de många fördelarna med energieffektivitet för unionen, särskilt för dess medborgare och företag. Genomförandet av åtgärder för förbättrad energieffektivitet bör också prioriteras i arbetet med att minska energifattigdomen.

(16) Energieffektivitet bör erkännas som en avgörande faktor och ges prioritet vid framtida beslut om investeringar i unionens energiinfrastruktur. Principen om energieffektivitet först bör också tillämpas med särskilt beaktande av såväl systemeffektivitetsstrategin som samhälls- och hälsoperspektivet, med fokus på försörjningstrygghet, integrering av energisystem och omställningen till klimatneutralitet. Därmed bör principen om energieffektivitet först bidra till att öka effektiviteten i enskilda slutanvändarsektorer och i hela energisystemet. Tillämpningen av principen bör också stödja investeringar i energieffektiva lösningar som bidrar till miljömålen i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/852 ([6]).

(17) Principen om energieffektivitet först föreskrivs i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1999 ([7]) och är central för EU:s strategi för integrering av energisystem, vilken fastställdes i kommissionens meddelande av den 8 juli 2022. Principen baseras på kostnadseffektivitet, men dess tillämpning har mer långtgående konsekvenser ur ett samhällsperspektiv. Dessa effekter kan variera beroende på omständigheterna och bör utvärderas noggrant med hjälp av robusta metoder för kostnads-nyttoanalys som tar hänsyn till de många fördelarna med energieffektivitet. Kommissionen har utarbetat särskilda riktlinjer för principens funktion och tillämpning, genom att föreslå särskilda verktyg och exempel på tillämpning inom olika sektorer. Kommissionen har också utfärdat en rekommendation till medlemsstaterna som bygger på kraven i detta direktiv och som uppmanar till specifika åtgärder när det gäller tillämpningen av principen. Medlemsstaterna bör ta största möjliga hänsyn till den rekommendationen och låta sig vägledas av den när de genomför principen om energieffektivitet i praktiken.

(18) Principen om energieffektivitet först innebär att man antar en helhetsstrategi som beaktar det integrerade energisystemets övergripande effektivitet, försörjningstryggheten och kostnadseffektiviteten och som främjar de effektivaste lösningarna för klimatneutralitet under hela värdekedjan (från energiproduktion och nätverkstransport till slutlig energianvändning), så att effektivitet uppnås vid både primär energianvändning och slutlig energianvändning. Den strategin bör undersöka systemets prestanda och dess dynamiska energianvändning, om resurser på efterfrågesidan och systemflexibilitet anses vara energieffektivitetslösningar.

(19) För att principen om energieffektivitet först ska vara verkningsfull måste den tillämpas konsekvent av nationella, regionala, lokala och sektoriella beslutsfattare vid alla relevanta scenarier och policy-, planerings- och större investeringsbeslut (vilket avser storskaliga investeringar till ett värde av mer än 100 000 000 EUR vardera eller 175 000 000 EUR för transportinfrastrukturprojekt) som påverkar energianvändningen eller energiförsörjningen. För en korrekt tillämpning av principen krävs att rätt kostnads-nyttoanalysmetod används, för att skapa villkor som främjar energieffektiva lösningar och en korrekt övervakning. Kostnads-nyttoanalyser bör systematiskt utvecklas och genomföras, bör baseras på den mest aktuella informationen om energipriser och bör inkludera scenarier för stigande priser, såsom på grund av minskande utsläppsrätter inom ramen för unionens utsläppshandelssystem i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG ([8]), för att ge incitament till energieffektivitetsåtgärder. Lösningar på efterfrågesidan bör prioriteras om de är mer kostnadseffektiva än investeringar i infrastruktur för energiförsörjning när det gäller att uppnå de politiska målen. Flexibilitet på efterfrågesidan kan ge större ekonomiska, miljömässiga och samhälleliga fördelar för konsumenter och samhället i stort, inbegripet lokalsamhällen, och kan öka energisystemets effektivitet och minska energikostnaderna, exempelvis genom att minska systemets driftskostnader vilket leder till lägre avgifter för alla konsumenter. Medlemsstaterna bör ta hänsyn till potentiella fördelar från flexibilitet på efterfrågesidan när de tillämpar principen om energieffektivitet först och, när så är relevant, beakta laststyrning på både centraliserad och decentraliserad nivå, energilagring och smarta lösningar som ett led i sina ansträngningar för att öka det integrerade energisystemets effektivitet.

([6]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/852 av den 18 juni 2020 om inrättande av en ram för att underlätta hållbara investeringar och om ändring av förordning (EU) 2019/2088 (EUT L 198, 22.6.2020, s. 13).

([7]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1999 av den 11 december 2018 om styrningen av energiunionen och av klimatåtgärder samt om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 663/2009 och (EG) nr 715/2009, Europaparlamentets och rådets direktiv 94/22/EG, 98/70/EG, 2009/31/EG, 2009/73/EG, 2010/31/EU, 2012/27/EU och 2013/30/EU samt rådets direktiv 2009/119/EG och (EU) 2015/652 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 525/2013 (EUT L 328, 21.12.2018, s. 1).

([8]) Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG av den 13 oktober 2003 om ett system för handel med utsläppsrätter för växthusgaser inom unionen och om ändring av rådets direktiv 96/61/EG (EUT L 275, 25.10.2003, s. 32).

(20) Vid bedömningen av projektens värde vid tillämpningen av principen om energieffektivitet först bör kommissionen i sin rapport till Europaparlamentet och rådet särskilt bedöma om och på vilket sätt tröskelvärdena tillämpas effektivt i varje medlemsstat.

(21) Principen om energieffektivitet först bör alltid tillämpas på ett proportionellt sätt och kraven i detta direktiv bör inte medföra överlappande eller motstridiga skyldigheter för medlemsstater där principens tillämpning säkerställs direkt genom annan lagstiftning. Detta kan vara fallet för projekt av gemensamt intresse som ingår i unionsförteckningen enligt artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/869 ([9]), som inför krav på att principen om energieffektivitet först ska beaktas vid utvecklingen och bedömningen av dessa projekt.

(22) En rättvis omställning till en klimatneutral union till 2050 är central för den europeiska gröna given. Energifattigdom är ett centralt begrepp i paketet *Ren energi för alla i EU* och har utformats för att underlätta en rättvis energiomställning. I enlighet med förordning (EU) 2018/1999 och Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/944 ([10]) tillhandahöll kommissionen i sin rekommendation (EU) 2020/1563 om energifattigdom ([11]) vägledande riktlinjer om lämpliga indikatorer för att mäta energifattigdomen och definierade betydande antal energifattiga hushåll. Enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/73/EG ([12]) och direktiv (EU) 2019/944 ska medlemsstaterna vidta lämpliga åtgärder för att ta itu med energifattigdomen överallt där problemet identifieras, inbegripet i samband med åtgärder mot fattigdom överlag. Detta är särskilt relevant mot bakgrund av stigande energipriser och inflationstryck, där både kort- och långsiktiga åtgärder bör genomföras för att ta itu med systemiska utmaningar för unionens energisystem.

(23) Personer som är drabbade av eller riskerar energifattigdom, utsatta kunder, inbegripet slutanvändare, låg- och medelinkomsthushåll, och personer som bor i subventionerade bostäder bör gagnas av tillämpningen av principen om energieffektivitet först. Genomförandet av energieffektivitetsåtgärder bör prioriteras för att förbättra situationen för dessa individer och hushåll och för att lindra energifattigdomen, och bör inte uppmuntra en oproportionell ökning av kostnaderna för bostäder, rörlighet eller energi. En helhetssyn för beslutsfattandet och genomförandet av åtgärder innebär att medlemsstaterna måste säkerställa att andra policyer och åtgärder inte har någon negativ inverkan på dessa individer och hushåll.

(24) Detta direktiv ingår i en bredare politisk ram för energieffektivitetspolitik som omfattar energieffektivitetspotentialen inom specifika politikområden, inklusive byggnader (Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/31/EU ([13])), produkter (Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/125/EG ([14]) och Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) 2017/1369 ([15]) och (EU) 2020/740 ([16])) och styrning (förordning (EU) 2018/1999). Dessa politiska strategier har mycket stor betydelse för att uppnå energibesparingar när produkter byts ut eller byggnader uppförs eller renoveras.

([9]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/869 av den 30 maj 2022 om riktlinjer för transeuropeisk energiinfrastruktur, om ändring av förordningarna (EG) nr 715/2009, (EU) 2019/942 och (EU) 2019/943 och direktiven 2009/73/EG och (EU) 2019/944, och om upphävande av förordning (EU) nr 347/2013 (EUT L 152, 3.6.2022, s. 45).

([10]) Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/944 av den 5 juni 2019 om gemensamma regler för den inre marknaden för el och om ändring av direktiv 2012/27/EU (EUT L 158, 14.6.2019, s. 125).

([11]) Kommissionens rekommendation (EU) 2020/1563 av den 14 oktober 2020 om energifattigdom (EUT L 357, 27.10.2020, s. 35).

([12]) Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/73/EG av den 13 juli 2009 om gemensamma regler för den inre marknaden för naturgas och om upphävande av direktiv 2003/55/EG (EUT L 211, 14.8.2009, s. 94).

([13]) Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/31/EU av den 19 maj 2010 om byggnaders energiprestanda (EUT L 153, 18.6.2010, s. 13).

([14]) Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/125/EG av den 21 oktober 2009 om upprättande av en ram för att fastställa krav på ekodesign för energirelaterade produkter (EUT L 285, 31.10.2009, s. 10).

([15]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/1369 av den 4 juli 2017 om fastställande av en ram för energimärkning och om upphävande av direktiv 2010/30/EU (EUT L 198, 28.7.2017, s. 1).

([16]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/740 av den 25 maj 2020 om märkning av däck med avseende på drivmedelseffektivitet och andra parametrar, om ändring av förordning (EU) 2017/1369 samt om upphävande av förordning (EG) nr 1222/2009 (EUT L 177, 5.6.2020, s. 1).

(25) För att uppnå ambitiösa energieffektivitetsmål är det nödvändigt att undanröja hinder för att underlätta investeringar i energieffektivitetsåtgärder. Delprogrammet *Övergång till ren energi* i unionens Lifeprogram, som inrättades genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/783 ([17]), kommer att avsätta finansiering för att stödja utveckling av europeisk bästa praxis i fråga om att genomföra energipolitiken för att ta itu med beteende-, marknads- och regleringshinder för energieffektivitet.

(26) Europeiska rådet ställde sig i sina slutsatser av den 23 och 24 oktober 2014 bakom ett energieffektivitetsmål på 27 % för 2030 på unionsnivå, med en översyn senast 2020 med siktet inställt på en unionsnivå på 30 %. I sin resolution den 15 december 2015 *På väg mot en europeisk energiunion* uppmanade Europaparlamentet kommissionen att dessutom bedöma genomförbarheten av ett energieffektivitetsmål på 40 % för samma tidsperiod.

(27) I sitt meddelande av den 28 november 2018 *En ren jord åt alla - En europeisk strategisk långsiktig vision för en stark, modern, konkurrenskraftig och klimatneutral ekonomi* beräknade kommissionen att unionens energieffektivitetsmål på 32,5 % för 2030 och de andra politiska instrumenten i den befintliga ramen skulle leda till en minskning av utsläppen av växthusgaser med omkring 45 % till 2030. I konsekvensanalysen för klimatmålsplanen analyserades vilken nivå av insatser som skulle krävas inom olika politikområden för att klara den höjda klimatambitionen att minska utsläppen med 55 % till 2030. Slutsatsen var att för att utsläppsmålet för växthusgaser ska kunna uppnås på ett kostnadsoptimalt sätt, i förhållande till grundscenariot, måste primärenergianvändningen och den slutliga energianvändningen minska med minst 39–41 % respektive 36–37 %.

(28) Unionens energieffektivitetsmål fastställdes och beräknades ursprungligen med användning av prognoserna för 2030 i EU:s referensscenario från 2007 som grundscenario. Mot bakgrund av Eurostats ändrade metod för beräkning av energibalansen och förbättringar i senare prognosmodeller bör grundscenariot ändras. Med användning av samma tillvägagångssätt för att definiera målet, dvs. att det jämförs med de framtida grundscenario-prognoserna, fastställs därmed ambitionsnivån för unionens energieffektivitetsmål för 2030 jämfört med prognoserna för 2030 i EU:s referensscenario från 2020 som återspeglar de nationella bidragen från de nationella energi- och klimatplanerna. Med detta uppdaterade grundscenario kommer unionen att behöva höja sin ambitionsnivå för energieffektivitet 2030 med minst 11,7 % jämfört med ansträngningarna enligt EU:s referensscenario från 2020. Det nya sättet att uttrycka ambitionsnivån för unionens mål påverkar inte den faktiska nivån på de ansträngningar som behövs, som motsvarar en minskning med 40,5 % för primärenergianvändningen och 38 % för den slutliga energianvändningen jämfört med prognoserna för 2030 i EU:s referensscenario från 2007.

(29) Metoden för att beräkna primärenergianvändningen och den slutliga energianvändningen är anpassad till Eurostats nya metod, men de indikatorer som används för detta direktiv har en annan räckvidd, nämligen att de inte omfattar omgivningsenergi men däremot energianvändning inom internationell luftfart när det gäller målen för primärenergianvändning och slutlig energianvändning. Användningen av nya indikatorer innebär också att eventuella ändringar av energianvändningen i masugnar nu endast återspeglas i primärenergianvändningen.

(30) Unionens behov av att förbättra sin energieffektivitet bör uttryckas som primär energianvändning och slutlig energianvändning som ska uppnås till 2030, med angivelse av ytterligare ansträngningar som krävs jämfört med de åtgärder som vidtagits eller planeras i de nationella energi- och klimatplanerna. Prognosen enligt EU:s referensscenarioprognoser från 2020 är att en slutlig energianvändning på 864 Mtoe och en primärenergianvändning på 1 124 Mtoe ska uppnås senast 2030 (exklusive omgivningsenergi men inklusive internationell luftfart). En ytterligare minskning på 11,7 % innebär 763 Mtoe respektive 992,5 Mtoe år 2030. Jämfört med 2005 års nivåer betyder det att den slutliga energianvändningen i unionen bör minskas med cirka 25 % och primärenergianvändningen med cirka 34 %. Det finns inga bindande mål på medlemsstatsnivå i perspektiven mot 2020 och 2030 och medlemsstaterna bör fastställa sina bidrag till unionens energieffektivitetsmål med beaktande av den formel som föreskrivs i detta direktiv. Medlemsstaterna bör vara fria att fastställa sina nationella mål grundat antingen på

([17]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/783 av den 29 april 2021 om inrättande av ett program för miljö och klimatpolitik (Life) samt om upphävande av förordning (EU) nr 1293/2013 (EUT L 172, 17.5.2021, s. 53).

primärenergianvändning eller slutlig energianvändning, på primärenergibesparing eller slutlig energibesparing eller på energiintensitet. Detta direktiv ändrar sättet på vilket medlemsstaterna bör uttrycka sina nationella bidrag till unionens mål. Medlemsstaternas bidrag till unionens mål bör uttryckas som primär energianvändning och slutlig energianvändning, för att säkerställa konsekvens och övervakning av framstegen. En regelbunden utvärdering av framstegen i riktning mot att uppnå unionsmålen för 2030 är nödvändig, och föreskrivs i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1999.

(31) Senast den 30 november 2023 bör kommissionen uppdatera EU:s referensscenario från 2020 på grundval av de senaste uppgifterna från Eurostat. Medlemsstater som vill använda det uppdaterade referensscenariot bör anmäla sina uppdaterade nationella bidrag senast den 1 februari 2024, som en del av den iterativa process som föreskrivs i förordning (EU) 2018/1999.

(32) Det skulle vara att föredra om energieffektivitetsmålen kunde uppnås som ett resultat av ett samlat genomförande av specifika unionsåtgärder och nationella och åtgärder som främjar energieffektiviteten inom olika områden. Det bör krävas att medlemsstaterna fastställer nationella policyer och åtgärder för energieffektivitet. Dessa policyer och åtgärder och de enskilda medlemsstaternas insatser, liksom uppgifterna om de framsteg som uppnåtts, bör utvärderas av kommissionen för en bedömning av sannolikheten för att unionens övergripande mål ska kunna uppnås och om de individuella insatserna är tillräckliga för att nå det gemensamma målet.

(33) Den offentliga sektorn står för cirka 5–10 % av den totala slutliga energianvändningen i unionen. Offentliga myndigheter spenderar cirka 1 800 000 000 000 EUR per år. Detta motsvarar omkring 14 % av unionens bruttonationalprodukt. Därför utgör den offentliga sektorn en viktig drivkraft för att stimulera en marknadsomvandling mot mer effektiva produkter, byggnader och tjänster, samt för att utlösa förändringar av medborgarnas och företagens beteende när det gäller energianvändning. Dessutom kan en minskad energianvändning genom åtgärder för förbättrad energieffektivitet frigöra offentliga resurser för andra ändamål. Offentliga organ på nationell, regional och lokal nivå bör föregå med gott exempel när det gäller energieffektivitet.

(34) För att föregå med gott exempel bör den offentliga sektorn fastställa sina egna mål för utfasning av fossila bränslen och för energieffektivitet. Energieffektivitetsförbättringar i den offentliga sektorn bör återspegla de insatser som krävs på unionsnivå. För att uppnå målet avseende slutlig energianvändning bör unionen minska sin slutliga energianvändning med 19 % fram till 2030 jämfört med den genomsnittliga energianvändningen för åren 2017, 2018 och 2019. En skyldighet att årligen minska energianvändningen i den offentliga sektorn med minst 1,9 % bör säkerställa att den offentliga sektorn föregår med gott exempel. Medlemsstaterna bör behålla full flexibilitet vad gäller valet av åtgärder för att förbättra energieffektiviteten och minska den slutliga energianvändningen. Ett krav på en årlig minskning av den slutliga energianvändningen innebär en mindre administrativ börda än om mätmetoder för energibesparingar fastställs.

(35) För att uppfylla sina skyldigheter bör medlemsstaterna inrikta sig på den slutliga energianvändningen för alla offentliga tjänster och alla anläggningar för offentliga organ. För att fastställa adressaternas omfattning bör medlemsstaterna tillämpa den definition av offentliga organ som fastställs i detta direktiv, där ”direkt finansieras av dessa myndigheter” innebär att dessa enheter till största delen finansieras med offentliga medel och ”administreras av dessa myndigheter” innebär att en nationell, regional eller lokal myndighet innehar en majoritet när det gäller val av ledning för enheten. Skyldigheten kan uppfyllas genom en minskning av den slutliga energianvändningen inom vilket område som helst av den offentliga sektorn, inbegripet transporter, offentliga byggnader, hälso- och sjukvård, fysisk planering, vattenförvaltning och avloppsvattenrening, avloppsvatten och vattenrening, avfallshantering, fjärrvärme och fjärrkyla, energidistribution, försörjning och lagring, offentlig belysning och infrastrukturplanering, utbildning och sociala tjänster. Medlemsstaterna får också inkludera andra typer av tjänster när de införlivar detta direktiv. För att minska den administrativa bördan för offentliga organ bör medlemsstaterna inrätta digitala plattformar eller verktyg för att samla in aggregerade energianvändningsdata från offentliga organ, offentliggöra dessa data och rapportera dem till kommissionen. Medlemsstaterna bör tillhandahålla planering och årlig rapportering om offentliga organs användning i aggregerad form per sektor.

(36) Medlemsstaterna bör främja energieffektiva metoder för mobilitet, bland annat i sin praxis för offentlig upphandling, såsom järnväg, cykling, gångtrafik eller delad mobilitet, genom att förnya och fasa ut fossila bränslen från fordonsparker, uppmuntra en trafikomställning och inkludera dessa transportsätt i planeringen av mobilitet i städer.

(37) Medlemsstaterna bör föregå med gott exempel genom att säkerställa att alla energiprestandakontrakt, energikartläggningar och energiledningssystem i den offentliga sektorn genomförs i linje med europeiska eller internationella standarder, eller säkerställa en omfattande användning av energikartläggningar i de energiintensiva delarna av den offentliga sektorn. Medlemsstaterna bör tillhandahålla vägledning och förfaranden för användningen av dessa instrument.

(38) Offentliga myndigheter uppmuntras att se till att få stöd från sådana enheter som organ för hållbar energi som är etablerade på regional eller lokal nivå, i förekommande fall. Dessa organs organisation återspeglar vanligtvis de individuella behoven för offentliga myndigheter i en viss region eller med verksamhet inom ett visst område av den offentliga sektorn. Centraliserade organ kan tillgodose behoven bättre och arbeta effektivare i andra avseenden, exempelvis i mindre eller centraliserade medlemsstater eller när det gäller komplexa eller regionöverskridande aspekter som fjärrvärme och fjärrkyla. Organ för hållbar energi kan fungera som enda kontaktpunkter. Dessa organ har ofta ansvar för att utarbeta lokala eller regionala planer för utfasning av fossila bränslen, som också kan innefatta andra åtgärder för utfasning av fossila bränslen, såsom att byta ut värmepannor som använder fossila bränslen, och för att stödja offentliga myndigheter i genomförandet av energirelaterade strategier. Organ för hållbar energi eller andra enheter för bistånd till regionala och lokala myndigheter kan ha tydliga befogenheter, mål och resurser på området hållbar energi. Organ för hållbar energi bör uppmuntras att beakta initiativ inom ramen för borgmästaravtalet, som för samman lokala myndigheter som frivilligt åtar sig att genomföra unionens klimat- och energimål, och andra befintliga initiativ i detta syfte. Planerna för utfasning av fossila bränslen bör kopplas till territoriella utvecklingsplaner och ta hänsyn till den övergripande bedömning som medlemsstaterna bör utföra.

(39) Medlemsstaterna bör stödja offentliga organ i planeringen och genomförandet av åtgärder för att förbättra energieffektiviteten, inbegripet på regional och lokal nivå, genom att tillhandahålla riktlinjer för att främja kompetensutveckling och utbildningsmöjligheter och genom att uppmuntra samarbete mellan offentliga organ, inklusive byråer. I detta syfte skulle medlemsstaterna kunna inrätta nationella kompetenscentrum för komplexa frågor, såsom rådgivning till lokala eller regionala energiorgan om fjärrvärme och fjärrkyla. Kravet att omvandla byggnader till nära-nollenergibyggnader utesluter eller förbjuder inte en differentiering mellan nivåer för nära-nollenergibyggnader när det gäller nya eller renoverade byggnader. Nära-nollenergibyggnader, inbegripet den kostnadsoptimala nivån, definieras i direktiv 2010/31/EU.

(40) Fram till slutet av 2026 bör medlemsstater som renoverar mer än 3 % av den totala golvytan i sina byggnader under ett visst år ges möjlighet att i den årliga renoveringstakten för något av de tre efterföljande åren medräkna överskottet. En medlemsstat som renoverar mer än 3 % av den totala golvytan i sina byggnader från och med den 1 januari 2027 bör i den årliga renoveringstakten för de efterföljande två åren kunna medräkna överskottet. Denna möjlighet bör inte användas för ändamål som inte överensstämmer med de allmänna målen och ambitionsnivån i detta direktiv.

(41) Medlemsstaterna bör uppmuntra offentliga organ att ta med fördelar i vidare bemärkelse utöver energibesparingar i beräkningen, såsom inomhusmiljöns kvalitet och bättre livskvalitet för människor samt komforten i renoverade offentliga byggnader, särskilt skolor, förskolor, vårdhem, skyddade bostäder, sjukhus och subventionerat boende.

(42) Byggnader och transporter är, jämsides med industrin, de största energianvändarna och utsläppskällorna. Byggnader står för omkring 40 % av unionens totala energianvändning och 36 % av unionens växthusgasutsläpp från energi. Kommissionens meddelande av den 14 oktober 2020 om renoveringsvågen behandlar den dubbla utmaningen med energi- och resurseffektivitet och överkomliga priser inom byggsektorn och syftar till att fördubbla renoveringstakten. Det är inriktat på byggnaderna med sämst prestanda samt på energifattigdom och offentliga byggnader. Dessutom är byggnader avgörande för att uppnå unionens mål att till 2050 uppnå klimatneutralitet. Byggnader som ägs av offentliga organ står för en betydande andel av byggnadsbeståndet och hög grad av synlighet i det offentliga livet. Det är därför lämpligt att ange en årlig renoveringstakt för byggnader som ägs av offentliga organ på en medlemsstats territorium för att uppgradera deras energiprestanda och så att de omvandlas till nära-

nollenergibyggnader eller nollutsläppsbyggnader. Medlemsstaterna uppmanas att fastställa en högre renoveringstakt, när detta är kostnadseffektivt inom ramen för renoveringen av deras byggnadsbestånd i enlighet med deras långsiktiga renoveringsstrategier eller nationella renoveringsprogram, eller båda. Renoveringstakten ska inte påverka de skyldigheter vad gäller nära-nollenergibyggnader som fastställs i direktiv 2010/31/EU. Medlemsstaterna bör kunna tillämpa mindre stränga krav på vissa byggnader, t.ex. byggnader av särskilt arkitektoniskt eller historiskt värde. Under nästa översyn av direktiv 2010/31/EU bör kommissionen bedöma medlemsstaternas framsteg i fråga om renovering av offentliga organs byggnader. Kommissionen bör överväga att lägga fram ett lagstiftningsförslag för att justera renoveringstakten, med beaktande av de framsteg som gjorts av medlemsstaterna, väsentlig ekonomisk eller teknisk utveckling eller, vid behov, unionens åtaganden för utfasning av fossila bränslen och nollutsläpp. Skyldigheten enligt det här direktivet att renovera offentliga organs byggnader kompletterar skyldigheten i direktiv 2010/31/EU, som kräver att medlemsstaterna, när befintliga byggnader genomgår en större renovering, säkerställer att energiprestanda för byggnaden förbättras så att de uppfyller kraven för nära-nollenergibyggnader.

(43) System för fastighetsautomation och fastighetsstyrning och andra lösningar för att tillhandahålla aktiv energihushållning är viktiga verktyg för offentliga organ för att förbättra och upprätthålla byggnaders energiprestanda och säkerställa nödvändiga inomhusförhållanden i de byggnader som de äger eller nyttjar, i enlighet med direktiv 2010/31/EU.

(44) Att främja grön mobilitet är en viktig del av den europeiska gröna given. Tillhandahållandet av laddningsinfrastruktur är ett av de nödvändiga inslagen i övergången. Laddningsinfrastruktur i byggnader är särskilt viktigt, eftersom elfordon parkeras i byggnader regelbundet och under längre tid, vilket både underlättar och effektiviserar laddningen. Offentliga organ bör göra sitt bästa för att installera laddningsinfrastruktur i byggnader som de äger eller nyttjar i enlighet med direktiv 2010/31/EU.

(45) För att fastställa renoveringstakten behöver medlemsstaterna en överblick över de byggnader som inte når upp till nivån för nära-nollenergibyggnader. Därför bör medlemsstaterna offentliggöra och uppdatera en inventering av offentliga byggnader, i tillämpliga fall inbegripet subventionerade bostäder, som en del av en allmän databas över energicertifikat. Inventeringen bör också göra det möjligt för privata aktörer som energitjänsteföretag att föreslå renoveringslösningar som kan aggregeras av EU:s observatorium för byggnadsbeståndet.

(46) Inventeringen skulle kunna integrera data från befintliga inventeringar av byggnadsbestånd. Medlemsstaterna bör vidta lämpliga åtgärder för att underlätta datainsamlingen och göra förteckningen tillgänglig för privata aktörer, inbegripet energitjänsteföretag, så att de kan spela en aktiv roll i renoveringslösningar. Tillgängliga och offentligt delade uppgifter om byggnadsbeståndens egenskaper, byggnadsrenovering och energiprestanda får aggregeras av EU:s observatorium för byggnadsbeståndet för att förbättra förståelsen av energiprestandan i byggsektorn genom jämförbara uppgifter.

(47) År 2020 bodde mer än hälften av världens befolkning i stadsområden. Siffran väntas öka till 68 % år 2050. Samtidigt återstår hälften av städernas infrastrukturer för 2050 att bygga. Städer och storstadsområden är centrum för ekonomisk verksamhet, kunskapsgenerering, innovation och ny teknik. Städerna påverkar livskvaliteten för de medborgare som lever och arbetar där. Medlemsstaterna bör stödja kommuner tekniskt och ekonomiskt. Ett antal kommuner och andra offentliga organ i medlemsstaterna har redan infört integrerade strategier för energibesparingar, energiförsörjning och hållbar mobilitet, bland annat via handlingsplaner för hållbar energi eller planer för hållbar mobilitet i städer, till exempel sådana som utarbetats inom ramen för initiativet för borgmästarförsamlingar, och integrerade urbana strategier som sträcker sig längre än individuella ingrepp i byggnader eller transportsätt. Det krävs ytterligare insatser för att förbättra energieffektiviteten när det gäller mobilitet i städer, både för passagerar- och godstransporter, eftersom den använder omkring 40 % av all vägtransportenergi.

(48) Alla principer i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/23/EU ([18]), 2014/24/EU ([19]) och 2014/25/EU ([20]) är fortfarande fullt tillämpliga inom ramen för det här direktivet.

(49) När det gäller inköp av vissa produkter och tjänster samt inköp och hyra av byggnader bör upphandlande myndigheter och upphandlande enheter när de ingår offentliga byggentreprenad-, varu- eller tjänstekontrakt föregå med gott exempel och fatta energieffektiva köpbeslut och tillämpa principen om energieffektivitet först, även när det gäller offentliga kontrakt och koncessioner för vilka inga särskilda krav föreskrivs i detta direktiv. Detta bör tillämpas på upphandlande myndigheter och upphandlande enheter som omfattas av tillämpningsområdet för direktiv 2014/23/EU, 2014/24/EU eller 2014/25/EU. Medlemsstaterna bör undanröja hinder för gemensam upphandling inom en medlemsstat eller över gränser om detta kan minska kostnaderna och öka fördelarna med den inre marknaden genom att skapa affärsmöjligheter för energitjänstleverantörer och andra leverantörer.

(50) Alla offentliga enheter som investerar offentliga resurser genom upphandling bör föregå med gott exempel vid tilldelning av kontrakt och koncessioner genom att välja de produkter, byggnader, byggentreprenader och tjänster som har högst energiprestanda, också när det gäller de upphandlingar som inte omfattas av särskilda krav enligt direktiv 2009/30/EG. I detta sammanhang måste alla tilldelningsförfaranden för offentliga kontrakt och koncessioner över de tröskelvärden som fastställs i artikel 8 i direktiv 2014/23/EU, artikel 4 i direktiv 2014/24/EU och artikel 15 i direktiv 2014/25/EU beakta den energieffektivitetsprestanda för dessa produkter, byggnader och tjänster som fastställs i unionsrätten eller nationell rätt, genom att prioritera principen om energieffektivitet först i sina upphandlingsförfaranden.

(51) Det är också viktigt att medlemsstaterna övervakar hur energieffektivitetskraven beaktas av upphandlande myndigheter och upphandlande enheter vid upphandling av produkter, byggnader, byggentreprenader och tjänster genom att säkerställa offentliggörandet av information om dessa vinnande anbuds energieffektivitetskonsekvenser över de tröskar som avses i direktiven. Det skulle ge intressenter och medborgare möjlighet att bedöma den offentliga sektorns roll i arbetet med att säkerställa principen om energieffektivitet först inom offentlig upphandling på ett transparent sätt.

(52) Medlemsstaternas skyldighet att säkerställa att upphandlande myndigheter och enheter endast köper produkter, byggnader, byggentreprenader och tjänster med hög energieffektivitetsprestanda bör dock inte hindra medlemsstaterna från att köpa varor som är nödvändiga för att skydda, och reagera på hot mot, den allmänna säkerheten eller hot mot folkhälsan.

(53) Den europeiska gröna given erkänner den cirkulära ekonomins roll när det gäller att bidra till unionens övergripande mål för utfasning av fossila bränslen. Den offentliga sektorn, och särskilt transportsektorn, bör bidra till dessa mål genom att använda sin köpkraft till att, när så är lämpligt, välja miljövänliga produkter, byggnader, byggentreprenader och tjänster via tillgängliga verktyg för grön upphandling och på så sätt bidra avsevärt till att minska energianvändningen och miljöpåverkan.

(54) Det är viktigt att medlemsstaterna ger offentliga organ det stöd som är nödvändigt när de börjar tillämpa energieffektivitetskrav i samband med offentlig upphandling och, när så är lämpligt, tillämpar grön offentlig upphandling, genom att tillhandhålla nödvändiga riktlinjer och metoder för att bedöma livscykelkostnader, och miljöpåverkan och kostnader. Väl utformade verktyg, i synnerhet digitala verktyg, väntas underlätta upphandlingsförfarandena och minska de administrativa kostnaderna, särskilt i mindre medlemsstater som kanske inte har tillräcklig kapacitet att förbereda upphandlingar. I detta avseende bör medlemsstaterna aktivt främja användning av digitala verktyg och samarbete mellan upphandlande myndigheter, även över gränser, för utbyte av bästa praxis.

([18]) Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/23/EU av den 26 februari 2014 om tilldelning av koncessioner (EUT L 94, 28.3.2014, s. 1).

([19]) Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/24/EU av den 26 februari 2014 om offentlig upphandling och om upphävande av direktiv 2004/18/EG (EUT L 94, 28.3.2014, s. 65).

([20]) Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/25/EU av den 26 februari 2014 om upphandling av enheter som är verksamma på områdena vatten, energi, transporter och posttjänster och om upphävande av direktiv 2004/17/EG (EUT L 94, 28.3.2014, s. 243).

(55) Eftersom byggnader står för utsläpp av växthusgaser både före och efter sin operativa livslängd bör medlemsstaterna också beakta hela livscykeln för byggnadernas koldioxidutsläpp. Detta bör göras inom ramen för ansträngningarna att öka uppmärksamheten på prestandan under hela livscykeln, aspekter som rör cirkulär ekonomi och miljöpåverkan, som ett led i den offentliga sektorns roll att föregå med gott exempel. Offentlig upphandling kan därmed tjäna som en möjlighet att ta itu med inbäddad koldioxid under byggnadernas hela livscykel. I detta hänseende är de upphandlande myndigheterna viktiga aktörer som kan agera som ett led i upphandlingsförfaranden genom att köpa in nya byggnader som beaktar faktorn för global uppvärmningspotential under hela livscykeln.

(56) Faktorn för global uppvärmningspotential under hela livscykeln mäter de växthusgasutsläpp som är förbundna med byggnaden i olika skeden av dess livscykel. Därmed mäter den byggnadens totala bidrag till utsläpp som leder till klimatförändring. Detta kallas ibland bedömning av koldioxidavtrycket eller koldioxidmätning under hela livscykeln. Det omfattar en sammanställning av de koldioxidutsläpp som ingår i byggnadsmaterialen och de direkta och indirekta koldioxidutsläppen från användningsstadiet. Byggnader är en betydande materialbank eftersom de utgör lagringsplatser för koldioxidintensiva resurser under många årtionden, och det är därför viktigt att undersöka konstruktioner som främjar framtida återanvändning och återvinning i slutet av den operativa livscykeln, i linje med handlingsplanen för den cirkulära ekonomin. Medlemsstaterna bör främja byggmaterialens cirkularitet, hållbarhet och anpassningsförmåga för att ta itu med byggprodukternas hållbarhetsprestanda.

(57) Faktorn för global uppvärmningspotential uttrycks som en numerisk indikator i $kgCO_2eq/m^2$ (av användbar inre golvyta) för varje livscykelstadium som genomsnitt för ett år i en referensstudieperiod på 50 år. Dataurvalet, definitionen av scenarier och beräkningarna görs i enlighet med standarden EN 15978. Omfattningen vad gäller byggnadselement och teknisk utrustning fastställs i indikator 1,2 i den gemensamma unionsramen Level(s). Om ett nationellt beräkningsverktyg finns eller krävs för information om eller erhållande av bygglov, bör det vara möjligt att använda detta nationella verktyg för att tillhandahålla den information som behövs. Det bör vara möjligt att använda andra beräkningsverktyg om de uppfyller de minimikriterier som fastställs i den gemensamma unionsramen Level(s).

(58) I Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU ([21]) fastställs regler för anläggningar som bidrar till energiproduktion eller som använder energi för produktionsändamål, och föreskrivs att information om den energi som används eller genereras i anläggningen ska finnas med i ansökningar om samordnade tillstånd i enlighet med artikel 12.1 b i det direktivet. I artikel 11 i det direktivet föreskrivs också att en effektiv energianvändning är en av de allmänna principerna för verksamhetsutövarens grundläggande skyldigheter och ett av kriterierna för att fastställa bästa tillgängliga teknik i enlighet med bilaga III till det direktivet. Effektiviteten i energisystemets funktion påverkas vid varje givet tillfälle av om det går att obehindrat och flexibelt mata in energi i näten från olika energikällor med olika tröghet och olika uppstarttider. Förbättrad energieffektivitet gör det möjligt att utnyttja förnybar energi bättre.

(59) En förbättring av energieffektiviteten kan bidra till ökad ekonomisk effektivitet. Medlemsstaterna och unionen bör ha som mål att minska energianvändningen oavsett ekonomisk tillväxtnivå.

(60) Det energisparkrav som införs genom detta direktiv bör ökas och bör också gälla efter 2030. Detta säkerställer stabilitet för investerare och uppmuntrar därmed till långsiktiga investeringar och långsiktiga energieffektivitetsåtgärder, såsom genomgripande renovering av byggnader med det långsiktiga målet att möjliggöra kostnadseffektiv omvandling av befintliga byggnader till nära-nollenergibyggnader. Energisparkravet har en viktig roll när det gäller att skapa lokal tillväxt, lokala arbetstillfällen och konkurrenskraft och att lindra energifattigdomen. Det bör säkerställa att unionen kan uppnå sina energi- och klimatmål genom att skapa ytterligare möjligheter och bryta kopplingen mellan energianvändning och tillväxt. Samarbete med den privata sektorn är viktigt för att bedöma under vilka förhållanden privata investeringar för energieffektivitetsprojekt kan frigöras, och för att utveckla nya intäktsmodeller för innovation på energieffektivitetsområdet.

([21]) Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU av den 24 november 2010 om industriutsläpp (samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar) (EUT L 334, 17.12.2010, s. 17).

(61) Åtgärder för förbättrad energieffektivitet har också en positiv effekt på luftkvaliteten, eftersom mer energieffektiva byggnader bidrar till att minska behovet av bränsle för uppvärmning, inbegripet fast bränsle för uppvärmning. Energieffektivitetsåtgärder bidrar därför till att förbättra luftkvaliteten inomhus och utomhus och hjälper till att på ett kostnadseffektivt sätt uppnå målen i unionens luftkvalitetspolitik, såsom den fastställs särskilt i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/2284 ([22]).

(62) I syfte att säkerställa ett stabilt och förutsägbart bidrag till uppnåendet av unionens energi- och klimatmål för 2030 och klimatneutralitetsmålet för 2050 är medlemsstaterna skyldiga att uppnå ackumulerad energibesparing i slutanvändningsledet för hela sparkravsperioden fram till 2030 som motsvarar nya årliga besparingar på minst 0,8 % av den slutliga energianvändningen till och med den 31 december 2023 och minst 1,3 % från och med den 1 januari 2024, 1,5 % från och med den 1 januari 2026 och 1,9 % från och med den 1 januari 2028. Detta krav kan uppfyllas genom nya policyåtgärder som antas under sparkravsperioden 1 januari 2021–31 december 2030 eller genom nya enskilda åtgärder till följd av policyåtgärder som antagits under eller före den föregående perioden, under förutsättning att de enskilda åtgärder som leder till energibesparingar införs under den följande perioden. Medlemsstaterna bör i detta syfte kunna använda sig av ett kvotpliktsystem för energieffektivitet, alternativa policyåtgärder eller båda delarna.

(63) För perioden 1 januari 2021–31 december 2023 bör Cypern och Malta vara skyldiga att uppnå en ackumulerad energibesparing i slutanvändningsledet som motsvarar nya besparingar på 0,24 % av den årliga slutliga energianvändningen, som genomsnitt för den senaste treårsperioden före den 1 januari 2019. För perioden 1 januari 2024-31 december 2030 bör Cypern och Malta vara skyldiga att uppnå en ackumulerad energibesparing i slutanvändningsledet på 0,45 % av den årliga slutliga energianvändningen, som genomsnitt för den senaste treårsperioden före den 1 januari 2019.

(64) När medlemsstaterna använder kvotpliktsystem bör de utse kvotpliktiga parter bland systemansvariga för överföringssystemen, systemansvariga för distributionssystemen, energidistributörer, företag som säljer energi i detaljistledet och drivmedelsdistributörer eller drivmedelsåterförsäljare på grundval av objektiva och icke-diskriminerande kriterier. Beslut att utse eller beviljande av undantag från att utses för vissa kategorier av sådana enheter eller återförsäljare bör inte ses som oförenligt med principen om icke-diskriminering. Därför kan medlemsstaterna välja om sådana enheter eller enbart vissa kategorier av dem ska utses till kvotpliktiga parter. För att stärka och skydda personer som berörs av energifattigdom, utsatta kunder, personer i låginkomsthushåll och, om tillämpligt, personer som bor i subventionerade bostäder, och för att prioritera genomförandet av policyåtgärder bland dessa personer, kan medlemsstaterna ålägga kvotpliktiga parter att uppnå energibesparingar bland dessa personer. I detta syfte kan medlemsstaterna också fastställa minskningsmål avseende energikostnader. Kvotpliktiga parter skulle kunna uppnå dessa mål genom att främja installation av åtgärder som leder till energibesparingar och ekonomiska besparingar på energiräkningarna, såsom av isolerings- och uppvärmningsåtgärder, och genom att stödja energibesparingsinitiativ från gemenskaper för förnybar energi och medborgarenergigemenskaper.

(65) Vid utformningen av policyåtgärder för att uppfylla energisparkravet bör medlemsstaterna iaktta unionens klimat- och miljönormer och -prioriteringar och iaktta principen *orsaka inte betydande skada* i den mening som avses i förordning (EU) 2020/852. Medlemsstaterna bör inte främja verksamheter som inte är miljömässigt hållbara, såsom användning av fossila bränslen. Energisparkravet syftar till att stärka åtgärderna mot klimatförändringar genom att främja incitament för medlemsstaterna att genomföra en hållbar och ren policymix som är resilient och mildrar klimatförändringarna. Därför skulle energibesparingar från policyåtgärder som avser användningen av direkt förbränning av fossila bränslen kunna räknas med i energibesparingarna inom ramen för energisparkravet på vissa villkor och under en övergångsperiod som följer på införlivandet av detta direktiv i enlighet med en bilaga till detta direktiv. Detta kommer att göra det möjligt att anpassa energisparkravet till målen för den europeiska gröna given, klimatmålsplanen och renoveringsvågen, och återspegla det behov av åtgärder som identifierats av Internationella energiorganet i dess rapport om nettonollutsläpp. Begränsningen syftar till att uppmuntra medlemsstaterna att endast spendera offentliga medel på framtidssäkrad, hållbar teknik. Det är viktigt att medlemsstaterna tillhandahåller en tydlig politisk ram och investeringssäkerhet för marknadsaktörerna. Genomförandet av beräkningsmetoden enligt energisparkravet bör göra det möjligt för marknadsaktörerna att anpassa sin teknik inom

([22]) Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/2284 av den 14 december 2016 om minskning av nationella utsläpp av vissa luftföroreningar, om ändring av direktiv 2003/35/EG och om upphävande av direktiv 2001/81/EG (EUT L 344, 17.12.2016, s. 1).

rimlig tid. I de fall som medlemsstaterna stöder införandet av effektiv teknik för fossila bränslen eller en tidig ersättning av sådan teknik, exempelvis genom subventionssystem eller system för energieffektivitetskrav, är det möjligt att resulterande energibesparingar inte längre kan beaktas för energisparkravet. De resulterande energibesparingarna, exempelvis från främjandet av naturgasbaserad kraftvärme, skulle inte beaktas inom ramen för energisparkravet, men begränsningen skulle inte tillämpas på indirekt användning av fossila bränslen, exempelvis när elproduktion inkluderar produktion med fossila bränslen. Policyåtgärder som inriktas på beteendeförändringar för att begränsa användningen av fossila bränslen, exempelvis genom informationskampanjer och sparsam körning, bör kunna beaktas även i fortsättningen. Policyåtgärder inriktade på byggnadsrenovering får omfatta sådana åtgärder som ersättning av värmesystem för fossila bränslen tillsammans med förbättringar av klimatskärmen. Dessa åtgärder bör begränsas till teknik som gör det möjligt att uppnå de energibesparingar som krävs i enlighet med de nationella byggnormer som fastställts i en medlemsstat Medlemsstaterna bör dock främja uppgradering av värmesystem som ett led i totalrenovering i linje med det långsiktiga målet om koldioxidneutralitet, nämligen att minska uppvärmningsbehovet och täcka det återstående uppvärmningsbehovet med en koldioxidfri energikälla. Vid redovisningen av de besparingar som krävs för att uppnå en andel av energisparkravet bland personer som påverkas av energifattigdom får medlemsstaterna beakta sina klimatförhållanden.

(66) Medlemsstaternas åtgärder för förbättrad energieffektivitet inom transportsektorn kan komma att beaktas när det gäller att uppfylla energisparkravet i slutanvändningsledet. Sådana åtgärder inkluderar strategier som bland annat är avsedda att främja effektivare fordon, en övergång till cykel-, gång- och kollektivtrafik eller rörlighets- och stadsplanering som minskar behovet av transport. System som påskyndar införandet av nya, effektivare fordon eller policyåtgärder som främjar en övergång till bränslen med lägre utsläppsnivåer, utom system eller policyåtgärder som avser användning av direkt förbränning av fossila bränslen, som minskar användningen av energi per kilometer kan också komma att beaktas, förutsatt att de uppfyller reglerna om väsentlighet och additionalitet i detta direktiv. Policyåtgärder som främjar införandet av nya fordon som drivs med fossila bränslen bör inte anses som åtgärder som ska beaktas inom ramen för energisparkravet.

(67) Åtgärder som vidtas av medlemsstaterna enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/842 ([23]) och som leder till kontrollerbara, och mätbara eller uppskattningsbara, energieffektivitetsförbättringar kan anses vara ett kostnadseffektivt sätt för medlemsstater att uppfylla energisparkravet enligt detta direktiv.

(68) Som ett alternativ till att kräva att kvotpliktiga parter uppnår den mängd ackumulerade energibesparingar i slutanvändningsledet som krävs enligt det energisparkrav som fastställs i detta direktiv, bör det vara möjligt för medlemsstaterna att inom sina kvotpliktsystem tillåta eller kräva att kvotpliktiga parter bidrar till en nationell energieffektivitetsfond som kan användas för ett prioriterat genomförande av policyåtgärder bland personer som påverkas av energifattigdom, utsatta kunder och personer i låginkomsthushåll, och, i tillämpliga fall, personer som bor i subventionerade bostäder.

(69) Medlemsstater och kvotpliktiga parter bör använda alla tillgängliga medel och tekniker, utom när det gäller användningen av teknik för direkt förbränning av fossila bränslen, för att uppfylla de ackumulerade energibesparingar i slutanvändningsledet som krävs, inbegripet genom att främja smart och hållbar teknik i effektiva system för fjärrvärme och fjärrkyla, infrastruktur för effektiv värme och kyla, effektiva och smarta byggnader, elfordon och elindustrier och energikartläggningar eller motsvarande energiledningssystem, förutsatt att de energibesparingar som anförs uppfyller detta direktiv. Medlemsstaterna bör eftersträva stor flexibilitet när de utarbetar och genomför alternativa policyåtgärder. Medlemsstaterna bör uppmuntra åtgärder som ger energibesparingar under en lång livslängd.

([23]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/842 av den 30 maj 2018 om medlemsstaternas bindande årliga minskningar av växthusgasutsläpp under perioden 2021-2030 som bidrar till klimatåtgärder för att fullgöra åtagandena enligt Parisavtalet samt om ändring av förordning (EU) nr 525/2013 (EUT L 156, 19.6.2018, s. 26).

(70) Långsiktiga energieffektivitetsåtgärder fortsätter att åstadkomma energibesparingar efter 2020, men för att bidra till unionens energieffektivitetsmål för 2030 bör dessa åtgärder leda till nya besparingar efter 2020. Å andra sidan bör energibesparingar som uppnåtts efter den 31 december 2020 inte räknas med vid beräkningen av den ackumulerade energibesparing i slutanvändningsledet som krävs för perioden 1 januari 2014–31 december 2020.

(71) Additionalitet är en grundläggande princip för det energisparkrav som föreskrivs i detta direktiv, eftersom den säkerställer att medlemsstaterna inför policyer och åtgärder som är särskilt utformade för att uppfylla energisparkravet. Nya besparingar bör gå utöver den vanliga verksamheten så att besparingar som skulle ha inträffat under alla omständigheter inte bör räknas med vid beräkningen av huruvida energisparkraven är uppfyllda. För att beräkna effekten av de införda åtgärderna bör endast nettobesparingar räknas med, uppmätta som förändringar av energianvändningen som är direkt hänförliga till energieffektivitetsåtgärden i fråga som genomförs för tillämpningen av det energisparkrav som föreskrivs i detta direktiv. För att beräkna nettobesparingar bör medlemsstaterna upprätta ett referensscenario för hur situationen skulle utvecklas utan åtgärden i fråga. Policyåtgärden i fråga bör utvärderas mot det referensscenariot. Medlemsstaterna bör ta hänsyn till de minimikrav som föreskrivs i den berörda lagstiftningsramen på unionsnivå och till att andra policyåtgärder kan vidtas inom samma tidsram och att även dessa kan ha en inverkan på mängden energibesparingar, så att inte alla förändringar som observerats sedan en policyåtgärd infördes kan hänföras endast till den åtgärden. För att säkerställa att kravet på väsentlighet uppfylls bör de åtgärder som vidtas av kvotpliktiga, deltagande eller bemyndigade parter faktiskt bidra till att de anförda energibesparingarna uppnås.

(72) Det är viktigt att när så är relevant beakta alla steg i energikedjan vid beräkningen av energibesparingar, i syfte att öka potentialen för energibesparingar vid överföring och distribution av el. Studier och samrådet med intressenter har visat att det finns en betydande potential. De fysiska och ekonomiska villkoren skiljer sig dock ganska mycket mellan olika medlemsstater, och även inom flera medlemsstater, och det finns ett stort antal systemoperatörer. Dessa omständigheter pekar mot ett decentraliserat tillvägagångssätt, i enlighet med subsidiaritetsprincipen. Nationella tillsynsmyndigheter har den kunskap, rättsliga kompetens och administrativa kapacitet som krävs för att främja utvecklingen av ett energieffektivt elnät. Sådana enheter som det europeiska nätverket av systemansvariga för överföringssystem för el (Entso-E) och den europeiska enheten för unionens systemansvariga för distributionssystem kan också ge värdefulla bidrag till, och bör stödja sina medlemmar i, genomförandet av energieffektivitetsåtgärder.

(73) Liknande överväganden gäller för det mycket stora antalet systemansvariga för naturgassystemet. Naturgasens betydelse och försörjningsgrad och territoriella täckning varierar mycket mellan medlemsstaterna. I sådana fall är nationella tillsynsmyndigheter bäst lämpade för att övervaka och styra systemets utveckling mot ökad effektivitet, och sådana enheter som det europeiska nätverket av systemansvariga för överföringssystemen för gas kan ge värdefulla bidrag till, och bör stödja sina medlemmar i, genomförandet av energieffektivitetsåtgärder.

(74) Energitjänsteföretag har en viktig roll när det gäller att utveckla, utforma, bygga och ordna med finansiering för projekt som sparar energi, minskar energikostnaderna och minskar drifts- och underhållskostnaderna inom exempelvis byggnads-, industri- och transportsektorerna.

(75) Det är särskilt viktigt att beakta kopplingen mellan vatten och energi för att ta itu med den av varandra beroende användningen av energi och vatten och det ökande trycket på båda resurserna. Effektiv vattenförvaltning kan utgöra ett betydande bidrag till energibesparingar som inte bara ger klimatfördelar utan även ekonomiska och sociala fördelar. Vatten- och avloppssektorn står för 3,5 % av elanvändningen i unionen, och denna andel väntas öka. Samtidigt står vattenläckor för 24 % av den totala vattenförbrukningen i unionen och energisektorn är den största vattenförbrukaren, och står för 44 % av förbrukningen. Potentialen för energibesparing genom att använda smart teknik och smarta processer i alla vattenkretslopp och vattentillämpningar i industri- och bostadsområden samt i kommersiella områden bör undersökas noga och realiseras när helst det är kostnadseffektivt, och principen om energieffektivitet först bör beaktas. Dessutom bör avancerad bevattningsteknik, teknik för uppsamling av regnvatten och återanvändning av vatten avsevärt kunna minska vattenförbrukningen inom jordbruket, i byggnader och i industrin och den energi som används för behandling och transport av vatten.

(76) I enlighet med artikel 9 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) bör unionens politik för energieffektivitet vara inkluderande och bör därför säkerställa att alla konsumenter som påverkas av energifattigdom har lika tillgång till energieffektivitetsåtgärder. Förbättringar av energieffektivitet bör på ett prioriterat sätt genomföras bland personer som påverkas av energifattigdom, sårbara kunder och slutanvändare, personer i låg- eller medelinkomsthushåll och personer som bor i subventionerat boende samt äldre personer och personer som bor på landsbygden och i avlägsna områden och i de yttersta randområdena. I detta sammanhang bör särskild uppmärksamhet riktas mot särskilda grupper som löper större risk att påverkas av energifattigdom och som i högre grad drabbas av de negativa effekterna av energifattigdom, såsom kvinnor, personer med funktionsnedsättning, äldre personer, barn och personer med minoritetsbakgrund i fråga om ras eller etnisk tillhörighet. Medlemsstaterna kan kräva att kvotpliktiga parter inkluderar sociala mål i energibesparande åtgärder i samband med energifattigdom, och denna möjlighet har redan utvidgats till alternativa policyåtgärder och nationella energieffektivitetsfonder. Detta bör omvandlas till en skyldighet att skydda och stärka utsatta kunder och slutanvändare och att mildra energifattigdomen, samtidigt som medlemsstaterna ges möjlighet att bibehålla full flexibilitet vad gäller policyåtgärdernas typ, storlek, omfattning och innehåll. Om ett kvotpliktsystem för energieffektivitet inte tillåter att åtgärder vidtas som rör enskilda energianvändare, får medlemsstaten vidta åtgärder för att lindra energifattigdomen enbart genom alternativa policyåtgärder. Inom sin policymix bör medlemsstaterna säkerställa att andra policyåtgärder inte har negativa effekter på personer som påverkas av energifattigdom, utsatta kunder, slutanvändare, och, om tillämpligt, personer som bor i subventionerade bostäder. Medlemsstaterna bör se till att offentliga medel som investeras i åtgärder för att förbättra energieffektiviteten utnyttjas på bästa möjliga sätt, inklusive finansiering och finansieringsinstrument som inrättats på unionsnivå.

(77) Varje medlemsstat bör definiera begreppet utsatta kunder, varvid det kan hänvisas till energifattigdom och bland annat föreskrivas förbud mot bortkoppling av dessa kunder från elnätet i kritiska situationer. Begreppet utsatta kunder kan inbegripa inkomstnivå, energiutgifternas andel av den disponibla inkomsten, bostädernas energieffektivitet, kritiskt beroende av elutrustning av hälsoskäl, ålder eller andra kriterier. Detta gör det möjligt för medlemsstaterna att inkludera personer i låginkomsthushåll.

(78) Enligt rekommendation (EU) 2020/1563 kunde omkring 34 miljoner hushåll i unionen inte värma upp sina hem tillräckligt 2019. Den europeiska gröna given prioriterar den sociala dimensionen av omställningen genom att följa principen att ingen lämnas utanför. Den gröna omställningen, inbegripet omställningen till ren energi, påverkar kvinnor och män på olika sätt och kan ha en särskild påverkan på missgynnade grupper såsom personer med funktionsnedsättning. Energieffektivitetsåtgärder måste därför ha en central betydelse för varje kostnadseffektiv strategi mot energifattigdom och konsumenters sårbarhet, och utgöra komplement till socialpolitiken på medlemsstatsnivå. För att säkerställa att energieffektivitetsåtgärder på ett hållbart sätt minskar energifattigdom för hyresgäster bör åtgärdernas kostnadseffektivitet samt frågan huruvida fastighetsägare och hyresgäster har råd att vidta dem beaktas, och tillräckligt ekonomiskt och tekniskt stöd till sådana åtgärder bör garanteras på medlemsstatsnivå. Medlemsstaterna bör stödja de lokala och regionala nivåerna när det gäller att kartlägga och lindra energifattigdomen. Byggnadsbeståndet i unionen behöver långsiktigt omvandlas till nära-nollenergibyggnader, i enlighet med målen i Parisavtalet. Byggnader renoveras för närvarande i för långsam takt och byggnader som bebos av låginkomsttagare som påverkas av energifattigdom är de som är svårast att nå. De åtgärder som fastställs i detta direktiv rörande energisparkrav, kvotpliktsystem för energieffektivitet och alternativa policyåtgärder är därför särskilt viktiga.

(79) Medlemsstaterna bör sträva efter att säkerställa att åtgärder för att främja eller underlätta energieffektivitet, särskilt åtgärder som rör byggnader och mobilitet, inte leder till en oproportionell prisökning på tjänster avseende sådana åtgärder eller till ökad social utestängning.

(80) För att kunna utnyttja den potential för energibesparing som finns inom vissa marknadssegment där energikartläggning i allmänhet inte erbjuds kommersiellt, till exempel små och medelstora företag, bör medlemsstaterna utarbeta program som uppmuntrar och stöder små och medelstora företag att genomgå energikartläggningar och att genomföra rekommendationerna från dessa energikartläggningar. Energikartläggningar bör vara obligatoriska för och genomföras regelbundet av företag med en genomsnittlig årlig energianvändning över ett visst tröskelvärde, eftersom energibesparingarna kan vara betydande. Vid besiktningarna bör hänsyn tas till relevanta europeiska eller internationella standarder. t.ex. EN ISO 50001 (energiledningssystem) eller EN 16247-1 (energikartläggningar) eller, om en energikartläggning ingår, EN ISO 14000 (miljöledningssystem), i enlighet med detta direktiv, vilka inte går

utöver kraven i dessa relevanta standarder. En specifik europeisk standard avseende energikartläggningar är för närvarande under utarbetande. Energikartläggningar kan utföras fristående eller ingå i ett bredare miljöledningssystem eller ett avtal om energiprestanda. I alla sådana fall bör dessa system uppfylla minimikraven i detta direktiv. Dessutom kan specifika mekanismer och system som inrättats för att övervaka utsläppen och bränsleförbrukningen av vissa transportoperatörer, exempelvis EU:s system för handel med utsläppsrätter enligt unionsrätten, anses vara förenliga med energikartläggningar, inklusive inom ramen för energiledningssystem, om de uppfyller minimikraven i detta direktiv. För de företag som redan genomför energikartläggningsskyldigheten bör energikartläggningar fortsätta att utföras minst vart fjärde år från och med dagen för den föregående energikartläggningen, i enlighet med detta direktiv.

(81) Medlemsstaterna kan fastställa riktlinjer som företagen ska följa vid genomförandet av åtgärder för att uppnå nya årliga besparingar som identifierats i energikartläggningen.

(82) Företagets genomsnittliga förbrukning bör vara kriteriet för att definiera tillämpningen av energiledningssystem och energikartläggningar för att öka dessa mekanismers känslighet när det gäller att identifiera relevanta möjligheter för kostnadseffektiva energibesparingar. Ett företag som ligger under de förbrukningströsklar som fastställts för energiledningssystem och energikartläggningar bör uppmuntras att genomgå energikartläggningar och att genomföra rekommendationerna från dessa kartläggningar.

(83) När energikartläggningar genomförs av interna experter bör de inte vara direkt delaktiga i den verksamhet de kartlägger, så att deras oberoende kan garanteras.

(84) Medlemsstaterna bör främja genomförandet av energiledningssystem och energikartläggningar inom offentlig förvaltning på nationell, regional och lokal nivå.

(85) IKT-sektorn är en annan viktig sektor som uppmärksammas allt mer. År 2018 hade datacentren i unionen en energianvändning på 76,8 TWh. Denna siffra väntas öka till 98,5 TWh 2030, vilket är en ökning på 28 %. Denna ökning i absoluta tal kan även iakttas i relativa tal: datacentralerna i unionen stod för 2,7 % av efterfrågan på el 2018 och kommer att stå för 3,21 % 2030 om utvecklingen fortsätter enligt samma bana. Unionens digitala strategi har redan lyft fram behovet av mycket energieffektiva och hållbara datacenter och transparensåtgärder för telekomoperatörer gällande deras miljöpåverkan. För att främja en hållbar utveckling inom IKT-sektorn, i synnerhet vad gäller datacenter, bör medlemsstaterna begära att data av relevans för datacentrens energiprestanda, vattenfotavtryck och efterfrågeflexibilitet samlas in och offentliggörs, på grundval av en gemensam unionsmall. Medlemsstaterna bör endast begära att data samlas in och offentliggörs om datacenter med ett betydande fotavtryck där ändamålsenliga utformnings- eller effektivitetsinsatser, för nya respektive befintliga anläggningar, kan medföra en avsevärd minskning av energi- och vattenanvändningen, en ökning av systemeffektiviteten som främjar utfasningen av fossila bränslen i nätet eller återanvändning av spillvärme i näraliggande anläggningar och värmenät. Hållbarhetsindikatorer för datacenter skulle kunna fastställas på grundval av de data som samlas in, med beaktande av redan befintliga initiativ inom sektorn.

(86) Rapporteringsskyldigheten gäller för de datacenter som uppfyller det tröskelvärde som fastställs i detta direktiv. I samtliga fall, och särskilt för företagsdatacenter på plats, bör rapporteringsskyldigheten förstås som att den avser de utrymmen och den utrustning som huvudsakligen eller uteslutande används för datarelaterade funktioner (serverrum), inbegripet nödvändig tillhörande utrustning, till exempel tillhörande kylning, belysning, batterisystem eller avbrottsfri kraftförsörjning. All it-utrustning som placeras eller installeras för i första hand offentlig åtkomst, gemensam användning eller i kontorsutrymmen eller som stöder andra funktioner, såsom arbetsstationer, bärbara datorer, fotokopiatorer, sensorer, säkerhetsutrustning eller vitvaror och audiovisuella apparater, bör undantas från rapporteringsskyldigheten. Samma undantag bör också gälla för servrar, nätverk, lagring och tillhörande utrustning som skulle vara spridd över en webbplats, t.ex. enskilda servrar, enkelsidiga stativ eller wifi- och nätverkspunkter.

(87) Insamlade data bör användas för att mäta åtminstone några grundläggande dimensioner av en hållbar datacentral, nämligen hur effektivt den använder energi, hur mycket av den energin som kommer från förnybara energikällor, återanvändningen av eventuell spillvärme som den producerar, effektiviteten i kylningen, effektiviteten i kolanvändningen och användningen av färskvatten. Insamlade data och hållbarhetsindikatorerna bör öka medvetenheten bland ägare och operatörer av datacenter, tillverkare av utrustning, utvecklare av programvara och tjänster, användare av datacentrens tjänster på alla nivåer samt enheter och organisationer som inför, använder eller upphandlar molntjänster och datacentraltjänster. Insamlade data och hållbarhetsindikatorerna bör också skapa förtroende för de faktiska förbättringarna till följd av insatser och åtgärder för att göra nya eller befintliga datacenter hållbarare. Slutligen bör dessa användas som en grund för transparent och evidensbaserad planering och evidensbaserat beslutsfattande. Kommissionen bör bedöma datacentrens effektivitet på grundval av den information som de informationsskyldiga datacentren lämnar.

(88) Efter en bedömning bör kommissionen, när den inrättar eventuella sektorsspecifika partnerskap för energieffektivitet, sammanföra viktiga intressenter, däribland icke-statliga organisationer och arbetsmarknadens parter, inom bland annat IKT-, transport-, finans- och byggsektorerna på ett inkluderande och representativt sätt.

(89) Lägre energikostnader för konsumenter bör uppnås genom att konsumenterna får hjälp att minska sin energianvändning genom att minska byggnaders energibehov och effektivisera apparater i kombination med att energisnåla transportmedel görs tillgängliga och integreras med kollektivtrafik, delad mobilitet och cykling. Medlemsstaterna bör också förbättra konnektiviteten i landsbygdsområden och i avlägsna områden.

(90) Det är mycket viktigt att öka alla unionsmedborgares medvetenhet om fördelarna med ökad energieffektivitet och att ge dem korrekt information om hur sådan kan uppnås. Medborgare i alla åldrar bör också involveras i energiomställningen via den europeiska klimatpakten och konferensen om Europas framtid. Ökad energieffektivitet är också av stor vikt för unionens energiförsörjningstrygghet genom att unionens beroende av bränsleimport från tredjeländer minskar.

(91) Konsumenter bör ha full insyn i kostnaderna och fördelarna med alla energieffektivitetsåtgärder som vidtas, inbegripet återbetalningsperioder.

(92) När medlemsstaterna genomför detta direktiv och vidtar andra åtgärder på energieffektivitetsområdet, bör de vara särskilt uppmärksamma på synergieffekter mellan energieffektivitetsåtgärder och en effektiv användning av naturresurser i linje med principerna för en cirkulär ekonomi.

(93) När medlemsstaterna använder nya företagsmodeller och ny teknik, bör de sträva efter att främja och underlätta införandet av energieffektivitetsåtgärder, inklusive genom innovativa energitjänster för stora och små kunder.

(94) Det är nödvändigt att möjliggöra en tät och förbättrad återkoppling om energianvändning när detta är tekniskt genomförbart och kostnadseffektivt med tanke på befintliga mätanordningar. Detta direktiv klargör att kostnadseffektiviteten vid individuell mätning avgörs av om de därmed sammanhängande kostnaderna står i proportion till möjliga energibesparingar. Vid bedömningen av om individuell mätning är kostnadseffektiv kan hänsyn tas till verkan av andra konkreta, planerade åtgärder i en viss byggnad, till exempel en kommande renovering.

(95) Detta direktiv klargör också att rättigheter avseende fakturering och information om fakturering eller användning bör gälla för konsumenter av värme, kyla eller varmvatten för hushållsbruk från en central källa, även om de inte har några direkta individuella avtal med en energileverantör.

(96) För att uppnå öppenhet och insyn avseende redovisning av individuell användning av värmeenergi och på så sätt underlätta genomförandet av individuell mätning bör medlemsstaterna säkerställa att det finns transparenta, allmänt tillgängliga nationella regler om fördelningen av kostnaden för användning av värme, kyla och varmvatten för hushållsbruk i flerbostadshus och byggnader med flera användningsområden. Utöver öppenhet och insyn kan medlemsstaterna överväga att vidta åtgärder för att öka konkurrensen vid tillhandahållandet av tjänster för individuell mätning och på så sätt säkerställa att slutanvändarnas eventuella kostnader är rimliga.

(97) Nyligen installerade värmemätare och värmekostnadsfördelare bör vara fjärravläsbara för att säkerställa kostnadseffektivt och regelbundet tillhandahållande av användningsinformation. Avsikten är att bestämmelserna i detta direktiv vad gäller mätare för värme, kyla och varmvatten för hushållsbruk, individuell mätning och kostnadsfördelning för värme, kyla och varmvatten för hushållsbruk, krav på fjärravläsning, fakturerings- och användningsinformation för värme och kyla samt varmvatten för hushållsbruk, kostnaden för tillgång till mätnings-, fakturerings- och användningsinformation för värme, kyla och varmvatten för hushållsbruk, och minimikraven för fakturerings- och användningsinformation för värme, kyla och varmvatten för hushållsbruk ska tillämpas endast på värme, kyla och varmvatten för hushållsbruk som tillhandahålls från en central källa. Det står medlemsstaterna fritt att besluta huruvida walk-by- eller drive-by-teknik ska anses vara fjärravläsbar eller inte. Fjärravläsbara anordningar kräver inte tillträde till enskilda lägenheter eller enheter för avläsningen.

(98) Medlemsstaterna bör beakta det faktum att ett framgångsrikt genomförande av ny teknik för att mäta energianvändning förutsätter ökade investeringar i utbildning av och kompetens hos både användare och energileverantörer.

(99) Faktureringsinformation och årliga sammanställningar är ett viktigt sätt att informera kunder om deras energianvändning. Uppgifter om användning och kostnader kan också ge annan information som hjälper konsumenterna att jämföra sitt befintliga avtal med andra erbjudanden och att använda sig av klagomåls- och alternativa tvistlösningsmekanismer. Med tanke på att tvister gällande fakturor är en vanlig orsak till klagomål från konsumenter och även är en faktor som bidrar till fortsatt låga nivåer av kundnöjdhet och engagemang i energisektorn, är det nödvändigt att göra fakturorna enklare, tydligare och mer lättförståeliga, samtidigt som andra instrument, såsom faktureringsinformation, informationsverktyg och årliga sammanställningar, ger alla de upplysningar som konsumenterna behöver för att kunna utöva kontroll över sin energianvändning, jämföra erbjudanden och byta leverantör.

(100) När medlemsstaterna utformar åtgärder för förbättrad energieffektivitet bör de ta vederbörlig hänsyn till behovet av att säkerställa en korrekt fungerande inre marknad och ett konsekvent genomförande av unionens regelverk, i enlighet med EUF-fördraget.

(101) Högeffektiv kraftvärme samt effektiv fjärrvärme och fjärrkyla har stor potential att spara primärenergi i unionen. Medlemsstaterna bör genomföra en heltäckande bedömning av potentialen för högeffektiv kraftvärme samt effektiv fjärrvärme och fjärrkyla. Dessa bedömningar bör vara överensstämmande med medlemsstaternas integrerade nationella energi- och klimatplaner och deras långsiktiga renoveringsstrategier och kan inbegripa utvecklingsbanor som leder till en nationell värme- och kylsektor som baseras på förnybar energi och spillvärme, inom en tidsram som är förenlig med uppnåendet av klimatneutralitetsmålet. Nya anläggningar för elproduktion och befintliga anläggningar som genomgått omfattande uppgradering eller som fått sina tillstånd eller licenser uppdaterade bör, under förutsättning att en kostnads–nyttoanalys visar på ett överskott, utrustas med högeffektiv kraftvärme för att återvinna spillvärme från produktionen av el. På samma sätt bör andra anläggningar med betydande genomsnittlig energitillförsel per år utrustas med tekniska lösningar för användning av anläggningens spillvärme om en kostnads–nyttoanalys visar ett kostnads-nyttoöverskott. Spillvärmen skulle kunna transporteras dit den behövs genom fjärrvärmenät. De händelser som gör att godkännandekriterier måste tillämpas kommer i allmänhet att vara sådana som också ger upphov till tillståndskrav enligt direktiv 2010/75/EU och för tillstånd enligt direktiv (EU) 2019/944.

(102) Det kan vara lämpligt att förlägga elproduktionsanläggningar som är avsedda att använda sig av sådan geologisk lagring som tillåts inom ramen för Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/31/EG ([24]) till platser där det inte är kostnadseffektivt med återvinning av spillvärme genom högeffektiv kraftvärme eller genom försörjning till ett nät för fjärrvärme eller fjärrkyla. Medlemsstaterna bör därför kunna undanta de anläggningarna från skyldigheten att genomföra en kostnads–nyttoanalys för att förse anläggningen med utrustning som möjliggör återvinning av spillvärme med hjälp av en högeffektiv kraftvärmepanna. Det bör också vara möjligt att undanta toppbelastnings- och reservanläggningar för elproduktion som planeras vara i drift färre än 1 500 driftstimmar per år som ett rullande medelvärde över en period av fem år från kravet att också producera värme.

(103) Det är lämpligt att medlemsstaterna uppmuntrar införandet av åtgärder och förfaranden som främjar kraftvärmeinstallationer med total installerad tillförd effekt på mindre än 5 MW för att främja distribuerad energiproduktion.

(104) För att genomföra nationella heltäckande bedömningar bör medlemsstaterna uppmuntra bedömningar av potentialen för högeffektiv kraftvärme och effektiv fjärrvärme och fjärrkyla på regional och lokal nivå. Medlemsstaterna bör vidta åtgärder för att främja och underlätta realiseringen av identifierad kostnadseffektiv potential i högeffektiv kraftvärme och effektiv fjärrvärme och fjärrkyla.

(105) Kraven för effektiv fjärrvärme och fjärrkyla bör vara förenliga med de långsiktiga klimatpolitiska målen, unionens klimat- och miljönormer och prioriteringar och bör iaktta principen *orsaka inte betydande skada* i den mening som avses i förordning (EU) 2020/852. Alla system för fjärrvärme och fjärrkyla bör syfta till förbättrad förmåga att interagera med andra delar av energisystemet för att optimera energianvändningen och förhindra energisvinn genom att utnyttja byggnadernas hela potential att lagra värme eller kyla, inklusive överskottsvärme från tjänsteanläggningar och näraliggande datacenter. Därför bör effektiva system för fjärrvärme och fjärrkyla säkerställa ökad primärenergieffektivitet och en gradvis integrering av förnybar energi och spillvärme och spillkyla enligt definitionen i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 ([25]). Därför införs med det här direktivet striktare krav för värme- och kylförsörjning som bör vara tillämpliga under specifika fastställda tidsperioder och bör vara permanent tillämpliga från och med den 1 januari 2050.

(106) Principerna för att beräkna andelen värme eller kyla från förnybara energikällor i effektiv fjärrvärme och fjärrkyla bör vara förenliga med direktiv (EU) 2018/2001 och Eurostats metoder för statistisk rapportering. Enligt artikel 7.1 i direktiv (EU) 2018/2001 inkluderar den slutliga energianvändningen (brutto) från förnybara energikällor den slutliga energianvändningen (brutto) från förnybara energikällor inom värme- och kylsektorn. En slutlig energianvändning (brutto) av värme eller kyla i fjärrvärme eller fjärrkyla är lika med leverans av värme eller kyla som går till det nät som betjänar slutkunderna eller energidistributörerna.

(107) Värmepumpar är viktiga för utfasningen av fossila bränslen i värme- och kylförsörjningen, även i fjärrvärmesektorn. Den metod som fastställs i bilaga VII till direktiv (EU) 2018/2001 innehåller regler för att räkna energi från värmepumpar som energi från förnybara energikällor och förhindrar dubbelräkning av el från förnybara energikällor. Vid beräkningen av andelen förnybar energi i fjärrvärmenätet bör all värme från värmepumpen som går in i nätet redovisas som förnybar energi, förutsatt att värmepumpen uppfyller minimieffektivitetskriterierna i bilaga VII till direktiv (EU) 2018/2001 vid tidpunkten för installationen.

([24]) Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/31/EG av den 23 april 2009 om geologisk lagring av koldioxid och ändring av rådets direktiv 85/337/EEG, Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG, 2001/80/EG, 2004/35/EG, 2006/12/EG och 2008/1/EG samt förordning (EG) nr 1013/2006 (EUT L 140, 5.6.2009, s. 114).

([25]) Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 av den 11 december 2018 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor (EUT L 328, 21.12.2018, s. 82).

(108) Definitionen av högeffektiv kraftvärme har definierats utifrån de energibesparingar som uppnås genom en kombinerad produktion i stället för separat produktion av värme och el. Kraven för högeffektiv kraftvärme bör vara förenliga med de långsiktiga klimatpolitiska målen. Definitionen av kraftvärme och högeffektiv kraftvärme i unionslagstiftningen bör inte påverka användningen av andra definitioner i den nationella lagstiftningen för andra syften än de som anges i den berörda unionslagstiftningen. För att maximera energibesparingarna och undvika att energibesparingsmöjligheter går förlorade bör största uppmärksamhet fästas vid kraftvärmepannornas driftsvillkor.

(109) För att säkerställa transparensen och göra det möjligt för slutanvändare att välja mellan kraftvärmeproducerad el och el producerad med andra tekniker, bör ursprunget till högeffektiv kraftvärme garanteras på grundval av harmoniserade referensvärden för effektivitet. System för ursprungsgaranti ger inte i sig rätt att komma i åtnjutande av nationella stödmekanismer. Det är viktigt att alla former av el som produceras från högeffektiv kraftvärme kan omfattas av ursprungsgarantier. Ursprungsgarantier bör kunna skiljas från överlåtbara certifikat.

(110) Den särskilda strukturen för kraftvärme, fjärrvärme respektive fjärrkyla, med många producenter som är små och medelstora företag, bör beaktas, särskilt vid en översyn av de administrativa förfarandena för att få tillstånd till uppbyggnad av kraftvärmekapacitet eller tillhörande nät, enligt principen att *tänka småskaligt först*.

(111) De flesta unionsföretag är små och medelstora företag. De representerar en enorm energibesparingspotential för unionen. För att kunna hjälpa dem att vidta energieffektivitetsåtgärder bör medlemsstaterna inrätta en lämplig ram i syfte att ge små och medelstora företag tekniskt stöd och riktad information.

(112) På grundval av kriterier som är objektiva, klara och tydliga samt icke-diskriminerande bör medlemsstaterna fastställa regler som styr hur kostnaderna ska bäras och delas för nätanslutning och nätförstärkning samt regler för teknisk anpassning som krävs för att integrera nya tillverkare av el som produceras från högeffektiv kraftvärme, med beaktande av nätverkskoder och riktlinjer som utarbetats i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) 2019/943 ([26]) och (EG) nr 715/2009 ([27]). Producenter av el från högeffektiv kraftvärme bör tillåtas använda en anbudsförfrågan rörande anslutningsarbetet. Tillträde till nätsystemet för el producerad från högeffektiv kraftvärme, i synnerhet för småskalig kraftvärme och mikrokraftvärmepannor, bör underlättas. Medlemsstaterna får i enlighet med artikel 3.2 i direktiv 2009/73/EG och artikel 9.2 i direktiv (EU) 2019/944 ålägga företag som bedriver verksamhet inom el- och gassektorerna att tillhandahålla allmännyttiga tjänster, inklusive beträffande energieffektivitet.

(113) Det är nödvändigt att fastställa bestämmelser om fakturering, gemensam kontaktpunkt, tvistlösning utanför domstol, energifattigdom och grundläggande avtalsenliga rättigheter, för att anpassa dessa bestämmelser, när så är lämpligt, till relevanta bestämmelser om el enligt direktiv (EU) 2019/944, i syfte att stärka konsumentskyddet och ge slutkunder möjlighet att få mer frekvent, tydligare och mer aktuell information om sin användning av värme, kyla eller varmvatten för hushållsbruk och reglera sin energianvändning.

(114) Genom detta direktiv stärks konsumentskyddet genom att grundläggande avtalsenliga rättigheter för fjärrvärme, fjärrkyla och varmvatten för hushållsbruk införs, i samstämmighet med den nivå av rättigheter, skydd och inflytande som infördes för slutkonsumenter i elsektorn genom direktiv (EU) 2019/944. Konsumenter bör ha tillgång till klar och otvetydig information om sina rättigheter. Flera faktorer hindrar konsumenterna från att få tillgång till, förstå och agera utifrån de olika källor för marknadsinformation som de har tillgång till. Införandet av grundläggande avtalsenliga rättigheter kan bidra till bland annat korrekt förståelse av utgångspunkten för kvaliteten i de tjänster som leverantören erbjuder i avtalet, inbegripet den levererade energins kvalitet och egenskaper. Det kan dessutom bidra till att minimera dolda eller extra kostnader till följd av antingen uppgraderade eller nya tjänster efter

([26]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/943 av den 5 juni 2019 om den inre marknaden för el (EUT L 158, 14.6.2019, s. 54).

([27]) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 715/2009 av den 13 juli 2009 om villkor för tillträde till naturgasöverföringsnäten och om upphävande av förordning (EG) nr 1775/2005 (EUT L 211, 14.8.2009, s. 36).

avtalets undertecknande utan att kunden tydligt förstår och godkänner detta. Dessa tjänster skulle bland annat kunna avse energi som levereras, mätnings- och faktureringstjänster, inköp och installation eller tilläggs- och underhållstjänster och kostnader med anknytning till nätet, mätanordningar, lokal värme- eller kylutrustning. Kraven kommer att bidra till förbättrad möjlighet att jämföra erbjudanden och säkerställa samma nivå av grundläggande avtalsenliga rättigheter för alla unionsmedborgare när det gäller uppvärmning, kylning och varmvatten för hushållsbruk, utan att de nationella befogenheterna begränsas.

(115) Vid planerad bortkoppling från uppvärmning, kylning och varmvatten för hushållsbruk bör leverantörer ge de berörda kunderna tillräcklig information om alternativa åtgärder, såsom möjligheter till stöd för att undvika bortkoppling, system för förskottsbetalning, energikartläggningar, energirådgivningstjänster, alternativa betalningsplaner, råd om skuldhantering eller anstånd med bortkoppling.

(116) Bättre konsumentskydd bör garanteras genom tillgång till effektiva oberoende mekanismer för tvistlösning utanför domstol för alla konsumenter, till exempel i form av en energiombudsman, ett konsumentorgan eller en tillsynsmyndighet. Medlemsstaterna bör därför införa snabba och effektiva förfaranden för behandling av klagomål.

(117) Bidragen från gemenskaper för förnybar energi, i enlighet med direktiv (EU) 2018/2001, och medborgarenergigemenskaper, i enlighet med direktiv (EU) 2019/944, till målen för den europeiska gröna given och klimatmålsplanen bör erkännas och aktivt stödjas. Medlemsstaterna bör därför beakta och främja den roll som spelas av gemenskaper för förnybar energi och medborgarenergigemenskaper. Dessa gemenskaper kan hjälpa medlemsstaterna att uppnå målen för det här direktivet genom att främja energieffektivitet på lokal nivå eller hushållsnivå samt i offentliga byggnader i samarbete med lokala myndigheter. De kan stärka och engagera konsumenterna och göra det möjligt för vissa grupper av hushållskunder, inbegripet på landsbygden och i avlägsna områden, att delta i energieffektivitetsprojekt och energieffektivitetsåtgärder, som kan kombinera sådana åtgärder med investeringar i förnybar energi. Energigemenskaper kan ha en viktig roll när det gäller att utbilda och öka medborgarnas medvetenhet om åtgärder som är utformade för att uppnå energibesparingar. Om de får rätt stöd från medlemsstaterna kan energigemenskaper bidra till kampen mot energifattigdomen genom att främja energieffektivitetsprojekt, minskad energianvändning och lägre tariffer.

(118) Långsiktiga beteendeförändringar i energianvändningen kan uppnås genom att medborgarna ges ökat inflytande. Energigemenskaper kan bidra till långsiktiga energibesparingar, särskilt bland hushållen, och till ökade hållbara investeringar från medborgare och småföretag. Medlemsstaterna bör ge medborgarna möjlighet att vidta sådana åtgärder genom stöd till gemensamma energiprojekt och energiorganisationer. Dessutom kan strategier för engagemang, där alla berörda parter på nationell och lokal nivå deltar i beslutsprocessen, ingå i de lokala eller regionala planerna för minskade koldioxidutsläpp eller de nationella byggnadsrenoveringsplanerna, i syfte att öka medvetenheten, få återkoppling om politiken och förbättra allmänhetens acceptans för den.

(119) Bidraget från gemensamma kontaktpunkter eller liknande strukturer, som mekanismer som kan göra det möjligt för många olika målgrupper, inbegripet medborgare, små och medelstora företag och offentliga myndigheter, att utforma och genomföra projekt och åtgärder som rör övergången till ren energi, bör erkännas. De gemensamma kontaktpunkternas bidrag kan vara mycket viktigt för utsatta kunder, eftersom de kan få tillförlitlig och tillgänglig information om energieffektivitetsförbättringar. Detta bidrag kan innefatta tillhandahållande av teknisk, administrativ och finansiell rådgivning och assistans, främjande av de nödvändiga administrativa förfarandena eller av tillgång till finansmarknader, vägledning om unionens och nationella rättsliga ramar, inklusive regler och kriterier för offentlig upphandling, och unionens taxonomi.

(120) Kommissionen bör se över effekterna av sina åtgärder för att stödja utvecklingen av plattformar eller forum som bland annat omfattar de europeiska arbetsmarknadsparternas organ i främjandet av utbildningsprogram för energieffektivitet, och bör vid behov föreslå ytterligare åtgärder. Kommissionen bör också uppmuntra de europeiska arbetsmarknadsparternas diskussioner om energieffektivitet, i synnerhet när det gäller utsatta kunder och slutanvändare, inbegripet personer i energifattigdom.

(121) En rättvis omställning till en klimatneutral union till 2050 är central för den europeiska gröna given. I den europeiska pelaren för sociala rättigheter, som proklamerades gemensamt av Europaparlamentet, rådet och kommissionen den 17 november 2017, ingår energi bland de väsentliga tjänster som alla har rätt att ha tillgång till. Stöd för åtkomst till sådana tjänster måste finnas för dem som behöver det, särskilt i en situation med inflationstryck och kraftigt stigande energipriser.

(122) Det är nödvändigt att säkerställa att personer som påverkas av energifattigdom, utsatta kunder, personer i låginkomsthushåll och, om tillämpligt, personer som bor i subventionerade bostäder är skyddade och de bör därför ges möjlighet att aktivt delta i insatser och åtgärder för förbättrad energieffektivitet och tillhörande konsumentskydds- eller informationsåtgärder som genomförs av medlemsstaterna. Riktade kampanjer för att öka medvetenheten bör utvecklas för att illustrera fördelarna med energieffektivitet och ge information om det ekonomiska stöd som finns tillgängligt.

(123) Tillgängliga offentliga medel på unionsnivå och nationell nivå bör investeras strategiskt i åtgärder för förbättrad energieffektivitet, framför allt så att det gagnar personer som påverkas av energifattigdom, utsatta kunder, personer i låginkomsthushåll och, om tillämpligt, personer som bor i subventionerade bostäder. Medlemsstaterna bör dra nytta av eventuella ekonomiska bidrag som de kan få från den sociala klimatfonden, som inrättades genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/955 ([28]), och av intäkter från utsläppsrätter från EU:s utsläppshandelssystem. Dessa intäkter kommer att hjälpa medlemsstaterna att vid uppfyllandet av sin skyldighet att genomföra energieffektivitetsåtgärder och policyåtgärder inom ramen för energisparkravet prioritera personer som påverkas av energifattigdom, utsatta kunder, personer i låginkomsthushåll och, om tillämpligt, personer som bor i subventionerade bostäder, inbegripet de som bor på landsbygden och i avlägsna regioner.

(124) Nationella finansieringssystem bör kompletteras med lämpliga system för bättre information, tekniskt och administrativt bistånd, enklare tillgång till finansiering som främjar bästa tillgång till tillgängliga medel i synnerhet för personer som påverkas av energifattigdom, utsatta kunder, personer i låginkomsthushåll och, om tillämpligt, personer som bor i subventionerade bostäder.

(125) Medlemsstaterna bör stärka och skydda alla människor lika, oavsett kön, genus, ålder, funktionsnedsättning, ras eller etniskt ursprung, sexuell läggning, religion eller övertygelse, och säkerställa att de som påverkas mest, de som löper störst risk att påverkas av energifattigdom, eller de som är mest utsatta för de negativa effekterna av energifattigdom, skyddas tillräckligt. Medlemsstaterna bör säkerställa att energieffektivitetsåtgärder inte förstärker befintlig ojämlikhet, i synnerhet vad gäller energifattigdom.

(126) Enligt artikel 15.2 i direktiv 2012/27/EU har samtliga medlemsstater bedömt energieffektivitetspotentialen för sin infrastruktur för gas och el och identifierat konkreta åtgärder och investeringar för införandet av kostnadseffektiva energieffektivitetsförbättringar i nätinfrastrukturen, med en tidtabell för införandet. Resultatet av dessa åtgärder utgör en solid grund för tillämpningen av principen om energieffektivitet först i samband med deras beslut om nätplanering, nätutveckling och investeringar.

(127) De nationella energitillsynsmyndigheterna bör anta en samlad strategi, som omfattar potentiella besparingar inom sektorerna energiförsörjning och slutanvändare. Utan att det påverkar försörjningstryggheten, marknadsintegreringen och föregripande investeringar i havsbaserade nät som behövs för utbyggnaden av havsbaserad förnybar energi, bör nationella tillsynsmyndigheter säkerställa att principen om energieffektivitet först tillämpas inom planering- och beslutsprocesserna och att nättarifferna och regleringarna ger incitament för ökad energieffektivitet. Medlemsstaterna bör också säkerställa att systemansvariga för överföringssystem och systemansvariga för distributionssystem beaktar principen om energieffektivitet först. Detta skulle hjälpa systemansvariga för överföringssystem och distributionssystem att överväga bättre energieffektivitetslösningar för och marginalkostnader på grund av upphandlingen av resurser på efterfrågesidan, liksom de miljömässiga och

([28]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/955 av den 10 maj 2023 om inrättande av en social klimatfond och om ändring av förordning (EU) 2021/1060 (EUT L 130, 16.5.2023, s. 1)

socioekonomiska effekterna av olika nätinvesteringar och driftsplaner. En sådan strategi förutsätter en övergång från ett snävt ekonomiskt effektivitetsperspektiv till maximerad social välfärd. Principen om energieffektivitet först bör i synnerhet tillämpas i samband med utvecklingen av scenarier för utbyggnad av energiinfrastruktur där lösningar på efterfrågesidan skulle kunna anses som genomförbara alternativ som måste analyseras ordentligt, och bör bli en integrerad del av nätplaneringsprojekt. Principens tillämpning bör granskas av nationella tillsynsmyndigheter.

(128) Ett tillräckligt stort antal pålitliga yrkespersoner med kompetens på området energieffektivitet bör vara tillgängliga för att säkerställa att direktivet genomförs på ett effektivt sätt och utan dröjsmål, till exempel när det gäller efterlevnad av kraven på energikartläggningar och genomförandet av kvotpliktsystem för energieffektivitet. Medlemsstaterna bör därför införa certifieringssystem eller motsvarande kvalificeringssystem, eller båda delarna, och lämplig utbildning för leverantörer av energitjänster, energikartläggningar och andra åtgärder för att förbättra energieffektiviteten i nära samarbete med arbetsmarknadens parter, utbildningsleverantörer och andra berörda parter. Dessa system ska utvärderas vart fjärde år från och med december 2024 och vid behov uppdateras så att den nödvändiga kompetensnivån säkerställs för leverantör av energitjänster, energiinspektörer, energiansvariga och installatörer av byggnadselement.

(129) Det är nödvändigt att fortsätta att utveckla marknaden för energitjänster för att säkerställa att energitjänster både bjuds ut och efterfrågas. Öppenhet, till exempel genom listor över certifierade leverantörer av energitjänster och tillgängliga modeller för kontrakt, utbyte av bästa praxis och riktlinjer bidrar i hög grad till ökad användning av energitjänster och avtal om energiprestanda och kan också hjälpa till att stimulera efterfrågan och öka förtroendet för leverantörer av energitjänster. Genom ett avtal om energiprestanda undviker mottagaren av energitjänster investeringskostnader genom att använda en del av det finansiella värdet av energibesparingarna för att helt eller delvis återbetala den investering som görs av en tredje part. Detta kan bidra till att locka privat kapital, vilket är nyckeln till att öka byggnadsrenoveringstakten i unionen, föra expertis till marknaden och skapa innovativa affärsmodeller. Därför bör det bli ett krav att för byggnader som inte är bostadshus och som har en användbar golvyta som överstiger 750 m^2 bedöma om det är genomförbart att använda avtal om energiprestanda i samband med renovering. Detta är ett steg mot att öka förtroendet för energitjänstföretag och bana vägen för ett ökat antal sådana projekt i framtiden.

(130) Mot bakgrund av de ambitiösa renoveringsmålen för det närmaste årtiondet inom ramen för renoveringsvågen är det nödvändigt att ge oberoende mellanhänder på marknaden, inbegripet gemensamma kontaktpunkter eller liknande stödmekanismer, en utökad roll för att stimulera marknadsutvecklingen på efterfrågesidan och utbudssidan och att främja avtal om energiprestanda vid renovering av både privata och offentliga byggnader. Lokala energiorgan kan ha en nyckelroll i det hänseendet och identifiera och stödja potentiella kontaktpersoner eller gemensamma kontaktpunkter. Detta direktiv bör bidra till en förbättrad tillgång till produkter, tjänster och rådgivning, bland annat genom att främja kvinnliga företagares potential att fylla luckorna på marknaden och tillhandahålla innovativa sätt att förbättra energieffektiviteten, samtidigt som respekten för principen om icke-diskriminering säkerställs.

(131) Det finns fortfarande stora hinder för avtal om energiprestanda i flera medlemsstater på grund av kvarvarande rättsliga och andra hinder. Det är därför nödvändigt att ta itu med oklarheter i nationella rättsliga ramar, bristen på expertis, i synnerhet vad gäller upphandlingsförfaranden, och konkurrerande lån och bidrag.

(132) Medlemsstaterna bör fortsätta stödja den offentliga sektorns användning av avtal om energiprestanda genom att tillhandahålla avtalsmallar som beaktar tillgängliga europeiska eller internationella normer, upphandlingsriktlinjer och Eurostats och Europeiska investeringsbankens (EIB) vägledning om den statistiska behandlingen av avtal om energiprestanda, som offentliggjordes i maj 2018 och avser hanteringen av avtal om energiprestanda i offentliga räkenskaper, som har gett möjligheter att ta itu med de återstående regleringshindren för dessa avtal i medlemsstaterna.

(133) Medlemsstaterna har vidtagit åtgärder för att identifiera och åtgärda rättsliga och andra hinder. Det finns dock ett behov av att öka ansträngningarna för att avlägsna rättsliga och andra hinder för användning av avtal om energiprestanda och arrangemang med extern finansiering som bidrar till energibesparingar. Dessa hinder innefattar bland annat redovisningsregler och praxis som förhindrar att kapitalinvesteringar och årliga finansiella besparingar till följd av åtgärder för att förbättra energieffektiviteten speglas korrekt i räkenskaperna under investeringens hela livslängd.

(134) Medlemsstaterna använde 2014 och 2017 års nationella handlingsplaner för energieffektivitet för att rapportera framstegen med att avlägsna rättsliga och andra hinder för energieffektivitet, när det gäller delade incitament mellan ägare och hyresgäster eller mellan ägarna till en byggnad eller byggnadsenheter. Medlemsstaterna bör fortsätta att arbeta i den riktningen och utnyttja potentialen för energieffektivitet enligt Eurostats statistik från 2016, som visar att mer än fyra av tio européer bor i lägenhet och att mer än tre av tio européer är hyresgäster.

(135) Medlemsstaterna, inbegripet regionala och lokala myndigheter, bör uppmuntras att till fullo dra nytta av europeiska medel som finns tillgängliga inom den fleråriga budgetramen 2021–2027 som fastställs i rådets förordning (EU, Euratom) 2020/2093 ([29]), faciliteten för återhämtning och resiliens som inrättades genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241 ([30]) samt finansieringsinstrument och tekniskt bistånd inom ramen för InvestEU-programmet som inrättades genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/523 ([31]), för att driva fram privata och offentliga investeringar i åtgärder för att förbättra energieffektiviteten. Investeringar i energieffektivitet har potential att bidra till ekonomisk tillväxt, sysselsättning, innovation och en minskning av hushållens energifattigdom, och bidrar därför positivt till den ekonomiska, sociala och territoriella sammanhållningen och den gröna återhämtningen. Potentiella finansieringsområden är energieffektivitetsåtgärder i offentliga byggnader och bostäder, och tillhandahållande av ny kompetens genom att utveckla utbildning, omskolning och kompetenshöjning för yrkespersoner, i synnerhet i yrken som har att göra med renovering av byggnader, för att främja sysselsättningen inom energieffektivitetssektorn. Kommissionen kommer att säkerställa synergier mellan de olika finansieringsinstrumenten, i synnerhet medlen under delad förvaltning och direkt förvaltning, såsom de centralt förvaltade programmen Horisont Europa och Life, samt mellan bidrag, lån och tekniskt bistånd, för att maximera deras hävstångseffekt på privat finansiering och effekter på uppnåendet av policymålen i fråga om energieffektivitet.

(136) Medlemsstaterna bör uppmuntra användningen av finansieringsmekanismer för att främja målen med detta direktiv. Sådana finansieringsmekanismer skulle kunna innefatta ekonomiska bidrag och straffavgifter för överträdelser av vissa bestämmelser i detta direktiv, medel som anslagits för energieffektivitet enligt artikel 10.3 i direktiv 2003/87/EG, och medel som anslagits för energieffektivitet i de europeiska fonderna och programmen, och europeiska finansieringsorgan för särskilda ändamål, till exempel Europeiska fonden för energieffektivitet.

(137) Finansieringsmekanismer kan i tillämpliga fall baseras på medel som anslagits för energieffektivitet från unionens projektobligationer, medel som anslagits för energieffektivitet från EIB och andra europeiska finansinstitut, särskilt Europeiska banken för återuppbyggnad och utveckling (EBRD) och Europarådets utvecklingsbank, medel som lånefinansierats vid finansinstitut, nationella medel, bland annat genom inrättande av regelverk och finanspolitiska ramar som uppmuntrar till genomförande av initiativ och program för energieffektivitet samt intäkter från årliga utsläppstilldelningar enligt Europaparlamentets och rådets beslut nr 406/2009/EG ([32]).

([29]) Rådets förordning (EU, Euratom) 2020/2093 av den 17 december 2020 om den fleråriga budgetramen 2021–2027 (EUT L 433 I, 22.12.2020, s. 11).

([30]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241 av den 12 februari 2021 om inrättande av faciliteten för återhämtning och resiliens (EUT L 57, 18.2.2021, s. 17).

([31]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/523 av den 24 mars 2021 om inrättande av InvestEU-programmet och om ändring av förordning (EU) 2015/1017 (EUT L 107, 26.3.2021, s. 30).

([32]) Europaparlamentets och rådets beslut nr 406/2009/EG av den 23 april 2009 om medlemsstaternas insatser för att minska sina växthusgasutsläpp i enlighet med gemenskapens åtaganden om minskning av växthusgasutsläppen till 2020 (EUT L 140, 5.6.2009, s. 136).

(138) Finansieringsmekanismerna skulle särskilt kunna använda bidrag från dessa medel för att möjliggöra och uppmuntra privatkapitalinvesteringar, särskilt från institutionella investerare, och därvid tillämpa kriterier för att se till att både miljömålen och de sociala målen för anslagsbeviljandet nås, använda innovativa finansieringsmekanismer, inbegripet lånegarantier för privatkapital, lånegarantier för att främja avtal om energiprestanda, bidrag, subventionerade lån, särskilda kreditutfästelser och system för tredjepartsfinansiering, som minskar riskerna med energieffektivitetsprojekt och möjliggör kostnadseffektiva renoveringar också bland låg- och medelinkomsthushåll, kopplas till program eller byråer som kommer att sammanställa och bedöma kvaliteten på projekt för energibesparing, ge tekniskt stöd, främja energitjänstemarknaden och bidra till att skapa efterfrågan på energitjänster bland användarna.

(139) Finansieringsmekanismerna skulle också kunna tillhandahålla lämpliga medel till stöd för utbildning och certifieringsprogram för att förbättra och ackreditera kompetens för energieffektivitet, tillhandahålla medel för forskning om samt demonstration och påskyndat ibruktagande av småskalig teknik och mikroteknik för energiproduktion och för optimal nätanslutning av dessa producenter, kopplas till program med åtgärder för att främja energieffektivitet i alla bostäder, förebygga energifattigdom och sporra hyresvärdar som hyr ut bostäder att göra sin egendom så energieffektiv som möjligt och tillhandahålla lämpliga medel till stöd för dialogen mellan arbetsmarknadens parter och fastställandet av standarder för att förbättra energieffektiviteten och säkerställa goda arbetsförhållanden och en god arbetsmiljö.

(140) Unionens tillgängliga finansieringsprogram, finansieringsinstrument och innovativa finansieringsmekanismer bör användas för att förverkliga målet med bättre energiprestanda för byggnader som tillhör offentliga organ. I det hänseendet får medlemsstaterna utnyttja sina intäkter från årliga utsläppstilldelningar inom ramen för beslut nr 406/2009/EG vid utarbetandet av sådana mekanismer på frivillig basis och med hänsyn tagen till nationella budgetbestämmelser. Kommissionen och medlemsstaterna bör förse regionala och lokala förvaltningar med adekvat information om sådana finansieringsprogram, finansieringsinstrument och innovativa finansieringsmekanismer.

(141) I samband med genomförandet av energieffektivitetsmålet bör kommissionen övervaka hur berörda åtgärder påverkar direktiv 2003/87/EG, i syfte att bibehålla incitamenten i EU:s utsläppshandelssystem som belönar investeringar i koldioxidsnål teknik och förbereda de sektorer som ingår i utsläppshandelssystemet för de innovationer som krävs i framtiden. Den kommer att bli tvungen att övervaka hur detta påverkar industrisektorer som löper avsevärd risk för kolidioxidläckage i enlighet med förteckningen i bilagan till kommissionens beslut 2014/746/EU ([33]) för att se till att detta direktiv främjar och inte försvårar dessa sektorers utveckling.

(142) Medlemsstaternas åtgärder bör stödjas med välplanerade och effektiva finansieringsinstrument från unionens sida inom ramen för InvestEU-programmet, och genom finansiering från EIB och EBRD, som bör stödja investeringar i energieffektivitet i alla led i energikedjan och använda en heltäckande lönsamhetsanalys med en modell för differentierat diskonto. Ekonomiskt stöd bör fokusera på kostnadseffektiva metoder för att öka energieffektiviteten, vilket skulle leda till lägre energianvändning. EIB och EBRD bör, tillsammans med nationella investeringsbanker, utforma, generera och finansiera program och projekt som är skräddarsydda för effektivitetssektorn, bland annat för energifattiga hushåll.

(143) Sektorsövergripande lagstiftning utgör en stark grund för konsumentskydd för ett stort antal olika energitjänster som finns idag, och kommer sannolikt att utvecklas. Trots detta bör vissa grundläggande avtalsenliga rättigheter som kunder har tydligt fastställas. Konsumenterna bör ha tillgång till klar och otvetydig information om sina rättigheter i förhållande till energisektorn.

(144) För att det ska vara möjligt att utvärdera hur effektivt detta direktiv är bör det fastställas ett krav på att utföra en allmän översyn av detta direktiv och på att överlämna en rapport till Europaparlamentet och rådet senast den 28 februari 2027. Översynen bör möjliggöra nödvändiga anpassningar, även med beaktande av den ekonomiska utvecklingen och innovationsutvecklingen.

([33]) Kommissionens beslut 2014/746/EU av den 27 oktober 2014 om fastställande, enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG, av en förteckning över sektorer och delsektorer som anses löpa avsevärd risk för koldioxidläckage, för perioden 2015–2019 (EUT L 308, 29.10.2014, s. 114).

(145) Lokala och regionala myndigheter bör tilldelas en ledande roll vid utveckling och utformning, utförande och utvärdering av de åtgärder som fastställs i detta direktiv, för att de ska kunna ta tillräcklig hänsyn till sina egna särskilda klimatmässiga, kulturella och sociala omständigheter.

(146) Som återspegling av den tekniska utvecklingen och den allt större andelen förnybara energikällor inom elproduktionssektorn bör standardkoefficienten för besparingar i kWh el ses över för att återspegla ändringar i primärenergifaktorn för el och andra energibärare. Beräkningsmetoden överensstämmer med Eurostats energibalanser och definitioner, med undantag för metoden för fördelning av bränslemängd för värme och el i kraftvärmeverk för vilken referenssystemets verkningsgrad, som krävs för fördelningen av bränsleförbrukning, har anpassats till Eurostats uppgifter för 2015 och 2020. Beräkningar av primärenergifaktorn för el som avspeglar energimixen är baserade på årsmedelvärden. Redovisningsmetoden för *fysiskt energiinnehåll* (*physical energy content*) används för kärnkraftsgenererad el och värme och metoden för *teknisk verkningsgrad för omvandling* (*technical conversion efficiency*) används för produktion av el och värme från fossila bränslen och biomassa. För förnybar energi från icke-brännbara källor är metoden den direkta motsvarigheten baserad på tillvägagångssättet för *total primärenergi* (*total primary energy*). För beräkning av primärenergins andel för el i kraftvärme tillämpas den metod som anges i detta direktiv. En genomsnittlig marknadsställning används snarare än en marginell. Verkningsgraden för omvandling antas vara 100 % för icke-brännbara förnybara energikällor, 10 % för jordvärmekraftstationer och 33 % för kärnkraftverk. Total verkningsgrad för kraftvärme beräknas på grundval av de senaste statistiska uppgifterna från Eurostat. Omvandlings-, överförings- och distributionsförluster beaktas. Distributionsförluster för andra energibärare än el beaktas inte i beräkningarna på grund av bristen på tillförlitliga uppgifter och beräkningens komplexitet. Vad beträffar systemgränser är primärenergifaktorn 1 för alla energikällor. Den valda koefficienten för primärenergifaktorn för el är genomsnittet av värdena för 2024 och 2025, eftersom en framåtblickande primärenergifaktor är en lämpligare indikator än en historisk indikator. Analysen omfattar medlemsstaterna och Norge. Datasetet för Norge är baserat på Entso-E-data.

(147) Energibesparingar till följd av genomförandet av unionsrätt bör inte anföras om de inte är resultatet av en åtgärd som går utöver det minimum som krävs enligt unionsrättsakten i fråga, oavsett om detta sker genom att mer ambitiösa energieffektivitetskrav fastställs på medlemsstatsnivå eller genom att öka åtgärdens genomslagskraft. I byggnader finns en betydande potential för ytterligare ökad energieffektivitet, och renovering av byggnader är en väsentlig och långsiktig faktor med stordriftsfördelar för ökade energibesparingar. Det är därför nödvändigt att klargöra att det är möjligt att anföra alla energibesparingar till följd av åtgärder för att främja renovering av befintliga byggnader, under förutsättning att de överstiger de besparingar som skulle ha gjorts i frånvaro av policyåtgärden och att medlemsstaten visar att den kvotpliktiga, deltagande eller bemyndigade parten faktiskt har bidragit till att de anförda energibesparingarna uppnåtts.

(148) I enlighet med kommissionens meddelande av den 25 februari 2015 *En ramstrategi för en motståndskraftig energiunion med en framåtblickande klimatpolitik* och principerna om bättre lagstiftning, bör bestämmelser om övervakning och verifiering för genomförandet av kvotpliktsystem för energieffektivitet och alternativa policyåtgärder, inbegripet kravet att kontrollera ett statistiskt representativt urval av åtgärder, ges en mer framträdande roll.

(149) Energi som produceras från förnybar energi i eller på byggnader minskar mängden energi från fossila bränslen. En minskning av energianvändningen och en användning av energi från förnybara energikällor i byggnadssektorn utgör viktiga åtgärder för att minska unionens energiberoende och utsläpp av växthusgaser, särskilt med tanke på de ambitiösa klimat- och energimålen för 2030 samt det övergripande åtagande som gjordes i samband med Parisavtalet. När det gäller medlemsstaternas ackumulerade energisparkrav kan medlemsstaterna beakta energibesparingar som följer av policyåtgärder som främjar förnybar teknik i syfte att uppfylla de krav på energibesparingar som ställs på dem i enlighet med den beräkningsmetod som föreskrivs i detta direktiv. Energibesparingar från policyåtgärder som avser användning av direkt förbränning av fossila bränslen bör inte räknas med.

(150) Vissa av de ändringar som införs genom detta direktiv kan innebära att förordning (EU) 2018/1999 behöver ändras för att säkerställa samstämmigheten mellan de två rättsakterna. Nya bestämmelser, i första hand kopplade till fastställandet av nationella bidrag, mekanismer för att täcka skillnader samt rapporteringsskyldigheter, bör anpassas och överföras till den förordningen, när den har ändrats. Vissa av bestämmelserna i förordning (EU) 2018/1999 kan också behöva omprövas mot bakgrund av de förändringar som föreslås i detta direktiv. De ytterligare rapporterings- och övervakningskraven bör inte ge upphov till några nya parallella rapporteringssystem utan de skulle omfattas av den befintliga övervaknings- och rapporteringsramen enligt förordning (EU) 2018/1999.

(151) För att främja det praktiska genomförandet av detta direktiv på nationell, regional och lokal nivå bör kommissionen fortsätta att stödja ett utbyte av erfarenheter om arbetsmetoder, riktmärkning, nätverksarbete och innovativa arbetsmetoder med hjälp av en onlineplattform.

(152) Eftersom målen för detta direktiv, nämligen att uppnå unionens energieffektivitetsmål och bana väg för ytterligare energieffektivitetsförbättringar och mot klimatneutralitet, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna utan snarare, på grund av åtgärdens omfattning eller verkningar, kan uppnås bättre på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går detta direktiv inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål.

(153) I syfte att tillåta anpassning till tekniska framsteg och förändringar i distributionen av energikällor bör befogenheten att anta akter i enlighet med artikel 290 i EUF-fördraget delegeras till kommissionen med avseende på översynen av de harmoniserade referensvärden för effektivitet som fastställts på grundval av detta direktiv, med avseende på värdena, beräkningsmetoderna, standardkoefficienten för primärenergi och kraven i bilagorna till detta direktiv och med avseende på att komplettera detta direktiv genom att inrätta ett gemensamt unionssystem för att bedöma hållbarheten för datacenter belägna på unionens territorium. Det är särskilt viktigt att kommissionen genomför lämpliga samråd under sitt förberedande arbete, inklusive på expertnivå, och att dessa samråd genomförs i enlighet med principerna i det interinstitutionella avtalet av den 13 april 2016 om bättre lagstiftning ([34]). För att säkerställa lika stor delaktighet i förberedelsen av delegerade akter erhåller Europaparlamentet och rådet alla handlingar samtidigt som medlemsstaternas experter, och deras experter ges systematiskt tillträde till möten i kommissionens expertgrupper som arbetar med förberedelse av delegerade akter.

(154) Förordning (EU) 2023/955 bör ändras för att beakta den definition av energifattigdom som fastställs i detta direktiv. Detta skulle säkerställa konsekvens, samstämmighet, komplementaritet och synergi mellan olika instrument och medel som i synnerhet riktar sig till energifattiga hushåll.

(155) Skyldigheten att införliva detta direktiv med nationell rätt bör endast gälla de bestämmelser som utgör en innehållsmässig ändring i förhållande till det tidigare direktivet. Skyldigheten att införliva de oförändrade bestämmelserna följer av det tidigare direktivet.

(156) Detta direktiv bör inte påverka medlemsstaternas skyldigheter vad gäller de tidsfrister för införlivande med nationell rätt av de direktiv som anges i del B i bilaga XVI.

([34]) EUT L 123, 12.5.2016, s. 1.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

KAPITEL I

SYFTE, TILLÄMPNINGSOMRÅDE, DEFINITIONER OCH ENERGIEFFEKTIVITETSMÅL

Artikel 1

Syfte och tillämpningsområde

1. Detta direktiv fastställer en gemensam ram för åtgärder för främjande av energieffektivitet inom unionen för att säkerställa att unionens energieffektivitetsmål uppnås och möjliggör ytterligare energieffektivitetsförbättringar. Syftet med den gemensamma ramen är att bidra till genomförandet av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1119 ([35]) och till att trygga unionens energiförsörjning genom att minska dess beroende av energiimport, inbegripet av fossila bränslen.

Genom detta direktiv införs bestämmelser som är avsedda att genomföra energieffektivitet på ett prioriterat sätt i alla sektorer, avlägsna hinder på energimarknaden och avhjälpa marknadsmisslyckanden som hindrar effektiviteten i försörjningen, överföringen, lagringen och användningen av energi. Det föreskriver också fastställandet av vägledande nationella energieffektivitetsbidrag för 2030.

Detta direktiv bidrar till genomförandet av principen om energieffektivitet först, och bidrar därmed också till unionen som ett inkluderande, rättvist och välmående samhälle med en modern, resurseffektiv och konkurrenskraftig ekonomi.

2. De krav som fastställs i detta direktiv är minimikrav och ska inte förhindra medlemsstaterna att upprätthålla eller införa strängare åtgärder. Sådana åtgärder ska vara förenliga med unionsrätten. I de fall där nationell lagstiftning föreskriver strängare åtgärder ska medlemsstaten anmäla denna lagstiftning till kommissionen.

Artikel 2

Definitioner

I detta direktiv gäller följande definitioner:

1. *energi*: energiprodukter enligt definitionen i artikel 2 d i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1099/2008 ([36]).

2. *energieffektivitet först:* enligt definitionen i artikel 2.18 i förordning (EU) 2018/1999.

3. *energisystem*: ett system som främst utformats för att tillhandahålla energitjänster för att tillgodose slutanvändarsektorers efterfrågan på energi i form av värme, bränsle och elektricitet.

4. *systemeffektivitet*: valet av energieffektiva lösningar om de också möjliggör en kostnadseffektiv färdplan i riktning mot minskade koldioxidutsläpp, ytterligare flexibilitet och en effektiv resursanvändning.

5. *primärenergianvändning* eller *PEC*: den tillgängliga bruttoenergin, exklusive internationell sjöbunkring, slutlig användning utanför energiområdet och omgivningsenergi.

([35]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1119 av den 30 juni 2021 om inrättande av en ram för att uppnå klimatneutralitet och om ändring av förordningarna (EG) nr 401/2009 och (EU) 2018/1999 (*europeisk klimatlag*) (EUT L 243, 9.7.2021, s. 1).

([36]) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1099/2008 av den 22 oktober 2008 om energistatistik (EUT L 304, 14.11.2008, s. 1)

6. *slutlig energianvändning* eller *FEC*: all energi som levereras till industrin, transporter (inklusive energianvändning inom internationell luftfart), hushåll, offentliga och privata tjänster, jordbruk, skogsbruk och fiske samt andra slutanvändarsektorer, undantaget energianvändning inom internationell sjöbunkring, omgivningsenergi och leveranser till omvandlingssektorn och energisektorn, och förluster till följd av överföring och distribution enligt definitionen i bilaga A till förordning (EG) nr 1099/2008.

7. *omgivningsenergi*: omgivningsenergi enligt definitionen i artikel 2.2 i direktiv (EU) 2018/2001.

8. *energieffektivitet*: förhållandet mellan produktionen av prestanda, tjänster, varor eller energi och insatsen av energi.

9. *energibesparing*: en mängd sparad energi som fastställs genom mätning eller uppskattning, eller både och, av användningen före och efter genomförandet av en åtgärd för att förbättra energieffektiviteten, med normalisering för yttre förhållanden som påverkar energianvändningen.

10. *förbättrad energieffektivitet*: en ökning av energieffektiviteten som ett resultat av tekniska, beteendemässiga eller ekonomiska förändringar.

11. *energitjänst*: den fysiska vinst, nytta eller mervärde som erhålls genom en kombination av energi med energieffektiv teknik eller med åtgärder, som kan inbegripa den drift, det underhåll och den kontroll som krävs för tillhandahållande av tjänsten, som tillhandahålls på grundval av ett avtal och som under normala förhållanden påvisats leda till kontrollerbar och mätbar eller uppskattningsbar förbättring av energieffektivitet eller primärenergibesparingar.

12. *offentliga organ*: nationella, regionala eller lokala myndigheter och enheter som direkt finansieras och administreras av dessa myndigheter men som inte är av industriell eller kommersiell karaktär.

13. *total användbar golvyta*: golvytan i en byggnad eller del av en byggnad där energi används för att påverka inomhusklimatet.

14. *upphandlande myndigheter*: upphandlade myndigheter enligt definitionen i artiklarna 6.1 i direktiv 2014/23/EU, artikel 2.1.1 i direktiv 2014/24/EU och artikel 3.1 i direktiv 2014/25/EU.

15. *upphandlande enheter*: upphandlade enheter enligt definitionen i artikel 7.1 i direktiv 2014/23/EU och artikel 4.1 i direktiv 2014/25/EU.

16. *energiledningssystem*: en uppsättning sammanhängande eller interagerande element i en strategi som anger energieffektivitetsmål och en plan för att nå det målet, inklusive övervakning av den faktiska energianvändningen, åtgärder för att öka energieffektiviteten och mätning av framstegen.

17. *europeisk standard*: en standard som antagits av Europeiska standardiseringskommittén, Europeiska kommittén för elektroteknisk standardisering eller Europeiska institutet för telekommunikationsstandarder och som gjorts tillgänglig för allmänt bruk.

18. *internationell standard*: en standard som antagits av Internationella standardiseringsorganisationen och som gjorts tillgänglig för allmänt bruk.

19. *kvotpliktig part*: energidistributör, företag som säljer energi i detaljistledet eller en systemansvarig för överföringssystem som är bunden eller bundet av de nationella kvotpliktsystem för energieffektivitet som avses i artikel 9.

20. *bemyndigad part*: juridisk person till vilken en statlig myndighet eller ett annat offentligt organ har delegerat befogenheten att utarbeta, förvalta eller hantera ett finansieringssystem för den statlig myndighetens eller det offentliga organets räkning.

21. *deltagande part*: företag eller offentligt organ, som inom ramen för ett frivilligt avtal har förbundit sig att uppfylla vissa mål eller som omfattas av ett nationellt, reglerat styrmedel.

22. *genomförande offentlig myndighet*: offentligrättsligt organ med ansvar för att genomföra eller övervaka energi- eller koldioxidbeskattning, finansieringssystem och finansieringsinstrument, skatteincitament, standarder och normer, energimärkningssystem eller utbildning.

23. *policyåtgärd*: reglering, finansieringsinstrument, finanspolitiskt instrument, frivilligt instrument eller informationsinstrument som formellt inrättats och genomförts i en medlemsstat i syfte att skapa ramar, krav eller incitament för marknadsaktörer att tillhandahålla och köpa energitjänster och vidta andra åtgärder för att förbättra energieffektiviteten.

24. *enskild åtgärd*: åtgärd som leder till kontrollerbar och mätbar eller uppskattningsbar energieffektivitetsförbättring och som vidtas till följd av en policyåtgärd.

25. *energidistributör*: fysisk eller juridisk person, inklusive en systemansvarig för distributionssystem, som ansvarar för transport av energi för leverans till slutkunder eller till distributionsstationer som säljer energi till slutkunder.

26. *systemansvarig för distributionssystem*: systemansvarig för distributionssystem enligt definitionen i artikel 2.29 i direktiv (EU) 2019/944 när det gäller el eller artikel 2.6 i direktiv 2009/73/EG när det gäller gas.

27. *företag som säljer energi i detaljistledet*: fysisk eller juridisk person som säljer energi till slutkunder.

28. *slutkund*: fysisk eller juridisk person som köper energi för egen slutanvändning.

29. *leverantör av energitjänster*: fysisk eller juridisk person som levererar energitjänster eller åtgärder för att förbättra energieffektiviteten i en slutkunds anläggning eller lokaler.

30. *små och medelstora företag* eller *SMF*: företag enligt definitionen i artikel 2.1 i bilagan till kommissionens rekommendation 2003/361/EG ([37]).

31. *mikroföretag*: ett företag enligt definitionen i artikel 2.3 i bilagan till rekommendation 2003/361/EG.

32. *energikartläggning*: ett systematiskt förfarande i syfte att få adekvat kunskap om energianvändningsprofilen för en byggnad eller en grupp av byggnader, en industriprocess, kommersiell verksamhet, industrianläggning eller kommersiell anläggning eller privata eller offentliga tjänster, fastställa och kvantifiera möjligheterna för kostnadseffektiva energibesparingar och kartlägga potentialen för kostnadseffektiv användning eller produktion av förnybar energi samt rapportera om resultaten.

33. *avtal om energiprestanda*: ett avtalsarrangemang mellan mottagaren och leverantören av en åtgärd för att förbättra energieffektiviteten som verifieras och övervakas under hela avtalsperioden, där byggentreprenaden, leveranserna eller tjänsterna i åtgärden betalas i förhållande till en avtalad nivå av förbättrad energieffektivitet eller ett annat avtalat energiprestandakriterium, till exempel finansiella besparingar.

34. *smarta mätarsystem*: ett smart mätarsystem enligt definitionen i artikel 2.23 i direktiv (EU) 2019/944 eller sådana intelligenta mätarsystem som avses i direktiv 2009/73/EG.

35. *systemansvarig för överföringssystem*: systemansvarig för överföringssystem enligt definitionen i artikel 2.35 i direktiv (EU) 2019/944 när det gäller el eller artikel 2.4 i direktiv 2009/73/EG när det gäller gas.

36. *kraftvärme*: samtidig framställning i en och samma process av värmeenergi och elenergi eller mekanisk energi.

37. *ekonomiskt motiverad efterfrågan*: efterfrågan som inte överstiger behovet av värme eller kyla och som annars skulle tillgodoses på marknadsvillkor genom andra energiframställningsprocesser än kraftvärme.

([37]) Kommissionens rekommendation av den 6 maj 2003 om definitionen av mikroföretag samt små och medelstora företag (EUT L 124, 20.5.2003, s. 36).

38. *nyttiggjord värme*: värme som producerats genom en kraftvärmeprocess för att tillgodose en ekonomiskt motiverad efterfrågan på värme eller kyla.

39. *kraftvärmeproducerad el*: el som framställts i en process i samband med produktionen av nyttiggjord värme och som beräknats i enlighet med de allmänna principer som fastställs i bilaga II.

40. *högeffektiv kraftvärme*: kraftvärme som uppfyller de kriterier som anges i bilaga III.

41. *total effektivitet*: den årliga summan av produktionen av el och mekanisk energi och nyttiggjord värme dividerad med den bränslemängd som använts för den värme som producerats genom en kraftvärmeprocess och den totala produktionen av el och mekanisk energi.

42. *el–värmeförhållande*: förhållandet mellan kraftvärmeproducerad el och nyttiggjord värme vid full kraftvärmedrift med användning av operativa data för den specifika pannan.

43. *kraftvärmepanna*: panna som kan användas vid kraftvärmedrift.

44. *småskalig kraftvärmepanna*: kraftvärmepanna med en installerad kapacitet som understiger 1 MW_e.

45. *mikrokraftvärmepanna*: kraftvärmepanna med en maximal kapacitet som understiger 50 kW_e.

46. *effektivt system för fjärrvärme och fjärrkyla*: system för fjärrvärme eller fjärrkyla som uppfyller de kriterier som fastställs i artikel 26.

47. *effektiv värme och kyla*: en värme- och kylmöjlighet som, jämfört med ett referensscenario som återspeglar ett scenario där man fortsätter som tidigare, mätbart minskar den primärenergiinsats som behövs för att leverera en enhet levererad energi inom en relevant systemgräns på ett kostnadseffektivt sätt, i enlighet med bedömningen i den kostnads–nyttoanalys som avses i detta direktiv, med hänsyn tagen till den energi som krävs för utvinning, omvandling, transport och distribution.

48. *effektiv individuell värme och kyla*: en leveransmöjlighet till individuell värme eller kyla som jämförd med effektiv fjärrvärme och fjärrkyla mätbart minskar den icke förnybara primärenergi som krävs för att leverera en enhet levererad energi inom en relevant systemgräns, eller som kräver samma icke förnybara primärenergiinsats men till en lägre kostnad, med hänsyn tagen till den energi som krävs för utvinning, omvandling, transport och distribution.

49. *datacentral*: datacentral enligt definitionen i punkt 2.6.3.1.16 i bilaga A till förordning (EG) nr 1099/2008.

50. *omfattande uppgradering*: uppgradering vars kostnad överskrider 50 % av investeringskostnaderna för en ny jämförbar enhet.

51. *aggregator*: oberoende aggregator enligt definitionen i artikel 2.19 i direktiv (EU) 2019/944.

52. *energifattigdom*: ett hushålls bristande tillgång till väsentliga energitjänster som tillhandahåller grundläggande nivåer och en skälig levnadsstandard och hälsa, inklusive tillräcklig tillgång till uppvärmning, varmvatten, nedkylning, belysning och energi för att driva elapparater, inom det berörda nationella sammanhanget, befintlig nationell socialpolitik och andra relevanta nationella politikområden, orsakad av en kombination av faktorer, inbegripet åtminstone orimliga priser, otillräcklig disponibel inkomst, höga energikostnader och bostäder med låg energieffektivitet.

53. *slutanvändare*: fysisk eller juridisk person som köper värme, kyla eller varmvatten för hushållsbruk för egen slutanvändning, eller fysisk eller juridisk person som nyttjar en enskild byggnad eller en enhet i ett flerbostadshus eller en byggnad med flera användningsområden som försörjs med värme, kyla eller varmvatten för hushållsbruk från en central källa, om en sådan person inte har några direkta eller individuella avtal med energileverantören.

54. *delade incitament*: brist på rättvis och rimlig fördelning av finansiella skyldigheter och belöningar förbundna med energieffektivitetsinvesteringar mellan berörda aktörer, exempelvis ägare och hyresgäster eller olika ägare till byggnadsenheter, eller ägare och hyresgäster eller olika ägare till flerbostadshus eller byggnader med flera användningsområden.

55. *strategi för engagemang*: en strategi som ställer upp mål, utvecklar tekniker och fastställer en process för att involvera alla relevanta intressenter på nationell eller lokal nivå, inbegripet företrädare för det civila samhället, såsom konsumentorganisationer, i beslutsfattandet, i syfte att öka medvetenheten, få återkoppling på sådana åtgärder och öka allmänhetens acceptans.

56. *statistiskt signifikant andel och ett representativt urval av åtgärderna för förbättrad energieffektivitet*: en sådan andel och ett sådant urval som kräver upprättande av en delmängd av en statistisk population av de energibesparande åtgärderna i fråga på ett sådant sätt att den avspeglar hela populationen av alla energibesparande åtgärder, och därmed gör det möjligt att dra rimligen tillförlitliga slutsatser om tilltron till samtliga åtgärder.

Artikel 3

Principen om energieffektivitet först

1. I enlighet med principen om energieffektivitet först ska medlemsstaterna säkerställa att energieffektivitetslösningar, inbegripet resurser på efterfrågesidan och systemflexibilitet, bedöms vid planerings-, policy- och större investeringsbeslut till ett värde av mer än 100 000 000 EUR vardera eller 175 000 000 EUR för transportinfrastrukturprojekt som rör följande sektorer:

a) Energisystem.

b) Andra sektorer än energisektorn, i de fall då dessa sektorer påverkar energianvändningen och energieffektiviteten, inbegripet byggnads-, transport-, vatten-, informations- och kommunikationstekniska (IKT) sektorerna, samt jordbruks- och finanssektorerna.

2. Senast den 11 oktober 2027 ska kommissionen genomföra en bedömning av de tröskelvärden som fastställs i punkt 1, med målet om en justering nedåt, med beaktande av utvecklingen för ekonomin och energimarknaden. Kommissionen ska, senast den 11 oktober 2028, lägga fram en rapport för Europaparlamentet och rådet, som vid behov ska åtföljas av ett lagstiftningsförslag.

3. Vid tillämpningen av denna artikel uppmanas medlemsstaterna att beakta kommissionens rekommendation (EU) 2021/1749 ([38]).

4. Medlemsstaterna ska säkerställa att de behöriga myndigheterna övervakar tillämpningen av principen om energieffektivitet först, inbegripet, vid behov, sektorsintegration och sektorsövergripande effekter, i de fall då policy-, planerings- och investeringsbeslut omfattas av krav på godkännande och övervakning.

5. När medlemsstaterna tillämpar principen om energieffektivitet först ska de göra följande:

a) Främja och, i de fall då kostnads–nyttoanalyser krävs, säkerställa tillämpningen och tillgängliggörandet för allmänheten av kostnad–nyttometoder som tillåter en korrekt bedömning av fördelar, i vidare bemärkelse, med energieffektivitetslösningar, vid behov med beaktande av hela livscykeln och ett långsiktigt perspektiv, system- och kostnadseffektivitet, försörjningstrygghet och kvantifiering ur ett samhälls- och hälsoperspektiv samt ur ett ekonomiskt och klimatneutralt perspektiv, hållbarhet och principer om cirkulär ekonomi i övergången till klimatneutralitet.

b) Ta itu med konsekvenserna för energifattigdomen.

([38]) Kommissionens rekommendation (EU) 2021/1749 av den 28 september 2021 om energieffektivitet först: från princip till praktik – Riktlinjer och exempel för att genomföra principen i beslutsprocessen inom och utanför energisektorn (EUT L 350, 4.10.2021, s. 9).

c) Identifiera en eller flera enheter som är ansvariga för att övervaka tillämpningen av principen om energieffektivitet först och den påverkan som regelverk, inbegripet finansiella bestämmelser, planerings-, policy- och större investeringsbeslut, som avses i punkt 1, har på energianvändningen, energieffektiviteten och energisystem.

d) Som ett led i sina integrerade nationella energi- och klimatlägesrapporter lämnats in i enlighet med artikel 17 i förordning (EU) 2018/1999, rapportera om hur principen om energieffektivitet först beaktats i de nationella och, när så är tillämpligt, regionala och lokala planerings-, policy- och större investeringsbeslut som rör de nationella och regionala energisystemen, inbegripet åtminstone följande:

i) En bedömning av tillämpningen av och fördelarna med principen om energieffektivitet först i energisystemen, särskilt i förhållande till energianvändningen.

ii) En förteckning över åtgärder som vidtagits för att avlägsna onödiga rättsliga eller andra hinder för genomförandet av principen om energieffektivitet först och av lösningar på efterfrågesidan, bland annat genom att identifiera nationell lagstiftning och åtgärder som strider mot principen om energieffektivitet först.

6. Senast den 11 april 2024] ska kommissionen anta riktlinjer som tillhandahåller en gemensam allmän ram, inbegripet tillsyn, för det övervaknings- och rapporteringsförfarande som medlemsstaterna får använda för att utforma de kostnad-nyttometoder som avses i punkt 5 a, i syfte att säkerställa jämförbarhet samtidigt som medlemsstaterna ges möjlighet att anpassa sig till nationella och lokala förhållanden.

Artikel 4

Energieffektivitetsmål

1. Medlemsstaterna ska kollektivt säkerställa en minskning av energianvändningen på minst 11,7 % till 2030 jämfört med EU:s referensscenarioprognoser från 2020, så att unionens slutliga energianvändning uppgår till högst 763 Mtoe. Medlemsstaterna ska göra ansträngningar för att kollektivt bidra till unionens vägledande primärenergianvändningsmål som uppgår till högst 992,5 Mtoe 2030.

2. Varje medlemsstat ska ange ett vägledande nationellt energieffektivitetsbidrag grundat på slutlig energianvändning för att kollektivt uppnå unionens bindande mål för slutlig energianvändning som avses i punkt 1 i denna artikel och ska genom sina ansträngningar kollektivt bidra till unionens vägledande primärenergianvändningsmål enligt den punkten. Medlemsstaterna ska anmäla dessa bidrag till kommissionen tillsammans med en vägledande utvecklingsbana för bidragen som ett led i deras uppdateringar av de integrerade nationella energi- och klimatplaner som lämnats in i enlighet med artikel 14.2 i förordning (EU) 2018/1999 och av de integrerade nationella energi- och klimatplaner som anmälts i enlighet med artiklarna 3 och 7–12 i den förordningen. När de gör detta ska medlemsstaterna också uttrycka sina bidrag som en absolut nivå av den primära energianvändningen 2030. När medlemsstaterna anger sina vägledande nationella energieffektivitetsbidrag ska de beakta kraven i punkt 3 i den här artikeln och förklara hur och utifrån vilka data bidragen har beräknats. För detta ändamål får de använda den formel som fastställs i bilaga I till detta direktiv.

I sina nationella energieffektivitetsbidrag ska medlemsstaterna ange andelarna av primärenergianvändningen och den slutliga energianvändningen för slutanvändarsektorer, enligt definitionen i förordning (EG) nr 1099/2008, inklusive industri, hushåll, tjänster och transport. Medlemsstaterna ska också ange prognoser för energianvändningen inom IKT.

3. Om medlemsstaterna fastställer de vägledande nationella energieffektivitetsbidrag som avses i punkt 2 ska de ta hänsyn till

a) unionens mål för slutlig energianvändning 2030 på högst 763 Mtoe och primärenergianvändningsmålet på högst 992,5 Mtoe, såsom föreskrivs i punkt 1,

b) de åtgärder som anges i detta direktiv,

c) andra åtgärder för att främja energieffektiviteten inom medlemsstaterna och på unionsnivå,

d) relevanta faktorer som påverkar effektivitetsinsatserna, såsom

   i) tidiga ansträngningar och åtgärder för energieffektivitet,

   ii) en rättvis fördelning av ansträngningar i unionen,

   iii) ekonomins energiintensitet,

   iv) återstående potential för kostnadseffektiva energibesparingar,

e) andra nationella omständigheter som påverkar energianvändningen, i synnerhet

   i) BNP-utveckling, demografisk utveckling, BNP-prognoser och demografiska prognoser,

   ii) förändringar i importen och exporten av energi, utveckling i fråga om energimixen och användningen av nya hållbara bränslen,

   iii) utvecklingen av alla förnybara energikällor, kärnenergi, avskiljning och lagring av koldioxid,

   iv) utfasningen av fossila bränslen i energiintensiva sektorer,

   v) ambitionsnivån i de nationella planerna för utfasning av fossila bränslen eller för klimatneutralitet,

   vi) ekonomisk potential för energibesparingar,

   vii) aktuella klimatförhållanden och klimatförändringsprognoser.

4. Vid tillämpning av kraven i punkt 3 ska medlemsstaten säkerställa att dess bidrag i Mtoe inte ligger mer än 2,5 % över vad som skulle ha blivit resultatet enligt den formel som fastställs i bilaga I.

5. Kommissionen ska bedöma att medlemsstaternas kollektiva bidrag minst motsvarar unionens bindande mål för slutlig energianvändning som fastställs i punkt 1 i denna artikel. Om kommissionen drar slutsatsen att det är otillräckligt, som en del av sin bedömning av utkasten till uppdaterade nationella energi- och klimatplaner i enlighet med artikel 9.2 i förordning (EU) 2018/1999, och under alla omständigheter senast den 1 mars 2024 med beaktande av EU:s uppdaterade referensscenario från 2020 i enlighet med denna punkt, ska kommissionen för varje medlemsstat lägga fram ett korrigerat vägledande nationellt energieffektivitetsbidrag för slutlig energianvändning som ska vara grundat på

a) den återstående kollektiva minskning av den slutliga energianvändning som krävs för att uppnå unionens bindande mål, som fastställs i punkt 1,

b) den relativa växthusgasintensiteten per BNP-enhet under 2019 i de berörda medlemsstaterna,

c) BNP i de medlemsstaterna 2019.

Innan formeln i bilaga I tillämpas för den mekanism som inrättas genom denna punkt, och under alla omständigheter senast den 30 november 2023, ska kommissionen uppdatera EU:s referensscenario från 2020 på grundval av de senaste Eurostat-uppgifter som rapporterats in av medlemsstaterna, i enlighet med artiklarna 4.2 b och 14 i förordning (EU) 2018/1999.

Trots vad som sägs i artikel 37 i detta direktiv ska de medlemsstater som vill uppdatera sina vägledande nationella energieffektivitetsbidrag i enlighet med punkt 2 i denna artikel, genom att använda EU:s uppdaterade referensscenario från 2020, meddela sitt uppdaterade vägledande nationella energieffektivitetsbidrag senast den 1 februari 2024. Om en medlemsstat vill uppdatera sitt vägledande nationella energieffektivitetsbidrag ska den säkerställa att dess bidrag i Mtoe inte ligger mer än 2,5 % över vad som skulle ha blivit resultatet enligt den formel som fastställs i bilaga I med användning av EU:s uppdaterade referensscenario från 2020.

De medlemsstater som tagit emot ett korrigerat vägledande nationellt energieffektivitetsbidrag från kommissionen ska uppdatera sina vägledande nationella energieffektivitetsbidrag i enlighet med punkt 2 i denna artikel med det korrigerade vägledande nationella energieffektivitetsbidraget för slutlig energianvändning tillsammans med en uppdatering av sin vägledande utvecklingsbana för dessa bidrag och, i tillämpliga fall, sina ytterligare åtgärder, som en del av uppdateringen av sina integrerade nationella energi- och klimatplaner, som lämnats in i enlighet med artikel 14.2 i förordning (EU) 2018/1999. Kommissionen ska, i enlighet med den förordningen, kräva att medlemsstaterna utan dröjsmål lämnar in sina korrigerade vägledande energieffektivitetsbidrag och, i tillämpliga fall, sina ytterligare åtgärder för att säkerställa tillämpningen av den mekanism som anges i denna punkt.

Om en medlemsstat har anmält ett vägledande nationellt energieffektivitetsbidrag för slutlig energianvändning i Mtoe som är lika med eller lägre än vad som skulle ha blivit resultatet enligt den formel som fastställs i bilaga I, ska kommissionen inte ändra detta bidrag.

Vid tillämpningen av den mekanism som anges i denna punkt ska kommissionen säkerställa att det inte kvarstår någon skillnad mellan summan av de nationella bidragen från alla medlemsstater och unionens bindande mål i punkt 1.

6. I de fall då kommissionen på grundval av sin bedömning i enlighet med artikel 29.1 och 29.3 i förordning (EU) 2018/1999 kommer fram till att otillräckliga framsteg har gjorts mot att uppfylla energieffektivitetsbidragen ska medlemsstater som ligger över sina vägledande utvecklingsbanor för slutlig energianvändning enligt punkt 2 i den här artikeln säkerställa att ytterligare åtgärder vidtas inom ett år från dagen för mottagandet av kommissionens bedömning, så att de kommer tillbaka i rätt bana för att uppnå sina energieffektivitetsbidrag. Dessa ytterligare åtgärder ska omfatta men inte vara begränsade till minst något av följande:

a) Nationella åtgärder som ger ytterligare energibesparingar, inbegripet stärkt projektutvecklingsbistånd för genomförandet av investeringsåtgärder för energieffektivitet.

b) Ökning av energisparkravet enligt artikel 8 i detta direktiv.

c) Anpassning av kravet för den offentliga sektorn.

d) Ett frivilligt finansiellt bidrag till den nationella energieffektivitetsfond som avses i artikel 30 i detta direktiv eller ett annat finansieringsinstrument för energieffektivitet, där det årliga finansiella bidraget ska vara lika stort som de investeringar som krävs för att nå den vägledande utvecklingsbanan.

I de fall då en medlemsstats slutliga energianvändning ligger över dess vägledande utvecklingsbana för slutlig energianvändning som avses i punkt 2 i denna artikel, ska den i sin integrerade energi- och klimatpolitiska lägesrapport, som lämnas in i enlighet med artikel 17 i förordning (EU) 2018/1999, inkludera en redogörelse för vilka åtgärder den kommer att vidta för att täcka bristen i syfte att säkerställa att den uppnår sina nationella energieffektivitetsbidrag och för mängden energibesparingar som den förväntar sig åstadkomma.

Kommissionen ska bedöma om de nationella åtgärder som avses i denna punkt är tillräckliga för att uppnå unionens energieffektivitetsmål. I de fall då nationella åtgärder anses otillräckliga ska kommissionen vid behov föreslå åtgärder och utöva sina befogenheter på unionsnivå för att i synnerhet säkerställa att unionens energieffektivitetsmål för 2030 uppnås.

7. Kommissionen ska senast den 31 december 2026 bedöma eventuella metodändringar i de data som rapporteras i enlighet med förordning (EG) nr 1099/2008 i metoden för beräkning av energibalansen och i energimodellerna för europeisk energianvändning och, om nödvändigt, föreslå tekniska beräkningsjusteringar av unionens 2030-mål i syfte att upprätthålla den ambitionsnivå som fastställs i punkt 1 i denna artikel.

KAPITEL II

OFFENTLIGA SEKTORN SOM FÖREBILD

Artikel 5

Offentliga sektorn ledande inom energieffektivitet

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att den totala slutliga energianvändningen för alla offentliga organ tillsammans minskas med minst 1,9 % varje år, jämfört med 2021.

Medlemsstaterna får välja att undanta kollektivtrafiken eller försvarsmakten från den skyldighet som fastställs i första stycket.

Vid tillämpningen av första och andra styckena ska medlemsstaterna upprätta ett grundscenario, som omfattar den slutliga energianvändningen för alla offentliga organ, utom vad gäller kollektivtrafiken och försvarsmakten, för 2021. Minskningen av energianvändningen inom kollektivtrafiken och försvarsmakten är vägledande och får fortfarande användas för att uppfylla skyldigheten i första stycket även om den inte ingår i grundscenariot i denna artikel.

2. Under en övergångsperiod som avslutas den 11 oktober 2027 ska det mål som anges i punkt 1 vara vägledande. Under den övergångsperioden får medlemsstaterna använda uppskattade energianvändningsdata, och senast samma datum ska medlemsstaterna justera grundscenariot och anpassa den uppskattade slutliga energianvändningen för alla offentliga organ till den faktiska slutliga energianvändningen för alla offentliga organ.

3. Den skyldighet som fastställs i punkt 1 ska, till och med den 31 december 2026, inte omfatta offentliga organs energianvändning i lokala administrativa enheter med en befolkning på mindre än 50 000 och ska, till och med den 31 december 2029, inte omfatta offentliga organs energianvändning i lokala administrativa enheter med mindre än 5 000 invånare.

4. En medlemsstat får ta hänsyn till inhemska klimatvariationer när den beräknar den slutliga energianvändningen för sina offentliga organ.

5. Medlemsstaterna ska i sina uppdateringar, som lämnats in i enlighet med artikel 14.2 i förordning (EU) 2018/1999, av de nationella energi- och klimatplaner som anmälts i enlighet med artiklarna 3 och 7–12 i den förordningen ange vilken minskning av energianvändningen som ska uppnås för alla offentliga organ, uppdelade efter sektor, och vilka åtgärder de planerar att anta för att uppnå dessa minskningar. Som en del av sina integrerade nationella energi- och klimatpolitiska lägesrapporter som lämnats in i enlighet med artikel 17 i förordning (EU) 2018/1999 ska medlemsstaterna till kommissionen rapportera den minskning av den slutliga energianvändningen som uppnås varje år.

6. Medlemsstaterna ska säkerställa att regionala och lokala myndigheter fastställer specifika energieffektivitetsåtgärder i sina långsiktiga planeringsverktyg, såsom planer för minskning av koldioxidutsläpp eller planer för hållbar energi, efter samråd med relevanta intressenter, inbegripet energimyndigheter när så är lämpligt, och med allmänheten, inbegripet i synnerhet utsatta grupper som riskerar att påverkas av energifattigdom eller som i högre grad drabbas av effekterna av energifattigdom.

Medlemsstaterna ska också säkerställa att de behöriga myndigheterna vidtar åtgärder för att mildra betydande direkta eller indirekta konsekvenser av energieffektivitetsåtgärder för energifattiga, låginkomsthushåll eller utsatta grupper när de utformar och genomför energieffektivitetsåtgärder.

7. Medlemsstaterna ska stödja offentliga organ. Sådant stöd får, utan att det påverkar reglerna för statligt stöd, inbegripa finansiellt och tekniskt stöd i syfte att genomföra åtgärder för att förbättra energieffektiviteten och uppmuntra offentliga organ att ta hänsyn till det mervärde, i vidare bemärkelse, utöver energibesparingar, till exempel kvaliteten på inomhusmiljön, inbegripet på regional och lokal nivå, genom att tillhandahålla riktlinjer, främja kompetensutveckling, förvärvande av färdigheter och utbildningsmöjligheter och genom att uppmuntra samarbete mellan offentliga organ.

8. Medlemsstaterna ska uppmuntra offentliga organ att beakta koldioxidutsläpp under hela livscykeln samt ekonomiska och sociala fördelar för de offentliga organen i samband med sina investeringar och policyåtgärder.

9. Medlemsstaterna ska uppmuntra offentliga organ att förbättra energiprestandan i byggnader som ägs eller utnyttjas av offentliga organ, bland annat genom att ersätta gamla och ineffektiva värmare.

Artikel 6

Offentliga sektorns byggnaders roll som förebild

1. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 7 i direktiv 2010/31/EU ska varje medlemsstat säkerställa att minst 3 % av den totala golvytan i uppvärmda och/eller kylda byggnader som ägs av offentliga organ renoveras varje år för att omvandlas till åtminstone nära-nollenergibyggnader eller nollutsläppsbyggnader i enlighet med artikel 9 i direktiv 2010/31/EU.

Medlemsstaterna får välja vilka byggnader som ska ingå i renoveringskravet på 3 %, med vederbörlig hänsyn till kostnadseffektivitet och teknisk genomförbarhet vid valet av vilka byggnader som ska renoveras.

Medlemsstaterna får undanta subventionerade bostäder från den skyldighet att renovera som avses i första stycket, om sådana renoveringar inte skulle vara kostnadsneutrala eller skulle leda till hyreshöjningar för personer som bor i subventionerade bostäder, såvida inte sådana hyreshöjningar inte är högre än de ekonomiska besparingarna på energiräkningen.

I de fall då offentliga organ nyttjar en byggnad som de inte äger ska de förhandla med ägaren, särskilt i samband med en tröskelpunkt såsom förnyelse av hyra, ändrad användning eller betydande reparations- eller underhållsarbeten, i syfte att få till stånd avtalsklausuler om att byggnaden åtminstone ska bli en nära-nollenergibyggnad eller en nollenergibyggnad.

Takten på minst 3 % ska beräknas utifrån den totala golvytan i byggnader som har en total användbar golvyta på mer än 250 m^2, vilka ägs av offentliga organ och som den 1 januari 2024 inte är nära-nollenergibyggnader.

2. Medlemsstaterna får tillämpa mindre stränga krav än de som fastställs i punkt 1 för följande kategorier av byggnader:

a) Byggnader med officiellt skydd som del av en utvald miljö, eller på grund av deras särskilda arkitektoniska eller historiska värde, i den mån överensstämmelse med vissa minimikrav för energiprestanda skulle förändra deras särdrag eller utseende på ett oacceptabelt vis.

b) Byggnader som ägs av försvarsmakten eller statliga myndigheter och som tjänar nationella försvarssyften, med undantag för fristående inkvarteringsbyggnader eller kontorsbyggnader för försvarsmakten och annan personal som är anställd av de nationella försvarsmyndigheterna.

c) Byggnader som används för andakt och religiös verksamhet.

Medlemsstaterna får besluta att inte renovera en byggnad som inte avses i första stycket i denna punkt upp till den nivå som anges i punkt 1 om de bedömer att det inte är tekniskt, ekonomiskt eller funktionellt genomförbart att omvandla den byggnaden till en nära-nollenergibyggnad. Om medlemsstaterna så beslutar ska de inte räkna med renoveringen av den byggnaden i uppfyllandet av det krav som fastställs i punkt 1.

3. För att tidigarelägga energibesparingar och ge incitament till tidiga åtgärder får en medlemsstat som renoverar mer än 3 % av den totala golvytan i sina byggnader i enlighet med punkt 1 under något år fram till och med den 31 december 2026 räkna med överskottet i den årliga renoveringstakten för något av de följande tre åren. En medlemsstat som renoverar mer än 3 % av den totala golvytan i sina byggnader från och med den 1 januari 2027, får i den årliga renoveringstakten för något av de efterföljande två åren medräkna överskottet.

4. Medlemsstaterna får i den årliga renoveringstakten för byggnader medräkna nybyggda byggnader som ägs som ersättning för specifika byggnader som varit offentliga organs och som rivits under något av de två föregående åren. Detta ska tillämpas endast om de skulle vara mer kostnadseffektiva och hållbara i fråga om energi och livscykelutsläpp av koldioxid jämfört med en renovering av byggnaderna. De allmänna kriterierna, metoderna och förfarandena för att identifiera sådana undantagsfall ska tydligt fastställas och offentliggöras av varje medlemsstat.

5. Senast den 11 oktober 2025 ska medlemsstaterna, med avseende på tillämpningen av denna artikel, upprätta, publicera och tillgängliggöra för allmänheten en förteckning över uppvärmda och/eller kylda byggnader som ägs och nyttjas av offentliga organ och som har en total användbar golvyta på mer än 250 m^2. Medlemsstaterna ska uppdatera förteckningen minst vartannat år. Förteckningen ska vara kopplad till den översikt över byggnadsbeståndet som görs inom ramen för de nationella byggnadsrenoveringsplanerna i enlighet med direktiv 2010/31/EU och de relevanta databaserna.

Offentligt delade och tillgängliga uppgifter om byggnadsbeståndens egenskaper, byggnadsrenovering och energiprestanda får aggregeras av EU:s observatorium för byggnadsbeståndet för att förbättra förståelsen av energiprestandan i byggsektorn genom jämförbara uppgifter.

Förteckningen ska innehålla åtminstone information om

a) golvytan i m^2,

b) den uppmätta årliga energianvändningen för uppvärmning, kylning, el och varmvatten när sådana uppgifter finns tillgängliga,

c) respektive byggnads energicertifikat utfärdat i enlighet med direktiv 2010/31/EU.

6. Medlemsstaterna får besluta att tillämpa ett alternativ till strategin i punkterna 1–4 för att varje år uppnå en mängd energibesparingar i offentliga organs byggnader som minst motsvarar den mängd som krävs i punkt 1.

Vid tillämpningen av denna alternativa strategi ska medlemsstaterna göra följande:

a) Säkerställa att ett renoveringspass i tillämpliga fall införs för byggnader som utgör minst 3 % av den totala golvytan i uppvärmda och/eller kylda byggnader som ägs av offentliga organ. När det gäller dessa byggnader ska renoveringen till en nära-nollenergibyggnad ha uppnåtts senast 2040.

b) Uppskatta den energibesparing som punkterna 1–4 skulle kunna generera genom att använda sig av lämpliga standardvärden för energianvändningen hos offentliga organs referensbyggnader före och efter renovering för omvandling till nära-nollenergibyggnader som avses i direktiv 2010/31/EU.

Medlemsstater som beslutar att tillämpa den alternativa strategin ska senast den 31 december 2023 underrätta kommissionen om sina planerade energibesparingar för att senast den 31 december 2030 uppnå minst motsvarande energibesparingar i de byggnader som omfattas av punkt 1.

Artikel 7

Offentlig upphandling

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att upphandlande myndigheter och upphandlande enheter, när de ingår offentliga kontrakt och koncessioner av ett värde som är lika med eller över de tröskelvärden som fastställs i artikel 8 i direktiv 2014/23/EU, artikel 4 i direktiv 2014/24/EU och artikel 15 i direktiv 2014/25/EU, endast köper produkter, tjänster, byggnader och byggentreprenader med hög energieffektivitetsprestanda i enlighet med de krav som avses i bilaga IV till det här direktivet, såvida det inte är tekniskt genomförbart.

Medlemsstaterna ska också säkerställa att upphandlande myndigheter och upphandlande enheter, när de ingår offentliga kontrakt och koncessioner av ett värde som är lika med eller över de tröskelvärden som avses i första stycket, tillämpar principen om energieffektivitet först i enlighet med artikel 3, även för offentliga kontrakt och koncessioner för vilka inga särskilda krav föreskrivs i bilaga IV.

2. De skyldigheter som avses i punkt 1 i denna artikel ska inte gälla om de undergräver allmän säkerhet eller hindrar insatserna mot hot mot dess folkhälsa. De skyldigheter som avses i punkt 1 i denna artikel ska endast gälla för försvarsmaktens kontrakt i den utsträckning som deras tillämpning inte kommer i konflikt med försvarsmaktens natur och huvudsakliga syfte. Skyldigheterna ska inte tillämpas på avtal om leverans av militär utrustning enligt definitionen i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/81/EG ([39]).

3. Utan hinder av artikel 29.4 ska medlemsstaterna säkerställa att upphandlande myndigheter och upphandlande enheter bedömer om det är genomförbart att ingå långsiktiga avtal om energiprestanda som ger långsiktiga energibesparingar när de upphandlar tjänstekontrakt med betydande energiinslag.

4. Utan att det påverkar tillämpningen av punkt 1 i denna artikel får medlemsstaterna, när de köper ett produktpaket, vilket helt omfattas av en delegerad akt som antagits enligt förordning (EU) 2017/1369, kräva att den samlade energieffektiviteten har företräde framför energieffektiviteten hos enskilda produkter inom paketet, genom att köpa det produktpaket som uppfyller kriteriet att tillhöra den högsta tillgängliga energieffektivitetsklassen.

5. Medlemsstaterna får kräva att upphandlande myndigheter och upphandlande enheter när de ingår kontrakt som avses i punkt 1 i denna artikel vid behov tar hänsyn till bredare hållbarhetsaspekter, sociala aspekter och aspekter kopplade till miljö och cirkulär ekonomi i sin upphandlingspraxis i syfte att uppnå unionens mål avseende minskade koldioxidutsläpp och nollutsläpp. När så är lämpligt, och i enlighet med bilaga IV, ska medlemsstaterna kräva att upphandlande myndigheter och upphandlande enheter tar hänsyn till unionens kriterier för grön offentlig upphandling eller tillgängliga likvärdiga nationella kriterier.

För att säkerställa transparens i tillämpningen av energieffektivitetskraven i upphandlingsprocessen ska medlemsstaterna säkerställa att upphandlande myndigheter och upphandlande enheter offentliggör information om energieffektivitetseffekterna av kontrakt av ett värde som är lika med eller över de tröskelvärden som avses i punkt 1 genom att offentliggöra denna information i respektive meddelande på Tenders Electronic Daily (TED), i enlighet med direktiven 2014/23/EU, 2014/24/EU och 2014/25/EU och kommissionens genomförandeförordning (EU) 2019/1780 ([40]). Upphandlande myndigheter får besluta att ålägga anbudsgivarna att lämna information om faktorn för global uppvärmningspotential under hela livscykeln, användningen av koldioxidsnåla material och cirkulariteten hos de material som används i en ny byggnad och en byggnad som ska renoveras. Upphandlande myndigheter får göra informationen allmänt tillgänglig för kontrakten, i synnerhet när det gäller nya byggnader med en golvyta som är större än 2 000 m^2.

Medlemsstaterna ska stödja upphandlande myndigheter och upphandlande enheter i användningen av energieffektivitetskrav, även på regional och lokal nivå, genom att tillhandahålla tydliga regler och riktlinjer inbegripet metoder för att bedöma livscykelkostnaderna och miljöeffekterna och miljökostnaderna, inrätta kompetensstödcentrum, uppmuntra samarbete mellan upphandlande myndigheter – även över gränserna – och använda gemensam upphandling och digital upphandling när så är möjligt.

([39]) Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/81/EG av den 13 juli 2009 om samordning av förfarandena vid tilldelning av vissa kontrakt för byggentreprenader, varor och tjänster av upphandlande myndigheter och enheter på försvars- och säkerhetsområdet och om ändring av direktiven 2004/17/EG och 2004/18/EG (EUT L 216, 20.8.2009, s. 76).

([40]) Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2019/1780 av den 23 september 2019 om fastställande av standardformulär för offentliggörande av meddelanden om offentlig upphandling och om upphävande av genomförandeförordning (EU) 2015/1986 (eForms) (EUT L 272, 25.10.2019, s. 7).

6. När så är lämpligt får kommissionen ge nationella myndigheter och upphandlingstjänstemän ytterligare vägledning avseende tillämpningen av energieffektivitetskrav i upphandlingsförfarandet. Sådant stöd kan fungera som förstärkning av befintliga forum för att stödja medlemsstaterna och hjälpa dem att beakta kriterierna för grön offentlig upphandling.

7. Medlemsstaterna ska fastställa de nödvändiga föreskrifterna i lagar och andra författningar samt administrativ praxis, med avseende på offentliga inköp samt årsbudgetar och redovisning, för att säkerställa att enskilda upphandlande myndigheter inte avskräcks från att göra investeringar som ska förbättra energieffektivitet och från att långsiktigt använda avtal om energiprestanda och avtal om externa finansieringsmekanismer.

8. Medlemsstaterna ska avlägsna eventuella rättsliga eller andra hinder för energieffektivitet, i synnerhet vad gäller föreskrifter i lagar och andra författningar samt administrativ praxis, rörande offentliga inköp samt årsbudgetar och redovisning, i syfte att säkerställa att enskilda offentliga organ inte avskräcks från att göra investeringar som ska förbättra energieffektivitet och från att långsiktigt använda avtal om energiprestanda och avtal om externa finansieringsmekanismer.

Medlemsstaterna ska rapportera till kommissionen om de åtgärder som vidtas för att ta itu med hindren för införandet av energieffektivitetsförbättringar som ett led i de integrerade nationella energi- och klimatlägesrapporter som lämnas in i enlighet med artikel 17 i förordning (EU) 2018/1999.

KAPITEL III

EFFEKTIV ENERGIANVÄNDNING

Artikel 8

Energisparkrav

1. Medlemsstaterna ska uppnå ackumulerade energibesparingar i slutanvändningsledet som minst motsvarar följande:

a) Nya besparingar varje år 1 januari 2014–31 december 2020 på 1,5 % i volym av den årliga energiförsäljningen till slutkunder, som genomsnitt för den senaste treårsperiod som föregår den 1 januari 2013. Den energi som säljs och som används i transporter får helt eller delvis undantas vid den beräkningen.

b) Nya besparingar varje år 1 januari 2021–31 december 2030 enligt följande:

   i) 0,8 % av den årliga slutliga energianvändningen från och med den 1 januari 2021 till och med den 31 december 2023, som genomsnitt för den senaste treårsperiod som föregår den 1 januari 2019.

   ii) 1,3 % av den årliga slutliga energianvändningen från och med den 1 januari 2024 till och med den 31 december 2025, som genomsnitt för den senaste treårsperiod som föregår den 1 januari 2019.

   iii) 1,5 % av den årliga slutliga energianvändningen från och med den 1 januari 2026 till och med den 31 december 2027, som genomsnitt för den senaste treårsperiod som föregår den 1 januari 2019.

   iv) 1,9 % av den årliga slutliga energianvändningen från och med den 1 januari 2028 till och med den 31 december 2030, som genomsnitt för den senaste treårsperiod som föregår den 1 januari 2019.

Cypern och Malta ska med undantag från första stycket b i varje år 1 januari 2021–31 december 2023 uppnå nya besparingar som motsvarar 0,24 % av den årliga slutliga energianvändningen, som genomsnitt för den senaste treårsperioden före den 1 januari 2019.

Cypern och Malta ska med undantag från första stycket b ii, b iii och b iv varje år 1 januari 2024–31 december 2030 uppnå nya besparingar som motsvarar 0,45 % av den årliga slutliga energianvändningen, som genomsnitt för den senaste treårsperiod som föregår den 1 januari 2019.

Medlemsstaterna ska bestämma hur de ska fördela den beräknade mängden nya besparingar över varje period som avses i första stycket a och b, förutsatt att de totala ackumulerade energibesparingar som krävs har uppnåtts senast vid utgången av varje sparkravsperiod.

Medlemsstaterna ska fortsätta att uppnå nya årliga besparingar i enlighet med det sparkrav som föreskrivs i första stycket b iv för tio år i taget efter 2030.

2. Medlemsstaterna ska uppnå de energibesparingar som krävs enligt punkt 1 i den här artikeln antingen genom att inrätta ett kvotpliktsystem för energieffektivitet som avses i artikel 9 eller genom att anta alternativa policyåtgärder som avses i artikel 10. Medlemsstaterna får kombinera ett kvotpliktsystem för energieffektivitet med alternativa policyåtgärder. Medlemsstaterna ska säkerställa att de energibesparingar som följer av de policyåtgärder som avses i artiklarna 9, 10 och 30.14 beräknas i enlighet med bilaga V.

3. Medlemsstaterna ska genomföra kvotpliktsystemet för energieffektivitet, alternativa policyåtgärder eller en kombination av båda, eller program eller åtgärder som finansieras genom en nationell energieffektivitetsfond, på ett prioriterat sätt bland, men inte begränsat till, personer som påverkas av energifattigdom, utsatta kunder, personer i låginkomsthushåll och, om tillämpligt, personer som bor i subventionerade bostäder. Medlemsstaterna ska säkerställa att policyåtgärder som genomförs i enlighet med denna artikel inte har någon negativ inverkan på dessa personer. När så är tillämpligt ska medlemsstaterna utnyttja finansiering på bästa möjliga sätt, inklusive offentlig finansiering, finansieringsinstrument som inrättats på unionsnivå och intäkter från utsläppsrätter i enlighet med artikel 24.3 b, för att avlägsna negativa effekter och säkerställa en rättvis och inkluderande energiomställning.

I syfte att nå de energibesparingar som anges under punkt 1 och utan att det påverkar tillämpningen av förordning (EU) 2019/943 och direktiv (EU) 2019/944 ska medlemsstaterna, i syfte att utforma sådana policyåtgärder, beakta och främja den roll som gemenskaper för förnybar energi och medborgarenergigemenskaper har för att bidra till genomförandet av dessa policyåtgärder.

Medlemsstaterna ska fastställa en andel av den mängd ackumulerade energibesparingar i slutanvändningsledet som krävs och se till att den uppnås bland personer som påverkas av energifattigdom, utsatta kunder, personer i låginkomsthushåll och, om tillämpligt, personer som bor i subventionerade bostäder. Denna andel ska minst motsvara den andel av hushållen som omfattas av energifattigdom enligt bedömningen i medlemsstaternas nationella energi- och klimatplaner som fastställts i enlighet med artikel 3.3 d i förordning (EU) 2018/1999. Medlemsstaterna ska, i sin bedömning av andelen energifattigdom enligt sina nationella energi- och klimatplaner, beakta följande indikatorer:

a) Oförmåga att hålla hemmet tillräckligt varmt (Eurostat, SILC [ilc_mdes01]).

b) Förfallna skulder avseende räkningar för allmännyttiga tjänster (Eurostat, SILC, [ilc_mdes07]).

c) Den totala befolkning som bor i en bostad med läckande tak, fukt i väggar, golv eller grund eller röta i fönsterkarmar eller golv (Eurostat, SILC [ilc_mdho01]).

d) Fattigdomsrisk (undersökningar Eurostat, SILC och ECHP [ilc_li02]) (brytpunkt: 60 % av ekvivalerad medianinkomst efter sociala transfereringar).

Om en medlemsstat inte anmält andelen hushåll i energifattigdom enligt bedömningen i sin nationella energi- och klimatplan ska den andel av den mängd ackumulerade energibesparingar i slutanvändningsledet som krävs bland personer som påverkas av energifattigdom, utsatta kunder, personer i låginkomsthushåll och, om tillämpligt, personer som bor i subventionerade bostäder minst motsvara den aritmetiska genomsnittsandelen för de indikatorer som avses i tredje stycket för år 2019 eller, om uppgifter saknas för 2019, för en linjär extrapolering av deras värden för de sista tre år som finns tillgängliga.

4. Medlemsstaterna ska inkludera information om de indikatorer som använts, den aritmetiska genomsnittsandelen och utfallet av policyåtgärder som fastställts i enlighet med punkt 3 i denna artikel i uppdateringarna av sina integrerade nationella energi- och klimatplaner som lämnas in i enlighet med artikel 14.2 i förordning (EU) 2018/1999 i sina efterföljande integrerade nationella energi- och klimatplaner i enlighet med artiklarna 3 och 7–12 i den förordningen samt i de relaterade nationella energi- och klimatpolitiska lägesrapporterna i enlighet med artikel 17 i den förordningen.

5. Medlemsstaterna får räkna med energibesparingar som följer av policyåtgärder som införts senast den 31 december 2020 eller efter det datumet, förutsatt att åtgärderna leder till nya enskilda åtgärder som vidtas efter den 31 december 2020. Energibesparingar som uppnås under en sparkravsperiod får inte räknas med vid beräkningen av den mängd energibesparingar som krävs för föregående sparkravsperioder enligt punkt 1.

6. Medlemsstaterna får, under förutsättning att de åtminstone uppfyller sitt krav på ackumulerade energibesparingar i slutanvändningsledet som avses i punkt 1 första stycket b i, beräkna den mängd energibesparingar som krävs och som avses i det ledet på ett eller flera av följande sätt:

a) Tillämpa ett årligt sparkrav baserat på energiförsäljning till slutkunder eller på slutlig energianvändning, som ett genomsnitt för den senaste treårsperiod som föregår den 1 januari 2019.

b) Helt eller delvis undanta energi som används i transporter från referensscenariot för beräkning.

c) Tillämpa något av alternativen i punkt 8.

7. Om medlemsstaterna utnyttjar någon av de möjligheter som föreskrivs i punkt 6 med avseende på de föreskrivna energibesparingar som avses i punkt 1 första stycket b i, ska de fastställa

a) det egna årliga sparkravet som kommer att tillämpas vid beräkningen av medlemsstatens ackumulerade energibesparing i slutanvändningsledet, som ska säkerställa att den slutliga mängden nettoenergibesparing inte understiger den som krävs enligt det ledet,

b) det egna referensscenariot för beräkning, som helt eller delvis får undanta energi som används i transporter.

8. Med förbehåll för punkt 9 får varje medlemsstat göra följande:

a) Genomföra den beräkning som krävs enligt punkt 1 första stycket a med användning av värdena 1 % för 2014 och 2015, 1,25 % för 2016 och 2017 samt 1,5 % för 2018, 2019 och 2020.

b) Vad gäller sådana industriella verksamheter som förtecknas i bilaga I till direktiv 2003/87/EG, vid beräkningen helt eller delvis undanta försäljningen av använd energi, i volym, med avseende på den sparkravsperiod som avses i punkt 1 första stycket a, eller använd slutlig energi, med avseende på den sparkravsperiod som avses i punkt 1 första stycket b i.

c) Vid beräkningen av den mängd energibesparingar som krävs enligt punkt 1 första stycket a och b i, räkna med energibesparingar som uppnås i energiomvandlings-, distributions- och överföringssektorerna, inklusive infrastruktur för effektiv fjärrvärme och fjärrkyla, till följd av genomförandet av de krav som anges i artiklarna 25.4, 26.7 a och 27.1, 27.5–27.9 och 27.11. Medlemsstaterna ska informera kommissionen om sina planerade policyåtgärder enligt detta led för perioden 1 januari 2021–31 december 2030 som en del av sina integrerade nationella energi- och klimatplaner som anmälts enligt artiklarna 3 och 7–12. Effekten av dessa åtgärder ska beräknas i enlighet med bilaga V och inkluderas i dessa planer.

d) Vid beräkningen av den mängd energibesparingar som krävs räkna med energibesparingar till följd av enskilda åtgärder som nyligen genomförts sedan den 31 december 2008 som fortsätter att ha verkan 2020 med avseende på den period som avses i punkt 1 första stycket a och efter 2020 med avseende på den period som avses i punkt 1 första stycket b i, och som kan mätas och verifieras.

e) Vid beräkningen av den mängd energibesparingar som krävs räkna med energibesparingar som följer av policyåtgärder, förutsatt att det kan visas att dessa åtgärder leder till enskilda åtgärder som vidtas 1 januari 2018–31 december 2020 och som leder till besparingar efter den 31 december 2020.

f) Från beräkningen av den mängd energibesparingar som krävs i enlighet med punkt 1 första stycket a och b i undanta 30 % av den kontrollerbara mängd energi som produceras på eller i byggnader för eget bruk till följd av policyåtgärder för att främja nyinstallation av förnybar energiteknik.

g) Vid beräkningen av den mängd energibesparingar som krävs i enlighet med punkt 1 första stycket a och b i räkna med energibesparingar som överstiger de energibesparingar som krävs för sparkravsperioden 1 januari 2014-31 december 2020, under förutsättning att dessa besparingar är ett resultat av enskilda åtgärder som vidtagits enligt de policyåtgärder som avses i artiklarna 9 och 10 och som medlemsstaterna anmält i sina nationella handlingsplaner för energieffektivitet och rapporterat i sina lägesrapporter i enlighet med artikel 26.

9. Medlemsstaterna ska tillämpa och beräkna effekten av de alternativ som valts enligt punkt 8 för den period som avses i punkt 1 första stycket a och b i separat:

a) Vid beräkningen av den mängd energibesparingar som krävs för den sparkravsperiod som avses i punkt 1 första stycket a i får medlemsstaterna använda sig av punkt 8 a-d. Samtliga de alternativ som valts enligt punkt 8 får tillsammans uppgå till högst 25 % av den mängd energibesparingar som avses i punkt 1 första stycket a.

b) Vid beräkningen av den mängd energibesparingar som krävs för den sparkravsperiod som avses i punkt 1 första stycket b i får medlemsstaterna använda sig av de alternativ som förtecknas i punkt 8 b–g, om sådana enskilda åtgärder som avses i punkt 8 d fortsätter att ha en kontrollerbar och mätbar inverkan efter den 31 december 2020. Alla de alternativ som väljs enligt punkt 8 får tillsammans inte leda till en minskning på mer än 35 % av den mängd energibesparingar som beräknas i enlighet med punkterna 6 och 7.

Oberoende av om medlemsstaterna helt eller delvis undantar energi som används i transporter från sitt referensscenario för beräkning eller tillämpar något av de alternativ som förtecknas i punkt 8 ska de säkerställa att den beräknade nettomängden nya besparingar som ska uppnås inom ramen för den slutliga energianvändningen under sparkravsperioden enligt punkt 1 första stycket b i 1 januari 2021–31 december 2023 inte understiger den mängd som uppstår vid tillämpning av det årliga sparkrav som avses i den punkten.

10. Medlemsstaterna ska i uppdateringarna av sina integrerade nationella energi- och klimatplaner som lämnas in i enlighet med artikel 14.2 i förordning (EU) 2018/1999, i sina därpå följande integrerade nationella energi- och klimatplaner som anmäls i enlighet med artiklarna 3 och 7–12 i förordning (EU) 2018/1999, och i enlighet med bilaga III till förordning (EU) 2018/1999, samt i respektive lägesrapporter, beskriva beräkningen av den mängd energibesparingar som ska uppnås under perioden 1 januari 2021-31 december 2030 och ska, om så är relevant, förklara hur det årliga sparkravet och referensscenariot för beräkning fastställdes samt vilka av de alternativ som avses i punkt 8 i denna artikel som tillämpats och i vilken utsträckning.

11. Medlemsstaterna ska meddela kommissionen den mängd energibesparingar som krävs och som avses i punkt 1 första stycket b och punkt 3 i denna artikel, en beskrivning av de policyåtgärder som ska genomföras för att uppnå den totala mängd ackumulerade energibesparingar i slutanvändningsledet som krävs och beräkningsmetoderna för dessa i enlighet med bilaga V till detta direktiv, som ett led i uppdateringarna av sina integrerade nationella energi- och klimatplaner som lämnas in i enlighet med artikel 14.2 i förordning (EU) 2018/1999, och som del av deras integrerade energi- och klimatplaner som avses i, och i enlighet med, det förfarande som anges i artiklarna 3 och 7–12 i förordning (EU) 2018/1999. Medlemsstaterna ska använda den rapporteringsmall som kommissionen tillhandahåller.

12. Om kommissionen, på grundval av bedömningen av de integrerade nationella energi- och klimatlägesrapporterna enligt artikel 29 i förordning (EU) 2018/1999, eller av utkastet till eller den slutliga uppdateringen av den senaste integrerade nationella energi- och klimatplanen som lämnas enligt artikel 14 i förordning (EU) 2018/1999, eller bedömningen av de därpå följande utkasten till integrerade nationella energi- och klimatplaner och de slutliga integrerade nationella energi- och klimatplanerna som anmäls enligt artiklarna 3 och 7–12 i förordning (EU) 2018/1999, kommer fram till att policyåtgärderna inte säkerställer uppnåendet av den mängd ackumulerade energibesparingar i slutanvändningsledet som krävs vid utgången av sparkravsperioden, får kommissionen utfärda rekommendationer i enlighet med artikel 34 i förordning (EU) 2018/1999 för de medlemsstater vars policyåtgärder kommissionen bedömer som otillräckliga för att säkerställa uppfyllandet av deras energisparkrav.

13. Om en medlemsstat inte har uppnått de ackumulerade energibesparingar i slutanvändningsledet som krävs vid utgången av en sparkravsperiod enligt punkt 1, ska den uppnå de utestående energibesparingarna utöver de ackumulerade energibesparingar i slutanvändningsledet som krävs vid utgången av den följande sparkravsperioden.

Om en medlemsstat har uppnått ackumulerade energibesparingar i slutanvändningsledet över den nivå som krävs vid utgången av varje sparkravsperiod enligt punkt 1, ska den alternativt ha rätt att överföra den medräkningsbara mängden på högst 10 % av detta överskott till nästa sparkravsperiod utan att målåtagandet ökas.

14. Medlemsstaterna ska som ett led i sina uppdateringar av nationella energi- och klimatplaner som lämnas in i enlighet med artikel 14.2 i förordning (EU) 2018/1999, sina relevanta nationella energi- och klimatlägesrapporter som lämnas in i enlighet med artikel 17 i den förordningen samt sina därpå följande integrerade nationella energi- och klimatplaner som anmäls i enlighet med artiklarna 3 och 7–12 i den förordningen, visa följande, när så är lämpligt även genom bevisning och beräkningar:

a) Att energibesparingar inte räknats dubbelt i de fall där inverkan av policyåtgärder eller enskilda åtgärder överlappar varandra.

b) Hur energibesparingar som uppnås i enlighet med punkt 1 första stycket b i den här artikeln bidrar till att deras nationella bidrag i enlighet med artikel 4 uppfylls.

c) Att policyåtgärder fastställs för att uppfylla deras energisparkrav, att de utformas i enlighet med denna artikel och att dessa policyåtgärder kan godtas och är lämpliga för att säkerställa uppnåendet av de ackumulerade energibesparingar i slutanvändningsledet som krävs vid utgången av varje sparkravsperiod.

Artikel 9

Kvotpliktsystem för energieffektivitet

1. Om medlemsstater beslutar sig för att uppfylla sina skyldigheter när det gäller att uppnå den mängd besparingar som krävs enligt artikel 8.1 genom ett kvotpliktsystem för energieffektivitet ska de säkerställa att de kvotpliktiga parter som avses i punkt 3 i den här artikeln och som bedriver verksamhet inom varje medlemsstats territorium, utan att det påverkar tillämpningen av artikel 8.8 och 8.9, uppnår det mål med en ackumulerad energibesparing i slutanvändningsledet som fastställs för dem i artikel 8.1.

I tillämpliga fall får medlemsstaterna fastslå att kvotpliktiga parter uppfyller dessa besparingar helt eller delvis som ett bidrag till den nationella energieffektivitetsfonden i enlighet med artikel 30.14.

2. Om medlemsstater beslutar sig för att uppfylla sina skyldigheter när det gäller att uppnå den mängd besparingar som krävs enligt artikel 8.1 genom ett kvotpliktsystem för energieffektivitet får de utse en genomförande offentlig myndighet att förvalta systemet.

3. Medlemsstaterna ska på grundval av objektiva och icke-diskriminerande kriterier utse kvotpliktiga parter bland systemansvariga för överföringssystem, systemansvariga för distributionssystem, energidistributörer, företag som säljer energi i detaljistledet och drivmedelsdistributörer eller drivmedelsåterförsäljare som bedriver verksamhet inom deras territorium. Den mängd energibesparingar som behövs för att fullgöra skyldigheten ska uppnås av de kvotpliktiga parterna bland slutkunder, utsedda av medlemsstaten, oberoende av den beräkning som görs enligt artikel 8.1 eller, om medlemsstaterna så beslutar, med hjälp av certifierade besparingar som härrör från andra parter i enlighet med vad som anges i punkt 11 a i den här artikeln.

4. Om företag som säljer energi i detaljistledet utses som kvotpliktiga parter enligt punkt 3 ska medlemsstaterna säkerställa att företag som säljer energi i detaljistledet när de fullgör sina skyldigheter inte skapar några hinder för konsumenters möjlighet att byta leverantör.

5. Medlemsstaterna får kräva att kvotpliktiga parter uppnår en andel av sitt energisparkrav bland personer som påverkas av energifattigdom, utsatta kunder, personer i låginkomsthushåll och, om tillämpligt, personer som bor i subventionerade bostäder. Medlemsstaterna får också kräva att kvotpliktiga parter uppnår minskningsmål avseende energikostnader, förutsatt att dessa leder till energibesparingar i slutanvändningsledet och beräknas i enlighet med bilaga V, och uppnår energibesparingar genom att främja åtgärder för att förbättra energieffektiviteten, inklusive finansiella stödåtgärder som mildrar koldioxidpriseffekterna för små och medelstora företag och mikroföretag.

6. Medlemsstaterna får kräva att kvotpliktiga parter arbetar med socialtjänst, regionala myndigheter, lokala myndigheter eller kommuner för att främja åtgärder för att förbättra energieffektiviteten bland personer som påverkas av energifattigdom, utsatta kunder, personer i låginkomsthushåll och, om tillämpligt, personer som bor i subventionerade bostäder. Detta innefattar att identifiera och hantera de specifika behoven för särskilda grupper som riskerar energifattigdom eller som i högre grad drabbas av effekterna av energifattigdom. För att skydda personer som påverkas av energifattigdom, utsatta kunder och, om tillämpligt, personer som bor i subventionerade bostäder, bör medlemsstaterna uppmuntra kvotpliktiga parter att vidta åtgärder såsom renovering av byggnader, inbegripet subventionerade bostäder, utbyte av apparater, finansiella stöd och incitament för förbättrad energieffektivitet i enlighet med nationella finansierings- och stödsystem, eller energikartläggningar. Medlemsstaterna ska säkerställa att åtgärder för enskilda enheter i flerbostadshus är godtagbara.

7. Vid tillämpning av punkterna 5 och 6 ska medlemsstaterna ålägga kvotpliktiga parter att årligen rapportera om de energibesparingar som uppnåtts av de kvotpliktiga parterna genom åtgärder som främjats bland personer som påverkas av energifattigdom, utsatta kunder, personer i låginkomsthushåll och, om tillämpligt, personer som bor i subventionerade bostäder, och ska kräva statistiska uppgifter om deras slutkunder som identifierar ändringar av energibesparingarna jämfört med tidigare inlämnade uppgifter och vad gäller tillhandahållet tekniskt och finansiellt stöd.

8. Medlemsstaterna ska ange den mängd energibesparingar som krävs av varje kvotpliktig part antingen som primärenergianvändning eller som slutlig energianvändning. Vilken metod som väljs för att uttrycka den mängd energibesparingar som krävs ska även användas för att beräkna de besparingar som anförts av de kvotpliktiga parterna. Vid omvandling av mängden energibesparing ska de effektiva värmevärden som anges i bilaga VI till kommissionens genomförandeförordning (EU) 2018/2066 ([41]) och primärenergifaktorn enligt artikel 31 tillämpas om inte en användning av andra omvandlingsfaktorer kan motiveras.

9. Medlemsstaterna ska inrätta system för mätning, kontroll och verifiering för att genomföra dokumenterad verifiering avseende minst en statistiskt signifikant andel och ett representativt urval av de åtgärder för förbättrad energieffektivitet som införs av de kvotpliktiga parterna. Mätningen, kontrollen och verifieringen ska göras oberoende av de kvotpliktiga parterna. I de fall då en enhet är en kvotpliktig part inom ett nationellt kvotpliktsystem för energieffektivitet enligt artikel 9 och inom ramen för EU:s utsläppshandelssystem för byggnader och vägtransport, i enlighet med direktiv 2003/87/EG, ska övervaknings- och verifieringssystemet säkerställa att det koldioxidpris som förs över när bränsle frisläpps för konsumtion i enlighet med direktiv 2003/87/EG beaktas i beräkningen och rapporteringen av energibesparingarna från enhetens energibesparingsåtgärder.

([41]) Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2018/2066 av den 19 december 2018 om övervakning och rapportering av växthusgasutsläpp i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG och om ändring av kommissionens förordning (EU) nr 601/2012 (EUT L 334, 31.12.2018, s. 1).

10. Medlemsstaterna ska, som ett led i de integrerade nationella energi- och klimatlägesrapporter som lämnas in i enlighet med artikel 17 i förordning (EU) 2018/1999, informera kommissionen om de system för mätning, kontroll och verifiering som införs, inbegripet använda metoder samt identifierade problem och hur dessa hanterats.

11. Inom kvotpliktsystemet för energieffektivitet får medlemsstaterna tillåta kvotpliktiga parter att göra följande:

a) Räkna med certifierade energibesparingar som uppnåtts av leverantörer av energitjänster eller andra tredje parter, inklusive i de fall där kvotpliktiga parter främjar åtgärder genom andra statligt godkända organ eller genom myndigheter som eventuellt inbegriper formella partnerskap och eventuellt kombineras med andra finansieringskällor.

b) Räkna besparingar under ett visst år som om de i stället gjorts under något av de fyra föregående eller tre efterföljande åren, dock inte längre än till utgången av de sparkravsperioder som anges i artikel 8.1.

Om medlemsstaterna tillåter detta ska de säkerställa att certifieringen av de energibesparingar som avses i första stycket led a sker i enlighet med en godkännandeprocess som har införts i medlemsstaterna och som är tydlig, transparent och öppen för alla marknadsaktörer och som syftar till att minimera certifieringskostnaderna.

Medlemsstaterna ska bedöma och, om lämpligt, vidta åtgärder för att minimera effekten av de direkta och indirekta kostnaderna för kvotpliktsystemet för energieffektivitet på konkurrenskraften hos energiintensiva industrier som är utsatta för internationell konkurrens.

12. Medlemsstaterna ska årligen offentliggöra de energibesparingar som uppnåtts av varje kvotpliktig part eller varje delkategori av kvotpliktiga parter, samt sammanlagt inom ramen för kvotpliktsystemet.

Artikel 10

Alternativa policyåtgärder

1. Medlemsstater som beslutar sig för att uppfylla sina skyldigheter när det gäller att uppnå de besparingar som krävs enligt artikel 8.1 genom alternativa policyåtgärder ska utan att det påverkar tillämpningen av artikel 8.8 och 8.9 säkerställa att de energibesparingar som krävs enligt artikel 8.1 uppnås bland slutkunderna.

2. För alla åtgärder utom de som avser beskattning ska medlemsstaterna införa system för mätning, kontroll och verifiering, inom ramen för vilka dokumenterad verifiering genomförs avseende minst en statistiskt signifikant andel och ett representativt urval av de åtgärder för förbättrad energieffektivitet som införs av de deltagande eller bemyndigade parterna. Mätning, kontroll och verifiering ska utföras oberoende av de deltagande eller bemyndigade parterna.

3. Medlemsstaterna ska, som ett led i de integrerade nationella energi- och klimatlägesrapporter som lämnas in i enlighet med artikel 17 i förordning (EU) 2018/1999, informera kommissionen om de system för mätning, kontroll och verifiering som införs, inbegripet använda metoder samt identifierade problem och hur dessa hanterats.

4. Vid rapporteringen av en beskattningsåtgärd ska medlemsstaterna visa hur effektiviteten hos en prissignal, såsom skattesatsen och synligheten över tid, har säkerställts vid utformningen av beskattningsåtgärden. Om en skattesats sänks ska medlemsstaterna motivera hur beskattningsåtgärden ändå medför nya energibesparingar.

Artikel 11

Energiledningssystem och energikartläggningar

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att företag med en genomsnittlig årlig energianvändning under de föregående tre åren som överstiger 85 TJ, och med alla energibärare sammantagna, inför ett energiledningssystem. Energiledningssystemet ska vara certifierat av ett oberoende organ, i enlighet med relevanta europeiska eller internationella standarder.

Medlemsstaterna ska säkerställa att de företag som avses i första stycket har infört ett energiledningssystem senast den 11 oktober 2027.

2. Medlemsstaterna ska säkerställa att företag med en genomsnittlig årlig energianvändning under de föregående tre åren som överstiger 10 TJ, och med alla energibärare sammantagna, vilka inte inför ett energiledningssystem är föremål för en energikartläggning.

Sådana energikartläggningar ska antingen

a) utföras på ett oberoende och kostnadseffektivt sätt av kvalificerade eller ackrediterade experter i enlighet med artikel 28, eller

b) genomföras och övervakas av oberoende myndigheter enligt nationell lagstiftning.

Medlemsstaterna ska säkerställa att de företag som avses i första stycket genomför en första energikartläggning senast den 11 oktober 2026 och att därpå följande energikartläggningar genomförs minst vart fjärde år. Om sådana företag redan genomför energikartläggningar i enlighet med första stycket ska de även fortsättningsvis göra detta minst vart fjärde år i enlighet med detta direktiv.

De berörda företagen ska upprätta en konkret och genomförbar handlingsplan på grundval av rekommendationerna från dessa energikartläggningar. I handlingsplanen ska åtgärder fastställas för att genomföra varje rekommendation från kartläggningen där detta är tekniskt eller ekonomiskt genomförbart. Handlingsplanen ska lämnas in till företagets ledning.

Medlemsstaterna ska säkerställa att handlingsplanerna och rekommendationernas genomförandegrad offentliggörs i företagets årsredovisning, och att de görs tillgängliga för allmänheten i överensstämmelse med unionsrätten och nationell rätt om skydd av företags- och affärshemligheter och konfidentialitet.

3. Om, under ett visst år, ett företag som avses i punkt 1 har en årlig energianvändning som överstiger 85 TJ och ett företag som avses i punkt 2 har en årlig energianvändning som överstiger 10 TJ ska medlemsstaterna säkerställa att denna information görs tillgänglig för de nationella myndigheter som ansvarar för genomförandet av denna artikel. För det ändamålet får medlemsstaterna främja användningen av en ny eller befintlig plattform för att underlätta insamlingen av de nödvändiga uppgifterna på nationell nivå.

4. Medlemsstaterna kan uppmuntra de företag som avses i punkterna 1 och 2 att tillhandahålla information i sin årsredovisning om sin årliga energianvändning i kWh, sin årliga vattenanvändning i kubikmeter och en jämförelse med de föregående årens energi- och vattenanvändning.

5. Medlemsstaterna ska främja alla slutkunders tillgång till högkvalitativa och kostnadseffektiva energikartläggningar, som

a) utförs på ett oberoende sätt av kvalificerade eller ackrediterade experter i enlighet med kvalificeringskriterier, eller

b) genomförs och övervakas av oberoende myndigheter enligt nationell lagstiftning.

De energikartläggningar som avses i första stycket får göras av interna experter eller energikartläggningsmän, under förutsättning att den berörda medlemsstaten har infört ett system för kvalitetssäkring som i lämpliga fall kan inbegripa ett årligt slumpmässigt urval av minst en statistiskt signifikant procentandel av samtliga energikartläggningar som sådana interna experter eller energikartläggningsmän utför.

I syfte att säkerställa en hög kvalitet på energikartläggningarna och energiledningssystemen ska medlemsstaterna fastställa transparenta och icke-diskriminerande minimikriterier för energikartläggningar i enlighet med bilaga VI och med beaktande av relevanta europeiska eller internationella standarder. Medlemsstaterna ska utse en behörig myndighet eller ett behörigt organ för att säkerställa att tidsplanerna för genomförandet av energikartläggningar enligt punkt 2 i denna artikel efterlevs och att minimikriterierna i bilaga VI tillämpas på korrekt sätt.

Energikartläggningar ska inte innehålla klausuler som förhindrar att kartläggningsresultat överförs till en kvalificerad eller ackrediterad leverantör av energitjänster, förutsatt att kunden inte motsätter sig detta.

6. Medlemsstaterna ska utarbeta program i syfte att uppmuntra och ge tekniskt stöd till små och medelstora företag som inte omfattas av punkterna 1 eller 2 att låta genomföra energikartläggningar och att därefter genomföra rekommendationerna från dessa kartläggningar.

Medlemsstaterna får, på grundval av transparenta och icke-diskriminerande kriterier och utan att det påverkar tillämpningen av unionsrätten på området statligt stöd, inrätta mekanismer, såsom energikartläggningscentrum för små och medelstora företag och mikroföretag, förutsatt att dessa inte konkurrerar med privata kartläggningsmän, i syfte att tillhandahålla energikartläggningar. De får också tillhandahålla andra stödprogram för små och medelstora företag, även när dessa har ingått frivilliga avtal, för att täcka kostnaderna för energikartläggningar och för genomförandet av ytterst kostnadseffektiva rekommendationer från energikartläggningarna, förutsatt att de föreslagna åtgärderna genomförs.

7. Medlemsstaterna ska säkerställa att de program som avses i punkt 6 omfattar stöd till små och medelstora företag när det gäller att kvantifiera de många fördelarna med energieffektivitetsåtgärder inom företagens verksamhet, utveckla färdplaner för energieffektivitet och utveckla nätverk för energieffektivitet för små och medelstora företag, med hjälp av oberoende experter.

Medlemsstaterna ska uppmärksamma små och medelstora företag, bland annat genom deras respektive branschorganisationer, på konkreta exempel på hur energiledningssystem skulle kunna underlätta för deras företag. Kommissionen ska hjälpa medlemsstaterna genom att stödja utbyte av bästa praxis inom detta område.

8. Medlemsstaterna ska utarbeta program som uppmuntrar företag som inte är små och medelstora företag och som inte omfattas av punkterna 1 och 2 att låta genomföra energikartläggningar och att därefter genomföra rekommendationerna från dessa kartläggningar.

9. Energikartläggningar ska anses efterleva i punkt 2 om de

a) utförs på ett oberoende sätt, på grundval av minimikriterierna i bilaga VI,

b) genomförs i enlighet med frivilliga avtal mellan intresseorganisationer och ett organ som utsetts och övervakas av den berörda medlemsstaten, eller av andra organ till vilka de behöriga myndigheterna har delegerat ansvaret i fråga eller av kommissionen.

Tillträde för marknadsaktörer som erbjuder energitjänster ska baseras på transparenta och icke-diskriminerande kriterier.

10. Företag som genomför ett avtal om energiprestanda ska undantas från kraven i punkterna 1 och 2 i denna artikel förutsatt att avtalet om energiprestanda omfattar de nödvändiga elementen i energiledningssystemet och att avtalet uppfyller kraven i bilaga XV.

11. Företag som tillämpar ett miljöledningssystem och som certifierats av ett oberoende organ i enlighet med tillämpliga europeiska eller internationella standarder ska undantas från kraven i punkterna 1 och 2 i denna artikel, förutsatt att det berörda miljöledningssystemet inbegriper en energikartläggning på grundval av minimikriterier som anges i bilaga VI.

12. Energikartläggningar får vara fristående eller utgöra en del av en bredare miljörevision. Medlemsstaterna får kräva att det i energikartläggningen ska ingå en bedömning av den tekniska och ekonomiska genomförbarheten när det gäller anslutning till ett befintligt eller planerat nät för fjärrvärme eller fjärrkyla.

Utan att det påverkar unionsrätten på området statligt stöd får medlemsstaterna genomföra incitaments- och stödprogram för genomförande av rekommendationer från energikartläggningar och liknande åtgärder.

Artikel 12

Datacenter

1. Senast den 15 maj 2024 och därefter årligen ska medlemsstaterna kräva att ägare och operatörer av datacenter på deras territorium med ett installerat it-effektbehov på minst 500 kW gör den information som anges i bilaga VII allmänt tillgänglig, med undantag för information som omfattas av unionsrätt och nationell rätt som skyddar handels- och affärshemligheter och konfidentialitet.

2. Punkt 1 ska inte tillämpas på datacenter som används för, eller som tillhandahåller sina tjänster uteslutande i det slutliga syftet försvar och civilskydd.

3. Kommissionen ska upprätta en europeisk databas över datacenter som innehåller information som de informationsskyldiga datacentren lämnat i enlighet med punkt 1. Den europeiska databasen ska vara tillgänglig för allmänheten på aggregerad nivå.

4. Medlemsstaterna ska uppmuntra ägare och operatörer av datacenter på sitt territorium med ett installerat it-effektbehov på minst 1 MW att beakta bästa praxis enligt den senaste versionen av den europeiska uppförandekoden för energieffektivitet i datacenter.

5. Kommissionen ska senast den 15 maj 2025 bedöma de tillgängliga uppgifter om energieffektiviteten i datacenter som lämnas in till den i enlighet med punkterna 1 och 3 och lämna en rapport till Europaparlamentet och rådet, vid behov åtföljd av lagförslag om ytterligare åtgärder för att förbättra energieffektiviteten, bland annat fastställande av minimistandarder för prestanda och en bedömning av om det är genomförbart att ställa om datacenter till nettonollutsläpp, i nära samråd med berörda parter. Sådana förslag får innehålla en tidsram för när befintliga datacenter ska bli skyldiga att uppfylla minimiprestanda.

Artikel 13

Mätning för naturgas

1. Medlemsstaterna ska, så långt det är tekniskt möjligt, ekonomiskt rimligt och står i proportion till möjliga energibesparingar, säkerställa att slutförbrukare av naturgas till ett konkurrenskraftigt pris tillhandahålls individuella mätare som korrekt visar slutförbrukarens faktiska energianvändning och ger information om faktisk användningstid.

En sådan individuell mätare till konkurrenskraftigt pris ska alltid tillhandahållas när

a) en befintlig mätare byts ut, förutsatt att detta är tekniskt möjligt och kostnadseffektivt i förhållande till den beräknade sparpotentialen på lång sikt,

b) när en ny inkoppling görs i en ny byggnad eller större renoveringar genomförs, i den mening som avses i direktiv 2010/31/EU.

2. När och i den utsträckning som medlemsstaterna inför smarta mätarsystem och introducerar smarta mätare för naturgas i enlighet med direktiv 2009/73/EG

a) ska de säkerställa att mätarsystemen ger slutkunder information om den faktiska tidpunkten för användningen och att fullständig hänsyn tas till energieffektivitetsmålen och fördelarna för slutkunder när mätarnas minimifunktioner och marknadsaktörernas skyldigheter fastställs,

b) ska de säkerställa att smarta mätare liksom dataöverföringen görs på ett säkert sätt och att slutkunders integritet respekteras, i överensstämmelse med unionens lagstiftning om uppgifts- och integritetsskydd,

c) ska de kräva att kunder får lämplig rådgivning och information i samband med installationen av smarta mätare, särskilt om de smarta mätarnas fulla potential i fråga om mätaravläsning och övervakning av energianvändningen.

Artikel 14

Mätare för uppvärmning, kylning och varmvatten för hushållsbruk

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att slutkunder av fjärrvärme, fjärrkyla och varmvatten för hushållsbruk tillhandahålls mätare till ett konkurrenskraftigt pris som korrekt visar deras faktiska energianvändning.

2. När en byggnad försörjs med värme, kyla eller varmvatten för hushållsbruk från en central källa som försörjer flera byggnader, eller från ett system för fjärrvärme eller fjärrkyla, ska en mätare installeras vid värmeväxlaren eller leveranspunkten.

Artikel 15

Individuell mätning och kostnadsfördelning för värme, kyla och varmvatten för hushållsbruk

1. I flerbostadshus och byggnader med flera användningsområden som har en central källa för värme eller kyla, eller som försörjs från system för fjärrvärme eller fjärrkyla, ska individuella mätare installeras för att mäta användningen av värme, kyla eller varmvatten för hushållsbruk i varje enhet i byggnaden, där det är tekniskt genomförbart och kostnadseffektivt i den meningen att det står i proportion till möjliga energibesparingar.

När användning av individuella mätare inte är tekniskt genomförbart eller när det inte är kostnadseffektivt för att mäta värmeanvändning i varje enhet i byggnaden ska individuella värmekostnadsfördelare användas för att mäta energianvändningen i varje radiator, om inte medlemsstaten i fråga visar att det inte skulle vara kostnadseffektivt att installera sådana värmekostnadsfördelare. I dessa fall får alternativa kostnadseffektiva metoder för mätning av värmeanvändningen övervägas. De generella kriterierna, metoderna och förfarandena för att fastställa avsaknad av teknisk genomförbarhet och kostnadseffektivitet ska tydligt anges och offentliggöras av varje medlemsstat.

2. I nya flerbostadshus och i bostadsdelarna av nya byggnader med flera användningsområden, som har en central värmekälla för varmvatten för hushållsbruk eller försörjs från fjärrvärmesystem, ska, trots vad som sägs i punkt 1 första stycket, individuella mätare installeras för varmvatten för hushållsbruk.

3. För flerbostadshus eller byggnader med flera användningsområden som försörjs med fjärrvärme eller fjärrkyla, eller där gemensamma värme- eller kylsystem för sådana hus dominerar, ska medlemsstaterna säkerställa att det finns transparenta, allmänt tillgängliga nationella regler för fördelningen av kostnaden för användning av värme, kyla och varmvatten för hushållsbruk i sådana byggnader, för att säkerställa öppenhet och insyn samt korrekt redovisning av individuell användning. Sådana regler ska, där det är lämpligt, inkludera riktlinjer för fördelningen av kostnaden för energianvändningen för följande:

a) Varmvatten för hushållsbruk.

b) Värme som utstrålas från byggnadsinstallationen och för uppvärmning av gemensamma ytor, i fall då trappuppgångar och korridorer är utrustade med radiatorer.

c) Uppvärmning eller kylning av lägenheter.

Artikel 16

Krav på fjärravläsning

1. Mätare och värmekostnadsfördelare i enlighet med artiklarna 14 och 15 som nyinstallerats ska utgöras av fjärravläsbara anordningar. Villkoren för teknisk genomförbarhet och kostnadseffektivitet i artikel 15.1 ska gälla.

2. Mätare och värmekostnadsfördelare som inte är fjärravläsbara men som redan installerats ska göras fjärravläsbara eller ersättas med fjärravläsbara anordningar senast den 1 januari 2027, om inte medlemsstaten i fråga visar att detta inte är kostnadseffektivt.

Artikel 17

Faktureringsinformation för naturgas

1. När slutkunder inte har sådana smarta naturgasmätare som avses i direktiv 2009/73/EG ska medlemsstaterna säkerställa tillförlitlig, korrekt faktureringsinformation för naturgas grundad på faktisk användning, i enlighet med bilaga VIII punkt 1.1 i de fall där det är tekniskt möjligt och ekonomiskt försvarbart.

Denna skyldighet kan fullgöras med hjälp av ett system med regelbunden självavläsning där slutkunderna meddelar energileverantören avläsningar från sin mätare. Faktureringen ska inte baseras på uppskattad användning eller en schablonavgift, annat än när slutkunden inte har uppgett någon mätaravläsning för ett visst faktureringsintervall.

2. Mätare som installerats i enlighet med direktiv 2009/73/EG ska möjliggöra tillhandahållande av korrekt faktureringsinformation grundad på faktisk användning. Medlemsstaterna ska säkerställa att slutkunder har möjlighet att lätt få tillgång till kompletterande information om sin historiska användning så att de kan göra detaljerade självkontroller.

Kompletterande information om historisk användning ska innefatta följande:

a) Samlade uppgifter avseende en period som minst omfattar de senaste tre åren eller den period som föregick leveranskontraktets löptid, om denna är kortare.

b) Detaljerade uppgifter om tidpunkt för användningen per dag, vecka, månad och år.

De uppgifter som avses i andra stycket led a ska motsvara de intervaller för vilka frekvent faktureringsinformation har framställts.

De uppgifter som avses i andra stycket led b ska göras tillgängliga för slutkunden via internet eller mätarens gränssnitt för en period som minst omfattar de 24 föregående månaderna eller den period som föregick leveranskontraktets löptid, om denna är kortare.

3. Oberoende av om smarta mätare installerats

a) ska medlemsstaterna kräva att information om slutkundens energifaktura och historiska användning, i den utsträckning sådan information finns tillgänglig, på slutkundens begäran görs tillgänglig för en av denne utsedd leverantör av energitjänster,

b) ska medlemsstaterna se till att slutkunden kan välja elektronisk faktureringsinformation och e-faktura och att de på begäran får en klar och tydlig förklaring på hur fakturan har upprättats, särskilt om fakturorna inte är grundade på faktisk användning,

c) ska medlemsstaterna se till att lämplig information görs tillgänglig med fakturan som ger slutkunder en heltäckande redovisning av de aktuella energikostnaderna, i enlighet med bilaga VIII,

d) får medlemsstaterna föreskriva att informationen i dessa fakturor, på slutanvändarens begäran, inte ska anses utgöra en betalningsbegäran; i sådana fall ska medlemsstaterna se till att leverantörer av energikällor erbjuder flexibla förfaranden för faktiska betalningar,

e) ska medlemsstaterna kräva att användare på begäran snabbt och på ett lättbegripligt sätt ges information som gör att avtal kan jämföras på likvärdig grund.

Artikel 18

Fakturerings- och användningsinformation för värme, kyla och varmvatten för hushållsbruk

1. Om mätare eller värmekostnadsfördelare finns installerade ska medlemsstaterna säkerställa att fakturerings- och användningsinformation är tillförlitlig, korrekt och baserad på faktisk användning eller avläsningar av värmekostnadsfördelare, i enlighet med bilaga IX, punkterna 1 och 2, för alla slutanvändare.

Denna skyldighet får, utom i fallet med individuell mätning av användning som baseras på värmekostnadsfördelare enligt artikel 15, om en medlemsstat föreskriver det, fullgöras med hjälp av ett system med regelbunden självavläsning av slutkunden eller slutanvändaren genom vilket de meddelar avläsningar från sin mätare. Fakturering ska grundas på uppskattad användning eller en schablonavgift enbart där slutkunden eller slutanvändaren inte har uppgett någon mätaravläsning för ett visst faktureringsintervall.

2. Medlemsstaterna ska

a) kräva att, om information om slutanvändares energifakturor och historiska användning eller avläsningar av värmekostnadsfördelare är tillgängliga, denna information på begäran av slutanvändaren görs tillgänglig för en av slutanvändaren utsedd leverantör av energitjänster,

b) säkerställa att slutkunder kan välja elektronisk faktureringsinformation och e-faktura,

c) säkerställa att tydlig och begriplig information tillhandahålls tillsammans med fakturan för alla slutanvändare i enlighet med bilaga IX punkt 3,

d) främja it-säkerhet och säkerställa integritet och dataskydd för slutanvändare i enlighet med tillämplig unionsrätt.

Medlemsstaterna får föreskriva att tillhandahållande av faktureringsinformation, på slutkundens begäran, inte får anses utgöra en betalningsbegäran. I sådana fall ska medlemsstaterna säkerställa att flexibla arrangemang för den faktiska betalningen erbjuds.

3. Medlemsstaterna ska besluta vem som ska vara ansvarig för att tillhandahålla den information som avses i punkterna 1 och 2 till de slutanvändare som inte har ett direkt eller individuellt avtal med en energileverantör.

Artikel 19

Kostnad för tillgång till mätar- och faktureringsinformation för naturgas

Medlemsstaterna ska säkerställa att slutkunder får alla sina fakturor och sin faktureringsinformation om energianvändning utan kostnad och att slutkunder utan kostnad och på lämpligt sätt har tillgång till uppgifter om sin användning.

Artikel 20

Kostnad för tillgång till mätnings-, fakturerings- och användningsinformation för värme, kyla och varmvatten för hushållsbruk

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att slutanvändare får alla sina fakturor och sin faktureringsinformation om energianvändning utan kostnad och att slutanvändare utan kostnad och på lämpligt sätt kan få tillgång till uppgifter om sin användning.

2. Trots vad som sägs i punkt 1 i den här artikeln ska fördelningen av kostnader för faktureringsinformation om den individuella användningen av värme, kyla och varmvatten för hushållsbruk i flerbostadshus och byggnader med flera användningsområden enligt artikel 15 göras utan vinstsyfte. Kostnader som härrör från överlåtandet av den uppgiften till en tredje part, till exempel en tjänsteleverantör eller den lokala energileverantören, inklusive mätning, fördelning och redovisning avseende faktisk individuell användning i sådana byggnader, får överföras till slutanvändarna, om dessa kostnader är rimliga.

3. I syfte att säkerställa rimliga kostnader för tjänster för individuell mätning enligt punkt 2 får medlemsstaterna stimulera konkurrensen inom den tjänstesektorn genom att vidta lämpliga åtgärder, till exempel att rekommendera eller på annat sätt främja användningen av upphandling eller användning av driftskompatibla anordningar och system som underlättar byte av tjänsteleverantör.

KAPITEL IV

KONSUMENTUPPLYSNING OCH ANVÄNDARMAKT

Artikel 21

Grundläggande avtalsenliga rättigheter avseende värme, kyla och varmvatten för hushållsbruk

1. Om inte annat följer av unionsreglerna om konsumentskydd, särskilt Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/83/EU ([42]) och rådets direktiv 93/13/EEG ([43]), ska medlemsstaterna säkerställa att slutkunder och, när det uttryckligen anges, slutanvändare har de rättigheter som föreskrivs i punkterna 2–9 i denna artikel.

2. Slutkunder ska ha rätt till ett avtal med sin leverantör, som anger följande:

a) Leverantörens namn, adress och kontaktuppgifter.

b) De tjänster som tillhandahålls och kvaliteten på de tjänster som ingår.

c) De typer av underhållstjänster som ingår i avtalet utan tilläggsavgifter.

d) På vilket sätt aktuell information om tillämpliga tariffer, avgifter för underhållstjänster och kombinerade varor eller tjänster kan erhållas.

e) Avtalets löptid och villkoren för förlängning eller uppsägning av avtalet och tjänsterna, inklusive varor eller tjänster som kombineras med dessa tjänster, och om avtalet kan sägas upp avgiftsfritt.

f) De villkor för ersättning och återbetalning som tillämpas om den avtalade kvaliteten på tjänster inte uppnås, inbegripet felaktig eller försenad fakturering.

g) Hur det tvistlösningsförfarande utanför domstol som avses i artikel 22 inleds.

h) Information om konsumentens rättigheter, inbegripet information om behandlingen av klagomål och all den information som avses i denna punkt, som ska vara tydligt angiven på fakturan eller på företagets webbplats och inbegripa kontaktuppgifter eller en länk till webbplatsen för den gemensamma kontaktpunkt som avses i artikel 22.3 e.

([42]) Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/83/EU av den 25 oktober 2011 om konsumenträttigheter och om ändring av rådets direktiv 93/13/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/44/EG och om upphävande av rådets direktiv 85/577/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG (EUT L 304, 22.11.2011, s. 64).

([43]) Rådets direktiv 93/13/EEG av den 5 april 1993 om oskäliga villkor i konsumentavtal (EGT L 95, 21.4.1993, s. 29).

i) Kontaktuppgifter som gör det möjligt för kunden att identifiera den relevanta gemensamma kontaktpunkt som avses i artikel 22.3 a.

Leverantörernas villkor ska vara skäliga och ska tillhandahållas slutkunder i förväg. Den information som avses i denna punkt ska ges innan avtalet ingås eller bekräftas. Om avtal ingås genom mellanhänder ska denna information också ges innan avtalet ingås.

Slutkunder och slutanvändare ska ges en sammanfattning av de viktigaste avtalsvillkoren, inbegripet priser och tariffer, på ett begripligt sätt och uttryckt på ett kortfattat och enkelt språk.

Slutkunder ska på ett transparent sätt ges en kopia av avtalet och tydlig information om tillämpliga priser, tariffer och standardvillkor för tillgång till och utnyttjande av tjänster avseende värme, kyla och varmvatten för hushållsbruk.

Medlemsstaterna ska besluta vem som ska vara ansvarig för att på begäran, på lämpligt sätt och utan kostnad ge den information som avses i denna punkt till de slutanvändare som inte har något direkt eller individuellt avtal med en leverantör.

3. Slutkunder ska i god tid underrättas om varje avsikt att ändra avtalsvillkoren. Leverantörer ska på ett transparent och begripligt sätt underrätta sina slutkunder direkt om varje ändring av leveranspriserna och om skälen och villkoren för detta och ändringens omfattning, vid en lämplig tidpunkt som infaller senast två veckor eller, när det gäller hushållskunder, en månad innan ändringen träder i kraft. Slutkunder ska utan dröjsmål informera slutanvändare om de nya villkoren.

4. Leverantörer ska erbjuda slutkunder ett brett val av betalningssätt. Dessa betalningssätt får inte medföra oskälig diskriminering mellan kunder. Alla skillnader i avgifter som kan hänföras till betalningssätt eller system för förskottsbetalning ska vara objektiva, icke-diskriminerande och proportionella och får inte överstiga betalningsmottagarens direkta kostnader för användningen av ett visst betalningssätt eller system för förskottsbetalning, i enlighet med artikel 62 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/2366 ([44]).

5. Enligt punkt 4 ska hushållskunder som har tillgång till system för förskottsbetalning inte missgynnas på grund av dessa system.

6. Slutkunder och, i tillämpliga fall, slutanvändare ska erbjudas skäliga och transparenta allmänna villkor, som ska tillhandahållas på ett klart och otvetydigt språk och inte får omfatta hinder för kundernas utövande av sina rättigheter som inte följer direkt av avtalet, såsom alltför omfattande avtalshandlingar. Slutanvändare ska på begäran få tillgång till dessa allmänna villkor. Slutkunder och slutanvändare ska skyddas mot oskäliga eller vilseledande försäljningsmetoder. Slutkunder med funktionsnedsättning ska förses med all relevant information om sina avtal med leverantören i tillgängliga format.

7. Slutkunder och slutanvändare ska ha rätt till en god standard både i fråga om tillhandahållandet av tjänster och hanteringen av klagomål från leverantörernas sida. Leverantörer ska hantera klagomål på ett enkelt, rättvist och snabbt sätt.

8. Behöriga myndigheter ska säkerställa att de konsumentskyddande åtgärder som fastställs i detta direktiv tillämpas. De behöriga myndigheterna ska agera oberoende av eventuella marknadsintressen.

9. Vid planerad bortkoppling ska de berörda slutkunderna få lämplig information om alternativa åtgärder i tillräckligt god tid i förväg och senast en månad före den planerade bortkopplingen, och utan extra kostnad.

([44]) Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/2366 av den 25 november 2015 om betaltjänster på den inre marknaden, om ändring av direktiven 2002/65/EG, 2009/110/EG och 2013/36/EU samt förordning (EU) nr 1093/2010 och om upphävande av direktiv 2007/64/EG (EUT L 337, 23.12.2015, s. 35).

Artikel 22

Information och medvetandehöjande

1. Medlemsstaterna ska, i tillämpliga fall i samarbete med regionala och lokala myndigheter, säkerställa att informationen om tillgängliga energieffektivitetsåtgärder, enskilda åtgärder och finansiella och rättsliga ramar är transparent, åtkomlig och ges allmän spridning till alla berörda marknadsaktörer, såsom slutkunder, slutanvändare, konsumentorganisationer, företrädare för det civila samhället, gemenskaper för förnybar energi, medborgarenergigemenskaper, lokala och regionala myndigheter, energiorgan, tillhandahållare av socialtjänster, byggföretag, arkitekter, ingenjörer, miljörevisorer, energikartläggningsmän och installatörer av byggnadselement enligt definitionen i artikel 2.9 i direktiv 2010/31/EU.

2. Medlemsstaterna ska vidta lämpliga åtgärder för att främja och möjliggöra att slutkunder och slutanvändare använder energi på ett effektivt sätt. Dessa åtgärder ska ingå i en nationell strategi såsom de integrerade nationella energi- och klimatplaner som föreskrivs i förordning (EU) 2018/1999, eller den långsiktiga renoveringsstrategi som fastställs i artikel 2a i direktiv 2010/31/EU.

Med avseende på tillämpningen av denna artikel ska dessa åtgärder omfatta en rad instrument och politiska åtgärder för att främja ett förändrat beteende, såsom

a) skatteincitament,

b) tillgång till finansiering, kuponger, bidrag eller subventioner,

c) offentligt stödda energianvändningsbedömningar och riktade rådgivningstjänster och stödåtgärder för hushållskunder, särskilt personer som påverkas av energifattigdom, utsatta kunder och, om tillämpligt, personer som bor i subventionerade bostäder,

d) riktade rådgivningstjänster för små och medelstora företag och mikroföretag,

e) informationsspridning i tillgänglig form till personer med funktionsnedsättning,

f) projektmodeller,

g) aktiviteter på arbetsplatsen,

h) utbildningsverksamhet,

i) digitala verktyg,

j) strategier för engagemang.

3. Med avseende på tillämpningen av denna artikel ska de åtgärder som avses i artikel 2 innefatta upprättande av stödjande ramar för sådana marknadsaktörer som de som avses i punkt 1, särskilt för följande:

a) Inrättande av gemensamma kontaktpunkter eller liknande mekanismer för tillhandahållande av teknisk, administrativ och finansiell rådgivning om energieffektivitet, t.ex. energikontroller för hushåll, energirenovering av byggnader, information om byte av gamla och ineffektiva värmesystem mot moderna och mer effektiva anordningar och användning av förnybar energi och energilagring för byggnader, till slutkunder och slutanvändare, särskilt hushåll och mindre icke-hushållskunder, inbegripet små och medelstora företag och mikroföretag.

b) Samarbete med privata aktörer som tillhandahåller tjänster såsom energikartläggningar och energianvändningsbedömningar, finansieringslösningar och genomförande av energirenoveringar.

c) Kommunikation om kostnadseffektiva förändringar i fråga om energianvändning som är lätta att genomföra.

d) Spridning av information om energieffektivitetsåtgärder och finansieringsinstrument.

e) Tillhandahållande av gemensamma kontaktpunkter där slutkunder och slutanvändare kan få tillgång till all nödvändig information om sina rättigheter, tillämplig rätt och tillgängliga mekanismer för tvistlösning i händelse av en tvist. Dessa gemensamma kontaktpunkter kan ingå i allmänna konsumentupplysningsställen.

4. Vid tillämpning av denna artikel ska medlemsstaterna i samarbete med behöriga myndigheter och, när så är lämpligt, privata intressenter inrätta särskilda gemensamma kontaktpunkter eller liknande mekanismer för tillhandahållande av teknisk, administrativ och finansiell rådgivning för energieffektivitet. Dessa inrättningar ska

a) ge rådgivning med effektiv information om tekniska och finansiella möjligheter och lösningar för hushåll, små och medelstora företag, mikroföretag och offentliga organ,

b) ge heltäckande stöd till alla hushåll, med särskild inriktning på hushåll som påverkas av energifattigdom och de byggnader som har sämst energiprestanda, samt till ackrediterade företag och installatörer som tillhandahåller eftermonteringstjänster, anpassade till olika typer av bostäder och geografiska områden, och ge stöd som omfattar de olika etapperna i eftermonteringsprojektet, även för att underlätta genomförandet av en minimistandard för energiprestanda, om en sådan standards fastställs i en unionsrättsakt,

c) ge råd om beteenden avseende energianvändning.

5. De särskilda gemensamma kontaktpunkter som avses i punkt 4 ska, när så är lämpligt,

a) tillhandahålla information om kvalificerade yrkespersoner inom energieffektivitet,

b) samla in aggregerade typuppgifter från energieffektivitetsprojekt, utbyta erfarenheter och göra dem tillgängliga för allmänheten;

c) sammanlänka potentiella projekt med marknadsaktörer, särskilt småskaliga, lokala projekt.

Vid tillämpningen av första stycket b ska kommissionen bistå medlemsstaterna i syfte att underlätta utbyte av, och stärka det gränsöverskridande samarbetet avseende, bästa praxis.

6. De gemensamma kontaktpunkter som avses i punkt 4 ska erbjuda särskilda tjänster för personer som påverkas av energifattigdom, utsatta kunder och personer i låginkomsthushåll.

Kommissionen ska ge medlemsstaterna riktlinjer för att utveckla dessa gemensamma kontaktpunkter i syfte att skapa ett harmoniserat tillvägagångssätt i hela unionen. Riktlinjerna ska uppmuntra samarbete mellan offentliga organ, energiorgan och lokalt ledda initiativ.

7. Medlemsstaterna ska skapa lämpliga förutsättningar för marknadsaktörer att tillhandahålla adekvat och riktad information samt rådgivning om energieffektivitet till slutanvändare, inbegripet personer som påverkas av energifattigdom, utsatta kunder och, om tillämpligt, personer som bor i subventionerade bostäder, små och medelstora företag och mikroföretag.

8. Medlemsstaterna ska säkerställa att slutkunder, slutanvändare, personer som påverkas av energifattigdom, utsatta kunder och, om tillämpligt, personer som bor i subventionerade bostäder, har tillgång till enkla, rättvisa, transparenta, oberoende, ändamålsenliga och effektiva mekanismer för tvistlösning utanför domstol för att lösa tvister som rör rättigheter och skyldigheter som föreskrivs i detta direktiv, genom en oberoende mekanism, såsom en energiombudsman eller ett konsumentorgan, eller genom en tillsynsmyndighet. Om slutkunden är en konsument enligt definitionen i artikel 4.1 a i Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/11/EU ([45]) ska dessa mekanismer för tvistlösning utanför domstol uppfylla de krav som anges där. Mekanismer för tvistlösning utanför domstol som redan finns i medlemsstaterna får användas för detta ändamål, förutsatt att de är lika effektiva.

([45]) Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/11/EU av den 21 maj 2013 om alternativ tvistlösning vid konsumenttvister och om ändring av förordning (EG) nr 2006/2004 och direktiv 2009/22/EG (direktivet om alternativ tvistlösning) (EUT L 165, 18.6.2013, s. 63).

Vid behov ska medlemsstaterna säkerställa att alternativa tvistlösningsorgan samarbetar för att tillhandahålla enkla, rättvisa, transparenta, oberoende, ändamålsenliga och effektiva mekanismer för tvistlösning utanför domstol vid tvister som uppstår rörande produkter eller tjänster som är kopplade till, eller kombinerade med, en produkt eller tjänst som omfattas av detta direktiv.

Det ska vara obligatoriskt för företag att delta i mekanismer för tvistlösning utanför domstol för hushållskunder, om inte medlemsstaten kan visa kommissionen att andra mekanismer är lika ändamålsenliga.

9. Utan att det påverkar de grundläggande principerna om medlemsstaternas förmögenhetsrätt och hyreslagstiftning ska medlemsstaterna vidta nödvändiga åtgärder för att undanröja regleringsmässiga och icke-regleringsmässiga hinder för energieffektivisering när det gäller delade incitament mellan ägarna och hyresgästerna eller mellan ägare till en byggnad eller byggnadsenhet, i syfte att säkerställa att dessa parter inte avskräcks från att göra effektivitetshöjande investeringar som de annars skulle ha gjort på grund av att de inte individuellt kommer att erhålla de fullständiga fördelarna, eller på grund av att det saknas regler för uppdelning av kostnader och fördelar mellan dem.

Åtgärder för att avlägsna sådana hinder kan innefatta tillhandahållande av incitament, upphävande eller ändring av tillämpliga föreskrifter i lagar och andra författningar, antagande av riktlinjer och tolkningsmeddelanden eller förenkling av administrativa förfaranden, inbegripet nationella regler och åtgärder som reglerar beslutsprocesserna i andelsägda egendomar, samt möjligheten att använda externa finansieringslösningar. Åtgärderna kan kombineras med tillhandahållande av utbildning samt specifik information om och tekniskt stöd för energieffektivitet till sådana marknadsaktörer som de som avses i punkt 1.

Medlemsstaterna ska vidta lämpliga åtgärder för att stödja en flerpartsdialog med relevanta parter, t.ex. lokala och regionala myndigheter, arbetsmarknadens parter, fastighetsägar- och hyresgästföreningar, konsumentorganisationer, energidistributörer eller företag som säljer energi i detaljistledet, energitjänsteföretag, gemenskaper för förnybar energi, medborgarenergigemenskaper, offentliga myndigheter och organ, med syfte att lägga fram förslag om gemensamt godtagna åtgärder, incitament och riktlinjer som rör delade incitament mellan ägare och hyresgäster eller mellan ägare till en byggnad eller byggnadsenhet.

Varje medlemsstat ska rapportera sådana hinder och åtgärder som vidtagits i dess långsiktiga renoveringsstrategi, som fastställts enligt artikel 2a i direktiv 2010/31/EU och förordning (EU) 2018/1999.

10. Kommissionen ska främja utbyte och allmän spridning av information om bra energisparmetoder och metoder samt tillhandahålla tekniskt stöd för att minska delningen av incitament i medlemsstaterna.

Artikel 23

Partnerskap för energieffektivitet

1. Senast 11 oktober 2024 kommissionen bedöma huruvida energieffektivitet omfattas av befintliga partnerskap. Om bedömningen visar att energieffektivitet inte i tillräcklig utsträckning omfattas av befintliga partnerskap ska kommissionen inrätta sektorsspecifika partnerskap för energieffektivitet på unionsnivå, med delpartnerskap per sektor som saknas, genom att på ett inkluderande och representativt sätt sammanföra viktiga intressenter, inbegripet arbetsmarknadens parter, inom t. ex. IKT-, transport-, finans- och byggsektorn.

Om ett partnerskap inrättas ska kommissionen, i lämpliga fall, utse en ordförande för varje sektorsspecifikt partnerskap för energieffektivitet på unionsnivå.

2. De partnerskap som avses i punkt 1 ska sträva efter att underlätta klimat- och energiomställningsdialoger mellan de relevanta aktörerna och uppmuntra sektorer att utarbeta färdplaner för energieffektivitet i syfte att kartlägga tillgängliga åtgärder och tekniska alternativ för att uppnå energibesparingar, förbereda för förnybar energi och minska koldioxidutsläppen inom sektorerna.

Sådana färdplaner skulle utgöra ett värdefullt bidrag när det gäller att hjälpa sektorer att planera de nödvändiga investeringar som krävs för att uppnå målen i detta direktiv och förordning (EU) 2021/1119 samt underlätta gränsöverskridande samarbete mellan aktörer för att stärka den inre marknaden.

Artikel 24

Stärkande och skydd av utsatta kunder och minskande av energifattigdomen

1. Utan att det påverkar deras nationella ekonomiska och sociala politik och deras skyldigheter enligt unionsrätten ska medlemsstaterna vidta ändamålsenliga åtgärder för att stärka och skydda personer som påverkas av energifattigdom, utsatta kunder, personer i låginkomsthushåll och, om tillämpligt, personer som bor i subventionerade bostäder.

När de definierar begreppet utsatta kunder enligt artikel 3.3 i direktiv 2009/73/EG och artikel 28.1 i direktiv (EU) 2019/944 ska medlemsstaterna beakta slutanvändarna.

2. Utan att det påverkar deras nationella ekonomiska och sociala politik och deras skyldigheter enligt unionsrätten ska medlemsstaterna vidta åtgärder för att öka energieffektiviteten samt relaterade konsumentskydds- eller informationsåtgärder, i synnerhet de som anges i artiklarna 8.3 och 22 i detta direktiv, på ett prioriterat sätt bland personer som påverkas av energifattigdom, utsatta kunder, personer i låginkomsthushåll och, om tillämpligt, personer som bor i subventionerade bostäder för att minska energifattigdomen. Övervakning och rapportering av dessa åtgärder ska ske inom ramen för de befintliga rapporteringskrav som fastställs i artikel 24 i förordning (EU) 2018/1999.

3. För att stödja personer som påverkas av energifattigdom, utsatta kunder, personer i låginkomsthushåll och, om tillämpligt, personer som bor i subventionerade bostäder, ska medlemsstaterna i tillämpliga fall göra följande:

a) Vidta åtgärder för förbättrad energieffektivitet för att mildra fördelningseffekterna från andra policyer och åtgärder, såsom beskattningsåtgärder som genomförs i enlighet med artikel 10 i detta direktiv, eller tillämpningen av utsläppshandel i byggnads- och transportsektorn i enlighet med direktivet 2003/87/EG.

b) På bästa möjliga sätt använda den offentliga finansiering som finns tillgänglig på unionsnivå och nationell nivå, även, i tillämpliga fall, det finansiella bidrag som medlemsstaterna får från den sociala klimatfonden i enlighet med artiklarna 9 och 14 i förordning (EU) 2023/955, samt intäkter från auktioner inom ramen för handel med utsläppsrätter enligt EU:s system för handel med utsläppsrätter i enlighet med direktiv 2003/87/EG, för investeringar i förbättrad energieffektivitet som prioriterade åtgärder.

c) Göra framåtblickande investeringar i åtgärder för förbättrad energieffektivitet innan fördelningseffekterna av andra policyer och åtgärder får verkan.

d) Främja tekniskt bistånd och utrullning av möjliggörande finansiering och finansiering och finansieringsverktyg, såsom lån med fakturafinansiering, lokal förlustreserv, garantifonder, medel riktade till totalrenoveringar och renoveringar med minimienergivinster.

e) Främja tekniskt bistånd för sociala aktörer för att främja utsatta kunders aktiva deltagande på energimarknaden och positiva ändringar av deras energikonsumtionsmönster.

f) Säkerställa tillgång till finansiering, bidrag eller subventioner som är kopplade till minimienergivinster och därigenom underlätta tillgång till överkomliga banklån eller särskilda krediter.

4. Medlemsstaterna ska inrätta ett nätverk av experter från olika sektorer, såsom hälso- och sjukvårdssektorn, byggsektorn och den sociala sektorn, eller anlita ett befintligt nätverk, för att utveckla strategier som stöder lokala och nationella beslutsfattare i genomförandet av åtgärder för förbättrad energieffektivitet och tekniskt bistånd och finansieringsverktyg som syftar till att minska energifattigdom. Medlemsstaterna ska sträva efter att säkerställa att expertnätverket har en sammansättning som säkerställer en jämn könsfördelning och återspeglar samtliga människors perspektiv som finns.

Medlemsstaterna får anförtro expertnätverket uppgiften att tillhandahålla rådgivning om följande:

a) Nationella definitioner, indikatorer och kriterier för energifattigdom, energifattiga personer och utsatta kunder, inbegripet slutanvändare.

b) Utveckling eller förbättring av relevanta indikatorer och dataset av betydelse för frågan om energifattigdom, vilka ska användas och vara föremål för rapportering.

c) Metoder och åtgärder för att säkerställa levnadskostnadernas överkomlighet, främjande av neutralitet mellan boendekostnader eller sätt att säkerställa att offentliga medel som investeras i åtgärder för förbättrad energieffektivitet gagnar både ägare av och hyresgäster i byggnader och byggnadsenheter, i synnerhet när det gäller personer i låginkomsthushåll, utsatta kunder och, om tillämpligt, personer som bor i subventionerade bostäder.

d) Åtgärder för att förebygga eller åtgärda situationer där enskilda grupper löper större risk att påverkas av energifattigdom eller i högre grad drabbas av dess verkningar, till exempel på grundval av inkomst, kön, hälsotillstånd eller tillhörighet till en minoritetsgrupp, samt demografi.

KAPITEL V

EFFEKTIV ENERGIFÖRSÖRJNING

Artikel 25

Bedömning och planering avseende värme och kyla

1. Som ett led i sin integrerade nationella energi- och klimatplan och uppdateringar av denna i enlighet med förordning (EU) 2018/1999 ska varje medlemsstat inkomma med en heltäckande bedömning avseende värme och kyla till kommissionen. Denna heltäckande bedömning ska innehålla den information som anges i bilaga X till detta direktiv och ska åtföljas av den bedömning som utförts i enlighet med artikel 15.7 i direktiv (EU) 2018/2001.

2. Medlemsstaterna ska säkerställa att intressenter som berörs av den heltäckande bedömning som avses i punkt 1 ges möjlighet att delta i utarbetandet av värme- och kylplaner, den heltäckande bedömningen samt policyer och åtgärder, samtidigt som man säkerställer att de behöriga myndigheterna inte avslöjar eller offentliggör företags- och affärshemligheter som har identifierats som sådana.

3. Vid den heltäckande bedömning som avses i punkt 1 ska medlemsstaterna för det egna territoriet utföra en kostnads–nyttoanalys på grundval av klimatförhållanden, ekonomisk genomförbarhet och teknisk lämplighet. Kostnads–nyttoanalysen ska kunna underlätta kartläggningen och genomförandet av de mest resurs- och kostnadseffektiva lösningarna för att tillgodose behoven av värme och kyla, med beaktande av principen om energieffektivitet först. Kostnads–nyttoanalysen kan ingå i en miljöbedömning enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/42/EG ([46]).

Medlemsstaterna ska utse den behöriga myndighet som ska ansvara för att utföra dessa kostnads–nyttoanalyser, tillhandahålla de detaljerade metoderna och antagandena i enlighet med bilaga XI och fastställa och offentliggöra förfarandena för den ekonomiska analysen.

4. Om det av den heltäckande bedömning som avses i punkt 1 i den härartikeln och den analys som avses i punkt 3 i den här artikeln framgår att det finns potential för tillämpning av högeffektiv kraftvärme och/eller effektiv fjärrvärme och fjärrkyla från spillvärme där fördelarna är större än kostnaderna, ska medlemsstaterna vidta adekvata åtgärder för utveckling av en effektiv infrastruktur för fjärrvärme och fjärrkyla för att uppmuntra utvecklingen av anläggningar för utnyttjande av spillvärme, inbegripet i industrisektorn, och för att hantera utvecklingen av högeffektiv kraftvärme och användningen av värme och kyla från spillvärme och förnybara energikällor i enlighet med punkt 1 i denna artikel och med artikel 26.7 och 26.9.

([46]) Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/42/EG av den 27 juni 2001 om bedömning av vissa planers och programs miljöpåverkan (EGT L 197, 21.7.2001, s. 30).

Om det av den heltäckande bedömning som avses i punkt 1 i den här artikeln och den analys som avses i punkt 3 i den här artikeln inte framgår att det finns en potential vars fördelar är större än kostnaderna, inbegripet de administrativa kostnaderna för utförandet av den kostnads-nyttoanalys som avses i artikel 26.7, får den berörda medlemsstaten, i förekommande fall tillsammans med de lokala och regionala myndigheterna, undanta anläggningar från kraven i punkterna 1 och 3 i den här artikeln.

5. Medlemsstaterna ska anta policyer och åtgärder som säkerställer att den potential som identifierats i de heltäckande bedömningar som gjorts enligt punkt 1 i den här artikeln förverkligas. Dessa policyer och åtgärder ska innefatta minst de aspekter som fastställs i bilaga X. Varje medlemsstat ska anmäla dessa policyer och åtgärder som ett led i uppdateringen av sina integrerade nationella energi- och klimatplaner, som ska överlämnas i enlighet med artikel 14.2 i förordning (EU) 2018/1999, sin efterföljande integrerade nationella energi- och klimatplan, som ska meddelas enligt artiklarna 3 och 7–12 i den förordningen, och respektive nationella energi- och klimatlägesrapporter som ska överlämnas i enlighet med den förordningen.

6. Medlemsstaterna ska säkerställa att regionala och lokala myndigheter utarbetar lokala värme- och kylplaner åtminstone i kommuner med en totalbefolkning som överstiger 45 000. Dessa planer bör åtminstone

a) vara baserade på den information och de data som tillhandahålls i de heltäckande bedömningar som görs i enlighet med punkt 1 och omfatta en uppskattning och kartläggning av potentialen för att öka energieffektiviteten, inbegripet medelst beredskap för lågtemperaturfjärrvärme, högeffektiv kraftvärme, återvinning av spillvärme, och förnybar energi inom värme och kyla inom det specifika området,

b) vara förenliga med principen om energieffektivitet först,

c) omfatta en strategi för utnyttjandet av den identifierade potentialen enligt led a,

d) utarbetas med deltagande av alla berörda regionala eller lokala intressenter och säkerställa allmänhetens deltagande, inbegripet systemansvariga för lokal energiinfrastruktur,

e) beakta relevant befintlig energiinfrastruktur,

f) beakta de gemensamma behoven hos lokalsamhällen och en mångfald av lokala eller regionala administrativa enheter eller regioner,

g) bedöma rollen för energigemenskaper och andra konsumentledda initiativ som aktivt kan bidra till genomförandet av lokala värme- och kylprojekt,

h) inkludera en analys av värme- och kylanordningar i lokala byggnadsbestånd, med beaktande av den områdesspecifika potentialen för energieffektivitetsåtgärder och genom att ta itu med de byggnader som har sämst prestanda och behoven hos utsatta hushåll,

i) bedöma hur genomförandet av policyer och åtgärder ska finansieras och identifiera finansiella mekanismer som gör det möjligt för konsumenterna att övergå till förnybar värme och kyla,

j) innefatta en utvecklingsbana för att uppnå planernas mål om klimatneutralitet och en övervakning av utvecklingen i fråga om genomförandet av identifierade policyer och åtgärder,

k) syfta till att ersätta gamla och ineffektiva värme- och kylapparater hos offentliga organ med högeffektiva alternativ, i syfte att fasa ut fossila bränslen,

l) bedöma potentiella synergier med de angränsande regionala eller lokala myndigheternas planer för att uppmuntra gemensamma investeringar och kostnadseffektivitet.

Medlemsstaterna ska säkerställa att alla berörda parter, inbegripet offentliga och berörda privata intressenter, ges möjlighet att delta i utarbetandet av värme- och kylplaner, den heltäckande bedömning som avses i punkt 1 samt policyer och åtgärder som avses i punkt 5.

I detta syfte ska medlemsstaterna utarbeta rekommendationer som stöder de regionala och lokala myndigheternas genomförande av policyer och åtgärder avseende energieffektiv värme och kyla baserad på förnybar energi på regional och lokal nivå med utnyttjande av den identifierade potentialen. Medlemsstaterna ska stödja regionala och lokala myndigheter i största möjliga utsträckning och på alla sätt, inklusive finansiellt stöd och tekniska stödsystem. Medlemsstaterna ska säkerställa att värme- och kylplanerna är i linje med andra lokala klimat-, energi- och miljöplaneringskrav för att undvika administrativ börda för de lokala och regionala myndigheterna samt uppmuntra till ett effektivt genomförande av planerna.

Lokala värme- och kylplaner får genomföras gemensamt av en grupp bestående av flera angränsande lokala myndigheter under förutsättning att det geografiska och administrativa sammanhanget samt värme- och kylinfrastrukturen lämpar sig för detta.

Lokala värme- och kylplaner ska bedömas av en behörig myndighet och vid behov följas av lämpliga genomförandeåtgärder.

Artikel 26

Värme- och kylförsörjning

1. För att säkerställa en effektivare användning av primärenergi och öka andelen förnybar energi inom värme- och kylförsörjning som går in i nätet ska ett effektivt system för fjärrvärme och fjärrkyla uppfylla följande kriterier:

a) Till och med den 31 december 2027, ett system som använder minst 50 % förnybar energi, 50 % spillvärme, 75 % kraftvärmeproducerad värme eller 50 % av en kombination av sådan energi och värme.

b) Från och med den 1 januari 2028, ett system som använder minst 50 % förnybar energi, 50 % spillvärme, 50 % förnybar energi och spillvärme, 80 % högeffektiv kraftvärmeproducerad värme eller åtminstone en kombination av sådan värmeenergi som går in i nätet där andelen förnybar energi är minst 5 % och den totala andelen förnybar energi, spillvärme och högeffektiv kraftvärmeproducerad värme är minst 50 %.

c) Från och med den 1 januari 2035, ett system som använder minst 50 % förnybar energi, 50 % spillvärme, eller 50 % förnybar energi och spillvärme, eller ett system där den totala andelen förnybar energi, spillvärme eller högeffektiv kraftvärmeproducerad värme är minst 80 % och där den totala andelen förnybar energi eller spillvärme dessutom är minst 35 %.

d) Från och med den 1 januari 2040, ett system som använder minst 75 % förnybar energi, 75 % spillvärme eller 75 % förnybar energi och spillvärme, eller ett system som använder minst 95 % förnybar energi, spillvärme och högeffektiv kraftvärmeproducerad värme och där den totala andelen förnybar energi eller spillvärme dessutom är minst 35 %.

e) Från och med den 1 januari 2045, ett system som använder minst 75 % förnybar energi, 75 % spillvärme eller 75 % förnybar energi och spillvärme.

f) Från och med den 1 januari 2050, ett system som använder enbart förnybar energi, enbart spillvärme eller enbart en kombination av förnybar energi och spillvärme.

2. Medlemsstaterna får också, som ett alternativ till de kriterier som anges i punkt 1 i denna artikel, välja kriterier för hållbarhetsprestanda som grundar sig på mängden växthusgasutsläpp från systemet för fjärrvärme och fjärrkyla per enhet värme eller kyla som levereras till kunderna, med beaktande av åtgärder som har genomförts för att uppfylla skyldigheten i enlighet med artikel 24.4 i direktiv (EU) 2018/2001. Vid valet av dessa kriterier ska ett effektivt system för fjärrvärme och fjärrkyla ha följande maximala mängder växthusgasutsläpp per enhet värme eller kyla som levereras till kunderna:

a) till och med den 31 december 2025: 200 gram/kWh.

b) från och med den 1 januari 2026: 150 gram/kWh.

c) från och med den 1 januari 2035: 100 gram/kWh.

d) från och med den 1 januari 2045: 50 gram/kWh.

e) från och med den 1 januari 2050: 0 gram/kWh.

3. Medlemsstaterna får välja att tillämpa kriterierna för växthusgasutsläpp per enhet värme eller kyla under en given period enligt punkt 2 a–e i denna artikel. Om de väljer att göra detta ska de meddela kommissionen senast den 11 januari 2024 för den period som avses i punkt 2 a i denna artikel och senast sex månader före början av de relevanta perioder som avses i punkt 2 b–e i denna artikel. En sådan anmälan ska innehålla uppgifter om de åtgärder som har genomförts för att uppfylla skyldigheten i enlighet med artikel 24.4 i direktiv (EU) 2018/2001 om de inte redan har anmälts i den senaste uppdateringen av den nationella energi- och klimatplanen.

4. För att ett system för fjärrvärme och fjärrkyla ska betecknas som effektivt, ska medlemsstaterna, när det byggs eller dess försörjningsenheter genomgår omfattande uppgradering, säkerställa att systemet eller enheterna uppfyller de kriterier i punkt 1 eller 2 som är tillämpliga vid den tidpunkt då systemet tas i drift eller fortsätter sin drift efter uppgraderingen. När ett system för fjärrvärme och fjärrkyla byggs eller dess försörjningsenheter genomgår omfattande uppgradering ska medlemsstaterna också säkerställa att

a) det inte förekommer någon ökad användning av andra fossila bränslen än naturgas i befintliga värmekällor jämfört med ett genomsnitt av årsförbrukningen under de föregående tre kalenderåren med full drift före uppgraderingen, och

b) att eventuella nya värmekällor i systemet inte använder några andra fossila bränslen än naturgas, om de har byggts eller uppgraderats till och med 2030.

5. Medlemsstaterna ska säkerställa att alla operatörer av befintliga system för fjärrvärme och fjärrkyla där den totala utgående värmen och kylan överstiger 5 MW vilka inte uppfyller de kriterier som anges i punkt 1 b–e, från och med den 1 januari 2025 och därefter vart femte år utarbetar en plan för att säkerställa en effektivare användning av primärenergi, minska distributionsförlusterna och öka andelen förnybar energi inom värme- och kylförsörjning. Planen ska omfatta åtgärder för att uppfylla de kriterier som anges i punkt 1 b–e och ska förutsätta godkännande från den behöriga myndigheten.

6. Medlemsstaterna ska säkerställa att datacenter med en total energitillförselnivå på över 1 MW använder spillvärme eller andra tillämpningar för återvinning av spillvärme, såvida det inte kan visas att det inte är tekniskt eller ekonomiskt genomförbart i enlighet med den bedömning som avses i punkt 7.

7. För att bedöma den ekonomiska genomförbarheten med att öka energieffektiviteten för värme- och kylförsörjningen ska medlemsstaterna se till att en kostnads–nyttoanalys i enlighet med bilaga XI utförs på anläggningsnivå när följande anläggningar nyplaneras eller genomgår omfattande uppgradering:

a) En termisk elproduktionsanläggning med en genomsnittlig årlig total energitillförsel på mer än 10 MW, för att utvärdera kostnaderna och fördelarna med att driva anläggningen som en högeffektiv kraftvärmeanläggning.

b) En industrianläggning med en genomsnittlig årlig total energitillförsel på över 8 MW, för att bedöma utnyttjandet av spillvärme i anläggningen och utanför anläggningen.

c) En tjänsteanläggning med en genomsnittlig årlig energitillförsel på över 7 MW, såsom anläggningar för rening av avloppsvatten och LNG-anläggningar, för att bedöma utnyttjandet av spillvärme i anläggningen och utanför anläggningen.

d) Ett datacenter med en total energitillförselnivå på över 1 MW, för att bedöma kostnads–nyttoanalysen, inbegripet men inte begränsat till teknisk genomförbarhet, kostnadseffektivitet och påverkan på energieffektivitet och efterfrågan på lokal värme, inklusive säsongsvariationer, med att utnyttja spillvärme för att tillgodose ekonomiskt motiverad efterfrågan, och med anslutningen av denna anläggning till ett fjärrvärmenät eller ett effektivt fjärrkylsystem baserat på förnybar energi eller andra tillämpningar för återvinning av spillvärme.

Den analys som avses i första stycket d ska beakta kylsystemslösningar som tillåter att spillvärmen avlägsnas eller fångas in på en användbar temperaturnivå med minimal ytterligare energitillförsel.

Medlemsstaterna ska sträva efter att undanröja hinder för användning av spillvärme och stödja användningen av spillvärme om anläggningarna nyplaneras eller genomgår uppgradering.

Installation av utrustning avsedd för avskiljning av koldioxid som produceras av en förbränningsanläggning inför dess geologiska lagring i enlighet med bestämmelserna i direktiv 2009/31/EG, ska inte betraktas som uppgradering med avseende på tillämpningen av leden b och c i denna punkt.

Medlemsstaterna ska kräva att kostnads–nyttoanalysen ska genomföras i samarbete med de företag som ansvarar för driften av anläggningen.

8. Medlemsstater får från punkt 7 undanta

a) toppbelastnings- och reservanläggningar för elproduktion som planeras vara i drift 1 500 driftstimmar per år som ett rullande medelvärde över en period av fem år, baserat på ett kontrollförfarande som medlemsstaterna fastställt i syfte att se till att detta undantagskriterium uppfylls,

b) anläggningar som behöver vara placerade nära en geologisk lagringsplats som godkänts inom ramen för direktiv 2009/31/EG,

c) datacenter vars spillvärme används eller kommer att användas i ett fjärrvärmenät eller direkt för uppvärmning, varmvatten för hushållsbruk eller annan användning i den byggnad eller grupp av byggnader eller anläggningar där den är belägen.

Medlemsstaterna får också fastställa tröskelvärden, uttryckta som mängden tillgänglig nyttiggjord spillvärme, efterfrågan på värme eller avstånden mellan industrianläggningar och fjärrvärmenäten, i syfte att undanta enskilda anläggningar från punkt 7 c och d.

Medlemsstaterna ska anmäla undantag som beslutats enligt denna punkt till kommissionen.

9. Medlemsstaterna ska besluta om de tillståndskriterier som avses i artikel 8 i direktiv (EU) 2019/944, eller motsvarande kriterier i syfte att

a) beakta resultatet av den heltäckande bedömning som avses i artikel 25.1,

b) säkerställa att kraven i punkt 7 uppfylls,

c) beakta resultatet av den kostnads–nyttoanalys som avses i punkt 7.

10. Medlemsstaterna får undanta enskilda anläggningar från kravet att, i enlighet med de tillståndskriterier eller motsvarande kriterier som avses i punkt 9, genomföra alternativ vars fördelar är större än kostnaderna, om det finns tvingande rättsliga, äganderättsliga eller ekonomiska skäl att göra detta. I sådana fall ska de berörda medlemsstaterna förelägga kommissionen ett motiverat beslut inom tre månader efter att ha fattat beslutet. Kommissionen får utfärda ett yttrande om beslutet inom tre månader från mottagandet.

11. Punkterna 7, 8, 9 och 10 i denna artikel ska tillämpas på anläggningar som omfattas av direktiv 2010/75/EU, utan att detta påverkar tillämpningen av kraven i det direktivet.

12. Medlemsstaterna ska samla in information om kostnads-nyttoanalyser som utförts i enlighet med punkt 7 a–d. Informationen ska innehålla åtminstone data om tillgängliga värmeförsörjningsmängder och värmeparametrar, antalet planerade driftstimmar varje år samt anläggningarnas geografiska läge. Dessa data ska offentliggöras med vederbörlig hänsyn till deras potentiella känslighet.

13. På grundval av de harmoniserade referensvärdena för effektivitet som avses i led d i bilaga III ska medlemsstaterna säkerställa att ursprunget till el som produceras från högeffektiv kraftvärme kan garanteras enligt objektiva, transparenta och icke-diskriminerande kriterier som fastställs av varje medlemsstat. De ska se till att ursprungsgarantin uppfyller kraven i och innehåller åtminstone den information som anges i bilaga XII. Medlemsstaterna ska ömsesidigt erkänna varandras ursprungsgarantier, uteslutande som bevis på informationen som avses i denna punkt. Vägran att erkänna en

ursprungsgaranti som sådant bevis, i synnerhet av skäl som handlar om förebyggande av bedrägeri, ska baseras på objektiva, transparenta och icke-diskriminerande kriterier. Medlemsstater ska anmäla sådan vägran till kommissionen och ange skälen till denna. Om en part vägrar att erkänna en ursprungsgaranti får kommissionen anta ett beslut som tvingar den vägrande parten att erkänna den, i synnerhet när det gäller de objektiva, transparenta och icke-diskriminerande kriterier på vilka ett sådant erkännande baseras.

14. Medlemsstaterna ska säkerställa att allt tillgängligt stöd för kraftvärme är förenat med villkoret att elproduktionen har sitt ursprung i högeffektiv kraftvärme och att spillvärmen används effektivt för att uppnå primärenergibesparingar. Offentligt stöd till kraftvärme och fjärrvärmeproduktion och fjärrvärmenät ska omfattas av regler för statligt stöd, om så är tillämpligt.

Artikel 27

Omvandling, överföring och distribution av energi

1. Nationella energitillsynsmyndigheter ska tillämpa principen om energieffektivitet först i enlighet med artikel 3 i detta direktiv när de utför sina tillsynsuppgifter enligt direktiven 2009/73/EG och (EU) 2019/944 avseende deras beslut om driften av gas- och elinfrastruktur, inbegripet deras beslut om nättariffer. Utöver principen om energieffektivitet först får nationella energitillsynsmyndigheter ta hänsyn till kostnadseffektivitet, systemeffektivitet och försörjningstrygghet och marknadsintegration, samtidigt som unionens klimatmål och hållbarhet skyddas, i enlighet med artikel 18 i förordning (EU) 2019/943 och artikel 13 i förordning (EG) nr 715/2009.

2. Medlemsstaterna ska säkerställa att de systemansvariga för överföringssystemen och distributionssystemen för gas och el tillämpar principen om energieffektivitet först i enlighet med artikel 3 i detta direktiv i samband med sina beslut om nätplanering och nätutveckling och investeringsbeslut. Nationella tillsynsmyndigheter eller andra utsedda nationella myndigheter ska kontrollera att man i de metoder som används av de systemansvariga för överföringssystemen och distributionssystemen bedömer alternativ i kostnads–nyttoanalysen och beaktar de fördelar i vidare bemärkelse av energieffektivitetslösningar, flexibilitet på efterfrågesidan och investeringar i tillgångar som bidrar till att begränsa klimatförändringarna. Nationella tillsynsmyndigheter och andra utsedda myndigheter ska också kontrollera att de systemansvariga för överföringssystem eller distributionssystem tillämpar principen om energieffektivitet först när de godkänner, kontrollerar eller övervakar deras projekt och nätutvecklingsplaner i enlighet med artikel 22 i direktiv 2009/73/EG och artiklarna 32.3 och 51 i direktiv (EU) 2019/944. Nationella tillsynsmyndigheter får tillhandahålla metoder och vägledning om hur alternativ ska bedömas i kostnads–nyttoanalysen i nära samarbete med systemansvariga för överföringssystem och systemansvariga för distributionssystem, som kan bidra med viktig teknisk expertis.

3. Medlemsstaterna ska säkerställa att systemansvariga för överföringssystem och distributionssystem övervakar och kvantifierar den totala volymen av nätförluster och, där det är tekniskt och ekonomiskt genomförbart, optimerar näten och förbättrar nätens effektivitet. Systemansvariga för överföringssystem och distributionssystem ska rapportera dessa åtgärder och de energibesparingar som väntas till följd av minskade nätförluster till den nationella energitillsynsmyndigheten. Medlemsstaterna ska säkerställa att de systemansvariga för överföringssystem och distributionssystem analyserar åtgärder för förbättrad energieffektivitet när det gäller deras befintliga överföringssystem eller distributionssystem för gas eller el och att de förbättrar energieffektiviteten i infrastrukturens utformning och drift, särskilt genom utveckling av smarta nät. Medlemsstaterna ska uppmuntra de systemansvariga för överföringssystem och distributionssystem att utveckla innovativa lösningar för att förbättra energieffektiviteten i befintliga och framtida system genom incitamentbaserade regleringar i enlighet med de principer för tariffer som anges i artikel 18 i förordning (EU) 2019/943 och artikel 13 i förordning (EG) nr 715/2009.

4. Nationella energitillsynsmyndigheter ska i den årliga rapport som utarbetas i enlighet med artikel 41 i direktiv 2009/73/EG och i enlighet med artikel 59.1 i direktiv (EU) 2019/944 ha med ett särskilt avsnitt om framstegen i fråga om energieffektivitetsförbättringar i gas- och elinfrastruktur. I dessa rapporter ska nationella energitillsynsmyndigheter tillhandahålla en bedömning av den totala effektiviteten i driften av gas- och elinfrastrukturen, de åtgärder som vidtagits av de systemansvariga för överföringsnäten och distributionsnäten och, i tillämpliga fall, lämna rekommendationer om energieffektivitetsförbättringar, inbegripet kostnadseffektiva alternativ som minskar toppbelastningar och den totala elanvändningen.

5. På elområdet ska medlemsstaterna se till att nätregleringen och nättariffer uppfyller kriterierna i bilaga XIII, med hänsyn tagen till de nätverkskoder och riktlinjer som utarbetats enligt förordning (EU) 2019/943 och skyldigheten enligt artikel 59.7 a i direktiv (EU) 2019/944 att möjliggöra att nödvändiga investeringar i näten görs på ett sätt som säkerställer nätens funktion.

6. Medlemsstaterna får tillåta komponenter i system och tariffstrukturer med ett socialt syfte för nätbunden energiöverföring och distribution, förutsatt att de störande effekterna på överförings- och distributionssystem hålls på ett nödvändigt minimum och inte är oproportionella mot det sociala syftet.

7. Nationella tillsynsmyndigheter ska säkerställa avlägsnandet av sådana incitament i överförings- och distributionstariffer som inverkar menligt på energieffektiviteten i framställningen av, överföringen av, distributionen av och försörjningen med el och gas. Medlemsstaterna ska säkerställa effektivitet i utformningen av infrastrukturen och driften av den befintliga infrastrukturen, i enlighet med förordning (EU) 2019/943, och att tarifferna tillåter efterfrågeflexibilitet.

8. Systemansvariga för överföringssystem och systemansvariga för distributionssystem ska uppfylla bilaga XIV.

9. När det är lämpligt får nationella tillsynsmyndigheter kräva att systemansvariga för överföringssystem och systemansvariga för distributionssystem uppmuntrar till placering av högeffektiv kraftvärme nära områden med efterfrågan på värme genom att sänka anslutnings- och systemanvändningsavgifterna.

10. Medlemsstaterna får tillåta att producenter av el från högeffektiv kraftvärme som vill ansluta sig till nätet använder ett anbudsförfarande för anslutningsarbetet.

11. I samband med rapporteringen enligt direktiv 2010/75/EU, och utan att det påverkar tillämpningen av artikel 9.2 i det direktivet, ska medlemsstaterna överväga att ta med information om energieffektivitetsnivåer för bränsleförbränningsanläggningar med en total installerad tillförd effekt på 50 MW eller mer, mot bakgrund av relevant bästa tillgängliga teknik som utarbetats i enlighet med direktiv 2010/75/EU.

KAPITEL VI

HORISONTELLA BESTÄMMELSER

Artikel 28

Tillgängliga kvalificerings-, ackrediterings- och certifieringssystem

1. Medlemsstaterna ska inrätta ett nätverk som säkerställer en lämplig kompetensnivå som motsvarar marknadens behov för energieffektivitetsrelaterade yrken. Medlemsstaterna ska i nära samarbete med arbetsmarknadens parter säkerställa att certifieringssystem eller motsvarande kvalificeringssystem, inbegripet lämpliga utbildningsprogram vid behov, finns tillgängliga för energieffektivitetsrelaterade yrken, inbegripet leverantörer av energitjänster, leverantörer av energikartläggningar, energiansvariga, oberoende experter, installatörer av byggnadselement som avses i direktiv 2010/31/EU och leverantörer av integrerade renoveringsarbeten, och är tillförlitliga och bidrar till nationella energieffektivitetsmål och de övergripande unionsmålen för utfasning av fossila bränslen.

Medlemsstaterna ska säkerställa att leverantörer av certifiering eller motsvarande kvalificeringssystem, inbegripet lämpliga utbildningsprogram vid behov, ackrediteras i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 765/2008 ([47]) eller godkänns enligt konvergerande nationell lagstiftning eller nationella standarder.

([47]) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 765/2008 av den 9 juli 2008 om krav för ackreditering och upphävande av förordning (EEG) nr 339/93 (EUT L 218, 13.8.2008, s. 30).

2. Medlemsstaterna ska främja deltagande i certifierings- och utbildningsprogram för att säkerställa en lämplig kompetensnivå för energieffektivitetsyrken som motsvarar marknadens behov.

3. Senast den 11 oktober 2024, ska kommissionen

a) i samarbete med en grupp av experter som nominerats av medlemsstaterna inrätta en ram för eller utforma en kampanj för att locka fler människor till energieffektivitetsyrken, samtidigt som respekten för principen om icke-diskriminering säkerställs,

b) bedöma genomförbarheten av att inrätta en gemensam åtkomstplattform, där så är möjligt med hjälp av befintliga initiativ, för att ge stöd till medlemsstaterna när de fastställer sina åtgärder för att säkerställa den lämpliga nivå av kvalificerade yrkespersoner som behövs för att hålla jämna steg med framstegen i fråga om energieffektivitet i syfte att uppnå unionens klimat- och energimål. Plattformen skulle samla experter från medlemsstaterna, arbetsmarknadens parter, utbildningsinstitutioner, den akademiska världen och andra relevanta intressenter för att främja och gynna bästa praxis för kvalificeringssystem och utbildningsprogram i syfte att säkerställa fler yrkespersoner inom energieffektivitet samt omskolning och kompetensutveckling för befintliga yrkespersoner för att tillgodose marknadens behov.

4. Medlemsstaterna ska säkerställa att nationell certifiering, eller motsvarande kvalificeringssystem, inbegripet utbildningsprogram vid behov, beaktar befintliga europeiska eller internationella standarder för energieffektivitet.

5. Medlemsstaterna ska göra de certifieringssystem, motsvarande kvalificeringssystem, eller lämpliga utbildningsprogram som avses i punkt 1 tillgängliga för allmänheten och samarbeta sinsemellan och med kommissionen när det gäller jämförelser mellan och erkännande av systemen.

Medlemsstaterna ska vidta lämpliga åtgärder för att göra användarna uppmärksamma på att dessa system finns tillgängliga i enlighet med artikel 29.1.

6. Senast den 31 december 2024, och minst vart fjärde år därefter, ska medlemsstaterna bedöma om systemen säkerställer den nödvändiga kompetensnivån och lika tillgång för alla personer i enlighet med principen om icke-diskriminering för leverantörer av energitjänster, energikartläggningsmän, energiansvariga, oberoende experter, installatörer av byggnadselement som avses i direktiv 2010/31/EU och leverantörer av integrerade renoveringsarbeten. Medlemsstaterna ska också bedöma gapet mellan tillgängliga och efterfrågade yrkespersoner. Medlemsstaterna ska offentliggöra bedömningen och rekommendationerna till följd av denna och lämna in dem via den e-plattform som inrättats i enlighet med artikel 28 i förordning (EU) 2018/1999.

Artikel 29

Energitjänster

1. Medlemsstaterna ska främja energitjänstemarknaden och små och medelstora företags tillgång till denna genom att sprida tydlig och lättillgänglig information om

a) tillgängliga energitjänsteavtal och klausuler som bör ingå i ett sådant kontrakt för att garantera energibesparingar och slutkunders rättigheter,

b) finansiella instrument, incitament, bidrag, revolverande fonder, garantier, försäkringssystem och lån till stöd för projekt inom området energieffektivisering,

c) tillgängliga leverantörer av energitjänster, såsom energitjänsteföretag, som är kvalificerade eller certifierade, och deras kvalifikationer eller certifieringar i enlighet med artikel 28,

d) tillgängliga övervaknings- och kontrollmetoder och kvalitetskontrollsystem.

2. Medlemsstaterna ska uppmuntra utvecklingen av kvalitetsmärkningar, bland annat från branschorganisationers sida, baserat på europeiska eller internationella standarder i förekommande fall.

3. Medlemsstaterna ska tillgängliggöra för allmänheten och regelbundet uppdatera en förteckning över tillgängliga leverantörer av energitjänster som är kvalificerade eller certifierade, och deras kvalifikationer eller certifieringar i enlighet med artikel 28, eller tillhandahålla ett gränssnitt där leverantörer av energitjänster kan ge den informationen.

4. Medlemsstaterna ska, när det är tekniskt och ekonomiskt genomförbart, främja och säkerställa användningen av avtal om energiprestanda vid renoveringar av stora byggnader som ägs av offentliga organ. Vid renovering av stora byggnader som inte är bostadshus och som har en användbar total golvyta som överstiger 750 m^2 ska medlemsstaterna säkerställa att offentliga organ bedömer om det är genomförbart att använda avtal om energiprestanda och andra prestandabaserade energitjänster.

Medlemsstaterna får uppmuntra offentliga organ att kombinera avtal om energiprestanda med utökade energitjänster, inbegripet efterfrågeflexibilitet och lagring, för att säkerställa energibesparingar och genomgående upprätthålla de uppnådda resultaten genom kontinuerlig övervakning, effektiv drift och underhåll.

5. Medlemsstaterna ska stödja den offentliga sektorn när det gäller att gå igenom erbjudanden om tjänster, särskilt för renovering av byggnader genom att

a) tillhandahålla modeller för avtal om energiprestanda som innehåller åtminstone de punkter som räknas upp i bilaga XV och ta hänsyn till de befintliga europeiska eller internationella standarderna, tillgängliga upphandlingsriktlinjer och Eurostats vägledning om den statistiska behandlingen av avtal om energiprestanda i offentliga räkenskaper,

b) tillhandahålla information om bästa praxis för avtal om energiprestanda, inbegripet en kostnads–nyttoanalys med ett livscykeltänkande, om sådan finns tillgänglig,

c) främja och tillgängliggöra för allmänheten en databas över genomförda och pågående projekt som avser avtal om energiprestanda vilken även omfattar planerade och uppnådda energibesparingar.

6. Medlemsstaterna ska ge stöd så att marknaden för energitjänster fungerar på ett korrekt sätt genom att vidta följande åtgärder:

a) Fastställa och offentliggöra en eller flera kontaktpunkter där slutkunder kan få den information som avses i punkt 1.

b) Avlägsna lagstiftningshinder och andra hinder för användning av avtal om energiprestanda och andra modeller för energieffektivitetstjänster för identifiering eller genomförande av energibesparingsåtgärder, eller både och,

c) Inrätta och främja rollen för rådgivande organ och oberoende mellanhänder på marknaden, inbegripet gemensamma kontaktpunkter eller liknande stödmekanismer, för att stimulera marknadsutvecklingen på efterfråge- och utbudssidan, och göra information om dessa stödmekanismer allmänt tillgänglig och åtkomlig för marknadsaktörer.

7. För att stödja en välfungerande marknad för energitjänster får medlemsstaterna inrätta en individuell mekanism eller utse en ombudsman för att säkerställa en effektiv hantering av klagomål och tvistlösning utanför domstol för tvister som rör avtal om energitjänster eller energiprestanda.

8. Medlemsstaterna ska se till att energidistributörer, systemansvariga för distributionssystem och företag som säljer energi i detaljistledet, avhåller sig från aktiviteter som kan hindra efterfrågan på och leveransen av energitjänster eller åtgärder för att förbättra energieffektiviteten, eller hindra utvecklingen av marknader för sådana tjänster eller åtgärder, däribland att stänga marknaden för konkurrenter eller missbruka en dominerande ställning.

Artikel 30

Nationell energieffektivitetsfond, finansiering och tekniskt stöd

1. Utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i EUF-fördraget ska medlemsstaterna underlätta inrättandet av finansieringsmekanismer eller använda befintliga sådana för åtgärder för att förbättra energieffektiviteten i syfte att maximera fördelarna med flerdubbla finansieringsflöden samt användning av en kombination av bidrag, finansieringsinstrument och tekniskt stöd.

2. Kommissionen ska, om så är lämpligt, direkt eller genom finansinstitut, bistå medlemsstaterna med att inrätta finansieringsmekanismer och system för projektutvecklingsstöd på nationell, regional eller lokal nivå i syfte att öka investeringar i energieffektivitet i olika sektorer och skydda och stärka personer som påverkas av energifattigdom, utsatta kunder, personer i låginkomsthushåll och, om tillämpligt, personer som bor i subventionerade bostäder, exempelvis genom att integrera ett jämställdhetsperspektiv så att ingen lämnas utanför.

3. Medlemsstaterna ska anta åtgärder som främjar att låneprodukter för energieffektivitet, såsom gröna hypotekslån och gröna lån, med eller utan säkerhet, och säkerställa att de erbjuds brett och på ett icke-diskriminerande sätt av finansinstitut och är synliga och tillgängliga för konsumenterna. Medlemsstaterna ska anta åtgärder för att främja genomförandet av finansieringssystem med fakturafinansiering och skattefinansiering, med beaktande av den vägledning från kommissionen som erbjuds i enlighet med punkt 10. Medlemsstaterna ska säkerställa att banker och andra finansinstitut får information om möjligheter att delta i finansieringen av åtgärder för förbättrad energieffektivitet, också genom att skapa offentlig-privata partnerskap. Medlemsstaterna ska uppmuntra inrättandet av lånegarantiinstrument för investeringar i energieffektivitet.

4. Utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i EUF-fördraget ska medlemsstaterna främja inrättandet av ekonomiska stödsystem för att öka användningen av åtgärder för förbättrad energieffektivitet för omfattande uppdatering av individuella värme- och kylsystem och system för fjärrvärme och fjärrkyla.

5. Medlemsstaterna ska främja inrättandet av lokal expertis och tekniskt stöd, när så är lämpligt genom befintliga nät och anläggningar, för rådgivning om bästa metoder för hur man uppnår minskade koldioxidutsläpp från lokal fjärrvärme och fjärrkyla, såsom tillgång till särskilt ekonomiskt stöd.

6. Kommissionen ska underlätta utbyte av bästa praxis mellan de behöriga nationella eller regionala myndigheterna eller organen, inbegripet genom årliga möten för tillsynsorganen, offentliga databaser med uppgifter om hur medlemsstaterna genomfört åtgärderna och jämförelser mellan olika länder.

7. För att mobilisera privat finansiering av energieffektivitetsåtgärder och energirenovering och bidra såväl till uppnåendet av unionens energieffektivitetsmål som till de nationella bidragen enligt artikel 4 i detta direktiv och till målen i direktiv 2010/31/EU ska kommissionen föra en dialog med både offentliga och privata finansinstitut samt med relevanta specifika sektorer för att kartlägga behov och vilka potentiella åtgärder den kan vidta.

8. De åtgärder som avses i punkt 7 ska innefatta följande:

a) Mobilisering av kapitalinvesteringar i energieffektivitet genom beaktande av de vidare effekterna av energibesparingar.

b) Underlättande av genomförandet av särskilda finansieringsinstrument för energieffektivitet och finansieringssystem i stor skala som ska inrättas av finansinstitut.

c) Säkerställande av bättre ekonomiska resultatindikatorer och indikatorer för energiprestanda genom att

   i) undersöka ytterligare hur investeringar i energieffektivitet ökar värdet på underliggande tillgångar,

   ii) stödja studier för att bedöma det ekonomiska värdet av andra än energirelaterade fördelar vid investeringar i energieffektivitet.

9. I syfte att mobilisera privat finansiering av energieffektivitetsåtgärder och energirenoveringar ska medlemsstaterna när de genomför detta direktiv

a) överväga hur de energiledningssystem och energikartläggningar som avses i artikel 11 kan användas på bättre sätt för att påverka beslutsfattandet,

b) optimera användningen av de möjligheter och verktyg som finns tillgängliga i unionsbudgeten och som föreslagits i initiativet om smart finansiering för smarta byggnader och i kommissionens meddelande av den 14 oktober 2020: *En renoveringsvåg för Europa – miljöanpassa våra byggnader, skapa jobb och förbättra liv.*

10. Senast den 31 december 2024 ska kommissionen ge medlemsstaterna och marknadsaktörerna vägledning i hur privata investeringar kan frigöras.

Vägledningen ska syfta till att hjälpa medlemsstaterna och marknadsaktörerna att utveckla och genomföra sina energieffektivitetsinvesteringar, inbegripet inom de olika unionsprogrammen, och ska ge förslag till lämpliga finansiella mekanismer och innovativa finansieringslösningar, med en kombination av bidrag, finansieringsinstrument och projektutvecklingsstöd, för att skala upp befintliga initiativ och använda unionsprogrammen som en katalysator för att stimulera och utlösa privat finansiering.

11. Medlemsstaterna får inrätta en nationell energieffektivitetsfond. Syftet med denna fond ska vara att genomföra energieffektivitetsåtgärder för att stödja medlemsstaternas uppnående av sina nationella energieffektivitetsbidrag och vägledande utvecklingsbanor enligt artikel 4.2. Den nationella energieffektivitetsfonden får inrättas som en särskild fond inom en redan befintlig nationell facilitet som främjar kapitalinvesteringar. Den nationella energieffektivitetsfonden får finansieras med intäkter från auktionering av utsläppsrätter inom ramen för EU:s system för handel med utsläppsrätter för byggnadssektorn och transportsektorn.

12. Om medlemsstaterna inrättar nationella energieffektivitetsfonder enligt punkt 11 i denna artikel ska de inrätta finansieringsinstrument, inbegripet offentliga garantier, för att öka användningen av privata investeringar i energieffektivitet och av låneprodukter för energieffektivitet och innovativa system som avses i punkt 3 i denna artikel. Den nationella energieffektivitetsfonden ska, enligt artiklarna 8.3 och 24, stödja genomförandet av åtgärder på ett prioriterat sätt bland personer som påverkas av energifattigdom, utsatta kunder, personer i låginkomsthushåll och, om tillämpligt, personer som bor i subventionerade bostäder. Detta stöd ska omfatta finansiering av energieffektivitetsåtgärder för små och medelstora företag i syfte att stimulera och utlösa privat finansiering för små och medelstora företag.

13. Medlemsstaterna får tillåta att offentliga organ uppfyller skyldigheterna enligt artikel 6.1 genom årliga bidrag till den nationella energieffektivitetsfonden som motsvarar beloppet för de investeringar som krävs för att uppfylla dessa skyldigheter.

14. Medlemsstaterna får föreskriva att kvotpliktiga parter kan fullgöra sina skyldigheter enligt artikel 8.1 och 8.4 genom att varje år till den nationella energieffektivitetsfonden betala ett belopp som motsvarar de investeringar som krävs för att uppfylla dessa skyldigheter.

15. Medlemsstaterna får utnyttja sina intäkter från årliga utsläppstilldelningar enligt beslut nr 406/2009/EG för utvecklingen av innovativ finansiering för energieffektivitetsförbättringar.

16. Kommissionen ska bedöma ändamålsenligheten och effektiviteten i det offentliga finansieringsstödet för energieffektivitet på unionsnivå och nationell nivå, och medlemsstaternas kapacitet öka privata investeringar i energieffektivitet, samtidigt som de behov av offentlig finansiering som uttrycks i de nationella energi- och klimatplanerna beaktas. Kommissionen ska utvärdera huruvida en energieffektivitetsmekanism på unionsnivå, med syfte att tillhandahålla en unionsgaranti, jämte tekniskt stöd och tillhörande bidrag för att möjliggöra genomförandet av finansieringsinstrument och finansierings- och stödsystem på nationell nivå, på ett kostnadseffektivt sätt skulle kunna stödja uppnåendet av unionens energieffektivitets- och klimatmål, och vid behov föreslå inrättandet av en sådan mekanism.

Kommissionen ska i detta syfte, senast den 30 mars 2024 överlämna en rapport till Europaparlamentet och rådet, vilken vid behov åtföljs av ett lagstiftningsförslag.

17. Medlemsstaterna ska senast den 15 mars 2025 och därefter vartannat år, som en del av sina integrerade nationella energi- och klimatlägesrapporter som lämnats in enligt artikel 17 och i enlighet med artikel 21 i förordning (EU) 2018/1999, lämna följande uppgifter till kommissionen:

a) volymen av offentliga investeringar i energieffektivitet och den genomsnittliga hävstångseffekt som uppnåtts genom offentlig finansiering till stöd för energieffektivitetsåtgärder,

b) volymen av låneprodukter för energieffektivitet, med åtskillnad mellan olika produkter,

c) om relevant, inrättade nationella finansieringsprogram för att öka tillämpningen av energieffektivitet och bästa praxis samt innovativa finansieringssystem för energieffektivitet.

För att underlätta utarbetandet av den rapport som avses i första stycket i denna punkt ska kommissionen integrera de krav som anges i det stycket i den gemensamma mall som fastställs i de genomförandeakter som antagits i enlighet med artikel 17.4 i förordning (EU) 2018/1999.

18. Vid fullgörandet av den skyldighet som avses i punkt 17 b, och utan att det påverkar tillämpningen av ytterligare nationella åtgärder, ska medlemsstaterna beakta de befintliga upplysningsskyldigheterna för finansinstitut, inbegripet följande:

a) Regler om upplysningar för kreditinstitut enligt kommissionens delegerade förordning (EU) 2021/2178 ([48]).

b) Krav på offentliggörande av ESG-risker för kreditinstitut i enlighet med artikel 449a i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 ([49]).

För att underlätta insamling och aggregering av uppgifter om volymen av låneprodukter för energieffektivitet i syfte att fullgöra den skyldighet som avses i punkt 17 b ska kommissionen senast den 15 mars 2024 ge medlemsstaterna vägledning om arrangemang för att få tillgång till, samla in och aggregera uppgifter om volymen av låneprodukter för energieffektivitet på nationell nivå.

Artikel 31

Omvandlingsfaktorer och primärenergifaktorer

1. Vid jämförelse av energibesparingar och omvandling till en jämförbar enhet ska de effektiva värmevärdena i bilaga VI till förordning (EU) 2018/2066 och de primärenergifaktorer som anges i punkt 2 i denna artikel gälla, om inte användning av andra värden eller faktorer kan motiveras.

2. En primärenergifaktor ska tillämpas när energibesparingarna beräknas i primärenergitermer med hjälp av en bottom-up-strategi som grundar sig på slutlig energianvändning.

3. När det gäller besparingar i kWh el ska medlemsstaterna använda en koefficient för att på ett tillförlitligt sätt beräkna de resulterande primärenergibesparingarna. Medlemsstaterna ska använda en standardkoefficient på 1,9 eller använda sitt utrymme för skönsmässig bedömning för att fastställa en annan koefficient om det kan motiveras utifrån de nationella omständigheterna.

4. När det gäller besparingar i kWh av andra energibärare ska medlemsstaterna använda en koefficient för att på ett tillförlitligt sätt beräkna de resulterande primärenergibesparingarna.

5. När medlemsstater fastställer sin egen koefficient till ett standardvärde som tillhandahålls i enlighet med detta direktiv, ska den koefficienten fastställas genom en transparent metod som baseras på nationella, regionala eller lokala omständigheter som påverkar primärenergianvändningen. Dessa omständigheter ska vara styrkta och verifierbara samt grundas på objektiva och icke-diskriminerande kriterier.

([48]) Kommissionens delegerade förordning (EU) 2021/2178 av den 6 juli 2021 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/852 genom specificering av innehållet i och presentationen av de upplysningar som ska lämnas av företag som omfattas av artikel 19a eller 29a i direktiv 2013/34/EU vad gäller miljömässigt hållbara ekonomiska verksamheter samt specificering av den metod som ska användas i syfte att fullgöra denna upplysningsskyldighet (EUT L 443, 10.12.2021, s. 9).

([49]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012 (EUT L 176, 27.6.2013, s. 1).

6. När medlemsstater fastställer en egen koefficient ska de ta hänsyn till den energimix som finns med i uppdateringen av deras integrerade nationella energi- och klimatplaner som överlämnats i enlighet med artikel 14.2 i förordning (EU) 2018/1999 och efterföljande nationella energi- och klimatplaner som anmäls till kommissionen i enlighet med artiklarna 3 och 7–12 i den förordningen. Om medlemsstater avviker från standardvärdet ska de meddela kommissionen den koefficient som de använder tillsammans med beräkningsmetoden och underliggande data i dessa uppdateringar och efterföljande planer.

7. Senast den 25 december 2026 och därefter vart fjärde år ska kommissionen revidera standardkoefficienterna utifrån observerade data. Dessa revideringar ska utföras med beaktande av dess effekter på unionsrätten såsom direktiv 2009/125/EG och förordning (EU) 2017/1369.

KAPITEL VII

SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 32

Sanktioner

Medlemsstaterna ska fastställa regler om sanktioner för överträdelse av bestämmelserna i denna förordning och vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de tillämpas. Sanktionerna ska vara effektiva, proportionella och avskräckande. Medlemsstaterna ska till kommissionen anmäla dessa regler och åtgärder senast den 11 oktober 2025 utan dröjsmål eventuella ändringar som berör dem.

Artikel 33

Delegerade akter

1. Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 34 för att se över de harmoniserade referensvärden för effektivitet som fastställs i förordning (EU) 2015/2402.

2. Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 34 för att ändra detta direktiv genom att anpassa de värden, beräkningsmetoder, standardkoefficienter för primärenergi och krav som avses i artikel 31 och i bilagorna II, III, V, VIII– XII och XIV till tekniska framsteg.

3. Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 34 för att komplettera detta direktiv genom att, efter samråd med berörda parter, inrätta ett gemensamt unionssystem för att bedöma hållbarheten för datacenter belägna på unionens territorium. Kommissionen ska anta den första sådana delegerade akten senast den 31 december 2023. Det gemensamma unionssystemet ska fastställa definitionen av hållbarhetsindikatorer för datacenter och fastställa centrala prestandaindikatorer och metoder för att mätning av dessa.

Artikel 34

Utövande av delegeringen

1. Befogenheten att anta delegerade akter ges till kommissionen med förbehåll för de villkor som anges i denna artikel.

2. Den befogenhet att anta delegerade akter som avses i artikel 33 ska ges till kommissionen för en period på fem år från och med den 10 oktober 2023. Kommissionen ska utarbeta en rapport om delegeringen av befogenhet senast nio månader före utgången av femårsperioden. Delegeringen av befogenhet ska genom tyst medgivande förlängas med perioder av samma längd, såvida inte Europaparlamentet eller rådet motsätter sig en sådan förlängning senast tre månader före utgången av perioden i fråga.

3. Den delegering av befogenheter som avses i artikel 33 får när som helst återkallas av Europaparlamentet eller rådet. Ett beslut om återkallelse innebär att delegeringen av den befogenhet som anges i beslutet upphör att gälla. Beslutet får verkan dagen efter det att det offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*, eller vid ett senare i beslutet angivet datum. Det påverkar inte giltigheten av delegerade akter som redan har trätt i kraft.

4. Innan kommissionen antar en delegerad akt ska den samråda med experter som utsetts av varje medlemsstat i enlighet med principerna i det interinstitutionella avtalet av den 13 april 2016 om bättre lagstiftning.

5. Så snart kommissionen antar en delegerad akt ska den samtidigt delge Europaparlamentet och rådet denna.

6. En delegerad akt som antas enligt artikel 33 ska träda i kraft endast om varken Europaparlamentet eller rådet har gjort invändningar mot den delegerade akten inom en period av två månader från den dag då akten delgavs Europaparlamentet och rådet, eller om både Europaparlamentet och rådet, före utgången av den perioden, har underrättat kommissionen om att de inte kommer att invända. Denna period ska förlängas med två månader på Europaparlamentets eller rådets initiativ.

Artikel 35

Översyn och övervakning av genomförandet

1. I samband med den rapport om tillståndet i energiunionen som överlämnas i enlighet med artikel 35 i förordning (EU) 2018/1999 ska kommissionen rapportera om koldioxidmarknadens funktion i enlighet med artikel 35.1 och 35.2 c i den förordningen, och i det sammanhanget beakta effekterna av genomförandet av detta direktiv.

2. Senast den 31 oktober 2025 och därefter vart fjärde år ska kommissionen utvärdera de befintliga åtgärderna för att öka energieffektiviteten och minska koldioxidutsläppen från uppvärmning och kylning. Utvärderingen ska beakta samtliga följande aspekter:

a) Tendenser i fråga om energieffektivitet och utsläpp av växthusgaser inom uppvärmning och kylning, även fjärrvärme och fjärrkyla.

b) Kopplingar mellan vidtagna åtgärder.

c) Ändringar vad gäller energieffektivitet och utsläpp av växthusgaser inom uppvärmning och kylning.

d) Befintliga och planerade energieffektivitetspolicyer och -åtgärder och policyer och åtgärder för att minska utsläppen av växthusgaser på unionsnivå och nationell nivå.

e) Åtgärder som medlemsstaterna tillhandahållit i sina heltäckande bedömningar enligt artikel 25.1 i detta direktiv och anmält i enlighet med artikel 17.1 i förordning (EU) 2018/1999.

Senast den 31 oktober 2025 och vart fjärde år därefter ska kommissionen lägga fram en rapport för Europaparlamentet och rådet om denna utvärdering, vid behov åtföljd av lagstiftningsförslag, för att säkerställa att unionens klimat- och energimål uppnås.

3. Före den 30 april varje år ska medlemsstaterna till kommissionen lämna statistik över nationell el- och värmeproduktion från hög- och lågeffektiv kraftvärme, i enlighet med de allmänna principer som anges i bilaga II, i förhållande till den totala värme- och elproduktionen. De ska också lämna årsstatistik för värme- och elproduktion från kraftvärme samt bränslen för kraftvärme, och för fjärrvärme- och fjärrkylaproduktionen och fjärrvärme- och fjärrkylkapaciteten, i förhållande till den totala värme- och elproduktionen och värme- och elkapaciteten. Medlemsstaterna ska lämna statistik om primärenergibesparingar som uppnåtts genom användning av kraftvärme i enlighet med den metod som anges i bilaga III.

4. Senast den 1 januari 2021 ska kommissionen överlämna en rapport till Europaparlamentet och rådet, på grundval av en bedömning av potentialen för ökad energieffektivitet vid omvandling, omsättning, överföring, transport och lagring av energi, vid behov åtföljd av lagstiftningsförslag.

5. Senast den 31 december 2021 ska kommissionen, med förbehåll för eventuella ändringar av bestämmelserna om kundmarknaderna i direktiv 2009/73/EG, göra en bedömning av och överlämna en rapport till Europaparlamentet och rådet om bestämmelserna om mätning och fakturering av samt kundinformation om naturgas, i syfte att, om så är lämpligt, anpassa dem till de relevanta bestämmelserna om el i direktiv (EU) 2019/944, för att stärka konsumentskyddet och göra det möjligt för slutkunder att mer frekvent få tydlig och uppdaterad information om sin naturgasanvändning och att styra sin energianvändning. Om så är lämpligt ska kommissionen anta lagstiftningsförslag så snart som möjligt efter överlämnandet av den rapporten.

6. Kommissionen ska senast den 31 oktober 2022 bedöma huruvida unionen har uppnått sina överordnade energieffektivitetsmål för 2020.

7. Senast den 28 februari 2027 och vart femte år därefter ska kommissionen utvärdera genomförandet av detta direktiv och överlämna en rapport till Europaparlamentet och rådet.

Utvärderingen ska innefatta följande:

a) En bedömning av detta direktivs allmänna effektivitet och behovet av ytterligare anpassning av unionens energieffektivitetspolitik i enlighet med målen för Parisavtalet och mot bakgrund av den ekonomiska utvecklingen och utvecklingen på innovationsområdet.

b) En detaljerad bedömning av de sammanlagda makroekonomiska effekterna av detta direktiv, med tonvikt på effekterna på unionens energitrygghet, energipriser, minimering av energifattigdom, ekonomiska tillväxt, konkurrenskraft, jobbskapande och rörlighetskostnader samt hushållens köpkraft.

c) Unionens överordnade energieffektivitetsmål för 2030 enligt artikel 4.1, i syfte att justera de målen uppåt om betydande kostnadsminskningar inträffar till följd av ekonomisk eller teknisk utveckling, eller om så krävs för att uppnå unionens mål för minskning av koldioxidutsläppen för 2040 eller 2050, eller unionens internationella åtaganden om minskning av koldioxidutsläpp.

d) En bedömning av om medlemsstaterna ska fortsätta att uppnå nya årliga besparingar i enlighet med artikel 8.1 första stycket led b iv för tioårsperioder efter 2030.

e) En bedömning av om medlemsstaterna ska fortsätta att säkerställa att minst 3 % av den totala golvytan i uppvärmda och/eller kylda byggnader som ägs av offentliga organ renoveras varje år i enlighet med artikel 6.1 med sikte på att revidera renoveringstakten enligt den artikeln.

f) En bedömning av om en andel av medlemsstaternas energibesparingar även fortsättningsvis ska uppnås bland personer som påverkas av energifattigdom, utsatta kunder, och, om tillämpligt, personer som bor i subventionerade bostäder, i enlighet med artikel 8.3, för tioårsperioderna efter 2030.

g) En bedömning av om medlemsstaterna ska fortsätta att uppnå en minskning av den slutliga energianvändningen i enlighet med artikel 5.1.

h) Effekterna av detta direktiv vad avser stöd till ekonomisk tillväxt, ökad industriproduktion, utbyggnad av förnybar energi eller avancerade insatser för klimatneutralitet.

Utvärderingen ska även omfatta effekterna på insatserna för att elektrifiera ekonomin och införandet av vätgas, inbegripet huruvida någon ändring av behandlingen av rena förnybara energikällor kan vara motiverad och ska, om så är lämpligt, föreslå lösningar på eventuella identifierade negativa effekter.

Rapporten ska åtföljas av en detaljerad bedömning av om det är nödvändigt att ändra detta direktiv för att förenkla regelverket och ska, om så är lämpligt, åtföljas av förslag om ytterligare åtgärder.

8. Kommissionen ska senast den 31 oktober 2032 bedöma huruvida unionen har uppnått sina överordnade energieffektivitetsmål för 2030.

Artikel 36

Införlivande

1. Medlemsstaterna ska senast den 11 oktober 2025 sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa artiklarna 1, 2, och 3, 4.1-4.4, 4.5 första, andra, fjärde, femte och sjätte styckena, 4.6 och 4.7, 5-11, 12.2-12.5, 21-25, 26.1, 26.2 och 26.4-26.14, 27, 28.1-28.5, 29-32 och bilagorna I, III-VII, X, XI och XV.

Medlemsstaterna ska sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa artiklarna 4.5 tredje stycket, 12.1, 26.3 och 28.6. senast de datum som anges i artiklarna. De ska genast underrätta kommissionen om texten till dessa bestämmelser.

När en medlemsstat antar dessa åtgärder ska de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. De ska även innehålla en uppgift om att hänvisningar i befintliga lagar och andra författningar till det direktiv som upphävs genom det här direktivet ska anses som hänvisningar till det här direktivet. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen ska göras och om hur uppgiften ska formuleras ska varje medlemsstat själv utfärda.

2. Medlemsstaterna ska till kommissionen överlämna texten till de centrala bestämmelser i nationell lagstiftning som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

Artikel 37

Ändring av förordning (EU) 2023/955

I artikel 2 i förordning (EU) 2023/955 ska led 1 ersättas med följande:

”1. energifattigdom: energifattigdom enligt definitionen i artikel 2.52 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/1791 (*).

(*) Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/1791 av den 13 september 2023 om energieffektivitet och om ändring av förordning (EU) 2023/955 (EUT L 231, 20.9.2023, s. 1).”

Artikel 38

Upphävande

Direktiv 2012/27/EU, i dess ändrade lydelse enligt de akter som förtecknas i del A i bilaga XVI, ska upphöra att gälla med verkan från och med den 12 oktober 2025, utan att det påverkar medlemsstaternas skyldigheter när det gäller tidsfristerna för införlivandet med nationell lagstiftning av de direktiv som anges i del B i bilaga XVI.

Hänvisningar till de upphävda direktiven ska anses som hänvisningar till det här direktivet och ska läsas i enlighet med jämförelsetabellen i bilaga XVII.

Artikel 39

Ikraftträdande och tillämpning

Detta direktiv träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artiklarna 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19 och 20 och bilagorna II, VIII, IX, XII, XIII och XIV ska tillämpas från och med den 12 oktober 2025.

Artikel 37 ska tillämpas från och med den 30 juni 2024.

Artikel 40

Adressater

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Strasbourg den 13 september 2023.

På Europaparlamentets vägnar	*På rådets vägnar*
R. METSOLA	J. M. ALBARES BUENO
Ordförande	*Ordförande*

BILAGA I

NATIONELLA BIDRAG TILL UNIONENS ENERGIEFFEKTIVITETSMÅL FÖR 2030 NÄR DET GÄLLER SLUTLIG ENERGIANVÄNDNING OCH/ELLER PRIMÄRENERGIANVÄNDNING

1. Nivån för de nationella bidragen beräknas på grundval av följande vägledande formler:

$$FEC_{C_{2030}} = C_{EU}(1 - Target)\, FEC_{B_{2030}}$$

$$PEC_{C_{2030}} = C_{EU}(1 - Target)\, PEC_{B_{2030}}$$

där CEU är en korrektionsfaktor, Target är den nationella ambitionsnivån och FECB2030 respektive PECB2030 syftar på 2020 års EU-referensscenario som används som grundscenario för 2030.

2. I följande vägledande formel ingår objektiva kriterier som återspeglar de faktorer som förtecknas i artikel 4.3 d i–iv, som var och en används för att fastställa den nationella ambitionsnivån i procent (Target) och har samma vikt i formeln (0,25):

   a) Bidrag som är beroende av tidiga insatser (Fearly-action).

   b) Ett bidrag som beror på BNP per capita (Fwealth).

   c) Ett bidrag som beror på energiintensitet (Fintensity).

   d) Ett bidrag som baseras på potentialen för kostnadseffektiv energibesparing (Fpotential).

3. Fearly-action ska beräknas för varje medlemsstat som produkten av dess mängd energibesparingar och den förbättring av energiintensiteten som varje medlemsstat uppnått. Mängden energibesparingar för varje medlemsstat ska beräknas på grundval av minskningen av energianvändningen (i toe) i förhållande till unionens minskning av energianvändningen mellan treårsgenomsnittet för perioden 2007–2009 och treårsgenomsnittet för perioden 2017–2019. Förbättringen av energiintensiteten för varje medlemsstat ska beräknas på grundval av minskningen av energiintensiteten (i toe/EUR) i förhållande till unionens minskning av energiintensiteten mellan treårsgenomsnittet för perioden 2007–2009 och treårsgenomsnittet för perioden 2017–2019.

4. Fwealth ska beräknas för varje medlemsstat på grundval av dess treårsgenomsnitt av Eurostats index för BNP per capita i fasta priser i förhållande till unionens treårsgenomsnitt för perioden 2017–2019, uttryckt i köpkraftspariteter (PPP).

5. Fintensity ska beräknas för varje medlemsstat på grundval av dess treårsgenomsnitt för slutlig energiintensitet (FEC eller PEC relativt BNP i fasta priser, uttryckt i köpkraftspariteter (PPP)) i förhållande till unionens treårsgenomsnitt för perioden 2017–2019.

6. Fpotential ska beräknas för varje medlemsstat på grundval av besparingarna av slutlig energi eller primärenergi enligt scenariot PRIMES MIX 55 % för 2030. Besparingarna uttrycks i förhållande till prognoserna i 2020 års EU-referensscenario för 2030.

7. För vart och ett av kriterierna i punkt 2 a–d ska en undre och en övre gräns tillämpas. Ambitionsnivån ska för faktorerna Fwealth, Fintensity och Fpotential begränsas till 50 % och 150 % av unionens genomsnittliga ambitionsnivå för en viss faktor. Ambitionsnivån ska för faktor Fearly-action begränsas till 50 % och 100 % av unionens genomsnittliga ambitionsnivå.

8. Om inget annat anges är Eurostat källan till de ingångsdata som används för att beräkna faktorerna.

9. Ftotal ska beräknas som den viktade summan av samtliga fyra faktorer (Fearly-action, Fwealth, Fintensity och Fpotential). Målet (Target) ska sedan beräknas som produkten av den totala faktorn Ftotal och unionsmålet.

10. Kommissionen ska beräkna en korrektionsfaktor CEU för primärenergi och slutlig energi, som ska tillämpas för att justera summan av resultaten av formeln för alla nationella bidrag till respektive unionsmål 2030. Faktorn CEU är samma för alla medlemsstater.

BILAGA II

ALLMÄNNA PRINCIPER FÖR BERÄKNING AV KRAFTVÄRMEPRODUCERAD EL

Del I

Allmänna principer

De värden som används för beräkning av kraftvärmeproducerad el ska fastställas på grundval av den förväntade eller faktiska driften av pannan under normala användningsvillkor. För mikrokraftvärmepannor får beräkningen baseras på certifierade värden.

1. Kraftvärmeproducerad el ska betraktas som lika med pannans totala årliga elproduktion, uppmätt vid anslutningspunkten till huvudgeneratorerna i följande fall:

   a) I kraftvärmepannor av typerna 2, 4, 5, 6, 7 och 8 som anges i del II, med en total årlig effektivitet som av medlemsstaterna fastställts till minst 75 %.

   b) I kraftvärmepannor av typerna 1 och 3 som anges i del II, med en total årlig effektivitet som av medlemsstaterna fastställts till minst 80 %.

2. I kraftvärmepannor med en total årlig effektivitet under det värde som anges i punkt 1 a, nämligen de kraftvärmepannor av typerna 2, 4, 5, 6, 7 och 8 som anges i del II, eller med en total årlig effektivitet under det värde som anges i punkt 1 b, nämligen de kraftvärmepannor av typerna 1 och 3 som anges i del II, ska följande formel användas för att beräkna kraftvärmeproducerad el:

$$E_{CHP}=H_{CHP}*C$$

   där

   ECHP är mängden kraftvärmeproducerad el,

   C är el–värmeförhållandet.

   HCHP är mängden av nyttiggjord värme från kraftvärmeproduktionen (beräknad för detta ändamål som den totala värmeproduktionen minus den värme som producerats i separata pannor eller genom direkt ångavtappning från ånggeneratorn före turbinen).

   Beräkningen av kraftvärmeproducerad el ska grundas på det verkliga el–värmeförhållandet. Om det verkliga el–värmeförhållandet för en kraftvärmepanna är okänt, får följande standardvärden användas, särskilt för statistiska ändamål, för de kraftvärmepannor av typerna 1, 2, 3, 4 och 5 som avses i del II, förutsatt att beräknad mängd kraftvärmeproducerad el understiger eller är lika med pannans totala elproduktion:

Typ av panna	Standardvärden för el–värme-förhållandet, C
Kombicykel med värmeåtervinning	0,95
Mottryckturbin	0,45
Kondensturbin med ångavtappning	0,45
Gasturbin med värmeåtervinning	0,55
Förbränningsmotor	0,75

   Om medlemsstaterna fastställer standardvärden för el–värmeförhållanden för de pannor av typerna 6, 7, 8, 9, 10 och 11 som avses i del II, ska dessa värden offentliggöras och anmälas till kommissionen.

3. Om en del av energiinnehållet i den bränslemängd som använts för kraftvärmeprocessen återvinns i kemikalier, kan denna del subtraheras från bränslemängden innan den totala effektiviteten i enlighet med punkterna 1 och 2 beräknas.

4. Medlemsstaterna får fastställa el–värmeförhållandet som förhållandet mellan el och nyttiggjord värme vid en kraftvärmeprocess som används vid dellast med användning av de operativa uppgifterna för den specifika pannan.
5. Medlemsstaterna får använda andra rapporteringsperioder än årliga rapporteringsperioder för de beräkningar som görs enligt punkterna 1 och 2.

Del II

Kraftvärmetekniker som omfattas av detta direktiv

1. Kombicykel med värmeåtervinning
2. Mottrycksturbin
3. Kondensturbin med ångavtappning
4. Gasturbin med värmeåtervinning
5. Förbränningsmotor
6. Mikroturbiner
7. Stirlingmotorer
8. Bränsleceller
9. Ångmaskiner
10. Organiska Rankinecykler
11. Andra typer av tekniker eller kombinationer som innefattar kraftvärme.

Vid genomförande och tillämpning av de allmänna principerna för beräkning av kraftvärmeproducerad el ska medlemsstaterna använda de detaljerade riktlinjer som fastställts genom kommissionens beslut 2008/952/EG ([1]).

([1]) Kommissionens beslut 2008/952/EG av den 19 november 2008 om detaljerade riktlinjer för genomförande och tillämpning av bilaga II till Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/8/EG (EUT L 338, 17.12.2008, s. 55).

BILAGA III

METOD FÖR ATT FASTSTÄLLA KRAFTVÄRMEPROCESSENS EFFEKTIVITET

De värden som används för beräkning av kraftvärmeproduktionens effektivitet och besparingarna av primärenergi ska fastställas på grundval av den förväntade eller faktiska driften av pannan under normala driftsförhållanden.

a) Högeffektiv kraftvärme

Vid tillämpningen av detta direktiv ska högeffektiv kraftvärmeproduktion uppfylla följande kriterier:

— Kraftvärmeproduktionen i kraftvärmepannor ska innebära besparingar beräknade i enlighet med led b av primärenergi på minst 10 % jämfört med referensvärdena för separat produktion av värme och el.

— Produktion i småskaliga kraftvärmepannor och mikrokraftvärmepannor, vilken leder till primärenergibesparingar, får betecknas som högeffektiv kraftvärme.

— För kraftvärmepannor som byggs eller genomgår omfattande renovering efter införlivandet av denna bilaga är de direkta koldioxidutsläppen från kraftvärmeproduktion som drivs med fossila bränslen mindre än 270 g CO2 per 1 kWh utgående energi från kraftvärmeproduktionen (inklusive energi för uppvärmning/kylning, elkraft och mekanisk energi).

— Kraftvärmepannor som är i drift innan den 10 oktober 2023 får avvika från detta krav till och med den 1 januari 2034, förutsatt att de har en plan för att gradvis minska utsläppen för att nå tröskelvärdet på mindre än 270 g CO2 per 1 kWh senast den 1 januari 2034 och att de har anmält denna plan till berörda operatörer och behöriga myndigheter.

När en kraftvärmepanna byggs eller genomgår omfattande uppgradering ska medlemsstaterna säkerställa att användningen av andra fossila bränslen än naturgas i befintliga värmekällor inte ökar jämfört med den genomsnittliga årliga förbrukningen under de tre föregående kalenderåren med full drift före uppgraderingen, och att inga nya värmekällor i systemet använder andra fossila bränslen än naturgas.

b) Beräkning av primärenergibesparingar

De primärenergibesparingar som görs till följd av kraftvärmeproduktion i enlighet med definitionen i bilaga II ska beräknas enligt följande formel:

$$PES = \left(1 - \frac{1}{\frac{CHPH\eta}{RefH\eta} + \frac{CHPE\eta}{RefE\eta}}\right) \times 100\,\%$$

där

PES är primärenergibesparingarna,

CHP Hη är kraftvärmeproduktionens värmeeffektivitet definierad som årlig produktion av nyttiggjord värme dividerad med den bränslemängd som använts för att producera summan av nyttiggjord värme och el från kraftvärme,

Ref Hη är referensvärdet för effektivitet för separat värmeproduktion,

CHP Eη är kraftvärmeproduktionens eleffektivitet definierad som årlig elproduktion genom kraftvärme dividerad med den bränslemängd som använts för att producera summan av nyttiggjord värme och el genom kraftvärme. Om en kraftvärmepanna framställer mekanisk energi, kan den årliga elproduktionen genom kraftvärme ökas med ytterligare en faktor som motsvarar en lika stor mängd el som den mekaniska energin. Denna ytterligare faktor ger inte rätt att utfärda ursprungsgarantier i enlighet med artikel 26.13.

Ref Eη är referensvärdet för effektivitet för separat elproduktion.

c) Beräkningar av energibesparingar med alternativ beräkningsmetod

Medlemsstaterna får beräkna primärenergibesparingar från produktion av värme och el och mekanisk energi såsom anges nedan utan att tillämpa bilaga II, för att kunna utesluta den icke-kraftvärmeproducerade värmen och elen i processen. Sådan produktion kan betraktas som framställning genom högeffektiv kraftvärme under förutsättning att den uppfyller effektivitetskriterierna i led a i denna bilaga och, för kraftvärmepannor med en kapacitet på över 25 MW, den totala kapaciteten överskrider 70 %. En specifikation av den mängd kraftvärmeproducerad el som framställs genom denna produktion ska för utfärdande av ursprungsgaranti och för statistiska ändamål emellertid fastställas i enlighet med bilaga II.

Om primärenergibesparingarna för en process beräknas enligt vad som anges ovan ska primärenergibesparingarna beräknas enligt formeln i led b i denna bilaga varvid ”CHP Hη” ska ersättas med ”Hη” och ”CHP Eη” ska ersättas med ”Eη” där

Hη betecknar processens värmeeffektivitet, definierad som den årliga värmeproduktionen dividerad med den bränslemängd som använts för att producera summan av värmeproduktionen och elproduktionen.

Eη betecknar processens eleffektivitet, definierad som den årliga elproduktionen dividerad med den bränslemängd som använts för att producera summan av värmeproduktionen och elproduktionen. Om en kraftvärmepanna framställer mekanisk energi, kan den årliga elproduktionen genom kraftvärme ökas med ytterligare en faktor som motsvarar en lika stor mängd el som den mekaniska energin. Denna ytterligare faktor ger inte rätt att utfärda ursprungsgarantier i enlighet med artikel 26.13.

Medlemsstaterna får använda andra rapporteringsperioder än årliga rapporteringsperioder för de beräkningar som görs enligt leden b och c i denna bilaga.

För mikrokraftvärmepannor får beräkningen baseras på certifierade uppgifter.

d) Referensvärden för effektivitet för separat produktion av värme och el

Dessa harmoniserade referensvärden för effektivitet ska bestå av en uppsättning värden som differentieras av relevanta faktorer, bland annat konstruktionsår och bränsletyper, och de ska grundas på en väldokumenterad analys, bland annat med beaktande av uppgifter från operativ användning under realistiska förhållanden, bränslemix och klimatförhållanden samt tillämpad kraftvärmeteknik.

Referensvärdena för effektivitet för separat produktion av värme och el i enlighet med den formel som anges i led b ska fastställa driftseffektiviteten hos den separata värme- och elproduktion som ska ersättas av kraftvärme.

Referensvärdena för effektivitet ska beräknas enligt följande principer:

i) För kraftvärmepannor ska jämförelsen med separat elproduktion utgå från principen att samma bränslekategorier jämförs.

ii) Varje kraftvärmepanna ska jämföras med den bästa tillgängliga och ekonomiskt motiverade tekniken för separat produktion av värme och el på marknaden under kraftvärmepannans konstruktionsår.

iii) Referensvärdena för effektivitet för kraftvärmepannor som är äldre än tio år ska fastställas som referensvärdet för pannor som är tio år gamla.

iv) Referensvärdena för effektivitet för separat produktion av el och värme ska återspegla klimatskillnaderna mellan medlemsstaterna.

BILAGA IV

KRAV PÅ ENERGIEFFEKTIVITET FÖR OFFENTLIG UPPHANDLING

Inom ramen för tilldelningsförfaranden för offentlig upphandling och koncessioner ska upphandlande myndigheter och upphandlande enheter som köper produkter, tjänster, byggnader och byggentreprenader ska de,

a) om en produkt omfattas av en delegerad akt som antagits enligt förordning (EU) 2017/1369, direktiv 2010/30/EU eller en relaterad genomförandeakt från kommissionen, endast köpa de produkter som uppfyller kriterierna enligt artikel 7.2 i den förordningen,

b) om en produkt som inte omfattas av led a omfattas av en genomförandeåtgärd enligt direktiv 2009/125/EG, endast köpa produkter som uppfyller riktvärden för energieffektivitet som anges i den genomförandeåtgärden,

c) om en produkt eller tjänst omfattas av unionens kriterier för grön offentlig upphandling eller tillgängliga motsvarande nationella kriterier, med relevans för produktens eller tjänstens energieffektivitet, göra sitt bästa för att endast köpa produkter och tjänster som uppfyller åtminstone de centrala tekniska specifikationer som fastställs i relevanta kriterier för unionens gröna offentliga upphandling eller tillgängliga motsvarande nationella kriterier, bland annat för datacenter, serverrum och molntjänster, vägbelysning och trafiksignaler, och datorer, bildskärmar, datorplattor och smarttelefoner.

d) endast köpa däck som uppfyller kriterierna för den högsta klassificeringen för drivmedelseffektivitet, enligt definitionen i förordning (EU) 2020/740, vilket inte ska förhindra offentliga organ att köpa däck med högsta klassificering för väggrepp på vått underlag eller klassificering för externt däck- och vägbanebuller av säkerhetsskäl eller för allmänhälsan,

e) i sina anbud om tjänsteavtal kräva att tjänsteleverantörer, i syfte att tillhandahålla tjänsterna i fråga, endast använder produkter som uppfyller leden a, b och d vid leverans av tjänsterna i fråga; detta krav ska endast gälla nya produkter som köpts in av tjänsteleverantörer helt eller delvis i syfte att tillhandahålla tjänsten i fråga,

f) köpa eller ingå nya hyresavtal avseende byggnader som uppfyller åtminstone nivån för nära-nollenergi, utan att det påverkar tillämpningen av artikel 6 i detta direktiv, såvida inte syftet med inköpet är att

   i) vidta totalrenovering eller rivning av byggnaden,

   ii) i fråga om offentliga organ, att sälja byggnaden vidare utan att använda den för det offentliga organets eget syfte, eller

   iii) bevara byggnaden som en byggnad med officiellt skydd som del av en utvald miljö, eller på grund av dess särskilda arkitektoniska eller historiska värde.

Efterlevnaden av kraven i led f i denna bilagaska verifieras genom de energiprestandacertifikat som avses i artikel 11 i direktiv 2010/31/EU.

BILAGA V

GEMENSAMMA METODER OCH PRINCIPER FÖR ATT BERÄKNA INVERKAN AV KVOTPLIKTSYSTEM FÖR ENERGIEFFEKTIVITET ELLER ANDRA POLICYÅTGÄRDER ENLIGT ARTIKLARNA 8, 9, 10 OCH 30.14

1. Metoder för att beräkna andra energibesparingar än de som följer av beskattningsåtgärder vid tillämpning av artiklarna 8, 9, 10 och 30.14.

   Kvotpliktiga, deltagande eller bemyndigade parter eller genomförande offentliga myndigheter får använda följande metoder för att beräkna energibesparingar:

   a) Förmodade besparingar i förhållande till resultaten av tidigare, oberoende kontrollerade energiförbättringar i liknande anläggningar. Den generiska metoden kallas förhandsbedömning (ex ante).

   b) Uppmätta besparingar, där besparingarna från insättandet av en åtgärd, eller av ett åtgärdspaket, fastställs genom registrering av den faktiskt minskade energianvändningen, med beaktande av faktorer som additionalitet, nyttjande, produktionsnivåer och väder vilka kan påverka användningen. Den generiska metoden kallas efterhandsbedömning (ex post).

   c) Skattade besparingar, där tekniska bedömningar av besparingar används. Denna metod får användas enbart om det är svårt eller oproportionellt dyrt att fastställa solida uppmätta data för en särskild anläggning, t.ex. vid byte till en kompressor eller elmotor som har en annan kWh-klassificering än den för vilken oberoende information om besparingar har uppmätts, eller om dessa bedömningar baseras på nationellt fastställda metoder och riktmärken som görs av kvalificerade eller ackrediterade experter som är oberoende av de berörda kvotpliktiga, deltagande eller bemyndigade parterna.

   d) Vid beräkning av energibesparingar enligt artikel 8.3 som kan räknas in för att uppfylla skyldigheten i den artikeln får medlemsstaterna uppskatta energibesparingarna för personer som påverkas av energifattigdom, utsatta kunder, personer i låginkomsthushåll och, i tillämpliga fall, personer som bor i subventionerade bostäder på grundval av tekniska bedömningar med hjälp av standardiserade villkor eller parametrar för boende- och värmekomfort, till exempel parametrar som definieras i nationella byggregler. Det sätt på vilket komfort bedöms för åtgärder i byggnader bör rapporteras av medlemsstaterna till kommissionen tillsammans med förklaringar av de beräkningsmetoder som använts.

   e) Undersökningsbaserade besparingar, där användarnas respons på råd, informationskampanjer, märknings- eller certifieringssystem eller smarta mätare fastställs. Denna metod ska användas enbart för besparingar som följer av förändringar i användarbeteendet. Den får inte användas för besparingar som följer av insättandet av fysiska åtgärder.

2. Vid fastställande av energibesparingar för en energieffektivitetsåtgärd enligt artiklarna 8, 9, 10 och 30.14 ska följande principer tillämpas:

   a) Medlemsstaterna ska visa att ett av målen för policyåtgärden, oavsett om det är nytt eller redan befintligt, är att uppnå energibesparingar i slutanvändningsledet i enlighet med artikel 8.1 och ska tillhandahålla bevis och dokumentation som styrker att energibesparingarna är en följd av en policyåtgärd, inbegripet frivilliga avtal.

   b) Det ska kunna visas att besparingarna är mer långtgående än de som skulle ha inträffat under alla omständigheter, utan de kvotpliktiga, deltagande eller bemyndigade parternas eller de genomförande offentliga myndigheternas verksamhet. För att fastställa vilka besparingar som kan anföras som mer långtgående, ska medlemsstaterna ta hänsyn till hur användningen av och efterfrågan på energi skulle utvecklas i avsaknad av policyåtgärden i fråga genom att beakta åtminstone följande faktorer: energianvändningstendenser, förändringar i användarbeteendet, teknisk utveckling och förändringar som beror på andra åtgärder som genomförts på unionsnivå och nationell nivå.

c) Besparingar till följd av genomförande av tvingande unionsrätt ska betraktas som besparingar som skulle ha inträffat under alla omständigheter och får därmed inte anföras som energibesparingar vid tillämpning av artikel 8.1. Genom undantag från det kravet får besparingar som rör renovering av befintliga byggnader, inbegripet de besparingar som följer av genomförandet av minimistandarder för energiprestanda för byggnader i enlighet med direktiv 2010/31/EU, anföras som energibesparingar enligt artikel 8.1, förutsatt att det krav på väsentlighet som avses i punkt 3 h i denna bilaga säkerställs. Åtgärder för att främja energieffektivitetsförbättringar i den offentliga sektorn enligt artiklarna 5 och 6 kan komma att beaktas för att uppfylla de energibesparingar som krävs enligt artikel 8.1, förutsatt att de leder till kontrollerbara och mätbara eller uppskattningsbara energibesparingar i slutanvändningsledet. Beräkningen av energibesparingar ska överensstämma med denna bilaga.

d) Energibesparingar i slutanvändningsledet till följd av genomförandet av åtgärder för förbättrad energieffektivitet som vidtagits i enlighet med nödförordningar enligt artikel 122 i EUF-fördraget får åberopas vid tillämpning av artikel 8.1, förutsatt att de leder till kontrollerbara och mätbara eller uppskattningsbara energibesparingar i slutanvändningsledet, med undantag för de energibesparingar som följer av ransonerings- eller begränsningsåtgärder.

e) Åtgärder som vidtas i enlighet med förordning (EU) 2018/842 kan anses väsentliga, men medlemsstaterna måste visa att de leder till kontrollerbara och mätbara eller uppskattningsbara energibesparingar i slutanvändningsledet. Beräkningen av energibesparingar ska överensstämma med denna bilaga.

f) Medlemsstaterna ska enbart räkna in energibesparingar i slutanvändningsledet från policyåtgärder i sektorer eller anläggningar som omfattas av kapitel IVa i direktiv 2003/87/EG om de är ett resultat av genomförandet av artikel 9 eller 10 i detta direktiv och går utöver kraven i direktiv 2003/87/EG eller utöver genomförandet av åtgärder kopplade till gratis tilldelning av utsläppsrätter enligt det direktivet. Medlemsstaterna ska visa att policyåtgärderna leder till kontrollerbara och mätbara eller uppskattningsbara energibesparingar i slutanvändningsledet. Beräkningen av energibesparingar ska överensstämma med denna bilaga. Om en enhet är en kvotpliktig part enligt ett nationellt kvotpliktsystem för energieffektivitet enligt artikel 9 i detta direktiv och enligt EU:s utsläppshandelssystem för byggnader och vägtransporter enligt kapitel IVa i direktiv 2003/87/EG, ska övervaknings- och kontrollsystemet säkerställa att det koldioxidpris som tillämpas när bränsle frisläpps för konsumtion enligt det kapitlet beaktas vid beräkningen av och rapporteringen om energibesparingarna till följd av åtgärderna.

g) Besparingar får medräknas endast om de överstiger följande nivåer:

i) Unionens utsläppsnormer för nya personbilar och nya lätta nyttofordon till följd av genomförandet av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/631 ([1]). Medlemsstaterna måste lägga fram motiveringar, samt sina antaganden och sin beräkningsmetod, för att påvisa additionalitet utöver unionens nya koldioxidkrav för fordon.

ii) Unionskrav avseende avlägsnande från marknaden av vissa energirelaterade produkter till följd av genomförandet av genomförandeåtgärder enligt direktiv 2009/125/EG. Medlemsstaterna ska lämna en motivering, samt sina antaganden och sin beräkningsmetod, för att påvisa additionalitet.

h) Politik i syfte att uppmuntra till högre nivåer av energieffektivitet hos produkter, utrustning, transportsystem, fordon och bränslen, byggnader och byggnadselement, processer eller marknader ska vara tillåten, med undantag av policyåtgärder

i) som gäller användning av teknik för direkt förbränning av fossila bränslen och som genomförs från och med den 1 januari 2026, och

ii) för subvention av användningen av teknik för direkt förbränning av fossila bränslen i bostadshus från och med den 1 januari 2026.

([1]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/631 av den 17 april 2019 om fastställande av normer för koldioxidutsläpp för nya personbilar och för nya lätta nyttofordon och om upphävande av förordningarna (EG) nr 443/2009 och (EU) nr 510/2011 (EUT L 111, 25.4.2019, s. 13).

i) Energibesparingar till följd av nya policyåtgärder som genomförs från och med den 1 januari 2024 och som gäller användning av direkt förbränning av fossila bränslen i produkter, utrustning, transportsystem, fordon eller byggnader, eller i samband med byggentreprenader, får inte räknas in för att uppfylla energisparkravet enligt artikel 8.1 b. När det gäller policyåtgärder som främjar kombinationer av teknik är andelen energibesparingar som uppnås med användning av teknik för förbränning av fossila bränslen inte stödberättigande från och med den 1 januari 2024.

j) Genom undantag från led i får, för perioden 1 januari 2024–31 december 2030, energibesparingar från teknik för direkt förbränning av fossila bränslen som förbättrar energieffektiviteten i energiintensiva företag inom industrisektorn räknas som energibesparingar endast enligt artikel 8.1 b och c till och med den 31 december 2030, under förutsättning att

i) företaget har genomfört en energikartläggning i enlighet med artikel 11.2 och en genomförandeplan som omfattar

— en översikt över alla kostnadseffektiva energieffektivitetsåtgärder med en återbetalningsperiod på högst fem år, baserat på metoder för enkla återbetalningsperioder som tillhandahålls av medlemsstaten,

— en tidsram för genomförandet av alla rekommenderade energieffektivitetsåtgärder med en återbetalningsperiod på högst fem år,

— en beräkning av förväntade energibesparingar till följd av de rekommenderade energieffektivitetsåtgärderna, och

— energieffektivitetsåtgärder som avser användning av teknik för direkt förbränning av fossila bränslen med relevant information som behövs för att

— bevisa att den identifierade åtgärden inte ökar den mängd energi som krävs eller en anläggnings kapacitet,

— motivera att användningen av hållbar icke-fossil teknik inte är tekniskt genomförbar,

— visa att tekniken för direkt förbränning av fossila bränslen överensstämmer med den senaste unionslagstiftningen om utsläppsprestanda och förhindrar tekniska inlåsningseffekter genom att säkerställa framtida kompatibilitet med klimatneutrala alternativa icke-fossila bränslen och tekniker,

ii) fortsatt användning av teknik för direkt förbränning av fossila bränslen är en energieffektivitetsåtgärd för att minska energianvändningen med en återbetalningsperiod på högst fem år, baserad på metoder för enkla återbetalningsperioder som tillhandahålls av medlemsstaten, som rekommenderas till följd av en energikartläggning i enlighet med artikel 11.2 och som ingår i genomförandeplanen,

iii) användningen av teknik för direkt förbränning av fossila bränslen överensstämmer med den senaste unionslagstiftningen om utsläppsprestanda, inte leder till tekniska inlåsningseffekter och säkerställer framtida kompatibilitet med klimatneutrala alternativa bränslen och tekniker,

iv) användningen av teknik för direkt förbränning av fossila bränslen i företaget inte leder till ökad energianvändning eller ökad kapacitet vid anläggningen i det företaget,

v) det finns belägg för att ingen alternativ, hållbar lösning med icke-fossila bränslen var tekniskt genomförbar,

vi) användningen av teknik för direkt förbränning av fossila bränslen leder till kontrollerbara och mätbara eller uppskattningsbara energibesparingar i slutanvändningsledet beräknade i enlighet med denna bilaga,

vii) bevis offentliggörs på en webbplats eller görs allmänt tillgängliga för alla intresserade medborgare.

k) Åtgärder för att främja införande av småskalig förnybar energiteknik på eller i byggnader kan komma att beaktas för att uppfylla de energibesparingar som krävs enligt artikel 8.1, förutsatt att de leder till kontrollerbara och mätbara eller uppskattningsbara energibesparingar vid slutanvändning. Beräkningen av energibesparingar ska överensstämma med denna bilaga.

l) Åtgärder för att främja installation av solenergiteknik kan komma att beaktas för att uppfylla de energibesparingar som krävs enligt artikel 8.1, förutsatt att de leder till kontrollerbara och mätbara eller uppskattningsbara energibesparingar vid slutanvändning. Den värme som produceras med hjälp av solvärmeteknik från solstrålning kan räknas bort från energianvändningen i slutanvändningsledet.

m) För politik som påskyndar införandet av effektivare produkter och fordon, med undantag av nya policyåtgärder som genomförs från och med den 1 januari 2024 som gäller användningen av direkt förbränning av fossila bränslen, får en fullständig medräkning anföras under förutsättning att det kan visas att införandet sker före utgången av den genomsnittliga förväntade livslängden för produkten eller fordonet, eller innan produkten eller fordonet vanligen skulle ha ersatts, och att besparingar anföras endast för perioden fram till utgången av den genomsnittliga förväntade livslängden hos den produkt eller det fordon som ska ersättas.

n) Som stöd till införandet av energieffektivitetsåtgärder ska medlemsstaterna när så är relevant säkerställa att kvalitetsnormerna för produkter, tjänster och insättande av åtgärder bibehålls, eller införs i de fall sådana normer inte finns.

o) För att ta hänsyn till klimatvariationer mellan regioner får medlemsstaterna välja att justera besparingarna till ett standardvärde eller medge olika energibesparingar i enlighet med temperaturvariationerna mellan regionerna.

p) Vid beräkningen av energibesparingar ska hänsyn tas till åtgärdernas livslängd och den takt med vilken besparingarna avtar över tid. Vid denna beräkning ska man räkna med de besparingar som varje enskild åtgärd kommer att leda till under perioden från och med datumet för genomförande till och med slutet av varje sparkravsperiod. Alternativt får medlemsstaterna anta en annan metod som uppskattas uppnå minst samma totala mängd besparingar. Om en annan metod används ska medlemsstaterna säkerställa att den totala mängd energibesparingar som beräknas med denna andra metod inte överstiger den mängd energibesparingar som skulle ha blivit resultatet av beräkningen om de besparingar räknas som varje enskild åtgärd kommer att leda till under perioden från och med datumet för genomförande till och med 2030. Medlemsstaterna ska i sina integrerade nationella energi- och klimatplaner som anmälts i enlighet med artiklarna 3 och 7–12 i förordning (EU) 2018/1999 i detalj beskriva vilken annan metod de har använt och vilka åtgärder som har vidtagits för att säkerställa att detta bindande beräkningskrav uppfylls.

3. Medlemsstaterna ska säkerställa att följande krav på policyåtgärder som vidtagits enligt artiklarna 10 och 30.14 uppfylls:

a) Policyåtgärder och enskilda åtgärder ger kontrollerbara energibesparingar i slutanvändningsledet.

b) Ansvarsuppgifterna för varje deltagande part, bemyndigade part eller genomförande offentlig myndighet, beroende på vad som är tillämpligt, är tydligt definierade.

c) De energibesparingar som har uppnåtts eller som ska uppnås fastställs på ett klart och tydligt sätt.

d) Den mängd energibesparingar som krävs eller som ska uppnås genom policyåtgärden ska uttryckas som antingen primärenergianvändning eller slutlig energianvändning, med användning av de effektiva värmevärden eller primärenergifaktorer som avses i artikel 31.

e) En årlig rapport om de energibesparingar som uppnåtts av bemyndigade parter, deltagande parter och genomförande offentliga myndigheter tillhandahålls och görs tillgänglig för allmänheten, liksom uppgifter om den årliga energibesparingstendensen.

f) Resultaten övervakas och lämpliga åtgärder vidtas om framstegen inte är tillfredsställande.

g) Högst en part får anföra energibesparingar som följer av en enskild åtgärd.

h) Den deltagande parten, den bemyndigade parten eller den genomförande offentliga myndigheten konstateras vara väsentlig för att de anförda energibesparingarna ska uppnås.

i) Den deltagande partens, den bemyndigade partens eller den genomförande offentliga myndighetens verksamhet har ingen negativ inverkan på personer som påverkas av energifattigdom, utsatta kunder och, om tillämpligt, personer som bor i subventionerade bostäder.

4. Vid fastställande av energibesparingar som följer av skatterelaterade policyåtgärder som införts enligt artikel 10 ska följande principer gälla:

a) Energibesparingar får medräknas endast om de följer av beskattningsåtgärder som överstiger de minimiskattenivåer som är tillämpliga på bränslen enligt kraven i rådets direktiv 2003/96/EG ([2]) eller 2006/112/EG ([3]).

b) Priselasticitet på kort sikt för beräkning av inverkan av energiskatteåtgärder ska motsvara känsligheten för prisförändringar hos efterfrågan på energi, och ska uppskattas på grundval av aktuella och representativa officiella uppgiftskällor vilka är tillämpliga på medlemsstaten och, i tillämpliga fall, på grundval av åtföljande studier från ett oberoende institut. Om en annan priselasticitet än elasticitet på kort sikt används ska medlemsstaterna förklara hur energieffektivitetsförbättringar till följd av genomförandet av annan unionslagstiftning har inkluderats i det grundscenario som används för att uppskatta energibesparingarna, eller hur en dubbelräkning av energibesparingar från annan unionslagstiftning har undvikits.

c) Energibesparingar som följer av kompletterande skattepolitiska instrument, inbegripet skatteincitament eller inbetalningar till fonder, ska redovisas separat.

d) Uppskattningar av elasticitet på kort sikt bör användas för att bedöma energibesparingarna till följd av beskattningsåtgärder för att undvika överlappning med unionsrätten och andra policyåtgärder.

e) Medlemsstaterna ska fastställa fördelningseffekterna av beskattning och motsvarande åtgärder för personer som påverkas av energifattigdom, utsatta kunder och, om tillämpligt, personer som bor i subventionerade bostäder, och påvisa effekterna av de mildrande åtgärder som genomförs i enlighet med artikel 24.1, 24.2 och 24.3.

f) Medlemsstaterna ska lägga fram bevis, inklusive beräkningsmetoder, för att energibesparingar inte räknas dubbelt om effekterna av energi- eller koldioxidbeskattningsåtgärder eller handel med utsläppsrätter i enlighet med direktiv 2003/87/EG överlappar varandra.

5. Anmälan av metod

Medlemsstaterna ska, i enlighet med förordning (EU) 2018/1999, till kommissionen anmäla den detaljerade metod som de föreslår för att upprätthålla de kvotpliktsystem för energieffektivitet och alternativa åtgärder som avses i artiklarna 9, 10 och 30.14 i detta direktiv. Utom när det gäller beskattning ska en sådan anmälan innehålla uppgifter om följande:

a) Nivån på de energibesparingar som krävs enligt artikel 8.1 första stycket eller besparingar som förväntas uppnås under hela perioden 1 januari 2021–31 december 2030.

b) Hur den beräknade mängden nya energibesparingar som krävs enligt artikel 8.1 första stycket eller de energibesparingar som förväntas uppnås kommer att fördelas över sparkravsperioden.

c) Kvotpliktiga, deltagande eller bemyndigade parter eller genomförande offentliga myndigheter.

d) Målsektorer.

e) Policyåtgärder och enskilda åtgärder, inbegripet den förväntade totala mängden ackumulerade energibesparingar för varje åtgärd.

([2]) Rådets direktiv 2003/96/EG av den 27 oktober 2003 om en omstrukturering av gemenskapsramen för beskattning av energiprodukter och elektricitet (EUT L 283, 31.10.2003, s. 51).

([3]) Rådets direktiv 2006/112/EG av den 28 november 2006 om ett gemensamt system för mervärdesskatt (EUT L 347, 11.12.2006, s. 1).

f) Policyåtgärder eller program, eller åtgärder som finansieras inom ramen för en nationell energieffektivitetsfond, vars genomförande prioriteras bland människor som påverkas av energifattigdom, utsatta kunder och, i tillämpliga fall, människor som bor i subventionerade bostäder.

g) Den andel och den mängd energibesparingar som ska uppnås bland människor som påverkas av energifattigdom, utsatta kunder och, i tillämpliga fall, människor som bor i subventionerade bostäder.

h) I tillämpliga fall, de indikatorer som tillämpas, den aritmetiska genomsnittsandelen och resultatet av de policyåtgärder som fastställs i enlighet med artikel 8.3.

i) I tillämpliga fall, inverkan och negativa effekter av policyåtgärder som genomförs i enlighet med artikel 8.3 för människor som påverkas av energifattigdom, utsatta kunder och, i tillämpliga fall, människor som bor i subventionerade bostäder.

j) Sparkravsperiodens längd för kvotpliktsystemet för energieffektivitet.

k) I tillämpliga fall, den mängd energibesparingar eller de mål för kostnadsminskningar som de kvotpliktiga parterna ska uppnå bland människor som påverkas av energifattigdom, utsatta kunder och, i tillämpliga fall, människor som bor i subventionerade bostäder.

l) De åtgärder som föreskrivs i policyåtgärden.

m) Beräkningsmetod, inbegripet hur additionalitet och väsentlighet har fastställts och vilka metoder och riktmärken som används för förmodade och skattade besparingar och, om så är tillämpligt, de effektiva värmevärden och omvandlingsfaktorer som använts.

n) Åtgärdernas livslängd och hur de beräknas eller vad de grundas på.

o) Den metod som valts för att ta hänsyn till klimatvariationer inom medlemsstaten.

p) Övervaknings- och kontrollsystem för åtgärder enligt artiklarna 9 och 10 och hur deras oberoende från kvotpliktiga, deltagande eller bemyndigade parter säkerställs.

q) När det gäller beskattning,

   i) målsektorer och skattebetalarsegment,

   ii) genomförande offentlig myndighet,

   iii) de besparingar som förväntas uppnås,

   iv) beskattningsåtgärdens varaktighet,

   v) beräkningsmetod, inbegripet vilken priselasticitet som används och hur den har fastställts, och

   vi) hur överlappningar med EU:s utsläppshandelssystem i enlighet med direktiv 2003/87/EG har undvikits och risken för dubbelräkning har undanröjts.

BILAGA VI

MINIMIKRITERIER FÖR ENERGIKARTLÄGGNINGAR, INBEGRIPET DE SOM UTFÖRS SOM EN DEL AV ENERGILEDNINGSSYSTEM

De energikartläggningar som avses i artikel 11 ska

a) basera sig på aktuella, uppmätta och spårbara operativa data om energianvändning och (för el) användningsprofiler,

b) omfatta en ingående översyn av energianvändningsprofilen hos byggnader eller grupper av byggnader, industriprocesser eller industrianläggningar, inbegripet transport,

c) identifiera energieffektivitetsåtgärder för att minska energianvändningen,

d) identifiera potentialen för kostnadseffektiv användning eller produktion av förnybar energi,

e) när så är möjligt, bygga på en analys av livscykelkostnaderna i stället för på enkla återbetalningsperioder i syfte att ta hänsyn till långsiktiga besparingar, restvärden för långsiktiga investeringar och diskonton,

f) vara proportionella och tillräckligt representativa för att kunna ge en tillförlitlig bild av den totala energiprestandan och göra det möjligt att på ett tillförlitligt sätt identifiera de viktigaste möjligheterna till förbättringar.

Energikartläggningarna ska möjliggöra detaljerade och validerade beräkningar för de föreslagna åtgärderna så att tydlig information fås om potentiella besparingar.

De uppgifter som används vid energikartläggningarna ska kunna lagras för historisk analys och uppföljning av resultat.

BILAGA VII

MINIMIKRAV FÖR ÖVERVAKNING OCH OFFENTLIGGÖRANDE AV DATACENTERS ENERGIPRESTANDA

Följande minimiinformation som avses i artikel 12 ska övervakas och offentliggöras när det gäller datacenters energiprestanda:

a) Datacentrets namn, namn på datacentralens ägare och operatörer, den dag som datacentralen inledde sin verksamhet och den kommun där datacentralen är baserad.

b) Datacentrets golvyta, installerad effekt, årlig inkommande och utgående datatrafik, och den mängd data som lagras och behandlas i datacentret.

c) Datacentrets prestanda under det senaste hela kalenderåret i enlighet med centrala prestandaindikatorer avseende bland annat energianvändning, effektutnyttjande, temperaturbörvärden, användning av spillvärme, vattenanvändning och användning av förnybar energi, i tillämpliga fall med användning av CEN/Cenelec EN 50600–4 ”Informationsteknik – Datahallsutrymmen och tillhörande system”, fram till dess att den delegerade akten som antagits i enlighet med artikel 33.3 träder i kraft.

BILAGA VIII

MINIMIKRAV FÖR FAKTURERING OCH FAKTURERINGSINFORMATION GRUNDAD PÅ FAKTISK ANVÄNDNING AV NATURGAS

1. Minimikrav för fakturering

1.1 Fakturering som grundar sig på faktisk användning

För att göra det möjligt för slutkunder att reglera sin egen energianvändning bör fakturering ske på grundval av faktisk användning minst en gång om året, och faktureringsinformation bör göras tillgänglig åtminstone kvartalsvis, på begäran eller om slutkunder har valt att få e-faktura, eller i annat fall två gånger om året. Gas som används enbart för matlagningsändamål får undantas från detta krav.

1.2 Minimikrav på information i fakturan

Medlemsstaterna ska säkerställa att följande information där så är lämpligt görs tillgänglig för slutkunder i tydliga och begripliga termer i eller tillsammans med deras fakturor, kontrakt, transaktioner och kvitton vid distributionsstationer:

a) Gällande faktiska priser och faktisk energianvändning.

b) Jämförelser av slutkundens aktuella energianvändning med användningen för samma period föregående år, helst i grafisk form.

c) Kontaktinformation till användarorganisationer, energimyndigheter eller liknande organ, inklusive webbadresser varifrån information kan hämtas om tillgängliga åtgärder för att förbättra energieffektiviteten, jämförbara slutanvändarprofiler och objektiva tekniska specifikationer för utrustning som använder energi.

Därutöver ska medlemsstaterna, när så är möjligt och ändamålsenligt, säkerställa att jämförelser med en genomsnittlig, normaliserad slutkund eller en jämförelseslutkund i samma användarkategori görs tillgängliga för slutkunder i tydliga och begripliga termer i, tillsammans med eller genom hänvisningar i fakturorna, kontrakten, transaktionerna och kvitton vid distributionsstationer.

1.3. Råd om energieffektivitet som bilaga till fakturor och annan återkoppling till slutkunder

I sina avtal och avtalsändringar samt i fakturorna till kunderna, eller via webbplatser som riktar sig till enskilda kunder, ska energidistributörer, systemansvariga för distributionssystem och företag som säljer energi i detaljistledet på ett tydligt och begripligt sätt till sina kunder lämna kontaktinformation om oberoende användarrådgivning, energimyndigheter eller liknande institutioner, inklusive webbadress, där kunderna kan få råd om tillgängliga energieffektivitetsåtgärder, jämförelseprofiler för deras energianvändning och tekniska specifikationer för apparater som använder energi som kan hjälpa dem att minska apparaternas energianvändning.

BILAGA IX

MINIMIKRAV FÖR FAKTURERINGS- OCH ANVÄNDNINGSINFORMATION FÖR VÄRME, KYLA OCH VARMVATTEN FÖR HUSHÅLLSBRUK

1. Fakturering som grundar sig på faktisk användning eller avläsningar av värmekostnadsfördelare

För att göra det möjligt för slutanvändare att reglera sin egen energianvändning ska fakturering ske på grundval av faktisk användning eller avläsningar av värmekostnadsfördelare minst en gång per år.

2. Minsta frekvens för fakturerings- eller användningsinformation

Fram till den 31 december 2021 ska, i de fall där fjärravläsbara mätare eller värmekostnadsfördelare finns installerade, fakturerings- eller användningsinformation grundad på faktisk användning eller avläsningar av värmekostnadsfördelare tillhandahållas slutanvändare åtminstone kvartalsvis, på begäran eller om slutkunder har valt att få e-faktura, eller i annat fall två gånger per år.

Från och med den 1 januari 2022 ska, i de fall där fjärravläsbara mätare eller värmekostnadsfördelare finns installerade, fakturerings- eller användningsinformation grundad på faktisk användning eller avläsningar av värmekostnadsfördelare tillhandahållas slutanvändare minst månadsvis. Informationen får också göras tillgänglig via internet och uppdateras så ofta som de använda mätanordningarna och systemen tillåter. Värme och kyla får undantas från detta krav utanför säsongerna för uppvärmning eller kylning.

3. Minimikrav på information i fakturan

Medlemsstaterna ska säkerställa att följande information görs tillgänglig för slutanvändare i tydliga och begripliga termer i eller tillsammans med deras fakturor om de grundas på faktisk användning eller avläsningar av värmekostnadsfördelare:

a) Gällande faktiska priser och faktisk energianvändning eller total värmekostnad och avläsningar av värmekostnadsfördelare.

b) Den bränslemix som använts och de därmed förknippade årliga växthusgasutsläppen, även för slutanvändare som försörjs med fjärrvärme eller fjärrkyla, och en beskrivning av de olika skatter, avgifter och taxor som tillämpas.

c) Jämförelser av slutanvändares aktuella energianvändning med användningen för samma period föregående år, i grafisk form och klimatkorrigerade för värme och kyla.

d) Kontaktinformation (inklusive webbadresser) till organisationer för slutkunder, energimyndigheter eller liknande organ varifrån information om tillgängliga åtgärder för förbättrad energieffektivitet, jämförbara slutanvändarprofiler och objektiva tekniska specifikationer för utrustning som använder energi kan erhållas.

e) Information om relevanta förfaranden för klagomål, ombudsmanstjänster eller alternativa tvistlösningsmekanismer som är tillämpliga i medlemsstaterna.

f) Jämförelser med en genomsnittlig, normaliserad slutanvändare eller en jämförelseslutanvändare i samma användarkategori. Vid e-faktura kan sådana jämförelser i stället tillhandahållas på internet med hänvisning i fakturan.

Medlemsstaterna får begränsa omfattningen av kravet på att tillhandahålla information om växthusgasutsläpp i enlighet med första stycket led b så att det endast gäller försörjning från fjärrvärmesystem med en total installerad tillförd effekt som överstiger 20 MW.

Fakturor som inte är grundade på faktisk användning eller avläsningar av värmekostnadsfördelare ska innehålla en tydlig och heltäckande förklaring av hur beloppet i fakturan beräknats och åtminstone den information som avses i leden d och e.

BILAGA X

POTENTIAL FÖR VÄRME- OCH KYLEFFEKTIVITET

Den heltäckande bedömning av den nationella potentialen för uppvärmning och kylning som avses i artikel 25.1 ska innefatta och vara baserad på nedanstående:

Del I

ÖVERSIKT ÖVER VÄRME OCH KYLA

1. Värme- och kylbehovet i form av en bedömning av nyttiggjord energi ([1]) och kvantifierad slutlig energianvändning i GWh per år ([2]) fördelat på enskilda sektorer:

   a) Bostäder.

   b) Tjänster.

   c) Industri.

   d) Andra sektorer som ensamma svarar för mer än 5 % av det totala nationella behovet av nyttiggjord värme och kyla.

2. Fastställande eller, i fråga om led a i, fastställande eller uppskattning av nuvarande värme- och kylförsörjning:

   a) Fördelat på teknik, i GWh per år ([3]), inom de sektorer som avses i punkt 1 och om möjligt fördelat på energi från fossila respektive förnybara källor:

      i) Intern värme- och kylförsörjning inom tjänste- och bostadssektorn, fördelat på

         — rena hetvattenpannor,

         — högeffektiv kraftvärme,

         — värmepumpar,

         — andra interna tekniker och energikällor.

      ii) Intern värme- och kylförsörjning inom andra sektorer än tjänste- och bostadssektorn, fördelat på

         — rena hetvattenpannor,

         — högeffektiv kraftvärme,

         — värmepumpar,

         — andra interna tekniker och energikällor.

      iii) Extern värme- och kylförsörjning, fördelat på

         — högeffektiv kraftvärme,

         — spillvärme,

         — andra externa tekniker och energikällor.

   b) Identifiering av anläggningar som producerar spillvärme eller spillkyla och deras potentiella värme- eller kylförsörjning, i GWh per år:

      i) Anläggningar för termisk kraftproduktion som kan leverera eller utrustas för att leverera spillvärme med en total tillförd värmeeffekt på mer än 50 MW.

      ii) Kraftvärmeanläggningar som använder den teknik som avses i del II i bilaga II med en total tillförd värmeeffekt på mer än 20 MW.

      iii) Avfallsförbränningsanläggningar.

([1]) Mängd värmeenergi som krävs för att tillgodose slutanvändarnas värme- och kylbehov.
([2]) Senast tillgängliga uppgifter ska användas.
([3]) Senast tillgängliga uppgifter ska användas.

iv) Anläggningar för förnybar energi med en total tillförd värmeeffekt på mer än 20 MW, utom de anläggningar som anges i leden i och ii som producerar värme eller kyla med hjälp av energi från förnybara energikällor.

v) Industrianläggningar med en total tillförd värmeeffekt på mer än 20 MW som kan leverera spillvärme.

c) Rapporterad andel av fjärrvärme- och fjärrkylsektorns slutliga energianvändning som kommit från förnybara energikällor, spillvärme eller spillkyla ([4]) under de senaste fem åren i enlighet med direktiv (EU) 2018/2001.

3. Aggregerade uppgifter om kraftvärmepannor i befintliga nät för fjärrvärme och fjärrkyla i fem kapacitetsintervall som omfattar

a) primärenergianvändning,

b) total effektivitet,

c) primärenergibesparingar,

d) emissionsfaktorer för koldioxid.

4. Aggregerade uppgifter om befintliga nät för fjärrvärme och fjärrkyla som levereras genom kraftvärme i fem kapacitetsintervall som omfattar

a) total primärenergianvändning,

b) primärenergianvändning i kraftvärmepannor,

c) andelen kraftvärme i försörjningen av fjärrvärme eller fjärrkyla,

d) förluster i system för fjärrvärme,

e) förluster i system för fjärrkyla,

f) anslutningstäthet,

g) andel system per olika driftstemperaturgrupper.

5. En karta över hela det nationella territoriet som utan att röja kommersiellt känsliga uppgifter visar

a) efterfrågan på värme och kyla i olika områden med utgångspunkt i analysen i punkt 1, med tillämpning av enhetliga kriterier för att ringa in energitäta områden i kommuner och storstadsområden,

b) befintliga leveranspunkter för värme och kyla som fastställts enligt punkt 2 b och anläggningar för fjärrvärmedistribution,

c) planerade leveranspunkter för värme och kyla av det slag som beskrivs i punkt 2 b och identifierade nya områden för fjärrvärme och fjärrkyla.

6. En prognos över hur efterfrågan på värme och kyla kan utvecklas de närmaste 30 åren, angiven i GWh och, särskilt, med beaktande av prognoser för de närmaste tio åren, förändring av efterfrågan i byggnader och olika industrisektorer samt effekten av politik och strategier för efterfrågestyrning, t.ex. långsiktiga strategier för renovering av byggnader enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/844 ([5]).

([4]) Identifieringen av ”förnybar kyla” ska, efter det att metoden för beräkning av mängden förnybar energi som används för kyla och fjärrkyla fastställts i enlighet med artikel 35 i direktiv (EU) 2018/2001, göras i enlighet med det direktivet. Fram till dess ska fastställandet göras enligt en lämplig nationell metod.

([5]) Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/844 av den 30 maj 2018 om ändring av direktiv 2010/31/EU om byggnaders energiprestanda och av direktiv 2012/27/EU om energieffektivitet (EUT L 156, 19.6.2018, s. 75).

Del II

MÅL, STRATEGIER OCH POLITISKA ÅTGÄRDER

7. Medlemsstatens planerade bidrag till sina nationella målsättningar, mål och bidrag för energiunionens fem dimensioner i enlighet med artikel 3.2 b i förordning (EU) 2018/1999, vilka ska uppnås genom värme- och kyleffektivitet, i synnerhet när det gäller artiklarna 4 b.1–4 och 15.4 b i den förordningen, och med angivande av vad som tillkommit utöver den integrerade nationella energi- och klimatplan som anmälts i enlighet med artiklarna 3 och 7–12 i den förordningen.

8. Allmän översikt över nuvarande politik och åtgärder som beskrivs i den senaste rapport som inlämnats i enlighet med artiklarna 3, 20, 21 och 27 a i förordning (EU) 2018/1999.

Del III

ANALYS AV DEN EKONOMISKA POTENTIALEN FÖR VÄRME- OCH KYLEFFEKTIVITET

9. En analys av den ekonomiska potentialen ([6]) hos olika tekniker för värme och kyla ska göras för hela det nationella territoriet med hjälp av den kostnads-nyttoanalys som avses i artikel 25.3 och identifiera alternativa scenarier för mer effektiva tekniker för värme och kyla från förnybara energikällor, i förekommande fall fördelat på energi från fossila respektive förnybara energikällor.

   Följande tekniker bör beaktas:

   a) Industriell spillvärme och spillkyla.

   b) Avfallsförbränning.

   c) Högeffektiv kraftvärme.

   d) Förnybara energikällor, t.ex. jordvärme, solenergi och biomassa, utom sådana som används för högeffektiv kraftvärme.

   e) Värmepumpar.

   f) Minskning av värme- och kylförluster från befintliga fjärrnät.

   g) Fjärrvärme och fjärrkyla.

10. Analysen av den ekonomiska potentialen ska inbegripa följande steg och överväganden:

   a) Överväganden:

      i) Kostnads-nyttoanalysen enligt artikel 25.3 ska innehålla en ekonomisk analys som tar hänsyn till socioekonomiska faktorer och miljöfaktorer ([7]), samt en finansiell analys som bedömer projekt ur investerarnas synvinkel, varvid nettonuvärdet ska användas som kriterium för bedömningen både i den ekonomiska och den finansiella analysen.

      ii) Grundscenariot bör tjäna som utgångspunkt och ta hänsyn till nuvarande politik när den heltäckande bedömningen sammanställs ([8]) och vara kopplad till uppgifter som samlas in enligt del I och del II punkt 6 i denna bilaga.

([6]) Analysen av den ekonomiska potentialen bör ange volymen energi (i GWh) som varje analyserad teknik kan producera per år. Hänsyn bör även tas begränsningar och inbördes kopplingar inom energisystemet. Analysen kan utgå från modeller baserade på antaganden om driften hos vanliga typer av tekniker eller system.

([7]) Inbegripet den bedömning som avses i artikel 15.7 i direktiv (EU) 2018/2001.

([8]) Brytdatumet för att ta hänsyn till politiska åtgärder i grundscenariot är utgången av det år som föregår det år före vars utgång den heltäckande bedömningen ska göras. Politiska åtgärder som genomförs under de tolv månader som föregår tidsfristen för inlämning av den heltäckande bedömningen behöver alltså inte beaktas.

iii) Andra scenarier än grundscenariot ska ta hänsyn till målen avseende energieffektivitet och förnybar energi i förordning (EU) 2018/1999 och varje scenario ska innefatta följande jämfört med grundscenariot:

— Ekonomisk potential hos de tekniker som undersökts med nettonuvärde som kriterium.

— Minskning av växthusgasutsläpp.

— Primärenergibesparingar i GWh per år.

— Inverkan på andelen förnybar energi i den nationella energimixen.

Scenarier som av tekniska eller finansiella skäl eller på grund av nationell reglering inte är genomförbara får uteslutas i ett tidigt skede av kostnads-nyttoanalysen om detta är berättigat på grundval av noggranna, uttryckliga och väldokumenterade överväganden.

Bedömningen och besluten bör i de analyserade scenarierna beakta kostnader och energibesparingar till följd av den ökade flexibiliteten i energiförsörjningen och en mer optimal drift av elnäten, inbegripet kostnader som undvikits och besparingar från minskade infrastrukturinvesteringar.

b) Kostnader och nytta

De kostnader och den nytta som avses i led a ska åtminstone omfatta följande:

i) Kostnader:

— Kapitalkostnader för anläggningar och utrustning.

— Kapitalkostnader för de tillhörande energinäten.

— Rörliga och fasta driftskostnader.

— Energikostnader.

— Kostnader för miljö, hälsa och säkerhet, om detta är möjligt.

— Arbetsmarknadskostnader, trygg energiförsörjning och konkurrenskraft, om detta är möjligt.

ii) Nytta:

— Produktionsvärdet för användaren (värme, kyla och el).

— Extern nytta såsom positiva miljöeffekter, minskade växthusgasutsläpp och positiva hälso- och säkerhetseffekter, om detta är möjligt.

— Arbetsmarknadseffekter, trygg energiförsörjning och konkurrenskraft, om detta är möjligt.

c) Scenarier som är relevanta i jämförelse med för grundscenariot:

Alla scenarier som är relevanta i jämförelse med grundscenariot ska övervägas, inbegripet rollen för effektiv individuell uppvärmning och kylning. Kostnads-nyttoanalysen kan omfatta antingen en bedömning av ett projekt eller en bredare lokal, regional eller nationell bedömning för en grupp av projekt, för att i planeringssyfte fastställa den mest kostnadseffektiva och gynnsamma värme- eller kyllösningen för ett visst geografiskt område utifrån ett grundscenario.

d) Gränser och samordnad strategi:

i) Den geografiska gränsen ska omfatta ett lämpligt, väl avgränsat geografiskt område.

ii) Kostnads-nyttoanalyserna ska ta hänsyn till alla relevanta centraliserade eller decentraliserade leveransresurser som är tillgängliga inom systemet och den geografiska gränsen, inbegripet tekniker som beaktas enligt del III punkt 9 i denna bilaga samt uppvärmnings- och kylningsefterfrågans kännetecken och utvecklingstendenser.

e) Antaganden:

i) Medlemsstaterna ska för upprättandet av kostnads-nyttoanalyser göra antaganden om priserna på de viktigaste input- och outputfaktorerna och om diskonteringsräntan.

ii) Den diskonteringsränta som används i den ekonomiska analysen för att beräkna nettonuvärdet ska väljas i enlighet med europeiska eller nationella riktlinjer.

iii) Medlemsstaterna ska använda nationella, europeiska eller internationella prognoser för utvecklingen av energipriserna om så är tillämpligt i det nationella, regionala eller lokala sammanhanget.

iv) De priser som används i den ekonomiska analysen ska ta hänsyn till socioekonomisk kostnad och nytta. Externa kostnader, såsom miljö- och hälsoeffekter, bör ingå i den mån det är möjligt, dvs. då ett marknadspris finns eller redan ingår i europeisk eller nationell lagstiftning.

f) Känslighetsanalys: En känslighetsanalys ska ingå för att utvärdera kostnaderna och nyttan med ett projekt eller en grupp av projekt och baseras på variabla faktorer med en betydande inverkan på resultatet av beräkningarna, t.ex. olika energipriser, efterfrågenivåer, diskonteringsräntor och annat.

Del IV

POTENTIELLA NYA STRATEGIER OCH POLITISKA ÅTGÄRDER

11. En översikt över nya lagstiftningsåtgärder och andra politiska åtgärder ([9]) för att infria den ekonomiska potential som fastställts i enlighet med punkterna 9 och 10 tillsammans med en prognos om följande:

a) Minskningar av växthusgasutsläpp.

b) Primärenergibesparingar i GWh per år.

c) Inverkan på andelen från högeffektiv kraftvärme.

d) Inverkan på andelen från förnybara energikällor i den nationella energimixen och i värme- och kylsektorn.

e) Kopplingar till nationell finansiell programplanering och kostnadsbesparingar för offentliga budgetar och marknadsaktörer.

f) En uppskattning av eventuella offentliga stödåtgärder, med en årsbudget och identifiering av potentiella stödelement.

([9]) Denna översikt ska innefatta finansieringsåtgärder och finansieringsprogram som kan komma att anta under den period som den heltäckande bedömningen omfattar, utan att föregripa separata anmälningar av offentliga stödprogram för en bedömning av statligt stöd.

BILAGA XI

KOSTNADS–NYTTOANALYSER

Kostnads–nyttoanalyserna ska tillhandahålla information för de åtgärder som avses i artiklarna 25.3 och 26.7:

Om en anläggning för endast elproduktion eller en anläggning utan värmeåtervinning planeras, ska det göras en jämförelse mellan den planerade anläggningen eller den planerade uppgraderingen och en likvärdig anläggning som producerar samma mängd el eller värme, men som återvinner spillvärme och levererar värme genom högeffektiv kraftvärme eller nät för fjärrvärme och fjärrkyla, eller bådadera.

Inom en given geografisk gräns ska bedömningen ta hänsyn till den planerade anläggningen och samtliga lämpliga befintliga eller potentiella efterfrågepunkter för värme eller kyla som kan försörjas från denna, med beaktande av rationella möjligheter, t.ex. teknisk genomförbarhet och avstånd.

Systemgränsen ska omfatta den planerade anläggningen och värme- och kyllasten, såsom byggnad(er) och industriprocesser. Inom denna systemgräns ska den totala kostnaden för tillhandahållande av värme och el fastställas för båda fallen och jämföras.

Värme- eller kyllasten ska inbegripa befintlig värme- eller kyllast, såsom en industrianläggning eller ett befintligt fjärrvärme- eller fjärrkylsystem, och även, i stadsområden, den värme- eller kyllast och de kostnader som skulle vara aktuella om en grupp av byggnader eller en del av en stad försågs med eller anslöts till ett nytt fjärrvärme- eller fjärrkylnät, eller bådadera.

Kostnads–nyttoanalyserna ska baseras på en beskrivning av den planerade anläggningen och jämförelseanläggningen (jämförelseanläggningarna), däribland elektrisk och termisk kapacitet, i tillämpliga fall, bränsletyp, planerad användning och antalet planerade driftstimmar varje år, plats och efterfrågan på el och värme.

En bedömning av användningen av spillvärme ska beakta aktuell teknik. Vid bedömningen ska hänsyn tas till direkt användning av spillvärme eller uppgradering av spillvärme till högre temperaturnivåer, eller båda. När det gäller återvinning av spillvärme på plats ska åtminstone användningen av värmeväxlare, värmepumpar och värme-till-kraftteknik bedömas. När det gäller återvinning av spillvärme utanför anläggningen ska åtminstone industrianläggningar, jordbruksanläggningar och fjärrvärmenät bedömas som potentiella efterfrågepunkter.

Vid jämförelsen ska efterfrågan på termisk energi och de typer av uppvärmning och kylning som används av närliggande efterfrågepunkter för värme eller kyla beaktas. Jämförelsen ska omfatta infrastrukturkostnaderna för den planerade anläggningen och jämförelseanläggningen.

Kostnads–nyttoanalyser enligt artikel 26.7 ska inbegripa en ekonomisk analys som omfattar en finansiell analys som återspeglar de verkliga kassaflödestransaktioner som följer av investering i och drift av enskilda anläggningar.

Projekt med positivt kostnads–nyttoresultat är de där summan av de diskonterade fördelarna i den ekonomiska och finansiella analysen överskrider summan av de diskonterade kostnaderna (kostnads–nyttoöverskott).

Medlemsstaterna ska fastställa riktlinjer för metoden, antagandena och tidshorisonten för den ekonomiska analysen.

Medlemsstaterna får kräva att de företag som ansvarar för driften av anläggningar för termisk elproduktion, industriföretag, nät för fjärrvärme och fjärrkyla eller andra parter som påverkas av den fastställda systemgränsen och den geografiska gränsen, bidrar med uppgifter som ska användas vid bedömningen av en enskild anläggnings kostnader och fördelar.

BILAGA XII

URSPRUNGSGARANTI FÖR EL PRODUCERAD FRÅN HÖGEFFEKTIV KRAFTVÄRME

1. Medlemsstaterna ska vidta åtgärder för att säkerställa att

   a) ursprungsgarantin för el producerad från högeffektiv kraftvärme

      — gör det möjligt för producenter att visa att den el de säljer är producerad från högeffektiv kraftvärme och har utställts för det syftet som svar på en begäran från producenten,

      — är korrekt, tillförlitlig och bedrägerisäker,

      — utställs, överförs och annulleras elektroniskt,

   b) en och samma energienhet från högeffektiv kraftvärme endast redovisas en gång.

2. Den ursprungsgaranti som avses i artikel 26.13 ska innehålla åtminstone följande information:

   a) Identitet, placering, typ och kapacitet (termisk och elektrisk) i anläggningen där energin producerades.

   b) Datum och produktionsställe.

   c) Det lägre värmevärdet för bränslekällan från vilken elen producerades.

   d) Mängden och användningen av den värme som producerades tillsammans med elen.

   e) Mängden el från högeffektiv kraftvärme i enlighet med bilaga III som ursprungsgarantin representerar.

   f) Primärenergibesparingarna som beräknades i enlighet med bilaga III på grundval av de harmoniserade effektivitetsreferensvärdena i led d i bilaga III.

   g) Anläggningens nominella elektriska och termiska effektivitet.

   h) Om och i vilken utsträckning anläggningen har fått investeringsstöd.

   i) Om och i vilken utsträckning enheten för energi på något annat sätt dragit nytta av nationella stödsystem, och i så fall vilken typ av stödsystem.

   j) Datum när anläggningen togs i drift.

   k) Datum och utfärdandeland samt ett unikt id-nummer.

   Ursprungsgarantin ska ha standardstorleken 1 MWh. Den ska avse nettoelproduktionen mätt vid stationsgränsen och exporterad till nätet.

BILAGA XIII

ENERGIEFFEKTIVITETSKRITERIER FÖR ENERGINÄTREGLERINGAR OCH ELNÄTTARIFFER

1. Nättarifferna ska vara transparenta och icke-diskriminerande, förenliga med artikel 18 i förordning (EU) 2019/943 och kostnadsbaserade i förhållande till de kostnadsbesparingar i näten som uppnåtts genom åtgärder på efterfrågesidan och laststyrning och distribuerad produktion, däribland besparingar från sänkta leveranskostnader eller till följd av nätinvesteringar och en mer optimal nätdrift.

2. Nätreglering och nättariffer ska inte hindra nätoperatörer eller energiåterförsäljare från att ställa till förfogande systemtjänster för laststyrningsåtgärder, efterfrågestyrning och distribuerad produktion på organiserade elmarknader, inbegripet OTC-marknader och elbörser för handel av energi, kapacitet, balanseringstjänster och tilläggstjänster inom alla tidsramar, däribland marknader för terminshandel, dagen före handel och handel under leveransdygnet, i synnerhet

   a) slutkunders överföring av last från högtrafik till lågtrafik, med hänsyn tagen till tillgången på förnybar energi, energi från kraftvärme och distribuerad produktion,

   b) energibesparingar till följd av laststyrning från distribuerade användare genom oberoende aggregatorer,

   c) minskad efterfrågan till följd av energieffektivitetsåtgärder som genomförts av energitjänsteleverantörer, däribland energitjänsteföretag,

   d) anslutning och utleverans från produktionskällor med låga volttal,

   e) anslutning av produktionskällor från en plats som ligger närmare användningen, och

   f) lagring av energi.

3. Nättariffer eller tariffer i detaljistledet får stödja dynamisk prissättning med koppling till efterfrågan från slutkunder, såsom

   a) tidsdifferentierade tariffer,

   b) pris för kritisk högtrafik,

   c) realtidspris, och

   d) högtrafikrabatter.

BILAGA XIV

ENERGIEFFEKTIVITETSKRAV FÖR SYSTEMANSVARIGA FÖR ÖVERFÖRINGSSYSTEM OCH SYSTEMANSVARIGA FÖR DISTRIBUTIONSSYSTEM

Systemansvariga för överföringssystem och systemansvariga för distributionssystem ska

a) fastställa och offentliggöra sina standardregler för fördelningen av kostnader för tekniska anpassningar, till exempel nätanslutningar, nätförstärkningar och ibruktagande av nya nät, förbättrad nätdrift och regler för icke-diskriminerande genomförande av nätkoder, som behövs för att integrera nya producenter som matar in el producerad från högeffektiv kraftvärme i det sammankopplade nätet,

b) till nya producenter av el producerad från högeffektiv kraftvärme som vill ansluta sig till systemet tillhandahålla heltäckande och nödvändig information, däribland

   i) en heltäckande och detaljerad uppskattning av kostnaderna för anslutningen,

   ii) en rimlig och exakt tidtabell för att ta emot och bearbeta begäran om nätanslutning,

   iii) en rimlig indikativ tidtabell för en föreslagen nätanslutning; anslutningsprocessen bör inte ta längre än 24 månader med beaktande av vad som är praktiskt möjligt och icke-diskriminerande,

c) tillhandahålla standardiserade och förenklade rutiner för anslutning av producenter av distribuerad högeffektiv kraftvärme som underlättar nätanslutningen.

Standardreglerna som avses i första stycket led a ska baseras på objektiva, transparenta och icke-diskriminerande kriterier, som tar särskild hänsyn till alla de kostnader och fördelar som förknippas med anslutningen av producenterna till nätet. De kan omfatta olika typer av anslutning.

BILAGA XV

PUNKTER SOM MINST MÅSTE INGÅ I AVTAL OM ENERGIPRESTANDA ELLER I DE ÅTFÖLJANDE ANBUDSSPECIFIKATIONERNA

— Resultat och rekommendationer i analyser och energikartläggningar som genomförts innan avtalet ingicks och som omfattar byggnadens energianvändning i syfte att genomföra åtgärder för förbättrad energieffektivitet.

— En klar och transparent lista över de effektivitetsåtgärder som ska genomföras eller de effektivitetsresultat som ska uppnås.

— Garanterade besparingar som ska uppnås genom att åtgärderna i avtalet genomförs.

— Avtalstiden samt milstolpar, villkor och uppsägningstid.

— En klar och transparent lista över avtalsparternas skyldigheter.

— Referensdatum för att fastställa uppnådda besparingar.

— En klar och transparent lista över steg som ska utföras för att genomföra en åtgärd eller ett åtgärdspaket och, i tillämpliga fall, tillhörande kostnader.

— Ett åtagande att fullt ut genomföra samtliga åtgärder i avtalet och dokumentera alla ändringar under projektet.

— Regler som gäller för införande av likvärdiga krav i utläggande på entreprenad till tredje parter.

— En klar och transparent redogörelse för de finansiella effekterna av projektet och fördelningen av parternas andelar i de uppnådda ekonomiska besparingarna, nämligen tjänsteleverantörens ersättning.

— Klara och transparenta bestämmelser om mätning och verifiering av de garanterade besparingar som uppnåtts, kvalitetskontroller och garantier.

— Bestämmelser som klargör rutinerna för hantering av ändrade ramvillkor som påverkar innehållet i och resultatet av avtalet, nämligen ändrade energipriser och användningsfrekvens för en anläggning.

— Detaljerad information om varje avtalsparts skyldigheter och om sanktioner för överträdelser.

BILAGA XVI

Del A

Upphävt direktiv och en förteckning över ändringar av detta (som det hänvisas till i artikel 39)

Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/27/EU (EUT L 315, 14.11.2012, s. 1)	
Rådets direktiv 2013/12/EU (EUT L 141, 28.5.2013, s. 28)	
Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/844 (EUT L 156, 19.6.2018, s. 75)	endast artikel 2
Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2002 (EUT L 328, 21.12.2018, s. 210)	
Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1999 (EUT L 328, 21.12.2018, s. 1)	endast artikel 54
Europaparlamentets och rådets beslut (EU) 2019/504 (EUT L 85 I, 27.3.2019, s. 66)	endast artikel 1
Kommissionens delegerade förordning (EU) 2019/826 (EUT L 137, 23.5.2019, s. 3)	
Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/944 (EUT L 158, 14.6.2019, s. 125)	endast artikel 70

Del B

Tidsfrister för införlivande med nationell rätt (som det hänvisas till i artikel 39)

Direktiv	Tidsfrist för införlivande
2012/27/EU	5 juni 2014
(EU) 2018/844	10 mars 2020
(EU) 2018/2002	25 juni 2020, med undantag av artikel 1.5–1.10 och punkterna 3 och 4 i bilagan 25 oktober 2020 vad gäller artikel 1.5–1.10 och punkterna 3 och 4 i bilagan
(EU) 2019/944	31 december 2019 vad gäller artikel 70.5 a 25 oktober 2020 vad gäller artikel 70.4 31 december 2020 vad gäller artikel 70.1–70.3, 70.5 b och 70.6

BILAGA XVII

Jämförelsetabell

Direktiv 2012/27/EU	Detta direktiv
Artikel 1	Artikel 1
Artikel 2, inledningen	Artikel 2, inledningen
Artikel 2 punkt 1	Artikel 2 punkt 1
–	Artikel 2 punkterna 2, 3 och 4
Artikel 2 punkt 2	Artikel 2 punkt 5
Artikel 2 punkt 3	Artikel 2 punkt 6
–	Artikel 2 punkt 7
Artikel 2 punkt 4	Artikel 2 punkt 8
Artikel 2 punkt 5	Artikel 2 punkt 9
Artikel 2 punkt 6	Artikel 2 punkt 10
Artikel 2 punkt 7	Artikel 2 punkt 11
Artikel 2 punkt 8	Artikel 2 punkt 12
Artikel 2 punkt 9	–
Artikel 2 punkt 10	Artikel 2 punkt 13
–	Artikel 2 punkterna 14 och 15
Artikel 2 punkt 11	Artikel 2 punkt 16
Artikel 2 punkt 12	Artikel 2 punkt 17
Artikel 2 punkt 13	Artikel 2 punkt 18
Artikel 2 punkt 14	Artikel 2 punkt 19
Artikel 2 punkt 15	Artikel 2 punkt 20
Artikel 2 punkt 16	Artikel 2 punkt 21
Artikel 2 punkt 17	Artikel 2 punkt 22
Artikel 2 punkt 18	Artikel 2 punkt 23
Artikel 2 punkt 19	Artikel 2 punkt 24
Artikel 2 punkt 20	Artikel 2 punkt 25
Artikel 2 punkt 21	Artikel 2 punkt 26
Artikel 2 punkt 22	Artikel 2 punkt 27
Artikel 2 punkt 23	Artikel 2 punkt 28
Artikel 2 punkt 24	Artikel 2 punkt 29
–	Artikel 2 punkt 30
–	Artikel 2 punkt 31
Artikel 2 punkt 25	Artikel 2 punkt 32
Artikel 2 punkt 26	–
Artikel 2 punkt 27	Artikel 2 punkt 33
Artikel 2 punkt 28	Artikel 2 punkt 34
Artikel 2 punkt 29	Artikel 2 punkt 35

Direktiv 2012/27/EU	Detta direktiv
Artikel 2 punkt 30	Artikel 2 punkt 36
Artikel 2 punkt 31	Artikel 2 punkt 37
Artikel 2 punkt 32	Artikel 2 punkt 38
Artikel 2 punkt 33	Artikel 2 punkt 39
Artikel 2 punkt 34	Artikel 2 punkt 40
Artikel 2 punkt 35	Artikel 2 punkt 41
Artikel 2 punkt 36	Artikel 2 punkt 42
Artikel 2 punkt 37	Artikel 2 punkt 43
Artikel 2 punkt 38	Artikel 2 punkt 44
Artikel 2 punkt 39	Artikel 2 punkt 45
Artikel 2 punkt 40	–
Artikel 2 punkt 41	Artikel 2 punkt 46
Artikel 2 punkt 42	Artikel 2 punkt 47
Artikel 2 punkt 43	Artikel 2 punkt 48
–	Artikel 2 punkt 49
Artikel 2 punkt 44	Artikel 2 punkt 50
Artikel 2 punkt 45	Artikel 2 punkt 51
–	Artikel 2 punkterna 52, 53, 54, 55 och 56
–	Artikel 3
–	Artikel 4.1
Artikel 3.1 första stycket	Artikel 4.2 första stycket Artikel 4.2 andra stycket
Artikel 3.1 andra stycket, inledningen	Artikel 4.3 första stycket, inledningen
Artikel 3.1 andra stycket leden a och b	Artikel 4.3 första stycket leden a och b
Artikel 3.1 andra stycket led c	–
Artikel 3.1 andra stycket led d	Artikel 4.3 första stycket led c
Artikel 3.1 tredje stycket, inledningen	–
–	Artikel 4.3 första stycket led d, inledningen
–	Artikel 4.3 första stycket led d i, d ii och d iii
Artikel 3.1 tredje stycket led a	Artikel 4.3 första stycket led d iv
–	Artikel 4.3 första stycket led e, inledningen
Artikel 3.1 tredje stycket led b	Artikel 4.3 första stycket led e i

Direktiv 2012/27/EU	Detta direktiv
Artikel 3.1 tredje stycket led c	Artikel 4.3 första stycket led e ii
Artikel 3.1 tredje stycket led d	Artikel 4.3 första stycket led e iii
Artikel 3.1 tredje stycket led e	–
–	Artikel 4.3 första stycket led e iv
Artikel 3.2 och 3.3	–
Artikel 3.4	Artikel 35.6
Artikel 3.5 och 3.6	–
–	Artikel 4.4
–	Artikel 4.5
	Artikel 4.6
	Artikel 4.7
–	Artikel 5
Artikel 5.1 första stycket	Artikel 6.1 första stycket
Artikel 5.1 andra stycket	Artikel 6.1 femte stycket
–	Artikel 6.1 andra och tredje styckena
Artikel 5.1 tredje stycket	Artikel 6.1 fjärde stycket
Artikel 5.1 fjärde och femte styckena	–
Artikel 5.2	Artikel 6.2
–	Artikel 6.2 andra stycket
Artikel 5.3	Artikel 6.3
Artikel 5.4	Artikel 6.4
Artikel 5.5	Artikel 6.5
Artikel 5.5 första stycket led b	Artikel 6.5 andra stycket led c
–	Artikel 6.5 andra stycket led b
Artikel 5.6	Artikel 6.6
–	Artikel 6.6 andra stycket led a
Artikel 5.6 andra stycket	Artikel 6.6 andra stycket led b
Artikel 5.6 tredje stycket	Artikel 6.6 tredje stycket
Artikel 5.7	–
Artikel 6.1 första stycket	Artikel 7.1 första stycket
Artikel 6.1 andra stycket	Artikel 7.1 första stycket
	Artikel 7.1 andra stycket
	–
Artikel 6.2, 6.3 och 6.4	Artikel 7.2, 7.3 och 7.4
–	Artikel 7.5, 7.6, 7.7 och 7.8
–	
Artikel 7.1 inledningen, leden a och b	Artikel 8.1, inledningen, leden a och b

Direktiv 2012/27/EU	Detta direktiv
–	Artikel 8.1 led c
Artikel 7.1 andra stycket	Artikel 8.5
Artikel 7.1 tredje stycket	Artikel 8.1 femte stycket
Artikel 7.1 fjärde stycket	Artikel 8.1 fjärde stycket
–	Artikel 8.3 och 8.4
Artikel 7.2	Artikel 8.6
Artikel 7.3	Artikel 8.7
Artikel 7.4	Artikel 8.8
Artikel 7.5	Artikel 8.9
Artikel 7.6	Artikel 8.10
Artikel 7.7	–
Artikel 7.8	–
Artikel 7.9	–
Artikel 7.10	Artikel 8.2
Artikel 7.11	–
	Artikel 8.11, 8.12 och 8.13
Artikel 7.12	Artikel 8.14
Artikel 7a.1	Artikel 9.1
Artikel 7a.2	Artikel 9.3
Artikel 7a.3	Artikel 9.4
–	Artikel 9.2
–	Artikel 9.5, 9.6 och 9.7
Artikel 7a.4 och 7a.5	Artikel 9.8 och 9.9
–	Artikel 9.10
Artikel 7a.6 och 7a.7	Artikel 9.11 och 9.12
Artikel 7b.1 och 7b.2	Artikel 10.1 och 10.2
–	Artikel 10.3 och 10.4
–	Artikel 11.1 och 11.2
–	Artikel 11.3 och 11.4
Artikel 8.1 och 8.2	Artikel 11.5, 11.6 och 11.7
Artikel 8.3 och 8.4	–
–	Artikel 11.8
Artikel 8.5	Artikel 11.9
–	Artikel 11.10
Artikel 8.6	Artikel 11.11
Artikel 8.7	Artikel 11.12
–	Artikel 12

Direktiv 2012/27/EU	Detta direktiv
Artikel 9	Artikel 13
Artikel 9a	Artikel 14
Artikel 9b	Artikel 15
Artikel 9c	Artikel 16
Artikel 10	Artikel 17
Artikel 10a	Artikel 18
Artikel 11	Artikel 19
Artikel 12	Artikel 20
–	Artikel 21
–	Artikel 22.1
Artikel 12.1	Artikel 22.2
Artikel 12.2, inledningen och led a i–a v	Artikel 22.2 andra stycket leden a–g Artikel 22.2 andra stycket led h
Artikel 12.2 led b	Artikel 22.3 tredje stycket
–	Artikel 22.3 tredje stycket led a och b
Artikel 12.2 led b i och b ii	Artikel 22.3 tredje stycket led c och d
–	Artikel 22.3 tredje stycket led e
–	Artikel 22.4–22.9
–	Artikel 23
–	Artikel 24
Artikel 13	Artikel 32
Artikel 14.1	Artikel 25.1
–	Artikel 25.2
Artikel 14.2	Artikel 25.5
Artikel 14.3	Artikel 25.3 första stycket
–	Artikel 25.3 andra stycket
Artikel 14.4	Artikel 25.4
–	Artikel 25.6
–	Artikel 26.1, 26.2, 26.3, 26.4. 26.5 och 26.6
Artikel 14.5, inledningen och led a	Artikel 26.7, inledningen och led a
Artikel 14.5 leden b, c och d	–
–	Artikel 26.7 leden b, c och d och andra stycket
Artikel 14.5 andra och tredje styckena	Artikel 26.7 tredje och fjärde styckena
Artikel 14.6 led a	Artikel 26.8 led a

Direktiv 2012/27/EU	Detta direktiv
Artikel 14.6 led b	–
Artikel 14.6 led c	Artikel 26.8 led b
–	Artikel 26.8 led c
Artikel 14.6 andra och tredje styckena	Artikel 26.8 andra och tredje styckena
Artikel 14.7, 14.8 och 14.9	Artikel 26.9, 26.10 och 26.11
–	Artikel 26.12
Artikel 14.10 och 14.11	Artikel 26.13 och 26.14
Artikel 15.1 andra stycket	Artikel 27.1
Artikel 15.1 andra och tredje styckena	–
–	Artikel 27.2, 27.3 och 27.4
Artikel 15.1 fjärde stycket	Artikel 27.5
Artikel 15.2 och 15.2a	–
Artikel 15.3, 15.4 och 15.5 första stycket	Artikel 27.6, 27.7 och 27.8
Artikel 15.5 andra stycket	–
Artikel 15.6 första stycket	–
Artikel 15.6 andra stycket	Artikel 27.9
Artikel 15.7	Artikel 27.10
Artikel 15.9 första stycket	Artikel 27.11
Artikel 15.9 andra stycket	–
Artikel 16.1 och 16.2	–
–	Artikel 28.1, 28.2, 28.3 och 28.5
Artikel 16.3	Artikel 28.4
Artikel 17.1 första stycket	–
Artikel 17.1 andra stycket	Artikel 30.3
Artikel 17.2	Artikel 22.7
Artikel 17.3	–
Artikel 17.4	–
Artikel 17.5	Artikel 22.10
Artikel 18.1, inledningen	Artikel 29.1, inledningen
Artikel 18.1 led a i och a ii	Artikel 29.1 leden a och b
–	Artikel 29.1 leden c och d
Artikel 18.1 led b	Artikel 29.2
Artikel 18.1 led c	Artikel 29.3
–	Artikel 29.4
Artikel 18.1 led d i och d ii	Artikel 29.5 leden a och b

Direktiv 2012/27/EU	Detta direktiv
–	Artikel 29.5 led c
Artikel 18.2 leden a och b	Artikel 29.6 leden a och b
Artikel 18.2 leden c och d	–
–	Artikel 29.6 led c
–	Artikel 29.7
Artikel 18.3	Artikel 29.8
Artikel 19.1 led a	Artikel 22.5 första stycket
Artikel 19.1 led b	Artikel 7.7 första stycket
Artikel 19.1 andra stycket	Artikel 22.9 andra stycket
Artikel 19.2	–
Artikel 20.1 och 20.2	Artikel 30.1 och 30.2
–	Artikel 30.3, 30.4 och 30.5
Artikel 20.3, 20.3a, 20.3b och 20.3c	Artikel 30.6, 30.7, 30.8 och 30.9
Artikel 20.3d	Artikel 30.10 första stycket
–	Artikel 30.10 andra stycket
Artikel 20.4, 20.5, 20.6 och 20.7	Artikel 30.11, 30.13, 30.14 och 30.15
–	Artikel 30.12
–	Artikel 30.16
–	Artikel 30.17 och 30.18
Artikel 21	Artikel 31.1
Bilaga IV, fotnot 3	Artikel 31.2, 31.3 och 31.4
–	Artikel 31.5
Bilaga IV, fotnot 3	Artikel 31.6 och 31.7
Artikel 22.1 och 22.2	Artikel 33.1 och 33.2
–	Artikel 33.3
Artikel 23	Artikel 34
Artikel 24.4a, 24.5 och 24.6	Artikel 35.1, 35.2 och 35.3
Artikel 24.7, 24.8, 24.9, 24.10 och 24.12	–
Artikel 24.13 och 24.14	Artikel 35.4 och 35.5
Artikel 24.15, inledningen	Artikel 35.7, inledningen
Artikel 24.15 led a	–
Artikel 24.15 led b	Artikel 35.7 led a
–	Artikel 35.7 leden b, c, d, e, f, g och h
–	Artikel 35.7 andra stycket
Artikel 24.8	Artikel 35.7 tredje stycket
Artikel 25	–
Artikel 26	–

Direktiv 2012/27/EU	Detta direktiv
Artikel 28	Artikel 36
–	Artikel 37
Artikel 27 första punkten	Artikel 38 första punkten
Artikel 27 andra punkten	–
Artikel 27 tredje punkten	Artikel 38 andra punkten
Artikel 28.1 första stycket	Artikel 36.1 första stycket
Artikel 28.1 andra stycket	–
Artikel 28.1 tredje och fjärde styckena	Artikel 36.1 andra stycket
Artikel 28.2	Artikel 36.2
Artikel 29	Artikel 39
–	Artikel 39 andra stycket
–	Artikel 39 tredje stycket
Artikel 30	Artikel 40
–	Bilaga I
Bilaga I	Bilaga II
Bilaga II	Bilaga III
Bilaga III	Bilaga IV
Bilaga IV	–
Bilaga V	Bilaga V
Bilaga VI	Bilaga VI
–	Bilaga VII
Bilaga VII	Bilaga VIII
Bilaga VIIa	Bilaga IX
Bilaga VIII	Bilaga X
Bilaga IX	Bilaga XI
Bilaga X	Bilaga XII
Bilaga XI	Bilaga XIII
Bilaga XII	Bilaga XIV
Bilaga XIII	Bilaga XV
Bilaga XV	–
–	Bilaga XVI
–	Bilaga XVII

Sammanfattning av promemorian Genomförande av delar av det omarbetade energieffektivitetsdirektivet

I promemorian lämnas förslag som huvudsakligen syftar till att genomföra delar av EU:s omarbetade energieffektivitetsdirektiv.

Det föreslås en ny lag som ersätter den nuvarande lagen om energikartläggning i stora företag. Företag med en genomsnittlig årlig energianvändning som överstiger 85 terajoule blir som huvudregel skyldiga att ha ett energiledningssystem. Företag med energiledningssystem ska låta genomföra energikartläggningar med de intervall som är relevanta inom systemet. Företag som har en genomsnittlig årlig energianvändning som överstiger 10 terajoule ska göra energikartläggningar vart fjärde år. Sådana företag ska också upprätta handlingsplaner baserade på förslag och rekommendationer från energikartläggningarna. Handlingsplanen ska offentliggöras i företagets årsredovisning. Företag som omfattas av miljöledningssystem eller har ingått avtal om energiprestanda kan under vissa förutsättningar undantas från kraven.

I promemorian föreslås också att fler anläggningar än tidigare ska göra kostnads-nyttoanalyser vid nybyggnation eller omfattande om-byggnation. Skyldigheten utvidgas till att omfatta även anläggningar för produktion av endast värme, tjänsteanläggningar och datacenter. Dessutom föreslås en skyldighet för nya och ombyggda datacenter att utnyttja spillvärme eller vidta åtgärder för att säkerställa återvinning av spillvärme, om det är tekniskt och ekonomiskt genomförbart.

Det föreslås nya bestämmelser om avtalsenliga rättigheter för fjärrvärme- och fjärrkylekunder samt om krav på viss information till lägenhetsinnehavare som använder fjärrvärme.

Det föreslås också bestämmelser om effektiva fjärrvärme- och fjärrkylesystem. Ett fjärrvärme- eller fjärrkyleföretag vars fjärrvärme- eller fjärrkylesystem inte uppfyller kriterierna för att klassas som effektivt föreslås vara skyldigt att upprätta en plan med åtgärder för att systemet ska bli effektivt.

I promemorian föreslås också att alla som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd som omfattas av kraven i miljöbalken i första hand ska använda fossilfria energikällor, i stället för som nu förnybara energikällor.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2026.

Förslag till lag om energiledningssystem och energikartläggningar i företag

Härigenom föreskrivs[1] följande.

Lagens innehåll

1 § I denna lag finns bestämmelser om energiledningssystem och energikartläggningar för att främja förbättrad energieffektivitet i företag med hög energianvändning.

Ord och uttryck

2 § I denna lag betyder

1. avtal *om energiprestanda*: ett avtal om en energieffektiviseringsåtgärd som verifieras och övervakas under avtalsperioden, som innebär att byggentreprenaden, leveranserna eller tjänsterna i åtgärden betalas i förhållande till en avtalad nivå av förbättrad energieffektivitet eller annat energiprestandakriterium,
2. *energieffektivitet*: förhållandet mellan vilken nivå av prestanda, tjänster, varor eller energi som kan tas ut och insatsen av energi,
3. *energikartläggning*: ett systematiskt förfarande i syfte att
   a) få kunskap om energianvändningen i en viss verksamhet,
   b) fastställa kostnadseffektiva energibesparande åtgärder,
   c) kartlägga vilken potential som finns för kostnadseffektiv användning eller produktion av bränslen, el, kyla eller värme från förnybara energikällor, och
   d) rapportera om resultaten,
4. *energiledningssystem*: beståndsdelar i en strategi som anger mål för energieffektivitet och en plan för att nå det målet, och som bland annat utgörs av övervakning av faktisk energianvändning, åtgärder för att öka energieffektiviteten och mätning av de framsteg som görs,
5. *förbättrad energieffektivitet*: en ökning av energieffektiviteten som ett resultat av tekniska, beteendemässiga eller ekonomiska förändringar,
6. *företag*: en juridisk person som bedriver ekonomisk verksamhet och som är skyldig att upprätta en årsredovisning enligt 6 kap. 1 § bokföringslagen (1999:1078).

Skyldighet att ha ett energiledningssystem

3 § Ett företag vars genomsnittliga årliga energianvändning de tre senaste åren översteg 85 terajoule ska ha ett energiledningssystem som är certifierat av ett oberoende organ i enlighet med relevanta europeiska eller internationella standarder.

[1] Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/1791 av den 13 september 2023 om energieffektivitet och om ändring av förordning (EU) 2023/955, i den ursprungliga lydelsen.

Energiledningssystemet ska vara infört senast två år från det att företagets genomsnittliga årliga energianvändning översteg gränsvärdet.

4 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om kravet på certifiering enligt 3 § och om krav på kompetens hos organ som ackrediteras för sådan certifiering.

Skyldighet att göra energikartläggningar

5 § Ett företag vars genomsnittliga årliga energianvändning de tre senaste åren översteg 10 terajoule ska minst vart fjärde år göra en energikartläggning.

Energikartläggningen ska göras senast ett år från det att företagets genomsnittliga årliga energianvändning de tre senaste åren översteg 10 terajoule och därefter minst vart fjärde år så länge den genomsnittliga årliga energianvändningen de tre senaste åren överstiger 10 terajoule.

Ett företag som omfattas av ett energiledningssystem som uppfyller kraven i 3 § och i föreskrifter som meddelats med stöd av 4 § ska göra energikartläggningen med de intervall som gäller enligt energiledningssystemet.

6 § Resultatet av energikartläggningen ska redovisas i en rapport. Rapporten ska innehålla rekommendationer som baseras på energikartläggningen.

7 § Ett företag som avses i 5 § första stycket ska upprätta en handlingsplan baserad på rekommendationerna från energikartläggningen. Handlingsplanen ska lämnas till företagets ledning.

8 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. krav på kompetens och oberoende hos den som gör en energikartläggning,
2. hur en energikartläggning ska göras och vilka uppgifter som ska redovisas i den rapport från kartläggningen som avses i 6 §,
3. vilka uppgifter som ska redovisas i den handlingsplan som avses i 7 §, och
4. att företag som omfattas av skyldigheten att göra en energikartläggning ska spara handlingsplanen och uppgifter från kartläggningen.

Undantag

9 § Ett företag som har ett miljöledningssystem behöver inte ha ett energiledningssystem enligt 3 § eller göra en energikartläggning enligt 5 § första stycket, om

1. miljöledningssystemet har certifierats av ett oberoende organ i enlighet med europeiska eller internationella standarder, och
2. det inom miljöledningssystemet görs en energikartläggning som uppfyller kraven i föreskrifter som har meddelats med stöd av 8 §.

10 § Ett företag behöver inte upprätta en sådan rapport som avses i 6 § eller en sådan handlingsplan som avses i 7 § om företaget genomför energikartläggningar enligt 5 § tredje stycket eller enligt 9 § 2.

11 § Ett företag som har ingått ett avtal om energiprestanda behöver inte
1. ha ett energiledningssystem enligt 3 §, om avtalet omfattar samma delar av företagets verksamhet som ett energiledningssystem hade omfattat, eller
2. genomföra energikartläggningar enligt 5 §.

12 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om
1. kravet på certifiering enligt 9 § 1 och om krav på kompetens hos organ som ackrediteras för sådan certifiering, och
2. vilka krav ett sådant avtal om energiprestanda som avses i 11 § ska uppfylla.

Uppgifter om faktisk energianvändning och om effekten av eventuella energieffektiviseringsåtgärder

13 § Ett företag vars genomsnittliga årliga energianvändning de tre senaste åren har överstigit 10 terajoule ska varje år lämna uppgifter till tillsynsmyndigheten om
1. den faktiska energianvändningen under det föregående kalenderåret,
2. effekten av eventuella energieffektiviseringsåtgärder, och
3. vilken näringsgren företaget verkar inom.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om vilka uppgifter som ska lämnas.

Anmälningsskyldighet

14 § Ett företag vars genomsnittliga årliga energianvändning de senaste tre åren överstiger de gränser som anges i 3 och 5 §§ ska anmäla det till tillsynsmyndigheten.

Ett anmält företag vars genomsnittliga årliga energianvändning de senaste tre åren sjunker under de gränser som anges i 3 och 5 §§ ska anmäla det till tillsynsmyndigheten.

Tillsyn

15 § Den myndighet som regeringen bestämmer utövar tillsyn över att denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen följs.

16 § Ett företag vars genomsnittliga årliga energianvändning överstiger de gränser som anges i 3 och 5 §§ ska på begäran av tillsynsmyndigheten lämna de upplysningar och de handlingar som myndigheten behöver för tillsynen och för uppföljning och utvärdering.

17 § Tillsynsmyndigheten får besluta de förelägganden som behövs för att denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till den ska följas.

Ett föreläggande får förenas med vite.

Överklagande

1 § Beslut om förelägganden enligt 17 § får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2026.

2. Genom lagen upphävs lagen (2014:266) om energikartläggning i stora företag.

3. Den upphävda lagen gäller fortfarande för energikartläggningar som har påbörjats eller skulle ha påbörjats innan ikraftträdandet.

4. En energikartläggning som ett företag har gjort enligt den upphävda lagen ska vid tillämpningen av 5 § anses vara en energikartläggning enligt den paragrafen. En energikartläggning enligt den upphävda lagen som har omfattat en koncern ska anses vara gjord i alla bolag i den koncernen.

Förslag till lag om ändring i miljöbalken

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 5 § miljöbalken ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
2 kap.	
5 §[1]	
Alla som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd ska hushålla med råvaror och energi samt utnyttja möjligheterna att 1. minska mängden avfall, 2. minska mängden skadliga ämnen i material och produkter, 3. minska de negativa effekterna av avfall, och 4. återvinna avfall.	
I första hand ska *förnybara* energikällor användas.	I första hand ska *fossilfria* energikällor användas.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2026.

[1] Senaste lydelse 2016:782.

Förslag till lag om ändring i sparbankslagen (1987:619)

Härigenom föreskrivs att 4 a kap. 13 § sparbankslagen (1987:619) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*

4 a kap.

13 §[1]

Revisionsberättelsen ska innehålla ett uttalande om huruvida årsredovisningen har upprättats i överensstämmelse med lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag. I uttalandet ska det särskilt anges

1. om årsredovisningen ger en rättvisande bild av bankens resultat och ställning, och
2. om förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Om årsredovisningen inte innehåller sådana upplysningar som ska lämnas enligt lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag, ska revisorerna ange detta och, om det är möjligt, lämna behövliga upplysningar i sin berättelse.

Det som sägs i första och andra styckena gäller inte i fråga om de uppgifter som avses i 6 kap. 1 b § lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag. Revisionsberättelsen ska i stället innehålla ett uttalande om huruvida sådana uppgifter finns med i årsredovisningen eller inte.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2026.

[1] Senaste lydelse 2024:351.

Förslag till lag om ändring i stiftelselagen (1994:1220)

Härigenom föreskrivs att det i stiftelselagen (1994:1220) ska införas en ny paragraf, 4 kap. 11 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	4 kap.
	11 a §
	Det som sägs i 11 § andra stycket gäller inte i fråga om de uppgifter som avses i 6 kap. 1 c § första stycket årsredovisningslagen (1995:1554). Revisionsberättelsen ska i stället innehålla ett uttalande om huruvida sådana uppgifter finns med i årsredovisningen eller inte.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2026.

Förslag till lag om ändring i årsredovisningslagen (1995:1554)

Härigenom föreskrivs[1] att det i årsredovisningslagen (1995:1554) ska införas en ny paragraf, 6 kap. 1 c §, av följande lydelse.

6 kap.

1 c §

I ett företag som ska göra en energikartläggning enligt 5 § lagen (2025:000) om energiledningssystem och energikartläggningar i företag ska förvaltningsberättelsen även innehålla

1. den handlingsplan som avses i 7 § den lagen,

2. en redogörelse för rekommendationerna från den senaste energikartläggning som företaget har gjort, och

3. en redogörelse för i vilken takt som de rekommendationer som avses i 2 genomförs.

Kravet i första stycket gäller inte ett företag som gör energikartläggningar inom ramen för ett energi- eller miljöledningssystem som uppfyller kraven i lagen om energiledningssystem och energikartläggningar i företag.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2026.
2. Lagen ska tillämpas första gången för det räkenskapsår som inleds närmast efter utgången av 2026.

[1] Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/1791 av den 13 september 2023 om energieffektivitet och om ändring av förordning (EU) 2023/955, i den ursprungliga lydelsen.

Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag

Härigenom föreskrivs[1] i fråga om lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag

dels att 6 kap. 2 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 6 kap. 1 b §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	6 kap.
	1 b § *Kreditinstitut och värde-pappersbolag som ska göra en energikartläggning enligt 5 § lagen (2025:000) om energiledningssystem och energikartläggningar i företag ska även tillämpa 6 kap. 1 c § årsredovisningslagen (1995:1554) om förvaltningsberättelsens innehåll.*
2 §[2]	
Utöver vad som följer av *1 §* ska följande upplysningar lämnas i förvaltningsberättelsen:	Utöver vad som följer av *1 och 1 b §§* ska följande upplysningar lämnas i förvaltningsberättelsen:

1. En medlemsbank ska ange summorna av insatsbelopp som ska återbetalas under nästa räkenskapsår enligt 10 kap. 11, 12, 16 och 17 §§ lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar.

2. I ett förslag till dispositioner enligt 6 kap. 2 § första meningen årsredovisningslagen (1995:1554) ska styrelsen ange de överväganden som gjorts med hänsyn till tillämpliga bestämmelser om kapitalskydd enligt rörelselagarna för kreditinstitut och värdepappersbolag.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2026.

2. Lagen ska tillämpas första gången för det räkenskapsår som inleds närmast efter utgången av 2026.

[1] Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/1791 av den 13 september 2023 om energieffektivitet och om ändring av förordning (EU) 2023/955, i den ursprungliga lydelsen.

[2] Senaste lydelse 2020:667.

Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag

Härigenom föreskrivs[1] i fråga om lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag

dels att 6 kap. 2 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 6 kap. 1 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	6 kap.
	1 a §
	Ett försäkringsföretag som ska göra en energikartläggning enligt 5 § lagen (2025:000) om energiledningssystem och energikartläggningar i företag ska även tillämpa 6 kap. 1 c § årsredovisningslagen (1995:1554) om förvaltningsberättelsens innehåll.
	2 §
Utöver vad som följer av *1 § skall* i förvaltningsberättelsen upplysningar lämnas om	Utöver vad som följer av *1 och 1 a §§ ska* i förvaltningsberättelsen upplysningar lämnas om

1. skade- respektive livförsäkringsrörelsens tekniska resultat för vart och ett av de fem senaste räkenskapsåren, och
2. företagets konsolidering med avseende på kapitalstyrka vid utgången av vart och ett av de fem senaste räkenskapsåren.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2026.
2. Lagen ska tillämpas första gången för det räkenskapsår som inleds närmast efter utgången av 2026.

[1] Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/1791 av den 13 september 2023 om energieffektivitet och om ändring av förordning (EU) 2023/955, i den ursprungliga lydelsen.

Förslag till lag om ändring i revisionslagen (1999:1079)

Härigenom föreskrivs att 28 § revisionslagen (1999:1079) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*

28 §[1]

Revisionsberättelsen ska innehålla ett uttalande om huruvida årsredovisningen har upprättats i överensstämmelse med tillämplig lag om årsredovisning. I uttalandet ska det särskilt anges

1. om årsredovisningen ger en rättvisande bild av företagets resultat och ställning, och
2. om förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Om det i årsredovisningen inte har lämnats sådana upplysningar som ska lämnas enligt tillämplig lag om årsredovisning, ska revisorn ange detta och, om det kan ske, lämna behövliga upplysningar i sin berättelse.

Det som sägs i första och andra styckena gäller inte i fråga om de uppgifter som avses i 6 kap. 1 c § första stycket årsredovisningslagen (1995:1554). Revisionsberättelsen ska i stället innehålla ett uttalande om huruvida sådana uppgifter finns med i årsredovisningen eller inte.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2026.

[1] Senaste lydelse 2024:354.

Förslag till lag om ändring i aktiebolagslagen (2005:551)

Härigenom föreskrivs i fråga om aktiebolagslagen (2005:551)[1]
dels att 9 kap. 31 a § ska betecknas 31 b §,
dels att 9 kap. 35 a och 38 §§ ska ha följande lydelse,
dels att det ska föras in en ny paragraf, 9 kap. 31 a § av följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	9 kap.
	31 a § *Det som sägs i 31 § första och andra styckena gäller inte i fråga om de uppgifter som avses i 6 kap. 1 c § första stycket årsredovisningslagen (1995:1554). Revisionsberättelsen ska i stället innehålla ett uttalande om huruvida sådana uppgifter finns med i årsredovisningen eller inte.*
35 a §[2]	
Utöver vad som följer av *31 a* och 33 §§ får revisionsberättelsen inte innehålla någon försäkran om bolagets framtida lönsamhet eller om hur effektivt och ändamålsenligt styrelsen eller den verkställande direktören har drivit eller kommer att driva verksamheten.	Utöver vad som följer av *31 b* och 33 §§ får revisionsberättelsen inte innehålla någon försäkran om bolagets framtida lönsamhet eller om hur effektivt och ändamålsenligt styrelsen eller den verkställande direktören har drivit eller kommer att driva verksamheten.
38 §[3]	
I fråga om koncernrevisionsberättelsen gäller 28 § första stycket om tidpunkten för lämnande av revisionsberättelsen, 28 a § första stycket första meningen och andra stycket om gemensam revisionsberättelse samt 29 § första stycket 2 och 4 och andra stycket, 30 §, 31 § första och andra styckena, *31 a* §, 32 § första stycket 1 och 35–36 §§ om revisionsberättelsens innehåll.	I fråga om koncernrevisionsberättelsen gäller 28 § första stycket om tidpunkten för lämnande av revisionsberättelsen, 28 a § första stycket första meningen och andra stycket om gemensam revisionsberättelse samt 29 § första stycket 2 och 4 och andra stycket, 30 §, 31 § första och andra styckena, *31 b* §, 32 § första stycket 1 och 35–36 §§ om revisionsberättelsens innehåll.

[1] Senaste lydelse av 31 a § 2016:431.
[2] Senaste lydelse 2016:431.
[3] Senaste lydelse 2024:350.

Koncernrevisionsberättelsens inledning ska innehålla uppgifter om moderbolagets företagsnamn och organisationsnummer samt om vilket eller vilka normsystem för koncernredovisning som moderbolaget har tillämpat.

På koncernredovisningen ska revisorn göra en hänvisning till koncernrevisionsberättelsen. Om revisorn anser att koncernbalansräkningen eller koncernresultaträkningen inte bör fastställas, ska också detta antecknas på koncernredovisningen. Om moderbolaget har fler än en revisor, gäller detta samtliga revisorer.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2026

Förslag till lag om ändring i fjärrvärmelagen (2008:263)

Härigenom föreskrivs[1] i fråga om fjärrvärmelagen (2008:263)[2]

dels att 5 b § ska upphöra att gälla,

dels att 5, 5 a, 6, 18, 27, 28, 30, och 52 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas fem nya paragrafer, 4 a, 4 b, 6 e, 6 f och 36 a §§, och närmast före 4 a, 5 a, 6 f och 36 a §§ nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	Effektiva fjärrvärmesystem
	4 a § *Ett fjärrvärmeföretag vars fjärrvärmesystem inte är effektivt ska upprätta en plan för hur fjärrvärmesystemet kan bli effektivt som ska godkännas av tillsynsmyndigheten. Planen ska lämnas till tillsynsmyndigheten senast ett år efter det att fjärrvärmesystemet inte uppfyllde kraven för att vara effektivt och därefter vart femte år så länge som fjärrvärmesystemet inte är effektivt.*
	4 b § *Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om* *1. vad som är ett effektivt fjärrvärmesystem,* *2. innehållet i planen för hur fjärrvärmesystemet kan bli effektivt, och* *3. undantag från kravet på att upprätta en plan.*

[1] Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/1791 av den 13 september 2023 om energieffektivitet och om ändring av förordning (EU) 2023/955, i den ursprungliga lydelsen.

[2] Senaste lydelse av 5 b § 2022:334.

5 §

Ett fjärrvärmeföretag ska se till att uppgifter om fjärrvärmeföretagets priser för fjärrvärme och för en anslutning till fjärrvärmeverksamheten samt om hur ett pris bestäms finns enkelt tillgängliga för fjärrvärmekunder och allmänhet. Om skilda priser gäller för olika kategorier av fjärrvärmekunder har fjärrvärmeföretaget samma skyldighet i fråga om uppgifter om grunderna för indelningen av fjärrvärmekunder i olika kategorier.

Prisinformationen ska vara korrekt och tydlig.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om skyldigheten att lämna prisinformation till allmänheten enligt första och andra styckena.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om att fjärrvärmeföretag ska vara skyldiga att lämna information som är till nytta för fjärrvärmekunder och allmänheten på sina webbplatser eller på något annat sätt.

Rutiner för hantering av klagomål

5 a §[3]

Ett fjärrvärmeföretag ska *se till att information om energiprestanda och andelen förnybar energi i företagets fjärrvärmesystem på ett enkelt sätt finns tillgänglig för var och en.*

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om *skyldigheten att lämna information enligt första stycket.*

Ett fjärrvärmeföretag ska *ha rutiner för att hantera klagomål från fjärrvärmekunder på ett snabbt, enkelt och rättvist sätt. Det gäller också klagomål från lägenhetsinnehavare vars lägenheter försörjs med fjärrvärme från fjärrvärmeföretaget, men som inte har ingått ett avtal om fjärrvärme med fjärrvärmeföretaget.*

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om *rutiner för klagomålshantering.*

[3] Senaste lydelse 2022:334.

6 §[4]	
Ett avtal om fjärrvärme ska innehålla uppgifter om	
	1. fjärrvärmeföretagets namn, adress, telefonnummer och webbplats,
1. fjärrvärmeföretagets åtagande gentemot fjärrvärmekunden,	*2. vilka varor och tjänster som avtalet omfattar,*
2. priset för fjärrvärmen och hur det bestäms,	*3.* priset för fjärrvärmen och hur det bestäms,
3. var fjärrvärmekunden kan *finna* information om fjärrvärmeföretagets priser för fjärrvärme,	*4.* var fjärrvärmekunden kan *hitta* information om fjärrvärmeföretagets priser för fjärrvärme *och de tjänster som fjärrvärmeföretaget erbjuder,*
4. den tid som avtalet löper,	*5.* den tid som avtalet löper *på*,
5. i fråga om avtal som löper under en viss tid, vad som gäller med avseende på förlängning av avtalet,	*6. vad som gäller i fråga om förlängning av ett avtal som löper under en viss tid,*
6. mätning av mängden levererad värmeenergi och rapportering av mätresultaten till kunden samt fakturering av kunden,	*7.* mätning av mängden levererad värmeenergi och rapportering av mätresultaten till kunden samt fakturering av kunden,
7. huruvida avtalet tillåter fjärrvärmeföretaget att göra en ensidig ändring av ett avtalsvillkor och om förutsättningarna för att fjärrvärmeföretaget ska få göra en sådan ändring,	*8.* huruvida avtalet tillåter fjärrvärmeföretaget att göra en ensidig ändring av ett avtalsvillkor och om förutsättningarna för att fjärrvärmeföretaget ska få göra en sådan ändring,
8. villkoren för uppsägning av avtalet,	*9.* villkoren för uppsägning av avtalet *och eventuella avgifter som ska betalas i samband med uppsägning,*
9. fjärrvärmeföretagets ersättningsansvar om det inte uppfyller avtalet,	*10.* fjärrvärmeföretagets ersättningsansvar om det inte uppfyller avtalet,
10. vem som svarar för kostnader för en återställning efter	*11.* vem som svarar för kostnader för en återställning efter
a) en anslutning till fjärrvärmeverksamheten,	
b) ett underhåll av rörledningarna, eller	
c) ett borttagande av anslutningen,	
11. möjligheten att begära förhandling och att ansöka om medling enligt denna lag*, och*	*12.* möjligheten att begära förhandling och att ansöka om medling enligt denna lag,
	13. hur tvistlösning utanför domstol inleds,
12. när avtalet ingås med en konsument, hur fjärrvärmeföretaget	*14.* hur fjärrvärmeföretaget på sin webbplats eller på något annat

[4] Senaste lydelse 2022:334.

på sin webbplats eller på något annat sätt tillhandahåller den information som *avses i 5 b och 6 c §§.*

sätt tillhandahåller den information som *fjärrvärmeföretaget är skyldigt att lämna enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 5 och 6 c §§, och*

15. var fjärrvärmekunden kan hitta information om konsumenträttigheter.

Fjärrvärmeföretaget ska lämna information om avtalsvillkoren till fjärrvärmekunden innan avtalet ingås, även i de fall avtalet ingås genom en mellanhand.

6 e §

När ett avtal om fjärrvärme har ingåtts ska fjärrvärmeföretaget snarast möjligt till fjärrvärmekunden lämna

1. en kortfattad och lättillgänglig sammanfattning av de viktigaste avtalsvillkoren, och

2. en kopia av avtalet.

Ett fjärrvärmeföretag ska ge en fjärrvärmekund med funktionsnedsättning all relevant information om avtalet i tillgängliga format.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om vilka uppgifter som ska lämnas.

Betalningssätt

6 f §

Fjärrvärmeföretag ska erbjuda flera betalningssätt vid fakturering och får inte missgynna en fjärrvärmekund på grund av det betalningssätt som denne har valt.

De avgifter som tas ut för ett visst betalningssätt eller för ett system för förskottsbetalning får inte överstiga betalningsmottagarens kostnader för tillhandahållandet av betalningssättet eller systemet.

18 §

Om fjärrvärmeföretaget gör en ändring av avtalsvillkoren, ska

Ett fjärrvärmeföretag som avser att ändra avtalsvillkoren ska *skrift-*

fjärrvärmekunden *skriftligen underrättas* om ändringen senast två månader före den dag de ändrade villkoren ska börja gälla.	*ligen underrätta* fjärrvärmekunden om ändringen *på ett transparent och begripligt sätt* senast två månader före den dag de ändrade villkoren ska börja gälla.

I underrättelsen ska skälen för ändringen anges samt en upplysning lämnas om att fjärrvärmekunden har rätt att begära förhandling, ansöka om medling och att säga upp avtalet.

Om fjärrvärmeföretaget inte följer bestämmelserna i första och andra styckena, får de ändrade villkoren inte tillämpas.

27 §

Distribution av fjärrvärme till en konsument får avbrytas om konsumenten har *försummat* sina skyldigheter enligt avtalet *och försummelsen är* ett väsentligt avtalsbrott. *Distributionen får dock endast avbrytas om konsumenten inte följer en skriftlig uppmaning att inom en angiven och skälig tid uppfylla sina skyldigheter enligt avtalet.*	Distribution av fjärrvärme till en konsument får avbrytas*,* om *1.* konsumenten har *åsidosatt* sina skyldigheter enligt avtalet*,* *2. det rör sig om* ett väsentligt avtalsbrott, *3. konsumenten inte har följt en skriftlig uppmaning att inom en månad vidta rättelse,* *4. konsumenten tillsammans med uppmaningen enligt 3 informerats om* *a) att distributionen av fjärrvärme kan komma att avbrytas om uppmaningen inte följs, och* *b) vad konsumenten kan göra för att undvika att distributionen avbryts, och* *5. omständigheterna är sådana att det saknas anledning att befara att ett avbrott skulle medföra en personskada som inte är obetydlig eller omfattande sakskada.*
Om försummelsen gäller något annat än att konsumenten inte betalat enligt avtalet ska den skriftliga uppmaningen innehålla en underrättelse om att distributionen av fjärrvärme kan avbrytas om uppmaningen inte följs. *Om omständigheterna ger anledning att befara att ett avbrott i distributionen kan medföra en inte obetydlig personskada eller omfattande sakskada får distributionen av fjärrvärme inte avbrytas. Detta gäller dock inte om konsumentens handlande varit otillbörligt.*	*Om konsumenten har handlat otillbörligt, får distributionen avbrytas trots att omständigheterna inte är sådana som anges i första stycket 5.*

Om en konsument inte betalat enligt avtalet får distributionen av fjärrvärme avbrytas om, *utöver vad som anges i 27 § första och tredje styckena,*	*Vid utebliven betalning* får distributionen av fjärrvärme *till en konsument* avbrytas *endast* om
1. fjärrvärmeföretagets fordran är ostridig,	
	2. det rör sig om ett väsentligt avtalsbrott,
2. konsumenten inte följt *den skriftliga uppmaningen* att *betala fordran och konsumenten därefter delgetts en skriftlig påminnelse att* betala *inom tre veckor från delgivningen,*	*3.* konsumenten inte *har* följt *en skriftlig uppmaning* att *inom en skälig tid* betala *fordran,*
	4. konsumenten, efter att den tid för betalning som avses i 3 löpt ut, har delgetts en skriftlig påminnelse att betala fordran inom en månad från delgivningen,
3. påminnelsen innehöll en underrättelse om att distributionen av fjärrvärme kan avbrytas om fordran inte betalas,	*5.* påminnelsen innehöll *a)* en underrättelse om att distributionen av fjärrvärme kan avbrytas om fordran inte betalas, *och* *b) information om vad konsumenten kan göra för att undvika att distributionen avbryts,*
4. ett meddelande om innehållet i påminnelsen har *sänts* till socialnämnden i den kommun där konsumenten får fjärrvärme distribuerad.	*6.* ett meddelande om innehållet i påminnelsen har *lämnats* till socialnämnden i den kommun där konsumenten får fjärrvärme distribuerad*,*
	7. socialnämnden inte inom den månaden har betalat fordran eller tagit på sig betalningsansvaret för den, och
	8. omständigheterna är sådana att det saknas anledning att befara att ett avbrott skulle medföra en personskada som inte är obetydlig eller omfattande sakskada.
Distributionen av fjärrvärme får inte avbrytas om fordran har betalats eller socialnämnden inom den tid som anges i första stycket 2 har meddelat fjärrvärmeföretaget att nämnden betalar fordran.	
Om omständigheterna ger anledning att befara att ett avbrott i distributionen kan medföra en inte obetydlig personskada eller om-	*Om konsumenten har handlat* otillbörligt*, får distributionen avbrytas trots att omständigheterna*

fattande sakskada får distributionen av fjärrvärme inte avbrytas. Detta gäller dock inte om konsumentens handlande varit otillbörligt.	*inte är sådana som anges i första stycket 8.*

30 §

Ett fjärrvärmeföretag har rätt till skälig ersättning av en konsument för *kostnader med anledning av* åtgärder enligt 27 och 28 §§.	Ett fjärrvärmeföretag har rätt till skälig ersättning av en konsument för *kostnaderna för* åtgärder enligt 27 och 28 §§*, dock inte för information om vad konsumenten kan göra för att undvika att distributionen avbryts.*
	Avbrytande av distribution till fjärrvärmekunder som inte är konsumenter
	36 a § *Om ett fjärrvärmeföretag vill avbryta distributionen av fjärrvärme till en fjärrvärmekund som inte är en konsument, ska fjärrvärmeföretaget ge kunden lämplig information om vad kunden kan göra för att undvika att distributionen avbryts. Informationen ska lämnas senast en månad före den planerade bortkopplingen och utan extra kostnad för fjärrvärmekunden.*

52 §[5]

Tillsynsmyndigheten ska utöva tillsyn över att fjärrvärmeföretag följer 5–9, 18–21, 25–29, 31 och *37*–43 §§ samt föreskrifter och beslut som har meddelats i anslutning till lagen.	Tillsynsmyndigheten ska utöva tillsyn över att fjärrvärmeföretag följer *4 a,* 5–9, 18–21, 25–29, 31 och *36 a*–43 §§ samt föreskrifter och beslut som har meddelats i anslutning till lagen.

Tillsynsmyndigheten har rätt att på begäran få de upplysningar och ta del av de handlingar som behövs för tillsynen.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2026.
2. Äldre föreskrifter gäller fortfarande i fråga om vilka uppgifter ett avtal om fjärrvärme som har ingåtts före ikraftträdandet ska innehålla.

[5] Senaste lydelse 2022:334.

Förslag till lag om ändring i lagen (2014:268) om vissa kostnads-nyttoanalyser på energiområdet

Härigenom föreskrivs[1] i fråga om lagen (2014:268) om vissa kostnads-nyttoanalyser på energiområdet

dels att 1–4 §§ och rubriken närmast före 1 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 4 a §, och närmast före 4 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
Lagens innehåll *och syfte*	**Lagens innehåll**
	1 §
I denna lag finns bestämmelser om att kostnads-nyttoanalyser ska utföras i vissa fall för att utreda potentialen för användning av högeffektiv kraftvärme*, fjärrvärme eller fjärrkyla* och spillvärme från industrin.	I denna lag finns bestämmelser om att kostnads-nyttoanalyser ska utföras i vissa fall för att utreda potentialen för användning av högeffektiv kraftvärme och spillvärme från industrin*, tjänsteanläggningar och datacenter*.
Lagens syfte är att främja en effektiv energiförsörjning.	
	2 §
Med omfattande uppgradering avses i denna lag en sådan uppgradering vars kostnad överskrider 50 procent av investeringskostnaderna för en ny jämförbar anläggning.	*I denna lag betyder* *datacenter: en byggnad eller en grupp av byggnader som används för att inrymma, ansluta och driva datorsystem, servrar och kringutrustning för datalagring, databehandling, datadistribution och relaterad verksamhet,* *omfattande uppgradering: en uppgradering vars kostnad överskrider 50 procent av investeringskostnaderna för en ny jämförbar anläggning, dock inte installation av utrustning för avskiljning av koldioxid vid en förbränningsanläggning.*
Som en omfattande uppgradering avses dock inte installation av utrustning för avskiljning av koldioxid vid en förbränningsanläggning.	

[1] Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/1791 av den 13 september 2023 om energieffektivitet och om ändring av förordning (EU) 2023/955, i den ursprungliga lydelsen.

3 §

En kostnads-nyttoanalys *enligt denna lag* ska utföras vid planeringen av	En kostnads-nyttoanalys ska utföras vid planeringen av *en nybyggnation eller omfattande uppgradering av*
1. en *ny* termisk elproduktionsanläggning med *en total tillförd effekt* på mer än *20* megawatt,	1. en termisk elproduktionsanläggning *eller en anläggning för produktion av enbart värme* med en *genomsnittlig årlig total energitillförsel* på mer än *10* megawatt,
2. en *ny* industrianläggning med en *total tillförd effekt* på mer än *20* megawatt *som genererar* användbar spillvärme,	2. en industrianläggning med en *genomsnittlig årlig total energitillförsel* på mer än 8 megawatt *i vilken spillvärme kan uppstå*,
3. *ett nytt nät för fjärrvärme eller fjärrkyla,* eller	3. *en tjänsteanläggning med en genomsnittlig årlig total energitillförsel på mer än 7 megawatt i vilken spillvärme kan uppstå*, eller
4. *en ny energiproduktionsanläggning med en total tillförd effekt på mer än 20 megawatt inom ett befintligt nät för fjärrvärme eller fjärrkyla.*	4. *ett datacenter med en total energitillförselnivå på mer än 1 megawatt.*
En kostnads-nyttoanalys ska även utföras vid planeringen av en omfattande uppgradering av en sådan befintlig anläggning som avses i första stycket 1, 2 och 4.	
Kostnads-nyttoanalysen ska utföras av den som bedriver eller avser att bedriva verksamheten i den anläggning som omfattas av analysen.	Kostnads-nyttoanalysen ska utföras av den som bedriver eller avser att bedriva verksamheten i den anläggning som omfattas av analysen, *i samarbete med den som ansvarar för driften av anläggningen, om det är en annan aktör.*

4 §

En kostnads-nyttoanalys ska innehålla en utvärdering av de kostnader och fördelar som skulle uppstå genom att i fråga om	
1. en termisk elproduktionsanläggning driva anläggningen som en högeffektiv kraftvärmeanläggning,	1. en termisk elproduktionsanläggning *eller en anläggning för produktion av enbart värme* driva anläggningen som en högeffektiv kraftvärmeanläggning,
2. en industrianläggning *driva anläggningen så att spillvärme tillvaratas för elproduktion eller i ett nät för fjärrvärme eller fjärrkyla, eller*	2. en industrianläggning *eller en tjänsteanläggning utnyttja spillvärme i och utanför anläggningen*,
3. *ett nytt nät för fjärrvärme eller fjärrkyla eller en energiproduk-*	3. *ett datacenter*

tionsanläggning inom ett sådant nät utnyttja spillvärme från närliggande industrianläggningar.

a) utnyttja spillvärme för att tillgodose en ekonomiskt motiverad efterfrågan och att ansluta datacentret till ett fjärrvärme- eller fjärrkylenät, eller

b) vidta åtgärder för att säkerställa annan återvinning av spillvärme.

En kostnads-nyttoanalys ska dessutom innehålla en utvärdering av de kostnader och fördelar som skulle uppstå om anläggningen byggdes på eller flyttades till en plats där den skulle kunna få avsättning för spillvärme.

Användning av spillvärme från datacenter

4 a §

Ett sådant datacenter som avses i 3 § första stycket 4 ska utnyttja spillvärme eller vidta åtgärder för att säkerställa återvinning av spillvärme, om en kostnads-nyttoanalys enligt denna lag visar att det är tekniskt och ekonomiskt genomförbart.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2026.

2. Äldre bestämmelser om kostnads-nyttoanalyser gäller fortfarande i mål enligt miljöbalken om tillstånd och i ärenden om anmälningar som gjorts enligt föreskrifter meddelade med stöd av 9 kap. miljöbalken, om ansökan eller anmälan har gjorts före ikraftträdandet.

Förslag till lag om ändring i lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar

Härigenom föreskrivs att 8 kap. 34 § i lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*

8 kap.

34 §[1]

Revisionsberättelsen ska innehålla ett uttalande om huruvida årsredovisningen har upprättats i överensstämmelse med tillämplig lag om årsredovisning. I uttalandet ska det särskilt anges

1. om årsredovisningen ger en rättvisande bild av föreningens resultat och ställning, och
2. om förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Om det i årsredovisningen inte har lämnats sådana upplysningar som ska lämnas enligt tillämplig lag om årsredovisning, ska revisorn ange detta och, om det är möjligt, lämna behövliga upplysningar i sin berättelse.

Det som sägs i första och andra styckena gäller inte i fråga om de uppgifter som avses i 6 kap. 1 c § första stycket årsredovisningslagen (1995:1554). Revisionsberättelsen ska i stället innehålla ett uttalande om huruvida sådana uppgifter finns med i årsredovisningen eller inte.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2026.

[1] Senaste lydelse 2024:359.

Förslag till lag om ändring i fjärrkylelagen (2022:332)

Härigenom föreskrivs[1] i fråga om fjärrkylelagen (2022:332)

dels att 1–3 §§ och rubriken närmast före 3 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas åtta nya paragrafer, 2 a, 2 b, 3 a och 7 a–7 e §§, och närmast före 2 a, 3 a, 7 b, 7 c, 7 d och 7 e §§ nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	1 §
Denna lag innehåller bestämmelser om mätning och fakturering i fråga om fjärrkyla och om information om energianvändning.	Denna lag innehåller bestämmelser om *effektiva fjärrkylesystem, rättigheter för fjärrkylekunder,* mätning och fakturering i fråga om fjärrkyla och om information om energianvändning.
	2 §
I denna lag avses med	
	avtal om fjärrkyla: avtal om distribution i rörledning av kallvatten eller en annan bärare av värmeenergi för avkylning och om försäljning av den distribuerade kylan,
fjärrkyleföretag: den som bedriver fjärrkyleverksamhet,	
fjärrkylekund: den som ingått ett avtal om fjärrkyla med ett fjärrkyleföretag,	
fjärrkyleverksamhet:	
– distribution i rörledningar av kallvatten eller en annan bärare av värmeenergi för avkylning, om en obestämd grupp mottagare inom ett visst geografiskt område får anslutas till verksamheten, och	
– produktion och försäljning av den fjärrkyla som distribueras i rörledningarna, om det är distributören som bedriver produktionen och försäljningen.	
	Effektiva fjärrkylesystem
	2 a §
	Ett fjärrkyleföretag vars fjärrkylesystem inte är effektivt ska upprätta en plan för hur fjärrkylesystemet kan bli effektivt som ska godkännas av tillsynsmyndigheten. Planen ska lämnas till tillsynsmyn-

[1] Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/1791 av den 13 september 2023 om energieffektivitet och om ändring av förordning (EU) 2023/955, i den ursprungliga lydelsen.

digheten senast ett år efter det att fjärrkylesystemet inte uppfyllde kraven för att vara effektivt och därefter vart femte år så länge som fjärrkylesystemet inte är effektivt.

2 b §
Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om
1. vad som är ett effektivt fjärrkylesystem,
2. innehållet i planen för hur fjärrkylesystemet kan bli effektivt, och
3. undantag från kravet på att upprätta en plan.

Information *om energiprestanda och andelen förnybar energi*

Ett fjärrkyleföretag ska se till att information om energiprestanda och andelen förnybar energi i företagets fjärrkylesystem på ett enkelt sätt finns tillgänglig för var och en.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om skyldigheten att lämna sådan information.

Information *till fjärrkylekunder och allmänheten*

3 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om att fjärrkyleföretag ska vara skyldiga att lämna information som är till nytta för fjärrkylekunder och allmänheten på sina webbplatser eller på något annat sätt.

Avtalet om fjärrkyla

3 a §
Ett avtal om fjärrkyla ska innehålla uppgifter om
1. fjärrkyleföretagets namn, adress, telefonnummer och webbplats,
2. vilka varor och tjänster som avtalet omfattar,
3. priset för fjärrkylan och hur det bestäms,
4. var fjärrkylekunden kan hitta information om fjärrkyleföretagets

priser för övriga varor och tjänster samt om konsumenträttigheter,

5. den tid som avtalet löper på,

6. vad som gäller i fråga om förlängning av ett avtal som löper under en viss tid,

7. villkoren för fakturering,

8. villkoren för uppsägning av avtalet och eventuella avgifter som ska betalas i samband med uppsägning,

9. villkoren för ersättning om fjärrkyleföretaget inte uppfyller sitt åtagande enligt avtalet, och

10. hur tvistlösning utanför domstol inleds.

Fjärrkyleföretaget ska lämna information om avtalsvillkoren till fjärrkylekunden innan avtalet ingås, även i de fall avtalet ingås genom en mellanhand.

7 a §

När ett avtal om fjärrkyla har ingåtts ska fjärrkyleföretaget snarast möjligt till fjärrkylekunden lämna

1. en kortfattad och lättillgänglig sammanfattning av de viktigaste avtalsvillkoren, och

2. en kopia av avtalet.

Ett fjärrkyleföretag ska ge en fjärrkylekund med funktionsnedsättning all relevant information om avtalet i tillgängliga format.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om vilka uppgifter som ska lämnas.

Betalningssätt

7 b §

Fjärrkyleföretag ska erbjuda flera betalningssätt vid fakturering och får inte missgynna en fjärrkylekund på grund av det betalningssätt som denne har valt.

De avgifter som tas ut för ett visst betalningssätt eller för ett system för förskottsbetalning får inte

överstiga betalningsmottagarens kostnader för tillhandahållandet av betalningssättet eller systemet.

Ändring av avtal

7 c §

Ett fjärrkyleföretag som enligt avtalet har rätt att ensidigt ändra avtalsvillkoren och som vill ändra villkoren till nackdel för en fjärrkylekund, ska skriftligen underrätta fjärrkylekunden om ändringen på ett transparent och begripligt sätt senast två veckor före den dag de ändrade villkoren ska börja gälla.

Om fjärrkylekunden är en konsument, ska fjärrkyleföretaget i stället underrätta fjärrkylekunden senast en månad före den dag de ändrade villkoren ska börja gälla.

I underrättelsen ska skälen för ändringen anges.

Information vid avbrytande av distribution

7 d §

Om ett fjärrkyleföretag vill avbryta distributionen av fjärrkyla till en fjärrkylekund. ska fjärrkyleföretaget ge fjärrkylekunden lämplig information om vad fjärrkylekunden kan göra för att undvika att distributionen avbryts. Informationen ska lämnas senast en månad före den planerade bortkopplingen och utan extra kostnad för fjärrkylekunden.

Rutiner för hantering av klagomål

7 e §

Ett fjärrkyleföretag ska ha rutiner för att hantera klagomål från fjärrkylekunder på ett snabbt, enkelt och rättvist sätt.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om rutiner för klagomålshantering.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2026.
2. Äldre föreskrifter gäller fortfarande i fråga om vilka uppgifter ett avtal om fjärrkyla som har ingåtts före ikraftträdandet ska innehålla.

Förslag till lag om ändring i lagen (2022:333) om energimätning i byggnader

Härigenom föreskrivs[1] i fråga om lagen (2022:333) om energimätning i byggnader

dels att 1 och 6 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 6 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
1 §	
Denna lag innehåller bestämmelser om energimätning i lägenheter *och* information om energianvändning.	Denna lag innehåller bestämmelser om energimätning i lägenheter *samt* information om energianvändning, *priser och avtalsvillkor*.
6 §	
Den som äger en byggnad där system för individuell mätning har installerats enligt 3 eller 4 § ska	
1. se till att mängden energi som används för uppvärmning och mängden tappvarmvatten för hushållsbruk till varje lägenhet läses av, *och*	1. se till att mängden energi som används för uppvärmning och mängden tappvarmvatten för hushållsbruk till varje lägenhet läses av,
2. säkerställa att varje lägenhetsinnehavare får faktureringsinformation och information om energianvändning och att informationen, på begäran, lämnas till ett företag som lägenhetsinnehavaren har utsett.	2. säkerställa att varje lägenhetsinnehavare får faktureringsinformation och information om energianvändning och att informationen, på begäran, lämnas till ett företag som lägenhetsinnehavaren har utsett,
	3. på begäran och utan kostnad tillhandahålla lägenhetsinnehavaren information om priser, tariffer och standardvillkor för uppvärmning, och
	4. snarast möjligt informera lägenhetsinnehavaren om nya avtalsvillkor för uppvärmning.
Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om tillhandahållande av information enligt första stycket 2 och om undantag från dessa krav.	

[1] Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/1791 av den 13 september 2023 om energieffektivitet och om ändring av förordning (EU) 2023/955, i den ursprungliga lydelsen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om fakturering och kostnadsfördelning.	
	6 a § *Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela* *1. ytterligare föreskrifter om tillhandahållande av information* *a) enligt 6 § första stycket 2 och om undantag från dessa krav, och* *b) om priser, tariffer och standardvillkor, och* *2. föreskrifter om fakturering och kostnadsfördelning.*

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2026.

Förteckning över remissinstanserna

Efter remiss har yttranden kommit in från Affärsverket svenska kraftnät, Allmänna reklamationsnämnden, Amazon Web Services, Bokföringsnämnden, Bolagsverket, Boverket, Byggföretagen, Chalmers tekniska högskola AB, Energieffektiviseringsföreningen (Eneff), Energiföretagen Sverige, Energikontoren Sverige, Energimarknadsinspektionen, E.ON Sverige AB, FAR, Fastighetsägarna Sverige, Finansbolagens Förening, Fondbolagens förening, Fortum Sverige AB, Försvarsmakten, Förvaltningsrätten i Linköping, Gällivare kommun, Göteborgs Energi AB, Göteborgs kommun, Helsingborgs kommun, Hyresgästföreningen, Innovations- och Kemiindustrierna i Sverige, Installatörsföretagen, Jernkontoret, Kammarrätten i Jönköping, Kommerskollegium, Konjunkturinstitutet, Konkurrensverket, Konsumentverket, Luleå kommun, Länsstyrelsen Dalarnas län, Länsstyrelsen Gävleborg, Länsstyrelsen Jämtlands län, Länsstyrelsen Norrbotten, Länsstyrelsen Skåne, Länsstyrelsen Södermanlands län, Länsstyrelsen Västra Götaland, Malmö kommun, Malung-Sälens kommun, Mobility Sweden, Myndigheten för digital förvaltning, Nacka tingsrätt (mark- och miljödomstolen), Naturvårdsverket, Orusts kommun, Regelrådet, Region Jämtland Härjedalen, Region Stockholm, Region Örebro län, Revisorsinspektionen, Research Institutes of Sweden, Skogsindustrierna, Solna kommun, Statens energimyndighet, Stockholm Exergi, Stockholms kommun, Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll, Svensk försäkring, Svenska institutet för standarder, Svenskt näringsliv, Sveriges Kommuner och Regioner, Sveriges Åkeriföretag, Svensk Datacenter Industri, Swedish FinTech Association, Trelleborgs kommun och Vänersborgs kommun.

Därutöver har yttranden kommit in från Riksbyggen, Svensk Ventilation, Svenska Kyl och Värmepumpföreningen, Sveriges Allmännytta, TechSverige, Vasakronan och Vänsterpartiet i Vänersborg.

Följande remissinstanser har inte svarat eller angett att de avstår från att lämna några synpunkter: Alingsås kommun, Bodens kommun, Bromölla kommun, Business Sweden, Degerfors kommun, Facebook, Föreningen för god sed på värdepappersmarknaden, Företagarna, Försäkringsjuridiska föreningen, Google, Gotlands kommun, Gävle kommun, Hedemora kommun, Industrigruppen Återvunnen Energi, Jämtkraft, Karlskoga kommun, Kramfors kommun, Kungl. Tekniska högskolan, Lindesbergs kommun, Microsoft, Motala kommun, Mönsterås kommun, Naturskyddsföreningen, Nordmalings kommun, Nynäshamns kommun, Näringslivets regelnämnd, Ockelbo kommun, Pajala kommun, Region Norrbotten, Region Västra Götaland, Simrishamns kommun, Skellefteå Kraft, Sotenäs kommun, Sparbankernas Riksförbund, Stockholms universitet (Juridiska institutionen), Svensk Värdepappersmarknad, Svenska Bankföreningen, Svenska Datacenterföreningen, Teknikföretagen, Vattenfall AB, wePlanet, Ystads kommun och Åmåls kommun.

Förslag till lag om energiledningssystem och energikartläggningar i företag

Härigenom föreskrivs[1] följande.

Lagens innehåll

1 § Denna lag innehåller bestämmelser om energiledningssystem och energikartläggningar.

Lagens syfte är att främja förbättrad energieffektivitet i företag med hög energianvändning.

Ord och uttryck

2 § I denna lag betyder

1. *avtal om energiprestanda*: ett avtal om en energieffektiviseringsåtgärd som verifieras och övervakas under avtalsperioden, som innebär att byggentreprenaden, leveranserna eller tjänsterna i åtgärden betalas i förhållande till en avtalad nivå av förbättrad energieffektivitet eller annat energiprestandakriterium,

2. *energieffektivitet*: förhållandet mellan vilken nivå av prestanda, tjänster, varor eller energi som kan tas ut och insatsen av energi,

3. *energikartläggning*: ett systematiskt förfarande i syfte att

a) få kunskap om energianvändningen i en viss verksamhet,

b) fastställa kostnadseffektiva energibesparande åtgärder,

c) kartlägga vilken potential som finns för kostnadseffektiv användning eller produktion av bränslen, el, kyla eller värme från förnybara energikällor, och

d) rapportera om resultaten,

4. *energiledningssystem*: beståndsdelar i en strategi som anger mål för energieffektivitet och en plan för att nå det målet, och som bland annat utgörs av övervakning av faktisk energianvändning, åtgärder för att öka energieffektiviteteten och mätning av de framsteg som görs,

5. *förbättrad energieffektivitet*: en ökning av energieffektiviteten som ett resultat av tekniska, beteendemässiga eller ekonomiska förändringar,

6. *företag*: en juridisk person som bedriver ekonomisk verksamhet och som är skyldig att upprätta en årsredovisning enligt 6 kap. 1 § bokföringslagen (1999:1078).

Skyldighet att ha ett energiledningssystem

3 § Ett företag vars genomsnittliga årliga energianvändning de tre senaste åren överstiger 23,6 gigawattimmar ska ha ett energiledningssystem som är certifierat av ett oberoende organ i enlighet med relevanta europeiska eller internationella standarder.

[1] Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/1791 av den 13 september 2023 om energieffektivitet och om ändring av förordning (EU) 2023/955, i den ursprungliga lydelsen.

Energiledningssystemet ska vara infört senast två år efter det att företagets genomsnittliga årliga energianvändning översteg gränsvärdet.

4 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om kravet på certifiering enligt 3 § och om krav på kompetens hos organ som ackrediteras för sådan certifiering.

Skyldighet att göra energikartläggningar

5 § Ett företag vars genomsnittliga årliga energianvändning de tre senaste åren överstiger 2,78 gigawattimmar ska göra en energikartläggning.

Energikartläggningen ska göras senast ett år från det att företagets genomsnittliga årliga energianvändning de tre senaste åren översteg 2,78 gigawattimmar och därefter minst vart fjärde år så länge den genomsnittliga årliga energianvändningen de tre senaste åren överstiger 2,78 gigawattimmar.

Ett företag som omfattas av ett energiledningssystem som uppfyller kraven i 3 § och i föreskrifter som har meddelats med stöd av 4 § ska göra energikartläggningen med de intervall som gäller enligt energiledningssystemet.

Rätt att meddela föreskrifter om beräkning av energianvändning

6 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om hur energianvändningen i ett företag ska beräknas.

Energikartläggningsrapport och handlingsplan

7 § Resultatet av en energikartläggning ska dokumenteras i en rapport. Rapporten ska innehålla rekommendationer som baseras på energikartläggningen.

8 § Ett företag som är skyldigt att göra en energikartläggning vart fjärde år ska upprätta en handlingsplan baserad på rekommendationerna från energikartläggningen. Handlingsplanen ska lämnas till företagets ledning.

9 § Ett företag som är skyldigt att göra en energikartläggning vart fjärde år ska offentliggöra

1. uppgifter ur den handlingsplan som avses i 8 §,
2. en redogörelse för rekommendationerna från den senaste energikartläggning som företaget har gjort, och
3. en redogörelse för i vilken takt som de rekommendationer som avses i 2 genomförs.

Rätt att meddela föreskrifter om energikartläggningar

10 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. krav på kompetens och oberoende hos den som gör en energikartläggning,

2. hur en energikartläggning ska göras och vilka ytterligare uppgifter som ska redovisas i den rapport från kartläggningen som avses i 7 §,

3. vilka uppgifter som ska redovisas i den handlingsplan som avses i 8 §,

4. vilka uppgifter ur handlingsplanen som ska offentliggöras, hur ofta de uppgifter som avses i 9 § ska offentliggöras och hur offentliggörandet ska gå till, och

5. att företag som omfattas av skyldigheten att göra en energikartläggning ska spara handlingsplanen och uppgifter från kartläggningen.

Uppgifter om faktisk energianvändning och om effekten av eventuella energieffektiviseringsåtgärder

11 § Ett företag vars genomsnittliga årliga energianvändning de tre senaste åren överstiger 2,78 gigawattimmar ska lämna uppgifter till tillsynsmyndigheten om

1. den faktiska energianvändningen under det föregående kalenderåret,
2. effekten av eventuella energieffektiviseringsåtgärder, och
3. vilken näringsgren företaget verkar inom.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om vilka uppgifter som ska lämnas.

Anmälningsskyldighet

12 § Ett företag vars genomsnittliga årliga energianvändning de senaste tre åren överstiger de gränser som anges i 3 och 5 §§ ska anmäla det till tillsynsmyndigheten.

Ett anmält företag vars genomsnittliga årliga energianvändning de senaste tre åren sjunker under de gränser som anges i 3 och 5 §§ ska anmäla det till tillsynsmyndigheten.

Undantag

13 § Ett företag som har ett miljöledningssystem behöver inte ha ett energiledningssystem enligt 3 § eller göra en energikartläggning enligt 5 § första stycket, om

1. miljöledningssystemet har certifierats av ett oberoende organ i enlighet med europeiska eller internationella standarder, och
2. det inom miljöledningssystemet görs en energikartläggning

a) med de intervall som gäller enligt miljöledningssystemet, och

b) som uppfyller kraven i föreskrifter som har meddelats med stöd av 10 § 2.

14 § Ett företag behöver inte upprätta en sådan handlingsplan som avses i 8 § om företaget genomför energikartläggningar inom ett energiledningssystem enligt 5 § tredje stycket eller inom ett miljöledningssystem enligt 13 § 2.

15 § Ett företag som har ingått ett avtal om energiprestanda behöver inte

1. ha ett energiledningssystem enligt 3 §, om avtalet omfattar samma delar av företagets verksamhet som ett energiledningssystem hade omfattat, eller
2. genomföra energikartläggningar enligt 5 §.

16 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. ytterligare undantag från skyldigheterna i 3 och 5 §§ och om undantag från 11 och 12 §§ för företag som bedriver verksamhet som är av betydelse för totalförsvaret,
2. kravet på certifiering enligt 13 § 1 och om krav på kompetens hos organ som ackrediteras för sådan certifiering, och
3. vilka krav ett sådant avtal om energiprestanda som avses i 15 § ska uppfylla.

Tillsyn

17 § Den myndighet som regeringen bestämmer utövar tillsyn över att denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen följs.

18 § Ett företag vars genomsnittliga årliga energianvändning överstiger de gränser som anges i 3 och 5 §§ ska på begäran av tillsynsmyndigheten lämna de upplysningar och de handlingar som myndigheten behöver för tillsynen och för uppföljning och utvärdering.

19 § Tillsynsmyndigheten får besluta de förelägganden som behövs för att denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen ska följas.

Ett föreläggande får förenas med vite.

Överklagande

20 § Beslut enligt denna lag får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2027.
2. Genom lagen upphävs lagen (2014:266) om energikartläggning i stora företag.
3. Den upphävda lagen gäller dock fortfarande för energikartläggningar som har påbörjats före ikraftträdandet.
4. En energikartläggning som ett företag har gjort enligt den upphävda lagen ska vid tillämpningen av 5 § anses vara en energikartläggning enligt den paragrafen. En energikartläggning enligt den upphävda lagen som har omfattat en koncern ska anses vara gjord i alla bolag i den koncernen.

Förslag till lag om ändring i miljöbalken

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 5 § miljöbalken ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
2 kap.	
5 §[1]	
Alla som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd ska hushålla med råvaror och energi samt utnyttja möjligheterna att 1. minska mängden avfall, 2. minska mängden skadliga ämnen i material och produkter, 3. minska de negativa effekterna av avfall, och 4. återvinna avfall.	
I första hand ska *förnybara* energikällor användas.	I första hand ska *fossilfria* energikällor användas.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2027.

[1] Senaste lydelse 2016:782.

Förslag till lag om ändring i fjärrvärmelagen (2008:263)

Härigenom föreskrivs[1] i fråga om fjärrvärmelagen (2008:263)[2]

dels att 5 b § ska upphöra att gälla,

dels att 5–6, 18, 27, 28, 30, 52 och 54 §§ och rubrikerna närmast före 6 och 18 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas sju nya paragrafer, 4 a, 4 b, 6 e–6 h och 36 a §§, och närmast före 4 a, 5 a, 6 h och 36 a §§ nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	Effektiva fjärrvärmesystem
	4 a § *Ett fjärrvärmeföretag vars fjärrvärmesystem inte är effektivt ska upprätta en plan för hur fjärrvärmesystemet kan bli effektivt. Planen ska lämnas till tillsynsmyndigheten senast ett år efter det att fjärrvärmesystemet inte uppfyllde kraven för att vara effektivt och därefter vart femte år så länge som fjärrvärmesystemet inte är effektivt. Planen ska godkännas av tillsynsmyndigheten.*
	4 b § *Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om* *1. vad som är ett effektivt fjärrvärmesystem,* *2. innehållet i planen för hur fjärrvärmesystemet kan bli effektivt, och* *3. undantag från kravet på att upprätta en plan.*

[1] Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/1791 av den 13 september 2023 om energieffektivitet och om ändring av förordning (EU) 2023/955, i den ursprungliga lydelsen.

[2] Senaste lydelse av 5 b § 2022:334.

5 §

Ett fjärrvärmeföretag ska se till att uppgifter om fjärrvärmeföretagets priser för fjärrvärme och för en anslutning till fjärrvärmeverksamheten samt om hur ett pris bestäms finns enkelt tillgängliga för fjärrvärmekunder och allmänhet. Om skilda priser gäller för olika kategorier av fjärrvärmekunder har fjärrvärmeföretaget samma skyldighet i fråga om uppgifter om grunderna för indelningen av fjärrvärmekunder i olika kategorier.

Prisinformationen ska vara korrekt och tydlig.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om skyldigheten att lämna prisinformation till allmänheten enligt första och andra styckena.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om att fjärrvärmeföretag ska vara skyldiga att lämna information som är till nytta för fjärrvärmekunder och allmänheten på sina webbplatser eller på något annat sätt.

Rutiner för hantering av klagomål

5 a §[3]

Ett fjärrvärmeföretag ska *se till att information om energiprestanda och andelen förnybar energi i företagets fjärrvärmesystem på ett enkelt sätt finns tillgänglig för var och en.*

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om *skyldigheten att lämna information enligt första stycket.*

Ett fjärrvärmeföretag ska *ha rutiner för att hantera klagomål från fjärrvärmekunder på ett snabbt, enkelt och rättvist sätt.*

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om *rutiner för klagomålshantering.*

[3] Senaste lydelse 2022:334.

Avtalet **om fjärrvärme**	*Avtal* **om fjärrvärme**
6 §[4]	
Ett avtal om fjärrvärme ska innehålla uppgifter om	
	1. fjärrvärmeföretagets namn, adress, telefonnummer och webbplats,
1. fjärrvärmeföretagets åtagande gentemot fjärrvärmekunden,	*2. vilka varor och tjänster som avtalet omfattar,*
2. priset för fjärrvärmen och hur det bestäms,	*3.* priset för fjärrvärmen och hur det bestäms,
3. var fjärrvärmekunden kan *finna* information om fjärrvärmeföretagets priser för fjärrvärme,	*4.* var fjärrvärmekunden kan *hitta* information om fjärrvärmeföretagets priser för fjärrvärme *och de tjänster som fjärrvärmeföretaget erbjuder,*
4. den tid som avtalet löper,	*5.* den tid som avtalet löper *på*,
5. i fråga om avtal som löper under en viss tid, vad som gäller med avseende på förlängning av avtalet,	*6. vad som gäller i fråga om förlängning av ett avtal som löper under en viss tid,*
6. mätning av mängden levererad värmeenergi och rapportering av mätresultaten till kunden samt fakturering av kunden,	*7.* mätning av mängden levererad värmeenergi och rapportering av mätresultaten till kunden samt fakturering av kunden,
7. huruvida avtalet tillåter fjärrvärmeföretaget att göra en ensidig ändring av ett avtalsvillkor och om förutsättningarna för att fjärrvärmeföretaget ska få göra en sådan ändring,	*8.* huruvida avtalet tillåter fjärrvärmeföretaget att göra en ensidig ändring av ett avtalsvillkor och om förutsättningarna för att fjärrvärmeföretaget ska få göra en sådan ändring,
8. villkoren för uppsägning av avtalet,	*9.* villkoren för uppsägning av avtalet *och eventuella avgifter som ska betalas i samband med uppsägning*,
9. fjärrvärmeföretagets ersättningsansvar om det inte uppfyller avtalet,	*10.* fjärrvärmeföretagets ersättningsansvar om det inte uppfyller avtalet,
10. vem som svarar för kostnader för en återställning efter	*11.* vem som svarar för kostnader för en återställning efter
a) en anslutning till fjärrvärmeverksamheten,	
b) ett underhåll av rörledningarna, eller	
c) ett borttagande av anslutningen,	
11. möjligheten att begära förhandling och att ansöka om medling enligt denna lag, *och*	*12.* möjligheten att begära förhandling och att ansöka om medling enligt denna lag,

[4] Senaste lydelse 2022:334.

12. när avtalet ingås med en konsument, hur fjärrvärmeföretaget på sin webbplats eller på något annat sätt tillhandahåller den information som *avses i 5 b* och 6 c §§.

13. hur tvistlösning utanför domstol inleds,

14. hur fjärrvärmeföretaget på sin webbplats eller på något annat sätt tillhandahåller den information som *fjärrvärmeföretaget är skyldigt att lämna enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 5* och 6 c §§*, och*

15. var fjärrvärmekunden kan hitta information om konsumenträttigheter.

6 e §

Innan ett avtal om fjärrvärme ingås ska fjärrvärmeföretaget till fjärrvärmekunden lämna

1. information om avtalsvillkoren enligt 6 §, och

2. en kortfattad och lättillgänglig sammanfattning av de viktigaste avtalsvillkoren.

Fjärrvärmeföretaget ansvarar för att informationen om avtalsvillkoren och sammanfattningen lämnas, även i de fall avtalet ingås genom en mellanman.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om vilka uppgifter som ska finnas i sammanfattningen och hur den ska lämnas.

6 f §

När ett avtal om fjärrvärme har ingåtts ska fjärrvärmeföretaget snarast möjligt lämna en kopia av avtalet till fjärrvärmekunden.

6 g §

Ett fjärrvärmeföretag ska ge en konsument med funktionsnedsättning all relevant information om avtalet i tillgängliga format.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om den information som ska lämnas.

	Betalningssätt
	6 h § *Fjärrvärmeföretag ska erbjuda flera betalningssätt vid fakturering och får inte missgynna en fjärrvärmekund på grund av det betalningssätt som kunden har valt.* *De avgifter som tas ut för ett visst betalningssätt eller för ett system för förskottsbetalning får inte överstiga betalningsmottagarens kostnader för tillhandahållandet av betalningssättet eller systemet.*
Fjärrvärmeföretagets *underrättelseskyldighet*	**Fjärrvärmeföretagets *informationsskyldighet***
18 §	
Om fjärrvärmeföretaget gör en ändring av avtalsvillkoren*,* ska fjärrvärmekunden *skriftligen underrättas* om ändringen senast två månader före den dag de ändrade villkoren ska börja gälla.	*Ett fjärrvärmeföretag som med stöd av avtalet avser att ändra* avtalsvillkoren ska *i ett särskilt meddelande informera* fjärrvärmekunden om ändringen *på ett transparent och begripligt sätt* senast två månader före den dag de ändrade villkoren ska börja gälla.
I *underrättelsen* ska skälen för ändringen anges samt en upplysning lämnas om att fjärrvärmekunden har rätt att begära förhandling, ansöka om medling och att säga upp avtalet.	I *meddelandet* ska skälen för ändringen anges samt en upplysning lämnas om att fjärrvärmekunden har rätt att begära förhandling, ansöka om medling och att säga upp avtalet.
Om fjärrvärmeföretaget inte följer bestämmelserna i första och andra styckena, får de ändrade villkoren inte tillämpas.	
27 §	
Distribution av fjärrvärme till en konsument får avbrytas om konsumenten har *försummat* sina skyldigheter enligt avtalet *och försummelsen är* ett väsentligt avtalsbrott*. Distributionen får dock endast avbrytas om* konsumenten inte *följer* en skriftlig uppmaning att inom en *angiven och skälig tid uppfylla sina skyldigheter enligt avtalet.*	Distribution av fjärrvärme till en konsument får avbrytas*,* om *1.* konsumenten har *åsidosatt* sina skyldigheter enligt avtalet*,* *2. det rör sig om* ett väsentligt avtalsbrott*,* *3.* konsumenten inte *har följt* en skriftlig uppmaning att inom en *månad vidta rättelse,* *4. konsumenten tillsammans med uppmaningen enligt 3 informerats om*

a) att distributionen av fjärrvärme kan komma att avbrytas om uppmaningen inte följs, och

b) vad konsumenten kan göra för att undvika att distributionen avbryts, och

5. omständigheterna är sådana att det saknas anledning att befara att ett avbrott skulle medföra en personskada som inte är obetydlig eller omfattande sakskada.

Om försummelsen gäller något annat än att konsumenten inte betalat enligt avtalet ska den skriftliga uppmaningen innehålla en underrättelse om att distributionen av fjärrvärme kan avbrytas om uppmaningen inte följs.

Om konsumenten har handlat otillbörligt, får distributionen avbrytas trots att omständigheterna inte är sådana som anges i första stycket 5.

Om omständigheterna ger anledning att befara att ett avbrott i distributionen kan medföra en inte obetydlig personskada eller omfattande sakskada får distributionen av fjärrvärme inte avbrytas. Detta gäller dock inte om konsumentens handlande varit otillbörligt.

28 §

Om en konsument inte betalat enligt avtalet får distributionen av fjärrvärme avbrytas om*, utöver vad som anges i 27 § första och tredje styckena,*

Vid utebliven betalning får distributionen av fjärrvärme *till en konsument* avbrytas *endast* om

1. fjärrvärmeföretagets fordran är ostridig,

2. konsumenten inte följt *den skriftliga uppmaningen* att betala fordran *och konsumenten därefter delgetts en skriftlig påminnelse att betala inom tre veckor från delgivningen,*

2. det rör sig om ett väsentligt avtalsbrott,

3. konsumenten inte *har* följt *en skriftlig uppmaning* att *inom en skälig tid* betala fordran*,*

4. konsumenten, efter att den tid för betalning som avses i 3 löpt ut, har delgetts en skriftlig påminnelse om att betala fordran inom en månad från delgivningen,

3. påminnelsen innehöll *en underrättelse* om att distributionen av fjärrvärme kan avbrytas om fordran inte betalas, och

5. påminnelsen innehöll *information* om

a) att distributionen av fjärrvärme kan avbrytas om fordran inte betalas, och

	b) vad konsumenten kan göra för att undvika att distributionen avbryts,
4. ett meddelande om innehållet i påminnelsen har *sänts* till socialnämnden i den kommun där konsumenten får fjärrvärme distribuerad.	*6.* ett meddelande om innehållet i påminnelsen har *lämnats* till socialnämnden i den kommun där konsumenten får fjärrvärme distribuerad,
	7. socialnämnden inte inom en månad från delgivningen av den skriftliga påminnelse som avses i 4 har betalat fordran eller tagit på sig betalningsansvaret för den, och
	8. omständigheterna är sådana att det saknas anledning att befara att ett avbrott skulle medföra en personskada som inte är obetydlig eller omfattande sakskada.
Distributionen av fjärrvärme får inte avbrytas om fordran har betalats eller socialnämnden inom den tid som anges i första stycket 2 har meddelat fjärrvärmeföretaget att nämnden betalar fordran.	
	Om konsumenten har handlat otillbörligt, får distributionen avbrytas trots att omständigheterna inte är sådana som anges i första stycket 8.
30 §	
Ett fjärrvärmeföretag har rätt till skälig ersättning av en konsument för *kostnader med anledning av* åtgärder enligt 27 och 28 §§.	Ett fjärrvärmeföretag har rätt till skälig ersättning av en konsument för *kostnaderna för* åtgärder enligt 27 och 28 §§*, dock inte för information om vad konsumenten kan göra för att undvika att distributionen avbryts.*
	Avbrytande av distribution till fjärrvärmekunder som inte är konsumenter
	36 a § *Om ett fjärrvärmeföretag vill avbryta distributionen av fjärrvärme till en fjärrvärmekund som inte är en konsument, ska fjärrvärmeföretaget ge kunden lämplig information om vad kunden kan göra*

	för att undvika att distributionen avbryts. Informationen ska lämnas senast en månad före den planerade bortkopplingen och utan extra kostnad för fjärrvärmekunden.

52 §[5]

Tillsynsmyndigheten ska utöva tillsyn över att fjärrvärmeföretag följer 5–9, 18–21, 25–29, 31 och *37*–43 §§ samt föreskrifter och beslut som har meddelats i anslutning till lagen.	Tillsynsmyndigheten ska utöva tillsyn över att fjärrvärmeföretag följer *4 a, 4 b,* 5–9, 18–21, 25–29, 31 och *36 a*–43 §§ samt föreskrifter och beslut som har meddelats i anslutning till lagen.

Tillsynsmyndigheten har rätt att på begäran få de upplysningar och ta del av de handlingar som behövs för tillsynen.

54 §[6]

Beslut om föreläggande enligt 16 § andra stycket och 53 §, beslut enligt 37 d § *och* beslut om förseningsavgift får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.	Beslut om föreläggande enligt 16 § andra stycket och 53 §, beslut enligt *4 a och* 37 d §§ *samt* beslut om förseningsavgift får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Andra beslut enligt denna lag får inte överklagas.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2027.

2. Äldre föreskrifter gäller fortfarande i fråga om vilka uppgifter ett avtal om fjärrvärme ska innehålla om avtalet har ingåtts före ikraftträdandet och avtalsvillkoren inte har ändrats efter ikraftträdandet.

[5] Senaste lydelse 2022:334.
[6] Senaste lydelse 2022:334.

Förslag till lag om ändring i lagen (2014:268) om vissa kostnads-nyttoanalyser på energiområdet

Härigenom föreskrivs[1] i fråga om lagen (2014:268) om vissa kostnads-nyttoanalyser på energiområdet

dels att 1–4 §§ och rubriken närmast före 1 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 4 a §, och närmast före 4 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
Lagens innehåll *och syfte*	**Lagens innehåll**
	1 §
I denna lag finns bestämmelser om att kostnads-nyttoanalyser ska utföras i vissa fall för att utreda potentialen för användning av högeffektiv kraftvärme*, fjärrvärme eller fjärrkyla* och spillvärme från industrin.	*Denna lag innehåller* bestämmelser om att kostnads-nyttoanalyser ska utföras i vissa fall för att utreda potentialen för användning av högeffektiv kraftvärme och spillvärme från industrin*, tjänsteanläggningar och datacenter*.
Lagens syfte är att främja en effektiv energiförsörjning.	
	2 §
Med omfattande uppgradering avses i denna lag en sådan uppgradering vars kostnad överskrider 50 procent av investeringskostnaderna för en ny jämförbar anläggning.	*I denna lag betyder* *datacenter: en byggnad eller en grupp av byggnader som används för att inrymma, ansluta och driva datorsystem, servrar och kringutrustning för datalagring, databehandling, datadistribution och relaterad verksamhet,* *omfattande uppgradering: en uppgradering vars kostnad överskrider 50 procent av investeringskostnaderna för en ny jämförbar anläggning, dock inte installation av utrustning för avskiljning av koldioxid vid en förbränningsanläggning som är en industri- eller tjänsteanläggning.*
Som en omfattande uppgradering avses dock inte installation av utrustning för avskiljning av kol-	

[1] Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/1791 av den 13 september 2023 om energieffektivitet och om ändring av förordning (EU) 2023/955, i den ursprungliga lydelsen.

dioxid vid en förbränningsanläggning.	
3 §	
En kostnads-nyttoanalys *enligt denna lag* ska utföras vid planeringen av	En kostnads-nyttoanalys ska utföras vid planeringen av *en nybyggnation eller omfattande uppgradering av*
1. en *ny* termisk elproduktionsanläggning med en *total* tillförd effekt på mer än *20* megawatt,	1. en termisk elproduktionsanläggning *eller en anläggning för produktion av enbart värme* med en tillförd effekt på mer än *10* megawatt,
2. en *ny* industrianläggning med en *total* tillförd effekt på mer än *20* megawatt *som genererar användbar* spillvärme,	2. en industrianläggning med en tillförd effekt på mer än *8* megawatt *i vilken* spillvärme *kan uppstå*,
3. *ett nytt nät för fjärrvärme eller fjärrkyla*, eller	3. *en tjänsteanläggning med en tillförd effekt på mer än 7 megawatt i vilken spillvärme kan uppstå*, eller
4. *en ny energiproduktionsanläggning med en total tillförd effekt på mer än 20 megawatt inom ett befintligt nät för fjärrvärme eller fjärrkyla.*	4. *ett datacenter med en installerad effekt på mer än 1 megawatt.*
En kostnads-nyttoanalys ska även utföras vid planeringen av en omfattande uppgradering av en sådan befintlig anläggning som avses i första stycket 1, 2 och 4.	
Kostnads-nyttoanalysen ska utföras av den som bedriver eller avser att bedriva verksamheten i den anläggning som omfattas av analysen.	Kostnads-nyttoanalysen ska utföras av den som bedriver eller avser att bedriva verksamheten i den anläggning som omfattas av analysen*, i samarbete med den som ansvarar för driften av anläggningen, om det är en annan aktör*.
4 §	
En kostnads-nyttoanalys ska innehålla en utvärdering av de kostnader och fördelar som skulle uppstå genom att i fråga om	
1. en termisk elproduktionsanläggning driva anläggningen som en högeffektiv kraftvärmeanläggning,	1. en termisk elproduktionsanläggning *eller en anläggning för produktion av enbart värme* driva anläggningen som en högeffektiv kraftvärmeanläggning,
2. en industrianläggning *driva anläggningen så att* spillvärme *tillvaratas för elproduktion eller i ett nät för fjärrvärme eller fjärrkyla*, eller	2. en industrianläggning *eller en tjänsteanläggning utnyttja* spillvärme *i och utanför anläggningen*, eller

3. *ett nytt nät för fjärrvärme eller fjärrkyla eller en energiproduktionsanläggning inom ett sådant nät utnyttja spillvärme från närliggande industrianläggningar.*	3. *ett datacenter* *a) utnyttja spillvärme för att tillgodose en ekonomiskt motiverad efterfrågan och att ansluta datacentret till ett fjärrvärme- eller fjärrkylenät, eller* *b) vidta åtgärder för att säkerställa någon annan återvinning av spillvärme.* *En kostnads-nyttoanalys ska dessutom innehålla en utvärdering av de kostnader och fördelar som skulle uppstå om anläggningen byggdes på eller flyttades till en plats där den skulle kunna få avsättning för spillvärme.*
	Användning av spillvärme från datacenter *4 a §* *Ett datacenter med en installerad effekt som överstiger 1 megawatt ska utnyttja spillvärme eller vidta åtgärder för att säkerställa återvinning av spillvärme, om en kostnads-nyttoanalys enligt denna lag visar att det är tekniskt och ekonomiskt genomförbart.*

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2027.
2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande i mål enligt miljöbalken om tillstånd och i ärenden om anmälningar som gjorts enligt föreskrifter meddelade med stöd av 9 kap. miljöbalken, om ansökan eller anmälan har gjorts före ikraftträdandet.

Förslag till lag om ändring i fjärrkylelagen (2022:332)

Härigenom föreskrivs[1] i fråga om fjärrkylelagen (2022:332)

dels att 1–3 och 11 §§ och rubriken närmast före 3 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas tio nya paragrafer, 2 a, 2 b, 3 a och 7 a–7 g §§, och närmast före 2 a, 3 a och 7 d–7 g §§ nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	1 §
Denna lag innehåller bestämmelser om mätning och fakturering i fråga om fjärrkyla och om information om energianvändning.	Denna lag innehåller bestämmelser om *effektiva fjärrkylesystem, rättigheter för fjärrkylekunder,* mätning och fakturering i fråga om fjärrkyla och om information om energianvändning.
	2 §
I denna lag avses med	
	avtal om fjärrkyla: avtal om distribution i rörledning av kallvatten eller en annan bärare av värmeenergi för avkylning och om försäljning av den distribuerade kylan,
fjärrkyleföretag: den som bedriver fjärrkyleverksamhet,	
fjärrkylekund: den som ingått ett avtal om leverans av fjärrkyla med ett fjärrkyleföretag,	
fjärrkyleverksamhet:	
– distribution i rörledningar av kallvatten eller en annan bärare av värmeenergi för avkylning, om en obestämd grupp mottagare inom ett visst geografiskt område får anslutas till verksamheten, och	
– produktion och försäljning av den fjärrkyla som distribueras i rörledningarna, om det är distributören som bedriver produktionen och försäljningen.	– produktion och försäljning av den fjärrkyla som distribueras i rörledningarna, om det är distributören som bedriver produktionen och försäljningen*,*
	konsument: fjärrkylekund som är en fysisk person och som använder fjärrkyla i huvudsak utanför näringsverksamhet.

[1] Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/1791 av den 13 september 2023 om energieffektivitet och om ändring av förordning (EU) 2023/955, i den ursprungliga lydelsen.

Effektiva fjärrkylesystem

2 a §
Ett fjärrkyleföretag vars fjärrkylesystem inte är effektivt ska upprätta en plan för hur fjärrkylesystemet kan bli effektivt. Planen ska lämnas till tillsynsmyndigheten senast ett år efter det att fjärrkylesystemet inte uppfyllde kraven för att vara effektivt och därefter vart femte år så länge som fjärrkylesystemet inte är effektivt. Planen ska godkännas av tillsynsmyndigheten.

2 b §
Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om
1. vad som är ett effektivt fjärrkylesystem,
2. innehållet i planen för hur fjärrkylesystemet kan bli effektivt, och
3. undantag från kravet på att upprätta en plan.

Information *om energiprestanda och andelen förnybar energi*

Ett fjärrkyleföretag ska se till att information om energiprestanda och andelen förnybar energi i företagets fjärrkylesystem på ett enkelt sätt finns tillgänglig för var och en.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om skyldigheten att lämna sådan information.

Information *till fjärrkylekunder och allmänheten*

3 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om att fjärrkyleföretag ska vara skyldiga att lämna information som är till nytta för fjärrkylekunder och allmänheten på sina webbplatser eller på något annat sätt.

Avtal om fjärrkyla

3 a §
Ett avtal om fjärrkyla ska innehålla uppgifter om

1. fjärrkyleföretagets namn, adress, telefonnummer och webbplats,

2. vilka varor och tjänster som avtalet omfattar,

3. priset för fjärrkylan och hur det bestäms,

4. var fjärrkylekunden kan hitta information om fjärrkyleföretagets priser för övriga varor och tjänster samt om konsumenträttigheter,

5. den tid som avtalet löper på,

6. vad som gäller i fråga om förlängning av ett avtal som löper under en viss tid,

7. villkoren för fakturering,

8. villkoren för uppsägning av avtalet och eventuella avgifter som ska betalas i samband med uppsägning,

9. villkoren för ersättning om fjärrkyleföretaget inte uppfyller sitt åtagande enligt avtalet, och

10. hur tvistlösning utanför domstol inleds.

7 a §

Innan ett avtal om fjärrkyla ingås ska fjärrkyleföretaget till fjärrkylekunden lämna

1. information om avtalsvillkoren enligt 3 a §, och

2. en kortfattad och lättillgänglig sammanfattning av de viktigaste avtalsvillkoren.

Fjärrkyleföretaget ansvarar för att informationen lämnas, även i de fall avtalet ingås genom en mellanman.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om vilka uppgifter som ska finnas i sammanfattningen och hur den ska lämnas.

7 b §

När ett avtal om fjärrkyla har ingåtts ska fjärrkyleföretaget

snarast möjligt lämna en kopia av avtalet till fjärrkylekunden.

7 c §
Ett fjärrkyleföretag ska ge en konsument med funktionsnedsättning all relevant information om avtalet i tillgängliga format.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om den information som ska lämnas.

Betalningssätt

7 d §
Fjärrkyleföretag ska erbjuda flera betalningssätt vid fakturering och får inte missgynna en fjärrkylekund på grund av det betalningssätt som kunden har valt.

De avgifter som tas ut för ett visst betalningssätt eller för ett system för förskottsbetalning får inte överstiga betalningsmottagarens kostnader för tillhandahållandet av betalningssättet eller systemet.

Ändring av avtal

7 e §
Ett fjärrkyleföretag som med stöd av avtalet vill ändra villkoren till nackdel för en fjärrkylekund, ska i ett särskilt meddelande informera fjärrkylekunden om ändringen på ett transparent och begripligt sätt senast två veckor före den dag de ändrade villkoren ska börja gälla.

Om fjärrkylekunden är en konsument, ska fjärrkyleföretaget i stället informera fjärrkylekunden senast en månad före den dag de ändrade villkoren ska börja gälla.

I meddelandet ska skälen för ändringen anges.

Information vid avbrytande av distribution

7 f §

Om ett fjärrkyleföretag vill avbryta distributionen av fjärrkyla till en fjärrkylekund, ska fjärrkyleföretaget ge fjärrkylekunden lämplig information om vad fjärrkylekunden kan göra för att undvika att distributionen avbryts. Informationen ska lämnas senast en månad före den planerade bortkopplingen och utan extra kostnad för fjärrkylekunden.

Rutiner för hantering av klagomål

7 g §

Ett fjärrkyleföretag ska ha rutiner för att hantera klagomål från fjärrkylekunder på ett snabbt, enkelt och rättvist sätt.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om rutiner för klagomålshantering.

11 §

Beslut enligt 10 § får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Andra beslut enligt denna lag får inte överklagas.	Beslut enligt *2 a och* 10 §§ får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Andra beslut enligt denna lag får inte överklagas.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2027.

2. Äldre föreskrifter gäller fortfarande i fråga om vilka uppgifter ett avtal om fjärrkyla ska innehålla om avtalet har ingåtts före ikraftträdandet och avtalsvillkoren inte har ändrats efter ikraftträdandet.

Förslag till lag om ändring i lagen (2022:333) om energimätning i byggnader

Härigenom föreskrivs[1] i fråga om lagen (2022:333) om energimätning i byggnader

dels att 1 och 6 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 6 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
1 §	
Denna lag innehåller bestämmelser om energimätning i lägenheter *och* information om energianvändning.	Denna lag innehåller bestämmelser om energimätning i lägenheter *samt* information om energianvändning*, priser och avtalsvillkor*.
6 §	
Den som äger en byggnad där system för individuell mätning har installerats enligt 3 eller 4 § ska	
1. se till att mängden energi som används för uppvärmning och mängden tappvarmvatten för hushållsbruk till varje lägenhet läses av, *och*	1. se till att mängden energi som används för uppvärmning och mängden tappvarmvatten för hushållsbruk till varje lägenhet läses av,
2. säkerställa att varje lägenhetsinnehavare får faktureringsinformation och information om energianvändning och att informationen, på begäran, lämnas till ett företag som lägenhetsinnehavaren har utsett.	2. säkerställa att varje lägenhetsinnehavare får faktureringsinformation och information om energianvändning och att informationen, på begäran, lämnas till ett företag som lägenhetsinnehavaren har utsett*,*
	3. på begäran och utan kostnad lämna lägenhetsinnehavaren den information om priser, tariffer och standardvillkor för uppvärmning som ägaren har tillgång till, och
	4. snarast möjligt vidarebefordra information om nya avtalsvillkor för uppvärmning till lägenhetsinnehavaren.
Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om tillhandahållande av information	

[1] Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/1791 av den 13 september 2023 om energieffektivitet och om ändring av förordning (EU) 2023/955, i den ursprungliga lydelsen.

enligt första stycket 2 och om undantag från dessa krav. *Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om fakturering och kostnadsfördelning.*	
	6 a § *Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela* *1. ytterligare föreskrifter om lämnande av information* *a) enligt 6 § 2 och om undantag från dessa krav, och* *b) om priser, tariffer och standardvillkor, och* *2. föreskrifter om fakturering och kostnadsfördelning.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2027.

Lagrådets yttrande

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2026-09-30

Närvarande: F.d. justitierådet Inga-Lill Askersjö samt justitieråden Jonas Malmberg och Anders Perklev

Energieffektivitet i företag och i fjärrvärme- och fjärrkylesektorn

Enligt en lagrådsremiss den 20 augusti 2026 har regeringen (Klimat- och näringslivsdepartementet) beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om energiledningssystem och energikartläggningar i företag,
2. lag om ändring i miljöbalken,
3. lag om ändring i fjärrvärmelagen (2008:263),
4. lag om ändring i lagen (2014:268) om vissa kostnadsnyttoanalyser på energiområdet,
5. lag om ändring i fjärrkylelagen (2022:332),
6. lag om ändring i lagen (2022:333) om energimätning i byggnader.

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av kanslirådet Alexandra Kolm och departementssekreteraren Hanna Pettersson.

Förslagen föranleder följande yttrande.

Förslaget till lag om energiledningssystem och energikartläggningar i företag

7 §

Enligt 10 § 1 får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter om krav på kompetens och oberoende hos den som gör en energikartläggning. Enligt författningskommentaren motsvarar den bestämmelsen 11 § i den nuvarande lagen om energikartläggningar i stora företag. Lagrådet noterar att en skillnad är att det i 5 § i den lagen finns ett krav på att energianläggningen ska göras av en person som uppfyller de krav på kompetens och oberoende som har meddelats i anslutning till lagen (dvs. i förordning eller föreskrifter med stöd av 11 §). Det finns alltså ett uttryckligt lagkrav på kompetens och oberoende som sedan närmare får beskrivas i föreskrifter på lägre nivå. Något skäl till att regleringen inte sker på samma sätt i den nu föreslagna lagen som i den nuvarande lagen har inte angivits.

Eftersom rapporten ska innehålla rekommendationer som baseras på energikartläggningen förefaller det rimligt att det i lag ställs krav på oberoende hos den som genomför energikartläggningen. Regleringen kan förslagsvis tas in i ett nytt första stycke i 7 § och formuleras med förebild i 5 § lagen om energikartläggningar i stora företag.

> En energikartläggning ska göras av en person som uppfyller de krav på kompetens och oberoende som föreskrivs av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

9 §

I paragrafen regleras krav på offentliggörande av rekommendationer och handlingsplaner. Punkt 1 bör omformuleras så att det blir tydligt att det är sådana uppgifter ur handlingsplanen som omfattas av föreskriftsrätten i 10 § 4 som ska offentliggöras. Paragrafen skulle bli bättre strukturerad om punkterna 1 och 2 bytte plats och gavs följande lydelse.

> Ett företag som är skyldigt att göra en energikartläggning vart fjärde år ska offentliggöra
>
> 1. en redogörelse för rekommendationerna från den senaste energikartläggningen som företaget har gjort,
>
> 2. sådana uppgifter ur företagets handlingsplan som ska offentliggöras enligt föreskrifter som regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer har meddelat, och
>
> 3. en redogörelse för i vilken takt som de rekommendationer som avses i 1 genomförs.

10 §

De ändringar som Lagrådet föreslår i anslutning till 9 och 10 §§ medför följdändringar i punkterna 1 och 4. I lagrådsremissens kommentar förtydligas vad som regleras i punkt 4. Med anledning av detta föreslår Lagrådet följande lydelse.

> 1. krav på kompetens och oberoende enligt 7 § första stycket hos den som gör en energikartläggning,
>
> […]
>
> 4. vilka uppgifter som ska offentliggöras i en handlingsplan enligt 9 § 2 samt hur ofta och på vilket sätt dessa uppgifter och uppgifter som avses i 9 § 1 och 3 ska offentliggöras, och

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Enligt tredje punkten gäller den upphävda lagen fortfarande för energikartläggningar som har påbörjats före ikraftträdandet.

Det bör i författningskommentaren tydliggöras vilka kriterier som ska vara uppfyllda för att en energikartläggning ska anses påbörjad.

Förslaget till lag om ändring i fjärrvärmelagen

4 b §

I 4 a § anges att fjärrvärmeföretag i vissa fall ska upprätta en plan för hur fjärrvärmesystemet kan bli effektivt. I bestämmelsen anges inte vad som närmare avses med att ett fjärrvärmesystem är effektivt. Enligt förevarande paragraf får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter om bland annat vad som är ett effektivt fjärrvärmesystem.

Bestämmelsen avser att genomföra vissa regler i energieffektivitetsdirektivet[1] som anger alternativa tekniska kriterier för att ett system för fjärrvärme ska vara effektivt. Kriterierna är minimikrav och hindrar inte medlemsstaterna att införa strängare krav (se artikel 1.2).

Det föreslagna bemyndigandet ger regeringen möjlighet att uppställa strängare krav på vad som är ett effektivt fjärrvärmesystem, och går därmed längre än vad som minst krävs enligt direktivet. Om detta inte är avsikten bör bestämmelsen ändras så att det framgår att bemyndigandet avser att meddela föreskrifter om vad som är ett effektivt fjärrvärmesystem i enlighet med energieffektivitetsdirektivets minimikrav.

6 §

I paragrafen anges vilka uppgifter som ett avtal om fjärrvärme ska innehålla.

Paragrafens innebörd är, som Lagrådet förstår det, att fjärrvärmeföretaget ska se till att avtalet innehåller de aktuella uppgifterna. Det synes vara fråga om en offentligrättslig skyldighet för fjärrvärmeföretaget (jfr 52 och 53 §§), och inte om ett formkrav för att ett giltigt avtal om fjärrvärme ska ha träffats. Detta bör framgå av lagtexten, jfr 12 kap. 14 § elmarknadslagen (2026:1281).

27 §

Paragrafen reglerar under vilka förutsättningar som distributionen av fjärrvärme till en konsument får avbrytas när konsumenten har åsidosatt sina skyldigheter enligt avtalet. Ett sådant åsidosättande kan ske genom att konsumenten inte betalar avtalade avgifter. Avsikten är dock att den situationen ska regleras exklusivt i 28 §. Detta framträder tydligare om 27 § 1 ges följande lydelse.

> 1. konsumenten har åsidosatt sina skyldigheter 1.enligt avtalet på annat sätt än som anges i 28 §, […]

[1] EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV (EU) 2023/1791 av den 13 september 2023 om energieffektivitet och om ändring av förordning (EU) 2023/955 (omarbetning)

36 a §

I fjärrvärmelagen finns regler om när ett fjärrvärmeföretag får avbryta distributionen av fjärrvärme till en konsument till följd av konsumentens avtalsbrott. Dessa regler innebär bland annat att distributionen normalt bara får avbrytas om konsumenten inte har följt en skriftlig uppmaning att vidta rättelse.

För det fall kunden inte är konsument innehåller fjärrvärmelagen för närvarande inte några regler om förutsättningarna för att avbryta distributionen av fjärrvärme till följd av kundens avtalsbrott. Utgångspunkten måste därvid antas vara att förutsättningarna för att avbryta distributionen till följd av avtalsbrott bestäms genom avtal (om avtalet inte är oskäligt) eller av allmänna kontraktsrättsliga principer. De senare lär innebära att avtalet kan hävas vid väsentligt kontraktsbrott och att någon möjlighet att vidta rättelse inte finns.

I förevarande paragraf föreslås att ett fjärrvärmeföretag ska vara skyldigt att lämna viss information till en fjärrvärmekund som inte är en konsument senast en månad innan distribution av fjärrvärme avbryts.

Paragrafens utformning väcker frågor om bestämmelsen är avsedd att ha betydelse för rättsförhållandet mellan fjärrvärmeföretaget och kunden. Innebär bestämmelsen att kunden, oavsett vad som har avtalats, har rätt till en månads frist även om kunden gjort sig skyldig till väsentligt kontraktsbrott? Det vill säga att kunden får en sorts uppsägningstid. Man kan också fråga sig om det alltid finns en rätt för kunden att undgå bortkoppling genom att vidta rättelse.

Frågan bör klargöras i det fortsatta beredningsarbetet.

Förslaget till lag om ändring i fjärrkylelagen

2 b §, 3 a § och 7 f §

Det som Lagrådet anfört beträffande motsvarande paragrafer i fjärrvärmelagen bör beaktas även när det gäller förevarande paragrafer.

Beträffande 3 a § kan följande tilläggas. Uppräkningen av den information om avtalsinnehåll som ett fjärrkyleföretag ska lämna synes i huvudsak motsvara den information som ska lämnas enligt 6 § fjärrvärmelagen. Uppräkningen skiljer sig dock åt i flera avseenden.

Enligt Lagrådets mening finns det skäl att överväga om uppräkningen i 3 a § fjärrkylelagen och 6 § fjärrvärmelagen kan få en utformning som ligger närmare varandra. I författningskommentaren bör tydligare redovisas hur de två paragraferna skiljer sig åt.

Övriga lagförslag

Lagrådet lämnar övriga förslag utan erinran.

Klimat- och näringslivsdepartementet

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 19 november 2026

Närvarande: statsminister Kristersson, ordförande, och statsråden Busch, Strömmer, Forssmed, Tenje, Forssell, Wykman, Malmer Stenergard, Kullgren, Liljestrand, Bohlin, Dousa, Larsson, Britz, Mohamsson, Lann

Föredragande: statsrådet Busch

Regeringen beslutar proposition Energieffektivitet i företag och i fjärrvärme- och fjärrkylesektorn